Kadir Mısıroğlu

Gurbet içinde Gurbet

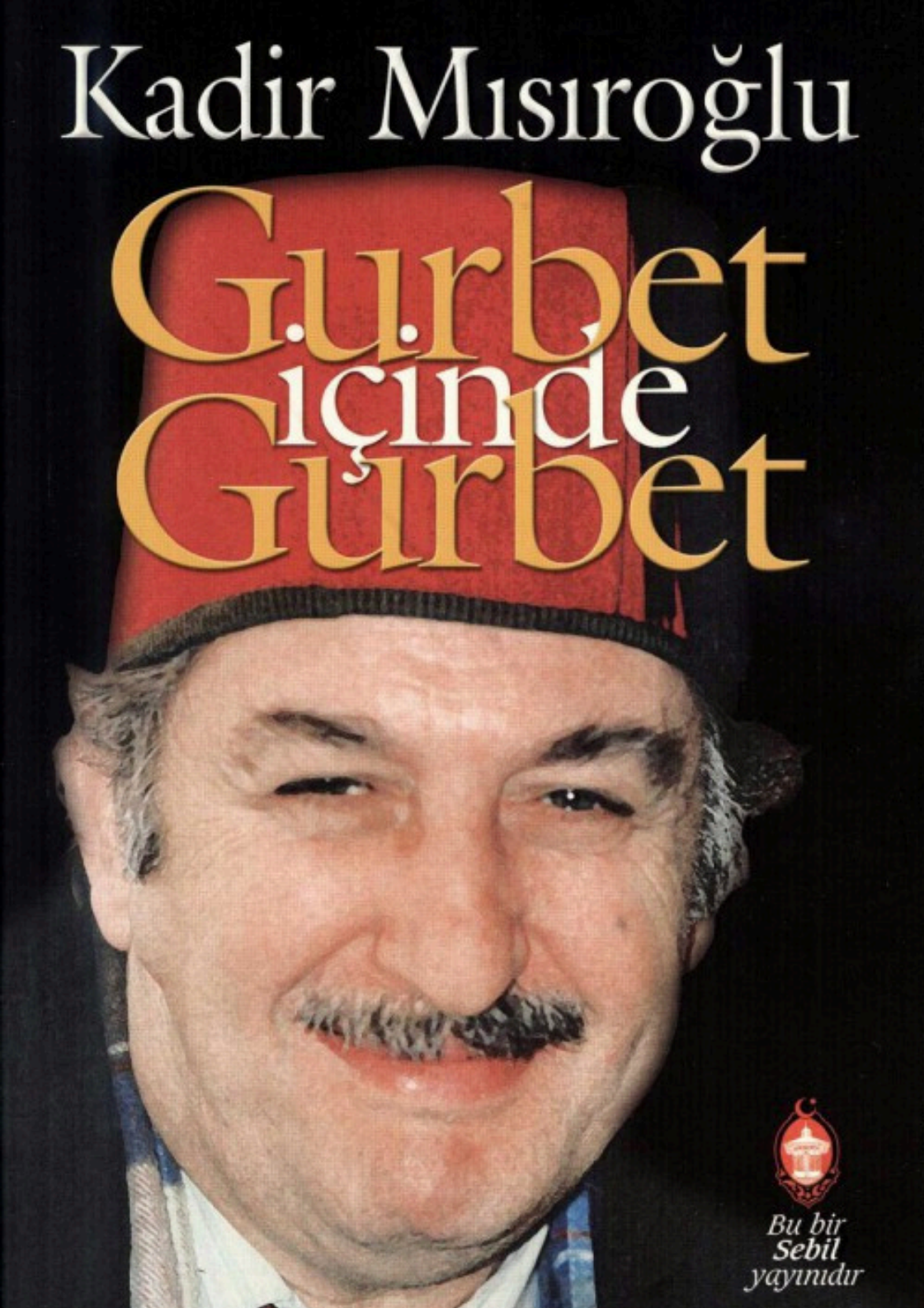

Bu bir Sebil yayınıdır

SEBİL YAYINLARI : **232**
DİZGİ VE GRAFİK : **İSMAİL KARA**
KAPAK : **MUSTAFA AKSAY**
YAYINA HAZIRLAYAN : **ALİ İHSAN BAHADIR**
BASKI - CİLT : **İHLAS GAZETECİLİK A.Ş.**
Merkez Mahallesi 29 Ekim Caddesi
İhlas Plaza No:11 A/41
Yenibosna–Bahçelievler/ İSTANBUL
Tel: +90 0212 454 37 03

©Copyright Sebil Yayınevi
ISBN 978-975-580-010-3

İSTANBUL 2013

Kadir Mısıroğlu

GURBET İÇİNDE GURBET

Sebil Yayınevi

Tunusbağı Cad. Nu: 16 Doğancılar
ÜSKÜDAR - **İSTANBUL**
Tel: 0216 553 51 51
www.sebilyayinevi.com

KISALTMALAR

a.g.e.	: adı geçen eser
vd.	: ve devamı
sh.	: sahife
c.	: cild
bkz.	: bakınız
ilh.	: ilâ âhır
k.s.	: kaddese sırreh-ül aziz
r.a	: radıyallâhu anh

İthâf:

Gurbetin bütün ızdıraplarını benimle birlikte ve metânetle karşılayan refîkam:

AYNUR MISIROĞLU'na,

dâvâ yolunda katlandığı çilelerin uhrevî saâdetine belâğan mâ belâğ (ziyâdesiyle) kifâyet edecek derecede bir hasenât ile mükâfatlandırılmasını Bâr-i gâh-ı ulûhiyetten niyazla...

"Mâdem ölüme kadar
Verilmiş bir mühlet var!..
Donanıp tekrar aşkla
Sefere baştan başla!.."[1]

Kadir MISIROĞLU
(Eskişehir Askerî Cezâevi 1973)

[1] Bakınız **Cemre** (İstanbul, 1992) isimli şiir kitabımızda yer alan "KUR'ÂN" adlı parça.

UÇUN KUŞLAR

Uçun kuşlar, uçun doğduğum yere,
Şimdi dağlarında mor sünbül vardır.
Ormanlar koynında bir serin dere
Dikenler içinde sarı gül vardır.

* * *

O çay ağır akar yorgunmu bilmem?
Mehtabı hasta mı, solgun mu bilmem?
Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem?
Yüce dağ başında siyah tül vardır.

* * *

Benim orda geçti güzel günlerim,
O demleri anar, şimdi inlerim.
Destan-ı ömrümü okur dinlerim,
İçimde oralı bir bülbül vardır.

* * *

Uçun kuşlar uçun, burda vefa yok,
Öyle akar sular, öyle havâ yok.
Feryadıma karşı, aks-i seda yok
Bir yangın yerinde, soğuk kül vardır!

* * *

Hey Rıza kederin başından aşkın
Bitip tükenmiyor elemin, aşkın
Sende derya gibi dâimâ taşkın
Dâimâ çalkanır bir gönül vardır.

Rıza TEVFİK BÖLÜKBAŞI

"Ehl-i dil ârâm eder, herkandekim rağbetlenür
Gâh olur gurbet vatan, gâhî vatan gurbetlenür"[*]

Hâmî-i Âmidî

---

*Gönül ehli her nerede uzunca ikaamet ederse oraya kalbî bir yakınlık hisseder, rağbet ve itibar etmesi artar. (Zira) insanlara bazen gurbet vatanlaşır, bazen de vatan gurbetleşir ve âdetâ gurbet diyârı gibi olur.

Biz ise, gurbetle ünsiyet peydah etmediğimiz için gurbeti vatan addetmedik. Fakat vatan bize çoğu kere gurbetten ziyâde elem ve keder mahalli oldu.

İÇİNDEKİLER

GURBET (şiir) 15
Önsöz 21

BİRİNCİ BÖLÜM
VATANDAN AYRILIŞ VE BİRİNCİ
ALMANYA İKÂMETİM
A- VATANDAN AYRILIŞ 27
B- BİRİNCİ ALMANYA İKÂMETİM 35
a- Petrol Mâcerâsı 35
b- Diğer Birkaç Hâdise 41
c- Basında Bir Tezvîr 54

İKİNCİ BÖLÜM
İNGİLTERE HAYATIM VE BAZI HÂDİSELER
A- İNGİTERE'YE İNTİKAL 61
B- SUÛDÎ ARABİSTAN'A YERLEŞME
TEŞEBBÜSÜM 75
C- İNGİTERE'YE GERİ DÖNÜŞ 78

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İKİNCİ ALMANYA İKÂMETİM VE
BURADAKİ FAALİYETLERİM
A- ALMANYA'YA GERİ DÖNÜŞ VE İKİNCİ

ALMANYA İKÂMETİM 87
B- ALMANYA'DAKİ FAALİYETLERİM 88
I- Hilâl Video 88
II- Vatandaşlıktan Atılışım 102
a- Mâvi Pasaportla Bazı Mâceralar 109
b- Babadan Kalan Malların Satılışı 116
III- İSLÂM ŞÛRÂSI 126
A- BU FİKRİ DOĞURAN SEBEBLER 126
a- Avrupa'da Türkler 127
b- Fransa'da Cezâyir Müslümanları 139
c- İngiltere'de Müslümanlar 143
B- İSLÂM ŞÛRÂSININ TOPLÂNMASI 152
IV- SEBİLTÜRK SUCUK FABRİKASI 192
V- BİR İNGİLİZ CENTİLMENLİĞİ 217
VI- TÜRKİYE'DEN HABERLER VE UĞUR MUMCU TEZVÎRÂTI 222
A- TÜRKİYE'DEN HABERLER 222
B- UĞUR MUMCU TEZVÎRÂTI 226
1- Birinci İtham 237
2- İkinci İtham 256
3- Üçüncü İtham 259
4- Dördüncü İtham 261
VII- HOLDİNG TEŞEBBÜSÜ 268
a- Bu Fikir Nasıl Doğdu? 268
b- Köln Gazeteleri'nin Tezvîrâtı 275

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BASINDA VEFÂ YAZILARI VE
TEZVİRAT KAMPANYASI İLE
- DOSTLAR VE HASIMLAR -

I- BASINDAVEFÂ YAZILARI VE BAZI DOSTLAR 285
A- Fehmi Koru Bey'in Gelişi 285
a- Küçük Bir Tashih 288

b- Siyasî Yasak Meselesi 292
B- M. Ertuğrul Düzdağ Bey'in Yazısı 296
C- Mustafa Everdi'nin Yazısı 300
D- Gazeteci Gürbüz Azak Bey'in Bir Yazısı 303
E-Alman Kralcıları'nın Takdiri 305
F- Bir Okuyucunun Mektubu ve Crescent International 309
G- Hüsnü Aktaş Bey'in Yazısı 310
H- Sûriye Müslümanları ve "en-Nezir" Dergisi 314
I- Mektup Dergisi 316
İ- Kıbrıs'tan Bir Dost Sesi 317
J- Nimetullah Efendi 319

II- BASINDA BİRİNCİ TEZVÎRAT KAMPANYASI İLE BUNLARIN CEVAPLARI 327
A- Fehmi Koru Bey'in Yazısı 328
B- M. Niyâzi Özdemir Bey'in Yazısı 331
C- Hekimoğlu İsmail Bey'in Yazısı 340
D- Ertuğrul Düzdağ Bey'in Yazısı 343
E- M. Emin Sâdık Bey'in Yazısı 346

III- İKİNCİ İFTİRA CURCUNASI
A-HÜRRİYET GAZETESİ'NİN TEZVİRATI 348
B-MİLLİYET GAZETESİ'NİN TEZVİRATI 362
C-DİĞERLERİ: HEM NALINA HEM MIHINA 365
a- Sâdık Albayrak'ın Yazısı 366
b- Teklif Dergisi'nde Bir Röportajdan 368
c- Vur Abalıya 374
d Âşıklar Ölmez 377
e- M. Ertuğrul Düzdağ Bey'in Yazıları 379
D- İRTİCA YAYGARASININ DEVAMI 395
a- Millî Gazete Hakkında 405
b- Vahdet Gazetesi'nden 405
c- Kültür ve Sanat Bülteni'nden 407

d- M. Niyâzi Özdemir'in Yazısı 409

IV- VATANA DÖNÜŞ 411
a- Dönüş Hazırlıkları 411
b- Suud Heyetinin Gelişi 414
c- Bochum Üniversitesi'ndeki Konferans 418
d- Almanya'da Son Günler 421

BEŞİNCİ BÖLÜM
VATANDA GURBET

A- VATANDA İLK GÜNLER 423
B- ALMANYA'DAN HABERLER 433
C- AKÇAABAT'TA TEVKÎFİM 435
D- FES DÂVÂLARI 437
E-KULELİ'DEKİ ARSA 439
F- OSMANLILAR VAKFI'NIN KURULUŞU 441
G-YENİ TEVKÎFİM 444

SON SÖZ 449

Müellif, eserin telifi sırasında...

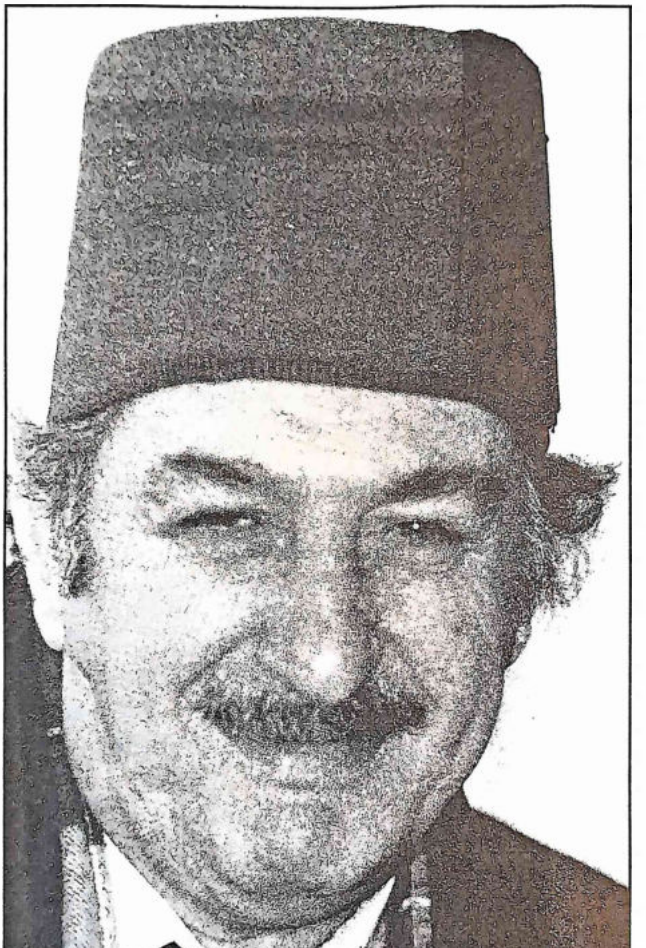

Müellif, gurbet günlerinde

(1987 Frankfurt)

foto: Prof. Dr. Ayhan SONGAR

GURBET

AMAN ALLAHIM, AMAN!..
ŞU GURBET, NE DE YAMAN!..
BİR ÇİLELER ÂLEMİ...
UMMANLAŞAN ELEMİ,
GÖMÜVERDİM SİNEYE
TAM ON BİR YIL,
HER NEYE
KIRILIP GÜCENDİMSE,
DUYMADI BENDEN KİMSE,
EN KÜÇÜK BİR ŞİKÂYET..
DERDİM;
"-GURBET, NİHÂYET!.."
TESLİM OLUP KADERE,
KARŞI KOYDUM KEDERE..
MELÂL YÜKLÜYKEN HER ÂN,
İŞBÂ HÂLİNDE ZAMAN
SABIR, TEVEKKÜL GİBİ,
EN NÂDİDE NASİBİ,
BİR ZIRH GİBİ KULLANDIM,
HER MÜŞKÜLE KATLANDIM...
LÂKİN, MUTLAK SONU VAR,
TÂ ARZDAN ARŞA KADAR,
SIRALANAN TÂKÂTİN!..
BİNBİR ÇEŞİT FİRKATİN,
KATMERLEŞEN BUHRANI,
KUŞATIP DÖRT BİR YANI,
PEK MÜTHİŞ SİLKELERDİ

BİR GÜN DE YERE SERDİ,
MUTLAK ACZ İLE BENİ...
SONRA PEK ÇOK VE DENÎ
AYAK ALTINDA KALDIM,
KÜÇÜLDÜM,
VE ALÇALDIM!..
BİR KISMININ GÖZÜNDE,
KOSKOCA YER YÜZÜNDE,
BULAMADIM BİR TEK YÂR!.
GURBET OLMAYAN DİYÂR
VE KÂFÎ BİR TESELLÎ
DEDİM:
"-SONU BESBELLİ!
YOLUMUN, MÂCERÂMIN!.."
HADDİ AŞAN BİR GAMIN,
BU OLMALI HİKMETİ!.
BEN Kİ; BİNBİR MİHNETİ,
GÖĞÜSLER ALDIRMAZDIM,
ASLÂ YE'İS DUYMAZDIM!.
ŞEKVÂ, ÂCİZLİK DİYE,
RENK VERMEYİP KİMSEYE,
DÂİMÂ GÜLÜMSERDİM!.
HER DAR ZAMANDA,
DERDİM; Kİ:
"-ALLAH VAR, KEDER YOK!."
ZİRA RAHMETİ PEK ÇOK,
AŞMIŞTIR GADABINI!..
TEVECCÜH ÂDÂBINI
BİLENLER ME'YÛS OLMAZ!..
KOŞUP KOŞUP YORULMAZ,
HEVESÂTIN ARDINDAN
"RIZÂ"NIN KANADINDAN,
KUŞANIP UFKU AŞAR!..
TEVEKKÜL İLE YAŞAR!..
*
LÂKİN ŞİMDİ NE OLDU?!
Kİ, ÜMİDLERİM SOLDU!..

YANMIYOR ÂVİZELER,
TÜKENMİYOR GECELER!..
GURBET!.. HER TARAF GURBET!..
BİR SEBEB VAR Kİ ELBET,
BUGÜN BEN BU HALDEYİM,
FERYAD EDEN BİR NEYİM!..
DÜŞÜNDÜM DERİN DERİN,
UYKUSUZ GECELERİN,
CILIZ, TİTREK İLHÂMI,
DONATIP HÂFIZAMI,
BİR ŞÛLE-İ İMANLA
YIKILAN BİNBİR ZANLA,
BİR, KÜÇÜK SIR FÂŞ OLDU,
GÖNLÜM NEŞ'EYLE DOLDU!..
GÖRDÜM:
GURURLA VAKAR,
ARASINDA NE FARK VAR!..
ÂH!..
DİKKATİMDEN KAÇMIŞ,
VE TE'DİBE YOL AÇMIŞ!..
"RAKIYB" İSMİ RABBİMİN,
TEKMİL NEYİN VE KİMİN,
YERİ VARSA KALBİMDE,
VEYAHUD BENLİĞİMDE,
ATIVERDİ ORADAN!..
BAKİYE MÂSİVÂDAN!..
BİR CELÂLDE KAVRULDU!..
SONRA BİRDEN SAVRULDU,
FELÂKETLER HARMANI
İŞTE O MED ZAMANI
ERDİM GURBET SIRRINA!..
ŞU MELÂL DİYÂRINA,
BAŞKA BİR GÖZLE BAKTIM,
AKLI, VEHMİ BIRAKTIM!..
SEZDİM:
AHVAL NİCEDİR?!..

HÜZNÜN SEBEBİ NEDİR?!..
KARINCALAR BELDESİ,
BİNBİR EŞYÂ GÖLGESİ!..
MİNYATÜR OYUNCAKLAR,
SONRA ÇELİK ÇOMAKLAR!..
BİR ŞEHRÂYİN VASATI,
ZANLARIN SALTANATI,
YIKILIR, KAYBOLURSA,
BOĞUYOR BENİ TASA!..
HALBUKİ NE BOŞ DÂVÂ
HEPSİ DE BÂD-I HEVÂ!..

NEDİR "YAKIN" VE "UZAK!.."
BENCE İDRÂKE TUZAK!..
"VAR" VEYAHUD "YOK" NEDİR?!..
ELBETTE KENDİNCEDİR..

BİR DIŞINA ÇIK DA BAK,
HER GERÇEK TEPETAKLAK!..
SİHİRBAZ ÖLÇÜSÜNDE!..
BULUTLARIN ÜSTÜNDE,
NE YAĞMUR VAR NE DE KAR,
İNSAN NEREDEN BAKAR,
NEREDEN VE NE İLE,
İŞTE ŞU GÜNEŞ BİLE,
NE DOĞAR, NE BATARKEN,
AY, GÜN VE SENE DERKEN,
NEYİ ÖLÇÜP BİÇERİZ,
KOSKOCAMAN BİR HİÇİZ!..
*
PEKİ ÖYLEYSE NİÇİN,
ŞU BİRKAÇ GÖLGE İÇİN,
DÂUSSILA VE HİCRÂN,
İLE KAHROLUR İNSAN!..
DEĞİL Mİ ALLAH KÂFÎ?!..
HEM KÂFÎ, HEM DE VÂFÎ!..
BUNA GÖRE, YOK ELBET!..

DÜNYADA ASLA GURBET!..
LÂKİN O KİMSEYE Kİ;
RUHUNDA, KALBİNDEKİ,
HAK İLE OLA DÂİM!..
DEĞİLSE HAKTA KAAİM,
GURBETTEDİR EBEDÎ!..
DEMEK Kİ, GİREMEDİ,
HAKİKAT İKLİMİNE!..
MED-CEZİRDEN BAŞKA NE?!
İNSAN HAYATI SANKİ?!
MÂCERÂM DA İNAN Kİ;
AYNEN BÖYLEDİR BENİM!..
YILLARDIR ÖZLEDİĞİM,
YURDA DEĞİL, RABBİME
SEKİNET ÂLEMİNE,
DÖNÜNCE BİTER GURBET,
MUTLAK OLAN ÂKIBET!..
LÂKİN O VAKTE KADAR,
BİNBİR İNİŞ ÇIKIŞ VAR?!

*

BUNCA YANLIŞ VE YALAN,
ARASINDA TEK KALAN,
BİR GERÇEK ŞUDUR ANCAK:
HER FÂNÎ BİR OYUNCAK?!
Kİ, KIRILMAYA MAHKÛM!..
İSTİSNÂSIZ BİR HÜKÜM!..
BİR KÂNUN-İ EZELDİR,
MEŞHUR DARB-I MESELDİR:
YETER!..
TÜKETME HEVES,
"ALLAH BES, BAAKÎ HEVES!

Limburg (ALMANYA)
NİSAN 1991 [2]

[2] Bakınız Cemre (İstanbul, 1992) isimli şiir kitabımızda yer alan "GURBET" adlı parça.

Merhum **Seyfi Şenoğlu** ile birlikte Paris'te. (1978)

ÖNSÖZ

"Melâli anlamayan nesle âşinâ değiliz!"
Ahmed Hâşim

Hâtıralarımın birinci cildine âid önsözde de belirtmiş olduğum üzere, ben, bu yaşa kadar -âmme selâhiyet ve iktidarını kullanmak bakımından- bir **"köy muhtarlığı"** bile yapmış değilim. Böyle olduğu halde muazzez dâvâmızın en az elli senelik geçmişi içinde alâkadari'l-imkân (imkân nisbetinde) bir rol sahibi olmuş bulunduğumdan, hâtıralarım dâvâmızın seyrini kavramak isteyenler için zengin bir malzeme yekûnu teşkil edecek vasıftadır. Onları gelecek nesiller için bir ibret ve basîrete medâr olabilmeleri sebebiyle nisyana (unutulmaya) terk etmeye gönlüm râzı olmadı.

Gerçekten -beni tanıyan herkese mâlum olduğu üzere- bütün hayatımı bir **"cephedeki nefer"** mantık, idrâk ve üslûbu ile yaşadım. Bu sebepledir ki, bu hâtıraların tamamen **"şahsî"** bir mâhiyette oldukları söylenemez. Onlar, belki şahsîliklerinden ziyâde, cemiyetimizin son elli yıllık fikir tarihine tutulmuş mücellâ bir ayna mesâbesindedirler.

Öteden beri neşriyâtımı takip etmiş olanların hatırlayacakları üzere **"Geçmiş Günü Elerken"** isimli hâtırat mâhiyetindeki eserimin birinci cildi (İstanbul, 1993) 1960 yılı sonuna; ikinci cildi ise (İstanbul,1995) 1980 yılı Ekim ayında vâkî olan vatandan müfârakat (ayrılış) ânına kadarki hayat ve mâcerâmı nakletmektedir. Bu tarihten itibaren başlayacak olan hazîn gurbet faslından önce vatandan ayrılışın hikâyesi de **"Hicret"** (İstanbul, 1992) adıyla ayrıca yazılmış ve yayınlanmıştır. Bu sonuncusu, 25 Ekim 1980 tarihinde Almanya'ya vâsıl oluşumla nihâyetlendirilmektedir.

Elinizde tuttuğunuz bu eserse, o tarihten 22 Haziran 1991'de vatana muvâsalatıma kadar geçen vak'aları ihtivâ etmektedir. Gariptir ki, gurbete intikâlime sebep teşkil eden tevkif kararı 1980 yılı kurban bayramının arife günü idi. Vatana kavuştuğum 22 Haziran 1991 de yine bir kurban bayramı arifesiydi. Böylece, hicrî tarihle tam on bir yıl, yâni **"üçbin sekizyüz doksanbeş gün"** vatandan ayrı kalmışım, demektir. Bu eserde okuyacaklarınız ömrümün bu günlerine âid mâcerâlarından bir kısmıdır. **"Bir kısmıdır"** diyorum, çünkü çeşitli sebeplerle bazı vak'alar nakil ve hikâye edilmemiştir. Bunların bir kısmı siyâsî polisin işine yarayacak olanlardır. Diğer bir kısmı ise, nefsime bir iftihar payı çıkacağı veya bazı şahısların nankörlüklerini teşhir mâhiyetinde olduğu için dercolunmamıştır. Bundan dolayı okuyucularımın beni mâzur göreceklerini ümit etmekteyim.

Bu esere yukarıda zikri geçen hâtıraların bir devamı mâhiyetinde olduğu halde **"Geçmiş Günü Elerken-III"** demek yerine, onu **"Gurbet İçinde Gurbet"** olarak isimlendirmeyi tercih ettim. Zira burada hikâyesi nakledilen on bir gurbet yılının fârik bir vasfına ehemmiyet vermeyi daha doğru buldum. Evet, ömrümün bu faslı, **"gurbet içinde gurbet"** olarak adlandırılmaya elyâk (en lâyık) bir vasıfta tecelli etmiştir. Çünkü Cenâb-ı Hak, ikamet imkânını İngiltere'de, rızk esbâbını ise, Almanya'da halk etmiş ve ben çoluk-çocuğumu

Londra'da bırakarak, rızk talebiyle Almanya'da bulunmaya ve bu iki ülke arasında mekik dokumaya mecbur kaldım. Bu mecburiyetin tafsilâtı eserin muhtevâsı içinde muhterem okuyucularıma arz edilmiş bulunmaktadır.

Her hayat -âdetâ- kudret kalemiyle yazılmış bir senaryodur. O, bu hâliyle okundukça vâkıf olunan bir romana benzer. Bir romanı takipten sıkıldığınız veya ondaki mâceranın devamını merak ettiğiniz takdirde, bazı sayfaları atlayarak sonuna bakabilirsiniz. Bu, hiç kimsenin hayat mâcerası için -o yaşanırken- mümkün ve mutasavver değildir. Yazılana -ki o kaderdir- ancak yaşandıkça vâkıf olunur. Merakı gidermek için mâceranın sonuna vukûf imkânı yoktur. Zîrâ Allahü Azimüşşân -sonsuz merhameti icabı olarak- kaderi meçhul kılmıştır.

Bu eserle 1933 yılı mübârek bir **"kadir gecesi"** başlayan hayat romanımın vatana avdet tarihim olan yukarıda mezkûr 22 Haziran 1991'e kadar geçmiş soluk sayfalarını çevirip tamamlamış olacaksınız. Bundan sonra hayat romanımda kaç sayfa kaldığını ve bunların da yazılmasının mukadder olup olmadığını Allah bilir. Şu satırları yazarken, -vatana avdetten itibâren- gurbette geçmiş günlerime eşit -hatta ondan biraz fazla- bir zamanı geride bırakmış bulunuyorum. Şimdilik vatana avdetimden sonraki vak'aları yazmaya niyetli olmadığımdan bu eseri okumak zahmetinde bulunanlar, en sonunda **"vatanda gurbet"** ünvanı altında bu zamana âid bir-iki vak'aya temas edildiğini göreceklerdir.

Hiç şüphesiz vatana kavuştuğum günden bu eserin yazıldığı tarihe kadar geçen on yıldan ziyâde bir zaman içinde cereyân eden vak'alar, orada temâs ettiklerime münhasır değildir. Ancak fazla tafsilât vermeyi, bu eserin adıyla kâbil-i telif görmediğim için sözü -oldukça- kısa tuttum. Bu kadarcık bilgi bile, gurbet faslı kapandıktan sonra sanırım onu yazmanın neden bu kadar gecikmiş bulunduğunu anlamaya kâfi gelecektir.

Yetmiş yaşıma kadar bütün hayatımı baştan başa tâvizsiz bir üslûp ile yaşamış bulunduğum, değerli okuyucularımın mâlumudur. Bununla beraber bu eserde birtakım kânûnî engeller sebebiyle yaşadığım bazı vak'aları ve onlara müteallik gerçekleri, mutlak mahiyetleri itibâriyle aynen nakletmiş bulunduğumu söylemem mümkün değildir. Bu tarz-ı hareket, hayat ve mücâdelem için bir tâviz mâhiyetinde telâkki olunmamalıdır. Tâvizse de **"icâbî"** olmayıp, **"selbî"** mâhiyettedir. Selbî tâviz, söylenecek bir sözü, eksik söylemek veya hiç nakletmemek olduğu halde, icâbî tâviz aksini beyân etmektir. Ben hayatımın hiçbir safhasında icâbî bir tâvize -mecbur kalsam da- meyletmedim. Tabiatiyle bunun bedelinin ağır olduğunu söylemeye hâcet yoktur. Esâsen hâtırat mâhiyetindeki eserlerim, bu tavrın sayısız tezâhürünün bir meşheridir.

Bugün ülkemizde kendini ayakta tutmak endişeleriyle kıvranan ve eli bir nevî **"muhafazakârlık"**a mahkûm olan bozuk düzen, her muhâlifini ürkütmüş, yok etmiş veya icâbî bir tâvize zorlamış ve bunda da akıllara durgunluk verecek derecede bir başarı elde etmiş bulunmaktadır. Gerçekten bu lâdini sistemin herhangi bir prensipine târiz yollu temâs etmek mecbûriyetinde kalanlar, onun öz muhtevâsı yerine birtakım istismarcıların ortaya koyduğu daha da sakîm (ağır hatalı) te'vil ve tefsirlere hücum etmekle bir dâvâ adamlığının icabını îfâ etmiş oldukları zannında bulunmaktadırlar. İhtimal bir taktik icâbı olan bu tavır yüzünden ülkemizde bütün sivrilikler yuvarlaklaşmış ve muhâlefet, rejim taraftarlarından -adetâ- bir ton farkıyla bile ayırt edilemez hale gelmiş bulunmaktadır. Buna rağmen de ciddi bir tebeddülât ile Türkiye'nin çehresinin büyük ölçüde ve yakın bir zamanda değişeceğinden asla şüphe edilmemelidir. Bu hükmün böyle bir önsöz dolayısıyla anlatılamayacak olan esbâb-ı mûcibesini bir kenara bırakarak, burada üç nirengi noktasına işaretle iktifâ edeyim:

a- Düzenin bidâyetten günümüze kadar -bilhassa müslümanlar üzerinde- her an şiddetlenen bir zulmü icrâ ve irtikâb etmiş olması,

Zîra zulmün pâyidâr olamıyacağı bütün insanlığın kat'î kabulü ve tarihin sayısız şehâdetiyle sabit bir bedâhettir.

b- Artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılayarak -Dünyâ'daki gelişmeye muvâzî bir sûrette- maddî bir refah sağlayamamış bulunması,

c- Asıl ehemmiyetlisi tecelli-yi ilâhide galebenin kahırdan lütfa dönmekte bulunması. Yâni bütün Dünya'da idrâk zemininin an be an Allah'a doğru gitmekte olması.

Bunlara bir de şunu ekleyebiliriz:

Bugün maddî terakkî ve ilmî keşiflerin katettiği baş döndürücü sür'at neticesinde kadîm materyalist telakkîler iflâs etmiş ve bütün Dünyâ hak, hakikat ve mâneviyât nâmına bir arayış devresine girmiş bulunmaktadır. İnternet gibi teknik vesâitin kolaylığı sebebiyle İslâm'ın, Batı Âleminde büründürüldüğü sis, bundan böyle her an biraz daha zâil olacak ve bir kimse Dünyâ'nın neresinde bulunursa bulunsun, muazzez İslâm Dini'ni re'sen tanımak fırsatını elde edecektir. Bu gelişmeye daha şimdiden bile şâhid olunmaktadır.

Dünya'nın böyle mâneviyât arayışı içinde bulunduğu bir mevsimde Türkiye'nin kaderine hükmeden bazı kimselerin **"eller gider Mersin'e, biz gideriz tersine"** darb-ı meselini hatırlatacak biçimde Ondokuzuncu Asır Batı materyalizmini milletimize dayatmakta inad ve ısrar etmesi, **Don Kişot'un "yel değirmeni"**yle savaşmasından beter, bir beyhûde gayrettir.

On bir yıllık gurbet hayatımda arkamdan pek çok şey yazılıp söylenmiştir. Bunlardan -gayr-ı müsâid gurbet şartlarına rağmen- görebildiklerim bu eserde cevaplandırılmış bulunmaktadır. Ayrıca böyle itham ve iftiralara benim gıyâbımda cevap veren genç dâvâ arkadaşlarımızın yazılarını da iktibas etmiş bulunmaktayım. Bu vesîle ile islâmî vefâkârlığın müs-

tesnâ bir tezâhürü olan bu gibi yazılar için burada cânı gönülden teşekkürlerimi arz etmek isterim. Haberdâr olup bahsedemediklerim varsa onları da bu teşekkür ve hâlisâne duâlarıma dâhil ediyorum. Allah cümlesinden râzı olsun!..

Yukarıda ifade ettiğim gibi zulmün **"başörtüsüyle savaş"** misâlinde görüldüğü üzere gittikçe şiddetlendiği bir zamanda benim yaşadığım bütün vak'aları -pek az istisnâ ile- hiçbir şey ketmetmeden anlatmaya çalıştığım görülecektir. Gerçekten bu zamanda ferdî hürriyetlerde -nisbî- bir iyileşme görülmekte ise de İslâm'ı dava etmek bakımından durum, bunun aksinedir. Buna rağmen ben, kalemim için otuz sene evvel yaptığım **"kılıçlaşan"** tavsîfinden bu eserde de fire vermemeye çalıştım. Sırf adlî bir takipten masun kalabilmek için verilmiş bir iki selbî tâviz dışında, bütün sivriliklerimi canlı tutmak hususundaki gayretimi müşâhede edecek olan değerli okuyucularımın -şimdiye kadar olduğu gibi- beni bu üslup ve husûsiyet ile anlayıp takdir edeceklerinden emin olarak, onları bütün bu söylediklerimin şâhidi olan, nâciz eserimin muhtevâsıyla başbaşa bırakıyorum.

21 Haziran 2002
Çengelköy/İSTANBUL

Kadir Mısıroğlu

BİRİNCİ BÖLÜM
VATANDAN AYRILIŞ VE BİRİNCİ ALMANYA İKAAMETİM

A- VATANDAN AYRILIŞ

Vatandan ne şartlarla ve nasıl ayrılmış bulunduğum husûsunu **"Hicret"** isimli diğer bir eserimde tafsîlatıyla anlatmış olduğum cihetle burada o bilgilerden sarf-ı nazar ederek, söze Almanya'ya muvâsalatımdan başlamak istiyorum:

25 Ekim 1980 tarihinde akşam saat sekiz sularında Münih'e vâsıl oldum. Beni arabasıyla gelip, Salzburg'dan alan **Yaşar Duman** isimli eski bir Sebil okuyucusuydu. Doğruca O'nun Münih civarında, Erding Kasabası'ndaki evine geldik. **Yaşar Duman**'ın[3] evi, şatoya benzer bir bina idi. Altı, otomo-

---

[3] Gazetemiz Sebil'in Avrupa'daki Türk işçileri arasında büyük bir rağbete mazhar olduğunu gören R. Y. bizim vâsıtamızla Batı'da arsa satışını düşünmüş ve bana bir teklifte bulunmuştu. Kendisi **Bekir Yıldız** adındaki yakın bir arkadaşımızla müştereken ithâlat işleri yapıyordu. Bu teklif üzerine Ümraniye Çakmak Mahallesi'nde husûsî

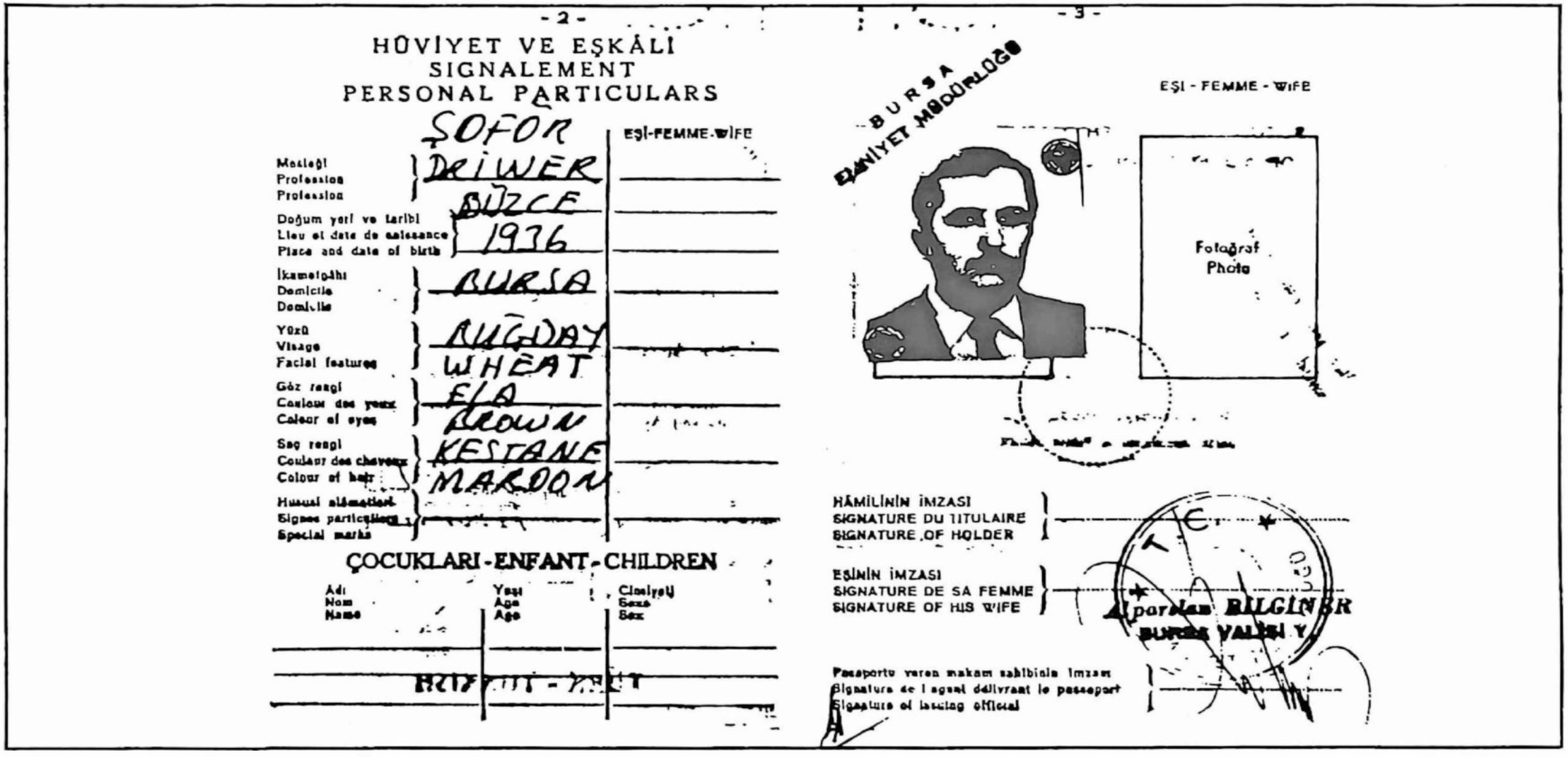

Vatandan ayrılırken kullandığım pasaportumun ilk iki sahifesi !...
Ömründe hiç araba kullanmamış olan ben kayden şöför olmuşum!..

bil galerisiydi. Kendisi, bu galeride çalışıyor ve üst katını da lojman gibi ikaametgâh olarak kullanıyordu. Beni gelip alması için O'nu Salzburg'a çağırmıştım. O, yola çıkmadan durumu civardaki dostlarına telefonla bildirmiş olmalıydı ki, geldiğimizde bu evin büyük salonu bizi beklemekte olan yüzlerce insanla doluydu. Salonda adım atacak yer yoktu. O akşam,

---

parselasyonu yapılmış birkaç yüz arsa te'min edildi. Bunların bedeli bu iki arkadaş tarafından ödendi. Ben de satış organizasyonu sebebiyle üçte bir ortak oldum.

R. Y. benimle bu kampanyayı yerinde görmek için Almanya'ya geldi. Sebil okuyucularının birbirlerine komşu olmalarını teminen bir **"Sebil Mahallesi"** kuracağımızı ilân edip bu arsaları satmaya başladık. İki kere tapu harcı ödememek için arsaların resmi muâmelesini yaptırmamıştık. Hangi arsayı kime satarsak bir defa tapu harcı ödemek için şirketten onun üzerine satış yapacaktık. R. Y. Türkiye'ye döndükten sonra anlaşmaya riâyet etmeyerek gizlice bu arsaların tapusunu üzerine aldı. Benimle birlikte diğer ortağı **Bekir Yıldız'**ı da çırak çıkardı.

Sattığımız arsalardan topladığımız parayı kendisine teslim etmiştik. Bu meblâğ satış bedeli üzerinden ancak 28 arsaya tekâbül ediyordu. Fakat biz bu meblâğı yüzden fazla arsanın satışından temin etmiştik. Zira satış -çoğu kere taksitli- olarak vâki olmuştu. Beni Sebil okuyucularına karşı dolandırıcı mevkine sokan bu hareket bir çok sıkıntılara sebeb olmuş ve sonunda binbir güçlükle kendisinden ancak yirmi sekiz arsanın tapusunu alabilmiştik.

Açıkta kalanlar için, ilk satıcı olan şirketten kendi imkânlarımızla bir kısım arsalar alarak milletin mağduriyetini önlemeye çalıştık. Bu arada bedelini tamamen veya kısmen ödemiş insanların, yazıhânemizde çalışan bir gence vekâlet vermeleri hâlinde tapularını vereceğimizi ilân etmiştik. Aldığı arsanın bedelini tamamen ödememiş de olsa vekâlet gönderen herkese tapu verdik.

Şimdi beni Avusturya'dan Almanya'ya geçirmek üzere Salzburg'a gelen bu **Yaşar Duman** isimli Ordu'lu genç de bizden bu kampanyada iki arsa almıştı. Bunlardan sadece birinin bedelini ödemiş ikincisinin on bin marklık bedeline mahsuben bir kuruş dahî ödememiş bulunduğu halde kendisine her iki arsanın da tapusunu vermiştik. O bugüne kadar vâki bütün ikazlara rağmen bu ikinci arsanın ne bedelini ödemiş ve ne de arsayı geri verme yoluna gitmiştir. Böyle bizden arsa almış olanlardan vekâlet gönderenler içinde sadece beşyüz mark ödemiş olduğu halde tapusunu vermiş olduğumuz insanlar bile vardır. Bu takıntılardan Almanya'da bulunduğum müddet zarfında tek kuruş tahsil edemedim. Hatta bugüne kadar bile... Demekki, Almanya'yı ortak toplamak için münbit bir Pazar olarak gören ve çok kimseyi mağdur eden Holdingler'in aksine bu işten ben mağdur olmuşumdur. R. Y.'nin darbesine ilâveten bir de böyle arsa alan muhataplarca mağdur edilmiş ve bu işten pek çok zarar görmüşümdür ki, bunun tafsilâtını da ileride yazmayı düşündüğüm, **"Zoraki Tâcir"** isimli esere bırakıyorum

bu topluluğa nasıl kaçabildiğimin hikâyesini anlattım.[4] Münih'te pek çok konferans vermiş olduğum için muhâtablarım beni öteden beri tanımakta olan kimselerdi. Münih'te yerleşip aralarında kalmam husûsunda çok ısrar ettilerse de kabul etmedim. Zira karar vermek için vakit henüz çok erkendi.

Ertesi gün ev sâhibi **Yaşar Duman,** lojmanın altındaki işyerine indi. Ben de **"Sebil"** dergimizin Frankfurt'taki bürosuna telefon edip, gelip beni almalarını bildirdim. Onları beklerken ev sahibinin küçük kitaplığını karıştırmaya koyuldum. Elime merhûm **Ahmed Davudoğlu**'nun **"Ölüm Daha Güzeldi"** adıyla yayınlanmış -hâtırât mâhiyetinde- bir kitabı geçti. Bu kitabı daha önce görmemiştim. Halbuki **Davudoğlu** merhûm, yakın görüştüğüm bir kimseydi.[5]

---

[4] Değerli okuyucularıma Türkiye'den kaçışımın tafsîlâtını burada ayrıca nakletmek istemiyorum. Zira bu tafsilât -yukarıda da temas etmiş olduğum üzere- **"Hicret"** isimli eserinde alabildiğine geniş bir sûrette mevcuddur. Birkaç kere basılmış olan bu eser de aslında bir hâtırât mahiyetinde olduğu ve **"Geçmiş Günü Elerken"** isimli iki ciltlik hâtırâtımın devamı mâhiyetinde bulunduğu cihetle, bu eserden önce **"Hicret"**in okunmasını tavsiye ederim.

Burada şu kadarını söyleyeyim ki,

"-Nasıl oldu?" suâline bir nükte ile cevap vermiştim:

"-**Türkeş** bile kaçamadı, ama ben kaçtım!"

Gerçekten 27 Mayıs 1960 ihtilâlinin **"kudretli albay"**ı diye isim yapmış olan **Alparslan Türkeş,** 12 Eylül darbesini önceden haber almış ve ortalıktan kaybolmuştu. Yurtdışına çıkacağı şâyiâlarına rağmen ihtilâlden beş altı gün sonra kendi ayağı ile gelip teslim olmuştu. Bu da O'nun kaçmayı beceremediği yolunda yorumlanmıştı. Bu durumda ben, O'nun bile beceremediği bir işi becerebilmiş olduğumu ifadeyle işin güçlüğünü anlatmak istemiştim.

[5] **Ahmed Davudoğlu** (1912-1983) Câmiu'l-Ezher mezunu, âlim bir zâttı. Târihî ve siyâsî hâdiselere bakış açısı itibariyle bana çok yakındı. Bundan dolayı yayınlanması mahzurlu olan bazı notlarıyla, elindeki bir kısım vesâiki -vefâtından önce- bana vermiştir.

Bu yakınlığa rağmen, doğum yeri olan Bulgaristan'da Türkiye'ye gelmeden önce mâruz kaldığı bu dehşetli zulümlerden bîhaberdim. Fakat kaderin şu cilvesine bakınız ki, bu zulümlerden kaçıp Türkiye'ye yerleşen bu değerli âlim, Türkiye'de de mahkûm olmuş ve Üsküdar Toptaşı Cezâevi'nde on aylık bir mahkûmiyet hayatı yaşamıştı. Bunun sebebi de çok basitti:

Bir sohbet veya konferans esnasında, resmî nikâhın -bazı ahvâlde- dînî nikâh yerine kâim olmasının mümkün olmadığını söylemiş ve şer'î bir gerçek olarak şu iki husûsu belirtmişti. Bugün dindar insanların da resmî nikâhı takiben -kânûnen câiz

Frankfurt'tan beklediklerim gelinceye kadar bu kitabı okuyup bitirdim. Meğerse Bulgaristan Türkleri'nden olan **Davudoğlu**, Türkiye'ye hicret edip yerleşmeden önce Bulgaristan'ın komünist idaresi altında tahammül edilemez zulüm ve işkencelere mâruz kalmış imiş. Bu kitapta onları anlatıyordu. Kitabı okuyup bitirdikten sonra bir kere daha hâlime şükretmek ihtiyacını hissettim. Belki de, o anda bile benzer zulümlere mâruz kalmakta olan insanlar hâlâ vardı. O sırada Afgan dağlarında Ruslar'la harb etmekte olan mücâhidleri ve Filistin'de yahudi zulmü altında inleyen kardeşlerimizi hatırladım. Bütün mazlumlar için duâ edip, hâlime şükrettim.

Öğleden sonra saat dört civarında Frankfurt'tan beklediğim misafirler geldi. Ev sahibi ile vedâlaşıp yola koyulduk. Frankfurt'taki büromuza vâsıl olduğumuzda orayı da Erding'deki ev gibi hıncahınç dolu buldum. Her taraftan müslümanlar nasıl haber almışlarsa, akın akın Frankfurt'a gelmişler ve genişçe bir salondan ibaret olan **"Sebil"** bürosunu doldurmuşlardı. İzdihâmdan, çoğu kimseler yerlerde oturuyordu. İhtilâlin niçin ve nasıl gerçekleştiğinden tutunuz da, Türkiye'nin geleceğine dâir çeşitli mes'eleler üzerinde müdâvele-i efkârda bulunuldu. Bir taraftan da benim

---

olan- dînî nikâhı akdetmemeleri hâlinde dikkat etmeleri gereken bu tenkid ve tâ'rizler şundan ibaretti:

Resmî nikâhta kadın şâhid varsa, kadının -fıtrî olan hissîliğinden dolayı- şahidliği yarım sayılacağından akid bu noksanlığı telâfî etmedikçe sahih olmaz. Bir de taraflara suâlin "...falanla evlenmeyi kabul ediyor musun?" tarzında geniş zamanla değil de, "Ettin mi?" süretinde geçmiş zaman sîygasıyla tevcih edilmek lâzım geldiği husûsuydu.

Hâle bakınız ki, bir din âliminin bu şer'î ve ilmî gerçeği ifade etmesi suç sayılmış ve o zât, mâhûd 163. maddeye istinaden bir sene hapis cezasına mahkûm olmuş ve fiîlen de on ay yatmıştır. Aradan geçen bunca zamana rağmen, Türkiye'nin din ve fikir hürriyeti itibariyle bir arpa boyu mesafe kat edememiş olması da gerçekten hazîn bir keyfiyettir. Gerçi bugün 163. madde ilgâ olunup Türk Ceza Kanunu'ndan çıkarılmıştır. Fakat onun yerine kâim olmak ve ondan daha şiddetli bir surette tatbik edilmek üzere 312. maddeden tevâlî eden mahkûmiyetlere ilâveten **"Başörtüsü Zulmü"** bu hükmümüzü doğrulayan fiilî vâkıalardandır.

bundan sonraki hayatım için nasıl bir hatt-ı hareket tâkib etmem lâzım geldiği husûsunda çeşitli fikirler ileri sürüldü.

Topluluk çekilip gittikten sonra yatsı namazını edâ ettim ve seccâdenin üzerinde uzun bir tefekküre daldım. Hayatımın bu kaçış sebebiyle kalın bir çizgiyle ikiye bölünmüş bulunduğunu hissediyordum. Bundan sonra ne yapmalıydım? Yaşım 48'di. Hayatımın en verimli geçmesi gereken bir safhasındaydım. Elbette boş durmak olmazdı.

Fıtrî olan iyimserliğim[6] sebebiyle geleceği -her şeye rağmen- aydınlık görüyor, fakat isâbetli bir karar için biraz zamana ihtiyacım olduğunu düşünüyordum.

Her şeyden evvel geçim için bir iş yapmak mecbûriyetindeydim. İstanbul'daki büromda bıraktığım kadronun **"Sebil"** Dergisi'ni devam ettiremeyeceği muhakkaktı. Bununla beraber şansımı denemeliydim. Bunun için yazıları Frankfurt'ta hazırlayıp göndermek sûretiyle bir tecrübeye giriştimse de adlî tâkibât bu defa dergide çalışanlara teveccüh ettiğinden onlar kısa bir zaman sonra pes ettiler. Bu sebeble **"Sebil"**imizi ancak bir iki sayı çıkarabildik. Gerçekten, 249. sayı son oldu ve dergi kendi kendine kapandı.

"Sebil" Dergisi'nin Almanya'da birkaç milyon marka varan alacağı vardı. Ödenmeyen abone bedellerinden do-

---

[6] Kur'an hükümleri kadar hadîs-i şerîflerin muhtevasındaki gerçekler de insan fıtratına mutâbık olduğundan, İslâm hakkında **"ed-Dînu'l-Fıtrî"** yani **"Fıtrat Dini"** tâbiri mâruf ve müteâmeldir. Fıtrattaki temâyüllerin müsbet olanlarını geliştirmek, menfî olanlarını da körletmek maksadıyla vâkî olan emirler ve nehiyler, beşerî îcab ve ihtiyaçlara şu tetâbukları (intibâkları) sebebiyle, islâmî hükümlerde bir eskime ve yıpranma vâkî olmaz. Çünkü insan fıtratı, bidâyetten nihâyete kadar hep aynı mâhiyeti arz eder, yani değişmez. İslâm ise,değişen hususlar hakkındaki hükümleri **"maslahat"**a havâle eder.

Bu sebebledir ki, Allah'ın rahmetinden kâfir kullardan başkasının ümid kesmeyeceği yolundaki âyet-i kerimeye ilâveten, Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm- **"Mü'minin iyimserliği imanındandır."** buyurmak sûretiyle fıtratta meknuz olan bu keyfiyeti tahsîn ve tergîb etmiş ve onun îman sayesinde gelişip kemâle ulaşacağına işâret buyurmuşlardır.

ğan bu alacağın ise, tahsili ihtimali -hemen hemen hiç- yoktu.[7]

---

[7] İslâmî dergi yayınlamanın en büyük handikapı hep bu **"abone bedellerinin ödenmeyişi"**dir. Kasıttan ziyâde, ihmâlin eseri olan bu sıkıntı ile yayın hayatında karşılaşmamış bir mevkute (periyodik yayın) hemen hemen yok gibidir.

Ben Sebil'in Türkiye'deki yayın hayatının nihâyete erişini, O'nun Almanya'da yeniden çıkarılışında **"Sessiz Gemi"** başlığı altında ve bir Karadeniz fıkrasıyla şöyle ifâde etmiştim:

"... TİKİNE DURAMAYRUM!..

1978 yılı başında Frankfurt'taki büromuzun açılışını yapıyorduk. Avrupa'nın her tarafından gelmiş SEBİL mümessilleri ve davetlilerle FÂTİH CÂMİİ tıklım tıklım dolmuştu. Öğle namazından önce topluluğa veciz ve heyecanlı bir konuşma yaptım. Umûmî hatları ile davamızı anlattım. Öğle namazından sonra SEBİL mümessillerine söz verdim. Kimi gazetemizin sayfalarını arttırmasını istiyor, kimi de **"günlük"** çıkarılmasını diliyordu. Hele SEBİL vasıtasıyla islâmî şuura erenlerin samimi itirafları göz yaşartıcı idi.

Böylece vakit bir hayli ilerleyip gece yarısını buldu. Bir ara muhataplarımdan birisi sordu:

"-Ağabey, siz bu tenkid ve temennilere hiçbir cevap vermeyecek misiniz?!"

"-Neden soruyorsun?!.." dedim.

"-Hiç not almıyorsun da..." diye karşılık verdi. Ona dedim ki:

"-Benim cevabım gayet basittir. Ben bu anlatılanların hepsini biliyorum... Lâkin!... Lâkinden sonrası bir Karadeniz fıkrasıdır!.."

Gece saat onikiden sonra tenkidleri cevaplamak üzere kürsüye geldim ve dedim ki:

"-Arkadaşlar!..

Hepinize candan teşekkürler ederim. Hem teşriflerinizden ve hem de tenkidlerinizden dolayı minnettârım.

Ben bu gazeteyi yayınlamaya 2 Ocak 1976'da başladım. Avrupa'da 3.000 abonem var. 1976-77 seneleri boyunca size 104 hafta gazete gönderdim. Bu 104 hafta boyunca her hafta 3.000x2,5 liradan 7.500 lira posta parası ödedim. 2.500 TL'de naylon parası etti haftada 10.000 TL. (O zaman gazeteyi naylon içinde gönderiyorduk.) 104 hafta da bu eder 1.040.000 TL. Halbuki sizden 36.000 DM aldım. Almam gereken ise yılda 3.000x60= 180.000 DM idi. İki senede bu da eder 360.000 DM. Demek ki, onda bir ödediniz. 36.000 DM'den de elime yaklaşık 400.000 TL. geçti. (O zaman 1 Mark yaklaşık 8.40 TL. idi. Karaborsa 11.70 TL'den bozdurmuştum.)

İşte **Hasan Damar**'a sorun (o zaman abone bedelleri O'na gönderiliyordu.)

Demek ki size gazeteyi bedâva gönderdiğim halde posta ve naylon parasının da yarısını bile geriye alamadım. SEBİL böyle bir okuyucu kitlesi ile mi arzu ettiğiniz hamleleri yapacak?!..

Şimdi buyurun Karadeniz fıkrasını:

İki Karadenizli İstanbul'a gelmişler... Bizim Karadenizliler, görgülüdür, terbiyelidir falan amma demek ki; pek öyle kalabalığa alışkın olmadıklarından olacak **"Galata Köprüsü"**nde birinin ayağına basmışlar, yâhud birisi onların ayağına basmış.

Karadenizlilerin öfkesi meşhur ya!.. Bu hareket üzerine Karadenizlilerden birisi ayaklarına basan ve **"pardon"** diyen İstanbul'luyu asabiyetle iterek:

Gerçekten bu istikâmette bir gayret ve faaliyete giriştikse de sadra şifâ bir netice hâsıl olmadı. Acaba Almanya'da artık yerleşmeye başlayan Türkler için ucuz evler yapabilir miydim? Her Karadenizli gibi aklıma ilk gelen, inşaat işi oldu. Bunun için sermâye lâzımdı. Bunu temin maksadıyla Cenevre'de ticârî faaliyette bulunan **Zeki Bilge**'nin yanına gittim. O'na projemi anlatarak beşyüz bin mark borç istedim. Merhûm **Zeki Bilge** bir başlangıç olmak üzere bana yüzbin mark verdi. Bu, elbette kâfî değildi. Fakat arkası gelir diye ümid ediyordum.

Cenevre'ye gitmişken benimle benzer bir durumda olduğu için **Yahya Demirel**'i[8] ziyâret ettim. O sırada kendisi bir takım iktisâdî yolsuzluklar sebebiyle yurtdışına kaçmış ve vatandaşlıktan çıkarılmıştı. Ben henüz vatandaşlıktan atılmış değildim. Bu durumun benim başıma da gelebileceğini hesab ederek O'nunla istişâre etmek istedim. Orada **Mıgırdıç Şe-**

"-Ula, nedur?! Hem basaysun ayağuma, hem de deysun baa (bana) pardon!.." demiş.

Tesâdüfe bakın ki, muhatapları boksör rastlamış. Başlayan kavga sonunda Karadenizlilerden biri yere düşmüş, artık kalkamıyormuş... Yattığı yerden arkadaşına bağırıyormuş:

"-Ula **Hasan,** ula **Hasan** at ova (ona) bi biçak!.."

Hasan arkadaşının söylediğini yapmak istiyor, fakat her doğrulmaya davrandığında boksör tokadı yetiştiriyor ve onu yere yuvarlıyormuş.

Beriki hâlâ bağırıyormuş:

"-Ula **Hasan,** ula **Hasan!** At ova bi biçak!.."

Arkadaşı canhıraş bir sûrette cevap vermiş:

"-Ula atacoğum ama, tikine duramayrum!..."

Evet hâlimiz bu iki Karadenizlininkine benziyor, demiştim.

Fakat şimdi inşallah DİKİNE DURACAĞIZ! Ve beklenilenden fazlasını yapacağız. Zira artık tecelli nöbeti "Cemal"dedir ve okuyucularımız o günden bu yana pek çok şuurlanmıştır. (Bakınız: **Sebil,** sayı: 1 (250), 1 Haziran 1988, sh. 2)

[8] **Yahya Demirel,** Panama'dan vatandaşlık almıştı. Bana pasaportunu gösterdi. Şâyet vatandaşlıktan atılırsam, aynı pasaportu almak için bana da tavassut edebileceğini söyledi. Kendisini Türkiye'den sadece gıyaben tanırdım. Beni, **Zeki Bilge** merhûmun tezkiyesiyle gayet iyi karşıladı. Bu, O'nu ilk ve son görüşümdür.

lefyan[9] ile karşılaştım. **Mıgırdıç Şelefyan** da beni hemderd kabul ederek tesellî etmeye çalıştı.

B- BİRİNCİ ALMANYA İKÂMETİM

Bütün bu araştırmaların sebebi, bu sırada Almanya'ya yerleşmeyi düşünmüş olmamdı. Bununsa sebebi gâyet basitti. Orada 1978 yılında **"Sebil"** Dergimizin bir şubesini açmıştık. Buna istinâden de oturma hakkı elde etmiştim. Çoluk çocuğumu getirtip Almanya'da oturabileceğimi ümid ediyordum. Lâkin biraz aşağıda izah edileceği üzere bu mümkün olmadı. Almanlar benim oturmamı kabul ediyor, çoluk çocuğumun ise üç ay zarfında Almanya'yı terk etmesini şart koşuyorlardı. Bu keyfiyet henüz belli olmadığı günlerde geçim için bir çok düşünceler aklıma geliyordu ki, bunlar hep Almanya'da ikaamet esasına dayanıyordu. Bu inşaat işi de onlardan biriydi. Lâkin bu uzun vâdeli iş, Almanlar'ın zikri geçen engeli çıkarmaları sebebiyle başlamadan bitmiş oldu. Ancak bu arada başka ticârî teşebbüsler de oldu ki; bunların en ehemmiyetlisi Suud Kral Âilesi'yle irtibata geçilerek OPEK fiyatının altında bir fiyatla petrol satmaktı. Gerçekten ticâretin **"cehd"**den ziyâde bir **"baht"** işi olduğunu inkârı gayr-ı kaabil bir sûrette ortaya koyan bu petrol pazarlama faaliyeti hayatımda hiç unutamayacağım bir mâcera olmuştur.

a- Petrol Mâcerası

Cenevre'den Frankfurt'a döndükten sonra, inşaat mevzûunda ne yapabileceğim husûsunda araştırmalara koyuldum; bazı Türk ve Alman firmaları ile görüştüm. Fakat işe başlamadan önce İsviçre'nin Zürih Şehri'nden bir telefon

---

[9] **Mıgırdıç Selefyan,** 1980 öncesi Türkiye ihrâcât ve ithâlâtında söz sahibi olmuş bir ermeni idi. Tercüman Gazetesi'ne büyük ölçüde yardım etmiş ve bu gazeteyi bir nüfuz vâsıtası olarak kullanmak suretiyle büyük işler çevirmişti. Nihayet basına intikal eden -doğru veya yanlış- birtakım suiistimaller sebebiyle yurtdışına çıkmak mecburiyetinde kalmıştı.

geldi. Beni arayan İstanbul'dan tanıdığım **Hâlid Abdullahoğlu** idi. Bu arkadaş yurtdışına kaçabilmemde emeği sebkat etmiş (geçmiş) olan **Âsım Mâilmâil**[10] isimli avukat arkadaşımızın eniştesiydi. Önce Suudî Arabistan'a gitmiş orada bir iş yapmaya muvaffak olamamış ve Avrupa'ya dönmüştü. Kendisi:

"-Un ambarına düştük, fakat unlanmadan dışarı çıktık!.." diyerek oradan muvaffakiyetsiz dönüşünü hulâsâ ediyordu.

İsviçre'de benim en aziz dostlarımdan **Aslan Tok** Hocaefendi'nin[11] yanında kalıyor ve Almanya'ya intikal etmek istiyordu.

Talebi üzerine İsviçre'ye gidip O'nu Frankfurt'a getirdim. O zamanlar Türkler için İsviçre vizesizdi. Bundan dolayı ancak oraya kadar gelebilmişti. Almanlar ise, Alman plâkalı arabalara gümrüklerde pek bakmazlardı. **Hâlid Abdullahoğlu**'nun da bu seyahatleri ciddî bir iş yapmak arzusundan doğduğu için, ne yapacağımızı birlikte düşünmeye başladık. Onun Cidde'de teşrik-i mesâî ettiği **"Celesi"** isimli bir şirket vardı. Onlara Suudî Arabistan'ın ihtiyacı olan bazı malları gönderebileceğimiz düşüncesiyle büroya bir teleks aldık. O zamanlar henüz faks îcâd edilmemişti. Teleksle

---

[10] **Âsım Mâilmâil,** -daha evvelki hâtıralarımı okumuş olanların bileceği üzere- Eskişehir mâcerâmda avukatlığımı yapmış idealist bir gençti. **"Hicret"** isimli kitabımızın sonunda kendisi hakkında bir makâlem mevcuttur ki, tafsîlât isteyenler oraya bakabilirler.

Bu değerli insan, genç yaşta takip etmekte olduğu bir davanın muhataplarınca tutulmuş iki kiralık katil tarafından, câniyâne bir sûrette katlolunmuştur. O sırada karısı hâmile idi. Kendisi henüz 40 yaşını doldurmamıştı. Tâlihin garib cilvesine bakınız ki, **Âsım Mâilmâil** henüz ana rahmindeyken, babası da aynı şekilde bir cinâyete kurban giderek bu âlemden ayrılmıştı.

[11] **Aslan Tok,** aslen Çaykara'lı, âlim bir zâttı. Nâdir hocalarda görülecek derecede azîzu'n-nefs bir şahsiyetti. İsviçre'ye işçi olarak gelmiş, kısa zamanda 7-8 yerde câmi açmış ve bunları bir federasyon çatısı altında toplamıştı.

Bu gayyûr ve dâvâ şuuru mükemmel insan, benim Türkiye'ye dönüşümden çok kısa bir zaman sonra (Aralık 1991'de) kanser illetinden vefât etmiş, İstanbul Güngören Mezarlığı'na defnedilmiştir. Onun hayat ve mücâdelesini ayrıca yazmayı düşündüğümden burada bu kadarla iktifâ ediyorum. Mevlâ rahmet eyleye!..

mesajı daktiloda yazar gibi yazıyordunuz, aynı anda muhatab makina da otomatik olarak bu yazıyı tekrarlayıp kâğıda geçiriyordu. Bu sûretle birkaç ay muhâbere ettik. Orada bir Türk arkadaş çalışıyordu: **Ebûzer Bozkurt**. Bu arkadaş, Güneydoğu Anadolu'lu idi. Uzun zamandır Cidde'de yaşıyordu. Değerli bir hocaefendi olmasına rağmen ahlâken âdeta araplaşmıştı. Bize bu müddet zarfında iki yüze yakın mal aratmış, fiyat tesbiti yaptırmış ve hiçbirinden bir netice hâsıl olmamıştı. Tam netice alınacağı sırada talep sahibinin hastahâneye yattığı veya seyahate çıktığı gibi asılsız bahânelerle talebini neticesiz bırakıyor, başka bir mevzûa geçiyordu. Öyle ki, artık bize gınâ gelmişti. Ayda takrîben 15-20 bin marklık teleks ve telefon masrafı yapıyorduk. Tam ondan ümid kestiğimiz bir anda, bize câlib-i dikkat bir teklif yaptı. Bu teklif, herhangi bir ülkeye Suud petrolü satmak mâhiyetinde idi. Bu da şöyle olacaktı. O zaman petrolün Dünya'daki fiyatı, varil başına 32 dolardı. Bu **OPEK** (Petrol Üreten Ülkeler Birliği) fiyatıydı. Eğer Kral Âilesi'nden nüfuzlu bir kimseye ulaşılabilir ve ona varil başına bir dolar rüşvet verilirse, Suud petrolünü çok daha düşük fiyatlara satın almak mümkündü. Araplar bu rüşvete **"bahşiş"** diyorlardı. Bizim temasta olduğumuz Celesi Şirketi'nde aslen Sûdanlı, **Hamdun** adında bir arap çalışıyordu. O'nun dayısı, Binbaşı **rütbesiyle "Hâil"** vâlisi **Mukrim bin Abdülaziz**'in mâiyetindeydi. O'nunla **Mukrim bin Abdülaziz**'e ulaşıp bu işi gerçekleştirmek mümkün görünüyordu.

Mukrim bin Abdülaziz, bugünkü Kralın kardeşidir ve hâlen de Hâil vâlisi bulunmaktadır.

Suud Kral Âilesi'ne mensub kimseler bu işi yaparlar, lâkin duyulduğu takdirde kabahati yanlarındaki bir yabancıya yıkmak düşüncesiyle hareket ederlerdi. Bu bakımdan **Hamdun**'un dayısından bu sebeple istifâde etmek mümkün görünüyordu. Galiba bu teklif de **Hamdun**'a O'ndan aksetmişti.

Uzun çalışmalardan sonra Newyork Noterliği'nden bir Amerikan firmasına günde beş yüz bin varil petrol satılması husûsunda bir mukâveleyi gerçekleştirdik. Mukâvelenin tarafeyn için pek çok şartları vardı. Yükleme zamanı, yüklemeyi yapacak gemi, bu geminin hiçbir Yahudi limanına uğramamış olması ve bedelin banka te'mînât mektubuna bağlanması gibi çeşitli hususları yerine getirdik. Tarafları varil başına yirmi altı dolar bir fiyatta anlaştırdık. Alıcı firma, **Mukrim bin Abdülaziz**'e varil başına bir dolar bahşiş (!) veriyordu. Mukâvele üç senelikti. Fiyat garantisi altı ay için geçerliydi. Altı ayın bahşişi, elli dört milyon dolar tutuyordu. Fiyat değişmediği takdirde bu meblâğ altı kere verilecekti.

Bizim komisyonumuz da varil başına bir dolardı. Bu durumda biz de altı ayda bir elli dört milyon dolar komisyon alacaktık. Bu da altı kere tekrarlanacaktı. Şirketin bir adamı, Cidde'deki **Meridyen** otelinde bekliyordu. Bizse bu işi iki ayrı grup halinde yapıyorduk. Bir grupu Sûdan'lı **Hamdun**, dayısı ve Cidde'deki **Celesi** Şirketi teşkil ediyordu. İkinci grupsa bizdik. Bizim grupta bir Hollandalı ve iki de alman vardı. Mûtemed adamımız ise **Marks** adındaki Hollandalıydı. O da **Meridyen** otelinde bekliyordu.

İnşaat işini gerçekleştirmek için **Zeki Bilge**'den aldığım yüz bin mark bu uğurda harcanmış, fazladan olarak Sebil abonelerinden toplanmış olan yüz bin mark civarındaki para da sarf edilmişti. Cem'an iki yüz bin mark masrafımız olmuştu. Bu ikinci grupun başı bendim. Mukâvele tasdîk edilip **Mukrim bin Abdülaziz** tarafından bahsi geçen şirkete günde beş yüz bin varil petrolün, varil başına yirmi altı dolardan satışı için emir verilince, şirket temsilcisi hem **Mükrim bin Abdülaziz**'in ve hem de bizim çekimizi yazıp hollandalı **Marks**'a teslim etmişti. Telefonla haberi aldık. Derhal İsviçre'de bir banka ile irtibata geçerek elli dört milyon dolar yatırmak istediğimizi bildirerek şartlarını sorduk. Zira bu kadar paranın Almanya'ya girişi, hakkımızda şüphe doğurur ve

başımızı ağrıtabilirdi. Gelen cevapta yüzde bir "**muhâfaza ücreti**" taleb ediliyordu.[12]

Tam bu sırada Almanya'daki **Stern** dergisinde uzun bir makale yayınlandı. Bunda Avrupa Devletleri'nin resmî temas sûretiyle Suudî Arabistan'dan **OPEK** fiyatından petrol almalarının, bir nevî enâyilik olduğu anlatılıyor ve bu görüşü isbat için de müdellel bir sûrette bir vak'a hikâye ediliyordu.

Münih'te bir grup Alman, aynen bizim yaptığımız gibi, o zaman da, hâlen de Suud Millî Savunma Bakanı olan Kralın diğer bir kardeşi **Sultan bin Abdülaziz**'e ulaşmış ve kendisine varil başına bir dolar rüşvet vermek sûretiyle bir İsviçre firması olan "**Avia**" firmasına yirmialtı dolardan, bilmem ne miktar petrol verilmesini temin etmişlermiş. Bu işi yapanlar arasında, paranın taksiminden dolayı kavga çıkmış ve içlerinden biri mağdur edilmiş olacak ki, elindeki bütün evrâkı, **Stern** dergisine vererek bu aleyhte neşriyâtı yaptırmıştı.

Bizim Hollandalı adamımız, biz kendisinin Kralın kardeşi **Mukrim bin Abdülaziz**'le görüşmesini sağlayınca, bize karşı bir hîle yoluna sapmış ve bizden habersiz olarak, O'na bir

---

[12] Asırlarca mücadeleden sonra Dünya iktisâdî ve siyâsî hayatına hâkim olan Yahudiler, başkalarının elindeki parayı nezdlerine celb için çeşitli taktiklerle çalışmaktadırlar. Altını ellerinde bulundurmak maksadıyla onu temsil eden bir kâğıt îcâd ederek bankacılığı ihdâs edenler onlardır. Ancak bununla iktifâ etmemişler, Dünya'da emniyetli ve sır saklamada şöhretli bir ülke ihdas ederek, başka yerlerde ürküttükleri paranın orada kendi ellerinde toplanmasını sağlamışlardır. Böyle yerlerin başında **İsviçre** gelir. İsviçre bankaları kâmilen Yahudi sermayedarlarınındır. Burasını siyasetteki gizli hâkimiyetlerini kullanarak sulh ve sükûn itibariyle beynelmilel bir garantiye mazhar kılmışlardır. Başta İslâm Âlemi olmak üzere diledikleri yerde bir güvensizlik ortamı ihdâs eder ve korkak olan sermayeyi, kaçıp sığınacağı emin bir yer aramak mecburiyetinde bırakırlar. Böylece kucaklarına gelen paraya bir fâiz ödemez, hatta üstelik "**muhâfaza ücreti**" alırlar. Sonra da tabiî bu paraları başka bankalara satarlar. O bankalar da bu paraların -çoğu kere- âid olduğu ülkelere yüksek fâizle geri dönmesini sağlarlar. Böyle kredilerin, o ülkelerde ciddî bir kalkınmaya sarf edilmesini engellemek için de IMF gibi bir nevi "**tarassut kulesi**"ni kullanırlar. Kendilerine rakîb türetmemek için kredilerin ciddî sûrette kalkınmaya medâr olmayacak işlerde kullanılmasını IMF sayesinde sağlar ve böylece bu ülkeleri fâiz yoluyla bir nevi sağmal inek gibi istismar ederler. Bize gelen mektub, bu gerçeğin bir ipucunu ifade ediyor ve bizden yüzde bir muhafaza ücreti taleb ediyordu.

de bu **Avia** Şirketi'nin bir teklifini götürmüş imiş. Biz bunu sonradan öğrendik. **Stern** Mecmuası'ndaki bu haber, **Mukrim bin Abdülaziz**'e bildirilince, O, kardeşi **Sultan bin Abdülaziz**'in rüşvet aldığı yolundaki haberlerle kötülenmesine sebep olan bu firmanın işini yapmış olmaktan dolayı pişmanlık duymuş ve bunu, kendisi için de bir tuzak sanarak öfkelenmişti. Suud Kral Âilesi mensupları böyle işleri daimî bir sûrette yapmaktalarsa da bunun dâhilde duyulmasını aslâ arzu etmezler. Bu sebeple mâhud derginin Suud Ülkesi'ne girmesini yasakladığı gibi, husûsî uçağını göndererek Cidde'den bizim adamımız hollandalı **Marks**'ı **"Hâil"**e getirtmişti. Üzerini aratmış, benim adıma yazılı ellidört milyon dolarlık çeki, kendisine verilmiş olan aynı miktardaki çekle birlikte yırtıp suratına atmış ve:

"-Ulan, kardeşime yaptığınız komployu bana da mı yapacaktınız?" diye bağırmıştır.

Marks'ın mâsumiyetini isbât için konuşmasına meydan vermeyerek, O'nu aynı uçakla Cidde'ye göndermişti. **Marks**, zâten ertesi günü Frankfurt'a uçacaktı. O, Frankfurt'a geldiğinde, bize işi doğru olarak anlatmamıştı. Çünkü **Avia** firmasının işini bizden gizli olarak tezgâhlamıştı.

Bu sırada petrol mes'elesiyle ilgili olarak **Âsım Mâilmâil** de Frankfurt'a gelmişti. Bu muvaffakiyetsiz teşebbüsten sonra, o, bu işi başka kanallarla gerçekleştirmek için iki üç ay daha uğraştıysa da bir netice hâsıl olmadığından, **Halid Abdullahoğlu**'nu alıp Türkiye'ye dönmüştü.

Bu muvaffakiyetsizliğin zâhirdeki sebebi, gûyâ **Stern**'de çıkan makaleydi. Hakîkatte ise, kader plânına bağlı ve benim iddiâlı bir sözümün neticesiydi. Çünkü ben, bu petrol işini gerçekleştirmeye çalışırken:

"-Zekâmı ilk defa ticâret için kullanıyorum." demiş ve netîceyi aklımın ve irâdemin mahsûlü olacak sanarak iddialı konuşmuştum. Şimdi anlıyordum ki, -yukarıda da söylediğim gibi- servet cehd işi değil, baht işidir. Hatta siyâset de öyledir.

Daha doğrusu, bahtın rolü, cehdin rolüne gâlibdir. Bunun aksi, sırf ilim elde etmede mevzubahstir. Böyle olmasa aptallar açlıktan ölürlerdi. Halbuki parasının sayısını bilmeyen nice aptallar vardır. Hatta bunlardan bazıları para ile sağlanan bu refaha ulaşmak için denize taş atmak kabîlinden bile yorulmuş değillerdir.

Diğer taraftan Cenâb-ı Hakk iddianın karşısındadır. İddialı kulunu -o nezd-i ilâhîyesinde makbul ise- onu iddiasızlaştıracak esbâb halkeder. Ne tedbir alırsanız alınız, o tedbîri mağlub edecek mânîler zuhûr edebilir. Bereket ve muvaffakiyet, tedbîrin takdire tevâfuku nisbetindedir.

Bu gerçeklere vâkıf olunca kaleme aldığım bir şiirde:

"İddia diye vücûd
Ondan istiğfar sücûd"[13]

beytine yer vermiştim.

b- Diğer Birkaç Hâdise

Bu petrol hikâyesi ile uğraşırken ertesi senenin (1981) Haziran ayına ulaşmış olduk.

Bu muvaffakiyetsiz ticarî teşebbüs sonunda Frankfurt'ta beş parasız kalakaldık. Mayıs nihâyetinde mektebler tâtil olmuş ve bu sebeple henüz ilk mektebin birinci sınıfında okumakta olan küçük oğlum **Selman**'ın da bu sûretle yanıma gelme imkânı zuhûr edince, âile efrâdımı Almanya'ya intikal ettirmek için teşebbüse geçtim. Alman polisi âile efradımı ancak turistik bir seyahat için getirtebileceğimi söylüyordu. Zira bana Frankfurt'taki Sebil Bürosu'na istinâden oturma hakkı talebinde bulunduğumda, âile efradımı oraya getirmek isteyip istemediğimi sormuş, ben de:

"-Hayır!" cevabını vermiştim. Bunu o zaman kaydetmiş olan polis, şimdi bunu karşıma bir engel olarak çıkarıyordu.

---

[13] Şiirin tamamı için bakınız: **"Cemre"** (İstanbul, 1992) isimli şiirlerimizin toplandığı eserde yer alan **"Cemre"** adlı parça. Sücûd: secdeler demektir.

Hakîkaten o zaman başıma böyle bir vak'a geleceğini düşünmemiş bulunduğum cihetle, böyle cevap vermiştim. Esasen oturma hakkını Türkiye'den tahdidsiz çıkabilmek için talep etmiştim. Zira o tarihlerde bir kimse her ne sebeple olursa olsun, yurtdışına yılda bir defadan fazla çıkamazdı. Bunun istisnası yurtdışında oturma hakkı olan ve geçimini temin etmiş bulunanlardı. Oturma hakkı alındıktan sonra yurtdışında geçimin temin edilebildiği hususunda konsolosluk ikna edilerek buna dâir pasaporta bir damga vurduruluyordu.

Ben de böyle hareket etmiştim. Şimdi bu engel dolayısıyla âile efradım Almanya'da azamî üç ay bulunabilirdi. Bu müddetin hitâmında Almanya dışına çıkmak mecburiyetinde idi. Büyük oğlum **Sünûsî**, Fransız **Saint Benoit** Lisesi'nde okuyordu. Fransa'ya yerleşmeyi hiç düşünmediğimiz için O'nun mektebi bitirmeden yanımıza gelmesini uygun bulmadım. Bundan dolayı o hariç olmak üzere hanım, kızım ve küçük oğlumu Almanya'ya getirttim. Peki amma, bunlarla hangi ülkeye gidip yerleşecektim? Bu hususta herhangi bir fikrim yoktu. Yukarıda zikri geçen **Aslan Tok** hocaefendi benim İsviçre'ye yerleşmemi istiyor ve kendisinin federasyonunda faaliyet göstermemi düşünüyordu. Fakat İsviçre'ye Türkler için akşama-sabaha vize konulacak gibi bir intiba mevcuddu. Henüz vatandaşlıktan atılmamıştım. Elimdeki Türk pasaportuyla her giriş çıkışta vizeye mürâcaat etmem gerekecek ve bu da benim için bir sıkıntı doğuracaktı.

O sırada Frankfurt'taki Türk Konsoloshânesi'nde elimdeki pasaportu azamî bir müddetle temdid etmek düşüncesi doğdu. Buna sebeb, orada vazifeli iki imanlı polisin büroma gelip giderek bana defaatle muhabbet izhar etmiş olmalarıydı. Bunlar herhangi bir menfi tavır karşısında beni korumayı taahhüd ediyorlardı. **Ali Gökçimen** ve **İzzet Çetinkaya** adındaki bu polislere güvenebilir miydim? Bunun için Türkiye'deki bazı dostlarım vasıtasıyla bir araştırma yaptım. Kendilerine güve-

nebileceğim garantilenince konsoloshâneye gittim. Bunlar koruma gibi yanımda durarak pasaportumun iki yıl daha uzatılmasını temin ettiler. Konsolosluk henüz siyasî durumum hakkında uykudaydı.

O sırada bir grup işçi kucaklarında ciltsiz Kur'ân-ı Kerim'ler olduğu halde büromuza geldiler. Büromuzda kitap ciltlenip ciltlenmediğini sordular. Konuşulunca anlaşıldı ki, bu işçiler Frankfurt'ta çöpçülük yapmaktalarmış. Kucaklarında taşıdıkları Kur'ân'ları çöp tenekesinde bulmuşlar. Çöp tenekesi de meşhur **L o h s e** matbaasının önündeymiş. Bahsi geçen Kur'ân-ı Kerîm, Osmanlı Sarayı'nda **"Vâlide Sultan"** sıfatıyla yaşamış kadınlardan birinin Irak'taki **İmâm-ı Azam Hazretleri**'nin türbesine hediye etmiş olduğu bir yazma nüshadan Irak Hükümeti tarafından bu matbaada bastırılmış Kur'ân-ı Kerimlerin artık nüshaları imiş. O sırada bu matbaa kapanmış bulunuyordu. Demek ki; matbaa tasfiye olurken, bunları hurda kâğıt telâkki ederek çöp bidonuna tıka basa doldurmuşlardı.[14]

---

[14] Bu, kâğıdı, yazısı ve baskısıyla nefis bir eserdi. Fıkıh kitaplarımızda **Dâru'l-Harb** olan bir yere götürülmesi memnu olan şeylerden biri de Kur'ân-ı Kerîm olarak zikredilir. Bunun hikmetini insan böyle bir vakıayla karşılamazsa lâyıkıyla anlayamaz. **Sultan İkinci Abdülhamid** merhum, Kur'ân-ı Kerîm'in Matbaa-yı Âmire denilen devlet matbaası dışında bir yerde basılmasını yasaklamıştı. O, devlet matbaasında basılır ve meccanen dağıtılırdı. Fıkhın yasakları arasındaki bir hüküm de Kur'ân'ın para ile alınıp satılmasıdır. Fakat götürüp getirenin masrafı için "**h e d i y e s i**" nâmıyla bir bedele cevaz verilmiştir ki, hâlâ kitap bedelleri hakkında bu kelime zaman zaman kullanılmaktadır.

Sultan İkinci Abdülhamid, adı geçen matbaada çalışanları yanına çağırır ve onları Kur'ân-ı Kerim basılırken hürmetsizlik etmemek ve bir yaprağına bile gusülsüz ve abdestsiz el değdirmemek hususunda resmen tahlif eder, yani kendilerinden yeminle te'yid alırdı.

Bu yasağı delen acemlerin bastığı Kur'ân-ı Kerim'ler toplatılır, yakılır ve külleri çiğnenmeyecek bir yere gömülürdü. Hâle bakınız ki, o mübârek padişahın şu hassâsiyeti kendisi için hal', yani tahttan indirilme sebebi sayılmış ve bu hususdaki fetvada "**K ü t ü b - i d i n i y e - y i m ü t e b e r e y i c e m ü i h r â k ...**" yâni muteber dînî kitapları toplatıp yaktırmak sûretinde zikredilmiştir. Hem de meşhur müfessir **Elmalılı Hamdi Yazır**'ın takririyle!.. Zehî gaflet!..

Tam bu sıralarda idi ki, -dâvâmız bakımından- dikkat ve ehemmiyetle parmak basılacak bir hâdise vukûa gelmiştir. Şöyle ki:

Bir gün Frankfurt Albus Str.(cadde)deki yazıhânemden içeriye bir türk işçisi girdi. Adam oflayıp pufluyordu. Belli ki, bir şeye canı sıkılmıştı. Oturduktan sonra sıkıntısını anlattı:

"-**Kadir** ağabey!.. Ben buraya yüz kilometre mesâfeden geliyorum. İşyerinden izin aldım. Pasaportumun müddetini uzatmam lâzımdı. Konsolosluğun kapısında erken saatlerde kuyruğa girdim. Saatlerce bekledikten sonra, tam sıra bana geldiğinde:

"-Paydos ediyoruz, artık bugün başka bir kimsenin işine bakılmayacak!" dediler.

Ermeniler'in kalabalığa karışıp bir kötülük yapmasından korktukları için bizi bina dâhiline üstümüz aranarak teker teker sokuyorlar. Diğerleri saatlerce kuyrukta bekliyor. Görüyorsunuz bugün yağmur yağıyor. Ben kuyrukta sırılsıklam oldum. Üstelik arabamı da konsoloshâneye yakın bir yere park edemedim. Çünkü almanlar her tarafa park etmeyi engelleyen kazıklar dikmişler. Sırada beklerken ıslandığım yetmiyormuş gibi bir de, arabamı almak için uzun bir mesafe kat ederken de ayrıca ıslandım. Görüyorsun, üstüm başım sırılsıklam. Buna rağmen de işimi göremedim. Fabrikadan bir daha izin istesem ve bu olup bitenleri anlatsam almanlar inanmazlar. Bu ne zâlim devlettir. Bizden çuvalla para kazanıyorlar. Şuraya iki tâne memur ilâve etmezler. Sanki vatandaşlarının eziyet çekmesinden zevk alıyorlar!.." dedi.

O sırada yanımda Almanya'ya ilk gelen işçilerden biri vardı. O söze karıştı ve:

"-Sen onları buraya ilk geldiğimiz zamanda görseydin. Boş oturuyorlardı. Yanlarına gelen bir türk işçisine sandalye

verip oturtuyor ve çay-kahve bile ısmarlıyorlardı." dedi ve bunun üzerine Almanya'daki konsolosluk mensuplarından başlayarak, konuşma, bütün hâriciyecilerin ahvâli hakkında müzâkereye intikâl etti. O sırada Batı Âlemi'ndeki türk büyükelçilik ve konsolosluk mensupları pasaport yenileme esnasında kadınlardan mutlaka açık başlı bir fotoğraf istiyor ve Almanya'da doğan çocuklara islâmî isimler takılmasına engel çıkarıyorlardı. Bu tatbîkattan muzdarip olan pek çok işçi dinlemiştim..Söz buraya gelince bu tavrın o sırada henüz yeni gerçekleşmiş bulunan **"12 Eylül İhtilâli"**nin eseri olduğunun söylenmesi üzerine kıdemli işçi buna itiraz etti ve:

"-Bu hâriciyeciler, oldum olasıya mason kafalıdırlar. Dine karşıdırlar.", dedi ve "Size 1962 veya '63 yıllarında, yani benim buraya ilk geldiğim sıralarda başımdan geçmiş bir vak'ayı anlatayım dedi ve o vak'ayı şöylece hulâsâ eyledi:

"-O zaman pasaport yenilemek için şu Frankfurt'taki Türk Konsoloshânesi'ne gitmiştim. Memur az olduğu için benim işimi konsolos muâvinlerinden biri yapıyordu. Beni masasının karşısındaki bir sandalyeye i'zaz-ikram oturttu. Israrla kahve ısmarladı. Ben kahve içerken o da işimi yapıyordu. Bir ara sordu:

"-Burada bulunmaktan memnun musunuz? Ne durumunuz var? Bir ihtiyacınız veya şikâyetiniz var mı?" Ben de cevap verdim:

"-Hayır, bir şikâyetimiz yoktur, teşekkür ederim. Allah, devlete millete zeval vermesin. Bizi buraya gönderdi. Memlekette işsizdik. Benim şahsen on bin lira borcum vardı. Bunu ödeyemiyordum. Daha şimdiden onu ödedim. Âileme de her ay belli bir para gönderiyorum."

Konsolos muâvini:

"-Çok iyi, çok iyi, bir şikâyetiniz, bir ihtiyacınız var mı onu söyle! Biz burada sizin için varız. Sizin dertlerinize sahip çıkmak bizim aslî görevimizdir." dedi. Ben de bundan cesâret alarak dedim ki:

"-Konsolos Bey, mâdem ki, ısrarla hep bunu soruyorsunuz, ben de söyleyeyim. Hakîkaten bizim burada halledilmesi lâzım gelen bir sıkıntımız var. O da şudur:

Ben şahsen namaz kılan bir adam değilim. (O zaman öyleydim. Şimdi elhamdülillâh yolumu buldum.) Ben bayramcıyım. Yani sadece bayram namazlarını kılarım. Biliyorsunuz biz burada fabrikanın heimlarında (yurtlarında) kalıyoruz. Orada kalan arkadaşlarımız içinde oruç tutan, beş vakit namazını kılan pek çok insan var. Bunlar namazlarını sağda solda kılıyorlar. Lâkin bayram gelince toplu kılınan bu namaz için büyükçe ve boş bir mekâna ihtiyaç oluyor. Bunu bulmakta sıkıntı çektik. Burada okuyan talebelerimiz var. Onlar bize tercümanlık ediyorlar. Bunlardan müteşebbis birisi, bir kilisenin papazıyla konuşup anlaştı. Bayram namazı için orayı kullandık, fakat her taraf put doluydu. Heim'dan yatak çarşaflarını götürüp onları kapattık. Bu namaz benim içime sinmedi. Yarın kurban bayramı gelecek!.. Yine öyle bir şey yapmak mecburiyetinde kalmasak!.. Siz bir büyüğümüz olarak bize rehberlik etseniz de dört duvar olsun, bir boş yer bulsak belki orayı tanzim edip bu dînî vazifemizi îfâ ederiz. İsteyenler orada vakit namazlarını da kılarlar."

O ânâ kadar beni sükûnetle dinleyen ve yer yer iltifâtlara muhatab kılan o konsolos muâvini birden sinirlendi. Elindeki evrakın imzalarını alelacele tamamlayarak pasaportumu -âdetâ- savururcasına önüme attı ve şu sözleri söyledi:

"-Ben lâik bir devletin memuruyum. Bu senin söylediğin burada bir câmi tesis etmektir. Benim böyle bir vazifem yok. Üstelik bu benim için bir suçtur. Bu sözü burada söyledin, dışarıda kimseye tekrarlama!.. Bu devlet, seni de asar, beni de asar!.."

Bunun üzerine hâriciye mensuplarının dine karşı olan hissiyatları hakkında diğer bazı fikirler serdedildikten sonra misafirlerim birer birer ayrıldılar. Onların sonuncusu kapıdan çıkmak üzereydi ki, içeriye bir grup Batı Trakyalı insan girdi.

Bunlar öteden beri görüşüp konuştuğum kimselerdi. Buyur edip oturttum.

"-Biz nereden geliyoruz, biliyor musunuz?" dediler.

"-Nereden?" dedim

"-Frankfurt Türk Konsoloshânesi'nden..."

Hayretle sordum.

"-Siz Yunan vatandaşı değil misiniz? Türk Konsoloshânesi'nde ne işiniz var. Yoksa vize alıp Türkiye'ye gitmek mi istiyorsunuz?"

"-Hayır!.." dediler. "Bizi ifâdelerimizi almak için oraya çağırdılar."

"-Allah Allah! Onların sizin ifâdenizi almaya ne hakları var." deyince anlattılar:

"-Önce şunu söyleyelim, bize yöneltilen ithamlardan biri de "Siz vatan hâini **Kadir Mısıroğlu** ile görüşüyormuşsunuz. Bu doğru mu?" idi. Bu sebebledir ki, buraya geldik ve olup bitenleri size anlatmak istiyoruz.

"-Bu ifâdeye çağrılmamızın ve birtakım ithamlara mâruz kalmamızın sebebini anlamak için biraz gerilere gitmek lâzımdır.

Biliyorsunuz biz, Lozan Muâhedenâmesi'nde İstanbul'daki Rumlarla mütekâbiliyet esasına göre Yunanistan'a bırakıldık. Doğrusu uzun bir müddet bu durumun şikâyet edilecek bir yönü yoktu. Osmanlı zamanındaki gibi fesle dolaşıyor ve İslâm yazısını kullanıyorduk. Gazetelerimiz bile o yazıyla yayınlanıyordu. Medreselerimiz kapatılmamıştı. Şer'î tedrîsat yapabiliyorduk.

Vaktâ ki, **"Kıbrıs Mes'elesi"** zuhûr etti. Türkiye bizi hatırladı ve Yunanistan'a karşı bir koz olarak kullanmak ihtiyacını hissetti.

Biliyorsunuz, İstanbul Fethi'nin Beşyüzüncü Yıldönümü'nü lâyıkıyla anmaya engel olmak için Yunan Kralı Türkiye'ye gelmişti. Buna bir mukâbele olmak üzere bilâhere Reisicumhur **Celâl Bayar** da Yunanistan'ı ziyâret etti. Batı

Trakya'ya uğradı. İşte bizim tâlihimiz o tarihten itibaren tersine döndü. Gümülcine'de **Celâl Bayar Lisesi** ünvânıyla bir türk lisesi açıldı. Bu lisenin tekmil muallimleri Türkiye'den gönderildi. Biz buna önce sevindik. Çocuklarımızı rum liselerine göndermek istemiyorduk. Fakat kısa bir müddet sonra bunun mahzurları ortaya çıkmaya başladı. Türkiye'den gönderilen muallimlerin bir kısmı lâik kafalı, din düşmanı olduğu gibi bir kısmı da solcuydu. Bunlar çocuklarımızı zehirlediler. Yavaş yavaş bizim cemaatimizin sâfiyet ve huzuru da Türkiye'deki gibi bozulmaya başladı. Bizde de sağcılık solculuk, gericilik ilericilik çatışmaları filizlenmeye başladı. Tam bu ihtilâfların alevlenmeye başladığı sırada biz Almanya'ya çalışmaya geldik. O zaman Almanya'da çalışan bir işçinin, çalıştığı müesseseyle anlaşarak dâvet edip hemşehrilerini oraya getirmesi mümkündü. Biz de öyle yaptık. Azınlığımız içindeki işsiz güçsüz gençleri buraya topladık. Biliyorsunuz biz şurada, Frankfurt'a otuz kilometre mesafede **Kelsterbach**'daki bir iplik fabrikasında çalışmaktayız. Burada yüzden fazla Batı Trakyalı bir topluluk oluşunca, fabrikanın da desteğiyle bir dernek kurduk. Derneğin bir köşesini mescid yaptık. Orada toplanıyor, hem dertlerimizi konuşuyor, hem de namaz vakitlerinde namazımızı kılıyorduk.

İlk gelenler bizim gibi medresede okumuş insanlardı. Zihniyetleri ve amelleri, elhamdülilâh, sağlam insanlardı. Sonraları yavaş yavaş **Celâl Bayar Lisesi**'ni bitiren gençlerimiz gelmeye başladı. Çünkü Yunan Hükümeti onlara iş vermiyordu. Bunlar zamanla çoğalınca bir kongre zamanı gizlice ittifak edip derneğin idâresini elimizden aldılar. Aldıktan sonra da orada **"Batı Trakyalılar Tanışma Çayı"** diye bir gece tertib ettiler. Adına bakarak biz bu toplântının nezîh bir şey olduğunu zannettik. Lâkin oraya gittiğimizde baktık ki, bizim mescidi lâğvetmişler, onu salona katmışlar ve bizim namaz kıldığımız yerde dans ediyorlar. Masalarda ise, içki şişeleri gördük. Tabii bu hâle

isyan ettik. Onlar kavga-dövüş bizi oradan çıkardılar. Lâkin çıkarmakla kalmayarak Konsoloshâne'ye şikâyet ettiler. Konsolos bizi dâvet edince gitmemezlik edemezdik. Çünkü bir çoğumuzun Türkiye'de akrabası var. Hatta bazılarının ne olur ne olmaz diyerek, tapusu o akrabaların üzerine olmak üzere satın alınmış evleri var. Kendimizi Yunanistan'da emin hissetmediğimiz için gözümüz daima Türkiye'dedir. Yunanistan ise, son zamanlarda Türkler'i kaçırmak için her imkânı kullanmaktadır. Bir türk tarlasını satsa, onu diğer bir türk satın alamaz. Tapu dâiresi, alıcı türkse muâmele yapmaz. Alıcının rum olması lâzımdır. Hem de bir türkden yer alan ruma, Yunan Hükümeti o yerin bedelinin yüzde yüzünü fâizsiz kredi olarak verir. Böylece çok kısa bir zaman evvel yüzde yüzü türk olan köylerin pek çoğu bugün karma bir hâle gelmiştir. Hatta iki türk köyü arasında yeniden rum köyleri bile teşekkül ettirilmiştir. Bir türk evini tamir ettirmek için ruhsat alamaz. Çocuğunu evlendirmek istese, evine bir oda ilâve ettiremez. Buna benzer baskılar yüzünden, -ki bunların çoğu Kıbrıs hâdisesinden sonra ortaya çıkmıştır-yukarıda da söylediğimiz üzere gözümüz Türkiye'dedir. Bundan dolayıdır ki, dâvete icâbet ettik.

Adam bize:

"-Hakkınızda şikâyet var." diyerek söze başladı ve neler söyledi neler!.. Biz şeriatçi, hilâfetçiymişiz. Lâiklik karşıtı ve **M. Kemal Paşa** düşmanıymışız, gericiymişiz... ilh.

Yukarıda da söylediğimiz gibi, bir suâl de sizinle alâkalı: Siz vatan hâiniymişsiniz ve biz sizinle nasıl olur da görüşürmüşüz!"

"-Buna ne cevap verdiniz!" diye sordum.

Dediler ki:

"-Anavatandaki kardeşlerimiz arasında bizi tek müdafaa eden yazar odur. Bu sebeble kendisiyle görüşüyoruz. Onun

vatan hâini değil, bilâkis vatansever bir insan olduğuna inanıyoruz."

"-Peki diğer suallere ne cevap verdiniz?"

"-Tabii, hepsini reddettik. Adam bizi köşeye sıkıştırmak için sonunda dedi ki:

"-Tabii siz beş vakit namaz kılan insanlarsınız, çünkü medrese okumuşsunuz."

Cevap verdik:

"-Evet doğru, kılıyoruz, dindar insanlarız. Ama vatanımız Türkiye'ye de bağlıyız." Bunun üzerine konsolos dedi ki:

"-Peki, diyelim vakit namazlarını nerede olsa kılabilirsiniz, ama Cuma namazı cemaatle kılınır, onu nerede kılıyorsunuz?" Dedik ki:

"-Şurada **Hamidiye Câmii** var. Cuma namazlarımızı orada kılarız."

Cevap verdi:

"-Siz o câmiin **"Millî Görüş"** e bağlı bir gerici yuvası olduğunu bilmiyor musunuz?! İddia ettiğiniz gibi Türkiye'ye bağlı olsaydınız, hiç olmazsa cumaları bizim câmide kılardınız!.."

Cevap verdik:

"-Konsolos bey, konsoloshânede de câmi mi var, öyleyse bundan sonra burada kılarız!.."

"-Ne konsoloshânesi, ne câmisi... Konsoloshânede câmi mi olurmuş. Bilmiyor musunuz şurada, Bahnoff (ana tren istasyonu) civarında Diyânet'in açtığı **"Merkez Câmii"** var. Onu biz idâre ediyoruz. Siz iddia ettiğiniz gibi Türkiye'ye bağlı olsaydınız, hiç olmazsa cuma namazlarınızı orada kılardınız."

Bunları söyleyen konsolos muâvini, bizi kovarcasına şu sözleri söyledi ve hadi gidin makâmında ayağa kalktı.

"-İleride sakın vize almak için buraya yolunuz düşmesin! Size vize vermem!.."

Şâyân-ı hayretti ki, bu sözler biraz evvel aynı koltukda oturarak, yirmi sene evvelki bir vak'ayı nakleden işçinin söyledikleriyle mîzan edildiğinde ortaya dehşet verici bir gerçek çıkıyordu. 1962-63 yıllarında bir câmi açma teklifine karşı bir konsolos muâvininin:

"-Câmi açmak benim vazîfem değil, üstelik bu bana suçtur. Bu sözü burada söyledin, dışarıda tekrar etme, seni de asarlar, beni de..." tarzındaki mukâbelesini nakletmişdi. Şimdi bu Batı Trakyalılar ise, aynı konsoloshânede takrîben yirmi yıl sonra başka bir konsolos muâvininin, **"Bir câmii kendilerinin idâre ettiğini söylemesi"** üzerine parmak basılacak bir hâdiseydi. Acaba o günden beri ne değişmişti. Konsolosluk mensuplarının dine karşı hissiyâtında bir düzelme mi olmuştu?! Sorduğu suâllerden ve savurduğu tehditlerden böyle bir şeyin vârid olmadığı açıkça görülüyordu. O halde bu tavır değişikliğinin bir sebebi olmalıydı. Kanaatimizce o sebeb de şuydu:

1960'lı yıllarda müslümanlar Devlet'çe kaale alınmayacak bir durumdaydılar. Aradan geçen zaman zarfında bunların şuurlanmalarıyla hesaba katılmaları zarûreti doğmuş ve onların devletle barıştırılma yoluna gidilmesi yerine, misâlimizde olduğu gibi kullanılması düşüncesi revaç bulmuştur. Bu tutum Batı ülkelerinde daha büyük bir ehemmiyet arz ediyordu. Zira o zaman dövizin resmî kuru ile fiilî durum arasında fark vardı. Bundan dolayı işçilerin dövizlerini resmî yoldan Türkiye'ye göndermelerini teşvik ihtiyacı belirmişti. Bunun için Diyânet güdümündeki câmiler kullanılıyordu. Diğer yandan Ermeniler, konsolosluk mensuplarına karşı sûikastler tertib ettiklerinden, Batı'daki türk azınlığının desteğine ihtiyaç belirmişti.

Bazı konsolos mensuplarının ermeni sûikastleri sebebiyle açılmış olan dâvâlarda mahkemelere **"sâmiîn"** (dinleyici) sıfatı ile katılarak mahkemeler üzerinde demokratik bir baskı oluşturmayı temin etmek üzere câmi câmi dolaştıklarına şahit

olmuşumdur. Lâkin bu vak'a bana Eskişehir'de yıllar once yaşadığım bir hâdiseyi hatırlattı.

Eskişehir Askerî Cezâevi'nde birgün, birkaç arkadaş eski bir gazeteyi masanın üzerine sererek yemek yiyorduk. O sırada şehir izninden dönen bir asker ısmarlamış olduğumuz gazeteleri getirmişti. Bunları yemek yediğimiz masanın kenarına iliştiriverdi. En üstte Günaydın Gazetesi vardı ve dörde katlanmış olan bu gazetenin açıkta kalan yüzünde bir haber vardı: Pentatlon (atlama-zıplama) birincisi bir adam birbuçuk metre mesâfeden düşmüş ve boyun kemiğinin kırılmasıyla ölmüştü. Buna dâir haber masaya serdiğimiz, aylar öncesine âid bir gazetenin üzerine yemek konulmayarak açıkta kalmış kısmıyla tesâdüfen yan yana gelmişti. Onda açıkta kalıp okunan bir haberin başlığı "Öldürmeyen Allah öldürmez!" şeklinde idi. Bir otomobil Artvin yolunda yoldan vâdiye kadar yüz elli metrelik bir mesâfeden yuvarlanmış ve fakat içindeki beş kişi bu kazayı hafif sıyrıklarla atlatmıştı. Araba, bazı ağaçlara, tümseklere çarpa çarpa yuvarlandığı için düştüğü yere kaldırılıp konulmuş gibiydi. Biri eski, biri yeni iki gazetede de tesâdüfen böyle ibretâmiz iki vak'anın yan yana gelişi bana o zaman ilâhî bir mesaj ve hapishâne şartlarında bir tesellî ilhâmı olmuştu. Batı Trakyalılar'ın anlattıklarını da, biraz evvel anlatılanlar muvâcehesinde böyle zamanda yanyana gelmiş bir ibret mesajı gibi telâkkî ettim.

Bu sırada Frankfurt Konsoloshânesi'nde -evvelce ifâde etmiş olduğum üzere- iki mütedeyyin polis vardı. **Ali Gökçimen, İzzet Çetinkaya**... Bunlar sık sık yazıhâneme uğrarlardı. O sıralarda ermeni militanların türk konsoloslukları mensuplarına karşı sûikast teşebbüslerinde bulundukları bir devreydi. Ermeni dâvâsının asıl mâhiyetini anlatan bir kitap tanzim ederek almanca yayınlamak ve parasını da Frankfurt'taki türk işadamlarından temin etmek teşebbüsünde bu-

lundum.[15] Bunun için Türkiye'den ermeni mes'elesinin kaynak kitaplarını getirttim. Lâkin oradaki konsolos bunu du-

[15] Bunun sebebi şuydu: O sırada Türkiye'den bize **"Duvardaki Leke"** ünvanıyla tarihî **Ermeni Mes'elesi'ni** anlatan bir video kasedi gelmişti. Bunu seyredince tarihî gerçeklerin çarpıtıldığını görerek canım sıkıldı. Bir film **Ermeni Mes'elesi'ni** anlatacak da onda bu menhus ermeni militanlarının koca bir Osmanlı Sultanı **İkinci Abdülhamid'e** karşı giriştikleri bombalı süikast yer almayacak!.. Hata bundan da ibaret değildi: Ermeni Militanlar bilâhare Berlin'de eski **Sadrazam Talat Paşa'ya** karşı gerçekleştirdikleri suikastla ilgili olarak katilin muhâkeme edildiğine dair bir sürü yalan yanlış vukuat sergilenecek!.. **Talat Paşa'nın** katili yakalanmış fakat hıristiyanlık taassubu gâlip Almanlarca kaçırtılmış olduğu cihetle orada bir muhakeme cereyan etmemiştir. Tarihî gerçek böyle olduğu halde güya tarih profesörü olan filmin senaristi bu yalana niçin vücud vermiş oluyordu? Bunun sebebi film seyredilince anlaşılıyordu: İttihatçıları temize çıkarmak!.. Babası da (**Mim. Kemal Öke**) o gürûha dahil ve üstelik **Mason** lideri yani Maşrik-i a'zam olan bu senarist ittihatçılarla birlikte babasını da temize çıkarmak istiyordu. Dinlettirilen hayâlî şahitlerin ifadelerinden ortaya çıkan hilâf-ı hakikat kanaat ve iddia buydu. Tabii ittihatçılık zihniyeti sebebiyle **Sultan Abdülhamid Han Hazretleri'nde** irtikab edilen suikast de meskût geçiliyordu.

Bu vesileyle **Ermeni Meselesi'nin** tarihine âid gerçeği öz olarak ifade etmek isterim:

Bin sekizyüzlü yılların başında **Napolyon Bonapart** kadîm Osmanlı toprağı Mısır'a saldırınca devletin her köşesinden oraya akın akın gönüllü insanlar toplanmıştı. Bunlardan biri de **Kavalalı Mehmed Ali** (Paşa) idi. Bu câhil fakat çok cesur ve zeki adam **Napolyon'a** karşı mücâdelede temâyüz etmiş ve bu sebeple daha sonra Mısır Valiliği'ne kadar yükselmişti.

Osmanlı Devleti'ni parçalamak gâyesi güden Batılılar O'na el atmış kendisini tahrik ederek Osmanlı'ya saldırtmışlardı. Müşevviklerin kim olduğunu bilen Osmanlı Devleti onlarla arasındaki tarihî husumet sebebiyle Ruslar'dan yardım istemiş ve Kütahya'ya kadar ilerlemiş bulunan **Kavalalı** Kuvvetleri'nden hasıl olan musibeti ancak bu sûretle bertaraf edebilmişti. Fakat Rusya Osmanlı'ya bu yardımı karşılıksız yapmamış **"Hünkâr İskelesi"**anlaşmasıyla (1832) Boğazlar üzerinde hak sahibi olmuştu. Öteden beri milletler arası denge bakımından Rusya'nın gelişmesinden endişe eden Batılılar Ruslar'ın bu sûretle beleşten elde ettikleri imtiyazı elinden almak için Osmanlı'nın yanında yer alarak kısa bir müddet sonra **"Kırım Harbi"** ni (1853) gerçekleştirmişlerdi. İngiltere ve Fransa'nın -sanki yirmi yıl evvel **Kavalalı'yı** tahrik eden kendileri değilmiş gibi- yanlarına İtalya'yı alarak giriştikleri bu hareket, Ruslar'ı derin derin düşündürmüş ve onların birgün İstanbul ve boğazlara hâkim olabilseler buna batılıların razı olmayacağı yolunda bir düşünceye imâle etmiş ve bu sebeple Akdeniz'e çıkabilmek için başka bir çare aramaya sevketmişti. Bulunan çâre Ermeniler'i destekleyerek onları önce müstakil(!) bir devlet haline getirmek sonra da yutarak İskenderun'dan Akdeniz'e çıkmaktı.

İşte Rus tahrikiyle başlayan Ermeni Mes'elesi'nin tarihî kökü budur. Birinci Cihan Harbi'nde Doğu'da Van Gölü'nün güneyinde Karadeniz'de ise Harşid Nehri kenarına kadar ilerlemiş bulunan Rus orduları **"Bolşevik İhtilali"** sebebiyle geri çekilmek mecburiyetinde kalınca onlara öncülük eden ve Türkler'e karşı katliamın asıl âmili bulunan **"Ermeni Gönüllü Alayları"** da Rusya'ya avdet etmiş,

yunca bize mâni oldu. Çünkü bu işin arkasında kendi olduğu zannı husûle gelir de, ermeni militanların husûmetine mâruz kalır diye korkmuştu. Sırf şu hâdise bile hâriciye mensuplarının pek çoğunun, millî hisler ve idealizm bakımından ne kadar sığ bir durumda olduğunu göstermeye kâfîdir. Onu dinlemeyip bu işi yapsak bir kere zikri geçen polisler vâsıtasıyla duruma muttalî olmuş bulunduğundan onlara zarar verir düşüncesiyle bu teşebbüsten vazgeçtik.

c- Basında Bir Tezvir

Bu ve benzeri hâdiselerle haşrolurken Almanlar'ın âile efradıma ikamet için tanıdığı üç aylık müddet sonuna yaklaştı. Eylül aylarının başındaydık. Bir gün İskoçya'dan Almanya'ya kuzu satan bir karadenizli işadamı, müşterek bir tanıdığımız vasıtasıyla Frankfurt'taki büromuza geldi. O'nun durumumuza muttali olması üzerine İngiltere'yi, vizesiz olması, sosyal haklarının Avrupa'da en ileri seviyede bulunması gibi sebeblerle medh etmesi üzerine bizde İngiltere'de yerleşme temâyülü uyandı. Henüz ilkokul birinci sınıfta okumakta olan küçük oğlum **Mehmed Selman**'ın da iyi ingilizce öğrenebileceği gibi bir düşünceyle bu fikir ağırlık kazanmaya başladı. Tuhaftır, o yılın Şubat ayında hiç aklımda İngiltere yokken beni, İhtilâlcilere hatırlatmak isteyen bir şahıs durup dururken İngiltere'ye ilticâ ettiğim yolunda bir yalan haberi önce Tür-

---

böylece hâmisiz kalmış olan Ermeniler'e karşı Türk halkı ve bunlar arasında bilhassa **"Hamidiyye Alayları"**na mensup Kürtler mukâbele bi'l-misilde bulunmuşlardır. Ermeni emelleri bu sûrette suya düşmüştür. Biz Ermeniler'i yok etmek isteseydik tarih boyunca ülkenin en zengin bir hıristiyan azınlığı olarak muhafaza etmezdik. Bi'l-farz **Yavuz** veya **Kanûnî** devrinde yok ederdik. Birinci Cihân Harbi gibi en buhranlı bir zamanı seçmezdik. Zulüm gördüğünü iddia eden Ermeniler'in şu mantığı kavrayamamaları veya kavramak istememeleri şaşılacak bir şeydir!..

Bugünkü **K ü r t ç ü l ü k M e s e l e s i** de yine Ruslar tarafından aynı maksadı gerçekleştirmek için Ermeni Meselesi'nin yerine ikâme edilmiştir. Bunun en aldatmaz delili Kuzey Irak'taki Kürtçülük hareketini başlatmış bulunan **Molla Mustafa Barzanî**'nin **"Kızıl Ordu"**da albay rütbesine kadar yükselmiş bir kimse olmasıdır. Şimdi bir de bu âilenin Kürtleşmiş kadîm Yahudiler olduğu gerçeği ortaya çıkmış bulunuyor.

kiye'de yayınlanan **Günaydın Gazetesi**'nde yazmış, sonra da bunu **The Guardian**'a intikal ettirmişti. Hiss-i kable'l-vukû mu diyelim?!.. Elbette ki hayır! O beni İhtilâlcilere hatırlatarak hakkımdaki takibatın devamını sağlamak istiyordu. Çünkü **Millî Selâmet Partisi** dâvâsındaki iddiânâmede önce ismim sarâhatle zikredilmiş ise de bilâhare yurtdışına kaçmış olduğum anlaşılınca benimle ilgili iddia o dâvâdan tefrik olunarak bir kenara konulmuştu. Bu sûretle tâtile uğrayan dâvâ, belli bir zaman sonra ortadan kalkacaktı. Bunu önlemek isteyen birisi beni hatırlatmak için bu yalan habere vücud vermişti.

Daha sonra (1988) Almanya'da yeniden yayınlamaya başladığımız Sebil Gazetesi'nde bu hâdiseyi ele alıp, şöyle cevaplândırmıştım:

"1981 yılı Şubat'ında Frankfurt'ta oturuyordum. Âilemi İstanbul'da bırakarak Almanya'ya gelişimin üzerinden henüz 3-4 ay gibi kısacık bir zaman geçmiş bulunuyordu. SEBİL'imizin ufacık idârehânesinde yatıp kalkıp barınıyordum.

13 Şubat günü, bâyiden gazete alırken, diğer bir gazetedeki bir haber tesâdüfen gözüme çarptı. Bu o günkü "GÜNAYDIN" idi. Haber şu başlığı taşıyordu:

"ARANAN MSP YÖNETİCİSİ MISIRLIOĞLU İNGİLTERE'DEN SİYASÎ İLTİCÂ HAKKI İSTEDİ..."

Kendi kendime "Allah, Allah!... Bu da nereden çıktı şimdi?!.." dedim. Bu serlevha altında verilen haber şuydu:

"Ankara (THA)-Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nca hakkında gıyâbî tutuklama kararı verilen ve hâlen aranmakta olan MSP eski yöneticilerinden Kadir Mısırlıoğlu'nun İngiltere'de olduğu ve bu ülkeden "siyâsî sığınma" hakkı istediği öğrenildi.

THE GUARDIAN

Exile Turks who attack Junta may lose rights

One-hour Stoppage

Aranan MSP yöneticisi Musırlıoğlu İngiltere'den siyasi iltica hakkı istedi

ANKARA (A.A) - Aranan eski Sivas milletvekili ve MSP eski genel başkanlarından Çoruh Trabzon milletvekili ve MSP eski yöneticilerinden Kadir Musırlıoğlu'nun İngiltere'de olduğu ve bu ülkeden Siyasi sığınma hakkı istediği öğrenildi.

Trabzon eski yöneticilerinden Avukat Musırlıoğlu'nun daha önce de uzun süre bulunduğu

(Başlarafı 1 sayfada)

İngiltere'de Etkili çevrelerin olduğu iddia ediliyor

Bilindiği gibi MSP eski yöneticisi Kadir Musırlıoğlu 1960 yıllarında Atatürk ve Cumhuriyet aleyhtarı eylemler yürüten Rıza Nur'un yurt dışında hazırladığı bir külliyatını Türkiye'de yayınlamıştı. Birinci Meclis döneminde bir süre Dışişleri Bakanlığı yapan Rıza Nur ise İsmet İnönü ile birlikte Lozan Konferansına katılmış, ancak daha sonra aralarında oluşan fikir ayrılıkları yüzünden Türkiye'ye dönmemişti.

GÜNAYDIN

CUMA 13 ŞUBAT 1981

UÇ.

Tezvîrâtın iki şâhidi.. The Guardian ve Günaydın!..

Trabzon eski yöneticilerinden[16] Avukat Mısırlıoğlu'nun daha önce de uzun süre bulunduğu İngiltere'de "etkili dostlarının"[17] olduğu iddia ediliyor.

Bilindiği gibi MSP eski yöneticisi Kadir Mısırlıoğlu, 1960 yıllarında Atatürk ve Cumhûriyet aleyhtarı eylemler yürüten Rıza Nur'un yurtdışında hazırladığı[18] bir külliyatını Türkiye'de yayınlamıştı. Birinci Meclis döneminde bir süre Dışişleri Bakanlığı yapan[19] Rıza Nur ise, İsmet İnönü ile birlikte Lozan Konferansı'na katılmış, ancak daha sonra aralarında oluşan fikir ayrılıkları yüzünden Türkiye'ye dönmemişti."[20]

Bir kere Almanya'dan başka bir yere gidip yerleşmek o tarihte aklımdan bile geçmiş değildi. Muhakkak ki; birisi beni askerî makamlara hatırlatarak bir azizliğe (!...) uğramamı sağlamak istiyordu, ama acaba kimdi?!.. Kasdı, habere ***Rıza Nur****'un Hâtıratını karıştırmasından belliydi. Öteden beri kızageldiğim,* ***"Mısıroğlu"****nun* ***"Mısırlıoğlu"*** *sûretinde yazılması zuhûlen olabilirdi. Hoş bu da zayıf bir ihtimaldi ama, hadi neyse öyle kabul edelim. Fakat bu asılsız haberin kötü bir maksadla uydurulduğu muhakkaktı. Peki ama İngiltere'yi nereden çıkarmışlardı?!.. Bunu anlamak zordu. Almanya'dan*

---

[16] MSP'nin Trabzon idarecileri arasında hiçbir zaman bulunmadım. Sadece 1977 seçimlerinde Trabzon'dan milletvekili adayı oldum

[17] Daha önce İngiltere'de bulunmadım. İlk olarak 1969 yılında konferans maksadıyla İngiltere'ye kısa bir seyahatim olmuştu. Orada hiçbir dost edinmiş de değildim. Sadece orada okumakta olan bazı talebelerle görüşmüştüm ki, onların da hemen hepsi çoktan Türkiye'ye dönmüş bulunuyorlardı. Bunlar **Hüseyin Sarıçimen, Temel Karamollaoğlu, Hüseyin Âteşin** (Kıbrıslı Prof. Dr.), **Talip Alp** (Prof. Dr.), **Kemâl Varol** ve **Ertan Yülek** vs. idi.

[18] O hâtırât 1960 yılında değil, 1928 yılında kaleme alınmış; 1960 yılında değil, 1968 yılında, yani yazıldıktan tam kırk sene sonra yayınlanmıştır.

[19] Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlığı yapmış olan **Rıza Nur,** hiçbir zaman Dışişleri bakanı olmamıştır.

[20] **Rıza Nur,** Lozan'dan sonra Türkiye'ye dönmüş, bir müddet daha milletvekilliğine devam ettikten sonra, yurtdışına çıkmış ve **M. Kemal Paşa**'nın ölümüne kadar da vatana dönmemiştir. 1942'de İstanbul'da vefât edip "**Merkez Efendi**"ye defnolunmuştur.

siyâsî iltica istemiş olsaydım, belki Almanya yerine galat olarak İngiltere yazmış olabilirlerdi. Halbuki henüz böyle bir şey de yoktu. Almanya'da eski oturma hakkıma istinaden kalıyordum.

Aradan az bir zaman geçince, bu muammâ tesâdüfen ve kendiliğinden çözüldü. Londra'da her nasılsa telefon numaramı öğrenmiş bulunan imanlı bir genç, İngiltere'de yayınlanan "THE GUARDIAN" gazetesinde hakkımda aşağı-yukarı aynı mâhiyette bir haber çıkmış olduğunu bildirdi. The Guardian'ın haberi de aynen şuydu:

"The Guardian (13 Şubat 1981)

CUNTA ALEYHİNE TAVIR ALAN SÜRGÜNDEKİ TÜRKLER HAKLARINI KAYBEDEBİLİRLER!..

Türkiye'nin askerî idârecileri Batı Avrupa'da yaşayan iki milyon Türk'ün kendilerine karşı herhangi bir politik faaliyetini engellemek için mücâdele ediyorlar. Cunta, devlet aleyhinde faaliyette bulunan Avrupa'daki Türk'lerin vatandaşlıktan çıkarılmaları için Hükümete baskı yapmaktadır.

.....

Dünkü Türk Basınında Millî Selâmet Partisi üyesi olan Kadir Mısıroğlu'nun İngiltere'den politik himâye istediğine dâir haber çıktı. Atatürk ve inkılâplarına muhalifliği ve tenkitleri ile tanınan Mr. Mısıroğlu eğer Türkiye'ye geri dönerse Ekim ayından beri gözaltında tutulan Millî Selâmet Partisi'nin diğer üyeleri ve Başkan Necmeddin Erbakan'a katılacağı muhakkak..."

*Tesâdüfe bakınız ki, **The Guardian** ile **Günaydın**'ın her ikisinin de tarihleri aynı idi: **13 Şubat 1981**. Eh böyle tesâdüfe can kurban!.. Biri İngiltere'de, diğeri Türkiye'de yayınlanan iki gazete de aynı yalanı, aynı günde sütunlarına getirmiş*

olacaklar!..[21] *Sonra da bu yalanın menşei bizi çok sevdiği (!..) anlaşılan bir türk olmayacak!..*

İhtilâl havasını 27 Mayıs 1960 İhtilâli'nde çok yakînen teneffüs etmiş ***"ihbar"*** *ve* ***"iftira"*** *kampanyalarının kurbanı olarak hücre hapsini bile tatmıştım. Yine böyle bir oyun tezgâhlandığı muhakkaktı. Fakat bu defa kuş kafesten kaçırılmıştı. Buna rağmen vatandaşlık hakkımızın ref'i ve mal varlığımıza el konulması gibi mümkün olanın yapılması da onlarca* ***"asgarî kâr"*** *sayılacaktı.*

Bilâhare -başka vesîlelerle anlatacağımız üzere- bambaşka sebeplerle İngiltere'ye gitmeye ve siyâsî iltica talebinde bulunmaya mecbur kaldığımda İngiliz polisi önüme bir telgraf koydu. Bu Londra'daki Türk Büyük Elçiliği'nden kendilerine çekilmiş bulunuyor ve benim İngiltere'den siyâsî iltica talebinde bulunup bulunmadığım soruluyordu. Tarihi de mâhud gazetelerdeki asılsız haberi takip eden ilk günlerdi. İngiliz polisi o tarihlerde mevcud olmayan bir şeyin böyle resmî bir telgrafla acaba kendilerine niçin istifsar (soruşturma) edildiğini sorunca ona dedim ki:

«Bu ***"ESKİ BİR TEZGÂH"****tır. Birisinin başını belâya sokmak isteyenler, asılsız bir haber uydurup resmî makamları harekete geçirmek isterler. Ben önceki İhtilâlde (yani 27 Mayıs 1960'ta) böyle bir takım ahlâksızca uydurulmuş gazete haberlerine kurban giderek hücre hapsi gibi ağır şartlar altında kaldım. Netice* ***"takipsizlik"*** *kararı istihsal ettim ama, ne fayda!.. Çektiğimi bir ben bilirim. (Bastonumu göstererek) Muzdarip bulunduğum müzmin romatizma o hücre hapsinin eseridir!.. İşte adamlar muvaffak oldular!.. Askerî makamları*

---

[21] O zamanlar Türk gazetelerinin Avrupa'daki baskıları bir gün te'hîrli oluyordu. Bu demekti ki, zikri geçen **Günaydın** gazetesindeki haber Türkiye'de 12 Şubat'ta yayınlanmıştı. **The Guardian**'ın "...dünkü Günaydın" demesinin sebebi de buydu. Diğer taraftan The Guardian'ın soyadını, Günaydın'ın aksine **"Mısıroğlu"** şüretinde yazması da Türkiye'deki yayında **"Mısırlıoğlu"** şeklinde yanlışın da kasıtlı olduğunu gösteriyordu. Öyle ya **"Mısırlıoğlu"** kelimesiyle gûyâ arablığımı îmâ etmeye ancak Türkiye'de ihtiyaç olabilirdi.

istedikleri yöne imâle edebildiler ve ben sizden -2 yıl sonra da olsa- siyâsî iltica talebinde bulunmak mecburiyetinde kaldım, Çünkü artık vatansızım!..»

Bu tezgâhın, bir ucu Avrupa'da diğer ucu Türkiye'de olmak üzere müteâkib safahatı olabileceğini de -doğrusu- o gün için tahmin edebilmiş değildim. Fakat az sonra, muhbir ve iftiracıların yakamı öyle kolay kolay bırakmaya niyetli olmadıkları ortaya çıktı. Bunun senaristleri arasında, polislik, kemalistlik ve komünistlik salatası bir şahsiyet olarak ***Uğur Mumcu*** *nam uğursuzun baş tertipçi bulunduğu tebeyyün etti ki; bu gelişmeleri de gelecek sayılarımızda arz edeceğiz."*[22]

Bu sûretle yayınından altı sene sonra cevaplayabildiğimiz bu yalan haberdeki iddia, sevk-i kaderle doğruya inkılâb etmiş olacaktı. Çünkü biz artık Almanya'da ikâmetlerine müsâade edilmeyen âile efrâdımızla birlikte İngiltere'ye gitmeye karar vermiş bulunuyorduk.

Almanya'ya ilk vâsıl olduğum sıralarda Münih'te dostlar arasında

[22] Bkz: Sebil Dergisi, (Almanya Serisi) **1 Aralık 1988** tarih ve 7 numaralı sayısı.

İKİNCİ BÖLÜM
İNGİLTERE HAYATIM VE BAZI HÂDİSELER

A- İNGİLTERE'YE İNTİKAL

İngiltere'ye ilk defa 1969 senesinde gitmiştim. O zaman benim kendileriyle temas etmiş bulunduğum insanlar orada talebeydiler. Şimdi bunların hepsi -evvelce ifâde etmiş olduğum gibi- tahsillerini bitirip yurda dönmüşlerdi. Orada hiç kimseyi tanımıyordum. Bize İngiltere'ye yerleşmemizi tavsiye eden -yukarıda bahsi geçen- bu et tüccarı arkadaşınsa yüzünü ilk defa görüyordum.

Sadece Londra'da imamlık eden Batı Trakyalı **Hâlid Mollahüseyinoğlu** isminde bir arkadaş tanıyordum. O da Kıbrıslıların câmiinde **"Kıbrıslı-Türkiyeli kavgası"** sonunda İngiltere'den çıkartılmış, yurda dönmüştü. Ancak dönerken Frankfurt'ta bana uğramıştı. Kendisinden nazının geçtiği bir iş

adamının adresini istemiştim. Bu sebeble elimde Londra'nın güney kısmında **White Chapple** semtinde Kastamonu'nun Cide kazasından **İlyas, Bahaddin** ve **Zeki** beylerin adresleri vardı. Bir de **"TÜRKYÂR"**da (Türk Talebeleri Yardımlaşma Derneği) talebe olarak bulunan ve İngiltere'de ilk günlerimizde bize bir hayli rehberlik hizmeti îfa edecek olan **Adnan Büyükdeniz** isimli bir gençle bir münâsebetle telefonla konuşmuştum.

Diğer taraftan cebimde beş kuruş para kalmamıştı. Çoluk çocuk İngiltere'ye nasıl gidecektik. Allah'a sığındım ve nazım geçen birisinden 1.500 mark borç para aldım. Hanım, araba kullanmayı biliyordu. **Selman**'ı mektebe getirip götürmek için bunu İstanbul'da öğrenmişti. Sebil büromuza âid, yeni sayılabilecek -durumumuzun iyi olduğu zamanlardan kalma- bir 230 Mercedes'imiz vardı. Hep birlikte ona dolduk ve İngiltere'ye gitmek üzere yola koyulduk. 1981 yılının Eylül ayının 17'sinde **Belçika**'nın Oostende Şehri'nden arabalı vapura binip, İngiltere'de **D o v e r** limanında karaya çıktık.

İngiliz gümrükçüleri tuhaftır. İnsana âhiret suâli sorarlar. Ne kadar kalacağınızı, kimin yanında veya hangi otelde ikaamet edeceğinizi, cebinizde kaç para olduğunu ilh... akla gelebilecek her şeyi sorarlar. Hattâ söylediklerinizin doğru olup olmadığını anlamak için îcâbında cebinizdeki parayı çıkartıp sayarlar. 1969'da bu muâmeleleri görmüştüm. Bu defa bize bunu yapmadılar. Mercedes mi gözlerini boyadı, yoksa Almanya'daki müessesemize âid resmî evrak mı bilemem. Ülkelerine **"holiday"** (tâtil) için gelmiş olduğumuzu söyleyince, pasaportlarımıza altı aylık ikâmet müsâadesi damgasını vurdular.

Dover ile Londra arası takrîben yüz elli kilometredir. Yarı yolda bir kafeteryada çay içelim ve biraz dinlenelim, dedik. Orada bir İngiliz'den yol hakkında izahat istedik. Bize önümüzdeki otobanı takip ettiğimiz zaman Londra'ya girişte **Thems Nehri**'nin altından **Blackwall Tunnel** denilen bir

tüneli geçeceğimizi, onu geçtikten üç beş kilometre sonra sola döndüğümüzde yolun bizi tabiî olarak hedefimiz olan **White Chappel**'a ulaştıracağını söyledi. Esasen üzerimizde Londra'nın haritası da vardı. Bu harita üzerinde **White Chappel**'ı bulup söylenen yolları inceledik.

Blackwall Tunnel'i geçtikten sonra vakit gece yarısı olduğundan hanım yorulduğunu söyledi. Hakîkaten İngiltere'nin ters olan trafiğinde bir Alman arabasıyla şoförlük yapmak bir hayli yorucudur. Bu saatte bir otele gitmeyi doğru bulmadık. Elimizdeki adres de bir dükkân olduğundan şüphesiz kapalıydı. Arabayı, ara sokaklardan birine çekerek içinde bir miktar kestirmek yolunu tercih ettik. Herhalde bir iki saat uyumuş olmalıyız ki, büyük bir gürültü ile uyandık. Bir sütçü evlerin kapılarına süt kasaları bırakıyor, bu işi de büyük bir gürültü ve şamata ile yapıyordu.

Şurada bir hususa işaret etmek isterim ki, Avrupalılar ve bunlar arasında bilhassa İngilizler sabah akşam süt içerler. Genç ihtiyar bu tutum İngiltere'de umûmî bir alışkanlıktır. Çaya, kahveye hatta yemeklere süt katarlar. Almanların kasa kasa bira içtikleri gibi İngilizler süt içerler.

Her nedense bu alışkanlık bizde yaygın değildir. Halbuki, kemiklerin gelişme mevsimi olan çocuklukta ve zaafa uğradığı ihtiyarlıkta bünyenin süte ihtiyacı azami derecededir.[23]

---

[23] Her nedense bizim ülkemizde bu alışkanlık yoktur. Halbuki içeceklerin şâhı **"süt"** ve **"ayran"**dır. Bunlar mebzûlen varken **Coca Cola** ve benzerlerine iltifât etmek ülkemiz için moda ve Batı hayranlığı seline kapılmaktan başka bir şey değildir.

Üstelik **Coca Cola** ve benzeri boyalı suları imâl edenler, bütün Dünya'da umûmiyetle- yahudilerdir. Bunlar sahip oldukları beynelmilel imkânlarla mâmüllerine Dünya çapında bir şöhret ve itibar sağlamaya muvaffak olmuşlardır. Halbuki bugün Dünya'da mide hastalıklarının bir numaralı âmili bu asitli içeceklerdir. Bunlar daha ziyâde meyvesi bol olmayan ülkeler için icâd edilmiş ve kullanılması yaygınlaşmıştır. Böyle olduğu hâlde bunların Türkiye'miz gibi âdetâ meyve cenneti olan bir ülkede revâç bulması ahmaklıktan başka bir şey değildir. Üstelik bilhassa **Coca Cola**'nın muhtevâsında kullanılan bazı maddeler gizli tutulmaktadır ki, bunlar bizim için helâliyet noktasından da düşünülmeye değer bir husustur. Vaktiyle Zaman Gazetesi'nde (Bkz. 15 Ekim 1989 tarihli Zaman Gazetesi'nde yer alan "Milleti Zehirliyorlar, Meşrubatlar Kafein Deposu" serlevhalı haber yazısı) **Coca Cola**'nın terkibine dâir bir haber yayın-

Yolumuza devamla az sonra White Chappel semtinin levhasını gördük. Lâkin White Chappel Road neresiydi? Bunu öğrenmek için trafik polisinin önünde durduk ve sorduk. Adam hayretle:

"-Başınızı kaldırın ve şu levhaya bakın!" dedi.

Denileni yapınca White Chappel Road'un levhasını gördük ve mahcub olduk.

İngiltere'de sokak levhaları gâyet muntazamdır. Herhangi bir ara sokaktan ana caddeye çıktığınız yerde o caddenin adını her defasında karşınıza yazılı görürsünüz. Hem de sağa giderseniz vâsıl olacağınız numaralar, sola giderseniz vâsıl olacağınız numaralar ayrı ayrı yazılmış olarak!.. Buna göre istikametimizi tayin edip White Chappel Road 219 numaraya geldik. Tam o sırada dükkân sahipleri olan **Bahâeddin** ve **İlyas Taşkıran** kardeşlerle ortakları **Zeki Alev** kepenklerini kaldırıp dükkânlarını açmak üzereydiler. Tanıştık, dükkâna girip bir çay içip, biraz hoş beşten sonra dükkân sahiplerinden **Bahâeddin Taşkıran** Bey:

"-Siz yorgunsunuz, sizi eve götüreyim; biraz istirahat edin. Akşama görüşürüz!" diyerek bizi alıp, sıfır meridyenin geçişine esas alınan **Greenweech** semtindeki evine getirdi.

Akşam kendisi geldiğinde Londra ahvâli hakkında bilgi aldık. Orada ne kadar Türkün yaşadığı, ne işler yaptıkları ve aralarındaki islâmî faaliyetler hakkında mâlûmat edindik. O da bizim mâceramızı ve içinde bulunduğumuz şartları öğ-

---

lanmış ve bunda az miktarda uyuşturucu bir madde kullanıldığı iddia edilmiştir ki, ihtimâl bunu hâlâ hatırlayanlar mevcuddur. Bunu anlamak için **Coca Cola**'yı çiğ bir etin üzerine az bir miktarda döküp onun o eti kezzap gibi nasıl kemirdiğini müşâhede etmek kâfîdir.

Yahudilerin gıdayı bütün insanlığa karşı bir silâh gibi kullanageldikleri mâlumdur. Bu hususta üzerine ehemmiyetle parmak basılacak bir tüketim maddesi de margarinlerdir. Margarinler, yani hidrojenle dondurulmuş likid yağlardır. Kalp hastalıklarının bir numaralı âmili olan margarin imâlâtı da hemen hemen bütün Dünya'da yahudi kontrolündedir. İleriki sayfalarda temâs edilecek olan **"emilkatörler"**e âid dipnot da dikkatle okunacak olursa bu hususdaki gerçek iyice anlaşılabilir.

renmiş oldu. Ertesi gün elimizdeki haritadan takip ederek Londra'yı gezdik.

Bahaddin Bey'in evindeki misafirliğimiz takrîben on beş gün kadar sürdü. Her gün arabamıza binip dolaşıyor ve kendimize barınacak bir ev bulmaya çalışıyorduk. O zaman Londra'da doktora talebesi olarak bulunan ve TÜRKYAR'da ikaamet eden -evvelce zikretmiş olduğum- **Adnan Büyükdeniz** de bize tercümanlık yapıyordu. Zira hiçbirimizin İngilizcesi mükemmel değildi. Sağda solda Türk dostlar edinmiştik. Onların yardımıyla kiralık bir ev bulmaya çalıştıksa da bu mümkün olmadı. Bulduğumuz evlere bütçemiz kâfî gelmiyordu. Hanımsa, ev sahibine yük olduğumuz düşüncesiyle bu durumdan usanmıştı.

Bir gün ev mes'elesini halletmek için **Regents Park**'ın içindeki **Central Mosque**'un (Merkez Câmii)[24] idârecilerine

---

[24] Londra'nın en merkezî yerlerinden biri olan **Regents Park**'ın içindeki **Central Mosque**'un bânii aslında **Sultan Abdülaziz Han**'dı. Yakın tarihimizin bu büyük, fakat talihsiz hükümdarı meşhûr Avrupa seyahatinde İngiliz Hükümeti'nden Londra'da bir câmi te'sis etmek müsaadesini koparmış ve bu câmi Regents Park'ta o sûretle ihdâs edilmişti. Ben, 1969 yılında orada ekseriyeti Arap olan geniş bir dinleyici kitlesine **"Filistin Mes'elesi"**nin tarihî menşei ve bu işin İsrail Devleti'nin kuruluşuyla alâkasını izah eden bir konferans vermiştim.

Şimdi büyütülmüş ve gâyet modern bir hale getirilmiş olan bu câmiin yerinde o zaman harap bir bina vardı. 1926 yılına kadar orada bir türk imam vazife görür ve maaşı da Türkiye'den giderdi. Lâkin 1926 yılında devletçe maaşı gönderilmeyen imam, Türkiye'ye dönmüş ve az bir müddet sonra da câmi kapanmıştı. 1926'dan 1943 yılına kadar kapalı kalmış olan bu câmii, 1943 yılında **Mısırlı Neş'et Paşa** adında birisi görmüş, alâkadar olarak yeniden açtırmıştır. Bugün o câmi-i şerifin tanıtım broşürlerinde bânî olarak hep bu Mısırlı Paşa gösterilir. Câmiin iki imamı vardır ki, bunlar da daimî bir sûrette Mısırlılardandır. Fakat bu câmiin idaresine verilen yeni şekilde, onların maaşını Suudi Arabistan öder. Câmi yıkılmış yerine, otoparklı, konferans salonlu ve kubbeli, muazzam bir eser yapılmıştır. Londra'nın en büyük câmiidir. Son zamanlarda Süleymancı denilen cemaat, Dolston semtinde **"Vâlide Câmii"** ismiyle büyük bir câmi te'sis etmişlerdir ki, zannımca bu Central Mosque'dan daha büyüktür.

Yeni düzenlemede Central Mosque'un idare hey'eti, Müslüman devletlerin büyükelçilerinden teşekkül etmektedir. Orada her müslüman devletin büyükelçisi için bir sandalye mevcudtur. Lâkin Türkiye büyükelçilerinden hiçbiri bu güne kadar bu idare hey'etinde bulunmamıştır.

White Chappel Road'taki lokantada **İlyas Taşkıran** ve **Cafer Sadık Özlevent** Beylerle...

mürâcaat etmeyi düşündüm. Zîra bu câmide 1969 yılında[25] bir konferans vermiştim. Bundan dolayı oranın idârecileriyle

---

Câmi idârecileri, bu eserin menşe' olarak **Sultan Aziz** tarafından te'sis edildiğinden habersizdirler. Konuştuğum kimselerin, buna dâir hiçbir bilgileri olmadığını esefle görmüş ve ikazıma rağmen câmi-i şerif tanıtım broşürlerindeki mâlumât eksiklik ve yanlışlığını düzeltmeye muvaffak olamamışımdır. Bunun içindir ki, daha sonra bizim teşebbüsümüzle açılmış olan diğer bir câmi-i şerife **"Aziziye Mosque"** ismini vererek merhumun hatırasını ta'ziz etmek istemişimdir.

[25] 1969 yazında, Orta İngiltere'nin **Lancaster** şehrindeki üniversitenin konferans salonunda **"FOSİST"**in yıllık kongresi dolayısıyla bir konferans vermeye dâvet edilmiştim. **FOSİST, Dünya Müslüman Talebeler Teşkilâtı**'nın kısaltılmış adıdır. O yıl, bu teşkilâtın yıllık kongresi burada yapılacaktı. Salon beş bin kişilikti. **Amerika** dâhil olmak üzere bütün Batı Âlemi'ndeki müslüman talebelerin temsilcileri orada idi. Kendilerine **"petrol"** ve **"İsrail"** mes'elelerine bağlı olarak Osmanlı Devleti'nin nasıl iç ve dış faaliyetlerle yıkıldığını anlatmıştım. Ben konuşurken, ilk insan Ay'a ayak basıyordu. Bundan dolayı, konferansa ara vererek televizyondan o sahneleri seyretmiştik.

Yakın tarihimizin acı gerçekleri **Sultan Abdülhamid Han, Jöntürkler, İttihad ve Terakkî**, Siyonistler ve onların güdümündeki o günün süper gücü **İngiltere'nin** faaliyetleri hakkında takrîben dört saat süren bu konferans büyük bir alâka ile dinlenmişti.

Sonradan 1971 Haziranı'ndan itibaren hapsedildiğim **Eskişehir'deki Örfî İdare Mahkemesi**'nde mevzubahs olan konferans bantının, önceleri bu konferansa âid olduğu iddia edilmişti. Halbuki bu bilgi doğru değildi. Muhâkeme mevzuu olan o konferans **"Harf İnkılâbı"** mes'elesine âiddi ve İstanbul'da Cağaloğlu'ndaki Millî Türk Talebe Birliği konferans salonunda 1970 yılı Ocak ayında verilmişti. Ancak bu sûretle anlaşılmış oluyordu ki, o konferansta da MİT ajansları mevcuddu ve bu konferansı teşkilâta rapor etmişlerdi.

Bu konferans dolayısıyla bir müşâhedemi arz etmek isterim?

Konferansta Türkçe konuşuyordum. Şimdi Cidde Üniversitesi'nde profesör olarak bulunan **Tâlip Alp** konuşmamı **İngilizce**'ye tercüme ediyordu. **Arapça**'ya ve **Almanca**'ya da kabinlerden tercüme ediliyordu. Türkçe bilmeyenler hangi dilden dinlemek istiyorlarsa, onun hattına bağlanıyor ve konferansı kulaklıkla tâkip ediyorlardı. Konferansın ortalarına doğru bir kısım dinleyenlerin kulaklıklarını çıkarttıklarını müşâhede ettik. Bunun sebebini sorduğumuzda aldığımız cevap son derece câlib-i dikkatti. Bunlar Pakistanlılardı. Diyorlardı ki:

*"-Bizim dilimiz Urdu dili, Türkçe'den, Arapça'dan ve Farsça'dan mürekkeptir. Hatibin konuşmalarını Osmanlıca yapması sebebiyle, biz, **Osmanlıca** ile bizim dilimiz arasındaki yakınlığa dikkat ettik. Ve bu konuşmaları, kaahir ekseriyetiyle anlayabileceğimizi gördük. Bundan dolayı kulaklıkları çıkarttık."*

Bazı Arap talebeler de bu durumdaydı. Şu müşâhede dilimizin uydurmacılık modası revaç bulmadığı takdirde beynelislâm nasıl bir değeri hâiz olabileceğini gösteren tipik bir misaldir.

Buna benzer bir hâdiseyi de 1965 yılında -ilk defa olarak gittiğim Almanya'da yaşamıştım. Bunun hikâyesi için bakınız, **Kadir Mısıroğlu**-Geçmiş Günü Elerken-II, (İstanbul, 1995) sh. 127.

az çok bir âşinâlığım vardı. Kendileriyle görüştüğüm kimseler bana, bu câmi-i şerife yakın bir mahalde bir Lübnanlı bakkalın adresini verdiler ve böyle yerleri onun bulabileceğini söylediler. O bakkalın bildiği yerler kira bedeli bakımından çok yüksekti. Bizim bütçemize göre değildi. Fakat bu görüşme esnasında orada tezgâhtar olarak çalışmakta olan bir kıbrıslı genç, bize kendisinin uygun bir evi bulunduğunu ve onu bize devredebileceğini, kirasının da ehven olduğunu söyledi. Bu genç saat beşte işten çıkıyordu. Beşten sonra evini bize gösterebileceğini söyledi. Câmide biraz oyalanarak vakti doldurduk ve saat beşten sonra o Kıbrıslıyı da beraberimize alarak evi görmeye gittik. Bu ev, Londra'nın kuzeyinde **Cloucester Road** üzerinde **Kenley House** adında on yedi katlı bir apartmanın sekizinci katında bir buçuk odalık bir küçük dâireydi. Tuhaftır, bir gün evvel hanım:

"-Kendimize âid bir evimiz olsun, isterse bir buçuk oda olsun. Yeter ki, yedinci, sekizinci katta olsun da Londra'yı tepeden görelim!" demişti.

Bu apartmanın her katında altı dâire vardı. Londra'da böyle yüksek binalar azdır. Son derecede muhafazakâr olan İngilizler, iki katlı, küçük bahçeli evleri tercih eder ve onları yıkıp yüksek katlı binalar yapma yoluna gitmezler. Hem de bir sokak baştan başa bir evin tıpkısı tıpkısına aynı olan alçak binalardan teşekkül eder ve arkasında küçük bir bahçeciği olur. Londra, sanâyî inkılâbına girerken birleştirilmiş olan takrîbî kırk köyden müteşekkildir. Bunlar birleştirilerek **"Greater London"** (Büyük Londra) teşkil edilirken, yerleşim bölgelerinin araları bizdeki gibi binalarla doldurulmamış, park olarak bırakılmıştır. Bundan dolayı, Londra, belki de Dünya'da en fazla parkı olan bir büyük şehirdir. Bu parklar o kadar büyüktür ki, bunları çoğu kere yaya geçmek kâbil olmaz. Üstelik bu, emniyet bakımından da tehlikelidir.

Kıbrıslı o gencin dâiresi, İkinci Cihan Harbi'nde Almanlar tarafından bombalanmış olan yerlere inşa edilmiş olan yüksek

binalardan biriydi. Penceresinden baktığımızda bu binanın bahçesi sayılabilecek derecede yakın bir yerde bir ilk mekteb gördük. Hanım buna çok sevindi ve küçük oğlumuz **Selman**'ın o mektebte okuma imkânı olup olmadığını öğrenmemizi istedi. Aşağı inip mektebin kapısına geldiğimizde bizi muallim olduğunu söyleyen güleryüzlü bir genç karşıladı. Ona durumumuzu anlattık. İngiltere'de oturma müsaademizin olmadığını söyledik. Hayret edilecek bir cevap verdi:

"-Ben muallimim, ortada bir çocuk varsa vazifem onu okutmaktır. Oturma müsaadesinin olup olmaması beni alâkadar etmez. O polisin işidir!" dedi.

Buna da çok sevindik.

Bu muallim, daha sonra oğlumu -hiç İngilizce bilmediğinden- sınıfın seviyesine yetiştirebilmek için, kıbrıslı birisini vazifelendirecek ve onun ücreti de mektebçe ödenecekti. Bu da şaşılacak bir şeydir. Bu vesîleyle şunu söylemeliyim ki, ben, Avrupa'daki gurbet hayatıma başlarken, İngilizlere düşman, Almanlara dosttum. Bu, tarihî sebeplere dayanıyordu. Fakat dönerken bunun aksi oldu. Yani, on bir sene sonra İngilizlere dost, Almanlara düşman olarak vatana döndüm. Bunun pek çok sebebi ileride yeri geldikçe anlatılacaktır.

Erdinç adındaki Kıbrıslı gencin bir buçuk odalık evi, bir belediye eviydi. Bundan dolayı kirası ucuzdu. Aslında, O'nun bu evi devretmek hakkı yoktu, fakat gayr-i resmî olarak evini bize devretmek istiyor ve buna mukâbil beşyüz pound hava parası istiyordu. Bunun için içerideki eşyalarını sebep gösteriyordu. İçeride ise, iki koltuğu, bir eski halısı ve âdî bir masası vardı. Bunlar İngiltere'de çok olan **"Second Hand"** (İkinci el) mağazalardan elli pounda alınırdı. Fakat şu mektebe yakınlığı dolayısıyla biz, beşyüz

pound[26] hava parası vererek bu evi devraldık ve oraya yerleştik. Oğlum **Mehmed Selman**'ı da Kenley House'un he-

[26] İngilizler tuhaf bir millettir. İşlerinde bir çok karışıklık vardır. Onlardan biri de bu pound mes'elesidir. Hiçbir İngiliz, İngiliz lirasının adı olan Sterlin kelimesini kullanmaz. Bunun yerine Pound'u kullanır. Halbuki ağırlık birimleri de kilogram yerine Pound'tur. Bu 454 gramdır. Şu karışıklığa rağmen, beynelmilel toplantılarda Dünyaca mâ'ruf, kilogram sistemine geçmek için vâkî baskılara aldırış etmez, kendilerine mahsus olan usülleri devam ettirirler. Kilometre yerine mil, santim yerine inç kullanırlar. İnç, iki buçuk santimdir. Ma'ruf uzunluk ölçüleri foot'tur. Bu 33 santimdir.

Şahsiyetli **Osmanlı** Devleti de aynen böyleydi. Metre yerine arşın kullanırdı. Arşın 70 santimdi. Ağırlık ölçüsü **"okka"** denilen bir birimdi. Bu ise 1.282 gramdı. O da aynen İngilizler gibi vâkî itirazlara aldırış etmez, kendi bildiğini okurdu. Sonradan neler olduğu mâlûm!..

Halbuki biz, Batı kültürü içinde yer alan İngilizler'e nazaran, o âleme daha da terstik ve bu tersliğin daha mantîkî sebepleri vardı. Gerçekten bizimle Batı arasında ters olan pek çok davranış ve şekil farklılıkları vardı. Meselâ bizim yazımız sağdan sola Batıdaki yazılar soldan sağa yazılırdı. Biz, insanların sıfatlarını batıdakinin aksine sona getirirdik: **Ali Bey, Ayşe Hanım** gibi... Biz, hizmetkârı çatı katında ikamet ettirirdik, Batı ise bodrumda... Böyle sayısız terslikler vardı.

Şimdi bu tersliklerden hiçbiri kalmamış, biz, bu ve benzeri davranışlarımızda -İngilizler'in aksine- kendi tavrımızdan vazgeçmiş, Batı'ya uymuşuzdur. Buna rağmen Batı Âlemi bizi ne kadar benimsemiştir? Hâlâ resimlerimizi, fesli çizdiklerine göre oturup yaptıklarımızı şöyle bir muhâsebe etsek iyi olmaz ı?!..

Türkiye'de batılılaşma istikâmetinde yapılmış olan işleri yeniden bir gözden geçirme arzusu -aklı eren ve batılılaşmaya bir musallat fikir hâlinde saplanmamış bulunan- herkes için umûmî bir lâzimedir. Almanlar'ın bütün Doğu dillerini bilen ve bu âlemi yakînen tanıyan bir yazarları vardır: **Yeter Scholl Lotour.**

Bu zât, **Humeynî** hakkında da eser yazmış ve O'nun iktidara geliş şartlarını -oldukça- doğru anlatmış bir kimsedir. Kitabının kapağına **Humeynî**'nin resmini koymuş, önüne de bir teyp âleti oturtmuştur. O'nun, Paris'ten teyp kasetleriyle İran halkını Şah ve rejimine karşı ne sûretle kıyâm ettirebildiğini tafsilâtıyla anlatmıştır. Mâlum olduğu üzere bu teyp kasetlerini Amerikan ajanları Tahran'a taşımış ve kendi Büyükelçilikleri'nde çoğalttıktan sonra halk arasına dağıtmışlardır ki, bunun tafsilâtını başka bir vesile ile -ileride- nakletmiş bulunmaktayız.

Aynı yazar, Alman ARD Televizyonu'nda (Eylül, 1988) Türkiye hakkında üç-dört bölüm hâlinde bir belgesel(?!.) yayınlamıştır. Bunun adı, **"Atatürk'ün Üzerine Düşen Allah'ın Gölgesi"** idi. Bu programda müslüman Türk Milleti'ne dayattırılan başta lâiklik olmak üzere bütün Avrupâî esasların nasıl reddedilmekte olduğunu, Almanya'da sokaklara taşan Cuma namazı kalabalıklarından, **Özal**'ı tavafta göstermeye kadar çeşitli dînî davranışlarla te'yid ettikten sonra şu soruyu sorarak programını nihâyetlendirmiştir?

"-Ey Batılılar! Görüyorsunuz ki, Türk halkı bizim, kendilerine, aralarından çıkmış adamlar vâsıtasıyla bile olsa dayattığımız her şeyi reddetmektedir. Ne dersiniz, acaba Türkiye'de yaptıklarımızı bir kere daha gözden geçirsek iyi olmaz mı?!.."

Aynı şekilde meşhur medeniyet tarihçisi **Arnold Toynbee**'nin de Türkiye'ye ilkâh edilen Batılı üslûp ve erkânın tutmadığını ve bunların yeniden gözden geçirilmesi

men dibindeki mezkûr mektebe kaydettirdik. Hanım pencereden her teneffüste çocuğunu müşâhede edebiliyordu.

Bu evde oturmaya başladığımız ilk aylarda, işleri icabı olarak Londra'ya gelmiş bulunan **Mustafa Topbaş, Âbidin Topbaş** ve **Yahya Kiğılı** beni bu evde ziyâret ettiler. Bir buçuk odalık bu evin nâtamam eşyaları ve gizlenemeyen yoksulluk onların rikkat-i kalbiyyelerini tahrîk etmiş olacak ki, bana bir teklifte bulundular:

"-Sen, burada geçinmek için ne kadar bir paraya muhtaçsın? Onu söyle, biz sana bir sûretle bu meblâğı vatana dönünceye kadar verelim. Zekât veya hayır kabul etmezsen bu, karz-ı hasen olsun! Yânî durumun iyileşince ödersin!"

Bu teklifi kemâl-i teşekkürle reddettim. Ve kendilerine:

"-Bana bir ticâret imkânı sağlayın. Ürettiğiniz mallardan ihrac edilen ne varsa bana gönderin burada pazarlayayım!" dedim. Onlar:

"-Sen ticâret yapamazsın! Bu senin işin değil." diyerek teklifimi kabul etmediler. Halbuki o sırada yukarıdan beri anlattıklarımdan anlaşılacağı üzere muzdarib bir vaziyette idim. Üstelik Almanya'da yaşadığım petrol mâcerası dolayısıyla da ticâretin bana göre bir iş olmadığını hâlâ anlamış değildim. Kendilerine eski yunan filozoflarından birine âid şu kıssayı naklettim:

"-Eski Yunan'da" dedim. "Bir filozofu tüccarın biri küçümsemiş o filozof da bu tüccara bir ders vermek istemiş. Kendisini küçümseyen adamın ne iş yaptığını araştırmış. Bakmış ki, adam cenderelerde zeytin sıkarak zeytin yağı îmal eden bir ticâret erbâbıymış. Filozof cenderelerin kullanılmadığı bir mevsimde, husûsî bir adamı vâsıtasıyla o beldede aynı işi yapan ne kadar tâcir varsa birbirlerine sezdirmeden cenderelerini satın alıp iddihâr etmiş (stoklamış).

---

lâzım geldiğini beyân istikâmetinde müşâhedeye dayanan görüşleri varsa da bunları nakletmeyi burada zâid addediyoruz.

Tabii her tüccar, cenderelerinin kullanılmadığı bir mevsimde paraya ihtiyacı olduğundan ihtiyaç hâsıl olunca bir arkadaşının cenderesinde işini görebileceğini düşünerek âletlerini satmakta bir beis görmemiş. Fakat zeytin mevsimi gelip de cenderelere ihtiyaç olunca bu işi yapanların hepsi de birbirlerine güvenerek âletlerini satmış olmaktan dolayı teessüf etmişler. Araştırınca, bunları mezkûr filozofun topladığını öğrenmişler. Kendisine rica minnet cenderelerini her ne fiyata olursa olsun geriye vermesi hususunda onu iknâ etmeye çalışmışlar. Tabii bunlar arasında kendisini küçümsemiş olan zeytinyağı tâciri de varmış. Kendilerine demişki:

"-Bakın, ben şimdi bu cendereleri, size yüksek bir fiyatla satarak sizden çok daha zengin bir adam olabilirim. Şimdiye kadar zengin olmadımsa aklımı ticâret için kullanmadığımdandır. Para yüzünden ilim ve fikir erbâbını bir daha küçümsemeyin! Şimdilik sizi afvettim, sattığınız fiyatlarla âletlerinizi alın ve gidin!"

Ben hâlâ Almanya'da petrol ticâreti yaptığım zamanki gibi servetin baht işi olduğundan habersizdim. Zaman muhâtaplarımı haklı çıkarmış, ileriki sayfalarda görüleceği üzere pekçok ve büyük işler düşünüp plânlamış olduğum hâlde bunların hiçbirinden bir netice hâsıl olmamış ve hatta bazen sırtta bir kambur gibi menfilikler de zuhûra gelmiştir.

Böyle yüksek binalarda ekseriyâ fakirler oturur. Kenley House da ekseriyetle zenci doluydu. Londra'da zenci gâyet çoktur. Bunlar İngiliz müstemlekelerinden vaktiyle gelip İngiltere'ye yerleşmiş insanların çocuklarıdır. Asıl ülkeleri hakkında hiçbir hâtıraları yoktur. İngilizler yabancıya karşı muâmelelerinde belki de Avrupa'da en hümanist millettirler. Bu, erken müstemleke edinmiş ve yabancılarla uzun süre birlikte yaşamış olmaktan doğan bir neticedir. Amerika'daki gibi zencilere kötü davranıldığını söylemek, İngiltere için mümkün değildir. Buna rağmen zenci çocuklarının ekseriyeti

serseri tabiatlıdırlar. Esas işleri hırsızlıktır. Londra'da bir dakikada bir buçuk hırsızlık vak'ası olur. Polislerse hırsızı yakalamak için hiçbir faâliyet göstermezler. Çünkü bunlar, kemmiyetçe baş edilebilecek gibi değildir. Esasen İngiliz polisinin hiçbirinde silâh yoktur.

Hiç şüphesiz, bizim apartmanda oturan bir zenci grup, evde olmadığımız bir zamanda, kapıyı demir levyeyle kırarak hanımın bir kaç parça mücevherini çaldı. Polis bu gibi ahvâlde sadece tesbit yapmakla iktifâ eder. Çalınan şeylerin bedelini herkes sigortadan alır. Her İngiliz evi sigortalıdır. Biz tabii sigortalı değildik. Bunun lüzum ve icabını henüz farkında bile değildik. Giden gitti.[27]

Beş-altı ay sonra **Kenley House**'da bir yangın çıktı. Yangının tahkikatı esnasında bizim o dâirede gayr-ı kânûnî olarak oturmakta olduğumuz belli oldu. Bize Belediye'den bir memure geldi. Belediye nâmına bizi mahkemeye verip bu evden çıkaracaklarını söyledi. Fakat hemen ekledi:

"-Üzülmeyiniz, sizi açıkta bırakacak değiliz. Her ne kadar Londra'da polisten müsaadeli oturmakta değilseniz de biz

---

[27] Bilâhare taşındığımız evde tedbirli davrandık. Onu sigorta ettirdik. Ne yazık ki, bu ikinci eve de hırsızlar girdi ve yükte hafif, pahada ağır neyimiz varsa çaldı. Polisler, bu gibi ahvâlde sadece hırsızlığın vâkî olup olmadığını tahkik eder. Hırsızla uğraşmazlar. Zira o kadar çok hırsızlık olur ki- baş edemezler.

Polis tesbitine gore bin ikiyüz poundluk eşyamız çalınmıştı. Birkaç gün sonra sigortanın bir memuru olan bir noterden dâvetiye aldık. Hanımla verilen adrese gittik. Noter bize İncil üzerine yemin edip edemeyeceğimizi sordu. Edebileceğimizi söyleyince de bize İncil'den bir cümle okudu ve onu tekrarlattı. Akabinde kasasını açıp bin iki yüz poundu elimize verdi. Hayretle sordum?

"-Hüviyetimize bakmayacak mısınız?!.. Gâliba unuttunuz!"

Adam cevap verdi:

"-Niçin hüviyetlerinize bakacakmışım? Siz yemin ettiniz bana bu kâfidir!.."

Hey koca Dünya!... Allah'ı, O'nun zâtî hakikatine uygun olmaksızın kabul eden bir gayr-i müslimin ahlâkına bak!.. Böyle bir muâmele Türkiye'de olsa acaba kaç kişi dürüst kalır?!..

Bunun sebebi şudur ki, bir müslümanın her fiili islâmî olmadığı gibi gayr-i müslimin her fiili de küfür ve ilhad icâbınca olmaz. Batıda nice adam vardır ki, ahlâken müslümandır. İslâm Âlemi'nde de öyleleri vardır ki, bunlar bir çok davranışlarında kâfirden eşeddirler.

size başka bir ev vereceğiz. Hem de âilenizin fert sayısına göre, sizin daha geniş bir evde oturmanız lâzım. Fakat kaanun böyledir. Belediyeyle anlaşmanız olmadığı için, sizi buradan çıkarmaya mecburuz. Bizim belediyece suçlu durumda olduğunuz için size bir ikinci evi biz veremeyiz. Komşu belediyeye rica edeceğiz, onlar size üç dört odalı bir ev verecekler. Ancak o ev garantilenmedikçe sizi bu evden çıkarmayacağız. Bizden haber bekleyiniz. Bu ülkede kimse evsiz olamaz. Evsize ev bulmak belediyenin vazifesidir."

Hakikaten Londra'da belediyelerin inşa ettirdiği geniş siteler vardır. Bunları evsizlere ucuz bir fiyatla kiralarlar. Kimsenin evsiz olmasına göz yumulamaz. Gerçi evsiz, (homeloss) kimseler az değildir. Bunlar ekseriyetle tek başına yaşayan insanlardır. Böyleleri için de bir nevî otel gibi binalar vardır. Bu binaların üzerinde **"Salvation Army"** yazılır. Buralarda bina doluncaya kadar geliş sırasına göre insanlar geceyi geçirirler. Geç gelen, başka bir **"Salvation Army"** binasına gider. Galiba bu binalara kilisenin de desteği vardır.

İngiltere'de, Almanya vesâir memleketlerdeki gibi **"din vergisi"** diye bir şey yoktur. Almanya'da herkesin maaşından otomatik olarak yüzde üç kesilerek kiliseye verilir. Bu parayı vermek istemeyenler mahkemeye mürâcaat ederek, ya dinsiz olduğunu, veyahut da resmen tanınmamış bir dine mensub bulunduğunu söyleyerek buna dâir bir mahkeme kararı istihsâl etmeye mecburdur. Bu sebepledir ki, Almanya'da her yıl takriben elli bin kişi kiliseden kaydını sildirmektedir. Bunun müeyyidesi, vefatında kendisine kilisece dînî merâsimin yapılmamasından ibarettir. Bununla beraber bu vergi dolayısıyla kiliseler cemaatsiz kalsalar bile satılmazlar. Almanya'da durum böyledir. Mesela Dortmund'da oranın en büyük kilisesi cemaati kalmadığından Müslümanlara tahsis edilmiş ve bu gün büyük bir câmi olarak hizmet etmektedir. İngiltere'de durum aksinedir. Vergi alınmadığı için cemaatsiz kalan kiliseler, tamirleri yapılamadığı için satılmakta ve bun-

ları da ekserîsi Pakistanlılar olmak üzere Müslümanlar satın alıp câmie tahvil etmektedirler. Bu şekilde satılan veya yıkılıp ortadan kaldırılan kilise adeti 1950'den beri yirmi binin üzerindedir.

Havralar da aşağı yukarı aynı durumdadır. Yahudiler'in İngiltere'den büyük bir ekseriyetle Amerika'ya intikal etmiş olmalarından dolayı bazı havralar cemaatsiz kalmış ve satılmıştır. Londra'da ilk temel taşını meşhur Yahudi zengini **Rochild**'in koyduğuna dâir bir kitâbe ihtiva eden bugünkü **"Şeyh Nâzım Câmii"**nin aslında bir havra olduğu bellidir. Son zamanda üstüne bir kubbe yapılarak câmiye benzetilmeye çalışılmıştır.

Belediyenin memuru, bize anlattığı gibi, birkaç gün sonra hem mahkemeden evi tahliye etmemize dâir karar ve hem de civar belediyeden bize dört odalı yeni bir ev tahsis edildiği hakkında birer yazı getirdi. Yeni evimizi, her sitenin içinde mevcut olan idâreciler boya badana yaptırarak, kırık camlarını tamir ettirerek bize teslim ettiler. Bu ev, **Seven Sisters Road** üzerinde ve Manor House tren istasyonuna iki yüz metre mesafedeydi. Bu istasyondan "Central Line" under graundu (yer altı treni) geçmekteydi ki, buradan havaalanı dahil olmak üzere her yere ulaşmak kâbildi. Tabiatiyle kirası da oldukça ucuzdu. Bu kira haftada bir ödeniyordu. Zirâ İngiltere'de bütün ödemelerin birim periyodu (zaman dilimi) **"ay"** değil, **"hafta"**dır.

B- SUÛDÎ ARABİSTAN'A YERLEŞME TEŞEBBÜSÜM

Bu sırada İngiltere'deki ikaametim beni rahatsız etmeye başlamıştı. Çünkü orada bir iş kuramadım. Âilenin geçimini nasıl temin edecektim!.. Evvelce izah etmiş olduğum üzere İngiltere'de süt çok ucuz ve boldur. Yoğurt imâlâtı yaparak

Türk bakkallarına dağıtmak[28] istedim. Bunun için hükümet desteği de vardı. Bunu beceremedim. Suudi Arabistan'a gidip Medine'ye yerleşmek düşüncesinde bulundum. Çoluk çocuğu İngiltere'de bırakarak Suudi Arabistan'a gittim. Orada tanıdıklarım vardı. **Merhum Ali Ulvi Kurucu**[29] ve merhum **Mahmud Cevdet Sezer**[30] ve diğerleriyle istişâre ederek onların vasıtasıyla büyük bir iş sahibi olan Medineli bir arab iş adamına mülâkî oldum. Konya asıllı **Memduh Bey**'in bir işçi getirme müsaadesi varmış. **Abdülgafûr** adındaki bu

---

[28] Ben o zaman yoğurt imalâtı düşünmüş ve ayranı hiç aklıma getirmemiştim. Bütün Batı Âlemi'nin meçhulü olan ayran o sıralarda Almanya'da türk dönerci dükkânları marifetiyle yaygınlaşmışsa da İngilizler için tamamen meçhuldü.

Aradan birkaç sene geçtikten sonra bir İngiliz -her nereden öğrenmişse- bizim meşhur ayranımızı keşfedip onu **"yogurt juice"** yâni, yoğurt suyu manasına gelen İngilizce bir isimlendiriş ile piyasaya sürmüştü. Bunun alâka göreceğini hiç sanmıyordum ki, kısa zamanda ayran imalâçılarının ikiye, üçe çıktığını müşâhede ettim. Bu demekti ki, İngilizler bizim ayranımızı sevmiş ve onun tüketimi kısa zamanda yaygınlaşmıştı.

Bu vesileyle şunu da söyleyelim ki, bütün Dünya'da içecek şeylerin sudan sonra en mükemmel ayrandır. Onun asırlardan beri bilinip benimsendiği ülkemizde sırf bir modaya kapılarak boyalı sulara itibar etmek dâsitânî bir akılsızlık tezâhürüdür.

[29] **Ali Ulvi Kurucu** (1922-2002) Şâir ve aynı zamanda C â m i ü ' l - E z h e r mezunu olan bu değerli âlim, cumhuriyetin ilk yıllarında babasının Medine'ye hicret edip yerleşmesiyle hayatını orada, kütüphâne müdürü olarak tamamlamıştır. Müslümanların çok iyi tanıdığı muhterem **Ali Ulvi Bey**'in, hayat ve faaliyetleri hakkında fazla mâlumat elde etmek isteyenler **Ertuğrul Düzdağ Bey**'in hazırladığı hâtıralarına bakabilirler.

[30] Aslen Dağıstanlı ve **Şeyh Şamil**'le birlikte Türkiye'ye hicret eden bir âilenin çocuğu olan **Mahmud Cevdet Sezer** Bey'in hayat ve mücâdeleleri bir macera romanı kadar alâka çekicidir. Felsefe mezunu ve **"Zaman"** üzerine doktora yapmış bulunan **Mahmud Cevdet (Sezer)** yazı hayatına **"Peyam"** gazetesinde **"Peyâm-ı Eyyâm"** serlevhasıyla edebî yazılar yazarak başlamıştır. Sonra liselerde felsefe muallimliği yapmış, değerli bir insandır. Önce **"Doğan Güneş"** adıyla bir dergi çıkararak CHP iktidarına karşı mücadeleye başlamış, 1950'den sonra **"Volkan"** ismindeki dergisiyle bu mücâdeleye daha şiddetli bir sûrette devam etmişse de hapsedilmiş, Bakırköy Akıl Hastahânesi'ne tıkılmış ve nihâyet oradan kaçarak, yaya olarak Medine'ye hicret edip yerleşmiştir. Bu kaçış esnasında Suriye'de casus diye yakalanmış ve hapsedilmiş, oradan bin bir müşkilât ile kurtulabilmiştir. Uzun zaman Türkiye'ye gelemeyerek mücâvir hayatı yaşamış olan **Mahmud Cevdet**, hiç evlenmemiş bulunduğundan Türk talebeleriyle birlikte B e ş i r A ğ a M e d r e s e s i 'nde ikâmet etmekteydi. 1986 senesinde, doksan küsur yaşında orada vefat edip **Cennetü'l-Bâkî**'ye defnedilmiştir. Pek çok notları husûsî arşivimizde mahfuz bulunan bu büyük insan, hayat ve mücadelesi itibariyle müstakillen yazılmaya değer bir şahsiyettir.

arap, ikinci hanım olarak O'nun bir akrabası ile evlenmiş bulunduğundan, kendisine sözü geçeceğini düşünüyordu. Burada ehemmiyetli olan mes'ele şuydu ki, Türkiye'den Arabistan'a gelecek kimseler için adlî sicilden temiz kâğıdı isteniyordu. Ben de henüz türk vatandaşı idim. Fakat mâlum sebeplerle temiz kâğıdını getirmem imkânsızdı. Bu iş, ancak emirlerden birisinin husûsî tâlimâtıyla gerçekleşebilirdi.

Abdülgafûr Bey, Cidde emîri olan **Emir Mâcid**'le ahbabmış, söz verdi. Pasaportumu kendisine teslim ettim. Üç-dört ay bu maksatla Medine'de kaldım. Her hafta Cidde'ye gidip işin âkıbetini sordum. Her defasında:

"-Bukra" (yarın) cevabını aldım.

Nihayet bu adamların bir şey yapmayacağını anladım ve pasaportumu geri istedim. Cidde emîrinin sekreteryasında olduğunu söylediler, inanmadım. Son görüşmem bayağı münâkaşalı geçti. Benden pasaportu aldıkları zaman koydukları çekmeceyi görmüştüm. Öfkeyle o çekmeceyi çektiğimde, pasaportun ilk konulduğu yerde hâlâ durmakta olduğunu gördüm. Dört aydır hiç bir şey yapmamışlardı. Pasaportu aldığım gibi büroyu terk ettim. Ertesi gün Medine'de bir akşam vakti, bir evin sütûhunda (terasında) sohbet ediyorduk ki, bir işçi geldi. O toplantıyı tertib etmiş olan **Ali Ulvi Bey** üstâdımıza,

"-Müsaade ederseniz, **Kadir** ağabeyi alıp götüreceğim. İşçiler toplanmış, ondan bir sohbet istiyorlar." dedi.

Esâsen bu talep bir çok kereler tekrarlanmış ve ben de pek çok sohbette bulunmuştum. **Ali Ulvi Bey**, gelen adama:

"-Peki" dedi ve sonra bana dönerek ilâve etti:

"-Bu memlekette üç kişi bir araya gelse, onlardan biri mutlaka polistir, dikkatli konuş!.. **Sen**, burada oturma izni verseler bile alma! Zira Türk Hükümeti seni geri isterse, Suudlar derdest edip hemen teslim ederler. Buraya, arada sırada hac ve umre için gel-git, ama burada oturma!.."

C- İNGİLTERE'YE GERİ DÖNÜŞ

Ali Ulvi Bey'e hak verdim ve birkaç gün sonra İngiltere'ye geri döndüm. Almanya'dan İngiltere'ye geçtiğim zaman islâmî faaliyetlerden uzak durmak niyetindeydim. Zira cemaatler arası ihtilâflardan rûhen ve bedenen yorgun düşmüştüm. Tafsîlâtı ileride beyan edileceği üzere Almanya'daki **Millî Görüş**'le 1978 senesindeki kavgamın, hem teşkilâtta ve hem de bendeki izleri gâyet derindi.

İçine girince, Londra'daki Türk cemaatinin de **"türkiyeli"** ve **"kıbrıslı"** olarak saç saça, baş başa olduğunu gördüm. Bunlara karışmak niyetinde değildim. O sırada satın alınarak **"Şeyh Nâzım Câmii"** adıyla faaliyette bulunan eski bir havrada toplanan müslümanlar, o câmiin başkanı **Ramazan Güney**'le kavga halindeydiler.

Benim Londra'ya intikal etmemle alâkalı olarak zikri geçmiş olan Batı Trakyalı gençlerden **Halid Mollahüseyinoğlu** bu câmideki imamlıktan, bu ihtilâflar sebebiyle ayrılmış ve Türkiye'ye dönmek mecburiyetinde kalmıştı. Fakat dönmeden önce de türkiyeli Türklerle ayrı bir câmi derneği kurmuştu. Bu dernek sadece kâğıt üzerinde vardı. Bünyesindeki birkaç kişi de **Ramazan Güney**'le mücadele ederek **"Şeyh Nâzım Câmii"**ni ele geçirmek emelindeydi.

Ben bu kavgayı doğru bulmayarak, onlara ayrı bir câmi açmaları ve bu sûretle husûle gelecek rekâbet sâikasıyla, O'nun da cemaati celbetmek için yanlışlarını düzeltebileceği tavsiyesinde bulundum. Böylece fikir beyânı, beni söylediğimi yapmaya mecbur olacak noktaya getirdi. Zira onlar arasında cemiyetçilik işlerinde tecrübeli kimse yoktu. Bu sebeple sahibi bir kıbrıslı olan **"Simpson House"** adındaki iş hanının tepesindeki bir düğün salonunu kongre yapmak için ayarladık. Lâkin bu cemiyetin varlığından kimsenin haberi yoktu. Geniş bir katılım sağlamak için gâyet garib bir dâvetiye hazırladım. Bunda:

"-Namaz kılmıyorsan da gel! İçki içiyorsan da gel! Zina ediyorsan da gel! Kendini türk ve müslüman kabul ediyorsan, muhakkak gel! Gâyemiz sadece bir ibâdet mahalli tesis etmek değil, aynı zamanda buradaki Türklerin her nevî mes'elesini halletmek olduğu için mutlaka gel!" diyerek bir el ilânı dağıttık. Hakikaten umduğumuzdan fazla bir kalabalıkla kongre açıldı. Kendilerine uzun bir konuşma yaptım. Aralık ayının son günleriydi. Kongre yaptığımız salonun birkaç gün sonra, yeni yılbaşı itibariyle boşaltılacağını, burasını câmi haline getirebileceğimizi anlattım. Birkaç kişi gayretlendi. Onlarla yeni bir idâre hey'eti teşkil ettik ve o düğün salonunu, beş-on gün içinde bir câmi haline getirdik.

Londra'daki Türkler **"kıbrıslı"** ve **"türkiyeli"** yaftasıyla ikiye ayrılmış bulunduğundan bu ayrılığı daha da derinleştirmeye sebep olmamak için açtığımız bu yeni câmie **"Aziziye Mosque (Câmii)"** adını verdik. Bununla Londra'daki Müslümanlar için ilk defa bir câmi tesis etmiş bulunan **Sultan Aziz** merhumun hâtırasını ta'ziz etmek maksadını gütmüştük. Böylece bir de **"Kıbrıslılar'ın Câmii"**, **"Türkiyeliler'in Câmii"** gibi bir isimlendirmeyi önlemek istemiştik. Fazladan olarak Londra'daki Kıbrıslılar'ın umûmiyetle itibar ettiği **Şeyh Nâzım Kıbrısî Hazretleri**'ni dâvetle orada halka birlik ve beraberlik hususunda va'z u nasihatte bulunmasını temin ettik.

Burası büyük bir iş yeriydi. İçerde çeşitli konfeksiyon atölyeleri vardı. Bunlarda çalışan Türkler'in adedi beş yüz ilâ bin arasında tahmin ediliyordu. Biraz tozları silkelenmek şartıyla bunların içinden, namaza başlayacak olanların az olmayacağını düşündük. Hakîkaten böyle de oldu. Lâkin mevcud cemaatin, imam maaşı vermeye gücü olmadığı gibi, ortalıkta imamlık yapabilecek liyâkatte biri de yoktu.

Süleymancı kurslarda okumuş, askerliğini de Kıbrıs'ta yapmış ve Kıbrıs'tan tanıdığı kimselerin vâsıtasıyla Londra'ya gelmiş, inşaatta çalışmakta olan **Halil** isminde bir genç

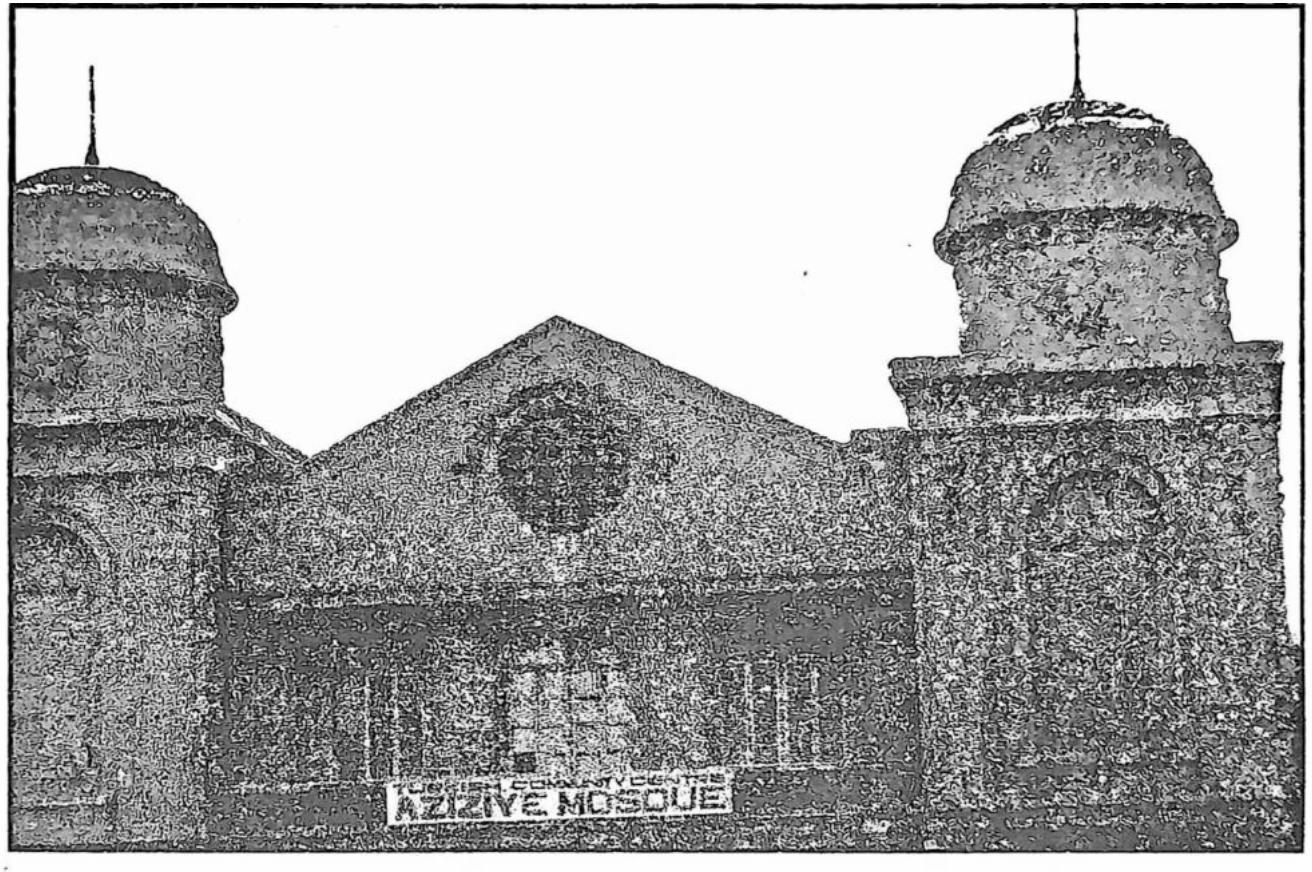

Aziziye Mosque olarak tesis ettiğimiz Astra sinemasının devralındığı zamandaki hali...

bulundu. Bu genç yarım hâfızdı. İmamlık yapabilirdi. Maaşı husûsunda idareyi cesaretlendirmemle O'nu imâm olarak tayin ettiler.

Süleymancı kardeşlerimiz, çocuk okutmak husûsunda gayretleriyle ma'rufturlar. Bu delikanlıda da bu gayret müşâhede edildi. Kısa zamanda epey talebe toplandı. Güzel bir faaliyet oldu. Simpson House'a yakın bir yerde **"Türk Halk Evi"** vardı. Orası da marksist Türkler'in karargâhıydı. **"İş ve İşçi Âlemi"** adıyla aylık bir dergi çıkartıyor, bazen Türkler'e âid konfeksiyon atölyelerinin kapılarında marksist propaganda broşürleri dağıtıyorlardı.[31] Bunlar ***"Eski bir MSP milletvekili"*** diyerek bana ve bu câmii te'sis etmek hususundaki faaliyetimize tâ'rizler yağdıran bir makale yayınladılar. Bundan kısa bir müddet sonra da câmii kundaklayarak orada yangın çıkardılar. Bunun neticesinde câmi faaliyeti bir müddet tâtile uğradı.

Câmi imamı bu tâtil devresinde daha önce gözüne kestirebilmiş ve Süleymancı temâyülleriyle techiz etmiş olduğu insanları bir grup hâline getirdi. Böylece cemaati bölüp ayrı bir

---

[31] Aradan kısa bir müddet geçince İzmit'te işçiler arasında marksist faaliyetlerde bulunmaktan mütevellid takibata uğrayan **Nazif Bostancıoğlu** adında bir işçi Türkiye'den kaçarak bu halkevinin başına geçmiş ve buradaki sol faaliyeti kısa zamanda pek çok büyütmüştür. Bu zât -ihtimal kendisi de Kürt ve Maraş'ın Elbistan kazasından olması sebebiyle- bu kaza halkını İngiliz marksistleriyle de anlaşarak uçaklar dolusu Londra'ya taşımıştır. Gelenler kürt olduklarını, Türkiye'de kendilerine kötü muamele yapıldığını ileri sürerek kolayca siyasî sığınmacı kabul ediliyorlardı. Fakat bu hareket İngiliz idarecilerinin dikkatini çekmiş ve kısa bir müddet sonra Türk vatandaşları için vize mecburiyeti getirilmiştir.

Ancak Elbistanlı Kürtler'in bu sûretle Londra'ya intikalleri önlenmişse de bu önlenme anına kadar -rivâyete nazaran- elli bin civarında Elbistanlı'nın siyasî mülteci olarak İngiltere'de ikaametleri temin olunmuştur. Bunlar bu gün sosyal yardım bakımından Avrupa Devletleri içinde bir numarayı teşkil eden İngiltere'de marksist istikâmette bir kürtçülük faâliyetinin militanlarıdır. Fabrika işçilerini -bunların bilhassa kürt asıllı olanlarını- tahrik hususunda icrâ ettikleri faâliyet Türkiye için pek tahribkâr bir seviyeye ulaşmış bulunmaktadır. Daha sonraki yıllarda birtakım İngiliz marksistleri beraberliğinde Türkiye'ye gelen **Nazif Bostancığlu** içeriye sokulmamış, havaalanından geri çevrilmiştir. Bu da dahilî ve hâricî düşmanlarımız tarafından pek çok istismar edilmiştir.

câmi te'sis etti. Bugün **"Vâlide Câmii"** adıyla büyük bir câmi ve Süleymancılık merkezi kurmaya vesîle olan hareketin ilk nüvesi budur.

Bu vesîleyle bütün Avrupa'ya şâmil olmak üzere şunu söyleyebiliriz ki, Müslümanlar arasındaki ihtilâflar şüphesiz hayırlı bir şey olmamakla beraber, Batı Âlemi'nde bundan umulmadık hayırlı neticeler husûle gelmektedir. Şöyle ki, mahdud olan cemaati kendi hizip temâyüllerine mâl etmek isteyenler, rakip teşkilâta çok yakın da olsa ayrı bir câmi kurmakta ve bunu yaşatabilmek için cemaati çoğaltmak gayretiyle faaliyet göstermektedirler. Bugün Almanya'da takriben üçbine bâliğ olan mescid adedi bu sûretle çoğalmıştır dense mübâlâğa olmaz. Hatta bir teşkilâtın beğenmeyip işine son verdiği imam, cemaatten ayartabildikleriyle elli metre ilerde diğer bir câmi açmakta ve bunlar da muvaffakiyetsizliğe mâruz kalıp küçük düşmemek için cemaati çoğaltma yoluna gitmektedirler. Çünkü cemaat demek, para yardımı demektir. Para yardımı olmasa câmi ayakta duramaz. Ümmetin ihtilâfı, hadis-i şerif mûcibince ancak, fikirde kaldığı müddetçe rahmet iken, Batı Âlemi'nde âdî ve nefsânî ihtilâflardan bile hayır zuhur ettiği müşâhede olunmaktadır.

Bu sırada ben, Londra'da **Ülker** bisküvilerinin dağıtımını yapmak üzere teşebbüse geçmiştim. Zira Suudi Arabistan'dayken, Ülker'in oradaki bürosunda **Sabri Ülker**'in damadı **Orhan Bey**'le karşılaşmış, Avrupa'ya mal göndermediklerini öğrenince onların bisküvilerini Avrupa çapında dağıtabileceğimi söylemiştim. Bu mutabakat üzerine bana her maldan belli bir mikdar nümûne gönderilmiş ve ben de bunları türk bakkallara dağıtıp tanıtmıştım. Lâkin o arada vatandaşlıktan atıldığım için Ülker anlaşmayı bozarak, parası peşin ödenmek şartıyla bile bana mal göndermekten vazgeçmişti. Bu mâcera henüz menfî bir sûrette nihâyete ermemişken, depo olarak kullanabileceğim bir yer arıyordum. Simpson House'un karşı sırasında **Arstra** sineması adıyla, kapanmış

Central Mosque'un önünde Sultanzâde **Fethi Sâmi** ve Remzi Gür ile birlikte...

bir sinema binası vardı. Orayı kiralamak istedim. Bu sırada Londra'daki bütün sinemalar kapanmıştı. Fakat belediyeler bu binalar için sadece sosyal mâhiyetteki işler için kullanılmak üzere bir tahdid getirmişti. Bu sebeple depo olarak kiraya veremediler. Bina sanki câmi olarak inşa edilmişti. İki tarafında, iki muntazam kubbe vardı. Sabotajla tahrib edilmiş câmii buraya taşımayı düşündüm. Zira câmi, sosyal mâhiyette bir faaliyet sahası olduğu için belediyenin kararına uygundu. Lâkin dernek idare hey'etini buna ikna etmek zordu. Zira bu büyük yerin kirası ağırdı. Bunun için kendilerini cesaretlendirmek gerekiyordu. Onlara dedim ki:

"-Arstra Sineması'nın sahipleri burasını kiraya vermek istedikleri gibi, aynı zamanda satmak da istiyorlar. Siz burasını satın alırsanız kalıcı bir eser vücûda getirmiş olursunuz. Ben size söz veriyorum. Suudi Arabistan'daki **Râbıta**'dan bunun bedelini yardım olarak temin edeceğim ve hem de oraya bir imam kadrosu alacağım. Siz yeter ki, karar verin!.."

Yüz yirmi bin sterline pazarlık yapıldı. Adamlar yirmi bin sterlini peşin olarak istiyorlardı. Bunu cemaatten temin etmek de müşkildi. Bunun için bir hey'et teşkil ettik. Yardım talebiyle esnafı dolaşmaya başladık. Bir aylık uğraşma sonucunda on üç bin sterlin toplayabildik. Para yirmi bine tamamlanamıyordu. Tıkanmıştık. O sırada cemiyet başkanı yaptığımız **Remzi Gür**, payına düşen yardımı herkes gibi yapmış olmasına rağmen, eksik kalan yedi bin sterlini borç olarak verdi. Ve bu hareketin neticesidir ki, Allah O'na:

-Yürü ya kulum!.." dedi ve o da bu alacağını sonradan denmeğe bağışladı. Bu başarıda **Remzi Gür**'den sonra en büyük hizmet payı **Ahmed Meriç** isimli diğer bir işadamımıza âiddir.

Sinemanın içi meyilliydi. Hep birlikte çalışarak içini düzletip câmi hâline getirmeye koyulduk. Ben de amele gibi çalışırken kolumu incittim ve on beş gün tedâvi gördüm. Câmi-i şerifin adına -daha önce de ifâde etmiş olduğum üzere- **"Azi-**

ziye Mosque" demiştik. Bununla Türkiyeliler'in câmii tarzında tanınmamasına, ve Türkiyeli-Kıbrıslı ihtilâfına dahil bulunmamasına dikkat ettiğimiz gibi mağdur ve mazlum **Sultan Aziz Hazretleri**'nin ismini de yaşatmak gâyesini gütmüştük.

Câmi, sümmettedârik açıldıktan sonra Suudi Arabistan'a gittim. Râbıta Teşkilâtı'nda genel sekreter (kâtib-i umûmî) olarak Yozgat asıllı **Saffet Bey** isimli bir zât vardı. Babası, Cumhûriyet Türkiyesi'nden rahatsız olup Suudi Arabistan'a hicret etmiş bir insandı. İhtimal yayınladığım dergi ve kitaplardan dolayı bana muhabbeti vardı. Sonradan masonluk hakkında yazdığı bir kitabta **M. Kemal Paşa**'nın da mason olduğuna dâir bir kayıt bulunduğu için Türk Hükümeti'nin baskısıyla Suudlar O'nu bu mevkiden uzaklaştırdılar. O zaman genel sekreterdi. Yüz bin sterlin yardım istedik. Buna ilâveten bir imam kadrosu da talep ettik. Orada okuyan türk çocukları, tahsillerini yarım bırakarak Londra'ya imam olarak gelmek istemediler. İmam-Hatipten hocaları olan **Fahri**[32]

[32] **Fahri Baltan Hoca** aslen Erzurumlu'dur. Vaktiyle Antep İmam-Hatibi'nde hocalık etmiş. O'nun talebesi olan ve o sırada Mekke-i Mükerreme'deki **Ümmu'l-Kurrâ Üniversitesi**'nde okumakta bulunan **Bekir Öztekin**'in tavsiyesi ve kendisiyle telefon görüşmesi neticesinde O'na **Râbıta**'dan Londra'da kullanılmak üzere bir kadro çıkarttım. Böyle beleşten bir nimete nail olan **Fahri Hoca,** sesinin güzelliğinden başka hiçbir meziyeti olmayan tembel bir adam çıktı. **Aziziye Mosque** yeni teessüs etmişti. Yapılacak pek çok iş vardı. Bu tembel adam, câmii inhisârına almak maksadıyla entrika çevirmekten başka bir mahâret gösteremedi.

Avrupa'daki câmiler -pek azı dışında- hizmeten çok, birakım teşkilâtlara para toplayabilme için bir zemin oluşturmak maksadıyla tesis edilmişlerdir. Avrupa'da sayıları pek az olan değerli hocalardan **Şevket Zengin** her yeni câmi açılışını *"falan teşkilât bir câmi dükkânı daha açtı"* diyerek değerlendiriyordu. Gerçekten bu hüküm, realiteler muvâcehesinde çok doğrudur. Böyle teşkilât bünyesinde bulunmayan câmilerin bir kısmı da bir imam veya idarecinin inhisârında yürütülür? Bunların kimi para peşinde koşar, kimi de belli bir topluluk arasında mümtaz bir mevki ihraz etmek gayesini güder. Londra'daki **Şeyh Nâzım Câmii**'ni Kıbrıslı **Ramazan Güney** bu üslupla yürüttüğü için yeni bir câmi te'sis etmek ihtiyacı doğmuş ve bu yeni câmi de **Fahri Hoca** tarafından aynı şekle sokulmuştur. El'ân da böyledir.

Kısa bir zaman sonra **Fahri Hoca,** kimseye haber vermeden kendine benzettiği beş-on kişiyle câmide bir yıllık kongre akdediyordu ki, ben buna isyan ettim. Aramızda

isminde bir muallimi tavsiye ettiler. Ona kadro çıkarttık. Yüz bin sterlin yerine de kırk bin sterlin yardım ettiler. Bakiyeyi ise, birkaç senede cemaat ödemiştir. Esasen faaliyet oldukça cemaat artmış, cemaat arttıkça yardım da çoğalmıştır.

münâkaşa çıktı. Yüz elli-iki yüz kişinin devam ettiği bir câmiin yıllık kongresini beş-on kişiyle yapmasındaki garâbete temas edince de:

"-Millet kongreye senin yüzünden gelmiyor!.. Senin ve buraya getirdiğin hânedân mensubu **Fethi Sâmî'nin** yüzünden!.. Çünkü sen vatan hâinisin, O ise vatandan kovulmuş bir hânedân mensubu!..." Bunu söylemesinin sebebi, **Sultan Abdülmecid** torunlarından **Prens Sâmi Bey'in** evlâdı, **Ömer Fethi Bey'in** yaşadığı Güney Londra'dan kalkıp gelerek Cuma namazlarını burada kılması ve namazdan sonra idâre odasında benimle ve alâka duyan diğer bazı kimselerle sohbet edip vatan hasretini gidermeye çalışmasıydı. Burada böyle bir ithama verdiğim cevapları ve aramızda geçen münakaşayı tafsil etmek istemem. Ancak bir câmi hocası tarafından, hem de sâyemde Londra'ya gelebilmiş olan bir câmi hocası tarafından **"vatan hâinliği"** ile itham edilişimdeki garâbet ve ağırlığa işâret etmekle iktifâ ediyorum. Menfaati bozulan bir adamın ne kadar alçalıp, âdîleşebileceğine aldatmaz bir misal olan bu hâdise, derneğin başkanı olan **Remzi Gür** tarafından yatıştırılmamış olsaydı, kimbilir orada bir fâciâ zuhûr edecekti.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İKİNCİ ALMANYA İKAAMETİM VE BURADAKİ FAALİYETLERİM

A- ALMANYA'YA GERİ DÖNÜŞ VE İKİNCİ ALMANYA İKÂMETİM

Câmi işi böyle yoluna girdikten sonra, **Ülker** bisküvileri gelmeyince, ben de Almanya'daki muattal işimin başına döndüm. Zira çoluk çocuğumun geçimini temin için bir şeyler yapmam lâzımdı. Geldiğimde Frankfurt'taki büromu tamtakır buldum. İşin başındaki İmam-Hatip mezunu **A. Önal** orayı soyup soğana çevirmiş, birkaç aydan beri de kirası ödenmeyen büro kapanmıştı. Halbuki **"petrol işi"** iyi bir şekilde bitseydi kendisi de bundan iyi bir pay alacaktı, yani maaşına ilâveten bir nevî ortak gibiydi. Bu şekilde menfaat kapıları kapanan veya ileriye dönük bir menfaatlenme ümitleri kalmayan insanların tavır değişikliğine hayatımda bir çok kere-

ler şâhid olmuş ve böyle hâdiselerden doğan hüsranlara rağmen yoluma devam etmişimdir. Böylelerinin kötülüklerini de -bir ders ve ibret olmak ihtiyacı dışında- hiçbir zaman mevzubahis etmemişimdir. Bu vesîleyle şunu söylemeliyim ki, türk insanının ahlâk ve karakter hususundaki erozyonu (aşınması) yakın bir geçmişte yirmi milyon kilometre kareden fazla olan topraklarımızın elimizden çıkmasından daha büyük bir kayıptır. Bu zaafı giderip aslî benliğimize kavuşmadıkça da yeniden Dünyâ milletleri arasında itibarlı bir mevkie gelmemiz mümkün değildir!...

Şâirin dediği gibi:

"Ehibbâ şîve-i yağmada mebhût eder âdâyı
Hüdâ göstermesin âsâr-ı izmihlâl bir yerde"[33]

Şimdi ben ne yapacaktım? Acaba gıda dağıtımı işini Almanya'da Ülker bisküvisi dışında yapmak imkânı var mıydı? Büroyu emânet ettiğim **A. Önal** yanıma gelmiyor ve:

"-Ben kendimi kurtardım. Onun adı **Kadir Mısıroğlu**, nasıl olsa bir çare bulur!" diyordu.

Bu sırada Almanya'ya toptan gıda gönderen **Mümtaz Bey** adında mâceracı bir şahısla tanıştık ve O'ndan bir miktar mal alıp bakkallara dağıttıksa da müşterilerin pek çoğunun **A. Önal**'dan farkı yoktu. Bu iş de yürümedi. Yeniden geçim meselesini halletmek için çareler aramaya koyuldum.

B- ALMANYA'DAKİ FAALİYETLERİM

I- Hilâl Video

Eş dostla istişâreden sonra video kasedi çoğaltma işini düşündüm ve **"Hilâl Video"** ismiyle bir müessese tesis edip faaliyete geçirdim. Bir taraftan da konferanslara hız verdim.

---

[33] *"Allah bir yerde dağılıp yok olma alâmetleri göstermesin! Dostlar, yağma üslûbunda düşmana baskın çıkarlar."*

Başka bir vesîleyle de temâs etmiş olduğum gibi iki grub insana karşı dâima âciz kalmışımdır. Bunlar? Gizli polis ve çarpmak niyetiyle bana yaklaşmış olanlardır!.. Bu nokta-i nazardan bakıldığında gurbetteki hayatımın vatandakinden pek bir farkı yoktur.

Konferansları Alman kameramanlarına umatik kasete çektirerek sonradan bunları çoğaltıp piyasaya arz etmeyi düşündüm. Bunun yanısıra islâmî mevzûlarda Arapça târihî film kasetleri temin ettim. O sıralarda Türkiye televizyonları Almanya'dan seyredilemediği için Türk filmlerinin kasetlerine büyük bir rağbet vardı. Satın almak veya bir geceliğine kiralamak sûretiyle türkçe filmlerin seyredilmesi hususunda ortada büyük bir pazar görünüyordu. Meğerse bu pazar, işbâ (doyum) noktasına varmış ve dönüş mevsimine geçmiş bulunmaktaymış. Biz böyle bir zamanda bu piyasaya girmiş olduk. Konferansların çekimi için Alman kameramana seyyanen (eşit olarak) bin beş yüz mark veriyordum. Umatikten kaset çoğaltma makinesi on bin marktı. Buna ne kadar video âleti bağlarsanız, aynı anda o kadar film çoğaltabiliyordunuz.

"Hilâl Video" adıyla kurulan bu müesseseyi yaşatabilmek için yapılmış olan sâbit masraf yüz bin markın üstündeydi. Bu parayı borç olarak bulmuştum. Diğer taraftan bazı Arapça filmleri Türkiye'de **Mesut Uçakan** aracılığiyle yedi bin marka türkçeleştirtiyordum. Matbua ve personel masraflarıyla her filmin mâliyeti takriben on bin mark civarındaydı. Burada bu işin mâlî vechesi üzerinde fazla söz söylemeyi zâid addediyorum.[34] Şu kadarını ifâde etmeliyim ki, bir buçuk-iki sene kadar bu işle uğraştım. Almanya, Fransa, Hollanda, Avusturya, Danimarka gibi Türkler'in yaşadığı her ülkeye defaatle gittim ve sayısız konferans verdim. Eğer bu konferanslara katılanlardan bir mark giriş ücreti almış olsaydım, Türkiye'ye bavullar dolusu markla dönmem mümkündü. Lâkin böyle olmadı. Sadece, dolaştığım yerlerde Sebil'e borcu olanların kendiliklerinden yaptıkları bazı ödemelerle ayakta kalabildim. Londra'daki âileme asgarî bir meblâğ göndermek mecburiyetindeydim.

[34] Bu gibi bahisler bilâhâre kaleme alınacak olan **"Zoraki Tâcir"** isimli eserimizde tafsil edilecektir.

Bu sırada vaktiyle Türkiye'de dînî piyesler yazıp oynamış ve **"Hazret-i Ömer"** isimli piyesiyle rekor seviyede bir alâka görmüş olan **Abdullah Kars**'ı hatırladım. Avrupa'daki türk işçilerine temsiller vermesi için O'nu dâvet edip Türkiye'den getirttim. **Abdullah Kars**, Almanya'daki insanlar arasından seçerek bir ekip oluşturdu ve **"Hazret-i Ömer"** isimli temsilini bir çok yerde oynadı. Niyetim, bu oyunun video kasetini piyasaya çıkartarak **"Hilâl Video"**nun filmlerini çoğaltmaktı. Bu hareketten hiçbir netice hâsıl olmadı. Zira **Abdullah Kars**, Almanya'daki bir kısım acemî gençlerle icrâ ettiği bu temsilin mükemmel olmadığını iddia ediyor ve kameraya alınmasına râzı olmuyordu.

İngiltere'deki Araplar vâsıtasıyla Mısır'da çekilmiş birtakım İslâm târihiyle ilgili Arapça film kasetleri buldum. Bunların -yukarıda zikrettiğim üzere- türkçeleştirilmiş nüshalarını piyasaya sürdüm ise de bu iş, video kasedi ticâretinin işbâ hâline geldiği bir zamana denk geldiğinden tatmin edici bir netice alamadım.

Londra'dayken Kur'ân Kursu talebelerine bazı Pakistanlıların îmal ettiği **"maşallah"**lı kolyeler ve umûmiyetle arabalara yapışan âyet-i kerîmeli parlak styckerlar (parlak yapışkan kâğıt) alıp satmış, ayakta kalmaya çalışmıştım. Fakat bu ticâret benim ve âilemin masraflarını karşılamak hususunda **"lâşey"**di. Konferanslara gittiğimde, büromuzda pek çok olan kitaplardan da götürüyorduk. Bunlar umûmiyetle arabamızın benzin masrafını karşılayacak kadar bile satılmıyordu. Bazı dernekler, getirdiğimiz kitapları -parasını sonra göndermek üzere- alıyorlardı ki, bu sûretle de bütün Avrupa'da pek çok param batmıştır.[35] Umûmiyetle vurdumduymazlığın neticesi

---

[35] Böyle borcunu ödemeyenler arasında bunu kasden yapanlar ve yaptığı iş bir mârifetmiş gibi bunu açıkça ifâde edenler bile vardı. Bunlardan sadece birini dikkatlerinize sunayım:

1980 öncesi iki genç Akıncılar Teşkilâtı'nda çalıştıklarını ve buradaki faaliyetleri dolayısıyla polis tâkibinde olduklarını söyleyerek bana yaklaştılar ve tarafımdan gûyâ Avrupa'ya kaçırılmaya muvaffak oldular. Tezkiyemle Millî Görüş'te vazife alan bu

Hilâl video günlerinde

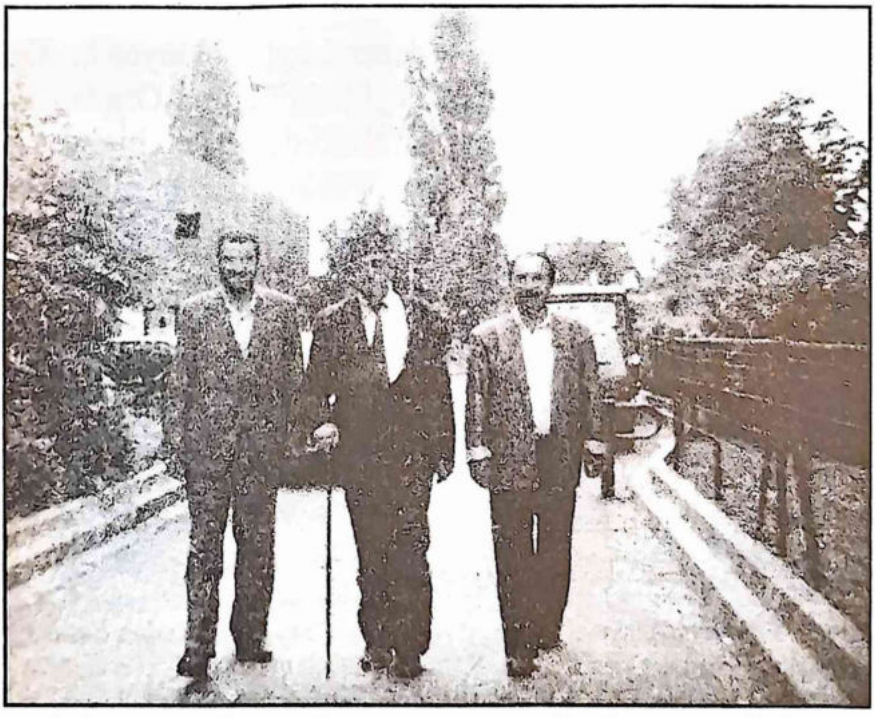

Paris Bobini müslüman mezarlığını ziyâretten dönerken...

olan bu gibi hareketlerin pek az istisnası da yok değildi. Bunun bir misalini zikredeyim:

Almanya'ya ilk hicret ettiğimde Berlin'den Frankfurt'a gelen üç Sebil okuyucusu bana karşılıksız ayda biner marktan üç bin mark ödemeyi taahhüd ediyorlardı. Tabiatıyla prensibime aykırı olan bu teklifi kabul etmedim. Bunlar **Ahmed Öksüz, Hasan Parlak** ve ismini hatırlayamadığım diğer bir arkadaştı. Bunlardan **Ahmed Öksüz** bana Almanya'daki hesabıma çoluk çocuğumun nafakası için -şüphesiz borç olarak- bir çok kereler para göndermiş ve bu meblâğ elli bin mark miktarınca tezâyüd etmiştir. Bunu burada şükran ve minnet hisleriyle kaydetmeliyim.

Bir keresinde Hannover'e konferansa gitmiştim. Konferansın sonunda bir hemşehrim, asîl bir harekette bulundu. Elinde bir çift ayakkabı ile yanıma geldi:

"-Ben bu ayakkabıları kendime aldım. Lâkin bana biraz dar geldi. Sana olursa bunları giyer misin?" dedi.

Tabîî bu söz doğru değildi. Edeben böyle söylüyordu. Onlar ayağıma denk geldi. Bu hediyeyi kabul ettim. Oradan ayrıldıktan sonra benimle beraber seyahat edenlerden birisi:

"-Ağabey!" dedi. "Sen iyi giyinmelisin, bu adamın hareketi ayakkabıların eski olduğu içindi. Böyle bir harekete meydan vermemek için elbisene, ayakkabına dikkat etmelisin!" dedi.

Doğru söylüyordu. Bundan böyle giyimime dikkat etmeye başladım ve böyle bir hâdise bir daha vukû bulmadı.

Bir keresinde Londra'ya gitmiştim. Mâlî durumum tabiatıyla iyi değildi. Hanım:

"-Paramız var mı? Alış veriş yapabilir miyiz? Evde bir şey kalmadı." dedi. Cebimde 20 sterlin vardı. Bu asgarî bir alış verişe yeterdi.

"-Olur." dedim.

Arabaya bindik. Alış veriş yerine elli metre kala tekerlek patladı. Sağa sola baktık. Yirmi otuz metre ilerde bir lâstik tâmircisi

Hilâl Video

MISIROĞLU GmbH

Aibus Strasse 26/32, 6000 Frankfurt M 1. Telefon 069-28 44 97 28 77 69
Telex: 41 89 672 sa d. Postscheckkonto: 46 613-609 Frankfurt M

Çağımızın en büyük şer âleti VİDEO: HAKKIN HİZMETİNDE

İŞTE YENİ 2 ESERİMİZ DAHA

26 **SELÂHADDİNİ EYYÛBÎ**

27 Afgan Dağlarında **DİRENEN HİLÂL**

Daha önce çıkmış olan filmlerimiz

1 NAMAZ HOCASI
2 ÇİÇEKLERİN ESRARI
(Sanatın İlâhiye Sonusu)
3 ALLAHU EKBER
(Dini Arapça/Türkçe film)
4 AŞK VE SECDE (Öğretici dini film)
5 GÜNEŞ BATIDAN DOĞACAK!
(Konferans: Kadir Mısıroğlu)
6 RÛFAİ ZİKRİ (Şiş sokmalı hakiki zikir)
7 YENİ BİR FETHİN EŞİĞİNDEYİZ!.
(Konferans: Kadir Mısıroğlu)
8 PEYGAMBERİMİZİN HİCRETİ
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
9 KADİSİYE HARBİ
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
10 ZULMÜN SONU
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
11 ŞEYMA
(Peygamberimizin süt kız kardeşi)
12 ÖMER MUHTAR (Çöl Aslanı)
13 İSLAM ZAFERLERİ I
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
14 İSLAM ZAFERLERİ II
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
15 RİSALE (Çağrı)
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
16 BİR DÖNÜM NOKTASINDAYIZ
(Konferans: Kadir Mısıroğlu)
17 ABDUSSAMED'DEN KUR'AN TİLAVETİ
18 MEVLEVİ ZİKRİ (Sema)
(İslamcı Gençliğin Dersleri I)
19 İSLAM DÜNYA GÖRÜŞÜ
(Kadir Mısıroğlu)
20 TARİHLAR İSLAMINDIR.
(Konferans: Kadir Mısıroğlu)
21 İSLAM ZAFERLERİ III
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
22 İSLAM ZAFERLERİ IV
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
23 HARB VE KİN
(Türkçeleştirilmiş Arab filmi)
24 ÜÇÜNCÜ (I...) YIYANA KUŞATMASI
(Konferans: Kadir Mısıroğlu)
25 HAC VE UMRE

Siparişler ödemeli gönderilir

HİLÂL VİDEO Bir Halk Üniversitesidir

Hilâl video zamanı dağıttığımız el ilânlarımızdan biri

vardı. Arabayı ite ite oraya kadar götürdük. Adam her cins lâstiğin üzerine fiyatını yazmıştı. En ucuz lâstiğin fiyatı yirmi sterlindi.

"-Şunu tak!" diyerek, en ucuz lâstiği gösterdim. Tâmirci:

"-Senin araban Mercedes, bu ona olmaz!" dedi.

"-Ancak o kadar param var." diyemedim.

"-Benim evde yedek lâstiğim var, sen onu tak, eve kadar gideyim yeter!" dedim.

"-Peki." dedi.

Lâstik takıldıktan sonra yirmi sterlin üzerine bir takım küsûrat istiyordu. Bu KDV'ydi. Bunu verecek param yoktu. **Selman**'ın avucunda biriktirdiği bozuk paralar vardı. Çiklet alacaktı. Onlarla KDV'yi ödedim. Çocuk ağlamaya başladı. Elinde sadece on peni kalmıştı. Alış veriş yapmadan eve döndük. Hanıma evde kahve olup olmadığını sordum.

"-Bir pişirimlik var." dedi.

"-Peki, onu yap bir kahve içeyim, Allah kerim!.." dedim. Kahveyi içerken kendi kendime düşündüm. Bu gurbete Allah'ın emrine muhâlif herhangi bir iş sebebiyle düşmemiştim. Onun rızasını kazanmaya medâr olduğuna inandığım faaliyetler yüzünden başıma bu hal gelmişti:

"-Ey Allah'ım! Sen külli şeye kaadirsin. Yarattığın kulunu aç bırakmazsın! Rızkı tekeffül etmişsin! Senin lutf u keremine sonsuz itimadım var!" diye mırıldandım. Henüz kahveyi içip bitirmemiştim ki, telefonum çaldı. Arayan bankadan bir memurdu.

"-Sana İsviçre'den on bin dolar geldi. Belki beklediğin bir paradır. Bunu bildiren mektubumuz gelmeden önce, gecikme

---

gençlerin sonradan siyâsî polisin adamı olduğu ve bana gelişlerinin kasıtlı bulunduğu anlaşılmıştır. Bunlardan biri **Adnan Aslan** isminde bir çocuktu. Sonradan **Cemâleddin Kaplan'a** iltihâk etmiş ve O'nun teşkilâtı bünyesinde faal bir duruma gelmişti. Sakallı ve şalvarlı bu müslüman müsveddesi, bizden birkaç bin markalık kitap ve poster almış, parayı istediğimizde de bunları bedellerini ödememek üzere, bize zarar vermek için aldığını ifadeden çekinmemiştir.

olmasın diye telefonla haber vermek istedim!" diyordu.

"-Kimden?" diye sorduğumda, söylediği isim tanıdığım biri değildi. Hemen kalkıp bankaya gittik.

Alış veriş yapmak için iki yüz sterlin çektik. Havâle yapanın adını, adresini ve telefonunu da bankadan temin ettim. Eve geldikten sonra ona telefon ettim. Ve:

"-Arkadaş, ben seni tanımam. Bu parayı bana niçin gönderdin?" diye sordum. Anlattığına göre kendisi eskiden Kapalıçarşı'da kuyumculuk edermiş. Şimdi Zürih'teymiş. Aynı işi orada yapıyormuş. Sık sık Türkiye'ye gider gelirmiş. Son gidişinde Kapalıçarşı'da dükkân komşusu olan **Mazhar Gürgen Bayatlı**'ya rastlamış. Parayı, o kendisine vermiş. Çünkü Türkiye'den o zaman para havalesi müşkil olduğundan İsviçre'den bunu bana çıkarmasını rica etmiş.

"-Peki hesap numaramı nasıl buldunuz?" diye sorduğumda:

"-İstanbul'daki yazıhanenden temin ettik." demişti.

Ben Londra'daki banka hesabımın numarasını Cağaloğlu'ndaki yazıhâneme bildirdiğimi hatırlamıyordum. Fakat işin garibi, paranın gelişinin evimizde nikel bir paranın bile mevcud olmadığı bir zamana rastlamasıydı. Hayatımda böyle sürprizler çoktur amma onların ekserîsini ifşâ etmeyi edebe aykırı telâkkî ediyorum.

Bu paranın bir kısmıyla büyük bir Kâbe posteri bastırarak[36] Suudî Arabistan'a gönderdim. Hac mevsimi yakındı.

---

[36] Bir Kâbe posteri bastırabilmek için güzel bir dia bulmam gerekiyordu. Bunun için yaptığım araştırmalar sonunda bir husûsî enstitüye ulaştım. Kuzey Londra'da bu enstitünün elinde sayısız Kâbe ve hac diası mevcudtu.

Girdiğim odanın duvarları camlı dolaplarla kaplıydı. Birinin üzerinde Trabzon yazısını görünce ilgilendim. Açıp gösterdiler. Trabzon'da benim bile bilmediğim sayısız kilise enkâzı fotoğraf ve diası mevcuddu. Konuşunca anlaşıldı ki, bunlar titiz bir şekilde bütün Dünya'yı taramışlar ve nerede hıristiyanî bir eser varsa onu tesbit edip arşivlemişlerdi. Bütün Dünya'yı ve bu arada bizi de yakînen takip ettiklerine dâir bir müşâhededen az bir müddet sonra şöyle bir vak'a oldu.

Bir gün Londra'dan Frankfurt'a dönmek için havaalanına gidecektim. Hanım, beni arabayla Manor House İstasyonu'na getirdi. Yeraltı treninin henüz çalışmaya başlama-

1983 senesi hac mevsiminde bu posterlerin satışıyla mâlî bakımdan biraz nefes alır gibi oldum. Son devir meşâyihin-

---

dığını gördük. Uçağa yetişmem gerekiyordu. Hanımın, arabayla beni havaalanına götürmesini kararlaştırdık. Orada esmer yüzlü biri vardı. Havaalanına gideceğimizi anlayınca kendisini de götürmemizi ricâ etti. Onu da arabamıza aldık. Arabada arkaya oturdu. Yolda konuşuyorduk. Nijeryalı olduğu anlaşılan bu adam bir hıristiyandı. Bize?

"-Türkiye'de ne kadar Hıristiyan var?" diye sordu.

"-Azdır, biraz İstanbul ve İzmir'de, biraz da Antakya ve Mardin'de vardır." deyince adam asabîleşti. Kendisinin Misyoner Teşkilâtı'nda çalıştığını, alâkadar olduğu ülkenin de Türkiye olduğunu söyleyerek, Türkiye'nin neresinde kaç hıristiyan olduğunu öylesine teferruatlı anlattı ki, şaşmamak kâbil değildi. Bu mükâlemeden anlaşıldığına göre, vaktiyle **"Barış Gönüllüleri"** adıyla Türkiye'de bulunan bir kadro, bu tesbiti yapmış ve hatta bazı kimselerin hristiyanlaştırılmasında bile müessir olmuştur. Bu hıristiyan Nijeryalının söylediğine göre Türkiye'de gizli hıristiyan yüksek tabakadan pek çok insan mevcudmuş. Bunlar Rıza Paşa yokuşundaki **Bord Neşriyat**'ta her hafta toplanırlarmış. Bunu duyunca takrîben otuz beş-kırk sene evvel **Yücel Yedidağ** adında ülkücü bir gencin, çoğu üniversitede profesör olan bu heyeti silâhlı bir baskınla yok etmek için teşebbüse geçmiş, fakat toplantı saatini yanlış öğrendiğinden netice elde edememiş, bununla beraber de bu hâdiseden dolayı birkaç sene hapis yatmış olduğunu hatırladım.

Bugün Avrupa Birliği'ne girmek için çırpınanların kulakları çınlasın! Bizim Avrupa Birliği'ne girmemize taraftar olan Batılı diplomatların bu tutumlarının altında yatan gerçek, Anadolu'yu -aynen İspanya misâlinde olduğu gibi- Hıristiyan Âlemi'ne geriye kazandırmaktır. Bunun tafsilâtı ise, böyle bir dipnotun hacmine sığmayacağı cihetle bundan sarf-ı nazar ediyorum.

Yahudiler **"İslâm Hilâfeti"** ni bertaraf ettikten sonra yıkmak için **"Katolik Papalığı"** na yönelmişlerdir. Bunun ise **"Yahova Şâhidliği"**nden Türkiye'deki uydurma **"Meryem Ana"** kabrine kadar pek çok faaliyetleri vardır ki, bunlar sadet hâricidir.

Yaklaşan tehlikeyi sezen papalık **"Roma Anlaşması"** denilen Avrupa Birliği Projesi'ni başlatmış ve bununla Hıristiyanlık Âlemi'ni beynelmilel Yahudi gücüne karşı koruma gâyesini gütmüştür. Bu vasfıyla Avrupa Birliği **"Yahudi"** ye ve binnetice **"Amerika"** ya karşıdır. Yahudi emellerinin başında gelen **"Arz-ı mev'ud"** (vaad edilmiş arâzi) **"Nil"**den **"Fırat"**a kadar bir arâziyi ifade eder. Bu demektir ki, bizim Güneydoğu buna dâhildir. Burayı vatan yapmak ve üzerinde yaşayan **"Yedi kavmi yok etmek"**, Yahudilerce itikadî bir esastır.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi bu Yahudi emelinin müstakbelde gerçekleşmesini güçleştireceği için Türkiye'nin bu birliğe dahil olması imkânı son derecede güçtür. Zira Avrupa'daki siyâset erbâbının kâhir ekseriyeti masondur ve bunlar mensup oldukları locaların emrine harfiyyen riâyet etmek mecburiyetindedirler. Bir takım batılı siyasetçiler bizim Avrupa Birliği dâhiline girmemizi istiyorlarsa da bunların dahî niyetleri hâlis değildir. Anadolu'yu -aynen İspanya misâlinde olduğu gibi- Hıristiyanlığa geri kazandırmak gayesini güdmektedirler. Onlar bu emellerinde muvaffak olurlarsa bu, evveliyetle Yahudi gücünün mağlubiyeti manasına gelecek ve binnetice bizden ziyade onlara zarar verecektir.

den **Dede Paşa**'ya[37] (k.s.) pek çok hizmet etmiş olan **Hacı Numan Karakale**, Medine'de inşaat işleriyle meşguldü. Ayrıca ihvanım olan bu zâttan da çok büyük ölçüde yardım ve alâka gördüğümü burada minnet ve şükran hisleriyle kaydetmeliyim.

Hacda Türkiye'den gelmiş, pek çok kimseyle görüştüm. Bunların içinde zenginler ve hatta **"Şeyh"** ünvanlı insanlar da vardı. Bunların hiçbiri şahsî ahvâlimi merak etmiyor, sadece kaçarken elimde bulunduğunu tahmin ettikleri vesâiki muhafaza edip edemediğimi merak ediyorlar ve bunlara dâir suâller soruyorlardı. Bu gibilerin karşısında benim şahsî mes'elelerime alâka göstermekte tek istisnâ bu **Hacı Numan Karakale** ile **Musa Topbaş** (k.s.) hazretleriydi. Bir de Mekke'de okuyan türk talebelerden hâlis insan **Necati Öztürk** Bey ile **Prof. Dr. Yakup Basmacı** Beyleri de zikretmeliyim.

Bunlara bir de Medine'nin yerlisi bir arabı ekleyebiliriz. O da **Câfer Fakîh** ismiyle eskiden Harem'in müdürlüğünü yapmış olan yaşlı ve muhterem bir zâttı. Onunla, o sırada Medine'de halı ticâretiyle meşgul bulunan **Avni İmanoğlu** vasıtasıyla tanışmıştım. Evi, yüksek bahçe duvarlarıyla çevrili, eski Medine evlerinden biriydi. 1961 yılında ilk defa olarak Medine'yi ziyâretle şerefyâb olduğumda merhum **Said Şâmil Bey**[38] Medine'nin yerlisi **"Diyab"** âilesinin böyle sa-

---

[37] **Dede Paşa** (1879-1973): Son devrin Nakşî meşâyihinin büyüklerinden bir zattı. Aslen Bayburtlu olan bu mübârek şahsiyet bizim de kendisinden tefeyyüz ettiğimiz bir mürşid-i kâmil idi. Erzincan'da **"Terzi Baba Mezarlığı"**nda medfundur. Rahmetullâhi aleyh.

[38] **Said Şâmil Bey** (1894-1982): Meşhur Dağıstan kartalı **Şeyh Şâmil** Hazretleri'nin torunu idi. **Şeyh Şâmil**'in oğlu **Kâmil Paşa**'nın yegâne erkek evlâdı idi. Hayatı komünizme karşı ve Dağıstan'ın kurtarılması için mücadelelerle geçmiş olan bu değerli insanla 1950'li yıllardan beri tanışıyorduk. Onu **"İhvân-ı Müslimîn"**in kurucusu **Hasanü'l-Bennâ**'nın damadı **Said Ramazan**'ın Türkiye'ye geliş-gidişlerinden tanıyordum. O zaman üniversitede bu teşkîlâta mensub arap asıllı gençler vardı. Ben de onlarla çok iyi anlaştığım için **Said Ramazan** Bey'le İstanbul'da kaldığı müddetçe yakın görüşmelerim oluyordu.

Hatta 1957 senesinde Kudüs'te toplanacak olan **"İslam Konferansı"** için bana husûsî bir dâvetiye vermiş ve bu dâvetin askerliğimi yapmamış olmam sebe-

ray yavrusu bir evinde oturuyordu. O zaman şimdiki asâletsiz apartman mimarisi yaygınlaşmamıştı. Böyle evler pek çoktu. Hurma ağaçlarıyla süslü bahçelerinde daima bir kuyu bulunurdu.

Câfer Fakîh'in evi iki bölümden ibaretti ki, bunun bir bölümü resmen büyükçe bir müze sayılacak derecede Osmanlı eserleriyle doluydu. Osmanlı hayranı ve Türk dostu olan bu zât **Avni İmanoğlu** vasıtasıyla bana yardım teklifinde bulunmuş ve bu yardımı da eski terbiye icabı zarif bir tarzda ifâde etmişti. Biz, Türkçe'den Arapça'ya tercüme yapmaya kaadir birini bulacaktık. O da **"Osmanoğullarının Dramı"** adlı eserimi Arapça'ya tercüme edecek ve bunun mukâbilinde **Câfer Fakih** de bize telif hakkı olarak bir mikdar para ödeyecekti. **Avni İmanoğlu**'na diyordu ki:

"-Bu değerli zât, halini kimseye söyleyemez. Gurbette çoluk çocuğuyla eziyet çekerse bize vebal olur. Onun ihtiyacını bu sûretle giderelim!.."

Poster satışı ve **Hacı Numan Karakale**'nin yardımları sebebiyle bu talebi kabul etmeye lüzum kalmadığından yürekten teşekkürler ile mukabele ettim. Zannımca bu teklif de

---

biyle yurt dışına çıkmam mümkün olmadığından gerçekleşmemiş bulunmasına rağmen iki yüz dolarlık bir döviz tahsîsi için o günün Mâliye Bakanı'nı, rahmetli Prof. Dr. **Osman Turan** Bey'le ziyâret etmek mecbûriyetinde kalmıştım.

Said Şâmil Bey, 1960 İhtilâli'nden sonra Medine'ye yerleşmiş ve buradaki emlâkinin tasfiyesi ile uğraşırken **Rabıtau'l-Âlemi'l-İslâmî**'nin kurucularından olmuş ve bu teşkilâtın emrinde pek çok takdire şâyân hizmetler îfâ etmiştir. Fakat O'nun asıl büyük ve ehemmiyetli faaliyeti, **Bolşevik İhtilâli**'nden hemen sonra 1920'li yıllarda Dağıstan'a geçip topladığı gönüllülerle Ruslar'a karşı yaptığı çetin mücâdelelerdir. Kendisi son derece mahviyetkâr olan bu büyük mücadele adamının anlatmaktan içtinâb ettiği bu hususdaki hizmet ve faaliyetleri için şu esere bakılabilir: **Şerâfeddin Erel**-Dağıstan ve Dağıstanlılar, İstanbul, 1961, sh. 186 vd.

Said Şâmil Bey bu mücâdelede **Hitler**'in desteği ile bilâhare şansını bir kere daha denemişse de Almanlar'ın mâlûm âkıbetleri sebebiyle bir muvaffakiyet elde edememiştir.

kendisini kadîm dostu **Erzurumlu Hattat Mustafa Efendi**'nin[39] yönlendirmesi eseriydi.

Onbir senelik gurbet hayatım boyunca böyle nice kadirşinâslık ve nankörlüklere şâhid olmuşumdur.[40] Bunlara bakı-

---

[39] **Hattat Mustafa Necâti Efendi,** aslen Erzurumlu olan âlim bir zâttı. 1940'lı yıllarda Medine'ye gelip yerleşmiş ve orada kitab, koku vesâire satarak geçimini temin etmekteydi. Lâkin ticâretten çok talebe okutmakla meşgul bulunan bu âlim zâtın dükkânına muttasıl arkadaki bir oda âdetâ dershâne gibiydi. O dershâneden Medine'de okuyan türk talebeler kadar, hacılar da nasibini alıyordu. Ancak V e h h â b î zihniyetine karşı şedîd ve susturucu fikirleri sebebiyle kendisine ders vermek hususunda Suud Hükümeti tarafından bir yasak getirilmiş ve hatta bu sebeble Medine'den çıkarılmak bile istenmişti.

Merhum, kendisi de iyi bir hattat olduğu hâlde eski üstadların yazılarından zengin bir koleksiyona sahipti. Bunlar arasında son devir hattatlarından ve ne yazık ki kıymeti lâyıkıyla bilinememiş olan **Abdülkadir Saynaç Efendi**'nin (ölümü1964) binden fazla orijinal hüsn-i hattına mâlikti. Bunları fotokopi usûlüyle çoğaltarak ellişer varaklık mecmuâlar haline getirmiş ve dostlarına hediye etmişti. Böylece yirmi defter teşkil eden bu hüsn-i hat örneklerini görmemiş olanlar, yazı gördüm dememelidirler. Bu koleksiyonun orjinalleri itibariyle merhûmun vefatından sonra âkıbetleri hakkında kendisi de üstâd bir hattat olan **Hasan Çelebi,** şu bilgiyi vermektedir:

"-Hocaefendinin vefâtından sonra bu levhaları zengin bir arab, satın almış ve Dubâi'de modern bir hat müzesi te'sis etmiştir."

Abdülkadir Saynaç Efendi, hatta eski üstâdlar seviyesinde bir zâttı. Bir levhada on iki çeşit yazı kullandığı ve bunlarla hayalleri aşan sonsuz terkîbler vücûda getirdiği, zikri geçen ve bir nüshası da arşivimizde mahfûz bulunan bu defterlerden anlaşılmaktadır.

Merhum **Hattat Mustafa Necâti Efendi,** san'atı kadar ilmî mücâdelesiyle de şâyân-ı dikkat bir sîmâdır. Bu sebepledir ki, O'nun hakkında ileride muhtasar bir eser te'lifi, tasavvurlarımız arasındadır.

[40] Bunun sayısız misâllerinden sadece birini nakletmek isterim: Almanya ve İngiltere'de geçim endişesiyle boğuşurken, değerli arkadaşımız **Kemal Güller** bana yardımcı oluyordu. Şoförlük bilmediğimden arabamı kullanır ve bilhassa İngiltere'de her yere O'nunla giderdim. Bu hassas genç, bütün ahvâlime vâkıftı. O sıralarda Türkiye'ye gidip gelmişti. Türkiye'deki intibâlarını anlatırken **Şevket Kazan**'la karşılaştığını, O'na benim içinde bulunduğum mâlî sıkıntıları naklettiğini, O'nunsa bunlara hiç aldırış etmeyerek, kendisine şu suâli tevcih ettiğini nakletti.

"-Bunları boş ver!.. Nasıl olsa bir çâresini bulur. Sen O'na şunu sor? «Erbakan Hoca'ya biatinde sâbit midir?»"

O sırada benim Manor House'daki evimdeydik. Bu sözleri duymak, dehşetli bir sûrette canımı sıktı. Ben hiçbir zaman **Erbakan Hoca**'ya biât etmiş olmadığım gibi böyle hareket edenleri de dâima kınamışımdır. Biât, halifeye mahsus bir siyâsî itaat taahhüdüdür. **Erbakan**'ın yakınındaki insanlara bunu teklif etmesi, maskaralıktan başka birşey değildi. Bunun, **Cemaleddin Kaplan**'ın kendi kendisini Almanya'da halife tâyin etmesinden farkı yoktu. Bana böyle bir teklif yapılmış değildi. Zirâ alacakları cevâbı biliyorlardı.

şımı **"Sebil"**imizin Almanya'da yeniden intişâra başlaması dolayısıyla, onun birinci sayısında **"Bu Kaçıncı Bahar?!"** başlıklı yazımın girizgâhında şu satırlarla ifâde etmiş, nankörlükleri sîneme gömdüğümü söyledikten sonra iyilik gördüğüm kimseleri sıralamış, uzun bir liste teşkil eden bu şahıslara teşekkürlerimi arz etmiştim. Muhatab olduğum kadirşinaslıklarla nankörlükleri değerlendirişime âid o girizgâh şöyleydi:

Kemal Güller'den **Şevket Kazan**'ın telefon numarasını aldım ve derhal kendisine bir telefon açtım. **Kemal Güller**'e böyle bir söz söylemiş olup olmadığını sordum. Kem-küm etti. Bunun üzerine kendisine hak ettiği sözleri söyleyerek telefonu kapattım.

Bu **Şevket Kazan**, benim 1974 afvıyla serbest kalmamda husûsî bir gayret göstermiş olan bir dostum ve arkadaşımdı. Bunun tafsilâtını **"Geçmiş Günü Elerken-II"** isimli eserimin 312 ve müteâkib sayfalarında takdirle nakletmiş bulunuyorum. Ancak o tavırla bu tavır arasındaki tezadı da görmemezlikten gelmek mümkün değildir. **Şevket Kazan**, bilgili, dürüst ve çalışkan bir adam olmasına rağmen şu şahısperestlikten hâlâ kurtulabilmiş değildir.

Buraya **Şevket Kazan**'ın daha önce vâkî olmuş bir vefâkârlık ve faziletini de kaydetmek isterim. 1974 afvından sonra bir gün İzmit'te kendisiyle karşılaştım. O sırada Adalet Bakanı bulunuyordu. Beni ısrarla arabasına aldı ve Ankara istikâmetinde yola girdi. Her ne kadar İstanbul'da işim olduğunu ve geriye dönmek mecbûriyetinde bulunduğumu söyledimsede ısrar etti. Bir bildiği olmalı diye düşündüm. Hakikaten bir bildiği varmış. Eskişehir'e uğradı. Polis eskortu refâkatinde Eskişehir'de birkaç tur attı. Bu sırada arabasının üstünü de açtırmıştı. Halk bizi görüyordu.

"-Ne yapmak istiyorsunuz?" diye sorunca şu cevabı verdi.

"-Ola ki, seni mahkûm etmiş hâkimlerden birine rastlarız. Yok etmek istediği kimsenin şu kadar kısa bir zaman sonra bir bakanın yanında aynı şehre geldiğini görsünler de ibret alsınlar."

Bilmem o gün caddeleri dolduran kalabalık arasında onlardan biri varmıydı, bizi görmüş müydü? Fakat böyle bir hâdise İzmir'de oldu:

Merhum **Hüsrev Altınbaşak**'ın vekili sıfatıyla O'nun yazdığı ve kompozisyon şeklinin taklid edilmiş olduğu bir Kur'ân-ı Kerim'den dolayı İzmir'de açılan bir dâvâya avukat sıfatıyla gitmiştim. Koridorda cübbem elimde dolaşırken Eskişehir dâvâsında savcılık etmiş bulunan **Nevzat Beygu** adındaki yarbayla yüzyüze geldim. O yarbayın, ifademi alırken:

"-Seni yaşatmayacağım!.. Şu Güneş'i bir daha görmeyeceksin!.." feryâdıyla bağırıp çağırmasının üzerinden sadece iki üç sene geçmiş bulunuyordu. Verdirdiği cezânın üçte birini bile yatmamışken serbest kaldığımı gözleriyle görmüş ve yüzü kâğıt gibi bembeyaz olmuştu. Mahkemenin üst katında DGM vardı. O sırada orada savcılık ediyordu. Merdivenden inerken âdetâ burun buruna gelmiştik

"Sevgili Okuyucularımız!

Altı-yedi yıl ayrılıktan sonra işte yine karşınızdayız. Böylece SEBİL'imizin yayın hayatında da O'nun çilekeş sâhibi gibi bir ***"Gurbet Devri"*** *başlamış oluyor.*

Bu zaman zarfında neler oldu, neler?!..Ne göz yaşartıcı vefâkârlık sahneleri ile birlikte ne de kahredici ihânetler görüp geçirdik. Bunların hülâsası bile birkaç cildlik eser olur. Biz hayat ve hâdiselere:

«Ne kahrı, dest-i âdâdan,
Ne lütfu âşinâdan bil!
Umurun, Hakka tefvîz et,
Cenâb-ı Kibriyâ'dan bil!..»

Ölçüsü ile baktığımız için ihânet ve nankörlükleri çoktan afvetmiş bulunuyoruz. Bunların nefsimizin ihtiyacı olduğu için böyle tecellî ve tahakkuk ettiklerine inanıyoruz. Hepsini ***"Karaca Ahmed Mezarlığı"****na dönen sînemize gömdük. Ancak bazılarını, bize verdikleri zarardan dolayı değil de ileride başka müminleri de aldatmalarına mâni olmak için* ***"Resmigeçit"*** *serlevhalı bir sütunda teşhir etmek ve herkese tanıtmak istiyoruz. Dikkat edilince görülecektir ki; böyleleri kuzu postuna bürünmüş bir kısım kurtlardır. Âlemi aldatmaları kolayca mümkündür.*

Gördüğümüz dostluk, vefâkârlık ve yakın alâkaya da bilhassa teşekkür etmek istiyoruz. Gerçi bunları da Allah'tan biliyoruz. Ancak mahlûka teşekkür etmeyen Hâlık'a şükretmezmiş: ***Men lem yeşkürünnâse lem yeşkürüllâh!..*** *(.....)"*[41]

Yukarıdaki satırlarda görüldüğü üzere o zaman nankörlük gördüğüm kimselerin bazılarını sırf başkalarını da aldatmalarına engel olmak için **"Resmigeçid"** serlevhasıyla teşhir etmeyi düşünmüş isem de bugüne kadar bunu yapmadığım gibi artık yapmaya da niyetim yoktur. Bugün böylelerini Allah'a havâle etmenin en doğru yol olduğunu düşünmekteyim. Bu

[41] Sebil Dergisi, (Almanya Nüshası), 1 Haziran 1988, Sayı: 1.

hâtırâtda görülecek istisnâlar da bazen ad ve bazen de soyadları ketmedilerek sırf bu hâdiselerden çıkarılacak olan ibrete vesîle olsun diye ve bu maksada hizmet edecek bir muhtevâ ile tahdîd edilmiştir.

II- Vatandaşlıktan Atılışım

Medine dönüşünde gazeteler ve televizyonlarla bir ay mühlet verilerek Türkiye'ye dönmekliğim, dönmediğim takdirde vatandaşlıktan ihraç edileceğim haberine muttalî oldum. Buna karşı bir doktor raporu alarak ağırlaşan romatizmalarım sebebiyle tedâvi görmekte olduğumu, en az altı aylık bir müddet tanınmasını, resmî bir mürâcaatla talep ettimse de kaale alınmadı ve 7 Eylül 1983 tarih ve 18158 numaralı Resmî Gazete ile vatandaşlıktan tard olunduğuma dâir hükümet kararı ilân olundu. Gazete elime geçer geçmez, İngiliz polisine mürâcaat ettim.

Herhangi bir yanlış anlaşılma ihtimaline karşı polis Osmanlıca'ya gâyet vâkıf bir tercüman hazır olduğu halde beni âile efradımla birlikte dört saat isticvâb etti. Neticeten araştırma yapacaklarını söylediler. Bunun üzerine dedim ki:

"-Ben Türkiye'deki mücâdelemde **M. Kemal Paşa**'nın icraatı kadar O'nun arkasında durduğuna inandığım İngiliz siyasîlerini de tenkid ettim. Hâsılı size karşı düşmanca bir tavır içindeydim. Tahkîkâtınız neticesinde bu ortaya çıkar da bundan dolayı bana siyasî sığınma hakkını tanımazsanız açıkta kalırım. Bunu şimdiden bilirsem bu mürâcaatı Almanya'ya yapmak isterim. Çünkü orada eskiden beri bir iş yerim ve buna istinâden bir oturma hakkım vardır."

Polis şefi hayretle yüzüme bakarak:

"-Senin bize dost veya düşman olman bizi alâkadar etmez. Bizi sevmiyorsan yine de tenkid etmeye devam et!. İbraz ettiğin vesâike nazaran sen bir fikir suçlusu yazarsın! Sana isnad edilen suçların hiçbiri bizim ülkemizde suç değildir. Biz (elindeki kâğıdı sallayarak) şu fotokopide görülen vatan-

daşlıktan çıkarılma kararının doğru olup olmadığını araştıracağız. Bizi alâkadar eden budur. Sen burada âdî bir suç işlemedikten sonra ne istersen söyleyebilirsin, ne düşünüyorsan yazabilirsin!.." dedi.

Ben de hem teşekkür ettim, hem de 1951 **Cenevre Anlaşması**'na göre siyasî sığınma talebim kabul edilirse kendilerinden hiçbir sosyal hak talep etmeyeceğimi peşinen beyân ettim.[42]

Dışarı çıktığımızda gayr-ı ihtiyârî ağlıyordum. Hanım:

"-Ne ağlıyorsun? Bak işte problemsiz olarak oturabileceğimiz bir ülke mevcud olacak!.." dedi.

"-Doğru!.." dedim ve: "İyi ama ben fikirlerimden dolayı canımdan çok sevdiğim vatanımdan gördüğüm muâmeleyle, "size düşmanım" dediğim halde İngilizlerden aldığım cevaba üzüldüm. Müslüman olarak bu müsâmaha bize yakışırken şu halimize ağlamamak kaabil değil!.." mukâbelesinde bulundum.

Durumumuzu üç beş tanıdıkla istişâre ettikten sonra Hind müslümanı bir avukat vasıtasıyla **Lord Aubery**'e ulaşıp O'na lehimde **Home Office**'e (İçişleri Bakanlığı) bir mektup yazdırdık. Meğer bu Lord, solcu bir insanmış. Bu sebeple İngilizlerin cevabı altı aydan ziyâde gecikti. Sonradan öğrendi-

---

[42] 1951 tarihli Türkiye'nin de imzalamış bulunduğu ve **"Cenevre Protokolü"** diye meşhur olan metne göre siyâsî sebeplerle kendi ülkesinde ikâmet edemeyen kimseler siyâsî mülteci kabul olunurlar. Böyle kimseleri kabul edenler "**ihtiyaç varsa**" kendi ülkelerindeki hayat standartlarına muvâzî bir sûrette yaşayabilmeleri için o kimselere maddî yardım da yaparlar. Tahsilde çocukları varsa onların tahsil masrafları da ayrıca verilir. Hatta senede bir defa ikâmet ettikleri ülkeden dışarı çıkıp tâtil yapmaları için gereken masraf da ödenir. Ben böyle bir beyânla bu imkânların hepsini birden reddetmiş oluyordum. Zira Türkiye'ye döndüğüm takdirde bu yardımların aleyhime kullanılabileceğini hesab ediyordum. Hatta aynı mülâhazalarladır ki, bilâhare İngiliz Hükümeti'nin benim ve âilem için **"vatandaşlığa geçme"** teklifini de reddettim.

Gerçek bu olduğu halde -ileride görüleceği üzere- **Hürriyet** Gazetesi tarafından -henüz vatana dönmeden bile- **"İngilizler'ce finanse edildiğim"** tarzında yalan bir haber yayınlanmıştır. (Bkz. 19 Ocak 1989 tarihli Hürriyet Gazetesi)

ğime göre solcu bir lord, sağcı bir yabancıyı niçin tezkiye ediyor diye derin bir araştırmaya girişmişler.

Kısa zamanda bu vatandaşlıktan atılmam haberi, sağda solda duyuldu. Gazetelerde haber olarak yer aldı. Bunu okuyanlardan pek çok mektup ve telgraf aldım. Mektupların bazıları göz yaşartıcı dostâne hislerle doluydu. Gelen telefonları bir deftere sıraladım, koca defter doldu. Meğer düşmanlarım gibi dostlarım da çokmuş. Doğrusu bu umûmî alâka karşısında gâyet mütehassis oldum.

Siyâsî sığınma talebimin incelenip kabul edilmesi bir hayli zaman alacak görünüyordu. Bundan dolayı Frankfurt'taki büroma döndüm. Gerçekten de öyle oldu. Altı-sekiz ay gibi bir müddet sonra cevap çıktı. Almanya'daki adresime İngiltere **Home Office**'inden talebimin kabul edildiğine dair bir resmî evrak geldi. Fakat Almanya'dan nasıl çıkacak ve İngiltere'ye intikal edecektim. Zira elimdeki geçerli türk pasaportunun müddeti dolmuştu. Hiçbir yere kımıldayamıyordum. Gece gündüz büroda ikaamet etmekteydim.

Bu sırada garip bir şey oldu. Bir gece büromda yalnız bulunduğum bir sırada iki insan çıkageldi. Bunların Frankfurt'ta çalışan türk işçilerinden olduğunu zannetmiştim. Daha oturmadan dediler ki:

"-Biz ikimiz de Türkiye'den geldik, sivil polisiz."

Birden bire o anda yalnız bulunduğuma teessüf ettim ve beni götürmeye teşebbüs edeceklerini zannettim. Fakat onlar sözlerine devamla:

"-Alman polisinin yakaladığı bir suçluyu almaya geldik. Yarın sabah o suçluyu alıp Türkiye'ye döneceğiz. Buranın yabancısıyız. Vakit geçirecek bir yer aradık. Sizin ışığınızın yanık olduğunu ve levhanızdan da türk olduğunuzu anlayınca, nasılsa hemşehridir diyerek geldik. Herhalde misafir kabul edersiniz!" dediler.

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

١٤٠٣/٥/٥ هـ

١٩٨٣/٢/١٩ م

محترم آغابکیمز

سزلرکم اضطرابلرکزه بریکیسینک اکلمک اوزره اولدیغنی ایشیتدک،

اهل مدینه طوبیلریله سزه دعالر ایتدیلر...

بختیار ایکن بدبخت اولمش بر ملتن تکرار اوعالی موقعنه یوکسلمه سینه بویوک
مضطربلره اولان شدید احتیاجی هر نورلو قیدیده آزاده در. اونلر نشر ایتکلری ضیا ایله
بر باشدان بر باشه بر ملتی آیدینلاتیرکن یوجه ابدی آلکری اوغرونه موم کبی اریر موم کبی صارارر
نهایت صفا کورمدن ابدی عالمه انتقال ایدرکیدرلر فقط وارلیقلری او ملتی یکیدن بختیارلیغه
تازه اولوشونک [illegible].

اووت - اضطرابکزله مضطرب وارلیغکزله تسلیییز.

مدینهٔ منوره‌ده قرائتباشی مدرسه‌سنده

[illegible]

حسین عونی

مصطفی آقدمیر

محمد رفیق کیله‌جی

Vatandaşlıktan atılmamız üzerine Medine'de okuyan Türk talebelerinin gönderdikleri mektup

S. R. PAŞİN Devlet Bakanı	K. AKDOĞAN Adalet Bakanı	Ö. H. BAYÜLKEN Milli Savunma Bakanı	S. ÇETİNER İçişleri Bakanı
İ. TÜRKMEN Dışişleri Bakanı	A. B. KAFAOĞLU Maliye Bakanı	H. SAĞLAM Milli Eğitim Bakanı	Dr. T. ÖNALP Bayındırlık Bakanı
K. CANTÜRK Ticaret Bakanı	Prof. Dr. K. KILIÇTÜRGAY Sağ. ve Sos. Yardım Bakanı	Prof. Dr. C. T. SADIKLAR Gümrük ve Tekel Bakanı	Prof. Dr. M. AYSAN Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. S. ÖZSEK Tarım ve Orman Bakanı	Prof. Dr. T. ESENER Çalışma Bakanı	M. TURGUT Sanayi ve Teknoloji Bakanı	F. İLKEL Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
İ. EVLİYAOĞLU Kültür ve Turizm Bakanı	Prof. Dr. A. SAMSUNLU İmar ve İskân Bakanı	M. R. GÜNEY Köy İşleri ve Koop. Bakanı	V. ÖZGÜL Gençlik ve Spor Bakanı

S. SİDE
Sosyal Güvenlik Bakanı

TÜRK VATANDAŞLIĞINI KAYBETTİRME LİSTESİ

Sıra No.	Soyadı ve Adı	Baba Adı	Doğum tarihi	Nüfusta kayıtlı bulunduğu yer
1	Küpeli Hasan Yusuf	Bekir	1944	İstanbul
2	Taşbent Abdürrazak	Mustafa	1951	Konya
3	Mısıroğlu Kadir	Eyyup	1933	Trabzon
4	Canpolat Ahmet Nazmi	İsmet	1960	Konya
5	Yalçın Osman Müfit	Muhittin	1960	İzmir
6	Şen Ümit	Behçet	1944	İstanbul
7	Aşkın Selçuk	Ömer Faruk	1953	İstanbul
8	Balcıoğlu Mehmet	Abdullah	1950	Antalya
9	Ergün Mustafa	Süleyman	1963	Nevşehir
10	Kücet Selim	Hüseyin	1961	İstanbul
11	Güler İsmet	Mustafa	1959	Konya
12	İlyas Reşit	Mehmet	1960	Urfa
13	Bayram Zafer	Aşur	1961	Diyarbakır

Atama Kararları

Çalışma Bakanlığından :

Karar Sayısı : 83/29255

1. Açık bulunan 2 nci derece kadrolu + 200 ek göstergeli Araştırma, Planlama Koordinasyon Kurulu Başkanlığı Üyeliğine, yurtdışındaki görev süresinin sona ermesi sebebi ile yurtiçinde bir göreve atanması kararlaştırılan Trablusgarp Büyükelçiliği nezdinde Çalışma Müşavirliği 6 ncı derece kadrolu Ataşe Nimet Özbay'ın, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 68 inci maddesinin (A) bendi ve 76 ncı maddesi uyarınca naklen atanması uygun görülmüştür.

2. Bu Kararı Çalışma Bakanı yürütür.

17/8/1983

Kenan EVREN
CUMHURBAŞKANI

B. ULUSU
Başbakan

Prof. Dr. T. ESENER
Çalışma Bakanı

Vatandaşlıktan atıldığımıza dair 7 Eylül 1983 tarih ve 18158 sayılı resmi gazetenin 61. sahifesi...

Önce bu sözleri numara zannettim. Kendilerine çay ikram ettim memleket meseleleri üzerine saatlerce konuştuk. Biri çıkıp gelse endişem zâil olacaktı. Lakin aksi tesadüf hiç kimse gelmedi. Onlar da beni Almanya'da çalışan bir türk işçisi sanarak oniki'ye doğru kalkıp gittiler.

Bu sırada polisin gizlisi-âşikârı büromda eksik olmuyordu. Hatta bir İngiltere dönüşü büromun tarûmâr edildiğine şahid olmuştum. Gece içeriye girmişler ve bir şeyler aramışlardı. Sonradan ne aldıkları belli oldu. Türkiye'den kaçarken kullandığım ve üzerinde benim resmimin yapışık fakat **"Ahmet Uğurlu"** adı yazılı pasaportu yatağın altında bulup götürmüşlerdi. Buna ilâveten bir de mektup almışlardı. O mektup bana Amerika'da çalışan bir doktorumuzdan gelmişti. O sırada Türkiye'de çocuk felci aşıları kampanyası vardı. Bu kampanya **Rocfeller Vakfı** tarafından finanse ediliyordu. Hatta bu vakfın başkanı Türkiye'ye gelmiş, **Kenan Evren**'i kampanyanın başarısından dolayı tebrik etmişti. Bu çocuk felci aşı kampanyası aslında bir gizli **"kısırlaştırma"** hareketiydi. Amerika'daki doktor buna vâkıf olduğunu bildiriyor ve bunu topluluğa duyurmamı istiyordu. Ben de bundan birkaç konferansta bahsetmiştim. O mektup da pasaportla birlikte çalınmıştı.

Türkiyedeki doğum kontrolü hareketlerinin arkasında Yahudiler'in bulunduğu ve bu hareketin halen bile -**Yahudi Rocfeller Vakfı**'nca- finanse edilen bir hareket olduğu benim çeşitli vesilelerle duyurmaya çalıştığım acıklı bir gerçektir.

Bu sırada Londra'dan Şeyhülislâm **Mustafa Sabri Efendi**'nin oğlu **İbrahim Sabri Bey**'in kızı **Şeyma Hanım** telefon etti. Babasının Londra'da vefat ettiği ve benimle ilgili bir vasiyeti olduğunu söylüyordu. Vasiyet şuydu:

İbrahim Sabri Bey'i 1976 Yılı'nda Beyrut'ta **Emin Saraç** ve **Abdurrahman Gürses** hocaefendilerle birlikte

ziyâret etmiştim.[43] O bana babasının **"Mevkufu'l-akl ve'd-din ve'l-âlem...."** isimli eserinin birinci cildine âid tercümeyi vermişti. Devamını da gönderecekti. Şimdi kızı tercümenin devamının elinde olduğunu, babasının vasiyeti üzerine onu bana teslim etmesi gerektiğini söylüyordu. Bense yukarıda ifade ettiğim üzere pasaportumun süresi bitmiş olması yüzünden bir yere kımıldayamıyordum. Bu müsveddeleri evime bırakmasını istedim. Kabul etmedi. Beni bulup emâneti bana veremezse, Biritish Museum'a bırakmasının, babasının vasiyeti icabı olduğunu söyledi. Galiba öyle de yaptı.

Şimdi benim İngiltere'ye dönmem gerekiyordu. İngiliz Home Office'si (İçişleri Bakanlığı) beni çağırıyordu. Almanya'dan nasıl çıkacaktım. Bir anlayışlı polis bulup durumumu izah etmem gerekiyordu.

Aachen'da Türk Havayolları acentalığı yapan kadîm dostum **Hanefî Ağırman** vasıtasıyla Aachen polisinden Alman çıkış gümrüğüne ibraz olunacak bir yazı tedârik ettim ve o sûretle Almanya'dan ayrıldım. Londra gümrüğünde **Home Office**'den gelen yazıyı gösterdim. Polisler bana itibarlı bir misafir muamelesi yaparak bir hafta zarfında **Home Office**'e mürâcaat edip mâvi pasaport almaklığımı söylediler. Böylece pasaportsuz olarak İngiltere'ye intikal etmiş oldum. Ertesi günü **Home Office**'e mürâcaat ettiğimizde âile efrâdımın hepsine ayrı ayrı tanzim edilmiş pasaportlarımızı elimize verdiler.

Bu pasaportla beş altı ay sonra Suudî Arabistan'a gitmiştim. Mekke'de Kuveyt'in mâruf zenginlerinden **Ebû Bedr** isimli işadamıyla görüştüm. Kendisi şuurlu bir müslümandı. Çok eskiden tanışıyorduk. Başımdan geçen mâceraya muttalî olunca bana Kuveyt'ten vatandaşlık alabileceğini söyledi. Bu teklifi -ileride doğabilecek siyasî mahzurlar sebebiyle- kabul etmedim. Üstelik Mâvi Pasaport böyle Türkiye dâhil, Orta-

[43] Tafsilât için bakınız, Geçmiş Günü Elerken-II sayfa; 155 vd.

doğu ülkelerince verilmiş her pasaporttan daha avantajlıydı. Pek çok ülkeye vizesiz girip çıkabiliyordum. Bununla beraber bu pasaportla da başımdan bâzı mâceralar geçmiştir ki, şimdi onlardan bir kaçını hikâye etmek isterim.

a- Mâvi Pasaportla Bâzı Mâceralar

"Mâvi Pasaport" vatansızlara mahsus beynelmilel geçerliliği olan bir pasaporttur. Siyâsî sebeplerle vatansız kalanlara verilir. Hukûkî mesnedi 1951 tarihli **Cenevre Protokolü**'dür. Bu protokole imzâ koymuş olan devletlerin hepsi bunu verebilir. Bu devletlere Türkiye de dâhildir.

Bu mâvi pasaport dolayısıyla Avrupa'da başıma müsbet-menfî bir çok hâdise gelmiştir ki, bunlardan bir-ikisini zikredeyim. Bir defasında Amsterdam'da konferans vermek üzere havaalanına inmiştim. Pasaportumu inceleyen polis, geçerlilik hanesinde **"All Conturies Except Turkey"** ibâresini görünce Türk asıllı bir siyâsî mülteci olduğumu anladı ve sordu:

"-Türkiye'de vazifeniz neydi?"

Sırf lâtîfe olsun diye:

"-I was primeminister, yani Başbakandım!" demem üzerine hemen tavrını düzeltti, bir selâm çaktı ve:

"-Buyurunuz!" diye bana kapıyı gösterdi. Bununla beraber bu pasaport yüzünden sıkıntılar da çektim.

Bir defasında Viyana'daki bir konferanstan Almanya'ya dönüyordum. Vakit gece yarısıydı. Gümrükteki polis pasaportun müddetine baktı ve:

"-Senin bu pasaportla vize almadan Almanya'ya girmek ve üç ay oturmak hakkın var. Halbuki pasaportun üç ay müddeti kalmamış," dedi.

Bense ertesi günü Almanya'dan Londra'ya uçacaktım. Okeyli biletim yanımdaydı. Gösterdim ve üç ay kalmaya mecbur olmadığımı, bu üç ayın azami müddet olduğunu ve müteaddit giriş-çıkışlarla bunun ilânihâye uzayabileceğini anlattımsa da dinlemedi. Telefonla İçişleri Bakanlığı'nı arayacağını

SEE VISA PAGE 8.

2

Place and date of birth / Lieu et date de naissance: 5.8.33 TRABZON TURKEY

Occupation / Profession: BUSINESSMAN

Country of Residence / Pays de Résidence: UNITED KINGDOM

*Maiden name and forename(s) of wife / Nom (avant le mariage) et prénom(s) de l'épouse: A. AHDINASLAN

*Name and forename(s) of husband / Nom et prénom(s) du mari: —

DESCRIPTION — SIGNALEMENT

Height / Taille: 1.78M

Hair / Cheveux: BLACK

Colour of eyes / Couleur des yeux: GREEN

Special peculiarities / Signes particuliers: NONE

CHILDREN — **ENFANTS**

Name / Nom	Place and date of birth / Lieu et date de naissance	Sex / Sexe

3

PHOTOGRAPH OF HOLDER AND STAMP OF ISSUING AUTHORIT

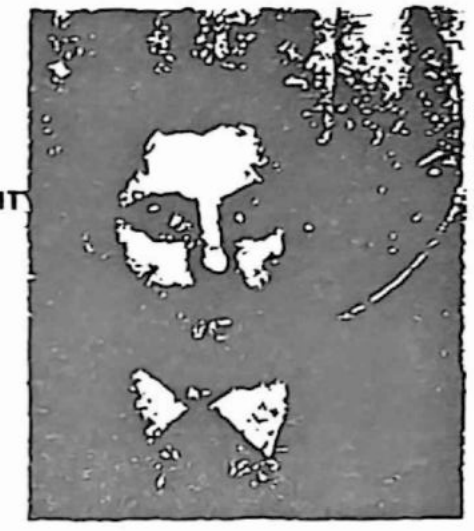

PHOTOGRAPHIE DU TITULAIRE ET CACHET DE L'AUTORITE QUI DELIVRE LE TITRE

Signature of holder / Signature du titulaire:

Issued at / Délivré à: LONDON

Date: -8 AUG 1984

Signature and stamp of authority issuing the document: Signature et cachet de l'autorité qui delivre le titre

for Assistant D...

Fee Paid. / Taxe perçue: £15·00

Mâvi pasaportun ilk sahifeleri...

söyledi. Biz durumun aydınlanması için gümrük kapısında tam dört saat beklemeye mecbur kaldık.

Diğer bir sefer de İsviçre'den Almanya'ya girerken, bir defasında da Frankfurt havaalanında bu pasaportu ve onun mâhiyetini bilmeyen tecrübesiz polislerce bir hayli bekletildim.

"Heimatloss" (Haymatlos), yani vatansızlara mahsus ve Birleşmiş Milletler'in belli bir dâiresinin kontrolü altında verilen bu **"mâvi pasaport"**la alâkalı olarak en câlib-i dikkat ve ehemmiyetli sıkıntıyı Mısır'ın Kâhire havaalanında yaşadım. Şöyle ki:

1986 yılında Cidde'den Frankfurt'a dönecektim. Direkt uçak bulunamadı. Hac mevsimi olduğundan bütün uçaklar doluydu. (**A l m a n**) havayollarında sadece Kâhire'ye kadar bir bilet bulabildim. Oradan Frankfurt'a uçak bulmakta güçlük olursa, birkaç gün Kâhire'yi gezerim diye düşündüm.

Kâhire'ye geldiğimde havaalanında vize işlerine bakan büroya mürâcaat ettim. Büyük bir turist kalabalığıyla birlikte birkaç günlük vize talebinde bulundum. Her turistin vizeden önce elli dolar bozdurma mecburiyeti varmış, bunu söylediler. Gerekeni yaptık. Pasaportlar içlerine döviz bozdurulduğuna dair vesikalar konularak toplandı. Beklemeye koyulduk. Yarım saat sonra bir memur kucağı pasaport dolu olduğu halde geldi. İsim okuyarak herkesin pasaportunu verdi. Benimki yoktu. Kâfile otobüse binip şehre gitti. Ben orada yapayalnız kalakaldım. Memura pasaportumun âkıbetini sorunca:

"-Aaa, pasaportu alıkonulan siz misiniz? Benimle geliniz. Şefimiz sizinle konuşmak istiyor." dedi.

Birlikte bilet satış vesâir büroların arasından geçerek içeriye girdik ve asansöre binerek dördüncü kata çıktık. Pasaportum masasının üstünde duran ve polis şefi olan bir zât bana sordu:

"-Siz hangi devletin teb'asısınız?" Cevap verdim:

"-Hiçbir devletin!.. Ben vatansızım. Elinizdeki pasaport bu durumdaki insanlara verilen bir pasaporttur. Bunu bilmiyor musunuz?"

"-Onu biliyorum da, vatandaşlığınızı kaybetmeden önce hangi ülkede yaşıyordunuz? Cinsiyetiniz neydi?"

Bu **"cinsiyet"** kelimesini Araplar **"tabiiyet"** manasına kullanırlar.

"-Baksanıza!.." dedim. "Pasaportta «**All Countries Except Turkey**» yazıyor. Demek ki, bu pasaportu almadan önce Türkiye'de yaşıyordum. Türkiye hariç, bütün ülkelere girebilirim. Pasaportum her yerde geçer. Ben bir Türküm. Tabiiyetten atılmış, vatansız olmuşum. Bunun için de 1951 Cenevre protokolü icabınca, kendilerine mürâcaat ettiğim İngilizler bana bu pasaportu verdiler!.." dedim.

Suallerine devam etti:

"-Neden vatandaşlıktan atıldınız?"

"-Siyâsî sebeplerle..." diye karşılık verdim.

"-Neydi o siyâsî sebepler?" deyince öfkelendim.

"-Bunu sizin tahkîke salâhiyetiniz yoktur, ben de anlatmaya mecbur değilim. Başımdan geçen hâdiseleri İngiliz polisine anlatmışım, onlar da durumumu inceleyip pasaportumu vermişler. Bu işin sizi alâkadar eden bir ciheti yoktur. Kahire'yi gezip görmek de şart değildir. Ülkenizden aktarmalı olarak geçiyordum, bir iki gün memleketinizi gezmek istedim, o kadar... Vize verecekseniz verirsiniz, vermek istemiyorsanız vermezsiniz. Benim için çok da önemli değil. Fakat beni burada istintâk edemezsiniz!.."

"-Ya öyle mi?.. Peki..." dedi. Ayağa kalktı, masanın üstünde duran pasaportu cebine koydu. Odasına açılan camlı bir kapıdan çıktı gitti. Birine bir şey danışıp gelecek sanmıştım. Üç beş dakika zaman geçip de gelmeyince yanımdaki memura sordum:

"-Ne oluyor, pasaportuma el mi konuldu?"

"-Biz artık gidelim, o gelmez. Sen onu kızdırdın!" dedi ve aynı yollardan geçerek vize mürâcaat mahalline geldik. Gecenin saat onuna kadar orada bekledim. Öyle ki, memurlarla ahbap olduk. Onlar dediler ki:

"-Senin pasaportunu alan, bizim âmirimizdir. Biz ona bir şey söyleyemeyiz. Akşam saat onda nöbeti terk edecektir. Bizim tahminimiz ayrılmadan önce senin pasaportunu göndereceğidir. Sabret ve bekle!.."

Öğlen bana yemek ısmarladılar. Namaz vakitlerinde namazımı kılmam için yer gösterdiler. Burada çalışan polisler, iyi İngilizce biliyorlardı. Kâh İngilizce, kâh Arapça onlarla gece saat ona kadar Türkiye, Âlem-i İslâm ve Avrupa'daki Müslümanlar hakkında sohbetlerde bulunduk. Tam saat onda kızgın müdür pasaportumu bir memurla gönderdi. Bu mâcera gündüz onda başlamıştı. Demek ki, on iki saat orada mecbûrî tutulmuştum. Fakat tuhaf şey, pasaportumu getiren memur onu bana vermiyordu.

"-Gel beraber bir yere gideceğiz," dedi.

Memur önde, ben arkada yine birtakım büroları geçip binanın birinci katında bir koridorda:

"-Sen burada dur, bekle!" dedi.

Koridorda bulunduğum yerde iki ayrı odanın kapısı açıktı. İçlerini görüyordum. Odanın birinde bir memur oturuyordu. Beni getiren, pasaportu ona verdi ve bir şeyler konuşmaya başladı. Bitişiğindeki diğer odanın da kapısı açıktı. Bu odada yerlere hasır serilmiş ve üzerlerinde balık istifi birtakım adamlar yatıyorlardı. O odanın kapısına dayanıp sordum:

"-Burası neresidir?"

"-Sicin!" demezler mi? Sicin, yani hapishâne... Anladım ki, hapsediliyordum. Hışımla öteki odadan içeriye daldım ve bağırmaya başladım.

"-Siz beni ne hakla hapsediyorsunuz? Ülkenizin kanunları muvâcehesinde suç teşkil eden bir iş mi yaptım? Sizden vize istedim. Verirsiniz veya vermezsiniz, sizin bileceğiniz iş. Fakat

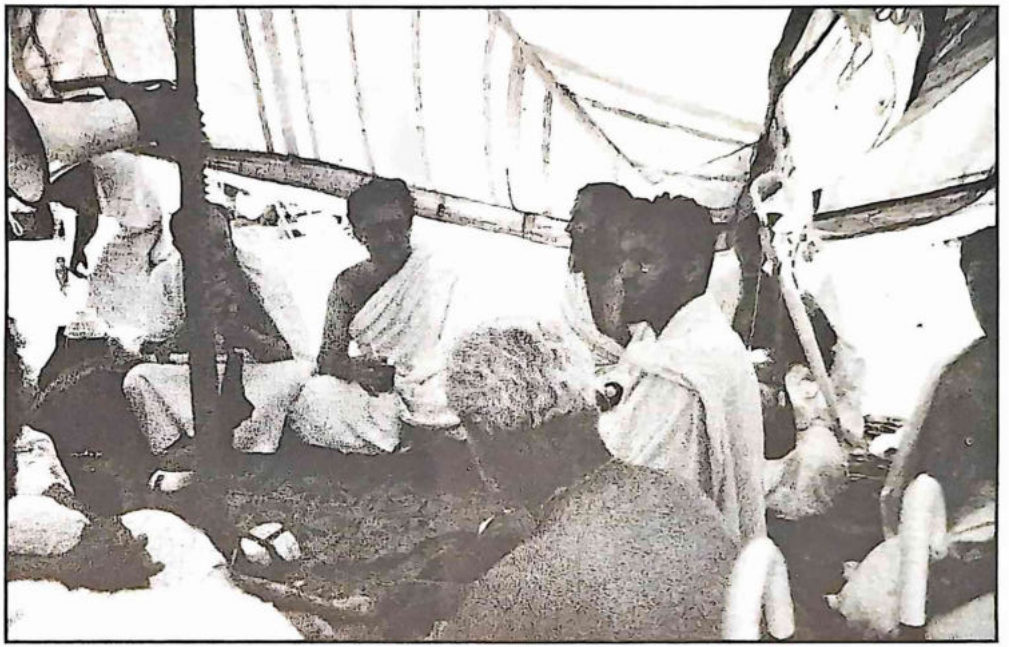

Gurbetten defaatle gittiğim hac esnasında Arafat'ta (1986), bazı yakın arkadaşlarla birlikte...

beni hapsedemezsiniz. Ben Dünya'yı Birleşmiş Milletler himâyesinde dolaşan **"Heimatloss"**, yani vatansız bir kimseyim. Birleşmiş Milletler'de benim gibi vatansızlara bakan bir büro vardır. Şimdi sana ismini sorsam söylemezsin. Fakat gün, saat ve tarih belirterek şikâyet edersem seni bulurlar. İnsan haklarına karşı irtikâb ettiğiniz bu fiilin hesabını sorarlar..." Adam hayretle yüzüme baktı ve:

"-Biz seni hapsetmeye hevesli değiliz. Paran varsa buyur otele git!.." dedi.

"-Allah, Allah!.. Size benim param olmadığını kim söyledi?"

"-Buyur!" deyip pasaportu elime verdi, sonra vazgeçip onu benden alıp yanındaki memura vererek canı sıkılmış bir edâ ile:

"-Al, götür!" dedi.

Bu memurla bilet satış gişesine geldik. Memur elinde pasaportum olduğu halde bir müddet bekledi. Kalabalıktan bir fırsatını bulunca da durumumu bilet rezervasyonu yapan memura hulâsâ etti. O da:

"-Pasaportu bırak git!.." dedi.

Memur pasaportu bankonun üzerine koydu. Onu hemen kapıp memura Frankfurt için herhangi bir uçakta yer olup olmadığını sordum. O da bana ertesi günü saat onda kalkacak Pan-Amerikan uçağına bilet kesti. O sırada bir yığın turist gelmişti. Onlardan biri, tanıdığım bir İngiliz müslümanıydı. Onunla ayaküstü konuşunca topluca otele götürülmekte olduklarını anladım. Bu grup da benim bilet aldığım uçakla Frankfurt'a uçacakmış. Bir geceliğine Kahire'de kalacaklardı. Bunu öğrenince ben de pasaportumu onların pasaportlarının yığını üzerine koydum. Onlarla birlikte otobüse binip Kahire'nin göbeğindeki Sheraton oteline geldik. Burada kafile, çifter çifter odalara tevzî edildi. Ben tek kalmıştım. Beni de iki kişilik bir odaya tek başıma yerleştirdiler. Burası kral dai-

resi gibiydi. Rahat bir uyku uyudum. Sabahleyin otel personeli kahvaltı isteyip istemediğimi sordular.

"-Evet" dedim, "İstiyorum!.."

Mükellef bir kahvaltı yaparak resepsiyona indiğimde kafile otobüse binmek için toplanmıştı. Borcumu sordum:

"-Altı dolar!" dediler. Anlaşılıyordu ki, bu sadece kahvaltının parasıydı. Otel parası, uçak şirketi tarafından ödenecekti.

Aynı kafileyle havaalanına gelip az sonra da Kahire'den Frankfurt'a uçtum. Bu demekti ki, vizesiz Kahire'ye çıkmış ve bedâvâ Sheraton'da gecelemiştim. Şu mâcera, Mısır'da işlerin ne derece ibtidâi bir üslupla yürütüldüğüne kâfi bir delildir.

b- Babadan Kalan Malların Satılışı

Avrupa'ya döndükten az bir müddet sonra vatandaşlıktan atılma ve İngiltere'de siyâsî mülteci durumuna düşmenin bir takım hukûkî neticeleri ortaya çıkmakta gecikmedi:

Türkiye'den aldığım bir telefonla babadan kalma mallarımın satışa çıkarılmasına teşebbüs edildiğini öğrendim. Bu mallar haraç-mezat satılacak ve parası nâmıma bankaya yatırılacaktı. Zira vatandaş olmayan bir kimsenin Türkiye'de herhangi bir bankada parası olabilir, fakat gayr-i menkulü olamazdı. Varsa tasfiye edilmesi gerekiyordu. Paranınsa, sahibi Türkiye'ye dönebilirse kullanma imkânı vardı. Dönemediği takdirde bir millî bankada yatan bu para, zamanla eriyip gitmeye mahkûm olurdu. Nitekim bizimki de böyle oldu. Sağdan soldan borç bularak, enîştem **Ziya Öztepe**'ye takriben yetmiş bin mark gönderdim. O da bu parayla bana âid malları ihâleden şahsına almış, yetmiş bin markın karşılığı olan on dokuz milyon sekizyüzbin türk lirası nâmıma bankaya yatmıştı. Onbir yıl sonra döndüğümde bu parayı aldım ve kasden o gün marka çevirdim. Dörtbin yüz mark tuttu. Demek ki, bizim yetmiş bin markımız, dört bin yüz marka inmişti.

Bu babadan kalma malların satışıyla ilgili bir husûsa temâs etmek istiyorum:

Bu malları ihâleden almak üzere ihtiyacım olan paraya yardım etmesi için telefon ettiğim birkaç güvendiğim şahıs boş çıktı. Boş çıkmakla da kalmadılar, beni Dünyâ malına tamâh eden bir adam gibi değerlendirdiler. Kendilerine yaşlı ve hasta anamın bu malı bir yabancı alırsa bir sû-i muâmeleye mâruz kalmasındaki mânevî ağırlığı anlatarak boşuna iknâ etmeye çalıştım. Doğrusu bu temaslar beni çok rencide etti. İnsanlara karşı dâvâ yolundaki hizmetlerle bir kredi sahibi olunamadığını acı acı müşâhede ettim ve kaleme sarılarak şu beyitlerle başlayan şiirimi yazdım:

Akıyorken bağrımdan sıcacık tâze kanlar,
Onu gonca gül sandı, dost sandığım nâdânlar!..

Eğer küçük bir diken batsa kendi eline,
Feryadı arşa çıkar ağlatırdı hâline!....."[44]

Gerçek böyle olduğu halde kendisine bu hususta mürâcaat olunmamakla beraber sağdan-soldan vâkî duyumlarla gayret sarfedip yardımda bulunanları da zikretmeliyim. Bunların başında Saatçi **İsmâil Ergün** Bey kardeşimizi zikretmeliyim. Bu idealist insan meseleye bir sûretle muttalî olan **N. Erbakan**'ın:

"-Kendinizi fazla sıkıntıya sokmayın!" tarzındaki kösteklemesine rağmen gerekeni yapmış ve bize karşı vefakârlık göstermiştir. Böyle kimselerin yardımlarıyladır ki, yaşlı ve hasta anamın olup bitenlerden haberdâr olup üzülmemesi temin edilebildi ve arâziler gene âilemizde kalabildi.

Uzun mücâdele hayatımda Mayıs böcekleri gibi bir görünüp bir kaybolan çok insan tanımışımdır. Bunlar ekseriyâ, kitaplarımı okumuş veya konferanslarımı dinlemiş olmak ve bu sûretle bana hayranlık duymuş olmak sâikıyla yaklaşarak kısa zamanda etrafımdaki muhabbet halkasına dâhil olurlar

[44] Şiirin tamamı için "Cemre" adlı şiir kitabımıza bakılabilir.

ve ne gâye ile gelmişlerse o gâyenin husûlü hitâmında kaybolurlardı. Bunların kimi siyâsî polis, kimi bir heveskâr, kimi de dostluklarını bir mevsimlik olarak icrâ etmek temâyülünde bulunan iştah ve istîdâdları kısır insanlardı. Böyle olmakla beraber bunlar arasında siyâsî polis vasfını hâiz bulunanların çoğunlukta olduğunu söylemeliyim.

Bilhassa Eskişehir Askerî Cezaevinde uzun bir müddet bir koğuşta tek başına yatırıldığım için samimî bir merhabaya muhatab olmanın ve ona sıcak bir mukabelede bulunmanın değerini takdir etmekte hiçbir zaman zaafa düşmedim. Bu sebeple muhabbete meyyal olan gönlüm gibi, kapım da hemen dâimâ her gelene açık tutulmuştur. Yanıma ajan olarak yaklaşmış olanlardan bile sonradan istikâmetini düzelttiğine şâhid olduğum pek çok kimse vardır.[45] Bundan dolayıdır ki,

---

[45] Böyle hâdiselerden sadece bir tanesini zikredersem, bu sözün doğruluğu anlaşılır sanırım. Bir gün evvel -evvelce bahsi geçmiş olan- Cideli lokantacıların, While Chappel semtindeki işyerlerinde bulunuyordum. Lokanta sahiplerinden biri Türkiye'den yeni gelmişti. Bana bir polis, onun vasıtasıyla selâm ve hürmetlerini göndermiş. Söylediği ismi tanımadım. O anlattı:

"-Ben." Dedi. "Kızımı İstinye'de bir Kur'ân kursuna kaydettiriyordum. Veli adresimin Londra olduğunu gören kayıt memuru sordu:

"-Siz Londra'da mı oturuyorsunuz?"

"-Evet" dedim.

"-Aaa, çok güzel" dedi. "**Kadir Mısıroğlu** da oradaymış görüşüyor musunuz?"

"-Evet." deyince:

"-Kendisine çok selâm ve hürmetlerimi söyleyiniz. Hidâyetime sebeb olduğu için O'na minnettârım!" dedi.

"-Sizi tanır mı?" diye sordum.

"-Hayır." dedi ve ilâve etti: "Ben emekli bir polisim. Emekli olmadan önce Birinci Ordu Karargâhı'nda sivil memur olarak çalışıyordum. Seksen öncesi o çok faaldi. Her tarafta konferanslar veriyordu. Birinci Ordu Karargâhı'nda bu konferansların bantları toplanıp arşivleniyordu. Benim vazifemse o bantları, teypte dinleyip daktilo etmekti. O güne kadar dinden-imandan haberim yoktu. İşimi yaparken doğru yolu buldum. Buna sebep O'dur. Allah kendisinden râzı olsun!.."

Şu hâdise, hidâyetin -Cenâb-ı Hakk'ın takdiriyle- kime, nerede ve nasıl nasib olacağının bilinemeyeceğine tipik bir misaldir. Diğer taraftan askerlerin o zaman -belki şimdi de- bütün fikrî faaliyetleri nasıl dakik bir sûrette takip etmekte olduklarını göstermektedir.

OUVRY, GOODMAN & CO.,

SOLICITORS
COMMISSIONERS FOR OATHS

RICHARD H FOOD
EDWARD A G GOODMAN LLB
STUART BRIGHLEY LLB

12, HIGH STREET,
SUTTON, SURREY
SM1 1HP

TELEPHONE: 01-642 7871
(4 LINES)

DX 56410 SUTTON 1

Our reference E/15080

Your reference

31 July 1986

Mr E Misiroglu
13 Selwood House
Woodberry Down Estate
Finsbury Park
London
N4

Dear Sir

Re: European Convention on Human Rights

Further to your call to this office on the 17 July, we have, in accordance with your instructions been in correspondence with the European Commission of Human Rights. We have now received their reply dated the 24 July a copy of which we enclose herewith.

In the circumstances, unless we hear from you to the contrary, quoting our reference at the top of this letter, we will close the case.

Yours faithfully

Enc

Avukat **Goodman**'ın, benim adıma İnsan Hakları Mahkemesi'ne mürâcaatı...

Tabiî bu mürâcattan hiçbir netice hâsıl olmadı. Zira, o zaman Türkiye "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi" ni tanımıyor, onlar da Türkiye aleyhine dâvâ kabul edemiyorlardı.

bir kimsenin ajan olduğunu sezsem bile ona belli etmemeyi ve herkese karşı vâkî olduğu sûrette -alâ kaderi'l-imkân- dâvâmızı anlatmayı -suç teşkil eden noktalara girmeksizin- böyle kimselere de telkinâtta bulunmayı meşreb ittihaz etmişimdir. Bunu söylemekle beraber ajan vasıflı insanları teşhiste bir dirâyet sahibi olduğumu iddia edemem. En çok yanıldığım ve aldandığım nokta budur.

İngilizlerden yukarıda izah edildiği sûrette siyâsî ilticâ hakkı elde ettiğim ilk günlerde **Mehmed Çelik** (tabiî gerçek adıysa) adında bir delikanlı, bir münâsebetini bulup benim yakınlarım arasına katıldı. Derdimle hemdert görünen bu genç, siyâsî mültecîliğin tevlîd ettiği bazı pürüzlü meseleleri hall ü fasl etmek için beni **Ouvry Goodman** adında bir avukatla tanıştırdı. Bu avukat, kitaplarımı İngilizce'ye tercüme etmekten o günkü Türk Hükümeti'ni Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne şikâyet etmeye kadar bir sürü meseleyi derûhte etmeyi tekeffül etti. Bunun için bir ücret talep etmediği gibi vâkî olacak masrafları da **"müzâheret-i adliye"** (adlî yardım) faslından İngiliz Hükümeti'nden talep edecekti.

Gerçekten bu istikâmette bir çok faaliyette de bulundu. Meselâ babadan kalma mallarımın Türkiye'de tasfiyesi dolayısıyla mâruz kaldığım zarar-ziyan sebebiyle Türk Hükümeti'ni Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde dâvâ etti. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi o tarihte Türkiye tarafından tanınmış değildi. Mahkeme bunu ileri sürerek Türkiye aleyhine dâvâ kabul edemeyeceği yolunda bir cevap verdi. Sonradan **Turgut Özal** başbakan olunca bu mahkemeyi tanıdıysa da biz o dâvâyı yenilemek ihtiyacını duymadık. Zira avukatın İngiliz Entelijansıyla ilgili ve Yahudi asıllı biri olduğunu öğrendik. Benimle uzun uzun sohbetlere girişen bu avukatın suâlleri ve ilgilendiği meseleler, onun istihbaratla alâkalı bir insan olduğunu ihsâs eder bir mâhiyette idi. Meselâ Rusya dâhilinden tutunuz da Avrupa'daki vatandaşlarımıza kadar Türklerin nüfusundaki artış, onun çok alâkadar olduğu bir meseleydi.

بسم الله الرحمن الرحيم

Muslim World League
London Office

واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا

رابطة العالم الإسلامي
مكتب لندن

Ref. No.

الرقم

Date 24.1.1985

التاريخ

Lord Avebury,
House of Lords,
Westminster,
London SW1

Dear Sir,

I am writing on behalf of Mr. Kadir Misiroglu and Mr. Remzi Gur, who have been trying to pay a personal visit to express their deep gratitude in person for your kind help and consideration over the application of Mr. and Mrs. Misiroglu for an asylum in the U.K.

As yourself kindly let them know by your correspondence of 7 June, 1984, Mr. & Mrs. Misiroglu have been granted asylum and staying in this country. Mr. Gur and Mr. Misiroglu would like very much to meet yourself sometime at the end of February if you could give them a few minutes. I will be grateful if you could kindly drop me a line or ring me up to let us know if and when you have a few minutes for them. I also on my own behalf would like to thank you for your kind cooperation and help.

Yours sincerely,

(Dr. S.Selim Has)
Assistant Director

Address: 46 Goodge Street, London W.1
Tel: 636 7568/9
Telex: 296182
Cables: Rabetal London W1

Râbıta'nın Londra şûbesi tarafından **Lord Avebury**'ye ikinci müdür Dr. **Selim Has** imzasıyla gönderilen hakkındaki tezkiye mektubu

Diğer taraftan Türkiye ve hatta Âlem-i İslâm çapında islâmî hareketin mâhiyeti ve fiilî durumu O'nun için son derecede önemliydi. Belli oluyordu ki, büyük bir istikbâle namzed olan Âlem-i İslâm'daki dinamizmin[46] fiilî tezâhürlerini öğrenmek istiyordu. Onun aslen bir yahudi olduğunu öğrenince bu gibi alâkalarının derûnî hikmetini anlamakta gecikmedim ve onunla münasebeti kestim. Bu sûretle eserlerimizin İngilizceye tercümesi işi de akîm kalmış oldu.

Eserlerimizin hiç olmazsa millî ve mahallî olmayanlarının İngilizce'ye aktarılması işi bir defasında da **Şeyh Nâzım Hazretleri**[47] tarafından ele alındı. Batı Âlemi'de her yıl binlerce gayr-i müslimin hidâyetine vesîle olan bu mübârek zât, cemaatinden zengin ve münevver insanların da bulunduğu bir iftar sofrasında aynen şöyle demiştir:

---

[46] İslâm'ın karşısındaki bütün güçler, te'yid-i ilâhîye mazhar olan bu mübârek dinin bugünkü muattal mevkiini mutlak bir hâkimiyete inkılap ettirmek için vâkî çalışmalarla yakından alâkadardırlar. Onlar, Müslümanlar'ın iki ayağını bir papuca sokmakla matluplarının gerçekleştiğinden emin değildirler. Attığı adımın isabetinden, maslahata tetabukundan ve geleceğinden emin olmayanlar şüphe ve tereddütten aslâ kurtulamazlar. Tıpkı Kemalistler gibi... Kımıldayan her yapraktan bir tehlike vehmine kapılırlar. Diğer taraftan İslâmiyet içtimâî ve siyâsî hayata müesseriyetten uzaklaştırılmış görünse de bu durum Müslümanlarca hazmedilmiş ve kabullenilmiş olmadığından fikrî ve fiilî mukâvemet devam etmektedir. Bu mukâvemette yabancı idarecilerden kurtulma safhası gerçekleştirilmiş ve milletlerine yabancılaşmış yerli idarecilere tevecc üh safhasına gelinmiştir. Bu islâmî mücâdelede son safhadır. Bunun nereye varacağını, gerekçeleriyle anlatmak uzun bir bahistir. Yalnız şu kadarına işaret edelim ki, cihan siyonizminin tertipleriyle komünizmin yıkılmasından sonra bir mevhum "**yeşil tehlike**" ihdâsı bu düşünce ve ona makes olan müşâhedelerin eseridir. Bu hususta fazla bilgi edinmek isteyenler "**Âşıklar Ölmez**" isimli eserimize veya "**Tarih ve Düşünce**" dergisinin Mart 2003 sayısında **"Gidiş Nereye?"** adlı makalemize bakabilirler.

[47] **Şeyh Nazım Efendi,** İstanbul'da kimya tahsil ederken Beşiktaşlı **Hacı Cemal Efendi**'den ulûm-i diniye okumuş ve sonra tahsilini yarıda bırakarak Şam'a gitmiştir. Şam'da Dağıstan asıllı **Şeyh Şerâfeddin** hazretlerinin halifesi **Abdullah Dağıstânî**'ye mülâkî olmuş. O'ndan zâhir ve bâtın ilim ve feyz ahzederek Nakşibendî Tarikatı'nın zamanımızdaki en muteber şeyhlerinden biri olmuştur. Bu mübârek zâtın hayat ve mücâdelesi hakkında bilgi edinmek isteyenler **Fâtıma Mehlika Mısıroğlu**'nun **"Semamızda Bir Yıldız"**, (İstanbul, 1994) isimli eserine bakabilirler. Bizim bu büyük zât hakkındaki müşâhede ve düşüncelerimiz hacimli bir eser teşkil edecek derecede zengindir. Burada sadece bir tek vak'a zikrederek, hem o zâtın büyüklüğünü tebârüz ettirmek ve hem de hakkındaki yersiz bir ithamı cevaplandırmak istiyoruz.

Şeyh Nâzım Hazretleri ile birlikte...

"-**Kadir Bey**, dâvâmızın yüz akı olan, en kahraman bir yazarımızdır. Sevk-i kaderle gurbete düşmüştür. Onu, Allah'ın size bir lütfu ve bir aziz misafiri biliniz. Eğer aranızda lâyık olduğu itibarı görmez ve geçim eziyeti çekerse, size büyük bir vebal olur. Eserlerini İngilizce'ye tercüme ederek

---

Bir terâvih namazını güney Londra'daki Peckam Câmii'nde kılmıştık. Bu mekân eski bir kilisedir. Müslümanlarca satın alınıp câmie tahvil edilmiştir. Günün her saatinde bir tarafta namaz kılınır, bir tarafta Kur'ân-ı Kerîm okunur, diğer bir tarafta vaaz verilirken, köşe bucak hâtıra eşya satanlar, çocuğunun bezini değiştirenler veya yemek yiyenler görülür. Burası Medine'nin meşhur Menaha Meydanı gibidir. O gece câmi-i şerif tıklım tıklım doluyordu. Cemaat, Dünya'nın her tarafından gelmiş insanlardan müteşekkildi. Namaz sonrası adım atmak kâbil değildi. Birtakım meczub müridler "Allah!" diye sayha koparark kendini yerden yere atıyor ve **Şeyh Efendi**'nin ayaklarını öpmek için birbirini eziyorlardı. Öteden beri kadınlara el öptürmesi, bazı müteşerrî kimselerce tenkîd edilmekte olduğunu biliyordum. Bu tenkidlere karşı **Şeyh Efendi**'nin:

"-Benim elim yansın, yeter ki, onlar imanda ve İslâm'da bir adım daha ileriye gitsinler!" yolunda bir cevap verdiğini de biliyordum. Fakat bu ayak öptürme, bana biraz gîrân göründü. İçimden:

"-Aman efendim, şu işe neden müsâade edersiniz!?" diye geçirdim. O esnâda omuz omuza yanında duruyordum. Bana bir müddet dikkatle baktı ve etrafındaki kalabalığa:

"-**Kadir Bey**'in elini öpünüz." dedi.

Meczuplar ellerime üşüştüler, adım atmak imkânı yoktu. Ellerimi havaya kaldırdım olmadı, arkama sakladım olmadı. Ne yaptımsa meczupların hareketine mânî olamadım. Kısa bir müddet sonra **Şeyh Efendi** ikinci emri verdi:

"-Ayaklarını öpünüz!.."

Manzara görülecek haldi, kimseye mâni olamıyordum. **Şeyh Efendi**'ye döndüm.

"-**Şeyh Efendi**, böyle bir hâdise birkaç defa tekerrür etse, ben nefsimle uğraşamam, acze düşerim! Allah rızası için bu adamlara mâni olun!.." dedim.

Münis bir sesle bana:

"-Bu işin mantığını ne güzel anladın. Bu yaptıkları bana zarar, kendilerine kârdır. Bu zararın altından kalkmak ve onu göğüslemek gerek!.." dedi.

Şeyh Efendi'nin gördüğü alâka, zâhirî ilmine ilâveten biraz da mânevî hastalıklara çâre bulmaktaki maharetinden kaynaklanmaktadır. Bu mahâretin kaynağının anlaşılabilmesi için de bir tek vak'a zikredeyim:

Her zaman Ramazan, Dünya'nın dört bucağından Peckam Câmii'ne müslümanlar gelir. Bunların çoğu, birtakım mânevî hastalıklara mübtelâdırlar. Birbirlerini getirirler. Ramazan'dan bir ay önce oraya dolarlar. Ramazan'da adım atacak yer yoktur. Bu izdiham Ramazan'dan bir ay sonra taa **Şeyh Efendi** ayrılıncaya kadar devam eder. Kıbrıslı **Bakkal Mustafa**, adında birisi vardır ki, bu adam Jamaika'dan Danimarka'ya kadar Dünya'nın her yerinden gelmiş bu insanlara günde üç vakit kazan kaynatır, yemek hazırlar. Dükkânını, işini, gücünü bu esnâda ihmal eder. Bir gün kendisine dedim ki:

"-**Hacı Mustafa**, Kıbrıs'tan böyle gayretli bir Müslüman çıkmaz. Sen nasıl oldu da böyle bir hizmetin içine girdin!" Bana hidâyet macerâsını şöyle hikâye etti.

"-Ben de her Kıbrıslı gibi nüfus kâğıdı Müslümanıydım. Ömrümde alnım secdeye gitmiş değildi. Günlerden bir gün kayınpederim hastalandı. Doktorlar hastalığına çare

kendisine rahatça yaşamasını sağlayabilecek bir meblâğı te'lif hakkı olarak veriniz!.."

Müridlerine bu sûretle verilen tâlimâttan da bir netice hâsıl olmadı. Zira benim türkçemi ingilizceye aktarabilecek mâhir bir mütercim bulunamadı. En azından bana öyle söylenmişti.

---

bulamadılar. Manchester'de Yemen asıllı **Babo** adında biri varmış. O okuyup üfleyince insanları iyi edermiş. Kayınpederim bunu duymuş.

"-Bana o adamı bulup getirin!.." diye tutturdu.

Kayınbirâderle arabamıza binip Manchester'a gittik. Zamanı iyi ayarlayamamışız. Sabaha doğru verilen adrese ulaştığımızda evin lâmbaları yanıyordu. Vakitsiz bir zamanda rahatsız etmemek için arabada birkaç saat bekledik. Şafak sökünce zile bastık. Orta yaşlı bir adam bizi karşıladı ve:

"-Siz geleli iki saat oldu, arabada niye bekliyorsunuz?" dedi. Şaşırdık, îtizar ettik. Kahvaltı sofrası hazırdı. Bizi sofraya oturttu ve biz daha bir şey söylemeden:

"-Sizin bir hastanız var, onu okutmak için beni götürmek istiyorsunuz. Eğer gelirken aranızda konuştuğunuz gibi dönüşte beni trene koyacaksanız gelmem. (Hakikaten kayınbiraderimle aramızda böyle konuşmuştuk) Sizin hastanız iyi olmaz! Onbeş günlük ömrü kaldı. Ama ben yine de geleceğim. Çünkü ben gelip O'na okuyup üfleyince ağrısı sızısı kalmayacak. Bir de şu var; torunlarından birini çok seviyor, muhabbet saikıyla onu on beş gün sonra yanına alacak, buna mâni olmak için geleceğim."

İkimizin de erkek çocuğu vardı. "Hangi torunu?" diye soramadık. Arabaya binip Londra'ya geldiğimizde vakit öğlene yaklaşmıştı. Önce eve gidelim adama bir şeyler ikram edelim, sonra O'nu hastaneye götürürüz diye düşündük. Arabamızı eve nisbeten yakın bir yerde park ettik. Eve doğru yürürken Yemenli **Babo**, sokakta oynayan çocuklardan birinin başını tuttu ve:

"-Yanına alacağı çocuk budur!" dedi. Bu, benim çocuğumdu. Sonra hastahaneye gittik. Kayınpedere okudu. Izdırâbı kesildi ve adamcağız tam onbeş gün sonra vefat etti.

Bu harika durumları görünce, biz artık namazsız-niyazsız da olsak mâneviyâta inanmaya başladık. Bizim Kıbrıslıları bilirsin. Mevlûd Müslümanıdırlar. Başı ağrıyan **Babo**'ya koştu. Öyle oldu ki, adamcağız bizden bizar kaldı. Bir gün bana dedi ki:

"-Ben iyi İngilizce bilmiyorum. Siz de Arapça bilmiyorsunuz. Anlaşmakta sıkıntı çekiyoruz. Sizin cinsinizden birini bulun ben bu işi ona havâle edeyim. Siz de rahat edin, ben de..."

Yetmişli yılların başıydı. O yıl ilk defa **Şeyh Nâzım Efendi** Londra'ya gelmişti. Kendisine durumu arz ettik kabul etti. Birlikte **Babo**'ya gittik. Bizi dışarı çıkarıp baş başa dört saat görüştüler. Çıktıktan sonra **Şeyh Nâzım Efendi** bize dedi ki:

"-Bu adamın yaptığı hârika işler, riyâzât ve uzletle gerçekleşebilir. Benimse içtimâî ve zâhirî bir vazifem vardır. Bunun yaptıklarını benden beklemeyin!"

Böyle demiş olmasına rağmen **Şeyh Nâzım Efendi** de bir şeyi benimserse, **Babo** ayarında müessir olabilmektedir.

Kıbrıslı **Bakkal Mustafa**'nın **Babo**'da müşâhade ettiği hârika işler ve bizim **Şeyh Nâzım Efendi**'de gördüğümüz böyle fevkalâdelikler, ciltlerle yazılsa bitmez. Şu kadarını söyleyelim ki, Yemenli **Babo**, vaktiyle bir İngiliz gemisine kömürcü olarak girmiş ve sonra da gelip Manchester'a yerleşmiş bir kimseydi. 1981 yılında hac dönüşü İstanbul'da vefat etmiş ve evlâtları gelip cesedini buradan alarak Manchester'a defnetmişlerdir.

İngilizler'in beni siyâsî mültecî kabul ederek elime mâvî pasaportu vermek için yaptıkları tahkikât esnasında, ben Almanya'da beklemiştim. Yedi-sekiz ay süren bu müddeti boş geçirmedim. Kaderin bu tecellîsi karşısında üzerimdeki murâd-ı ilâhîyi keşfedip İslâm için yapabileceğim çalışmanın neler olduğunu düşünüp plânladım.

Aşağı yukarı her Batı ülkesini dolaşmış ve oralarda yaşayan Türkler kadar diğer müslümanlarla da görüşmüştüm. Şüphesiz Afgan, Arap, Pakistanlı ve yerli halktan müslümanlar, Türkler karşısında azınlıktılar. Ancak bunların da kendilerine göre cemiyet veya dernekleri, câmileri mevcuttu. Türklerse birden fazla grupa ayrılmışlardı. Avusturya veya Finlandiya gibi küçük bir Batı ülkesini zamanla ve plânlı bir çalışmayla İslâm'a râm etmek düşüncesinin karşısındaki fiilî güçlükler sebebiyle, onun yerine Batı'da yaşayan bütün müslümanları tek bir çatı altında birleştirmek ve onların hukukî, siyâsî ve iktisâdî dertlerine çare bulacak bir teşkilâtı daha lüzumlu ve daha gerçekçi olarak telâkki ettim. Bu maksadla bütün Avrupa'yı dolaştım. İngiliz, Fransız, Alman, Belçikalı, yerli ve mühtedî insanlar kadar göçmen olarak Batı'da yerleşmiş muhtelif kavimlerle temas kurdum. Müesseselerini tetkik ettim, güçlerini mizan ettim ve bunları birleştirecek bir müessese tasavvuru ile harekete geçtim.

III- İSLÂM ŞÛRÂSI

A- BU FİKRİ DOĞURAN SEBEBLER

Bu düşüncenin ilk meyvası, **"Avrupa Birinci İslâm Şûrâsı"** oldu. Fakat bu şûranın nasıl oluşturulduğunu anlatmazdan evvel, Avrupa'da Müslümanlar'ın ve hâssaten Türk işçilerinin geleceğine dâir birkaç söz söylemeliyim. Zira beni Batı'daki islâmî gelişmeler hakkında ümitlendiren iki husus vardır. Bunlardan biri Batı'da İslâm'ı seçip, ihtidâ edenlerin daha ziyâde münevver (entelektüel) kesimden olması, diğeri de Almanya'da Türkiyeli, Fransa'da Cezâyirli, İngiltere'de

ise Hind asıllı Müslümanlar'ın her birinin beşer milyon civarındaki nüfus yoğunluğuydu. Bu bakımdan böyle bir islâmî teşkilâtlanma hareketinin lüzumunu ve ehemmiyetini kavramak için evveliyetle bu topluluklara dâir bir izahatta bulunmak gereklidir.

a-Avrupa'da Türkler

Avrupa'da ve hâssaten Almanya'daki Türkler'in geleceği ile ilgili olarak benim o tarihte düşündüklerimi belki bugün bile kabulde zorlanacak kimseler vardır. Bana göre bu hususta gerçek şudur:

Almanlar, İkinci Cihan Harbi'nde bir çok nüfus (bilhassa erkek) kaybedince, vatanlarını yeniden îmar için yabancı işçiye ihtiyaç hissetmişlerdir. Bu ihtiyaçlarının -bugün müşâhede edilmekte olduğu gibi- uzun bir süre devam edeceğini tahmin edemedikleri için diğer ülkeler meyânında, bünyelerinde eritmeleri ihtimali olmayan Türkler'den de işçi talep etmişlerdir. Belli bir süre sonra yabancı işçiye ihtiyaçları kalmayacağını zannediyorlardı. Halbuki, sinsi bir Yahudi plânıyla nüfuslarının hâlâ geriye gitmekte olduğunu bugün bile farkında değildirler. Farkında olanlar da bunu "sınâî kalkınmanın tabiî bir sonucu sanarak" aldanmaktadırlar. Halbuki bu plân, gıda ticâretini elinde tutan Yahudiler'in, bunların bozulmadan uzun süre saklanmasını te'min için îcâd edilmiş olan **emilkatör**ler vasıtasıyla yürütülmektedir. Emilkatörlerin sayısı çoktur. Bunlardan bir kaçı ile Alman kadınlarında kadınlık, Alman erkeklerinde ise, erkeklik duygularını zaafa uğratarak nesil bereketsizliğine sebeb olmaktadırlar.[48] Bun-

[48] Yahudiler, **Hazret-i Âdem**'in değil, şeytanın neslinden geldiklerine inanırlar. Şeytana ise, Müslümanlık'ta olduğu gibi menfur bir mâhiyet atfetmezler. Onun Yahudi literatüründe adı **"nûr-u ziyâ"**dır. İstanbul'da Mason Dernekleri'nin bulunduğu sokağın adı da budur. Elbette oraya **"Nûr-u Ziyâ Sokağı"** adının verilmiş olması tesadüfî değildir. Gûyâ **Âdem** aleyhisselâm cenneti gezerken, Şeytan, **Havva** anamızla münasebette bulunmuş ve bundan beşer tarihinin ilk kaatili **Kaabil** vücuda gelmiştir. Yahudiler, bunu kendilerinin atası kabul ederler.

dan dolayı her geçen gün yabancı işçiye ihtiyaçları artmaktadır.

Şâyân-ı hayrettir ki, emilkatörlü gıda maddelerini imal eden Yahudiler, böyle mâmüllere kendileri el sürmezler. Batıda pek yaygın bulunan **"Change Store"**ların (seri mağazalar) sahipleri umûmiyetle Yahudiler olduğu ve bunlardaki gıda maddeleri kâmilen emilkatörlü bulunduğundan ayrıca **"Koşer"** denilen bir köşe ihdas ederler. Yahudiler, koşer kaydı bulunmayan bir gıdayı tüketmezler. Koşer, İslâm'daki **"helâl"** mefhumuna benzer bir kelimedir. Bu, Yahudi inancına göre böyle bir gıdanın tüketilmesinde mahzur olmadığı manasını tazammun eder. Taze ve turfanda demek olmakla birlikte Yahudi inancına uygun bir şekilde imal edilmiş ol-

---

Diğer taraftan Yahudiler, ateşten yaratılmış olan şeytan ve neslinin, topraktan yaratılmış olan **Âdem** ve nesline, -ateşin toprağa galebesi sebebiyle- üstün ve binnetice kendilerini Allah'ın rüçhâniyetli kulları olarak görürler. Bir Yahudi için Yahudi olmayanın malı, canı, ırzı kendisine helâldir. Bunlara tecâvüz, onlarca suç veya günah değildir. Bütün insanlık kendilerine hizmetle mükelleftir. Dünya'daki mallarsa kâmilen onlarındır. Başkasının elindeki bir malı ne sûretle olursa olsun, geriye almak onlar için tabiî ve dinî bir haktır. Bunun için çalmak dâhil, her vâsıta meşrudur.

Dünya'daki bütün malları -tabiî olarak- kendilerinin hakkı telâkkî eden insanlar için karaborsa meşrudur. Bundan dolayı da gıda ticâretini dâimâ ellerinde tutmak isterler. Çünkü karaborsaya en müsâid metâ gıdadır. Bilfarz tekstil maddelerini iddihâr ederek (stoklayarak) fiyat arttırma yoluna gidilse, insanlar bu malları almamaya epey bir müddet direnebilirler. Gıdada bu imkân yoktur.

Bütün Dünya'da gıda sanâyiini hem en sağlam bir ticâret vâsıtası ve hem de spekülasyona (karaborsaya) müsâit mâhiyeti sebebiyle elinde bulunduran Yahudiler, **"Sanâyi İnkılâbı"**ndan sonra alışveriş için vakti azalan kitlelerin haftada veya onbeş günde bir alışveriş yapmalarını ve buna rağmen de aldıkları gıdaların bozulmamasını temin zımnında katkı maddeleri denilen emilkatörleri icad etmişlerdir. Bugün sayıları bini tecâvüz etmiş bulunan bu emilkatörler, bir gıdâî mâmülün üzerine rakamla yazılırlar. Bu, beynelmilel bir kaanun ve kabulü ihlâldir. Böyle bir ihlâli yahudiden başka kim yapsa, Dünya ayağa kalkardı. Çünkü bir insanın tükettiği bir gıdanın ne gibi tabiî maddelerden oluştuğunu bilmesi bir insanlık hakkıdır.

Emilkatörler, teksif edilmiş birtakım tabiî maddeler olduğu cihetle ilâç gibi bünye üzerinde -arzu edilen veya edilmeyen- bazı tesirler husûle getirirler. Bu keyfiyet, Almanya'da bir defasında bir **"şarap skandalı"** ile ortaya çıkmış ve bir marka şarabın bütün mâmülleri imhâ olunarak örtbas edilmiştir.

İngiltere'deki -herkesin mâlumu olan- **"Deli Danalar Skandalı"** da böyle gizli bir ihânetin eseri olarak ortaya çıkmıştır. Bunun imâlâtçısı Yahudi olan bir yemden neş'et ettiği duyulmuşsa da bu haber de çok çabuk örtbas edilmiştir.

mayı da ifâde eder. Meselâ Yahudiler et tüketiminde yalnızca büyük baş hayvanların ön kolunu yerler. Onu da hahamlar tarafından ve duasından bıçağına kadar husûsî bir sûrette kesilmediği takdirde yemezler. Hatta İslâm'daki gibi kan kendilerine haram olduğundan bir yahudi kasap kan mecrası olan damarları bile ince bir bıçakla oyup çıkarmak mecburiyetindedir.

Emilkatörler müslümanlar bakımından ise, iki noktada

Emilkatörlerle ilgili olarak Türkçe hemen hemen hiçbir neşriyât mevcud değildir. Rakamla yazılan emilkatörün neler ihtiva ettiği bilinmedikçe bundan doğacak neticeleri kestirmek mümkün değildir. **F. Mehlikâ Mısıroğlu**'nun **"Yeşil, Çevre ve İslâm"** adıyla (İstanbul 1994) Sebil Yayınları arasında çıkmış eserinin sonunda binden fazla emilkatörün muhtevâsı nakledilmiştir. Bu hâinâne müdahalenin mâhiyeti hakkında bir nebze bilgi edinmek isteyenler zikrettiğimiz bu kaynağa bakabilirler.

Diğer taraftan hormonal müdâhale ile vâkî et üretiminin erkeklerde, erkeklik temâyül ve kudretini; kadınlarda ise kadınlık arzularını dumura uğrattığı hususu da su yüzüne çıkmış ve herkesçe bilinen bir gerçektir.

Şu hormonal müdâhale ile vücuda getirilen gıdalarla ilgili olarak bugün bütün Dünya'yı Yahudi tekeline sokan bir başka fâcia ortaya çıkmıştır: Hormonal müdâhale ile üretilen meyve ve sebzelerden yeni tohum almak kaabil değildir. Bu tohumun her defasında İsrail'den temin olunmak mecburiyeti vardır. Hormonal müdahale yapılmış tohumların bedeli ise, külçe altın bedelinden fazladır.

Bu işin ekonomik yönüdür. Acaba bu hormonal müdahalenin -yukarıda et misâlinde olduğu gibi- başka ne mahzurları vardır. Şu keyfiyet Yahudi haricindeki insanlar için -şimdilik- mutlak bir meçhuldür.

Emilkatörlerin insan sağlığı ve karakteri üzerindeki tesirleri lâyıkıyla incelenmiş ve yahudinin bu sahada ne gibi bir fâciayı tezgâhlamış olduğu lâyıkıyla anlaşılamamış olsa da bunun yakın bir gelecekte Alman nesillerini yok etmeye ma'tuf bir ihânet olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bu husus, şununla da sabittir ki, hiçbir Yahudi emilkatör ihtiva eden hiçbir maddeyi tüketmez. Kendi mağazalarında bile Yahudiler'in rahatça alışveriş yapabilmeleri için -bizdeki helâl haram mefhumuna benzer bir sûrette- **"K o ş e r"** denilen bir yaftalama yoluna gitmektedirler. Koşer, bir gıdayı yahudinin tüketmesinde mahzur olmadığını gösteren bir etiketlendirmedir.

Gıdaların insan ruh ve beden yapısı üzerindeki te'sirine dâir bir ilmî gerçek, Cihan tarihinde en evvel İslâmiyet'le ortaya konulmuştur. Osmanlılar'ın çok yol yürümeyi icab ettiren posta müvezzîliğinde Tatarlar'ı istihdam etmeleri o topluluğun tarih boyunca at etiyle beslenmeleriyle izah olunabilir. Durgun ve hatta miskin Çin karakteri de daimî bir sûrette pirinç tüketmekle kâbil-i izahtır.İslâm Âlemi'nde mükâşefe ehlinin (kalb gözü açık olanların) riyâzât esnasında insan bedeninde vahşet ve cevvâliyeti arttıran hayvânî gıdaları tüketmemeleri de gıdaların zikrettiğimiz bu rolüne âid bir vukûfun eseridir. Fakat bu bahis bir kitab hacmiyle izah edilmek lâzım geldiği hâlde, burada bir istidrad kabilinden temas eylediğimizden bu kadarla iktifâ ediyoruz.

ehemmiyet taşımaktadırlar. Bunlardan birincisi, helâliyet-harâmiyet mes'elesidir. Çünkü emilkatörler mâmulün üzerine rakamla yazılırlar. Yahudiler bütün Dünya'da umûmî bir kâide olan ve tüketicinin tükettiği gıdanın neden imal edilmiş olduğunu bilme hakkını ihlâl ederek, kullandıkları emilkatörün muhtevasını gizli tutmayı ve bu keyfiyeti bütün ülkelerde istisnasız olarak tatbik etmeyi becerebilmişlerdir.

Emilkatörlerin müslümanlar bakımından hâiz olduğu ikinci ehemmiyetli nokta ise, bunların sıhhate ve hatta insan karakterine îras edebilecekleri menfî tesirlerdir. Bir emilkatör kâmilen nebâtî menşe'li olsa, bunda fazla bir beis yoktur. Zira yenmesi İslâm'a göre haram olan bir nebat mevzubahis değildir. Ancak gıdaların kimyevî maddeler gibi insan karakterine îras edeceği müsbet ve menfi tesirler vardır. Bugün Batı Âlemi'nde gastroloji (beslenme) adıyla yeni bir ilim teessüs etmiştir ki, bu Müslümanlar'ın İslâmiyet'in zuhûrundan beri bildiği bir mes'eledir. Meselâ riyâzâta girenler helâl bile olsa hayvânî gıda yemezler. Zira hayvânî gıda insanlarda vahşeti, nebâtî gıda ise hilmiyeti tahrik eder. Cinsî temâyülleri azalttığı bilinen ıhlamurun asker ve medreseliler arasında yaygınlığı da şâyân-ı dikkattir. Meselâ bugün aynı maksatla askerlerin yemeklerine az miktarda şap katarlar. Osmanlı'da uzun asırlar boyunca posta müvezzîlerinin tatar asıllı olması, Tatarlar'ın at etiyle beslenmelerinden neş'et etmiş bir keyfiyettir. Bu mes'elenin pek çok tafsilâtı vardır. Bizi burada alâkadar eden husus, gıdaların helâl olsalar bile, insan fıtratına vâkî tesirlerini tebârüz ettirmekten ibarettir.

Bu müessire ilâveten bir de tekmîl Alman Milleti'nin yahudi asıllı **Sigmund Freud**'a inandırılmış bulunmalarının ehemmiyetini tebârüz ettirmek lâzımdır.

Freud (1856-1939), Viyana'da doktorluk yapan bir yahudiydi. Yahudi olmayan bütün toplulukları ifsad edebilmek ve

onların kaderleri üzerinde istedikleri oyunları tezgâhlayabilmek için Yahudiler'in "**para**" kadar, "**ilim ve felsefî düşünceleri**" de bir silâh olarak kullanageldikleri tarihî bir gerçektir. Bundan dolayıdır ki, başta **pozitivizm** ve **marksizm** olmak üzere bütün Dünya'da içtimâî nizamı alt üst eden menfî fikir cereyanları hep yahudi icadıdır.

Sigmund Freud da bu umûmî yahudi tavrı içinde ortaya çıkmış bir doktor-filozoftur. **Libido** denilen cinsiyet sevk-i tabiîsini (içgüdüsünü) fark etmiş, fakat bunun insan hayatındaki ehemmiyetini bütün beşerî faaliyetlere şâmil olacak sûrette telâkki etmekle hataya sürüklenmiş ve bu hata da insanlığı ahlâken alçaltmıştır. O'na göre insanlar aynen ormandaki hayvanlar gibi cinsî arzularını tatmin hususunda hiçbir kayıt ve şarta tâbî olmaksızın serbest bırakılmalıdırlar. Bu yapılmadığı takdirde şuuraltı baskıları insanları psikiyatrik bir hasta durumuna düşürür. Bu durumda olanlar için **Freud, psikanaliz** denilen bir tedâvi usûlü de geliştirmiştir.

Dünyada **Freud**'a inanan milletler arasında başı Almanlar çekerler. Bunun iki sebebi vardır. Birincisi **Freud**'un en büyük muâkıbının **Jung** (Yung) adında bir Alman olması, diğeri de Almanlar'ın çok eski tarihlerden beri karı-kocayı senede bir gün serbest bırakmak lâzım geldiği husûsundaki anlayışlarıdır.[49]

---

[49] Almanlar'da kocasından memnun olmayan kadının, veya karısından memnun olmayan erkeğin hiç olmazsa senede bir gün serbest bırakılmalarına dâir tarihî bir gelenek mevcuttur. Bugün hâlâ süregelen "**Faşing**" eğlencelerinin hikmet-i vücudu budur. Dikkat olunursa faşing eğlencelerine katılanlar, vücutlarının üp-üryan olmalarına mukâbil, yüzlerini bir maskeyle kapatırlar. Maskeli şahıslar televizyonlarda müşahede ettiğimize göre karşı karşıya geldiklerinde kafa tokuşturur ve bir şey konuşurlar. Bunun aslı şudur: Bir kadın veya erkek kiminle münâsebette bulunmak istiyorsa, onunla takacağı maske hususunda peşinen anlaşır ve bir parola tesbit eder. Burada önemli olan târihî an'anesinde senede bir gün çiftleri serbest bırakmak anlayışı mevcud olan bir milletin, bunu senenin her gününe teşmil eylemesinin kolaylıkla gerçekleşebilmesi keyfiyetidir. Bunun sebebi serbestçe münasebette bulunmak istediği insanla kadın için kocasının, erkek için karısının tanıyamayacağı bir sûrette matlubunu gerçekleştirmek ve eve dönüldüğünde bir kavga vukuunu önlemektir.

Bunun neticesi, Alman Milleti'nin belli bir müddet sonra nesil bereketsizliğiyle ortadan kalkmasıdır. Bunu kendileri de kabul etmekte ve buna dâir karikatürler, tiyatrolar vücûda getirmektedirler. Ben orada iken senede yedi yüz bin kişi eksildiklerini kabul ediyorlardı. Şimdi bu miktar 1,2 milyona çıkmıştır. Rusya'nın yıkılışından sonra Doğu Bloku'ndan gelecek mültecilere ümid bağlamışlarsa da bu da başlangıçta günlük bin kişi civarında kalmıştır. Şimdi

---

Bugün Almanya'da böyle bir şeye ihtiyaç kalmış mıdır? Elbetteki hayır. Artık Almanlar evli olsun, bekâr olsun senenin her günü serbesttirler. Ancak **Freud**'a inanmaktan doğan bu serbestîye rağmen tarihî geleneklerini de belki sırf bir eğlence olsun diye devam ettirmektedirler.

İleride izah edileceği üzere bugün Almanya'da mevcudları on milyon civarında olan Türkler'in bu rezâletlerin ortasında yaşadıkları halde bundan masun kalabilmelerinin iki âmili vardır. Birincisi, Cezâyir Müslümanları'nda olduğu gibi yaşadıkları ülkenin daha önce müstemlekesi durumuna düşüp onların dilini öğrenmiş ve hayatlarına özenmiş bulunduklarından dolayı bu ülkeye gelmiş olmamalarıdır. Onlar Almanya'da daimî bir sûrette muvakkatlik hissi içinde yaşamış ve bundan dolayı Almanlar'la ünsiyeti sağlayacak olan lisan öğrenme keyfiyetine itibar etmemişlerdir. Sonraki nesiller ise, bu noktadan büyük bir tehlikeye mâruz iseler de, koruyucu şemsiye mâhiyetinde bulunan islâmî faaliyetlerin çoğalmasıyla bu tehlike asgarî seviyede kalmıştır.

Diğer bir müessir ise, tükettikleri gıdaların büyük ekseriyetle Türkiye'den ithal edilmiş olmasıdır. Bu sebeple emilkatör gayyasına düşmekten -belli ölçüde- korunmaktadırlar.

Gerçekten bugün Almanya'da kırk binin üzerinde Türkler'e âid bakkal dükkânı mevcuddur. Bunların sattığı malların kaahir ekseriyeti Türkiye'den ithal edilmektedir. Bir beşerî hesap ve plân neticesi olmayan bu keyfiyetler, ilahî bir sıyânet icabıdır ki, bunun neticeleri ayrıca izah edilecektir.

Burada şahsî bir hatırayı nakletmek isterim:

Ben Almanya'dayken Köln'de her gün bir saatlik bir Türkçe radyo yayını yapılmaktaydı. Almanya'daki bütün Türkler o zaman televizyonların böyle gelişmemiş olmasından nâşî onu hararetle takip ederlerdi. Bu radyo solcuların elindeydi. Birgün Köln Radyosu'nun Türkçe saatinde Faşing'e katılmış olan bir grup türk çocuğuyla bir röportaj yayınlandı. Röportajcı, faşingi takip edip dinleyicilerine bir şeyler anlatırken bir türk çocuğuna yaklaştı ve sordu:

"-Sen bir türksün! Bu faşingte ne işin var? Buna niçin katıldın?" Bir grup olduklarını anlaşılan bu çocuklardan biri cevap verdi:

"-Ağabey, bu faşing insanların içlerinde hapsedilmiş hisleri boşaltmak içinmiş. Alman arkadaşlarımız böyle söylüyorlar. Bizim de içimizde hapsedilmiş böyle hisler var. Bize işyerinde, birahânelerde gayet kötü davranıyorlar. Hak ettikleri mukabeleyi işimizden atılmak veya Almanya'dan kovulmak endişesiyle gerçekleştiremiyoruz. Bu fırsattan istifade ile burada birkaç alman döverek içimizde birikmiş olan intikam duygusunu boşaltacağız!"

ise bu ilticalar günlük takriben yüz kişinin altında seyretmektedir. Almanlar İkinci Cihan Harbi nihâyetinde iki buçuk milyon Polonyalı'yı almanlaştırmış olmalarına güvenerek hıristiyan asıllı bütün mültecilere (Türkiye'deki Süryânîler dâhil) kapılarını alabildiğine açmış olmalarına rağmen çöküşü önleyememektedir.

Birinci Cihan Harbi'nde müttefikimiz olan Almanlar'ın nüfusu yüzyirmi milyondu. Bugün bu nüfusun aynı olan vatan coğrafyasında altmış milyona inmiş, yani yarı yarıya azalmıştır. Bizimse, tekmil nüfusumuz altmış milyondu. Bununsa, bugünkü vatanımız Anadolu'da yaşayanları tahminen ve ancak on milyondu. Bugünse yurtdışındakilerle birlikte seksen milyona yükselmiştir. Bizdeki bu artışla alâkalı olarak da pek çok söylenecek söz vardır.

Almanlar'ın sanâyide ileri gitmenin tabiî bir neticesi sayarak kabullendikleri bu nesil bereketsizliği, burada izahı uzun sürecek ahlâkî yıkımları da her gün biraz daha hızlandırmaktadır.

Buna mukabil Almanya'da Türkler'in senede vasatî üç yüz bin kişi arttıklarını söyleyen kendileridir. Almanya'da bir Türk başbakan tasavvurunu, ünlü Stern Dergisi kapak yapmıştır. Frankfurt Ticâret Odasının 1978 senesinde yayınladığı

Röportajcı soruyor:

"-Peki ama onlar çıplak, siz kot pantolonla gelmişsiniz!" (Muhatabların belden yukarısı çıplak ve yüzlerinde de maske yok.) Röportajcı devamla, "Bütün bütün soyunmamışsınız!.." diyor.

Faşinge katılan, çıplaklar arasında bulunan bu gençler bizim kaybedilmiş çocuklarımızdan oldukları halde şu cevabı veriyorlar:

"-Ağabey, biz o kadarını yapamayız, utanırız! Almanlar bu kadar soyunduğumuza da şükretsinler..."

Röportajcı çocuğun maksadını tamamen anlayabilmek için onu sıkıştırarak soruyor:

"-Yani siz bu faşinge sadece alman dövmek için mi katıldınız? Hesapta hiç Alman kızları yok mu?!.."

Delikanlılardan biri gülerek:

"-Orasını karıştırma! Tabi bu arada alman kızlarından teşekkür almaktan da kusur etmeyeceğiz!"

bir istatistikte Türkler'in Almanya'da bir buçuk milyon kişi oldukları, bunun sekiz yüz yetmiş bininin işçi geri kalanın ise çocuk ve kadın olduğu zikredilmiştir. 1978 yılı Türkler'in Almanya'daki ikaametinin erken bir safhası olduğu için henüz çoğu bekârdı. Ondan sonra Türkiye'de ikaamet eden çocuklar için çocuk parası verilmeme kararı alınınca ve işçilerin oradaki ikaametleri uzadıkça çocuk ve âile getirme hızlanmış ve bu miktar bugün hakikatte on milyon seviyelerine gelmiştir. Almanların bu miktarı hâlâ iki-iki buçuk milyon olarak zikretmeleri, yabancı düşmanlığını tahrik etmemek için söylenen kasdî bir yalandır.

Almanya'da müslüman Türk kitlesine ilâveten başka azınlıklar da vardır. Bunlar bir miktar Afganlı, Pakistanlı, Mağribliler'le bilhassa Yugoslav asıllı müslümanlardır. Bu sonuncuların yekûnu yüz elli ilâ iki yüz bin civarında olup kendilerine mahsus bir çok câmi-i şerifleri mevcuttur. Bunlar Bosna-Hersekli müslümanlar'la bir kısım Üsküplülerdir. Küçücük Batı Trakya'dan bile, Almanya'da elli bin civarında müslüman türk olduğu hesab edilirse, bütün bu azınlıklar Türkiyeli Türkler'in mevcûduna ilâve edildiğinde yekûnun on milyonu bile tecâvüz edebileceği kolayca anlaşılır.

Türkiye 1960-70 şartlarında işçilerini Almanya'ya döviz ihtiyacından dolayı göndermiş değildir. Çünkü o zamanlar bugünkü gibi dövize şiddetle ihtiyaç yoktu. Bu sebeple Türk işçilerinin gönderilmesi resmiyette döviz talebine bağlı olarak izah edilemez. Hatta o zamanlar her yaz işçi dövizleri, bunları satın almak için devletin para bastığı ve bu durumun da enflasyona sebep olduğu düşüncesiyle bir handikap olarak görülüyordu.

Kanaatimizce Türk İşçileri'nin gönderilmesi, Avrupa hayatına intibâk edecek Türk köylüleri dolayısıyla inkılâpların ülkemizde daha kolay kökleşebileceği düşüncesinin eseriydi.

Lozan muâhedenâmesi ile Rumlar'ın (İstanbul Rumlar'ı hâriç) Yunanistan'daki Türkler'le mubâdele edilmesi sonradan

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Lieber Bruder Ömer!

Dies sind die beiden vorlagen, die Ihr so eilig benötigt. Das Wurst-Etikett will auch noch so bald als möglich machen, soweit nur das mein hier vorhandenes Zeichengerät ermöglicht. Die beiden Stempel will ich Euch als Warensendung schicken sobald ich mir das entsprechende Verpackungsmaterial besorgt habe. Soll ich alles an die Adresse von der Müsiroğlu GmbH senden, wie diesen Brief hier oder an eine andere? Meine Grüße an alle. Selamler

Müslüman kardeşinden

الله امانت اولا

١ رجب ١٤٠٦

11 MRZ 1986

Bir alman muhtedîsi Aachen Camii İmamı **Abdullah**'tan yanımda çalışan diğer bir muhtedi **Ömer**'e yazılmış olan bir mektup...

(Yazıdaki Osmanlıca "**Allah'a Emânet Olun**" ibaresiyle "**Besmele**" kendisine âiddir.)

doğru bulunmamış ve onların ülkemizde kalması halinde inkılâb hamlelerinin daha süratle yaygınlaşıp kökleşeceği düşünülmüş ve bu sebeble 1930 yılında Yunanistan'la aramızda **"İkaamet-Ticâret ve Seyr-i Sefâin Andlaşması"** imza edilmiştir. Bu antlaşmayla mubâdele edilen Rumlar'ın kalburüstü kısmı Türk vatandaşı olmaksızın Türkiye'ye kabul edilmiştir.[50] 1965 yılında Kıbrıs hâdiseleri sebebiyle feshedilmiş olan bu antlaşma mûcibince Türkiye'de vatandaş olmayan ve hatta vergi vermeyen 40.000 Rum'un mevcud olduğu görülmüştür. Bunların Kıbrıs Rumları'na

---

[50] Lozan'da Türk Milleti'nin geleceği bakımından atılmış olan yanlış adımlar saymakla bitmez. Bunların maddî ve manevî yekûnü için **"Lozan zafer mi, Hezimet mi?"** isimli çalışmamın üç büyük cilt tuttuğunu hatırlatmak kâfidir. Burada şu vesileyle yani temas etmiş olduğumuz mes'eleye taalluku cihetiyle bu gaflet ve hıyânetlerden bir ikisine işâret edelim:

a- Yunanistan'dan Anadolu'da harp kanun ve kâidelerine aykırı olarak irtikâb ettiği cinâyetler, gasp ettiği mallar ve yaktığı üçyüz bin ev için (bu rakam **İsmet Paşa**'nın kendi beyanıdır. Lozan'a hareket ederken **Sirkeci**'de gazetecilere Anadolu'da Yunan askerlerinin üçyüz bin ev yaktığını ve bunların tazminatını almadan dönmeyeceğini bizzat söylemiştir.) bir **"ta'mirât ve tazminât bedeli"** taleb edilmiş ve sonra bundan vazgeçilmiştir. Muâhede metninde Yunanistan'ın bu hususdaki mes'uliyetini kabul ettiği Türkiye'nin de onların içinde bulundukları mâlî buhranı dikkate alarak kendilerini bir tazminat ödemekten afvettiği mezkûrdur. (Bkz. Lozan Muâhedenâmesi, madde 59)

b- **Afv-ı umûmî mes'elesi:** Yerli Rumlar Türk-Yunan Harbi sırasında bize karşı ihânetin her çeşidini irtikâb etmişlerdi. Müttefikler sulhden sonra bunların cezalandırılmalarından korktukları için bir afv-i umûmî ilân etmek hususunda ısrarlı olmuşlar, bizimkiler de mukâvemet etmişlerdir. Fakat sonra anlaşılmıştır ki, bizimkiler tarafından afvedilmek istenmeyen kimseler bu yerli Rumlar değil, kendilerinin türk ve Müslüman olan bir takım muhalifleridir. Fakat bunları nasıl istisna edeceklerdi. Böyle kaanun ve anlaşmalarda suç nev'i belirtilerek istisnâ vazetmek teâmüldür. Lakin bizimkiler hangi nev'i suçu irtikâb etmiş olanların afvedilmeyeceğini ifade edecek durumda değildirler.(!) Bu hak, **M. Kemal Paşa**'ya âiddi. Üstelik suç nev'i belirtilerek istisna vazedilse, bunlardan yerli Rumlar'ın da zarar görmesi önlenemezdi.

Biz, Rum asıllıları afva dâhil edip türk ve Müslüman olanları istisnâ edeceğiz de diyemezlerdi. O zaman bu müşkülü hal için oraya af hâricinde kalacak şahıslar sayı itibariyle belirtilerek **"150 kişi istisnadır"** hükmü konmuştur. Bu sûretle Lozan Muâhedenamesi'nin **"Afv-ı Umûmî Protokolü"** ünvanıyla tanzim edilen eklerinden biri ortaya çıkmıştır. İslam düşmanlarının **"yüz ellilik"** diyerek bazı eşhâsı kötüleyegeldikleri ithamın aslı budur. Üstelik 150 rakamını doldurmak için aklına esen oraya isim ilâve etmiş elinden gelen de bazı isimler çıkarmıştır. Bu yüz karasının tafsilatı için bakınız. (Lozan Zafer mi Hezimet mi? Cilt 3, sahife 353 vd.)

yardım etmekte olduğuna dâir istihbârî bilgilerle gözümüz açılıncaya kadar ülkemizin yerlilerine ilâveten bir de bunlar tarafından soyulmasına meydan verilmiştir.[51]

Türkler'in Almanya mâcerası kanaatimizce, hem Almanlar'a ve hem de Türk idârecilerine kaderin bir oyunuydu. Zira ikisi de matlublarında yanılmışlardır:

Bir kere Avrupa'daki Türkler "**hissiyât-ı dîniye**" itibâriyle hem azınlık şuurundan ve hem de oradaki hürriyetten istifâde ederek Türkiye'deki bir kısım dindaşlarından daha fazla bir dînî salâbet sahibi olmuşlardır.

Diğer taraftan gitgide ünsiyet peydahlayarak "**muvakkatlik**" hâlet-i rûhiyyesinden sıyrılmış ve orasını benimsemişlerdir. Bunun bir göstergesi de -bilhassa Almanya'da- Türkler'in mülk edinmek hususundaki tehâlükleridir. İleride tafsilâtıyla anlatılacağı üzere benim de tüm konferanslarımda teşvik etmemle bu iş resmî makamların alâkasını celb edecek ve fiilî engeller ihdâs etmelerine sebeb olacak şekilde gelişmiş ve genişlemiştir. Meselâ bazı mahallelerde bir Türk'ün ev almaya teşebbüsü halinde hiçbir banka kendisine kredi vermemektedir. Bunun sebebi entegrasyona (kaynaşmaya) engel olan gettolaşmayı önlemektir. Türkler'in bir arada oturmalarına şimdilik bankalar eliyle engel çıkarılmasına rağmen pekçok Türk'ün Almanya ve diğer Avrupa memleketlerinde mülk edindiği ve binneticede oturduğu yerdeki muvakkatlik halet-i rûhiyesini terk etmeye başladığı müşâhede olunmaktadır. Bugün iki taraflı resmî yalanlara rağmen Almanya'daki Türk nüfusu yukarıda ifâde etmiş olduğumuz gibi on milyona dayanmıştır. Almanlar'ın eksilmelerine mukâbil, Türk nüfusundaki artış sür'atinin neye bâliğ olacağını kestirmek zor değildir. Biz bunu şimdiden söyleyelim:

---

[51] Tafsilât için bakınız: **Kadir Mısıroğlu**-Yunan Mezâlimi, (İstanbul, 1997) sh. 366 vd.

Almanya'da bir Türkiye vücud bulacaktır ve bu da çok uzak değil, nihâyet elli sene içinde gerçekleşecektir.[52]

Almanya'daki bu türk nüfûsuna Fransa, Hollanda, Belçika, Danimarka ve Avusturya'dakileri de ilâve ederek düşünecek olursak, yekûnun on milyondan çok fazla olduğunu kabul mecbûriyetinde kalırız. Bunlar Almanya'daki gibi kalabalık

---

[52] Bugün Almanya'daki Türk nüfusunun Almanlar'a nisbeti, Anadolu'ya ilk geldiğimiz yıllardaki yerli hıristiyan nüfusuna nisbetimizden daha fazladır. Elimizde bir istatistik bilgisi mevcud olmamakla beraber bunu hiç olmazsa ilk devirler için böyle tahmin etmek yanlış olmasa gerektir!.. Bu gerçeği sarahaten farkında olmasalar da, Almanya'da Türkler'in kalıcı olduklarına dâir iki müşâhedemi burada ifade etmek isterim:

a- Zonguldak'lı **Hacı Yaşar** isimli bir Türk işçisine sordum:

"-Emekli olduğun halde neden Türkiye'de yaşamıyorsun. Burayı tercih edip yerleşmişsin! Neden?!"

Cevap verdi:

"-Türkiye'de yaşayıp da gurbeti tersinden mi yaşayayım?! Anam babam çoktan öldü. En yakınlarım olan oğlum, kızım, çocuklarım, torunlarım burada yaşıyorlar."

b- Bir câmi mahfelinde Türk işçileriyle sohbet ediyor ve Türkler'in Batı'daki geleceklerine dâir konuşuyordum. İsmini hatırlayamadığım Akyazılı bir işçi:

"-**Kadir Efendi**," dedi. "Habu Alamanlar bu memleketi bize teslim etselar, biz onlardan daha iyi idare ederuk!.."

"-Efendi, sen bu Almanya'yı nasıl idâre edeceksin? İlmin ne, irfanın ne?" mukabelesinde bulununca:

"-Hee, sen bizi beğenmeysun. Ula bizim neyimiz var, gimiş (gümüş) gibi adamlaruk, bunların her şeyunu öğrendik, makenalarını çalışturmayi biliyruk, fabrikalarini idare edebiluruk. Onların uşakları ancak bira içip, fuhuş yapayler. Ha şimdi biz çekilup gitsak, onlar bizim yerimuzu dolduramazlar," dedi.

Gerçekten Alman milleti sefih ve câhildir. Fuhuş ve içki batağında boğulmak üzeredir. Senede yirmi bin genç intihar etmekte, bir o kadarı da eroinden ölmektedir. Alkoliklerin adedi beşyüz binin üzerindedir. Bunlar çalışamazlar. Devletten maaş alırlar. Alkoliklik sınırında ise beş milyon insan vardır. Kocasına sâdık bir alman kadını bulmak son derece zordur. Bu bahiste söylenecek söz çoksa da, bugünkü Almanya'nın ayakta durmasının onun eğitim sistemine bağlı olduğunu söylemekle iktifa edelim.

Gerçekten Almanlar daha ilk mekteb sonrasında yüksek tahsil yapacak çocukları, muallimlerin reyi ile tesbit eder ve bizdeki gibi üniversite kapısından milyonlarca insanı geri çevirmezler. Onları ilk mekteb sonrası meslek eğitimine yönlendirirler. Yüksek tahsili seçkin çocuklarına yaptırırlar ve ülkelerini bu sayede iyi idare edecek kadroya ulaşırlar. Pek çok tafsilâtı olan bu mesele, bizim için ibretle tahlil ve tesbit edilmeye değer bir keyfiyettir.

Bugün Türkiye'de sırf İHL mezunlarının önünü kesmek için tavırlarını güya objektif kılmak ihtiyacı ile meslek eğitimine vurulmuş olan darbe şu Alman eğitim sistemi önünde mizan ve tahlil edilmelidir.

değillerse de içinde yaşadıkları ülkelerin kendi nüfuslarına kıyâsen küçümsenemezler. Meselâ, Hollanda, Danimarka ve Avusturya'da türk azınlığı takrîben beşer yüz bindir. Ama Avusturya ve Danimarka'nın tekmil nüfûsu da sâdece beşer milyondur. Bu da yüzde on nisbeti ifade eder. Hollanda ise ancak on milyondur.

b- Fransa'da Cezâyir Müslümanları

Cezâyirliler, ülkelerinin yüz seneden ziyâde Fransız müstemlekesi olmasından dolayı Fransız kültürü ve Fransızca ile bir ünsiyet peydahlamış, Fransa'nın Cezâyir'de takip etmiş olduğu siyâset de bu durumun azamî bir seviyede gerçekleşmesini îcab ettirmiştir. Bundan dolayı Fransa'ya yerleşen Cezâyir Müslümanları, dil bilmenin avantajı ve Fransız kültürüne meclûbiyetleri sebebiyle bu ülkede büyük ölçüde imanî bir zaafa uğramışlardır. Kültürünü beğenerek, lisanını bilerek ve kendi ihtiyarlarıyla Fransa'ya yerleşen bu müslüman kitle büyük bir ölçüde o cemiyete entegre olmuş (kaynaşmış) ve milliyetleriyle[53] birlikte diyânetlerini de -büyük ölçüde- kay-

---

[53] Bir gün Almanya'nın güney kısmından Fransa'ya geçmiştik. Biraz sonra bir Fransız polisi -ihtimal- plâkamızın yabancı olmasından bizi durdurdu ve arabamızın her tarafını aradı. Bagajda bir miktar sucuk vardı. Bunları hediye sayılabilecek miktardan fazla gören polis gümrük ödemek için bizi en yakın bir resmî dâireye götürdü. Orada kıymet takdiri yaparak bir miktar vergi tarh ettiler ve namımıza bir beyânnâme tanzim ettiler. Bu beyânnâmeye imza koyan memurun adının **Ahmed** olduğunu görünce kendisine Arapça:

"-Cezayir asıllı mısınız?" dedim. Sözümden bir şey anlamadığını görünce, aynı suali İngilizce sordum:

"-Evet." Cevabını verince ona Arapça bilip bilmediğini sordum. Verdiği karşılık şu oldu:

"-Hayır, ben Arapça bilmem. Babam bilir!.."

Bu durum hiç olmazsa ismini muhafaza eden ve menşe' olarak Cezayirli bulunduğu idrakinde olan kaybolmuş bir Müslümanı gösteriyordu ki, babasının Arapça bilmesine rağmen kendisi -ikinci nesil olarak- ana dilini unuttuğunu itiraf ediyordu.

Fakat ismini değiştirmiş olanlara da rastlamışımdır. Bunlara da bir misal vereyim:

1965 yılında güney Fransa'da **Şehzâde Mahmud Şevket Efendi**'yi ziyâret ettiğimde kızı **Nermin Sultan**'ın iş yerinden arkadaşı olan esmer bir kadın oraya gelmişti. **Nermin Sultan, Bagnols S/cezé** şehrinde Cezâyir Müslümanları'nın Fransız Cemiyeti'ne intibakı için kurulmuş kampta tercümandı. Anlattıklarına göre bu kadın ismini ve

betmişlerdir. Fakat Fransa'da yaşayan Cezâyirliler'in hepsi oradaki hayatı tercih sâikıyla Fransa'ya yerleşmiş değildir. Bir kısım tahsil için gelmiş ve sonunda oraya yerleşmiş insanlar da vardır. Diğer taraftan uzun süren müstemleke hayatı esnasında Fransız idaresiyle memuriyet vesâir sûretlerde teşrik-i mesâî etmiş kimseler istiklâlden sonra umûmî bir nefret hedefi olmuşlar ve böylelerinin başına bir kötülük gelmemesi için Fransa her mürâcaat edeni vatandaşlığa almış ve hatta bunlar için kamplar tesis ederek Fransız cemiyetine intibâk husûsunda kendilerini bir eğitime tâbî tutmuştur.

Bütün bu menfiliklere rağmen başlangıçtaki erime ve yok olma keyfiyeti bilâhare ortadan kalkmış ve islâmî bakımdan şuurlanma -belki- Cezâyir'dekinden daha ileri noktalara varmıştır. Bunun iki sebebi vardır:

Birisi, sonradan gelenlerin Fransa'da gettolaşmak sûretiyle birlikte yaşamalarıdır. Gerçekten Paris'in güneyinde öyle semtler vardır ki, orada kendinizi Cezâyir'de sanırsınız. Esnaf, çocuklar, hatta kıyâfetler hep Cezâyir'i tedâi ettirir. Dükkân reklâmlarında Arapça yazılar görürsünüz. Aynen Türkler'in Almanya'daki durumuna benzer sûrette cemaat câmileri teşekkül etmiştir. Bu câmilerde çocukların dînî eğitimine büyük bir ehemmiyet verildiği müşâhede edilir.

Ben böyle yerleri çok dolaştım ve onların islâmî faaliyetlerini tetkik ettim. Burada şunu söylemeliyim ki, Batı Âlemi'nde bilhassa tarîkatler müslüman kitlenin muhafaza ve

---

dinini değiştirerek fransızlaşmıştı. Bu hareketin gerekçesi de şuydu: Müstemleke zamanında Fransız idaresinde vazife almış Araplar'ı istiklâlden sonra milliyetçiler:

"-Siz hâinsiniz, düşmanımızla teşrik-i mesâî ettiniz." diyerek öldürüyorlarmış. Bu şekilde o misafir kadının da babasını öldürmüşler. Bu kız da öldürülmek korkusuyla Fransa'ya kaçıp yerleşmiş ve kendi milletine duyduğu nefretin icabı olarak hem adını, hem de dinini değiştirerek tamamen fransızlaşmış. Böyle kimselere bilâhare Paris'te, otellerde ve sâir yerlerde de rastladım. Onlar **Cezâyir** kökenli oldukları intibâını tamamen silmek istiyorlar, bu durum sadece aksan ve yüzlerinin esmerliğiyle -az çokbelli oluyordu.

şuurlanması için çok müsmir (semereli) hizmetler îfâ etmektedirler.

Diğer bir faktör de Fransa'nın entelektüel kesiminden İslâm'ı kabul etmiş olan kimselerin faaliyetleridir. Bugün onbeş milyonluk Paris'te elli ilâ yüz bin arasında İslâm'ı seçmiş fransız asıllı müslüman yaşamaktadır. Bunlar kaahir ekseriyetiyle entelektüel insanlardır. Temel islâmî kaynaklar Fransız Dili'ne çoktan kazandırılmıştır. İslâm'ı kaynağından öğrenmek için kâfî neşriyat mevcuttur. Almanya'da böyle bir durum mevzubahis değildir. Alman entelektüellerinden çat-pat müslüman olan varsa da bunlar Almanca kaynak bulmakta son derecede güçlük çekmektedirler. **"House des İslâm"** adındaki tek yayın müessesesi de kurucusunun Suud'da okumuş olması ve onlardan destek görmüş bulunması dolayısıyla da **Vehhâbî** uslûbuyla yayın yapmakta ve bu tutum Almanlar'ın alâkasını celbe medâr olamamaktadır. Batıda islâmî telkin için tasavvufî müsâmaha ikliminin ehemmiyetine bu vesîleyle bir kere daha işaret etmek isterim.

Cezâyir Müslümanları'nın bu islâmî uyanışa rağmen pek çok fire vermiş olduklarını kabul etmek gerekir. Hatta denilebilir ki, Batı'da yaşayan müslüman topluluklar içinde en fazla kayba uğramış bulunan bunlardır. Bununla beraber mevcudiyetleri beş milyon civarında tahmin olunan Cezâyir Müslümanları'nın bir-bir buçuk milyonunun kaybolduğunu kabul etsek bile -ki bunların bir kısmının da zamanla geriye kazanılması mümkündür- geriye üç buçukdört milyonluk muazzam bir kitle kalmaktadır. Bu kitlenin islâmî faaliyetler için fiilî teşkilâtlanmaları da Türkler'in Almanya'daki durumundan pek geri değildir. Üstelik bunların faaliyetlerine ilâveten başka ülkelerden gelmiş Müslümanlar'ın da teşkilâtlanmaları hatırı sayılır bir seviyededir. Ekseriyeti Paris'te olmak üzere Fransa'da beş yüz bin ile bir milyon arasında Müslüman Türkün yaşadığı da hesaba

Paris'te Türklerin açtığı bir câmi-i şerifte sağ yanımda oturan bir münevver fransız asıllı müslümandır.

katılmalıdır.[54] Diğer taraftan bilhassa **Paris** beynelmilel bir hüviyeti hâiz bulunduğundan orada Sri Lanka'dan Mısır'a kadar hemen hemen her müslüman ülkeden bir topluluk yaşamaktadır. Bunlar on bin kişiden başlamak üzere yüz binleri mütecâviz gruplardır. Buna göre Fransa'da yaşayan müslümanları da beş ilâ on milyon arasında hesab etmek yanlış olmaz.

c- İngiltere'de Müslümanlar

İngiltere'ye Müslümanlar'ın yerleşmesi Hindistan'ın müstemleke olduğu devirlerde başlamış ve bugüne kadar devam etmiştir. Bunların bir kısmını başlangıçta İngiltere'ye dâvet edip getirten İngilizler'in kendileridir. O zaman müreffeh olan İngiliz halkının iltifat etmediği âdî ve ağır işler için amele olarak Hindistan'dan getirilmiş kitlelerin hakîki miktarını tesbit kaabil değildir. Fakat yeraltını bir örümcek ağı gibi kuşatmış bulunan metronun Hind asıllı insanlara inşa ettirilmiş olduğu tarihî bir gerçektir. Bunlarınsa en az yarısının müslüman olduğunu tahmin etmek güç değildir.

Aynen Cezâyir Müslümanları misalinde olduğu gibi Hind Müslümanları da bir müddet müstemleke hayatı yaşayıp İngilizce'yi öğrenmiş olarak bu ülkeye intikal etmiş bulunmalarından dolayı onların da başlangıçta büyük ölçüde diyânet ve milliyetlerini kaybetmiş bulunduklarını tahmin etmek zor değildir. Fakat bu muhâceret devam etmiş olduğundan bugün İngiltere'de Hind asıllı -sonra Pakistan- insanlardan müslüman olanların yekûnu dört ilâ beş milyon civarındadır. Bugün buna yüz elli bin kıbrıslı

---

[54] Bilhassa son yıllarda Fransa yarım milyon civarında türk vatandaşı Müslüman kürdü siyâsî mülteci olarak kabul etmiştir. Bunların bir kısmı kaçak olduğu halde müsamaha görmektedir. Sebebi konfeksiyon atölyelerinde çalışmalarıdır. O konfeksiyon atölyeleri ki, çoğu Türkler tarafından idare edilmekte ve işverenleri elbise toptancısı Yahudiler bulunmaktadır. Kaçak işçi, ucuz emek demektir. Böylelerini çalıştıran atölyeler yahudiye elbiseyi ucuza diktikleri için kanunsuz işçi çalıştırmalarına göz yumulmaktadır. Bu da Yahudiler'in Fransa'daki müesseriyetlerinin bir delilidir.

ve yüz bin civarındaki türkiyeli müslümanı da eklemek lâzımdır. Ayrıca Sri Lankalı, Afgan, Arap hemen her milletin bir azınlığı mevcuttur. Bunlar bir bütün olarak ele alındığında yekûnen beş milyonu mütecaviz bulunduklarından şüphe edilmez. Diğer taraftan Türkçe ve Arapça dışında en fazla islâmî yayın İngilizce olduğundan Batı Ülkeleri'nde yerli halktan müslümanlaşanlar diğer Batı ülkelerine nazaran adet itibâriyle İngiltere'de azami bir seviyededir.

Gerçekten bugün İspanya'da ortaya çıkan islâmî uyanış ve ric'at hareketinin âmili de İngiliz Müslümanları'dır. Mevcûdiyeti elli bin civarında olan bu kitleyi vücûda getiren hareketin başı **Abdülkaadir es-Sûfî**[55] adını almış müh-

---

[55] **Abdülkaadir es-Sûfî**'nin birtakım eserleri benim vatandan ayrılışımdan önce Türkçe'ye tercüme edilmiş ve yayınlanmış olduğu cihetle, İngiltere'ye yerleşmemden önce de O'nun hakkında bir fikrim mevcuddu. O'nunla ilgili duygu ve düşüncelerimin pek müsbet olduğunu söylemek mümkün değildi.

Bu yüzdendir ki, Londra'nın yüzelli-iki yüz kilometre kuzey doğusundaki Norwich (Norviç)'te tekke tarzında bir câmii olduğunu ve orada bir cemaati bulunduğunu bildiğim halde ne Cuma hutbelerini dinlemek ve ne de sohbetlerinde bulunmak ihtiyaç ve arzusunu hissettim. Hatta kızım üniversite tahsilini o şehirde yapmış olmasına rağmen!.. Yakın bir arkadaşımın O'nun hakkında **"Mâlikî mezhebi taassubuyla"** Hanefî Mezhebi ve O'nun büyük müessisi **İmam-ı A'zam Hazretleri**'ne dil uzattığı ve hatta İslâm Âlemi'nin gerilemesinin sebebinin bu Âlemin mukadderatının Türkler'in eline geçmiş bulunmasından , bunun da Osmanlı Devleti'nin -esas itibariyle Hanefî fıkhını tatbik etmesinden neş'et ettiğini söylediğine şâhid olduğunu bildirmesi üzerine O'na şüphe ile bakmaya devam ettim.

Vaktâ ki, onbir yıllık gurbet macerasından sonra vatana avdet ettim. 1996 yılında **Abdulkaadir es-Sûfi,** Türkiye'ye geldi ve benimle görüşmek için müracaatta bulundu. Doğrusu bu işe tavassut edenleri -kalbî yakınlığım sebebiyle- reddedemediğim için kendisiyle görüşmeyi kerhen ve mecburen kabul ettim. Bir gün sabah saat onda Kuleli'deki çay bahçemize geldi ve gece saat ikiye kadar ayrılmadı. Diyebilirim ki, yüzlerce sual sordu. Bunlar hep İslâm tarihi ve hassaten Osmanlılar'la ilgiliydi. Bir cemaati olan bu adamın müessiriyetini hesaba katarak usanmadan bütün suallerine cevap verdim. Kendisini Osmanlı'ya müteallik mesâilde mu'teriz olmaktan ziyade derin bir merak ile meşbu buldum. Demek ki, aradan geçen zaman zarfında o da eski kıymet hükümlerinden şüphe etmeye başlamış bulunuyordu.

Bu görüşmenin ertesi gün de devamını rica etti. O gün evde kalacağımı söylemem üzerine eve gelmek arzusunu izhar etti. Kabul ettim. Bir tam gün de evde aynı minval üzerine kendisine Osmanlı'yı anlattım.

tedî bir İngiliz'dir. Bunun hikâyesini vaktiyle Sebil'imizin Türkiye'de intişar eden son sayısında (249. Sayı) şöyle anlatmıştık:

Ayrılıp gittikten birkaç ay sonra bana bir kitap gönderdi. Kitab, **"The Return of the Hilafet"** (**Hilafetin Geri Gelişi**) adını taşıyordu. Bu kitap Osmanlı'ya bilhassa Hilâfet bahsindeki tutumu dolayısıyla hayranlık ve methiyelerle doluydu. Demek ki, eski ve yanlış düşünceleri düzelmişti.

Aradan beş altı ay gibi bir zaman geçmeden Newyork Times'ın Türkiye muhabiri **W. Thousand** ısrarla benimle görüşmek için bir randevu talebinde bulundu. Sonunda bunun dilinin altında bir bakla olduğunu düşünerek istediği randevuyu verdim. **Ravza** Çay Bahçesi'ne geldi. Türkiye-Amerika münasebetlerine dâir bir yığın sualden sonra esas maksadını belli ederek yukarıda zikrettiğim görüşmeye intikal edip O'nun sorduğu sualler hakkında bilgi edinmek istedi. Şüphesiz istihbaratla ilgili olan bu adama meselenin numarasız gözlük gibi harç-ı âlem noktalarını arz ettim. Belli oluyordu ki, bu görüşmeden CIA'nın haberi vardı ve arka plânda fiilî bir çalışma mevcud olup olmadığı tahkik edilmek isteniyordu.

Bizim çoktan defterini dürmüş olduğumuz bazı mes'ele ve müesseselerle Batı'nın ne hassas bir ölçüde hâlâ alâkadar bulunduğunu gösteren bu teessüs karşısında kendisine şu mealde cevap verdim:

"-Siz Batılılar bizi kendinize zıt bir Dünya görüşünün müessir ve müdâfii olmak mevkiinden uzaklaştırmak için gizli ve âşikâr bir sûrette ne canhıraş bir mücadele yürüttüğünüzü bilirim. Hâlâ da bu defterleri kapatmamış olduğunuz anlaşılıyor. Bir gün olup kullanabileceğiniz bir Hilâfet'i dahî düşündüğünüzü de bilirim. Fakat Türk halkının fikrî muhtevasını öylesine sakatlatmış ve İslâm Âlemi'nde ittihat lüzum ve ihtiyacını muntakavî parçalanmalarla öylesine tahrib ettiniz ki, sizin bazen korktuğunuz ve bazen de kullanmak istediğiniz (bu kullanmaya yeni bir misal olmak üzere **Şehzâde Orhan Efendi** ile ilgili olarak oynanmak istenen oyun için **"Geçmişi ve Geleceği ile Hilâfet"** (İstanbul-1993) isimli kitabımıza bakılabilir.) Hilâfet'le ilgili bir hareket olsa bugün câmi imamlarının bile değil tasvibi, muhalefetiyle karşılaşılacağı muhakkaktır. Bu bakımdan bugün Hilâfet'i ilga ettirmekten pişmanlık duysanız bile bunun artık bir faydası yoktur. Çünkü köprülerin altından çok sular akmıştır."

Bu samimi kanaatime bugün burada bir husûsu daha ilâve etmek isterim. O da şudur:

Müslümanlar kanunî imkânlar dâhilinde yapılacak olan işleri dahî lâyıkıyla başarmamışken böyle gayr-i kaanûnî (illegal) düşüncelere kapılmak hüsrandan başka bir netice hâsıl etmez. Sosyal hayatta müesseriyet maddî imkân ve ilim kudreti ile mümkündür. Halbuki Türkiye'de servet haram, ilimse fesad ile mâluldür. Zenginler ve okumuşlar arasında sağlam Müslüman azlığı bunun fiilî bir delilidir. Bu iki kaynak temizlenmedikçe **"Öz İslâmî Doktrin"** istikâmetinde kâmil bir fiilî muvaffakiyet mümkün değildir. Bu sözler bir ümitsizliğin değil şe'niyet-i içtimâiye ve siyâsiyyenin (realitelerin) doğru değerlendirilmesinin bir neticesidir. Bundan dolayıdır ki, **"Hizbu't-Tahrir"** Hareketi mensupları ve benzerlerinin (**Cemaleddin Kaplan** v.s.) bu yoldaki akılsızca hareketlerini bir fesad ve ihânetin eseri saymaktayım.

"İSPANYA YENİDEN İSLÂMLAŞIYOR!..

Mevlâ hidâyet nasîb edince bu muazzam nimete bazen o kadar küçük ve ehemmiyetsiz hâdiseler yol açıyor ki, insan sebep-netice mukayesesi yaptığında, hayrette kalıyor. İspanya gibi takriben sekiz asır (714-1492) İslâm hâkimiyeti altında son derece parlak bir devir idrak ettikten sonra tamamen Hıristiyanlığa mâl olmuş ve böylece günümüze kadar gelmiş olan bir ülkenin şimdi tekrar islâmlaşmaya başlaması da böyle bir tecellîdir ve her mü'mine heyecan verecek çaptadır.

Gerçekten bugün sinesinde binlerce İspanyol asıllı müslüman toplanmış bulunan ***"İspanya'ya İslâm'ı Geri Getirme Cemiyeti"*** *(kendine has adıyla: Sociedad para el retorno al İslâm en espana, veya Society for the retırn to Islam in Spain) incir çekirdeğini doldurmayacak basit bir hâdise ile başladı. Şöyle ki:*

Bundan takriben 4-5 yıl önce, üç İspanyol hippisi İngiltere'ye gezmeye gitmişlerdi. Bunlar, evet tam mânâsı ile birer hippi idiler. Hani şu Sultanahmed Meydan'ında görmeye alıştığımız hippiler nev'inden... Yolları bir gün Londra'nın yüz mil kadar kuzey doğusundaki Norviç Kasabası'na düşmüştü. Bir evin önünden geçerken kulaklarına âhenkli bir ses geldi. Bunlar mûsikiye düşkün insanlardı. Ellerinde gitarları olduğu halde seyahat ediyorlardı. Duydukları sese kulak kabarttılar ve oturup dinlemeye başladılar. İçeride bir mûsiki icra edilmekte olduğu zehâbına kapılmışlardı.

Hakikatte burası bir tekke idi ve içeride muhrik bir sesle Rabbin insanlığa en büyük hediyesi Kur'ân-ı Kerîm tilâvet olunuyordu. Evet yanlış okumadınız, burası bir tekke idi. Küçük bir İngiliz kasabasında tekke ne arar, demeyiniz. Bugün Türkiye'mizde kapatılmış ve faaliyetleri tamamen yasaklanmış bulunan bildiğiniz tekkelerden biri burada kurulmuş ve faaliyete geçirilmişti. Hem de tamamen İngiliz asıllı Müslümanları sinesinde toplamak şartiyle... Başlarında da "Şeyh"

Abdulkaadir es-Sûfî'nin beni Türkiye'de ziyâret hâtırası.

*olarak sonradan **Abdülkaadir Es-Sûfi** adını almış olan bir İngiliz vardı.*

*Üç İspanyol hippisinin kapıda içeriden gelen âhenkli sesi dinlemeye koyuldukları sırada, Şâzelî Tarîkatı üzere âyin yapmış (**Sultan İkinci Abdülhamid** merhum da menşei şimâlî Afrika olan bu tarîkata mensuptu.) olan müridler topluluğu hatime olarak okunan Kur'ân-ı Kerim'i dinliyorlardı. Mukrî (okuyan demek olan bu kelime bizde galat olarak **"kurra"** şeklinde yerleşmiştir.) Sadakallâhu'l-azîm'i çeker çekmez acele görülmesi gereken bir maslahat (iş) için dışarı çıkan müridlerden biri kapıdaki üç hippiyi görünce kibarca sordu:*

-Burada ne duruyorsunuz?!

"-İçerden gelen sesi dinliyoruz!" cevabını alınca da:

"-Neden içeri girip rahatça dinlemiyorsunuz?!" dedi.

Hippiler her yerde hor ve hakir görülmeye alışkın oldukla-rından:

"-Bizi içeriye kabul ederler mi?!" diye sormaktan kendile-rini alamadılar.

Bu defa mürid merhamet ve alâka dolu nazarlarla bu üç hippiyi tepeden tırnağa süzdükten sonra:

"-Ne demek kabul ederler mi, biz müslümanız ve kapımız herkese açıktır." dedi ve ekledi:

"-Yalnız kapımız değil, elimiz ve gönlümüz de!.."

Henüz kolunu tutmakta olduğu kapıyı ardına kadar açtı ve:

"-Buyrun!.. Buyrun! Sizi Allah gönderdi..." dedi. Şüphesiz mürid gayr-i ihtiyârî söylediği bu son cümlenin ne büyük bir hakikat ihtiva ettiğini o anda kendi de bilmiyordu. Yalnız konuştukları İngilizce'nin aksanından onların yabancı oldu-ğunu sezmişti, o kadar...

*İçeri aldığı misafirleri, bir iki koridor geçerek doğruca **Şeyh Abdülkaadir es-Sûfi**'nin yanına götürüp kapı önündeki karşılaşmalarını kısaca hikâye etti.*

*Bu sırada **Şeyh Abdülkaadir es-Sûfî** bir minderde oturuyordu. Başında taylasanlı sarığı, sırtında neftiye kaçan yeşil cüppesi vardı. Heybetli ve düzgün taranmış sakalı ile gâyet mehip ve nâfiz görünüyordu. Karşısında müridleri yarım ay şeklinde sıralanmışlardı. Onlar da sakallı, cüppeli ve taylesanlı idiler.*

Şeyh Efendi, bu üç İspanyol hippisine iltifat için ayağa kalktığında müridler de sessizce kalktılar ve şeyhlerinden sonra onlar da bu yeni gelenlerle musafaha ettiler, sarılıp kucaklaştılar.

Üç İspanyol hippisi hayatlarında böyle samimi bir hüsn-i kabul görmemişlerdi. Kendilerini yanıbaşına oturtan Şeyh Efendi onlarla derin bir sohbete daldı. Öyle ki, çaylar gelip gidiyor, sohbet uzadıkça uzuyordu. Misafirlerin İspanyol asıllı olduğunu öğrenen Şeyh, onlara Eski Endülüs medeniyetini anlatıyor ve kendilerinin muhtemelen Arap orjinli eski birer müslüman olduklarını söylüyordu.

Birkaç saat zarfında bu İngiliz Müslümanları ile üç İspanyol hippisi öylesine kaynaşmışlardı ki, artık bir daha ayrılmalarına imkân ve ihtimâl kalmamıştı. Tam on beş gün geceli gündüzlü burada kaldılar. Şeyh Efendi'den İslâm'ın temiz ve berrak iman esaslarını, Endülüs Tarihi'nin şanlı sayfalarını yani kendi geçmişlerinin bütün teferruatını öğrenerek müslüman oldular.

Yeni bir iman ve heyecanla İspanya'ya dönen bu üç hippi artık tam kararlıydılar: İspanya'ya yeniden ebedî hidâyet güneşi İslâm'ı geri getireceklerdi?! Ama nasıl?! Şeyh efendi onlardan elini çekmedi ve hiçbir yardımı esirgemedi. Harıl harıl çalışmaya koyuldular ve 1978'de yukarıda ismini zikrettiğimiz cemiyeti kurdular. Harekât öyle sür'atli ilerliyordu ki; 1979'da artık idaresi kiliseye verilmiş olan meşhur Kurtuba Câmii'nde 3.000 kişinin üstünde bir toplulukla Bayram Namazı kıldılar. Mahallî basın organlarına akseden bu muhteşem tablo Kilise'yi öylesine ürküttü ki, ertesi yıl aynı müsaa-

*deyi vermedikleri gibi kendilerine **"İspanyol halkını bölmek"** gibi bir ithamda da bulundular. Fakat ne çıkar, gönüllerde bir kere iman ateşi yanmış, Kilisenin menfî telkinâtının üstüne çıkılmıştı. Önce Madrid'de, sonra Malaga, Granada ve Albasi gibi şehirlerde bir çok mescid ve câmi açtılar ve halen de açmaya devam ediyorlar. O derecedeki, Amerika ve Kanada'ya bile el atarak daha önce oraya göçmüş İspanyolları bulup uyandırmaya ve teşkilâtlandırmaya çalışıyorlar.*

*El-Hamra Sarayı'nın bulunduğu tepeye mütenâzir olan Albasi'de bir câmi inşasına başladılar. Burada **Şeyh Abdulkaadir es-Sûfî** için muhteşem bir köşk yaptılar. Halife(vekil, muâvin) durumundaki başkan **Ebu'l-Mansur** ise, Cemiyetin Madrid Merkez'inde oturuyor.*

*Halen bir matbaa ve video merkezi kurmuş bulunan İspanya Müslümanları bu hareketi araplaşmak sûretinde değil, islâmlaşmak şeklinde telâkki etmelerine rağmen, Endülüs tarihinin acı tatlı safhalarını milleti heyecanlandırmak için bol bol kullanıyorlar. Öyle görülüyor ki, içinde bulunduğumuz asır nihâyete ererken İspanya baştan başa ve yeniden islâmlaşmış olacaktır!.. Kendisinin **Muhyiddin-i Arabî Hazretleri**'nin soyundan geldiğini söyleyen İspanyol müslümanı **Sâmî Muhiddin** diyor ki:*

-İspanya'da İslâm Güneşi'nin üzerini örten yalan ve tahrif örtüsü bir kere yırtılmış ve büyük gerçek kavranılmaya başlanmıştır!.. Artık bu örtüyü yeniden derleyip tâmir ederek gerçekleri setretmeye kimsenin gücü yetmeyecek ve İspanya gitgide hızlanan bu hareketle pek yakında en ücra köşelere kadar ezan-ı Muhammedî'nin o haşmetli ve ilâhî sadası ile günde beş defa ürperecektir!.. Ecdadımızın rûhâniyeti berekâtiyle Allah'ın bu millete tekrar ve topyekûn hidâyet nasip ettiği mes'ûd günler gelip çatmıştır. İki hidâyet arasındaki beş asırlık câhiliyet devrini hiç yaşanmamış sayıyoruz!.."

Faaliyetlerini maddeten desteleyebilmek için örnek bir şirket de kurmuş olan İspanyol Müslümanları ile haberleşmek isteyenler için adres:

Sociedad para el retorno al Islam en espana
Sarabia GRANADA-SPAİN"[56]

Bütün bu anlattıklarımıza ilâveten **Hollanda, Danimarka, Finlandiya, Lüksemburg, İsviçre** vesâir batı ülkelerinde yaşayan ve her biri en az yüzbin ilâ beşyüz bin civârında olan müslümanların Batı'daki mevcûdiyetlerini otuz milyondan aşağı kabul etmemek gerçekçi olsa gerektir. Biz bunu 1985'in

---

[56] Sebil Gazetesi, (Şubat, Mart, Nisan), 1982, c. Evvel 1402, sayı: 249, sh. 10-13.

Bugün İspanya'da **Abdülkaadir es-Sûfî**'nin yaktığı meş'ale büyümüş, gelişmiş ve mükemmel bir teşkilât hâline gelmiştir. Bu hatıraların yazıldığı sırada İspanya'da büyük bir câmi açılışı merâsimi yapılmış ve İslâm Dünyası'ndan pek çok seçkin insanın katıldığı bu merâsime biz de dâvet edilmiş, bunu geç haber aldığımızdan ve pasaportumuzun hazır olmadığından dolayı katılamamışızdır.

İspanya'da başlayan islâmî hareket dolayısıyla ifâde etmek isteriz ki, bütün Dünya'da islâmî bir dinamizm müşâhade olunmaktadır. Gelişen internet ağı dolayısıyla papazların telkin ve tesirinden çıkan bir çok münevver insan İslâm'la şereflenmektedir. Bu hareketin sadece Amerika'daki hızı günde yüzelli ilâ iki yüz hıristiyanın müslümanlaşmasıdır.

Sâbık Amerikan başkanı **Clinton**'un geçen Ramazan'da Beyazsaray'da Müslümanlara bir iftar yemeği verdiği gazetelere kadar aksetmiş bir haberdir. Fakat lâik Amerika'da bu hareket, bizde **N. Erbakan**'ın birkaç yıl önce Başbakanlık'ta verdiği iftar yemeği gibi aksülamellerle karşılanmamıştır. Sırf bu hâdise bile Türkiye'nin lâikliği batıdan almış bulunmasına rağmen boynuz kulağı geçer misalinde olduğu gibi her türlü islâmî tavrı önleyici bir tarzda ve âdeta bâtıl bir din hâlinde tatbik edilegeldiğini göstermektedir.

Fakat ne hâcet, yarı-resmî Türk Dil Kurumu'nca neşredilmiş Türkçe sözlükte (İstanbul, 1945, sh. 153) **"Din"** kelimesinin karşısına **"Kemalizm Türk'ün dinidir"** diye yazılarak gûyâ bu kelimenin cümlede kullanılışı gösterilmiştir. Bugüne kadar dine saygılı olduğunu ifadede kusur etmeyen, fakat ona bazen gericilik ve irtica, bazen de şeriat diyerek hücum edegelen kalemşörlerden böyle sayısız çirkin beyâna karşı çıkan bir tek lâik zihniyetli Allah kulu görülmüş müdür? Dünya, İslâm'ı ararken bizim -Devlet olarak- onunla mücadele halinde bulunmamızın böyle şâyân-ı dikkat misalleri çoktur. Eller gider Mersin'e, biz gideriz tersine darb-ı meselinde olduğu gibi Türkiye'de İslâm'ın gücünü sarsmak için icra edilen resmî faaliyetler burada mevzumuz hâricidir. Ancak şunu söyleyelim ki, siyonizmin telkin ve irşadıyla (!) birtakım batılı güçlere **"yeşil kuşak"** adıyla yeni bir hedef gösterilmesi elbette sebebsiz değildir. Bunun en beliğ cevabı **"Allah nurunu tamamlayacaktır, kâfirler hoşlanmasalar da!.."** meâlindeki âyettir.

şartlarında **"İslâm Şûrâsı"** Toplantısının dâvet mektubunda ihtiyaten yirmi milyon olarak zikretmiştik.

B- İSLÂM ŞÛRÂSININ TOPLANMASI

Yukarıda bilvesîle arz etmiş olduğum gibi küçük bir batı ülkesini zamanla İslâm'a râm etmek hususundaki düşünce yerine "mevcudu muhâfaza, birleştirip bir kuvvet haline getirme ve verilecek fireyi asgariye indirme" gibi bir düşünceyi daha gerçekçi bulmuş ve bu maksadla önce ekseriyetle Almanya'da yaşamakta olan Türkler'i birleştirme düşüncesine yönelmiştim.

Bu düşüncemi ilk olarak merkezleri Frankfurt'ta bulunan **"Türk Federasyonu"** idârecilerine açtım. O sırada bu federasyonun Türkiye'de talebeliğinden beri tanımakta olduğum değerli başkanı **Musa Serdar Çelebi** meşhur **Mehmed Ali Ağca**'nın bir komplosuna kurban giderek,[57] Roma'da hapse-

---

[57] **Mehmed Ali Ağca,** Malatya'nın Hekimhan Kazası'nda aslen ermeni olduğu söylenen fakir bir âilenin çocuğudur. Mâhud **"Papa Sûkasti"**nden birkaç gün sonra **Milliyet** Gazetesi'nce mahallen yaptırılmış olan bir araştırmada âilesinin ermeni asıllı olduğuna dâir yaygın bir rivâyet bulunduğu, bunu tevsik için müracaat edilen Nüfus memurluğunda Birinci Cihan Harbi devresinde nüfus kayıtlarının bir yangın sebebiyle telef olduğu ve bu cihetle bir netice elde edilemediği mezkûrdur.

Mehmed Ali Ağca, aslında mâhud dönme **Abdi İpekçi**'yi öldürmüş bir kimse değildir. Fakat **"Keşanlı Ali Destanı"** isimli tiyatro eserinde ön plâna çıkarılan meşhur bir adamı öldürmekten hâsıl olacak itibar, şöhret ve öğünme hissiyle bu cinâyeti üzerine almış ve yeraltında inşa edilmiş bulunan **Maltepe Askerî Cezaevi**'nden her nasılsa kaçabilmiş veya kaçırılabilmişti. Benim vatandan gurbete intikal ettiğim hengâmda Polonya, Rusya'ya karşı birtakım haklarını istihsal edebilmek için işçi lideri **Valensa** idaresinde ayaklanmıştı. O günkü Papa aslen Polonyalı olduğu için bütün Katolik kiliselerinde her sabah Rusya'yı tel'in eden ve Polonyalılar'a nusret temenni eden vaaz ve dualar yaptırıyordu. Bundan münfail olan Rusya, Papa'nın öldürülmesini plânlamış ve kendi alâkasının mestur (kapalı) kalmasını teminen bu işi Bulgaristan'a havâle etmişti. Bulgaristan da aynı şekilde kendi alâkasını gizleyebilmek için bu işi o sırada Türkiye'den kaçıp Bulgaristan'a yerleşmiş bulunan **Mehmed Ali Ağca**'ya ihâle etmeyi siyâseten uygun bulmuştu.

Mehmed Ali Ağca tasarlanan cinâyet için birilerini methaldâr kılmak düşüncesiyle -ihtimal ermeni asıllı olmasından dolayı- Türkçülükle iştihâr etmiş bulunan Ülkü Ocakları'na yanaşmıştı. Bu esnada Avrupa'daki Ülkü Ocakları'nı ziyâret etmekte bulunan başkan **Musa Serdar Çelebi** kendisiyle İsviçre'deki bir teşkilât şubesinde karşılaşmış ve **Ağca**, O'na ülkücü bir görüntüyle yaklaşarak bir dönmeyi (**Abdi İpek-**

dilmiş bulunuyordu. Ondan sonra başkanlığı deruhte eden **Ali Batman** da imanlı bir kimseydi. Kendileriyle sık sık görüşmekte olduğum **Ali Batman** ve arkadaşlarıyla Almanya'da çeşitli nâmlar altında teşkilâtlanmış grupların ileri gelen temsilcileriyle ayda bir toplanıp müşterek dertlerimizi konuşmak üzere mutâbık kaldık.

Dâvetimize **"Millî Görüş"** dışında hemen her grup icabet etmişti. Millî Görüş'ün katılmama sebebi bendim. Çünkü bu sırada bana karşı davranışları soğuktu. Bunun sebebi, 1978 yılında insanları sevk ve idare hususundaki kırıcılıklarıyla ilgili eski bir muhâlefetimdi.[58]

çi) öldürerek başını belâya soktuğunu, vatandan firar etmek mecburiyetinde kaldığını, buna rağmen de ülkücülerin kendisine yardım etmemesi sebebiyle perişan olduğunu söyleyerek dert yanmıştı. O da o anda cebinde bulunan 800 mark parasını O'na vermiş, saçı sakalı birbirine karışmış, perişan vaziyetteki bu gence muzdar kaldığı zamanlarda kendisini araması yolunda bir tavsiye ile yardım vaadinde bulunmuştu.

Ağca, cinâyeti işlemeden önce muhtelif otellerden, resepsiyonlardan kaydını geçirerek **Musa Serdar Çelebi**'yi defaatle aramış ve bu sûretle hem O'nun şahsını ve hem de mensup olduğu teşkilâtı bu işe plânlı bir şekilde bulaşmış gibi göstermeyi hedeflemiştir.

Böyle bir tertip neticesidir ki, **Musa Serdar Çelebi**, Roma'da Papa Sûikastı dolayısıyla dört sene müddetle hapis yatmış ve binnetice bu işle hiçbir alâkasının mevcud olmadığı sabit olmakla beraat etmiştir.

Ağca'nın bu tertibi müsellem olmakla birlikte, O'nun ermeni asıllı olduğu hususundaki rivâyeti takviye eden bir-iki delil daha zuhur etmiştir. Şöyle ki, Alman televizyonunda gösterildiği üzere Papa gazeteciler refakatinde **Ağca**'yı hapis yattığı hücrede ziyâret etmiş ve O'nunla konuşmuştur. Ancak bu mükâleme esnasında **Ağca**'nın O'nun kulağına eğilerek bir söz söylediği müşâhede edilmiştir. Bu söz olsa olsa şudur:

"-Ben de hıristiyanım, aslen ermeniyim. Seni öldüreceklerdi. Ben bu işi, sûikasti akîm bırakmak için üzerime aldım. Sana birkaç metre mesafeden ateş ettim. İstesem öldürebilirdim. Yaralamakla iktifa ettim. Bu hususu araştırırsanız, gerçeği öğrenmiş olursunuz." Yoksa neden gizli söylensin!..

Diğer bir delil de şudur ki, o da tarafımdan Alman televizyonunda müşâhade edilmiştir. **Ağca**'nın anası-babası Roma'ya oğullarını görmek için gitmiş ve bu sırada Papa'yı da ziyâret etmişlerdir. Papa, **Ağca**'nın anasına bir **"Hazret-i İsa Heykeli"** hediye etmiştir. Bir Anadolu köylüsü görünümündeki o kadının bu heykeli yüzüne gözüne sürerek göğsüne bastırması şâyân-ı dikkatti. Kökten Müslüman hiçbir Anadolu kadını böyle bir hareket yapmaz. Belki hediye olduğu için verilen heykeli nezâketen kabul edebilir, ama bu heykele böyle sıcak bir alâka göstermez.

[58] 1978 yılında Almanya'ya **Millî Görüş** dâvetlisi olarak geniş bir konferans programı için gitmiştim. Programı teşkilât yapmıştı. Bundan tabiî bir şey olamazdı. Ancak bazı günler boş bırakılmıştı. O sırada bu boş günlerimde Millî Görüş dışındaki bazı

Böyle olduğu halde toplantıya katılan **Cemâleddin Kaplan** umûmen kabul edilmemekle beraber, Millî Görüşü temsîlen aramızda bulunduğunu söylüyordu. Çünkü o sırada **Erbakan** hapisteydi. Kendisini Almanya'ya o göndermişti. Teşkilâtta fetva komisyonu başkanıydı. Lâkin kısa bir müddet sonra, benimkine benzer sebeplerle **Hasan Damar** ve **Zeynelâbidin**'le ihtilâfa düşmüş ve bulabildiği taraftarlarla kendini

---

gruplardan gelen konferans taleplerini kabul etmiştim. Meselâ Türkiye'den tanıdığım **Muzaffer Can** Hoca o sırada Stuttgart'ta bir câmiin imamlığını yapıyordu. O câmi Millî Görüş'e bağlı değildi. Stuttgart'ta Mercedes fabrikası vardır. Orada pek çok Türk işçisi çalışıyordu. Kendi re'yimle bunlara bir konferans vermem ve **Muzaffer Can**'ın câmiinde konuşmam, Millî Görüş'te kızılca kıyamet kopmasına sebep olmuştu. Millî Görüş'e bağlı olmayan bir câmi veya teşkilâtın tertiplediği bir toplantıya katılamaz, konferans veremezmişim. Bunu söyleyen İstanbul'daki talebeliği esnasında tanıdığım Millî Görüş başkanı **Zeynelâbidin Bey**'di. **Zeynelâbidin Bey** aslen Kerkük'lüydü. Kerkük şivesi ile konuşurdu. Gençliğini **Müslüman Kardeşler Teşkilâtı**'nda geçirdiği için onların teşkilâtlanma modelini benimsemişti:

"-Burada emîr menem. Menim (benim) önümde diz çökeceksen, mene (bana) biat edeceksen ve müsaade etmediğim hiçbir yerde konuşmayacaksan!.." diyordu.

Bu biat mes'elesini, **Millî Görüş**'e ve hatta **Erbakan**'ın kafasına dahî sokan bu arkadaştı. Allah rahmet eylesin, çok idealist ve saf bir insandı. Ancak teklif ettiği üslup benim mizacıma uymuyordu. Kendisiyle çok eski bir hukukum bulunmakla beraber bu tarz muameleye isyan etmekte tereddüt göstermedim. Aramızda ihtilâf çıktı ve bu ihtilâf gereksiz yere bir hayli büyüdü.

Buna eklenen bir sebep daha vardı: 1965 seyâhatimde Almanya'da **Rüştü Banaz** isimli bir talebe tanımış ve O'nun islâmî gayretlerini müşahade etmiştim. **Rüştü Banaz** o zaman beni konferansa dâvet etmiş olan **UMSO**, yani **"Avrupa'daki Müslüman Talebeler Birliği"**nin faal âzâsıydı.

1976 başında **"Sebil"** çıkmaya başlayınca, Almanya'dan abone talepleri geliyor ve bunların bedellerini banka banka dolaşıp tahsil etmek bize sıkıntı oluyordu. Bunun için **Rüştü** ile muhabere ederek kendisini mümessil tâyin ettik. O da banka hesap numarası olmadığı mülâhazasıyla yanına **Hasan Damar** adında bir işçiyi aldı. Bu heveskâr, gayretli, konuşkan, fakat son derecede de câhil çocuk, bizim işlerimizi iyi yürütmedi.

1978'de iki senelik hesabı kendisinden aldığımızda bu meblağ matlubumuzun yaklaşık yüzde onu kadar olan otuzaltı bin marktı. Kendisi bu sırada **Zeynelabidin Bey**'ın genel sekreteriydi. Ne eski, ne yeni yazı bilmeyen bu câhil çocuk, ihtimal sadece adını duymuş olduğu **Behice Boran**'ın asistanı olmaktan, İmam-Hatip mezunu bulunmaya kadar hilâf-ı hakikat beyanlarla ortalığı velveleye veriyor ve konuşmasında dînî, ilmî, tarihî sayısız yanlış yüzünden her gittiği mahaldeki hocayla kavga ediyordu. Aşırı **Erbakan** taraftarlığıyla aynen birtakım şarlatanların binbir zaafını kemalistlikle setrettiği gibi setrediyor ve bu sebeple merkezce beğenildiği için yerinden kımıldatılamıyordu. Bu ihtilâf bu câhil çocukça da körükleniyordu. Çünkü elinden SEBİL temsilciliği alındığından dolayı münfaildi.

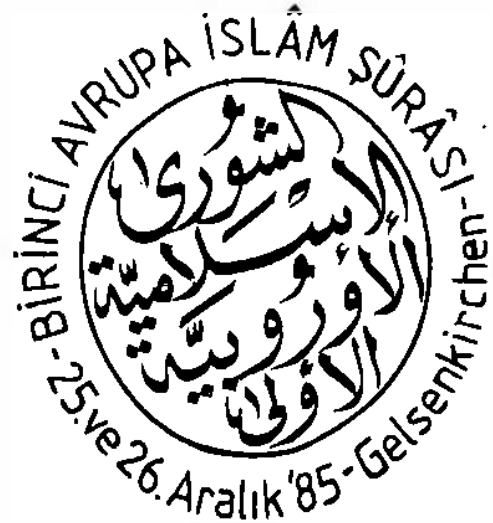

Yukarıda 1. İslâm Şûrâsı toplantısı için kullandığımız yaka rozeti... (Arabca yazı alman muhtedi Bilâl Câmii imamı, **Abdullah**' a âiddir.)Altta Türk-İslâm kongresinden (Wiesbaden) çıkarken **İsa Al** ve **Musa Serdar Çelebi** ile birlikte...

Millî Görüş başkanı olarak seçtirmişti. Yanında yine **Erbakan**'ın Almanya'ya gönderdiği **Hüseyin Kânî** adında az çok mürekkep yalamış eski bir umum müdür vardı. Ancak **Zeynelâbidin** ve etrafındakiler hocayı Milli Görüş başkanı olarak tanımıyor ve bu makamı eski kadroyla devam ettirmek iddiasında bulunuyorlardı. Bu sûretle Millî Görüş iki başlı bir vechе arz ediyor, hapisteki **Erbakan**'dan sarih bir beyâna muttali olunamadığı için ihtilâf sürüklenip gidiyordu.

Ben, **Cemâleddin Kaplan**'ı daha önce tanımazdım. Türkiye'deyken bütün islâmî gruplara müsamaha nazarıyla bakmış olmamdan dolayı, Süleymancılar'ın lideri **Kemal Kaçar** bir gün bana, "**Ben bir Süleymancı idim**" başlı-

---

Ufak bir araştırma sonunda O'nun teşkilâtta kırıp döktüğü, rencide ettiği sayısız insanın şikâyetlerine muttali oldum ve bu şikâyetleri itham edilenlerin önünde dillendirmek için **Köln Millî Görüş Merkezi**'nde bir toplantı tertip ettim. Burada dehşetli bir kargaşa çıkardılar ve kimseyi konuşturmak istemediler. Ben o zaman **Millî Selâmet Partisi Genel İdare Kurulu** azasıydım. Bu şikâyetleri **Erbakan**'a duyurmak istiyordum. Heyhat!.. Toplantı, kanlı-bıçaklı bir kavgaya müncer olmak üzereydi ki, beni ziyarete gelen ve ayrı bir toplantıya götürmek isteyen **Mehmed Niyazi Özdemir**'le orayı terk ettim.

O gün **Mehmed Niyazi**, beni, ülkücülerin hazırlanıp bekledikleri bir salona götürdü. Orada kendileriyle uzun bir sohbet yaptım. Hatta bu sohbette **Türkeş**'i hacca gitmiş olmasına rağmen, Cuma namazı dahî kılmamakta olduğu yolunda tenkit etmemden az kalsın orada da kavga çıkacaktı. Ah bu tâvizsiz ve doğrucu olmak ne belalı bir iştir!..

Bu hareketim de **Zeynelâbidin** için bir şikâyet mevzuu oldu. Ona göre ben ülkücülerle nasıl sohbet edebilirdim. Aramızdaki metod farkını anlatmak kâbil değildi. Ben nerede konuştuğuma değil, ne konuştuğuma dikkat edilmesi hakkında neticesiz müdafaalardan sonra onlardan koptum.

Bundan sonra bazı müştekileri konuşturup, bunu ses bantlarıyla tescil ettik. Ben Almanya'da biraz daha kalacağım için bir ân önce **Erbakan**'a ulaştırılmak üzere bu bantları -o sırada Türkiye'ye dönmek üzere olan- **Ali Güneri**'ye verdim. Meğerse fareye peynir teslim etmişim. **Ali Güneri** yakın bir gelecekte Konya'nın otuz kilometre dışında ve Hürriyet Gazetesi'ne âid olduğu söylenen birkaç bin parsel arsayı pazarlamayı düşünüyormuş. Onun için teşkilâtla iyi geçinmeye mecburmuş. Bu bantlar yerine ulaştı mı bilmiyorum. Fakat Türkiye'ye döndüğümde Genel İdare Kurulu'nda mes'eleyi açtığımda **Erbakan**'ın önce hahişkâr bir alâka gösterdiğini, kısa bir müddet sonra da yüz seksen derece aksine bir hissiyata büründüğünü müşâhede ettim.

Yaptığım araştırmaya göre, bunun sebebi benim Avrupa'daki teşkilâtla düştüğüm ihtilâfın, o sırada parti içinde muhâliflerin lideri olarak temâyüz etmiş bulunan **Korkut Özal**'a Almanya'da bir zemin hazırlamak maksadına bağlı olarak izah edilmiş ve **Erbakan**'a öylece kabul ettirilmiş olmasıydı. İşte o gün bugündür **Millî Görüş** teşkilâtının bana iyi bir gözle baktığı söylenemez. Bunun daha sonra **Erbakan**'ın Almanya'ya gelince ortaya çıkmış bir tezâhürü vardır ki, yeri gelince o da anlatılacaktır.

ğını taşıyan bir kitapçık göstermiş ve bunu o zaman Adana müftüsü olan **Cemâleddin Kaplan**'ın yazmış bulunduğu hakkında izahat vermişti. Gerçekten bu kitapçık akıllı bir adam işi olamazdı. Cephemizi dinsizlere gammazlamak istikametinde hilâf-ı hakîkat beyânlarla doluydu. **Cemâleddin Kaplan** hakkındaki kablî mâlumâtım bundan ibaretken, O bir gün kalkıp yazıhâneme gelmiş ve benden 1978'deki ihtilâfın tafsilâtını dinlemek istemişti. O zaman ben kendisine Millî Görüş Teşkilâtı'nda yaptığı ameliyatın yerinde ve haklı bir hareket olduğunu, fakat **Erbakan**'ın kendisini tasvib etmesine imkân bulunmadığını anlatmaya çalıştım. O ise, hâhişkâr bir tasvib göreceğini sanıyordu. Bana o gün **Cemâleddin Kaplan** hoca sığ akıllı, saf bir adam görünmüştü ki, bilâhare tevâlî edecek olan müşâhedelerim bu gerçeği te'yid edecekti.[59]

---

[59] **Cemâleddin Kaplan,** böyle sığ akıllı görünüşüne rağmen Millî Görüş'te haklı bir ameliyata giriştiği için önceleri ben de kendisini nisbî bir sûrette desteklemiştim. Vaktâ ki, **Erbakan** hapisten çıkıp da kendisini Millî Görüş Başkanı olarak tanımayınca mâlî sıkıntı içine girmiş ve bu sebeple İranlıların kucağına düşmüştür. Onunla müşterek câmi açılışlarında konferans ve kongrelerde bulundum. Önce ufak-tefek yanlışlarını hoş görmeye çalıştım. Fakat bir gün dâvet edildiğim kongrelerinde konuşma sıramı beklerken bir İran milletvekilinin kürsüye çıkıp Alevîlik propagandası yaptığını görünce aramızdaki ipler koptu. O gece kendisini yardımcısı durumundaki **Ahmet Polat**'ın evinde sıkıştırdım. Körle yatanın şaşı kalkacağı yolundaki ikazlarıma mukavemet edince kendisini cidden perişan ettim. O derecede ki, ayrılırken bana elini uzatmadı:

"-Elini vermiyor musun, Hoca?!" deyince de:

"-Bende el-kol mu bıraktın. Beni budanmış ağaca çevirdin!" dedi.

Sonradan yardımcısı **Ahmet Polat**'la kendisi arasında gazetelere kadar akseden çirkin çatışmalar vâkî oldu. Bunların İran'dan alınmış olan paranın taksiminden doğduğu, o sayfalara bakılınca kolayca anlaşılır. O zaman yakın arkadaşlarımızdan **Şerâfeddin Özkan,** kendisinin yardımcısı idi. Ayrılmak istedi. Ben müsaade etmedim. Zira bu hareketin arka plânına dâir haberler almak ihtiyacımız vardı. Hâdiseler tevâlî etti. **Cemâleddin Kaplan** kendi câmilerini şîî propagandası yapılan dergilerin dağıtıldığı, alevî propagandasının alabildiğince tezgâhlandığı birer mahfel haline getirmekten içtinab etmedi. Komik bir sûrette kendisini halife ilân etti ve alman polisinin müsaadesiyle oturmakta olduğu bir apartman dairesinin kapısına "Hilâfet Devleti" levhasını astırmak maskaralığına kadar bu vâdide ileri gitti. Etrafına topladığı üç-beş meczupla Köln ve o zaman Almanya'nın başşehri olan Bonn caddelerinde tekbir getirerek dâvâmızın düşmanlarına pek çok istifade edecekleri malzemeyi akılsızca verdi.

Grupları bu sûretle birleştirmek üzere yaptığımız aylık toplântılar her defasında başka bir merkezde gerçekleşiyordu.

Cemâleddin Kaplan'ı böyle şiddetli radikal islâmcı göstermeye imâle eden aslında bir kısım ajan hüviyetli kimselerdi. Bunlar Türk basınının bazı gazeteleri vâsıtasıyla Cemâleddin'i tahrik ederek yaptırdıkları hareketleri mübâlağalandırılmış haberler hâline getiriyorlardı. Bununla yamanmak istedikleri Avrupa Birliği'ne bir mesaj vermek gâyesi güdüyorlardı. O mesaj şuydu:

"-Bizi aranıza alınız. Almazsanız Türkiye artık bir hayli gelişmiş ve genişlemiş bulunan irticâî faaliyetler yüzünden Ortaçağ karanlığına gömülecek ve bu ülkede batılılaşma istikametinde atılmış bütün adımlar iptale mahkûm olacaktır!.."

Birkaç mezzubun hareketlerini basına mübâlağalandırarak aksettirmenin sebebi buydu. Çünkü o sıralarda (1983) Avrupa Birliği'nce (o zamanki adıyla Avrupa Ortak Pazarı'na) giriş için konulmuş olan yirmi senelik müddet hitama ermek üzereydi. Bu düşüncenin fiili bir müşahedesine de burada ismini zikretmek istemediğim bir askerî ataşe vâsıtasıyla vâkıf olmuşumdur. O sırada Hâriciye Vekili bulunan ve daha evvel Almanya'da büyükelçilik yapmış olan Antakya'lı milletvekili **Vâhid Halefoğlu,** Hâriciye Vekili sıfatıyla İngiliz başvekil Margret Thatcer'i ziyâret etmiş ve O'nun önüne irticâî faaliyete âid gazeteleri koyduktan sonra şu mâhiyette şeyler söylemiştir.

"-Bizim Batı'yla nikâhımızı kıymış olan milletsiniz. Lâkin bu nikâh bozulmakta ve Türkiye bir ortaçağ üslûbuyla dinî devlet olmaya doğru gitmektedir. İşte bunu gösteren vesâik!.."

Margret Thatcer, Türk Ordusu'nun Türkiye'deki batıcı zihniyetin koruyucusu olduğu yolunda bir itirazla mevzubahs edilen tehlikeyi vârid görmediğini söylemesi üzerine, **V. Halefoğlu** şu karşılığı vermiştir:

"-O kadar güvenmeyiniz. Bu zihniyetteki insanlar, orduya da sızmışlardır. Aslen general olan bugünkü reisicumhurumuz (**K. Evren**) bu gerçeğe işâretle şikâyetlerde bulunmuştur. İşte size onun bu meseleye dâir konuşmasının bantı!.."

Gerçekten o sırada General **Evren,** Adana'da yaptığı bir konuşmada bazı gericilerin (!) orduya da sızdığı hakkında bir konuşma yapmıştı. İhtimâl, o gün bu gündür irticâ yaygaralarına revaç verenlerin derûnî maksadlarından biri de Batılı ülkelerin bizi aralarına almak husûsunda iştahlarını kabartmaktır.

Biz yine **Cemaleddin Kaplan** bahsine dönelim:

Bir gün Aachen'da Türk havayolları acentalığı yapmakta olan **Hanefi Ağırman** kardeşimizin dükkânında bu mesele açıldı. Kalabalık bir misafir topluluğu vardı. Papaza kızıp perhizi bozmak nevinden **Kenan Evren** veya **Necmeddin Erbakan**'a kızıp Türkiye'ye cephe almanın mantıksızlığını izah ettim.

Bu uzun konuşmanın ruhunu aksettirmesi bakımından vermiş olduğum bir misali nakledersem, bakış açımın anlaşılacağını sanırım. Orada demiştim ki:

Benim Almanya'ya ilk geliş yılım 1965'tir. O sırada Almanya'daki bütün yurttaşlarımız filinta gibi delikanlılardı. Aralarında bir yaşlı kimseyi görünce:

"-Oğlunu mu ziyarete geldin?" diye sorar ve müsbet cevap alırdım. Farz edelim ki, o zamanlarda birisi oğlunun hasretine dayanamayarak:

"-Oğlum gel, oğlum gel!.." diye ısrar etmiş, oğlunun gelemeyeceğini anlayınca da onun gönderdiği bir biletle uçağa binerek Almanya'ya gelmiş. Bu gerçekten olmuş

Epey mesâfe almış gibi görünüyorduk. Müşterek mes'elelerde birlikte hareket etmek prensipi üzerinde anlaş-

---

bir vak'a olmayabilir, ama olması muhtemeldir diye söylüyorum. Bu adamcağız memlekette imammış. Oğlu vardiya usulü çalıştığı için o işe gittiğinde Heim denilen işçi yurtlarında onun odasında barınıyormuş. Oğlu işten geldiğinde kendisini alıp parklarda dolaştırıyormuş. Bir müddet böyle vakit geçirmiş. Bir gün oğlu fabrikada çalışmakta iken adamcağız hastalanmış. Heim'dan kendisini pijamalarıyla bir hastaneye kaldırmışlar. Oğlu gelince durumu öğrenmiş ve hastahaneye koşup kendisiyle alâkadar olmuş. Artık her gün iş dönüşü babasına uğruyor ve ihtiyaçlarını gideriyormuş. Bir gün doktorlar:

"-Bu hasta iyileşti, hazırlayın kendisini oğlu gelince taburcu edelim!.." demişler. Hazırlayın, elbiselerini giydirin demek oluyordu. Halbuki adam pijamayla gelmişti. Elbisesi yoktu. Avrupa'daki hastanelerde kadrolu birer papaz mevcuddur. Bu adamın hastahâne kaydında meslek olarak **"Religios Person** (Din adamı)" yazılı olduğundan papaz demiş ki:

"-Bu benim meslektaşım. Benim elbiselerimi giymesinde bir mahzur olmaz. Yanımda bir fazla elbise var. Onu vereyim!.."

Adamcağız ömründe papaz görmediği için papazın mahsus bir kıyafeti olduğunu bilmiyormuş. Müslüman din adamlarının kıyâfeti, câmiye münhasır bir hale getirildiğinden, papaz için de böyle olacağını düşünmüş ve kıyafeti giyip oğlunu beklemeye başlamış. Oğlu geldiğinde babasını papaz kıyafetiyle görünce,

"-Eyvah!.. Benim babam papaz oldu!.." deyip onu pencereden aşağıya mı atar. Yoksa:

"-Aman babacığım!.. Bu papazların kıyafetidir." diyerek elbiseyi mi parçalar.

Cemâleddin kıyâfeti yüzünden bu babayı pencereden atan mecnun evlâd gibidir. Bu misalde devlet imamdır. Milletin teşkilâtlanmış ve siyâset sahnesine aksetmiş şahsiyetinin adıdır. O biziz. Ona papaz kıyafeti giydirilmiş. Yani elbise makamındaki üslup yabancıdır. Bizim mücadelemiz bu üslupladır, devletin kendisiyle değil!.. O'nun zâhirî görünüşü yüzünden içindeki gövdeyi imha etmek akılsızlıktır. **Cemâleddin** bunu yapan bir aptal adam durumundadır!.."

Ben bu sözleri söylediğim zaman orada **Hanefî Ağırman**'ın bir çok misafiri vardı. Meğer bunlardan birisi MİT teşkilâtı gelenlerindenmiş. İki-üç gün sonra çıkıp bana, Limburg'daki fabrikaya geldi. Hüviyetini göstererek benimle açık açık konuşmak istediğini söyledi. Gösterdiği hüviyetten Trabzon doğumlu olduğu görülüyordu. Hemşehriliği de ileri sürerek:

"**-Hanefî Ağırman**'ın dükkânında seni dinledikten sonra gidip elçilikteki dosyana baktım. Doğrusu senin nâmına üzüldüm. Sen vatansever bir insansın!

Böyle gurbette sürünmemelisin! **Cemâleddin** gibilerden çok farklısın! Ancak bir mesele var: **M. Kemal Paşa**!.. Artık bu bahsi kapasan da biz de yardım etsek vatanına dönsen olmaz mı?" dedi. Kendisine sordum:

"-Sen İslâmiyet'i ve **M. Kemal Paşa**'yı ne kadar bilirsin?!

"-İslâmiyet'i Cuma namazı kılacak kadar, **M. Kemal Paşa**'yı da mektepte öğrettikleri kadar bilirim!" dedi.

mıştık. Bunlar İslâmiyet'in Almanya'da resmen tanınması ve Türk çocuklarının bulundukları sınıflarda okutulacak din dersleri gibi mes'elelerdi. Fakat **"Türk Federasyonu Merkezi"**nde yapılan son toplantıda **Cemâleddin Kaplan**'ın birlikte getirdiği birkaç gençle aramızda şiddetli bir kavga zuhur etti. Bunların kürtçü olduğu anlaşılıyordu. **Cemâleddin, "milliyet ve diyânet münâsebeti"** üzerinde vâzıh ve selîm bir muhâkeme sergilemiyor, beraberindekileri iltizam ediyordu. Bense İslâm'ın müsaade ettiği kadar bir vâkıa olan ırkın da -ancak belli ölçüde- tutulabileceği yolunda izahlarda bulundum, fakat muhâtaplarım iknâ olmak istîdâdında insanlar değildi.

Bu toplantı son oldu. Türk Federasyonu idârecileri en az

"-Bak!" dedim. "Sen, dini de **M. Kemal Paşa**'yı da benim kadar bilsen, benim zapt-ı nefs ettiğim kadar bile sükût edemeyip feryâd u figan ile bağırırsın! Gerçekler o kadar acıdır!.."

"-İyi ama kaanun var. Bak hapsediliyorsun, vatancüdâ oluyorsun!.." dedi.

Cevap verdim:

"-Adam öldürme aleyhine de kaanun var. Hem de müeyyidesi daha ağır, idama kadar gider. Ama böyle bir ceza adam öldürülmesini önleyemiyor." Bu minval üzere konuşmada cevap veremeyince:

"-Bak!.. Sen **"Yunan Mezâlimi"** yazmışsın!.. **"Moskof Mezâlimi"** yazmışsın!.. Bizim şirket (MİT'i kastediyor) bunlardan dolayı sana müsâmaha etmiştir. Sen **Rıza Nur**'un hatıralarını yayınladın!.. Onun çeyreği kadar bir iş yapmamış nice insan, fâil-i meçhul bir cinâyetin kurbanı olmuştur. Bu demektir ki; sen bizim müsâmahamız sayesinde hayattasın. Bunun değerini bil!"

Bu iyi niyetli ajan, idealist bir fikir adamlığının ne demek olduğunu bilmediği için O'na benim tavrımı kabul ettirmenin imkânı yoktu. Bir miktar daha hoşbeşten sonra dostça ayrıldı.

Buraya Türkiye'ye döndükten sonra eski MİT'çi **Mâhir Kaynak**'ın bir sohbette söylemiş olduğu şu sözleri de kaydedersem mücâdelemizde karşılaştığımız bazı hâdiselerin daha kolay anlaşılacağını zannediyorum. **Mahir Kaynak** demiş ki:

"-Arkadaşlar, düzene ters düşerseniz sizin -doğru veya yanlış- devlette bir dosyanız olsun. Bu maddî bir sû-istimal olabileceği gibi, bir metres işi dahî olabilir. Elverir ki, cemiyette itibarınızı sarsmaya ve sizi tesirsiz hale getirmeye yarasın!.. Aleyhte müessir olduğunuz an bunu ortaya atarlar, buna rağmen yolunuza devam ederseniz bilin ki; hayatınız tehlikededir. Bu iki MİT'çinin parmak bastığı gerçek belki bugün bile hâlâ aynı dehşetle devam etmektedir.

bizim kadar dindar çocuklardı. Onlar dahî inkisâr-ı hayale uğradılar. Bu sûretle Dünya'dan habersiz bu gibi insanlarla müşterek bir cephe vücûda getirmenin güçlüğünü kavrayınca bu gâyenin Türkler'e hasrı düşüncesinden vaz geçip, Batı Âlemi'nde yaşayan bütün müslümanları birleştirecek bir hareket plânlamaya koyuldum ki, bu düşüncenin ilk mahsûlü **"Birinci İslâm Şûrâsı"** oldu.

Bu hareketin ferdî bir düşünce ve tasavvur mahsûlü olduğu intibâını vermemek için de çeşitli teşkilâtlara tâbî, nazım geçen insanların müşterek bir dâveti sûretinde göstererek[60], **"25 ve 26 Aralık 1985 tarihinde Gelsenkirchen Dickamp str 12 a"** da eskiden câmi olarak kullanılmış geniş bir salon-

---

[60] Türk, Arap, Pakistanlı vesâir her kavimden insanlara bu dâveti ulaştırmış olduğumuz halde İranlıları kasden çağırmamıştık. Bunun sebebi şuydu:

Ben Almanya'ya 1965 yılında ilk defa olarak konferans vermek maksadıyla gittiğimde dâvetin sahibi **UMSO** (United Muslim Student Organization in Europa= Avrupa'da Müslüman Talebeler Teşkilatı) idi. Bunun tanzim ettiği toplantıya o zaman İranlılar'ın Hamburg'taki câmiinde imam olarak vazife yapan meşhur **Behiştî** de birtakım İranlı talebeyle birlikte gelmişti. **Behiştî,** İran'da yirmi beş milyonu mütecâviz olan Azerî ve Türkmen kitlenin ileri gelir âlimlerinden biriydi. Düşünceleri Ehl-i Sünnet'e çok yakındı. Bu yüzden kendisiyle takriben bir hafta imtidâd eden bu konferansta çok iyi dost olmuştuk. Bilâhâre de İran'a tâtile giderken İstanbul'da bana uğrardı. O, menşei bir Yahudi fitnesi olan Şiîlikle Sünnîlik arasındaki derin münâfereti hafifletmek gayesini güden bir insandı. Bilâhare **Humeynî** hareketi içinde yer almış ve bu hareketin dindarlar ve solcularla birlikte gerçekleşmiş olmasına rağmen solculara bekledikleri tâvizin verilmemesinden mes'ul tutularak, onlar tarafından katledilmiştir. Yakînen tanıdığım, fikirlerine vakıf olduğum **Behiştî**'nin içinde bulunması, benim İran İhtilâli'ne ümitvâr bir gözle bakınama yetmemişti. Zira **Şah**'ın devrilmesi ve **Humeynî**'nin iktidara getirilmesinde dış güçlerin oynadığı rolü ve takip ettikleri maksadı çok iyi biliyordum. Bunu, henüz Türkiye'den çıkmadan haftalık Sebil dergimizde bir çok kereler ifâde etmiş ve Türkiye'nin sağcı basınında İran İhtilâli'ne taraftar olmamakta tek kalmıştım. Almanya'da ise **Cemâleddin Kaplan**'ın onların ağına düşmesi sebebiyle bu mes'eleyi uzun uzun anlatan müteaddit konferanslar vermiş ve bundan dolayı İran MİT'i tarafından defaatle ölümle tehdid edilmiştim.

Bir sebep de daha **Şah** zamanından başlamak üzere, İran'ın Türkiye'deki menfur **"Kürtçülük hareketi"**ne SAVAK ajanları sebebiyle sağladığı destekti. Bunu da o zaman bir başyazıda **"İran'ın Târihî Misyonu"** adıyla mufassal ve müdellel bir sûrette yazmıştım. (Sebil, sayı: 130 ve 23 Haziran 1978 tarihli nüsha) İranlıları, İslâm Şurası'na dâvet etmememdeki temel sâik, İran İhtilâli'nin gâyesine müteallik sırrî mâlumâtımdı. Bunu burada birkaç cümleyle özetlemek gerekirse şöyle diyebiliriz:

da bir toplantı tertip ettim. Bu toplantının programına ekli dâvet mektubu şöyleydi:

Şah, Alman Harbi'nden sonra Rus işgaline mâruz kalan İran'da Amerikan desteğiyle Ruslar'ı def etmişse de iktidarı **Musaddık** riyâsetinde sola kaptırmıştı. **Musaddık'ın** Amerikan yardımıyla devrilmesiyle İran petrollerinin Amerikan istifadesine arzı gerçekleştirilmiş ve bu da daha önce İngiltere güdümünde olan İran'ın Amerika güdümüne geçmesine intaç etmişti. **Şah,** her yaz Amerika'ya gidiyor ve bir sıhhî kontrol, yani check up yaptırıyordu. Bir defasında kanser olduğu ve iki sene yaşayabileceği anlaşılmıştı. Amerikalılar bunu gizli tuttular. Şah'ın ölümünden sonra bir otorite boşluğu doğabileceği ve iktidarın tekrar komünist **TUDEH** Partisi'ne geçebileceği endişesine kapıldılar. **Şah'ın** en büyük oğlu on yaşlarındaydı. Duruma hâkim olamazdı. Bunun için İngilizler'in 1926'da yaptığı gibi bir askerî ihtilâl ile hükümdar âilesini değiştirmeyi düşündüler.

Gerçekten 1926'ya kadar İran'da Türk asıllı **Kaçar Hânedânı** hâkimdi. **Kaçarlar,** petrolü İngilizler'le bölüşmeyi kabullenmeyince İngilizler, o zaman İran Ordusu'nda bir albay olan **Rıza Pehlevî**'yi destekleyerek bir ihtilâl yaptırdılar ve **Pehlevî** Hanedanı'nı kurdular. **Rıza Şah Pehlevî** aslen Sünni idi. İran'ın şartlarını göz önüne alarak teşeyyû etti, yani şîîleşti. Petrolleri İngilizler'le birlikte işletmeye koyuldu.

Bu defa da Amerikalılar, benzer bir askerî ihtilâlle iktidar değişikliği düşündüler. Amerikan entelijansının bu ihtilâli en ince noktasına kadar plânlamış olduğu bir hengâmda başkanın etrafında ve kendisine bağlı dar bir kadro (bu kadro, her başkanla birlikte değişir) bu harekete muhâlif oldu. Zira askerî darbeyle gelen bir iktidarın uzun müddet devam edemeyeceği, şartların 1926'ya nazaran pek çok değişmiş bulunduğunu, mevcud bir halk hareketiyle birleşerek bu iktidar ve kadro değiştirmeyi gerçekleştirmenin daha uygun olacağı görüşünü ileri sürdüler. Bunun üzerine entelijans elemanları **Şeriat Medârî** ile temasa geçtiler. Petrol üzerindeki haklarını muhafazaya söz verdikleri takdirde onların **Şah**'ı devirmelerine yardımcı olma vaadinde bulundular. **Şeriat Medârî**'yi entelijans elemanları propagandayla agrandize edip (büyüterek) millî bir kahraman yapacaklarını söylediler. **Şeriat Medârî** bu iş için yaşının çok ilerlemiş olduğunu ileri sürerek **Humeynî**'yi seçti. **Humeynî** yurtdışındaydı. Bir müddet Irak'ta, bir müddet de Bursa ve İstanbul'da ikamet etmişti. Bu sırada evlâd-ı Resûl'den birisinin idâresi altında bulunması sebebiyle Fas'a gitmek istiyordu. Gayesi biraz Paris'i görüp sonra da oradaki Fas Elçiliği'nden vize alıp oraya gitmekti. Kendisi üzerindeki plânlardan haberi yoktu. Beynelmilel bir sûrette teşkilâtlanmış bulunan CIA ajanları, uçaktan inerken üzerine gazetecileri, televizyoncuları sevketti ve kendisinden İran rejimi hakkında beyânât alarak bunu manşete çektiler. Diğer taraftan Paris'teki solcu talebelerin lideri olan **Beni Sadr** -ki bu da bir Türkmen aşiretinin çocuğudur- Marksist bir insan olmasına rağmen, **Şah**'a karşı olan hareketi tek başlarına yürütemeyecekleri yolunda bir telkinâtla **Humeynî** ile birlikte olmaya imâle edildi. O, **Humeynî** için hazırladığı bir evi, bir nevi hareketin karargâhı hâline getirdi. **Humeynî**'nin olup bitenlerden haberi yoktu. Pasaportunu verdi ve kendilerinden Fas Büyükelçiliği'nden vize almalarını istedi. Fas Büyükelçiliği, o gün manşete çıkmış olan bir adamı vize verip ülkesine kabul etmenin birtakım siyâsî mahzurlar doğurabileceğini düşündü ve:

"Aziz Kardeşimiz,
Bizler, bir câmianın derd ve dâvâlarının hall-u fasl edilme-

"-Bunu hükümetime sormam lâzım!.." diyerek baştan savdı. Ondan sonraki müracaatları ise, "Bukra, Bukra (yarın, yarın)" diyerek hep savsakladı.

Bu müddet zarfında entelijans elemanları, her gün **Humeynî**'yi ziyâret edip İran hakkında beyânâtlar aldılar. Bunlar İran'daki Amerikan Büyükelçiliği'nde çoğaltarak halk arasındaki eksik olmayan ajanları vasıtasıyla yaydılar. Öyle oldu ki, **Humeynî** Paris'te konuşuyor, ertesi gün kasetler Tahran'da halkın elinde dolaşıyordu. Sokak nümâyişleri günde iki yüz civarında adamın ölümüne sebep olacak şekilde arttı. Tansiyon bu derece yükselince İran Ordusu'ndaki Amerikan güdümlü subaylar da halka katıldılar. Bunu gören **Şah İkinci Rıza Pehlevî** ülkeyi terk etti. **Humeynî**, İran'a döndü ve iktidar mevkiine geçti. Fakat solculara bekledikleri tâvizleri vermedi. Sadece **Beni Sadr**'ı reisicumhur yapmakla yetindi. Bunun üzerine solcuların mâhud Amerikan Büyükelçiliği'ni basmaları gerçekleşti. **Humeynî** bu hareketi tasvib etmese, aralarındaki münâfereti aleniyete dökeceklerdi. ABD Büyükelçiliği'nde **Humeynî**'nin Amerikan entelijansınca desteklendiğine dâir vesikalar bulacaklarını ummuşlardı. Diğer taraftan Amerika buraya elçilik baskını sebebiyle bir müdâhalede bulunursa, aynen 1920 Azerbaycan misâlinde olduğu gibi, Rusları:

"-Gel bizi kurtar!" diye dâvet etmek şansı zuhur edecekti. Bunların hiçbiri olmadı. Amerika muvaffakiyetsiz bir hareket yaptı. Gönderdiği uçağı düşüp parçalandı. İşgalciler ondört ay direndikten sonra, **Şah**'ın Amerika'daki paralarından bir miktar alarak elçilik mensuplarını serbest bıraktılar... Bu sefer tedhiş hareketlerine başladılar. Yukarıda zikrettiğimiz **Behiştî** ve emsâli bir çok kimsenin katledilmesi bu sûretle gerçekleşti. O zaman **Humeynî** içerideki kargaşayı bastırmak için bir dış gâile ihdas etmek ihtiyacını hissetti ve Irak'a karşı seferberlik ilân etti. Çünkü Irak'la tâ **Şah** zamanından beri devam eden bir **"Bahreyn ihtilâfı"** mevcuddu. Diğer taraftan şiî itikadınca **mehd-i muntazar** (=beklenen mehdî) gelinceye kadar **"velâyet-i fakih"** sıfatıyla şiî Âlemi'nin başı olduğu için şianın mübârek makamlarının da (Necef, Kerbelâ gibi) kendi idaresi altında olmasını zarurî görmekte idi. Bunlara yakînen vâkıf olan **Saddam,** İran'ın seferberlik ilânının kendisine karşı olduğunu düşünerek ertesi gün İran'a hücum etti.

İran'da şiayı iktidar yapmak, Âlem-i İslâm çapında bir fitneyi uyandırmak maksadına ma'tuf idi. Bu hareketle Dünya'nın her yerinde ve hassaten Türkiye'deki alevîler moral bulacak ve derlenip toparlanacaklardı. Sekiz sene süren harp, buna imkân vermediyse de gerçek hedef buydu. Ben bunu bir bilârdo oyununa benzetiyordum. Bilârdoda bir topa vurulur, o topun diğer bir topa verdireceği hareket gâye ittihaz edilir. Amerikan entelijansı ile içli-dışlı olan Siyonizm, hemen her Müslüman memlekette mevcud olan islâmî sünnî bir hareket akamete uğratmak için onların karşısına Alevîliği çıkaracak bir destekçi devlet türetmiş oluyorlardı. Bu, asıl Türkiye içindi. Çünkü Âlem-i İslâm'da, İslâm düşmanlarının gelecek bakımından en fazla endişeye kapıldıkları hareket Türkiye'dedir. Ben diyordum ki, Türkiye'den câhil alevî çocuklarını alıp Kum Şehri'nde okutacaklar ve sonra geriye döndürecek ve onlarla alevîleri organize edip siyâset sahnesinde iddialı bir topluluk haline getirecekler. Bunu bugün Türkiye'de olduğu kadar Almanya'da da yapmışlardır. İran ihtilâlinden önce tamamen uykuda olan Alevîlik uyandırılmış, Türkiye'de bir çok cemevi açılmış ve bunun benzerleri Almanya'da bile ortaya çıkmıştır.

sinin evveliyetle, onun idârî dirâyet ve ilmî kifâyet arzeden münevver mensuplarına râcî bir mes'uliyet olduğunu düşünerek,

---

Üstelik Almanya'daki cemevlerinin imamları İranlıdır. Maaşlarını oradan alırlar. Yerimizin kifâyetsizliği sebebiyle tafsilâta giremiyoruz. (Tafsilât isteyenler şu esere bakabilirler: **Paul E. Erdman,** The Crash of '79, London, 1979)

Bunları seksen öncesi bir akşam **Âbidin Topbaş**'ın evinde kalabalık bir topluluğa daha tafsilâtlı olarak anlatmıştım. Hâzirûndan birisi hâlen Cidde üniversitesinde kimya profesörü olan **Tâlip Alp** beydi. O, bana o gece:

"-Tarihî kinlerle konuşuyorsun?!" demişti.

Biz sohbet ederken televizyon **"Kâbe Baskını"** haberini vermişti. Demek ki, o günün gecesiydi. Ben de kendisine:

"-**Humeynî** imam olsa, sen de arkasında cemaat olsan, bu namaz sahih olur mu?" demiştim. O da:

"-Olur!" demişti.

Bunun üzerine aramızda bir münakaşa daha çıkmıştı. Ben:

"-Abdest, namazın şartıdır. Abdestin dört farzından biri de ayakların yıkanmasıdır. Farzı eksik olan bir ibâdet "keenlemyekûn"dur, yani yok hükmündedir. **Humeynî** abdest alırken ayaklarını yıkamayacağı için -ki, bu O'nun inancı gereğidir. O'nun arkasında kılınan namaz iâde edilmek gerekir." demiştim.

Bulunduğumuz odada telefon yoktu. Birisi içeriye gidip **Emin Saraç** hocaefendiye durumu arzetmiş. Geldi ve:

"-Münâkaşaya mahal yok, **Kadir Bey**'in söylediği doğruymuş. **Emin Saraç** Hoca böyle söylüyor." dedi.

Bu hâdisenin üzerinden on sene geçmişti ki, bir gün Cidde'den Frankfurt'a uçacaktım. O zaman Cidde'de ve Mekke'de pek çok türk entellektüeli vardı. Uçağın kalkışı sabaha karşıydı. Benden o saate kadar bir sohbet istediler. Bir evde toplandık. Genişçe bir odada seksen yüz kişi vardı. **Tâlip Alp** hâzirûna hitaben konuşmama başlamadan önce:

"-Ben **Kadir Bey**'le bir helâlleşmek istiyorum." dedi.

Hayretle sordum:

"-Ne helâlleşmesi?"

Yukarıda naklettiğim hikâyeyi anlattı ve:

"-Ben" dedi. "O zaman kendisine «tarihî kinlerle konuşuyorsun» diye itiraz etmiştim, fakat bugün O'nun orada söylediklerinin doğru olduğuna inanıyorum. Bu yaz İngiltere'deydim. İran İhtilâli'nin yıldönümü toplantısı yapılacakmış. Benim ilgili bulunduğum **TÜRKYAR** (Türk Talebeleri Yardımlaşma Derneği) de bu toplantıya çağrılmıştı, orayı temsilen ben gittim. Bir resepsiyon veriliyordu. İngiltere'deki İran Büyükelçisi türk olduğumu anlayınca, beni kenara çekti ve:

"-Türkiye'ne ne kadar alevî var?" diye sordu.

Dedim ki:

"-Ben bu işleri pek iyi bilmem, ama tahminim beş milyon kadar vardır." Adam itiraz etti:

"-Yooo!.. Asla! Türkiye'de yirmi milyondan ziyade alevî var. Biz hepsini köy köy, şehir şehir biliyoruz."

Ben de dedim ki:

beschreibt, wie es unter der Herrschaft des Ayatollah

Wie ich wegen drei Flaschen Schnaps ausgepeitscht wurde

Von ...

Alman Stern Dergisi'nde çıkan **Humeyni**'ye âid bu resim Batı'nın İran İslâm İnkılabı'nı ne tarzda telâkkî ettiğini göstermektedir.

bu mes'uliyetin dünyevî ve bilhassa uhrevî avâkibinden halâs ümidiyle ilim, ihlâs ve ehliyetle ittihadın birlikte tevlid edeceği güce ulaşmak ve bu sûretle Batı Dünyası'ndaki mevcûdiyeti artık çeyrek asrı tamamlamış olan "MÜSLÜMAN AZINLIK"

"-Doğru olabilir, ben bilmem. Ama Türkiye'deki Alevîlerin çoğu sizin işinize yaramaz. Onların büyük kısmı ateisttir; oruç tutmaz, namaz kılmaz, hacca gitmez. Gusül bile bilmezler. Onlar sizin işinize yaramaz!.."

Adam dedi ki:

"-Bu sizin kabahatiniz. Onları câhil bırakmış ve tarih boyunca ezmişsiniz. Biz onların çocuklarını alıp Kum Şehri'nde tahsil yaptırdıktan sonra geriye göndereceğiz. Onlar da mensup oldukları camiaya rehberlik edip kendilerini uyandıracak ve teşkilâtlandıracaklar."

O zaman **Kadir Bey**'in on sene evvel söylediği sözler kulaklarımda çınladı. Anladım ki, o istikbali doğru görmüştür. Bundan dolayı kendisinden huzurlarınızda özür diliyorum."

Bu vak'ayı te'yid eden bir başkasını da anlatmak isterim:

Almanya'da **Muhted Mısıroğlu** adında bir mânevî evlâdım vardır. O'nun vaktiyle Bosch Firması'nda çalışırken namazsız, niyazsız bir arkadaşı varmış. Bu, dört beş sene kayboldüktan sonra bir gün Stuttgart'ta **Muhted**'le karşılaşmış ve aralarında şöyle bir konuşma cereyân etmiş:

"-Ooo, arkadaş sen dörtbeş senedir yoksun, nerelerdesin?"

"-Ben imam oldum, Hamburg'da imamlık yapıyorum."

"-Ne imamlığı yapıyorsun? Sen Bosch'ta çalışırken İslâmiyet'le hiçbir alâkan yoktu!"

"-Ben buradan ayrıldıktan sonra İran'a gittim. Kum şehrinde okudum. Hoca oldum. Şimdi de Hamburg'ta bir alevî câmiinde imamlık yapmaktayım!.."

Gerçekten İranlılar, bütün Avrupa'daki Türkiyeli alevîleri teşkîlâtlandırmakta ve onlar için alevî câmileri açmaktadırlar. Ben bunlardan Köln'dekini gördüm ve imamının da fötor şapkalı bir İranlı olduğunu müşâhede ettim.

Bu nakledilenlerin doğruluğuna aldatmaz bir delil de şudur:

Son zamanlarda Türkiye alevîleri -bugüne kadar alevî kimliklerini gizlemeye dikkat ederlerken- bu defa televizyonlara çıkmakta bunu bir iftihar ve mazlûmiyet vesilesi yapmakta ve millî mefâhirimizin **Mevlânâ** ve Osmanlı padişahları gibi pek çok eşhâsını alevî göstermek gayreti peşinde koşmaktadırlar. Bunlar menşe' olarak **Hazret-i Ali**'ye dayanan bütün tarîkatlardeki **"neşve-i aleviyyeyi"** yani, **Hazret-i Ali** ve **Ehl-i Beyt** muhabbetini te'vil ve kendilerince tefsir etmektedirler. Bu işin baş rollerinde bulunan ve kendi iddiasıyla **"Cemaat Lideri"** olduğunu televizyonlardan defaatle haykırmış olan **Selâhaddin Özgündüz** adındaki genç Kum kentinde okumuş bulunduğunu açıkça beyân etmekte ve **"Hüccetü'l-İslâm"** sıfatını taşımaktadır.

Bu vâdide söylenecek sözler müstakil bir cilt teşkil edecek genişliktedir. Biz İslâm Şûrâsı'na İranlılar'ı niçin çağırmadığımızın gereğince anlaşılabilmesi için bu kadarcık bir mâlumât arzını uygun gördük. Bununla iktifâ ediyoruz.

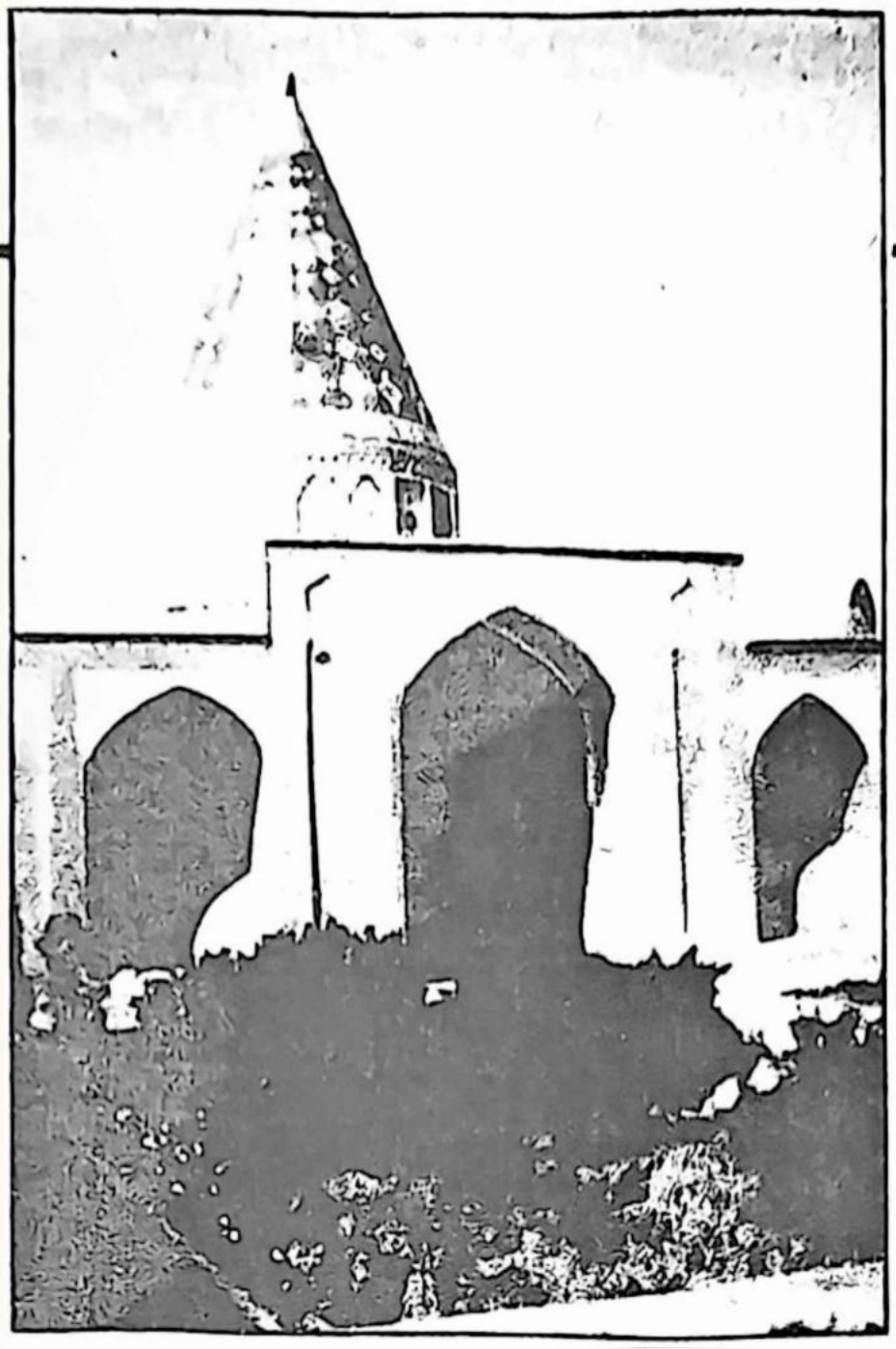

Emîru'l-mu'minîn Ömer, radıyallahu anhu Hazretleri, Medîne-i Münevvere çarşısında gezerken Mugîre İbni Şu'be'nin Ebû Lü'lü' nâm nasrânî kölesi ona mülâkî olup: «Ya Emîre'l-mü'minîn! Mugîre, benim üzerime ağır haraç vaz' etti [verip koydu] Onu tahfîf ettir», dedi.

Hazret-i Ömer: «Haracın nedir?», dedikte: «Yevmiye iki dirhem», demekle «San'atın nedir?» dedi. Ebû Lü'lü': «Tüccarım, nakkaşım, demirciyim», dedikte Hazret-i Ömer: «Bu san'atlara nazaran haracını çok görmüyorum. Hem de işittim ki sen, yeldeğirmeni yapabilirim demişsin», dedikte o dahi: «Evet», demekle Hazret-i Ömer: «Öyle ise bana bir yeldeğirmeni yap» deyip o dahi: «Sana bir değirmen yapayım ki, meşrıktan mağribe kadar dillerde destan olasın», deyip gitti.

Hazret-i Ömer: «Kâle, beni tehdit eyledi.» diyerek hanesine gitti ve ferdası sabah namazı kıldırmak üzere Mescid-i Şerîfe geldi. Saflar tesviye olunurken Ebû Lü'lü' girdi, iki başlı bir hançerle Hazret-i Ömer'i altı yerinden yaraladı ve bir kaç zâtı vurup idam ettikten sonra çıkıp firar eyledi.

Hazret-i Ömer, mecrûhan [yaralı] yere düşüp serilmiş olduğu halde namazı kıldırmak üzere Abdurrahman İbni Avf radıyallahu anhu Haz-

(A. Cevdet Paşa-Kısas-ı Enbiye C.I. Sh. 17. İstanbul 1971)

Hz.ÖMER'İ ŞEHİD EDEN MECÛSÎ EBÛ LÜLÜ ADINA TAHRAN'DAKI CADDE VE TÜRBE

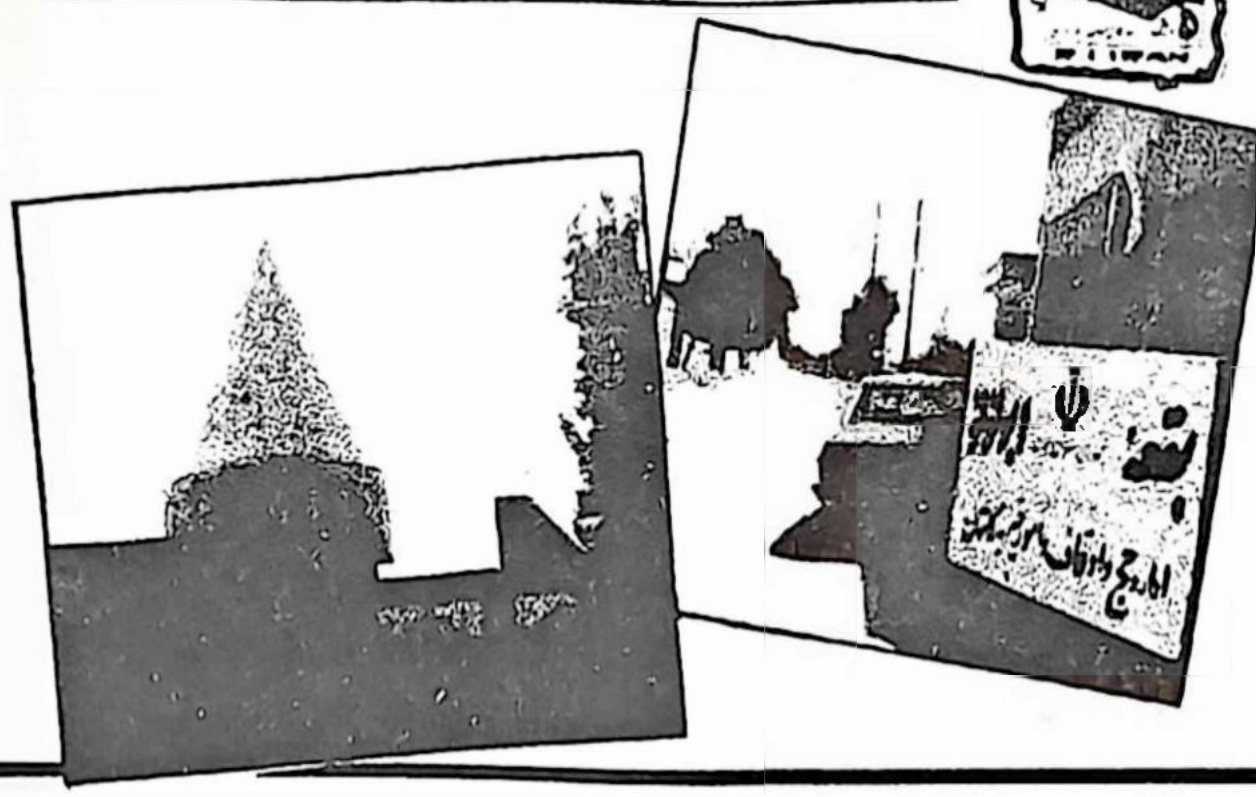

***Mecûsî EBÛ LÜLÜ* Hz. Ömer'i** *şehid etmekle bir marifet mi yapmış ki, adı Tahran'da bir caddeye veriliyor ve kendisine türbe yapılıyor!.. Şeriat getirdiğini iddia eden bugünkü İran idarecileri şu manzaradan rahatsız olacakları yerde mel'unun türbesinin kartpostalının alenen satılmasına göz yumuyorlar!..*

(Not:Bu kart bize İran'dan postalanmıştır.)

ımızın içinde bulunduğu keşmekeşe son verecek çareleri araştırmak ve onun hal ve istikbâli ile alâkalı temel mes'eleler üzerinde fikir teâtisinde bulunmak maksadıyla tertiplediğimiz toplantıya teşriflerinizi rica ediyoruz.

Önce Cenâb-ı Hakk'ın nihâyetsiz lütuf ve keremine sonra da tanıyabildiğimiz siz hizmet ve istikamet ehlinin alâkasına güvenerek attığımız bu ilk adımda, faaliyete asgarî bir muhteva kazandırmak maksadıyla re'sen ve zarûreten aldığımız tensib kararları eklidir. Lütfen tetkiki ile gerekli göreceğiniz hususların toplantı gününden evvel iş'arı ve en zayıf ferdine kadar bütün câmiamızı kerimâne bir alâka ile kucaklamanın hangi üslup ve hukûkî statü ile mümkün olabileceği hususunu teemmül ve tefekkürle toplantıya mücehhez gelinmesi ehass-i istirhamımızdır. Bilvesîle en derin saygılarımızı sunarız.

Veminallahittevfik

Aslan TOK	***Şerâfettin ÖZKAN***	***Kadir MISIROĞLU***
İsviçre	*Fed. Almanya*	*İngiltere*
Muharrem BEYHAN	***Hanefi AĞIRMAN***	***A. İbrahim SAVAŞ***
Danimarka	*Fed. Almanya*	*Avusturya*
Nâdir ERBİL	***İsmail ÇELİK***	***Osman DEVECİ***
Fed. Almanya	*Fed. Almanya*	*Fed. Almanya*
Âtıf YÜKSEL	***Ali ÖZTÜRK***	***Enver TÖRE***
Holland	*Fransa*	*Fed. Almanya*

Bu dâvet mektubuna ekli program dâhilinde iki gün, sabah saat ondan başlamak üzere gece yarılarına kadar müzâkerelerde bulunduk. Hatta Almanya'da İslâmiyet'in resmen ta-

nınması gerçekleşirse bunun toplumumuza fayda ve zararları ne olabileceği hususunu müzâkere ettik. Bununla ilgili olarak dinlerin tanınması mevzuunda doktora yapmış bir alman avukatını getirttirip Almanya'daki mevzuat muvâcehesinde İslâmiyet'in resmen tanınmasının şartları ile kanunî neticelerini kendisine anlattırdık.

Bu müzâkereden çıkan netice şu oldu: Almanya'da İslâmiyet'in resmen tanınması için hiçbir hukûkî engel mevcud değildir. Bunun için kanûnen şart olan miktarın yüz katı müslüman, Almanya'da yaşamaktadır. Ancak bu gerçekleştiği takdirde husûle gelecek neticeler bize câzip görünmedi. Bu takdirde Almanya'da yaşayan herkesin maaşından yüzde üç **"din vergisi"** nâmıyla bir meblağ kesilecek, bu mikdar, hükümetin elinde toplanacak ve hükümet bunun yüzde altmışını islâmî faaliyet gösteren derneklere teberrû edip mütebâkîsini alıkoyacak, diğer taraftan yeni bir câmi açmak hükümetin müsaadesiyle mümkün olabilecekti. Bu demektir ki, âdetâ Türkiye'deki Diyânet'i Almanya'ya taşımış olacaktık. Fiilen o anda her isteyen câmi açabiliyor, bunun için dernek kurabiliyor ve teberrû kabul edebiliyordu. İslâmiyet'in tanınması bu faaliyet sahasını daraltmış ve yardımların yarıya yakın bir kısmının Alman Hükümeti'ne intikâline sebep olmuş olacaktı. Bundan çıkan netice İslâmiyet'in Almanya'da resmen tanınmamış olmasının cemaat için daha hayırlı olduğu yönündeydi. Zira İslâmiyet resmen tanınmamış olmasına rağmen islâmî bir hükmün mahkemeler huzurunda mevcûdiyetinin isbatı halinde gerekli hukûkî neticelerin husûlü mümkündü. Bu durumun anlaşılabilmesi için yaşanmış bir misali zikredelim:

Frankfurt'ta -hem de solcu olan bir vatandaşımız- -kendi iddiasına nazaran- dînî nikâhla, beraber olduğu bir hanımın oturma hakkına istinaden Almanya'dan kendisi için **"oturma talebi"**nde bulunmuş, polis bu talebi reddetmişti. Mahkemeye mürâcaatında hâkim dinî nikâhın mevcûdiyetini isbat etme-

Almanya'da bir konferansımdan sonra sahrada topluca ikindi namazı...

Alman muhtedî **Abdullah Hâlis**, Osmanlılar Vakfı'nın açılışı sırasında bizimle birlikte...

sini istemiş, o da bu maksadla hanımını almış, Frankfurt'taki Fâtih Câmii'ne gelmişti. Burada kendilerine dinî nikâh kıyıldı ve bu nikâh bir vesika halinde dinî şerâitine uygun bir sûrette yazılı hale getirildi. Dâvâcı bunu mahkemeye ibraz ettiğinde Almanya'da oturma hakkına hâiz bir kadınla kendi inancına göre dinen evli bulunduğu bu sûretle sübut bulmakla mahkeme kararıyla oturma hakkını elde etmiştir. Almanya da lâiktir. Bizim lâikliği, din, hâssaten İslâm düşmanlığı şeklinde anlayan yarı münevverlerin kulakları çınlasın!..[61]

---

[61] Almanlar'ın bu tutumuna mukâbil bizimkilerin ne denli şekilci bir din (İslâm) düşmanı olduklarının anlaşılabilmesi için bir alman Müslümanın Türkiye'de başından geçmiş bir vak'ayı nakledelim:

Halen de Berlin'de ikaamet etmekte olan ve orada bir Mevlevî Tekkesi açmış bulunan **Abdullah Hâlis** adında bir alman Müslüman vardır. Bu zât, Türkler'in işçi olarak Almanya'ya gitmesinden çok evvel Müslüman olmuştur. Bunun âmili de **Üstad Bediüzzaman Hazretleri**'nin ilk talebelerinden **Muhsin el-Konevî** adındaki bir gencin tahsil maksadıyla Berlin'e gitmiş olmasıdır. Onunla tanışan ve İslâm'ı seçen **Abdullah Hâlis** bilâhare Halep'te klasik medrese tahsili görmüş, Arapça öğrenmiş ve Almanya'ya dönmüştür. Daha sonra bir türk işçi âilesinin kızıyla evlenen ve ondan çocukları olan **Abdullah Halis,** Türkiye'yi sık sık ziyâret etmiş ve Türkiye'deki kalbur üstü âlimler ve şeyhlerle münâsebet tesis etmiştir. Bu münâsebetler neticesinde merhum **Muzaffer Özak** hocaefendiden hilâfet almış ve sarıklı, cübbeli bir hüviyete bürünmüştür.

Türkiye'ye geldiği bir sırada Sirkeci'de bir polis karşısına çıkmış ve kendisine kıyafetinden dolayı bağırıp çağırmaya başlamış. O da Türkçe karşılık verdiğinden ve konuşmasının yabancılığı anlaşılmayacak derecede selis olmasından dolayı bir türk sanılarak kendisini Emniyet Müdürlüğü'nün bulunduğu Sansaryan Hanı'na getirmişler. Yol boyunca hakaretler, itip kakmalar devam ettiği halde **Abdullah Halis** alman olduğunu kasden söylememiş. Emniyet'te kendisini biraz patakladıktan sonra ifadesini almaya teşebbüs etmişler ve:

"-Nüfus kâğıdını ver!" demişler.

Abdullah Halis Alman pasaportunu önlerine atınca polisler:

"-Yahu sen alman mısın? Deminden beri niye söylemiyorsun?!" diyerek özürler dilemişler. **Abdullah Halis** kendilerine şu ibretli sözlerle karşılık vermiş:

"-Demin aslanlar gibi kükrüyordunuz! Beni çiğ çiğ yiyecektiniz. Şimdi bir alman pasaportu görünce ıslak kediye döndünüz. Demek ki, ben alman değil de, bir türk vatandaşı olsaydım, vay halime!.. Yahu siz bir alman pasaportu karşısında böyle terbiyeli bir maymuna dönecek bir millet miydiniz? Ben bu kıyafetimle sizin Dünya'yı titreten ecdadınıza benzemeye çalışıyorum. Siz ise, benim kendilerinden kaçmaya çalıştığım hanslara benzemeye çalışıyorsunuz. Yazıklar olsun, size ve sizi bu hâle getirenlere!.."

Polisler rica minnet dövüp sövmelerinden dolayı şikâyetçi olmayacağına dâir bir beyânın altına imza attırdıktan sonra:

Alman muhtedi **Abdullah Halis Bey**'in mevlihanesine âid tanıtım kartı

Dînî gâyeli dernek kurmak ve câmi açmakta hiçbir engel yoktu. Hâlen de öyledir. Sıkıntı vakıf tesisinde mevcuttur.

Almanya, islâmî gâyeli vakıf tesisi için Türkiye'den muâdelet ve mütekâbiliyet şartını arıyordu. Bu sebeple Diyânet teşkilâtı Avrupa'daki islâmî hareketleri baltalamak üzere[62] Almanya'ya geldiğinde vakıf mevzuunda ısrarlı ol-

---

"-Hadi arkadaş sen yoluna biz yolumuza, ne biz seni gördük, ne de sen bizi!.." deyip başlarından savmışlar.

Bu güzel Müslümanı biz **"Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı"**nın açılış merasimine dâvet etmiştik. Onun sarığı, cübbesi ve muhteşem boyu bosuyla Osmangâzi Hazretleri'nin Türbesi'nin önünde:

"-Ben bir Osmanlıyım!" diye başlayan bir konuşması herkesi ağlatmıştı. Arzu edip temasa geçmek isteyenler için şu andaki adresini de buraya kaydedelim: **Abdullah Halis,** Trebbus Mevlevîhânesi, Dorf str. 63 03253 Trebbus/Almanya (**Faks ve Tel:** 035322-33370) **e-mail:** sekretariat@mevlevihane.de, www.mevlevi.de.

[62] Türkiye Cumhuriyeti'nin lâikliği benimsediği günden beri muazzez İslâm Dini hakkında O'nun zâtî gâye ve mahiyetine uymayan bir rol düşündüğü ve bunun için de bir **"d i n p r o j e s i"** geliştirdiği malumdur. Tatbikatı günümüze kadar sarkarak devam eden bu proje, lâiklikle İslâmiyet'i bağdaştırabilmek şeklinde özetlenebilir. Ancak bu, nasıl olabilecekti? İslâm ferdî ve içtimâî hayatı bütünüyle tanzim ve yönlendirme gâyesi güttüğüne göre O'nun mâhiyetinde bir değişiklik, yani tahrif gerçekleşmeden bu olamazdı. Bunun içinse dinin **" m u â m e l â t "** kısmının bertaraf edilmesi gerekiyordu. Zaman zaman bu düşünce ve onun eseri olan hareketlerin **" İ s l â m Â m m e H u k u k u "** nu muattal kılmaktan öteye geçerek, ferdî davranışlara ve hatta ibadetlere kadar şümullendirildiği malumdur. Ezanın Türkçeleştirilmesi, soyadlarında dinî makam ve unvan ifade eden kelimelerin bulunamaması ve hatta Kur'ân'ın Türkçeleştirilerek ibâdet esnasında Türkçe bir metnin okunmasını zorlamaktan tutunuz da bugünkü başörtüsü müdahalelerine kadar bütün bu faaliyetler, İslâm'ı tahrif ve daha şümulsüz bir kalıba sokmak hususundaki resmî emellerin birer tezahürüdür.

Zaman zaman devleti idâre edenler, bir îman umdesi sadakatiyle benimsedikleri lâikliği **"lâ-dînîlik"** sûretinde telâkkî ederek İslâm'a karşı bir mücadele başlatmışlar ve bunu çoğu kere dindarlara nefes aldırmayacak bir raddeye ulaştırmışlardır. (Tafsilât için Sebil 1-52 sayılarında tefrika edilen **"Kemalist İnkılâbın Anatomisi"** isimli seri yazılarımıza bakılabilir.)

Almanya'daki normal lâiklik anlayışı ve hürriyet havası orada yaşayan vatandaşlarımızın İslâm'ı öz muhtevasına uygun bir sûrette telâkkî ve bu istikâmette faaliyet göstermeleri Türk Devleti'ni rahatsız etmiş ve birtakım resmî güçler bu gelişmeyle Türkiye'dekine benzer bir üslupla mücadele edebilmek için oraya da el atmak mecbûriyetini hissetmişlerdir.

Tek Parti Dönemi'nde bu resmî tavrın fikir ve tatbikat sahasında şampiyonluğuna yeltenen **Ömer Feyzi Mardin** ve **Besim Atalay**'ın zamanımızdaki uzantısı olarak ortaya çıkanlar arasında yer alan **Tayyar Altıkulaç** bu hareketin öncülüğünü yapmıştır.

1924 tarihli Hilâfet ilgâsı kaanun ve kararı son olmak üzere o güne kadar dinle alâkalı resmî tavır ve hareketler, dinin özüne aykırı bir sûrette te'vil ve tefsire istinad

muş ve konsolosluklar ile Büyükelçilik vasıtasıyla yürütülen bu faaliyetten hiçbir netice hasıl olmamıştır. Bu sebeple büyük meblâğlarla satın alınıp Diyânet güdümünde câmi haline

---

ettirilmiş ve bu sûretle kaahir ekseriyeti Müslüman olan milletin hissiyatına gûyâ riâyet gözetilmişken, daha sonra bu tavırdan vazgeçilerek resmen ve alenen dine aykırı düşünceler, bir telif gayreti güdülmeksizin sergilenmiştir. Bu hengâmda filizlenmeye başlayan bu yeni zihniyete paralel bir sûrette irad-ı kelâm ederek, külâh kapmak isteyen insanlar görülmüş, biri çıkıp **"Hazret-i Peygamber'in Türklüğünü"** (!) isbata kalkışmış (Bkz: **Kemal Samancıgil**-Hazret-i Peygamber Türk mü idi?, İstanbul, 1958); bir diğeri **"Arapça'nın Türk dilinden inşikak ederek** (türeyerek) **ortaya çıktığını"** göstermek üzere eser telif etmiş (Bkz. Prof. Dr. **Nâim Hâzım Onat**-Arapça'nın Türk Dili ile Kuruluşu-I, İstanbul, 1944; cild II, İstanbul, 1951); **Besim Atalay** ise ibâdet dilinin Türkçeleşmesi için **"Türk Dili ile İbâdet"** (İstanbul, 1960) adıyla kitap te'lif etmiştir. 1930'lu yıllarda bu hususta vâkî resmî gayretler ciltlerle yazılmak icab edecek bir tafsilâtı hâizdir. (Tafsilât için bkz: Kendi değerlendirmeleri sakat, topladığı vesâik doğru ve geniş bir eser olarak: **Dücâne Cündioğlu**-Türkçe Kur'ân ve Cumhuriyet İdeolojisi, İstanbul, 1998) Bütün bu faaliyetlerden fâillerinin beklediği netice hasıl olmamış, bir kısım insanların din anlayışı sarsılmış ve sakatlanmış olsa da vâ'd-i ilâhî olarak Kur'ân-ı Kerîm'in masuniyeti bâkî kalmıştır. Bununla beraber devlet lâikliği koruyup, yerleştirebilmek pahasına dinin özünü sakatlatmak hususundaki faaliyetlere devam etmiş ve bu hareket zaman zaman ortaya çıkan imkânlardan da istifade ile yenilenip geliştirilmiştir. Bunun için müsâid bir zemin oluşturan 27 **Mayıs İhtilâli**'nden sonra Devlet Plânlama Teşkilâtı'nda yarı asker- yarı sivil bir heyet uzun müddet çalışmış ve dini -hiç olmazsa fiiliyatta- orijinal muhtevasından uzaklaştırarak lâiklikle te'lif etmek ve kemalizmin bütün prensiplerini din vasıtasıyla halka mâl edebilmek hususunda bir program yapmıştır. Bu programın baş mimarı o zaman Diyânet'e bakmakla vazifeli devlet Bakanı ve 27 Mayıs ihtilâlcilerinden biri olan **Mehmed Özgüneş**'ti. O, bu maksadın Diyânet kullanılmadıkça gerçekleşmeyeceğini iddia etmiş ve devlete maaş, yani ekmeğiyle bağlı olan Diyânet kadrosunun kullanılmasının mümkün olduğunu ileri sürmüştür. Bunu yapmak için de Diyânetin başına emekli general ve 33 dereceli mason **Saadettin Evrin**'i getirmiştir. **"Müsbet Mâneviyat Etüdleri"** (Ankara, 1955) isimli eserinde masonluğu metheden bu emekli general, idârenin sivile intikali ile bu makamda menşeinin müsaid olmaması dolayısıyla fazla kalamamış büyük bir tahribat yapamadan uzaklaştırılmıştır.

Bundan sonra plân, sivil Diyânet İşleri Reisleriyle gerçekleştirilmek istenmiş, arada bir **İbrahim Elmalı** gibi ordu-bozanlık (!) edenler kolayca bertaraf olunup, bu makam **Tayyar Altıkulaç** nâm kimseye teslim edilmiştir.

Tayyar Altıkulaç bu plân istikametindeki faaliyetlerini daha ziyade **"Süleymancı"** adıyla bilinen zümreye inhisar ettirdiğinden efendilerince kifâyetsiz kabul edilip değiştirilmek istenmiş, O'nun yerine **Ahmed Gürtaş** adında bir zât kendisine **"Atatürk İnkılapları ve Din Eğitimi"** nâmıyla bir kitap yazdırılarak Diyânet'in başına geçirilmek üzere hazırlattırılmıştır. Aleyhindeki faaliyeti ve bu faaliyetin nirengi noktasındaki rakip şahsı fark etmekte gecikmeyen **Tayyar Altıkulaç, Ahmed Gürtaş**'a bir komplo hazırlayarak O'nun Hac kaafilesi reisi olarak gittiği Mekke'de güzel bir hastabakıcı hanımla fiil-i şen'î halinde yakalanmasını temin etmiştir.

getirilen mülklerin tapuları şahıslar üzerindedir. Bundan ileride pek çok mahzur husûle gelecektir!..

Almanlar, o tarihlerde ezanın alenen okunması hususunda da Türkiye'deki mütekâbiliyet şartını aramış ve Türkiye'de mevcud kiliselerde çanların ne sûretle çalındığı hususunu tetkik etmişlerdir. Böyle bir mes'ele Stadtallendorf Şehri'nde ortaya çıkmıştır. Bu şehirde bir fabrikanın işçileri için fabrika tarafından tesis edilmiş bir câmide ezanın alenen okunabilip okunamaması dâvâ mevzuu olmuş ve netîceten sabah ezanının milleti rahatsız etmemek için kısık bir sesle okunması dışında hiçbir tahdid kabul edilmeyerek alenî ezan okunmasına müsaade edilmiştir. Bu keyfiyet, Almanya'da müslümanlara bakış tarzı açısından Almanlar'ın çok müsâmahakâr ve hümanist davrandıkları mânâsına gelmez. İngiltere'dekinin aksine pek çok hıristiyanî taassubla karşılaşıldığı da bir vâkıadır. Buna da bir iki misal verelim:

Frankfurt'ta bir Türk işçisi polise oturmasını uzattırırken polis kendisine sağdan soldan sualler soruyordu. Elinde damga, pasaporta basmak üzereyken çocuklarını sormuş ve bunların nerede okuduklarını istifsar etmişti. İşçinin "Koran Schule" yani Kur'an-ı Kerim dershânelerine gitmekte olduklarını söylemesi üzerine polis oturma hakkını uzatmak üzere vurmaya hazırlandığı damgayı vurmamış ve o vatandaşımızı azarlar bir şekilde odasından çıkarmıştı.

Münih'te 1968 senesinde Araplar'ın öncülüğünde minâreli

Bu suretle makamını sağlama alan **Tayyar Altıkulaç** vazifesine devam ederken **12 Eylül Darbesi** olmuş, azledilmekten korktuğu için Arnavut asıllılığını da kullanarak **Kenan Evren**'e yaklaşmış ve O'nu Avrupa'daki islâmî gelişmelere Diyânet eliyle set çekmenin ehemmiyeti üzerinde ikna etmiştir. Bunu yapmak için Avrupa'ya MİT destekli Diyânet mensuplarının gönderilmesi kararlaştırılmış ve bu personelin maaşlarının da **Râbıta**'dan temini O'nun vasıtasıyla gerçekleştirilmiştir. Bu hâdisenin tafsîlâtı ileride **Uğur Mumcu**'nun hakkımızdaki tezvirâtı dolayısıyla nakledileceklerdir.

Bugün Almanya'da **DİTİP** adıyla bilinen ve bünyesinde pek çok câmi barındıran federasyonun kuruluşu bu hareket neticesinde gerçekleşmiştir. Bunun faaliyetleri hakkında ileride daha fazla bilgi vereceğim.

ve kubbeli bir câmi yapımı plânlanmış ve bunun için şehirde mûtenâ bir yer satın alınmıştı. İnşaata başlanacağı sırada bu durumun gazetelere aksetmesi üzerine halk galeyana gelmiş, minâreli kubbeli bir câmiin Münih'in tarihî silûetini bozacağı endişesiyle büyük bir aksülamel gösterilmişti. Bunun neticesinde Belediye Meclisi verilmiş olan ruhsatı iptal etmiş ve bu câmi bugün Münih'in yirmibeş kilometre batısında Freimann semtinde inşa edilebilmiştir.

Bu kabil hâdiselerin en câlib-i dikkat olanı, Aachen'daki **Bilâl Câmii**'nin mâcerasıdır. Bu câmi, Hamburg'da İranlı Müslümanlar'ın güdümündeki minâreli câmiden sonra ilklerden biridir. 1926 yılında bir alman fizik profesörü İstanbul'da Sultanahmed Câmii Şerifi'nde bir Cuma namazına şâhid olmuş ve **"Ezan-ı Muhammedî"**nin lâhutî nağmelerinden hislenerek müslüman olmuştu. Aachen'ın Teknik Üniversitesi Almanya'nın en mühim üniversitelerinden biridir. 1950'den sonra bu üniversiteye okumak için Türk-Arap bir kısım müslüman talebeler gelmiş, onlar da zikri geçen profesörün etrafında bir topluluk meydana getirmişlerdi. Bu topluluk üniversite dahilinde bir odayı mescid haline getirmiş ve orada namaz kılmaya başlamıştı. Bir gün bir arap talebenin babası oğlunu ziyârete gelmiş ve burada cuma namazı kılmıştı. Böyle üniversite içindeki mescidler, talebeleri arasında müslüman bulunan üniversitelerin hepsinde mevcuttur. Ben bunların bir çoklarında namaz kılmışımdır.

Zikri geçen talebe velisi zengin arap, bu topluluk hâriçte bir câmi tesis ederse, masrafını bizzat karşılayacağını ifâde edince Aachen'ın mûtena bir yerinde bir arsa satın alınmış, bu arsaya bir câmi inşâsı için plân ve proje tasdik ettirilmişti. Tam o sırada mahallî gazetelerin birinin câmiin inşa edileceği o yerde daha önceleri **Pierre Lermit**'in evi bulunmakta olduğunu iddia etmesi işleri karıştırmıştır. **Pierre Lermit** Haçlı Seferleri sırasında halkı Müslümanlar'a karşı harbe gitmeye teşvik eden tarihî bir şahsiyettir. Topal bir eşeği ile bu mak-

satla bütün köyleri dolaştığı rivâyeti vardır. Böyle bir adamın vaktiyle evi bulunan bir yere câmi yapmak Hıristiyanlık taassubunun tahrikine sebep olmuş ve Aachen Belediyesi verdiği ruhsatı iptal etmiş ve müteşebbisleri başka bir yer üzerinde karar vermeye zorlamıştır.

Bunun neticesinde mutasavver câmi, **Bilâl Câmii** adıyla üniversitenin bahçesi sayılabilecek yakın bir yerde tesis edilmiştir. Ruhsat alındıktan sonra çıkan bu engel sebebiyle müteşebbisleri râzı etmek için Aachen Belediyesi yeni yeri bedâva vermiş ve câmiin inşâ masraflarını büyük ölçüde karşılamıştır. Ben bu câmii 1965 senesinde[63] ilk ziyâret ettiğimde çinileri ve halıları Türkiye'den beklenmekte, yarı tamamlanmış bir vaziyetteydi.

İşte zikrettiğimiz şu birkaç misalle Almanya'daki din hürriyeti bundan ibarettir. Bazı saf müslümanlar, Almanlar'ın Müslümanlar'a bu müsâmahasından heyecan duyuyor ve bu durumu Türkiye'deki sözde müslüman idârecilerle mukayese yoluna gidiyorlardı. Onlar farkında değillerdi ki, Almanya'da İslâm'ın şer'î bir çerçeve dahilinde iktidar olma ihtimali vârid görünmediğinden kendileri bu hususta bir endişeye kapılmak durumunda değillerdir. Acaba İslâmiyet kuvvetlenerek böyle bir tehlike vârid olsa, Almanlar'ın bu nisbî müsamahakârlıklarına devam edebilecekleri düşünülebilir mi? Elbetteki ha-

---

[63] Almanya'ya ilk seyahatım, 1965 yılındadır. O tarihte Almanya'da Türkler işçi ve talebe olarak pek azdılar. O derecede ki, tahsil maksadıyla bu memlekete gelmiş olan Araplar aşağı yukarı bizimkilere eşit sayıdadırlar. Bunlar **UMSO** (United Muslim Student Organization) adıyla hemen hemen üniversite bulunan her Alman şehrinde şube açmış bir teşkilâtın sahibiydiler. Bu teşkilâtta Araplar'dan maada Türkler, Pakistanlılar ve hatta İranlı talebeler de mevcuddular. İranlı talebelerin başında Âzeri asıllı ve Hamburg'taki İran câmii imamı olan **Behiştî** vardı. Sonradan İran İhtilâli'nde baş rollerde görülecek olan ve bilâhare fecî bir sûikaste kurban giderek öldürülmüş bulunan **Behiştî**, Ehl-i Sünnete çok yakın görüşlere sahib biriydi.

1965 yılı nihayetlerinde yılbaşı tâtilinden istifade ederek yıllık kongresini yapacak olan bu teşkilâtta ben de Türkiye'den konferansçı olarak dâvet edilmiştim ki, orada yaşadığım câlib-i dikkat hâdiseleri daha evvel nakletmiştim. (Tafsilât için bkz. **Geçmiş Günü Elerken,** II, sh. 122 vd.)

yır! Bugün Almanya'da kiliseler boştur. Halkın, dinine birkaç yaşlı adam dışında rağbeti yoktur. Din bir an'ane ve formaliteden ibarettir. Fakat tarihî tesirle İslâm düşmanlığı çok köklüdür. Bunun anlaşılabilmesi için şu bir tek misal bile kâfidir. Alman resmî makamları ölen bir türk işçisinin cenâze masrafı olarak takriben üç bin mark sarfetmektedir. Bu masraftan kurtulmak üzere Almanya'da bir müslüman mezarlığı tesisi için yapılmış bütün mürâcaatlar bugüne kadar daima reddedilmiştir. Minareli câmi yapımı da aynı durumdadır. Ben Türkiye'ye döndükten sonra Forsheim'da Diyânet'in böyle bir câmi tesis ettiğini söylersek bu hususiaki taassubun biraz gevşemiş olduğu anlaşılır.

Şimdi şu anda Berlin'deki Türk Şehidliği'nde minâreli, kubbeli bir câmi, inşa hâlindedir ki, bunun mimarı daha önce Aşkabat ve Tokyo câmilerini yapmış olan değerli mimar arkadaşımız **Hilmi Şenalp** beydir.

Biz **"Birinci İslâm Şûrâsı"** toplântısında Müslümanlar'ın Avrupa'da **"kalıcı"** oldukları gerçeğine istinâden bu gibi çeşitli mevzuları müzâkere etmişizdir.

Toplântımıza alman asıllı Müslümanlar dâhil her gruptan insanlar dâvet ettik. Türk teşkilâtlarından bazıları resmen katıldılar, diğer bazıları ise:

"-Şahsım adına katılıyorum" diyerek gelen bazı eşhâs idi.

Orada konuşulanlara perde arkasından vâkıf olmak için bu yolu seçmişlerdi. Bunların başında maâlesef **Millî Görüş** teşkilâtı geliyordu. Sonradan edindiğim intibaa göre onlar benim bu teşebbüsümden bir rekabet hissine kapılmışlar ve böyle bir harekete taraftar olanları da vaz geçirmek istikametinde gayret sarfetmişlerdir. Ne garibtir ki, sonradan **Necmeddin Erbakan**'ın **"Avrupa'da Yaşayan Müslümanlar'ın Problemleri"** ünvanıyla yaptığı toplantıların ilham kaynağı, bizim bu **"İslâm Şûrâsı"** olmuştur. Onlar kendi inhisarlarında yürümeyen işi hiçbir zaman tasvib etmemişlerdir. Biz ise, mes'eleye bir **"parça"** işi değil, **"bütün"** olarak

bakıyorduk ve o istikaamette kavim, dil, kültür farkı gözetmeksizin Batı'da yaşayan bütün Müslümanlar'ı bir araya toplayan ve hepsinin katılımıyla teşekkül etmiş bir yüksek otorite ve teşkilât altında kendilerini birleştirmek gâyesini güdüyorduk. O sebepledir ki, arap, ingiliz, fransız, alman hâsılı her nevî Müslümanlar'ı dâvet etmiştik. Bunlardan Libyalılar'ın Almanya'da faaliyet gösteren **"Dâru'd-Da'va"** isimli bir teşekkülleri vardı ki, O'nun başındaki arap genç nefis bir konuşma yapmıştı. Bununla beraber Suudîler'in Almanya'da bir nevî mümessilliğini yapan **Mahmud Toros**, Vehhabî propagandası mâhiyetinde bir konuşma yapmış ve gereksiz münâkaşalara sebep olmuştu. Bazı teşkilâtların biriki kişiyle bazı teşkilâtların ise on-onbeş kişi ile iştirak ettiği şûranın sonunda alınan kararlar bir beyânnâme ile umûmî efkara duyurulmuştur. Burada üzülerek ifâde etmek isterim ki, **Millî Gazete** bu beyânnameyi ilân tarifesiyle bile yayınlamaya yanaşmamıştır. O beyânname şudur:

BEYÂNNÂME

(25-26 Aralık 1985 günleri Gelsenkirchen Dickampstr. 12a'daki muvakkat merkezinde Avrupa ülkelerinin her tarafından gelen temsilci ve müşâhidlerin iştirakiyle toplanan "BİRİNCİ İSLÂM ŞÛRÂSI" çeyrek asırdan beri Avrupa'da yaşamakta olan Müslüman azınlığımızın temel mes'elelerini ele alıp entelektüel bir seviyede müzâkere etmiş ve aşağıdaki hususların muhterem umûmî efkâra arzını kararlaştırmıştır:

I. Bütün Avrupa ülkelerindeki müslüman azınlığımızın takriben yirmi milyon gibi büyükçe bir devletin nüfusunu teşkil edecek derecede bir beşerî kemiyete sahip olmasına rağmen çeşitli milliyet, dil ve meşreb farklılıkları sebebiyle bölünmüş ve bazı ehemmiyetsiz mes'elelerden doğan nizâlara sürüklenmiş ve muvakkatlik hâlet-i ruhiyyesini yenememiş olmasından dolayı gerekli kalıcı müesseselere vücud verilemediği,

kifâyetli bir tahsil ve terbiyeyle neşir ve propaganda faaliyeti gerçekleştirilemediği, İslâmiyet'in resmen tanınmasının bir çok ülkelerde sağlanamadığı ve buna benzer çeşitli temel mes'elelerin çözülememiş bulunduğu dikkate alınarak bunların ancak aşağıdaki şartlarla mümkün olabileceği noktasında ittifak sağlanmıştır:

1. Münevver insanlarımızın daha faal bir sûrette ve daha çok sayıda islâmî faaliyetlere iştiraklerini sağlamak.

2. Avrupa'daki müslüman azınlığının burada muvakkaten bulunduğu düşüncesinden değil, hiç olmazsa bir kısmının kalıcı olduğu fikrinden hareket etmek.

3. Esâsen kendi dertli ve muzdarip olan insanımızı çeşitli maksadlar için bir vasıta hükmünde görmekten ziyâde ve evveliyetle kendi mes'eleleri için ele almak.

4. Mizaç ve metot farklarından doğduğuna inandığımız grup veya kliklerin mevcûdiyetlerine saygılı kalmak, onların faaliyet sahalarına asla müdahale etmemek ve bu güne kadar vâkî hizmetlerini şükranla yâd etmekle beraber yangına bir kova su dökmek kabilinden de olsa aralarındaki kardeş kavgasını önlemeye çalışmak.

5. Grupların her birinin tek tek güç yettiremediği ana ve asıl mes'elelerin halli için üstün bir hukukî şahsiyet ve otorite teşkil etmek.

6. Bu otorite ve hukukî şahsiyete mümkün olduğu nisbette bütün grupları şümulüne alan geniş bir tabanın iştiraki ile vücud vermek.

7. İçinde yaşadığımız devletlerin içişlerine müdahale tarzında anlaşılacağı cihetle müslüman ülkelerin el atması kâbil olmayan ve Avrupa'daki demokratik anlayışa nazaran ***"Cemaatler Mes'elesi"*** *telâkki olunan dinî ve vicdânî haklarımızın teminine çalışırken hiçbir hakikî veya hükmî şahsiyete karşı hâsımâne bir tavır almamak.*

8. Teşkil olunacak hukukî şahsiyetin demokratik bünyesi için zarurî görülen ve şu anda eksik olan bazı yan kuruluşlara süratle vücud vermek.

9. Muhtemel bir zan ile hareket ederek şu hâlisâne teşebbüsümüzü hüsn-i telâkkîde kifâyetsiz kalması melhuz olan kardeşlerimize karşı hedefimiz olan ittifak ve ittihadı sağlamak hususundaki zarurî sabır ve sebata sınır tanımamak.

II. Avrupa çapındaki ilk umûmî tâtil önümüzdeki Nisan ayı olduğundan bu ayda "İkinci Avrupa İslâm Şûrâsı" toplanacak, toplantı yer ve tarihi ayrıca ilân olunacaktır.

*III. "**İkinci Avrupa İslâm Şûrâsı**" toplantısına islâmî dernek, cemiyet ve federasyon gibi müesseselerin selâhiyetnâmeleri ihzar ve ikmal olunmuş belli sayıdaki temsilcileri ile müşâhidler dâvet olunacaktır. Bunlardan sadece temsilcilerin teşkil edeceği "**Avrupa Müslüman Temsilciler Meclisi**", "**Birinci Avrupa İslâm Şûrâsı**"nca teşkil olunan komisyon tarafından hazırlanmış mutasavver hukukî şahsiyete âid statüyü müzâkere ve kabul edecek ve böylece üstün bir hukukî otorite ve onun daimi bir icra uzvu vücud bulmuş olacaktır.*

IV. Allah'ın lütuf ve kereminde rağbet, ittifak, ittihad, şûra ve cemaat üzerine olduğuna inanarak Avrupa'daki dinî azınlığımızın en tabiî ve zarurî bir ihtiyacını karşılamak maksadıyla giriştiğimiz şu teşebbüste önce Cenab-ı Hak ve ruhâniyet-i Rasulullah'a, sonra da Müslüman topluluğumuzun akl-ı selim ve alâkasına güveniyoruz.

Ve minallâhittevfik."

TERTİB HEY'ETİ

Bu beyânnâmede prensip olarak izah edilmiş olan bazı temel görüşleri birkaç cümleyle izah etmek isterim. Meselâ,

1-8. maddede zikri geçen yan kuruluşlar şunlardan ibâretti:

a- Neşir ve propaganda için bir matbaa ve yayınevi tesisi düşünülmüştür. Bunun için bir ilim hey'eti, her Batı ülkesin-

de ihtiyaç olan kitapları yayına hazırlamak üzere bir hazırlık çalışması yapacaktı. Gerekirse muhtelif Batı dillerinde İslâm'ı anlatan mevkûteler ve icab ederse günlük gazete neşri düşünülmüştür.

b- Müslümanlar arasındaki ihtilâfları çözmek üzere bir **"Kadılar Hey'eti"** teşkili plânlanmış ve bu hey'etin faaliyeti hukuken bir nevî hakem durumunda düşünülmüştür. Yoksa demokratik iddialarına rağmen bizim ihtilâflarımızı ayrı bir hukukî müessese önünde çözmemize Batı Devletleri'nin râzı olmayacağı ve belki de bu hareketi suç sayacağı aşikârdı. Osmanlı zamanında azınlıkların kendi mahkemeleri vardı. Her din ve mezhebin mensupları kendi aralarındaki ihtilâfları burada karara bağlarlardı. Buna göre Osmanlı Devleti -yenilerin tâbiri vechile söylemek gerekirse- çok uluslu olduğu kadar, çok hukuklu bir devletti. Bugünkü Batılılar'ın insan haklarında bu kadar ileri gidebileceklerini tasavvur bile edemediğimizden, bu hey'eti bir **"rızâî hakem hey'eti"** sûretinde düşünmüş ve kararlaştırmıştık.

c- Bütün Batı Memleketleri'ndeki hastahânelerde kadrolu papazlar vardır. Bunlar muzdarip insanlara moral vermekten, ölüm ânında iman telkin etmeye kadar çeşitli dinî işler görürler. Müslüman hastaları da buna paralel bir imkâna sahip kılmak üzere bütün hastahânelere kadrolu imamlar tâyin etmek için teşkilâtın bünyesinde bunların maaş ve tayinleriyle ilgilenen bir idarî ünite kurmayı plânlamıştık. Diğer teşkilâtlar câmi açar ve bu câmilerin başına imam tayin ederler. Bir imam teşkilâta aldığı maaştan fazlasını kazandırmazsa yerinde duramaz. Bu demektir ki, teşkilâtların câmi açışı yardım toplamak için bir nevi dükkân açmak gibidir. Üstelik imamın maaşı da cemaat tarafından ödenir. Esasen her câmiin bitişiğinde bir de alış-veriş merkezi kurulması ve buna helâl gıda ihtiyacı ileri sürülerek revaç verilmesi teşkilâtları yaşatacak mâlî imkâna kavuşturmak içindir. Ancak hiçbir teşkilât bununla iktifa etmez ve çoğu kere Türkiye'deki masrafları

için devamlı bir sûrette cemaatten yardım toplarlar. Buna ilâveten Türkiye'de vâkî bir ticarî teşebbüse ortak toplamak üzere gelen hey'etlerden câmilerinde toplanan paradan bir yüzdelik avanta tahsil etmeyen teşkilât yok gibidir. Hastahâne imamlığı gibi hiçbir geliri olmayıp sadece gideri olan bir işe hiçbir teşkilâtın iltifat etmeyeceği aşikârdır. Bundan dolayı biz teşkilâtların çeşitli sebeplerle el atmadığı bu gibi hizmetleri düşünüp plânlamışızdır.

d- Talebe yurtları tesis etmek. Bu da geliri olmayan, buna mukabil belli bir mâlî külfetle görülebilecek bir hizmet olduğundan buna da şimdiye kadar Batı'daki islâmî kuruluşların hiçbiri iltifat etmemiştir. Hatta ben bu yolda bir hizmet ifa edeceği ümidiyle Avrupa'da teşkilâtlanmaya çalışan **Fethullah Efendi**'nin adamlarına da mümkün mertebe yardımcı olmuşumdur. Pek tabii olarak Batı'da bu dindar şahıslara devletçe sahip çıkılmasını da beklemek mümkün değildir.[64]

---

[64] 1- Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bidayetten itibaren -sırf İslâmiyet hakkında- bir **"din projesi"** mevcuddur. Bu proje 1924 Mart'ında Hilâfet'in ilgasıyla başlayan bir vetiredir. Zira o tarihe kadar bütün siyâsî ve idârî değişikliklerde bunlar İslâm'ın öz yapısına mutâbık olmasalar da zoraki bir te'ville İslâm'la me'luf (uzlaşmış) gösterilmeye çalışılmıştır. Çünkü o âna kadar bakanlıklar arasında **"Şer'iye Vekâleti"** adıyla bir bakanlık mevcud idi. Kaanun lâyihaları için o bakanlığa âid encümenden **"İslâm'a aykırı olmadığı yönünde"** evveliyetle bir karar istihsâli şarttı. Bunun için zoraki te'villerin son tezâhürü **"Hilâfetin İlgâsı"** nda gerçekleşmişti.

O ana kadar millî mücadelenin ruhunu teşkil eden hissiyat-ı diniye ile çatışmamak temel bir idarî prensipti. Lâkin Türk-Yunan Harbi'ni olabildiğince mübâlağalandırarak O'nun âmil ve fâili durumundaki bir takım eşhâsa **"şükûh"** (münâkaşasız bir otorite) kazandırmak sûretiyle -âdetâ- bir **"mit"** ihdâs edilmiş ve o şahıslar birer mitoloji kahramanı mevkiine yükseltilmiştir. Onlar da böyle bir otorite sahibi olunca kalplerinde meknuz olan hissiyatı ve dimağlarında mektûm (gizlenmiş) olan fikriyâtı "keyfe mâ yeşâ" (diledikleri gibi) tatbik mevkiine koymuşlardır. Lâikliğin **Teşkilât-ı Esâsiye Kanunu**'na (anayasa) 1937 yılında girmiş olmasına rağmen tatbikâtı fiilen bu tarihte başlamıştır. Üstelik henüz adı telâffuz edilmeyen Lâiklik Cihan tarihinde sırf idârî ve siyâsî sahada dine yabancılaşmak manasını tazammun ettiği halde, Türkiye'de hayatı ferdî ve içtimâî plânda da tamamen lâdînî kılmak istikametinde şümullü, sert ve zecrî bir üslûpla tatbik edilmeye başlanmıştır. Bu tutum orijinal muhtevası itibariyle lâiklikle mübâyenet (zıtlık) teşkil eden İslâm Dini'ne yeni bir rol tanımayı icab ettirmiştir. Bu rol, O'nu mabede ve vicdanlara hapsetmek şeklinde ifade olunabilir.

Yurt tesisi sûretiyle müslüman talebelerin bir arada yaşamalarını sağlamak, beyne'l-islâm bir kaynaşma ile İslâm'ın kavimler üstü mâhiyetinin gerçekleşmesine -hâl ve istikbal için- fayda sağlamak gâyesini gütmüştük.

e- Düşündüğümüz yan kuruluşlardan biri de bir **"cenâze teşkilâtı"** dır. Bugün birkaç örneği mevcud olan bu istikaametteki hizmetten farklı bir prensipi şiar edinmiştik. Bugün mevcut olanlar cenâzelerin Türkiye'ye nakli istikametindeki hizmetleri yaparlar. Diğer müslüman topluluklardan (gayr-ı Türkler) vefat edenler, ya adı sanı belirsiz bir sûrette bir hıristiyan mezarlığının bir kenarına defnolur veya -nâdiren- kendi ülkelerine naklolurlar. Biz ciddi bir sûrette bölge **"Müslüman Mezarlıkları"** te'sis etmek ve bu hususstaki hizmetleri Batı'da icra etmek tasavvurunda bulunduk.[65]

İslâm'ın ve Müslümanlar'ın bu role râzı edilebilmesi için Cumhuriyet tarihi boyunca gizli ve aşikâr bir sûrette ifa edilmiş faaliyetler burada saded haricidir. Ancak biz, şu tesbitle iktifâ edelim ki, devletin -sırf İslâmiyet'e karşı olan- **"Din Projesi"** bu sûretle ve şu lâzımeyle başlamış ve günümüze kadar devam etmiştir.

2- İslâmiyet'i mabede ve vicdanlara hapsetmek hususundaki gâyede tam bir muvaffakiyet elde edemeyenler O'nu orijinal muhtevası itibariyle eğip bükerek yeni Türkiye Devleti'nin temel prensipleriyle te'lif etmek mecburiyetini hissetmişler ve bunun için **Ömer Feyzi Mardin**'den başlayarak bir çok aktörleri perde arkasında destekleyip onlarla emellerine ulaşmak yolunu tercih etmişlerdir. Bilhassa 27 Mayıs 1960 ihtilâliyle hızlanan bu hareketin, **Yaşar Nûrîler, Zekeriya Beyazlar** gibi aktörler arasında en müessir ve kendilerine en faydalı olabilen bir çok adam çıkmıştır.

[65] Bilhassa Almanya'da bir cenazenin Türkiye'ye nakli için Alman işçi sigorta teşkilâtı (A.O.K.) takriben üç bin mark sarfetmektedir. Almanya'da bir mezarlık tesis edilse, Almanlar bu masraftan kurtulacaklardır. Böyle olduğu halde vâkî bütün talepleri reddetmekte ve Müslümanlar için müstakil bir mezarlık tesisini kabul etmemektedirler. Bunun mânâsı âşikârdır. Müslümanları orada hâlâ bir muvakkatlik şartı içinde barındırmakta oldukları fikrinden vaz geçmek istememektedirler.

Vaktiyle ermeni vukuâtı sırasında general **Harbord** adında bir Amerikalı Ermeniler'in durumunu tetkik için geldiği Erzurum'da onların ekseriyet olduklarını fakat öldürülerek ve göç ettirilerek azınlık durumuna düşürüldüklerini iddia etmişti. O zamanki Erzurum Belediye Reisi **Zâkir Bey, General Harbord**'a şehri gezdirmiş ve Müslüman mezarlığı ile ermeni mezarlığını delil olarak göstermişti. Ermeni mezarlığının Müslüman mezarlığından çok küçük olduğunu müşâhede eden **General Harbord**'a:

f- Ciddî bir **"islâmî merkez"** kurarak bunun her Batı Ülkesinde bir şûbesini oluşturmak istemişizdir. Amma öyle bir merkez ki, bünyesinde küçük çocuklar için "**yuva**"dan başlayarak zamanla **"üniversite"**ye kadar gelişip yükselecek tahsil müesseseleri bulunsun! İstihbarat birimleri ile ciddi bir dokümantasyon (vesâik) arşivi mevcud olsun!.. Öylece bir merkez ki, Müslümanlar'la ilgili olmak üzere Batı'da cereyan etmekte bulunan bütün hâdiseleri arşivleyebilsin!.. Bu arşive dayanarak kötü olan durumların ıslahı için gerek neşriyat yoluyla ve gerekse hukukî olarak mücâdele edecek bir idarî ünite düşündük. Meselâ bugün Batı'da kaç câmi vardır? Kaç dernek mevcuttur? Kaç insan yaşamaktadır? Resmî bir makama geçmiş kaç kimse vardır? Müslümanlar'ın kaç tânesi bulunduğu ülkenin vatandaşlığını hâizdir? Bunlar doğru ve net olarak bilinen şeyler değildir!.. Bunun için şiddetle bir vesâik merkezine ihtiyaç olduğu âşikârdı. Bu merkez **"Avrupa İslâm Rehberi"** adıyla bir kitap yayınlayacak ve herhangi bir ülkeye seyahat eden bir müslümanın nerede bir câmi ve cemaat bulunduğunu bilerek onlarla temasa geçebilecekti. Bunun için sual formları hazırlanmış ve bilinen adreslere postalanmıştı.

2- **Adlî müzâheret**. Türkiye'deki insanlar Avrupa'da çalışan herkesin varlık içinde yüzdüğünü sanmaktadır. Halbuki onların da pek çok sıkıntıda olanları vardır. İşsizlik parası denilen yardım belli bir müddetle alınır. Ondan sonra **"Sosial Amt"** denilen bir müessesenin verdiği ölmeyecek kadar bir meblağla iktifa etmek mecburiyeti vardır. Diğer taraftan parasını dolandırıcıya kaptırmış olanların haddi hesabı yoktur.

Bir diğer gerçek de hapishâneye düşmüş türk gençleridir. Bunların pek çoğu kavga döğüş sebebiyle hapsedilmişlerse de

---

"-Bu Ermeniler daha fazla idiyseler, neden mezarlıkları bu kadar küçük, yoksa ölülerini yiyorlar mıydı?" diyerek bu Amerikan generalinin iddiasını cevaplandırmıştı.

ehemmiyetli bir kısmının başı uyuşturucu mes'elesinden derde girmiştir. Batılılar işsiz güçsüz türk çocuklarını taşıyıcı olarak kullanır ve sonunda bunların çoğunun başı derde girer. Uyuşturucu mes'elesinden sıkıntıya giren gençlerin pek çoğuna âileleri de sahip çıkmaz.

Bütün bunlara ilâveten oturma hakkı elde etmek için hukukî bir mücâdeleye mecbur olanların bir çoğu da malî imkânsızlıktan dolayı haklarını elde edemezler.

Bütün bu saydığımız durumlar Avrupa'da yaşayan Müslümanların adlî müzâherete ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Bunun için düşündüğümüz teşkilâtın bünyesinde maaşlı bir çok avukatın yürüttüğü bir hukuk bürosu plânlamıştık. Teşkilâtımız sadece avukat ücretini ödemeyecek aynı zamanda mağdur ve mazlumların malî ihtiyaçlarına da çare bulmaya çalışacaktı.

h- Düşündüğümüz yan kuruluşlardan biri de **"zekât sandığı"** idi. Bunun için bütün Batı ülkelerinde bir hesap açılacak ve mümessillikler tesis edilecekti. Güvenilir insanlar vasıtasıyla toplanacak zekâtlar evveliyetle Batı'da yaşayan ihtiyaç sahiplerine tahsis edilecek, bir şey artarsa müslüman memleketlerin herhangi bir yerindeki mağdur ve mazlumlara gönderilecekti.

i- Organize etmek istediğimiz diğer bir iş de kurban mes'elesiydi. Kurbanın islâmî usullerle kesilmesi Batı Âlemi'nde ekseriya pek güçtür. Bunun için kurban bedelleri toplanıp uygun bir İslâm beldesinde kesim yapılacaktı.

Dercettiğimiz beyânname bahsi geçen ve bir nebze açıklanması icab eden diğer bir nokta da bütün bu işleri yapacak **"üstün bir hukûkî otorite ve müessese"**nin nasıl vücud bulacağı keyfiyetiydi. Bunu da şöyle plânlamıştık:

Senede bir defa Avrupa'nın merkezî bir yerinde **"İslâm Şûrâsı"** denilen bir büyük kongre toplamayı tasavvur ettik. Buna müslüman olduğunu söyleyen herkes katılabilecekti.

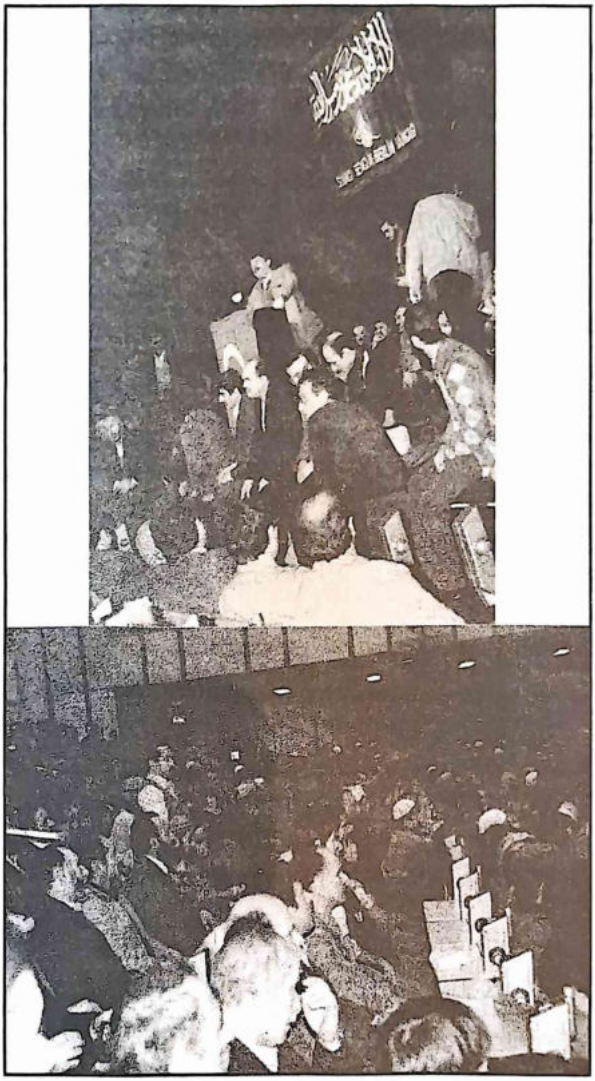

Berlin'de (1986) verdiğim bir konferansta beş bin kişilik salona sığmayan dinleyicilerin sahne ve kürsüdeki izdihamı...

Yani herkes bu kuruluşun tabiî bir üyesi gibi olacaktı. Buraya katılanlar istişârî rey izhar edecek ve hiçbir hususta icraî değeri olan bir karar almayacaklardı. Ancak bunlar arasında bulunacak olan ve herhangi bir kuruluş tarafından kayd-ı hayat ile murahhas (delege) seçilmiş olanlar orada konuşulanları dikkatle takip edecek ve ehemmiyetli gördükleri mes'eleleri icrâî bir safhaya intikal ettirmek üzere kendi meclislerine taşıyacaklardı.

Bu teşkilâta gönüllü katılmayı kabul eden dernek, cemiyet veya vakıflar bu katılışlarını iki daimî murahhas ile gerçekleştireceklerdi. Murahhaslar şûranın üstünde bir hey'et olarak her yıl lüzumu kadar toplanacak ve **"Avrupa Müslüman Temsilciler Meclisi"** adıyla faaliyet göstereceklerdi. Bunlar kendi aralarından veya hariçten ondokuz kişiden teşekkül eden icra hey'etini seçmekle mükellef olacaklardı. Bu sûretle icra hey'etine seçilenler her iki senede bir, üçte bir nisbetinde yenilenecekti. İcra hey'etinin bir başkanı ve bir de genel sekreteri (kâtib-i umûmîsi) mevcud olacaktı. Bunlar da temsilciler meclisince seçilmiş icra hey'etinin kendi aralarından seçilecekti. İki sene için seçilen başkan üst üste bu vazifeyi ancak iki kere yapabilecekti. Başkanın, icrâ hey'etinin ve temsilciler meclisinin vazife ve selâhiyetleri -Avrupa hukûkî esasları da dikkate alınarak- itinayla tesbit edilmiş bulunacaktı.

Bir dâvânın gerçekleşebilmesinin üç şart ile mümkün olduğu münakaşasız bir gerçektir. Bunlar fikir, kadro ve paradır. Fikir bu sûretle tavazzuh etmiş bulunuyordu. Kadro ise yavaş yavaş teşekkül edip, gittikçe genişleyebilirdi. Lâkin para nereden bulunacaktı? Bu mes'ele üzerinde uzun uzun konuştuk. Çeşitli fikirler ortaya atıldı. Kimi bunu bir ticarî teşebbüsle, kimi bağış kampanyalarıyla, kimi de zengin bir müslüman devlete dayanmak sûretinde gerçekleştirmek emelindeydi. Biz herhangi birine karar vermeksizin hukukî statü

ve müesseseleşmek için Nisan ayında ikinci bir şûra plânlayarak dağıldık.

Az bir zaman sonra, evvelce zikri geçmiş olan Libya menşe'li **"Dâru'd-Dava"**da vazifeli arkadaşlar gelip bizi buldular ve böyle bir kuruluşun mâlî bilançosu ortaya çıkarıldığı takdirde bunu **Kaddafî**'nin karşılayabileceğini bildirdiler. Demek ki, toplantımıza gelenler O'na bu hususta bir rapor sunmuşlardı. Memnuniyetimizi izhar ettik ve beklemeye koyulduk.

Yapılacak yardımın kayıtsız ve şartsız olması gerektiği kendilerine sarâhaten söylenmiş bulunmasına rağmen beş-on gün sonra bir minibüs dolusu kitap ve dergiyle geldiler. Kitaplar **Kaddâfî**'nin mâhud **"Yeşil Kitabı"**nın Türkçe, Arapça, İngilizce ve Almanca tercümeleriydi. Dergiler ise, kâmilen **Kaddâfî**'nin propagandasına tahsis edilmiş ve ancak üç-dört sayı çıkabilmiş olduğu anlaşılan Türkçe bir dergiydi ki, lebâleb propaganda ihtiva ediyordu.

Ben **Kaddâfî**'nin bu yeşil kitabından haberdardım. Onun yeşilliğinin karpuz nevinden olduğunu daha Türkiye'deyken anlamış, **Sebil**'imizde **Kaddafî** aleyhine bir hayli neşriyat yapmıştım. Mâlum olduğu üzere karpuzun dışı yeşil, içi kırmızıdır. Bu kitabın da şu adına rağmen içi komünizan fikirlerle doluydu. Mevzubahis yardımdan evvel bu propaganda vasıtalarının tarafımızdan dağıtılması isteniyordu. Böylece anlaşılmış oluyordu ki, yardıma rıza-i Bârî için yapmayacaklardı. Bedel, **Kaddâfî**'nin şümullü bir propagandasının yapılması olacaktı.

Kendilerine red cevabı verdim. Dergi ve kitaplarını bir tek nüsha bile alıkoymadan geri çevirdim. Aradan bir ay kadar bir zaman geçmişti ki, Suudiler'in Almanya'daki gayr-ı resmî mümessili durumunda olan **Mahmud Toros** bana geldi ve plânladığımız işlerin malî kaynağını Suudiler'in karşılayabileceklerini bildirdi. Hatta beni Suud büyükelçisinin sağ kolu denilen bir gençle büyükelçilikte görüştürdü. O genç benim

İran ve Şia aleyhindeki konferanslarımdan haberdar çıktı. Şüphesiz bunları ona **Mahmud Toros** anlatmıştı. **Mahmud Toros**, Suriye Türkleri'nden olduğunu iddia eden ve bozuk bir Türkçe'yle konuşan bir kimseydi. Râbıta'nın Almanya mümessili olduğu biliniyordu. Hatta bir çok hocalara çengel atmış ve onları Râbıta'dan maaşa bağlamıştı. Fakat hastalık derecesinde **"Vehhâbîlik"** taraftarı bir kimseydi. Gittiği her yerde o zihniyetle hareket ettiğinden bir çok türk câmiinden kovulmuştu. Bununla beraber son derece de siyasî davranan bu zat, aşağı yukarı her grupun tasvibine mazhar olmuş bulunmamdan dolayı bana hususî bir alâka gösteriyordu.

Birkaç gün sonra telefon ederek Riyad Üniversitesi Rektörü **Muhsin el-Buhârî**'nin bizim mâlî mes'elemizi çözmek üzere memur edildiğini ve bu zâtın Suudî Arabistan'da bakanlardan ziyâde bir nüfuz ve iktidara sahip bulunduğunu, iki üç gün sonra Almanya'ya geleceğini ve benimle görüşmek istediğini söyledi. Randevulaştık ve kararlaştırılan günde Frankfurt'un en lüks bir otelinde kral dâiresi gibi bir dâirede karşı karşıya geldik. **Mahmud Toros, Muhsin el-Buhârî** ve ben, düşündüğümüz hizmetleri müzâkereye başladık.

Muhsin el-Buhârî söze, beni medh-u senâ etmekle başladı. Bunları nereden biliyor, diye düşünürken kendisi açıkladı. Benim hakkımda **Emin Saraç** hocaefendi ile görüşmüş, O da beni lâyık olduğumdan çok fazla medhetmiş olacak ki, adamcağız bana bir misafire gösterilebilecek olandan çok fazla ihtiramkâr davranıyordu. O bilgi kaynağının **Emin Saraç** hocaefendi olduğunu söylememiş:

"-Sizin hakkınızda Türkiye'deki bazı müşterek dostlarımızla görüştüm!.." demişti.

Ben Türkiye'ye döndükten sonra bu müşterek dostların başta **Emin Saraç** hocaefendi olmak üzere diğer bazı sevenlerimiz olduğunu öğrendim.

Muhsin el-Buhârî:

"-Memleketinde kadr-ü kıymetin bilinmedi de gurbete düştün diye üzülme! Buradaki cihad imkânı her yerden fazladır. Belki bugüne kadar eziyet çektin. Onların ecrini Cenab-ı Hakk verecektir. Biz seni eskiden tanımıyorduk. Şimdi öğrendik. Biz arkandayız. Ne yapmak istersen birlikte yapacağız. Önce seni rahatlatalım. Bizden âilevî geçimin için iyi bir maaş al. Altına son model bir mercedes çekelim. Sana bir şoför ve iki koruma me'muru verelim. Merkezî bir yerde büyük bir bina kiralayalım. İstediğin teşkilâtı kur!.. Yapacağın işlerin malî portresini çıkar. Ben Suuda dönünce hükümete arz ederim ve kararını süratle çıkarırım!"

Bunları yapacağından emindim. Zira Frankfurt'ta salyangoz gibi kabuğuna çekilmiş olan **Fuat Sezgin**'in kurduğu müesseseye on milyon dolar yardım etmiş olduklarından haberdardım.

Bunları söyledikten sonra çantasını açtı ve içinden **Vehhâbî** propagandası mâhiyetinde elli-yüz sayfalık bir kitapçık çıkardı.

"-Önce şunu alınız. Bütün Avrupa dillerine ve Türkçe'ye tercüme ettiriniz! Şimdilik en az yüz bin adet bastırıp dağıtınız! Ben bunun parasını şimdiden takdim edebilirim. Bu iş için hazırlıklı geldim. Burada bir işim yok. Gelişim sırf sizinle görüşmek içindir. Teşebbüsünüzün malî ihtiyacını hesap etmişseniz onu bana şimdiden söyleyebilir, projenizi **Mahmud Toros** beyle birlikte bana bilâhare de Suud'a elçilik vasıtasıyla ulaştırırsınız. Ben de o meblâğı temin etmek için gerekeni yaparım!" dedi.

Ona, maksadımızın herhangi bir klik taassubuyla alâkası olamayacağı yolunda boşuna dil döktüm. Bir saate yakın bir zaman düşündüğümüz hizmetin ana maksadı ve bu maksada varmak için tasarladığımız projeyi anlatmaya çalıştım. O yine bildiğini okuyordu. Evveliyetle **Vehhâbî** propagandasının yapılmasından vaz geçmek niyetinde değildi. Maksad anla-

şılmıştı. Bunlar da bizi kullanmak istiyordu. İltifatlarına teşekkürler edip, özür dileyerek oradan ayrıldım. **Mahmud Toros'un** bu teklifi kabul etmem için yapmış olduğu ısrarlara aldırmadım. Sonradan öğrendiğime göre **Mahmud Toros, Muhsin el-Buhârî'**den bu **Vehhâbî** broşürünün basımı için yüz bin mark almış, sonra gelip onu kendi bozuk Türkçesi ve acayip kötü şekil şartlarıyla Türkiye'de üç dört bin adet bastırmış ve bu kadarını bile dağıtmak imkânı bulamamıştır.

Bu hâdiseden sonra tasavvur ettiğimiz hizmetin mâlî imkânını bize bahşetmesini ve böylece hiçbir klik taassubuna âlet olmadan bu hizmeti îfâ edebilmemizi temin için devamlı sûrette Cenab-ı Hakk'a yalvardım. Çünkü anlamıştım ki, kimse parasını Allah rızası için vermeye râzı değildir. Her para veren, bunun arkasına hususî bir maksad gizlemekten asla vazgeçmemektedir.

Bütün bu tafsîlâtı buraya şunun için dercettim. Biz bu düşünceleri gerçekleştiremedik, ama belki bir gün birisi çıkar da böyle bir teşkilâtlanma yapmak isterse bu düşünceler, ona örnek ve rehber olur.

IV- SEBİLTÜRK SUCUK FABRİKASI

Evvelce bir nebze temâs etmiş olduğum üzere bu sırada İngiltere'de şahsî geçimimi temin için bir iş kuramamış bulunduğumdan âilemi Londra'da bırakarak Almanya'ya dönmüştüm. **"Hilâl Video", "Mısıroğlu GmbH"** adıyla bir şirket kurmuş, kitap, konferans, video işleriyle meşgul olmaktaydım. Bir ara Japonya'dan ezan okuyan saatler ithâl etmiştim. Ayrıca kıbleyi gösteren kompaslı seccadeler satıyordum. Medine'den on ton hurma ile namaz takkesi ithal etmiştim. Bunların satışı gayet yavaş olduğundan kazancım azdı. **İskender Maraş** adında mâlûlen emekli olmuş bir işçi, boş vakitlerini benim yazıhânemde geçiriyor ve bana fahrî olarak yardım ediyordu. Bir gün O, bana dedi ki:

"-Ağabey, sen kitapla, videoyla boşuna uğraşıyorsun. Bu, insanların beynine hitap etmektir. Buradaki insanlar beyinlerinin açlığının farkında bile değildirler. Sen bana müsaade et; bu büroya bir iki tâne derin dondurucu koyayım. Bu insanlara et, tavuk vesâire satayım. Sen yine kitapla videoyla uğraş, fakat geçim için böyle bir iş yapmamız şart. Yoksa sıkıntı çekersin!"

İstemeye istemeye buna râzı oldum. Dediğini yaptı. Büromuza her gün bir çok insan girip çıkıyordu. Bunların bir kısmı da bakkaldı. Bizim orada et ve tavuk sattığımızı görünce kimi evine, kimi dükkânına bir şeyler alıp gidiyor ve dolap her gün dolup dolup boşalıyordu. Bazı günler, bir tek kitap veya video kasedi satılmazken yüz-yüzeli kilo et ve tavuk satılıyordu. Böyle bir müddet devam ettik. Günlerden bir gün Hannover'de bir câmiin idârecilerinden biri olarak tanıdığım Eskişehirli **İsmail** adında bir arkadaş, yanında tanımadığım birisi olduğu halde yazıhâneden içeri girdi ve dedi ki:

"-Bu arkadaşımız Hannover civarında helâl sucuk imal etmektedir. Lâkin bu sucuğu pazarlayamamaktadır. Milli Görüş kendisinden beş ton sucuk almış, çalışanların ihâneti[66] sebebiyle bir-bir buçuk ay sonra, malın satılmadı diyerek geri verdiler. Mal bozulmak üzere!.. Sucuğun helâliyet şartlarına göre imal edildiğine ben kefilim. Seni seven çoktur. Bu arkadaşa yardımcı olacağını ümid ederek bir kamyonet dolusu malla buraya geldik. Bize bunları satmak hususunda yardımcı

[66] Bu ihânet vakumlu sucuğun vakumunu toplu iğne ile delerek onun hava alması ve kısa bir zaman sonra sucuğun bozulması sûretinde oluyordu. Daha sonra bu hile bize karşı da icra edilmiş ve biz bunun nasıl olduğunu anlayıncaya kadar pek çok malımız çöpe atılmıştır. Bunun sebebi, teşkilâtın bir yan kuruluşu olan **Selâm GmbH**'da çalışanların, oraya mal verenlerden bahşiş (!) almalarıydı. Bunu camiamıza mensup bir firmadan alamayacakları için onları böylece bertaraf ediyorlardı. Millî Görüş bu hileler yüzünden bizim imalat yaptığımız zamanda da bizden mal almamış, müteaddid ısrarlara rağmen aldığında da bu hile yüzünden bozuk diye iâde etmiştir. Bizim yerimize bir Hollanda firmasından mal alıyordu ki, onun bir ortağı da -maalesef- ermeniydi.

olursan, şu müslümanın malı zâyî olmaktan kurtulur. Biliyorsun sucuk, çok dayanıklı bir mal değildir!.."

Bu görüşme üzerine gidip kapının önündeki kamyonetten bir paket sucuk alıp geldiler. Kestik, yedik. Sucuk mükemmeldi. Henüz de bozulma emâreleri görülmüyordu. Kamyonetin şoför mahalline bindim. Frankfurt'ta **Hamidiye Câmii**'ne gittik. Öğlen vaktiydi. Orada bulunan herkesi birer paket almaya ikna ettim. Paketler ikişer buçuk kiloluk vakumlardı. Kamyonetin yarısı boşaldı. Yola devam edip **Köln**'de **Ebûbekir Câmii**'ne gittik. Orada sucukların tamamı satıldı. Adamcağız memnun bir sûrette yerine döndü. Fakat giderken de:

"-Bu maldan biraz daha var. Bozulmasından korkuyorum. Bir iki gün sonra onu da yükleyip geleyim mi?" dedi.

Ben de kabul ettim. Birkaç gün sonra malının bakiyesini yükleyerek tekrar Frankfurt'a geldi. Aynı şekilde kamyonetin şoför mahalline yerleşip birlikte Dusseldorf'a geldik. Orada bir câmide vazifeli, sevdiğim bir hocaefendi vardı. Namaz vakti değildi. Cemaatten kimse yoktu. Fakat o gayretli hocanın başı cıvıl cıvıl çocuk doluydu. Durumu kendisine anlattık. Her çocuğun eline bir paket tutuşturdu ve:

"-Bunu evine götür, yarın da babandan otuz mark alıp buraya getir!" dedi.

İki buçuk kiloluk sucuklar yirmi beş marktı. Böylece beş mark da câmie kalmış olacaktı. Kasasını açtı. Çocuklara tevzi ettiği sucukların parasını yirmibeşer marktan peşin olarak malın sahibi **Nevzat Usta**'ya ödedi. Geriye döndüğümüzde **Nevzat Usta** bu alış verişten pek memnun olmuştu ki, bu işle ilgili olarak benimle konuşmak istediğini söyledi ve yazıhâneme geldi. Diyordu ki:

"-Sen bu sucukları ne kolay sattın! Burada boşuna oyalanıyorsunuz. Gel beraber çalışalım. Ben imâlatı yapayım, sen de satışı yap. Hem sen kazan, hem de ben!.."

İskender Maraş'ın da teşvikiyle Hannover'e gidip **Nevzat Usta**'nın imâlâthânesini, O'nun sucuğu yapış şeklini, kullandığı etin helâl olup olmadığı hususunu tahkike karar verdik ve öyle de yaptık. Adamın dürüst çalıştığı hususunda kanaat hasıl edince teklifi vechile onun imal ettiği sucukların pazarlama işini deruhte etmek üzere mutâbık kaldık.

Artık büromuzda her şeyden ziyâde sucuk satılıyordu. İnsanlar, helâl imal edilmiş bulunduğundan emin olduğu için koli koli alıyor, kendi âileleriyle birlikte komşularına da tevzî ediyorlardı.

Kısa bir müddet sonra **Nevzat Usta** mal yetiştiremez oldu. Çünkü gitgide müşteri çoğaldı. **Nevzat Usta**'nın imâlâthânesi ise küçük bir atölyeydi.

Bu sırada çoğu kere ticarî tabiriyle yok satarken, eskiden beri tanıdığımız ve Wiesbaden'de bir bakkal olan **Ramazan Özdemir** bize faydalı olmak niyetiyle bir teklifle geldi ve dedi ki:

"-Benim bulunduğum şehre yakın Limburg'ta otoban üzerinde büyük bir et ve sucuk fabrikası iflâs eden alman sahibinden bir bankaya intikal etmiş. Onu satıyorlar. Gelin şunu alalım ve bu işi büyütelim!.."

Bunları söyleyen **R. Özdemir, Egetürk**'ün işe, nasıl küçük bir imâlâthâne ile başladığını ve şimdi ne büyük bir zengin olduğunu hararetle anlatıyordu. Hakikaten sucuk pratik bir yiyecek olduğu için fabrika işçilerinin öğlen yemeği diye çantalarında kolayca taşıyabilecekleri bir şeydi. Bundan dolayı da tüketimi çok fazlaydı. Gerçekten bugün dev bir müessese olan **Egetürk** sucuk fabrikasının kaydettiği gelişme bu gerçeği doğrulamaktaydı. Fakat biz bir fabrikayı neyle satın alacaktık. Beş kuruşumuz yoktu. **R. Özdemir** güvendiğimiz insanlarla bir ortaklık yapmamızı teklif ediyor ve Almanya'da bir mülkün yüzde onu verilmekle vâdeli olarak satın alınabileceğini söylüyordu. Vâdeli mal almak, fâiz ödemek demekti. Fâizin alınması-verilmesi hakkındaki islâmî şart

belliyken bu nasıl gerçekleşebilecekti. Bunu bir müddet kafamda taşıdım ve uzun uzun tahlillerde bulundum. Sonunda aklıma Türkiye'deki hocalardan **Ali Yakub Cenkçiler**[67] geldi. Onunla telefonla istişâreyi düşündüm. O'na durumu anlattım. O diyordu ki:

"-Orası dâru'l-harb'tir. Dâru'l-harbte gayr-i müslimlerden fâiz almak helâldir."

Bunu ben de biliyordum. Yıllarca işçilere Alman bankalarındaki paralarının fâizlerini almalarını söylemiştim. Bu şer'an, ganimet malı gibi **"tayyib"** helâldi. Lâkin Almanya Türkler için **"dâru'l-harb"**[68] olmaktan çıkmış, **"dâru'l-**

---

[67] **Ali Yakub Cenkçiler** (vefatı: 1988) Arnavut kökenli büyük bir âlimdi. Daha çocukken mâhud **Enver Hoca** ihtilâlinde komünist militanlar âilesini kâmilen boğazlamışlar, o da âdetâ cesedlerin üzerinden atlayarak kaçmış, bir yolunu bulup Mısır'a gitmişti. Meşhur **Câmiü'l-Ezher Üniversitesi**'ni bitirdikten sonra oranın uzun süre kütüphânesinde çalışmış ve belli bir zaman sonra da Türkiye'ye gelip yerleşmişti. Ezher tahsiline ilâveten uzun süren kütüphâne memurluğunda da ilmî tetkîkâta devam eden bu mütebahhir zât kendisinin ve ecdadının İslâm dairesine girmesine sebep oldukları düşüncesiyle Osmanlılar'a aşırı bir muhabbetle bağlıydı. Mısırdayken en yakın dostu **Sultan Aziz** torunlarından **Şehzâde Mahmud Şevket Efendi**'ydi. Onunla dostluğu ölünceye kadar bir **"yâr-ı gâr"** üslubuyla devam etmiştir.

Şehzade Mahmud Şevket Efendi ile münâsebeti O'nun Fransa'ya yerleştiği yıllarda da mektuplaşmak sûretiyle devam etmiştir. **Ali Yakub Efendi**'nin **Şehzâde Mahmud Şevket Efendi**'den aldığı elliye yakın bir hazine değerindeki mektup, O'nun tarafından ölümünden az evvel bana verilmişti. Şahsî arşivimde mahfuz bulunmaktadır.

Babası Fâtih Medresesi mezunlarındandı. Kendisine çocukken:

"-Oğlum, söyle bakayım, Türkün şartı kaçtır?" diye sorarmış. **Ali Yakub Efendi** de:

"-Savm, Salat, Hac, Zekât, Kelime-i şehâdet!.." diye İslâm'ın şartlarını cevaben sıralarmış. Babasına göre de, kendisine göre de İslâm'ın şartları, aynı zamanda türk olmanın şartları telâkki olunuyordu. **Ali Yakub Efendi**'nin indinde -bir çok Rumeli Müslümanında olduğu gibi- **"Türk"** ve **"İslâm"** kelimeleri eş manalıydı.

Mısır'dayken meşhur şeyhülislâm **Mustafa Sabri Efendi** ile de yakın bir görüşme halinde bulunan **Ali Yakub Efendi**, Şeyhülislâm Efendi'nin **"Mevkifu'l-Akli ve'l-İlmi..."** isimli dört cildlik muhalled eserinin te'lifinde kâtiplik yapmış, yani **Mustafa Sabri Efendi**'nin takrirlerini zabt ederek büyük bir hizmet ifa etmiştir. Mahviyetinden ortaya çıkıp, kendini tanıtmadığından İstanbul'da mütevâzî bir sûrette yaşayıp 1988 yılında vefat etmiş ve Edirnekapı Şehitliği'ne defnedilmiştir. Mevlâ rahmet eyleye!..

[68] **Dâru'l-harb**, İslâm hukukunun tatbik edilmediği yerdi. Oranın ahâlisine de harbî denir. Fakat Daru'l-harb hakkındaki içtihadlar farklı bulunduğundan burada bir noktayı belirtmek icab eder. Müçtehidlerin ekseriyetine göre bir kere **"Dâru'l-İslâm"** olmuş bulunan bir yer mürur-i zamanla Müslümanlar'ın elinden çıksa ve orada ahkâm-ı

ahd"[69] durumuna gelmişti. Orada müslümanlar da yaşıyor ve bunlar da mecburen bankayla çalışıyorlardı. Bu durum helâlin mekruha inkılâb etmesini intâç ediyordu. Müslümanlar ekseriyet olsa bu mekrûhiyet **"tahrîmen"**, azınlık olsa **"tenzîhen"** vâkî olurdu. Demek ki, Alman bankasından fâiz almak tenzîhen mekruhtu. Lâkin vermek nasıl olacaktı. Bunu da **Ya'kub Efendi** şöyle izah etti:

"-Orada fâiz vermek hakkındaki hüküm neticeye göredir. Bunu veren netîceten kârlı çıkarsa hiçbir vebâli yoktur. Amma zararlı çıkarsa vebaldedir."

Diğer taraftan bir çok kitap karıştırıp, istişârelerde bulunduk. Bunları mizan ederek bu işe girmeye karar verdik. Gidip fabrikayı gördük. Hakîkaten muazzam bir şeydi. On dört dönüm arazi üzerinde, Köln-Frankfurt otobanına beş yüz metre cepheli, beş katlı bir idare binası ve ona muttasıl iki katlı geniş bir imâlâthânesi vardı. Her şey otomatik olarak plânlan-

---

İslâmiyye tatbik edilmese dahi orası **Dâru'l-İslâm** olmaya devam eder. Kıbrıs Adası'nın fethi için **Ebussuud Efendi**'nin fetvası bu içtihada istinad ettirilmiştir. Böyle yerler Müslümanlar'ın elinden fiilen çıkmış olsalar da hukuken onların malı olmakta devam eder. Bunun neticesi o yeri, ne sûretle olursa olsun geri almak kaabil olduğu takdirde bunun meşrûiyetidir. Tıpkı bir kimsenin malını onu çalmış olan bir hırsızdan herhangi bir sûrette geriye istirdat etmesi gibi. Buna göre tereddütsüz daru'l-harb olan bir yer ahkâm-ı şer'iyyenin tatbik edilmemesine ilâveten geçmişte de tatbik edilmemiş olmasıdır. Böyle bir yerin daru'l-harb olduğu hususu münakaşasızdır. Almanya, hiç şüphesiz böyle bir ülkedir.

Daru'l-harb olan bir yerde ihtiyarî ikaamete şer'î cevaz yoktur. Arızî sebeplerle orada bulunan Müslümanlar'ın da o ülkenin idaresi karşısında zayıflıkları sebebiyle korunup kollanabilmeleri için şer'î hükümlerle bir takım munzam ve istisnâî haklar mevcuddur. Bunlardan biri de gayr-ı Müslimlerden fâiz alınıp yenilebilmesidir. Umûmî hükümler itibariyle şiddetli bir şekilde tahrim edilmiş bulunan fâizin böyle yerlerde helâl, hem de harb ganimeti gibi tayyib helâl addedilmesi orada zayıf olan müslümanlar'ın korunması mantığına dayanmaktadır. Bunun gibi daru'l-harble ilgili olarak Müslümanlar hakkında daha pek çok müsaadekâr hüküm mevcuddur ki, bunlar mevzumuz hâricindedir.

[69] **Dâru'l-ahd**, müslümanlar'ın daru'l-harb durumundaki bir ülkede hususî bir anlaşmayla oturmalarından neşet eden bir mefhumdur. Dâru'l-harb olan bir yerde bir Müslüman hususî bir anlaşmaya istinaden ikamet ediyorsa orası daru'l-harb olmaktan çıkar ve daru'l-ahd hâline gelir. Bunun da pek çok şer'î neticeleri mevcuddur. Ancak daru'l-ahd olan bir yerde ikamet eden Müslümana tanınan haklar, dâru'l-harb olan yere nazaran daha dardır.

mıştı. İmalâthaneye yaklaşan kamyondan indirilen et, el deymeden sucuk olup çıkıyordu. Makine donanımı mükemmel ve eksiksizdi. Üç bin metrekarelik mükemmel asfaltlanmış otoparkı vardı.

Sonradan eski mâlikin dosyaları arasında mâliyet evrakını bulmuş ve 1976 yılında arsa hariç bu binanın altı buçuk milyon marka mâl olduğunu hayretle müşâhede etmiştik. Biz ise banka idârecileriyle uzun pazarlıklar sonucunda bir buçuk milyon marka anlaşmıştık.

Bu pazarlıklara devam ederken bir taraftan da mecbûren ödememiz gereken yüzde onluk peşinat için bir ortak arıyorduk. Büromuza yakın bir yerde bir apartman kapıcılığı yapan bir işçi arkadaş def'aten yüz elli bin mark vererek ortak olabileceğini söylemesi üzerine noterden satış mukâvelenâmesi için randevu tesbiti yaptık. Lâkin bu randevuya bir gün kala anlaştığımız arkadaş caydı. Günlerden pazardı. Pazartesi günü saat onda noterin huzurunda olacaktık. Satıcının banka hesabına yüz elli bin markı yatırmış olmamız gerekiyordu. Bu da saat ondan evvel olmalıydı.

Almanya'da mülk alım-satımı tapuda olmaz. İki tarafın avukatı ve noter huzurunda bir mukavele yapılır. Avukatlar takriben bir-iki aylık zaman zarfında gerekli bütün muâmeleleri ikmâl ederek tapuyu alıcı üzerine çevirirler. Tapu da bizim bildiğimiz gibi tek yaprak bir kâğıt değildir. Âdetâ mülkün bir defteri gibidir. Ortaya çıktığı günden beri o mülkün başından geçen her şey orada yazılı olur. Bunun en son satırında kimin isim ve hüviyeti yazılı ise o, mâliktir. İpotek vesâire varsa bunların tesis tarihlerini ve miktarlarını ve daha evvelki bütün muâmeleleri orada görebilirsiniz.

Arkadaş böyle bir mukaavele imzalanmasına yirmi dört saat kala cayınca, doğrusu büyük bir sıkıntıya düştük. Pazar günü böyle bir parayı temin etmek -âdetâ- imkânsızdı. Pazartesi günü ise vakit yoktu. Kendisini ziyâret edip bu parayı bize bir haftalığına borç olarak vermesini söyledik. Kabul

etmedi. Geriye büroya döndük. Telefonun başına geçtim. Bütün nazım geçen insanlara telefon edip, bankada değil, cebinde veya yastık altında parası olup olmadığını, varsa bunu bize borç olarak verip veremeyeceğini sordum. Gece saat on ikiye kadar yüz yirmi bin mark topladım. Bir sıkıntı da yakındaki insanlara mürâcaat mecburiyetiydi. Çünkü uzaktaki parası olsa bile getirip geri dönemezdi. Havâle ise saat ona yetişmezdi. Yakın bir şehirden bir arkadaş da saat dokuz-dokuz buçuk sıralarında otuz bin mark getirebileceğini vaad edince istirahata çekildik.

Pazartesi günü saat dokuz buçukta yüz elli bin markı bankaya yatırmış ve makbuzunu elime almıştım. Onda noterin huzurundaydım. Saat onikide fabrikanın satışını gerçekleştirmiş olarak Frankfurt'taki büroya döndüm. Bu işte gayret sahibi olan arkadaşlar büyük bir neşe içindeydiler. Hep birlikte Wiesbaden'e gidip bankadan anahtarları alıp fabrikayı gezdik. Fabrikanın en üst katı, mükemmel dayalı döşeli bir dâireydi. Takriben iki yüz metre karelik bu dâirenin tekmil eşyası ilk gördüğümüzde yerindeydi. Bu birkaç gün zarfında fabrikayı bize gezdiren ve evrakları elinde tutan bankanın memuru bu eşyaların çoğunu çalmıştı. Dünya'da Alman işçisinden daha hırsız bir topluluk mevcud değildir. Ben, SEBİL-TÜRK Sucuk Fabrikası'nda iki alman meister (ustabaşı) çalıştırdım. Bunların ikisini de hırsızlıklarından dolayı kovmaya mecbur kaldım.

Almanya'da bir imâlâtın başında diplomalı bir ustabaşı bulunmadıkça, imâlâta müsaâde edilmez. Türklerden diplomalı sucuk ustası mevcud olmadığından elimiz alman ustabaşı çalıştırmaya mahkûmdu. Bunları sadece diplomaları yönünden değil, akaid itibâriyle tetkikten geçirmek mecbûriyeti vardı. Zira hayvan kesimi için müsâade alabileceğimizi sanıyordum. Bizdeki nüfus kâğıdı müslümanları gibi, onlarda da kayden hıristiyan olup aslında hiçbir şeye inanmayan pek çok kimse vardır. Fabrikayı ilk açtığımızda çalışmak üzere gelen

meisterlerin pek çoğunun Allah'a inanmadığı sâbit olmuş ve bu sebeple kendileri işe alınmamıştır:

"-Peki sen hiçbir şeye inanmıyor musun?" suâline de:

"-Ben nature, yani tabiata inanıyorum." cevabını almışızdır.

Mâlûm olduğu üzere, **"Ehl-i Kitab"** olan mûsevîler ve hristiyanlara muazzez İslâm Dini iki imtiyâz tanımıştır:

Bu dinlerin aslının hak olmasına itibar olunarak, bunların kadınları nikâh edilebilir ve kestikleri yenilebilirse de Almanlar hayvanı şokla öldürdükten sonra keserler. Bu demektir ki, kan, hayvanın içinde kalır. Kendileri, bir hayvandan ne kadar fazla kan ihrâç edilirse, etin o kadar lezzetli olacağını ve geç bozulacağını yazıp söyledikleri hâlde, her hayvanda birkaç kilo kanı, et diye satmak için bu denâati irtikab ederler.

Yahudilerse, kendi hahamlarının kesmediği eti yemezler. Yalnız büyükbaş hayvanın ön kolunu yerler. Onun da kan mecrai olduğu için, damarlarını ince bir bıçakla oyup çıkarırlar. Bundan dolayı Avrupa'da İslâmî usûle göre kesilmiş et bulunamadığı takdirde Yahudiler'in kestiği yenilebilir. Allah'a inanmayan veya Budizm gibi beşerî bir dine inananların kestiği hayvanın eti, sûret-i kat'iyetle haramdır. Hristiyanların kestikleri ise, kendi dinlerine göre kesim yapmaları şartıyla mukayyeddir. Halbuki onlar bir hayvanı önce şoklayarak öldürürler ondan sonra keserler. Bir hayvan öldükten sonra kesilmiş bulunması onun etini helâl kılmaz. Kesilmeden önce öldürülen hayvan murdardır.

Kısa zamanda fabrikada bir temizlik yapıp, az az, tecrübî bir sûrette imâlâta geçtik. Eskiden İrlanda'dan kuzu getirip satmış olan bir hemşehrimiz sucuk imalâtını bildiğini söyleyerek geçici bir sûrette bizimle çalıştı. Kendisinden iyi bir randıman alamadık. Böyle birkaç kişiyi tecrübe etmek ve işi düzenlemek için beş-altı ay zaman geçti. Almanya'da bu helâl kesim güçlüğü sebebiyle et bulmakta zorlandığımızdan başka çâreler bulmaya çalıştık. Frankfurt'ta sırf Yahudiler

için kesim yapan bir firma vardı. Yahudiler büyük baş hayvanın yalnız ön kolunu yediklerinden sucukluk etler, arta kalıyor demekti. Onlara tâlib olduksa da firma, daha önce başkalarıyla bağlantılı olduğundan bizim için ilâve kesim yapmaya yanaşmadı.

Belçika'da Arap Âlemi'ne ihrâcât yapmak üzere kesim yapan bir firma bulduk. Araplar burada kesilen büyük baş hayvanların önkol but ve sırt etlerini alıyorlardı. Sucuksa daha ziyade ucuz karın etlerinden yapılırdı. Bir müddet böyle çalıştıksa da bu işi taşıma suyla değirmen çevirmeye benzettiğimden kendi mezbahamızı kurmak için teşebbüse geçtik. Bu iş için fabrikanın arsası müsâiddi. Evvelce ifâde etmiş olduğum üzere ondört dönüm bir arsamız vardı ki, bunun üçbin metrekaresi asfaltlıydı. Yahudilere kendi inançlarına göre kesim hakkı tanındığına göre bunu emsal göstererek biz de bir müsâade koparabileceğimiz zannında bulunduk. Ne gezer!... Yahudiler bütün Dünya'da olduğu gibi Almanya'da da imtiyazlı bir durumdaydılar.

Fabrikanın bahçesinde te'sisine çalıştığımız mezbaha için uğraşmalarımız ve çektiğimiz neticesiz meşekkat Almanya'nın yabancılara bakışını göstermesi bakımından câlib-i dikkat bir hikâyedir. İnsan haklarından, inanç hürriyetinden bahsedip duran Almanlar'ın bu mücâdelede bize zerre kadar hak vermediğini söylemekle iktifâ ediyorum. Ancak Alman Milleti'nin ne derecede yabancı düşmanı olduğunun anlaşılması için bir tek vak'a zikeredeyim:

Bir Alman mühendis bize mezbaha yapmak için gelip fikir ve düşüncelerini anlattı. O'nun ortağı Türk asıllı bir Ermeni'ydi. Galiba bizim mezbaha inşaa etmek hususundaki teşebbüsümüzden O'nun vasıtasıyla haberdar olmuştu. Adam bize sadece lâf anlattı. Geveze bir adamdı. Hatta bunu ortağı Ermeni bile teyid etmişti. Ortağı olan Alman'ı kastederek:

"-Bu, bir şeyden anlamaz, böyle gevezedir. İşleri ben yaparım parayı o kazanır!.." demişti. İşi bu adama vermedik.

Fakat daha sonra bize dava açtı ve bir emeği sebkat etmiş gibi ikibin beşyüz mark talep etti. Bu davada alman Hâkim iddiâ sahibi Alman'ın bir şey yapmadığının isbâtı külfetini bize tahmil etti. Bu görülmemiş bir şeydi. Duruşmadan sonra Hâkim'in odasına daldım ve duruşma esnasında söylediklerime ilâveten:

"-Ben de avukatım. Dünyanın bütün hukuk sistemlerinde isbat külfeti iddiâ sahibine aiddir. Üstelik bu adamın bir şey yapmamış olması isbat edilemeyecek bir keyfiyettir. İsbâtı gerekli olan bir şey varsa o da yapılmış olan şeydir. Ben olmayan bir şeyi nasıl isbat edeceğim."

Bu aklî ve mantîkî söz karşısında alman Hâkim'in bana mukâbelesi şu oldu:

"-Benim kararım yerindedir. Çık odamdan! Bana baskı yapıyorsun diye seni hapse tıkarım!.."

Bir hukuk Hâkim'i bu kadar mantıklı bir söz karşısında kendini cezâ hâkim'i zannederek, beni hapis tehdidiyle odasından kovuyordu! İhtimal Dünya'da hiçbir ülkenin adlî sisteminde böyle bir komedi cereyan etmiş değildir! Baktık ki, hâkim aleyhimize karar verecek üstelik bir de karşı tarafın avukat masraflarını ödemek mecburiyetinde kalacağız. Hâricen davacıya bin beşyüz mark vererek sulh olduk. Bu demekti ki, Alman mühendisin palavralarını bin beşyüz mark mukabilinde dinlemiş oluyorduk.

Yeri gelmişken Almanlar'la İngilizler'in insânî tavır itibariyle mükâyeselerine medâr olmak üzere bir vak'a daha zikredeyim:

Berlin'de yaşayan **Dursun** adında bir işçi Londra'ya gelmişti. Londra'da **Biritish Museum**'da sergilenen Firavun'un cesedini görmek istiyordu. Bana mülâki' oldu. Kendisini Londra'da gezdirirken âniden mide kanaması geçirmesi üzerine bunu hastahâneye yatırdım. Durumu vahimdi. Kendisini ameliyat ettiler. Hastahâneden taburcu edileceği zaman doktorlara dedim ki:

"-Bu arkadaşım Almanya'da sigortalı bir işçidir. Acaba hastahâne masraflarını onun sigortasından alabilir misiniz?" Cevap şaşılacak bir şeydi:

"-Ne parası!" dediler, "Burası devlet hastahânesi burada bütün tedâviler parasızdır!.."

"-Peki ama bu İngiliz vatandaşı değildir. Burada turist olarak bulunuyor. Yine de para almayacak mısınız?!." deyince, şu karşılığı verdiler:

"-Buraya gelen bir turist bizim Kraliçemiz'in misâfiri demektir. Burada hastalandığına göre onu tedâvi etmek vazifemizdir. Paranız çoksa kendisini husûsî bir hastahâneye götürseydiniz!.."

Buna mükabil küçük oğlum **Selman** bir gün Londra'dan Limburg'a gelmişti. Âni bir şekilde sancılandığından kendisini hastahâneye götürdüm. Birkaç muâyeden sonra ilâç yazdılar. Geriye geldik. Aradan bir hafta geçmemişti ki; adresimize üçyüz elli marklık bir fatura gönderildi. Ben de O'nun İngiltere'deki sigorta kâğıdının fotokobisini ekleyerek bu paranın İngiliz Sigorta Şirketi'nden alınıp alınamayacağı yolunda bir beyanla, alınamadığı takdirde ödemeye âmâde olduğumu bildirdim. Bir hafta sonra karşıma dikilen bir icrâ memuru benden beşyüz elli mark istiyordu. Yani hastahâne beni icrâya vermişti.

Şu iki vak'anın mukâyesesinden hasıl olan neticeyi okuyucuların takdirlerine bırakıyorum.

Sucuk fabrikasını idâre etmek gerek kadrolaşmak ve gerekse finansman açısından büyük bir işti. Bundan dolayı bu işi şirketleştirmek ve ekip hareketi yapmak için faâliyette bulundum. Tabiatıyla ilk mürâcaat ettiğim yer, Millî Görüş Teşkilâtı idi. O sırada **Erbakan** hapisten çıkmış ve **Zeynelâbidin** ile **Cemâleddin Kaplan** arasındaki ihtilâfa el koyarak, **Kaplan Hoca**'yı tanımadığını bildirmişti. O, kendisine sadâkat gösterenlerle ayrı bir teşkilât haline gelmiş, Millî Görüş adı **Zeynelabidîn**'lerle kalmıştı. Fakat onların da bu

ihtilâftan yara almış bulunması sebebiyle **Erbakan** -az bir müddet sonra- teşkilâtın başına **Osman Yumakoğulları**'nı göndermişti. Kendisi talebeliğinden beri tanıdığım bir kimseydi. Emrindeki teşkilât ise, en büyük sucuk satıcısıydı. Bunu şuradan buradan temin ediyordu. Kendisine fabrikayı gezdirdim ve burayı birlikte işletmek teklifinde bulundum. Müsâid göründü, fakat kısa bir zaman sonra bunun bir oyalamadan başka bir şey olmadığı ortaya çıktı. Nihayet **Erbakan**'ın Almanya'ya geleceği duyuldu. Gidip O'nu Millî Gazete'nin Frankfurt'taki bürosunda gördüm. Birlikte yemek yedik. Ayrılacağı sırada kendisinden bir isteğim olup olmadığını sordu.

"-Hocam, söyleyeceklerim var!" dedim. Bir arkadaşa ertesi sabah kahvaltı saatinde beni, bulunacağı yere getirmesi için tâlimat verdi.

Kalabalık bir grupla söylenilen yerde kahvaltı ettikten sonra etrafındakilere:

"-Şimdi bizi biraz yalnız bırakın, **Kadir Bey**'le konuşacaklarımız var!" dedi.

Ben itiraz ettim:

"-Yoo, hocam bırakın kalsınlar, söyleyeceklerimin gizli kapaklı bir tarafı yok. Üstelik söyleyeceklerimin bir kısmı bu arkadaşlar hakkında şikâyet mâhiyetindedir. Düşüncelerimi onların yüzüne karşı söylemek isterim!" dedim.

"-Peki öyleyse kalınız!" dedi.

Osman Yumakoğulları ve yardımcısı **Ali Yüksel** olmak üzere Millî Görüş idârecilerinin hemen hepsi oradaydı. Söze başladım ve:

"-Hocam!.."dedim. "Ben burada keyfî ve irâdî bir sûrette oturmuyorum. Mecbûren ikaamet ediyorum. Vatandaşlıktan atılmışım. Almanlar çoluk çocuğumun Almanya'da ikaametine müşaâde etmediler. Onları Londra'ya götürdüm. Orada oturuyorlar. Ben orada geçimime medar olabilecek bir iş kuramadım. Buraya geldim. **"Gurbet İçinde Gurbet"** hayatı

Erbakan'ın Frankfurt'a gelişinde Millî Gazete bürosunda birlikte yemek yerken...

Millî Gazete'den ayrılış...

yaşıyorum. Almanya'da hangi teşkilâta gitsem, Allah'a şükür itibar görüyorum. Bunun tek istisnası Millî Görüş'tür. Bundan evvelki Millî Görüş idârecileri bana düşmandılar. Bu sizce mâlumdur. Sebeplerini size daha önce anlatmıştım. Fakat bugünkü idârecilerin bana dost mu, düşman mı olduklarına bir türlü karar veremedim. Huzurunuzda onlardan bir itiraf bekliyorum."

Bu noktada sözümü kesen **Erbakan**:

"-Ne demek!.. Sen onların hepsinin ağabeyisin. Seni başlarına tâç etmeye mecburdurlar!.." dedi.

Cevap verdim:

"-Fiiliyât öyle değil!.. Bunun iki göstergesi var. Birincisi benden hiçbir hizmet kabul etmek istemiyorlar. Ben çeşitli hâdiseler dolayısıyla kendileri için -galiba- vebalı gibiyim. Ancak perdenin önünde olmasa da arkasında işe yarayabilirim. Bu hususta bir endişeleri varsa, bunu benimle paylaşabilirler. Anlayışla karşılarım. Fakat ben, bugün Türkiye'de boşa akan nehirler gibi Almanya'da kendime en yakın gördüğüm bir teşkilât için fâidesiz durumdayım. Bana dostsalar bunu düzeltmeleri lâzım.

İkincisi medâr-ı mâişet olmak üzere sucuk imâlatı yapıyorum. Benden bir gram mal almıyorlar. Gidip Hollanda'da bir ortağı ermeni olan bir ecnebi ile çalışıyorlar. Eğer benim mâmullerim kalitesiz veya pahalı ise söylesinler!.. Değilse beni tercih etmeleri gerekmez mi? Fabrikamı tam kapasite ile çalıştıramıyorum."

Erbakan ne şiş yansın, ne kebap kabîlinden benim hatırımı tatyîb etmekle beraber onları da incitmeyecek vasat bir konuşma ile gûya durumu düzeltecek telkinlerde bulundu. Heyhât!.. Teşkilâtın bana karşı tavrı, o Almanya'dan ayrıldıktan sonra daha da menfîleşti. Buna bir iki misal vereyim:

Hannover tarafında bir yerde, tarafsız bir câmide konuşma yapmıştım. Millî Görüş şûbelerinden birisinin bir idârecisi de

orada idi. Kendi câmilerinde de benzer bir konferans vermek üzere bir hafta sonrası için benden söz istedi. Ben de:

"-Olur!" dedim.

O konferansın günü geldiğinde adres almak için telefon ettim. Aldığım cevap şaşırtıcıydı.

Câmi idârecileri Millî Görüş merkezine telefon ederek onlardan tezkiye sağlamamı ve konferans için icâzet almamı istiyorlardı. Sanki konferansa ben tâlib olmuştum. **Osman Yumakoğulları**'na telefonla ulaştım:

"-Ne demek abi, hemen derhal!.." gibi hâhişkâr bir mukâbelede bulunmasına rağmen beklenen direktifi akşama kadar konferans mahalline vermedi ve müteaddid aramama rağmen, santrale kendisi için

"-Burada yok!" dedirtti.

Bu esnada vatandaşlıktan atılmanın hukûkî bir neticesi ortaya çıktı. Vatandaş olmayan bir kimsenin Türkiye'de gayr-i menkul sahibi olması mümkün bulunmadığından babadan kalma gayr-i menkullerim hazinece satışa çıkarıldı. Onları kurtarmam için Türkiye'ye para göndermem gerekiyordu. **Osman Yumakoğulları** bu hususdaki taleplerde de lâkayt kaldı ve karşıma kabul etmeyeceğim belli olan bir teklifle çıktı:

"-Gel Millî Görüş'te çalış, sana bir maaş verelim."

Ben onları şaşırtmak için:

"-Peki, olabilir, yalnız yüz bin mark civarında bir paraya ihtiyacım var. Türkiye'de babadan kalma mallarım satılıyor. Onu temin edin, geleyim!" dedim.

Tabiatıyla kabul etmediler. Esâsen maaşla çalışma teklifi de bir blöftü. Çünkü yakınlarında bulunmamı asla istemezlerdi. Zira ayyuka çıkan yanlışlarını görmemden rahatsız olacakları muhakkaktı. Bu gün mark milyoneri olan **Mustafa Duran** böyle bir sebeple **Selâm GmbH**'dan atılmıştı. **Osman Yumakoğulları**'nın kardeşi Türkiye'den **Selâm GmbH**'a fâhiş fiyatla mal gönderiyordu. **Mustafa Duran** bu durumdan

şikâyetin kurbanı olmuş ve fakat bu kahır lütuf sûretinde tecellî etmiş ve O, orada öğrendiği sırf tavuk işinden kısa zamanda zengin olmuştur. **Selâm GmbH**'nın ise, tavuk işiyle birlikte böyle kırk kalem daha satışı olduğu halde her yıl zarar etmekten kurtulamamıştır.

Almanya'da böyle teşkilât bünyesinde yapılmış olan ticâretlerin ne büyük zararlara sebep olmuş bulunduklarının hikâyesi ciltlerle yazılsa bitmez.

Teşkilâtın tavrı, **Erbakan Hoca**'nın kahvaltıda yüzüme söylediklerinin zıddına O Almanya'dan ayrıldıktan sonra çok daha fazla menfîleşmiştir, dedimse de cephemiz adına hicap duyduğum için bunları yazmaktan içtinab ediyorum.

Sadece dikkat çekici ve ibretâmiz bir-iki vak'aya temâs etmek isterim. 1986 senesi, 29 Mayıs'ı için benden Münih yakınında oturan bir hemşehrim, aylar öncesinden söz alarak İstanbul'un fethi vesîlesiyle bir konferans vermemi istemişti. Millî Görüş Teşkilâtı da Münih'te aynı gün bir program yapacağı için herkesin benim konferansıma gelme tehlikesini bertaraf için o arkadaşla konuşarak bu konferansları gûyâ birleştirdiler. Halbuki bu bir hîleydi. Kendilerinin program yaptıkları yere yakın bir yerde benim konuşmamı, kendi toplantılarının sönük geçmesi ihtimaline karşı bertaraf etmek istiyorlardı. Teşkilâtın başında çocukluğundan beri tanıdığım **Osman Yumakoğulları** vardı. Bundan dolayı bu hareketten bir hile kokusu almadım ve muvafakat ettim. Konferanstan bir gün evvel Münih'e geldim. Her vakit namazını ayrı bir câmide kıldım ve her namaz kıldığım câmi, bir nevî konferans salonu şeklini aldı. Münih'te Bahnoff (Ana tren istasyonu) civarında bir sokakta sekiz-on câmi vardır. Her biri bir teşkilâta âiddir. Öteden beri klik taassubuyla hareket etmediğimden hepsini ziyâret ettim. Tabii uğradığım hiçbir yerden konuşmaksızın ayrılamadım. Millî Görüş Teşkilâtı'nı rahatsız eden diğer bir cihet de bu cephe mantığıyla hareket etmiş olmamdır. Günlerden Cumartesi idi. Öğlen bir câmide, ikindi

başka bir câmide, akşam ve yatsı sonrası ise diğer câmilerde konuşmalar yaptım. Millî Görüş'ün toplantısı Pazar günüydü. Tam toplantı salonuna gidiyordum ki, bulunduğum yere **Osman Yumakoğulları** tarafından telefon açıldı. Diyordu ki:

"-**Kadir Ağabey** gelmesin, zira burada MİT tertîbât aldı."

"Bu düpedüz yalandı. Fakat salona gitsem ve benim konuşmama mânî olmaya kalkışsalar, dinleyiciler onları linç ederlerdi. 1978 senesinde de Münih'te böyle bir hareket yapmışlar, beni engellemek için **Ali Oğuz**'u getirmişlerdi. Millet isyan etmiş ve onu hakaretlerle kürsüden indirmişti. Bugün de aynı olabilirdi. İhtilâf çıksa ben kabahatli olacaktım. **Osman Yumakoğulları**, arkadaşımıza:

"-Sen **Kadir Ağabey**'i al, evine götür. Biz toplantıdan sonra ziyâretine geleceğiz." diyordu. Anlamamazlıktan geldim.

Hakikaten geceyarısı bulunduğum eve geldiler. **Osman Yumakoğulları**, binbir özür diliyor, uydurma MİT tertibatını anlatıyordu.

"-Ulan MİT'e ne hacet, MİT senin kendinsin!"[70] diye bağırdım. Bu sırada Münih başkanı olan ve değişip duran Millî Görüş Başkanları'nın hepsiyle de anlaşmayı becerebilen **Mehmed Gündoğdu**, lâfa karışıp patronunu müdafaaya yeltendi. 1978'deki **Ali Oğuz** vak'asında da buranın başkanı oydu. Kendisine:

"-Sus ulan, sen sâbıkalısın, bu işi ilk defa yapmıyorsun, âdî herif!" deyince **Osman Yumakoğulları** O'nu müdafaa zımnında:

"-Haksızlık ediyorsun, bu çocuk yolda seni medhediyordu." dedi.

---

[70] Bu nâdân, İngiltere'ye ilk intikal ettiğim sıralarda bana şoförlük yapan güzel insan **Kemal Güller**'e:

"-Sana bir kod numarası verelim, **Kadir Bey** için bize her ay rapor ver." demek küstahlığında bulunmuştur. Ben buna vâkıf olduğum halde şimdi de gelmiş konferansa, mit ajanlarının tertibat aldığı yolundaki yalanla beni aldatmaya çalışıyordu.

"-O, bir adama ilân-ı husûmet edebilecek mertliği hayatında hiç tanımamış bir âdî, şerefsiz adamdır. Sahtekâr ve nâmerd olduğu için asıl kanaatinin aksine, bir kimseyi methedebilir!.. Bu, duruma bağlıdır. Onu ben yeni tanımıyorum!.." karşılığını verdim.

Bunun üzerine girdikleri odada oturmadan çıkıp gittiler. Ertesi gün Ulm'da konferansım vardı. Bu konferansın ilânlarında da aynen Münih'teki gibi **"Bir Sürpriz Hatip"** ilâvesi vardı. Bunu önce benim adımı ifşâ etmekten içtinâb ettikleri tarzında anlamıştım. Lâkin iş kısa zamanda anlaşıldı. Salona girdiğimde eski Akıncılar Reisi **Tevfik Rıza Çavuş**'la karşılaştım.[71] Teşkilât mensupları benden önce O'nun bir selâmlama konuşması yapması için ricada bulundular, muvafakat ettim. Teşkilâtın fitnesine âlet olabileceğine de ihtimal vermemiştim. Fakat o kürsüden inmiyordu. Önce kameraların ışıkları söndürüldü. Sonra kendisine karşı protestolar vâkî olmaya başladı. Neticeten kürsüden çekilip gitmeye mecbur kaldı.

Bu teşkilâtta böyle rezillikler saymakla bitmez. Ancak ben, sadece onların muhâlefetiyle değil, bir de İran güdümlülerin muhâlefetiyle uğraşmak zorunda kalmıştım. Aleyhimde hutbe okunmasından tutunuz da İran MİT'inin öldürme tehdidine kadar bu bâbdaki vukuâtın tafsilâtına girmekten sarf-ı nazar ediyorum. Sadece bir çok konferansta:

"-Bana bir şey olursa, bunu İran MİT'inden (SAVAK) biliniz!.." diye alenen ifâde ederek onların müstakbel bir töh-

---

[71] **Tevfik Rıza Çavuş**, seksen öncesi Türkiye Akıncılar Derneği'nin umûmî reisi olan değerli bir gençtir. Bu teşkilâtın kuruluşunda benimle çok yakın bir temas içinde olmuştur. O derecede ki üstad **Necip Fâzıl**:

"-Millî Türk Talebe Birliği bana bağlı, Akıncılar **Kadir Mısıroğlu**'na!.." diyerek, Akıncılar'ın benimle olan yakınlığını bir serzeniş üslûbuyla ifade ediyordu.

Tevfik Rıza Çavuş, bahsettiğim hâdise dolayısıyla Almanya'ya geldiğinde Millî Görüş Teşkilâtı'nın bana nâbecâ (yakışıksız) tavrını düzeltmek için pek çok uğraşmıştır. Benim gibi doğrucu olmanın bir mükâfatı (!) icabı olarak bugün siyâset sahnesinde bir **menkûb** (ikbal sahibi olmayan) durumundadır.

met altında kalmaktan korunmak için tasavvurlarından vaz geçeceklerini düşünmüştüm. Tedbirim bundan ibâretti. Tam bu sırada idi ki, Brüksel Merkez Câmii'nin imamını Şia aleyhine okuduğu bir hutbeden dolayı câniyâne bir sûrette öldürmüşlerdi.

Bu muhâlefet çemberine bir de MİT güdümlü Diyanet mensubu kimselerin hareketlerini eklerseniz, ne güç şartlar altında hizmet etmeye çalıştığım ortaya çıkar. Buna dâir de bir misal zikredeyim. Hollanda'nın küçük bir şehrinde, Diyânet güdümündeki câmiin idârecileri benden bir konferans istemiş, ben de bir Pazar günü bu konferansı vermiştim. Bunu vukuundan sonra haber alan Hollanda Din Müşâviri **Fahri Demir** adındaki bir hoca müsveddesi müteakip Cuma günü oraya gelmiş, Cuma hutbesinde bana ve konferansı verdirenlere akıl mantık dışı bir şekilde hücum etmişti. Bantını getirdiler dinledim. Ben Türkiye'den kovulmuş vatansız birisiymişim. Vatanı olmayanın dini de olmazmış. Dinsiz birisi bir câmide nasıl konuşabilirmiş!.. Hem de İslâm Âlemi'nin gözbebeği olan **M. Kemal Paşa** aleyhine!.. O, Âlem-i İslâm'da bütün müslümanların hâmîi, rehberi ve kurtarıcısıymış. Bu uslûpta başlayan bir hutbenin daha neler ihtiva edeceğini düşünün! O salağın bu karışık kafayla cumayı da ikinci rekâtta oturmayarak, üç rekât kıldırdığı getirilen banttan anlaşılıyordu. Sonra da bunu nasıl düzelteceğini bilememiş ve yeniden kıldırmış...

Bu zikrettiğim hâdiseler de göstermektedir ki, ben mücâdelemi Batı Âlemi'nde de -tıpkı Türkiye'de olduğu gibi- iki ateş arasında îfâ edegelmiş ve hayatımı kâmilen ve âdetâ bir cephedeymişiz gibi idâme ettirmişimdir. Buna bir misal daha vereyim:

Bu sıralarda Köln'de bir kitab fuarı açılmıştı. Eski arkadaşları görmek düşüncesiyle o fuara gittim. Ayrılırken herkes neşriyâtından bir kısmını elime tutuşturuyordu. Bunlardan biri de **"İMZA"** adında bir dergiydi. Tabiatiyla incelemeden

aldım. Akşam evde karıştırırken bir de ne göreyim. İran güdümlü olduğu belli olan bu gazete bana çirkin ve mantıksız bir sûrette hücum etmiyor mu? **Ahmed Kekeç**[72] imzasını taşıyan bu yazıda Nakşî Tarikatı'nın Hindistan'daki durumuna dâir izâhattan sonra, ***"Nitekim Fransız Devriminden sonra Fransız Masonluğu'nun Bektâşîliğin bazı kolları aracılığıyla Mısır'a ve Osmanlı ülkesine köprü kurup kurmak istemediği, İngiliz Masonluğu'nun ise, Hindistan laboratuarında geliştirilmiş yöntemlerle Nakşibendi'liğin bazı kollarından yararlanmak isteyip istemediği araştırmaya değer. Buyurun sağcı köşeyazarı suçukçu Kadir Bey, buyurun cevap verin bakalım."***[73] denmez mi? Bu yeni türedi yazarcıklar hücum etmek istedikleri birisine, hücûmun muhtevâsıyla mantıkî bir alâka kurmak dirâyetinden bile mahrumdurlar. Tabiî asıl sebeb, İran hastalığıdır. Bana kızgınlığın sebebi de budur. Onu söylemek işlerine gelmez. Bu hususdaki tahkîr ve tezyîfler de tâdâd etmekle bitmez. Bunlardan bir kısmına ileride **"Türk Basınındaki İftira Curcunası"**na temâs ederken kısmen yer vereceğiz. O zaman görülecektir ki, bunlar kuyrukturlar; baş, Tahran'dadır. Orada yayınlanan bir gazete bana

---

[72] Bu nâdân ben Türkiye'ye döndükten sonra hiçbir şey olmamış gibi **Hasan Mezarcı**'nın etrafındaki bir kalabalığa karışarak **Ravza** çay bahçemize geldi. Kendisini tanımıyordum. İnsanlar kendilerini takdim edince bu arada onu da tanıdım ve kendisine:

"-Sen ne yüzle benim karşıma geliyorsun, utanmaz adam! Hücum etmek istediğin bir adam için yazında bir mantıkî alâka kurmaktan bile âcizsin. Benim Nakşibendi Tarikatı'nın Hindistan'daki macerasıyla ne alâkam var ki, orada sence vâkî bir hatanın -o da doğruysa- hesabını bana soruyorsun? Üstelik güyâ beni tahfife medâr olur düşüncesiyle, «Ne dersin bu işe, sucukçu **Kadir Bey**?» diye bir sual irad ediyorsun? Hem sen benim köşe yazarlığı yaptığımı nerede gördün?!.

Ben gurbette kimseye yük olmamak için sucukçuluk yaptımsa, bunun beni veya herhangi bir kimseyi aşağılatıcı veçhesi nedir? Aptal herif!.. Ben o müessesenin sahibiydim, işçisi veya imâlâtçısı değil!.."

Soyadına uygun bir sûrette kekeledi.

"-Biz yazdık, sen de cevap verdin. O mesele kapandı." demek yüzsüzlüğünde bulundu. «Sen de cevap verdin.» sözüyle Sebil'in Almanya'da çıkmış olan nüshasını kastediyordu. Halbuki bunu Türkiye'deki kimse görmemişti.

[73] **İmza**, Temmuz 1989, sayı: 6.

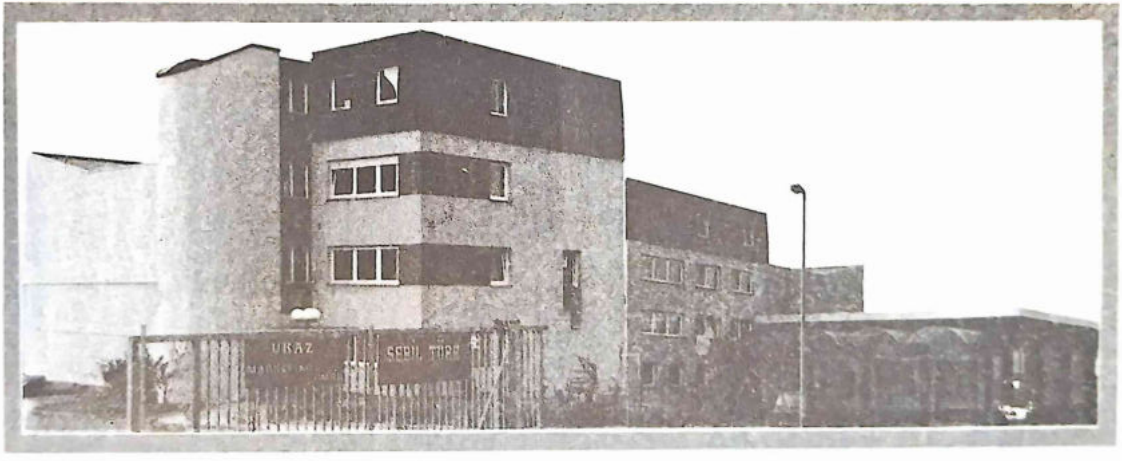

SEBİL - TURK SUCUK FABRIKASININ ÖN GİRİŞ KAPISINDAN UMÛMİ BİR GÖRÜNÜŞ

İmza

Kültür-Aktüalite

Sayı 6. Temmuz 1989. 1000 TL

Yer... yasağı

200. Yılında

Fransız Devrimi

AHMET KEKEÇ

nünün ise akılcı olduğu gibi görüşler
iler sürülmüş ise de, bu görüşler, ma-
sonluğun İngiltere de bir tür tarikat gi-
bi Fransa'da ise materyalist ve akıl-
cı görünmüş olması ihtimalini berta-
raf etmez. Nitekim Fransız Devrimi'-
nden sonra da Fransız masonluğunun
Bektaşîliğin bazı kolları aracılığıyla Mı-
sır'a ve Osmanlı ülkesine köprü kur-
mak isteyip istemediği, İngiliz mason-
luğunun ise Hindistan laboratuarında
geliştirilmiş yöntemlerle Nakşibendîli-
ğin bazı kollarından yararlanmak iste-
yip istemediği araştırmaya değer..."
Buyurun... Sağcı köşe yazarı, Sucuk-
cu Kadir Bey, cevap verin bakalım.
Devrim'in Osmanlı toprakları üze-
rindeki ... oldukça trajik ...

hücum ederse, Türkiye'deki kuyruklar, Bremen Mızıkacıları gibi bu akortlu iftira kampanyasına niye ortak olmasınlar?!..[74]

Bu hâdiseye Sebil'imizde (Sayı: 13, sh: 11) layık olduğu cevabı vermiş ve o cevabı şu cümlelerle bitirmiştik:

"Gurbette bizimle ilgili her yayını takip mümkün olmuyor. Bundan dolayı geçen gün birisi telefonla haber Verdi. Bu mâhud gazete milliyetsiz nam gazetenin ***"İkinci Kara Ses"*** *serlevhasıyla vâkî hücumlarını da aynen sütunlarına almış. Böylece kimlerin kimlerle beraber olduğu bir kere daha ortaya çıkmıştır.*

Ne demeli? Türkiye'de olmadığımıza göre birileri bizim yerimize bu çocuğu yakalayıp ağzına biber sürmeli..."[75]

Bu cevabı Türkiye'de yaşayan hemen hemen hiç kimse görmemiş olduğu sebeple burada kısaca temas etmek ihtiyacını hissettim.

Sucuk fabrikasını Almanya'daki Türk İşçileri'nin çocuklarını, tahsil olmazsa ticaret yoluna sevk etmek için bir nevi mektep gibi kullanmaya başladım. Hafta sonları orada gençlere bu gâyeyle seminerler veriyordum. O sırada bir vesileyle **Prof. Dr. Arif Ersoy** fabrikaya geldi. Kendisi **Süleyman Karagülle**'ye bağlı olduğundan O'nun ticarî teşebbüsler için

---

[74] İranlılar tarafından Türkçe nüshası da yayınlanan **"Keyhan Gazetesi"**nin Eylül 1988 tarih ve 24 sayı numaralı nüshasında İran-Irak harbinin tahlili yapılırken parantez açılarak:

....(Ne acıdır ki, Türkiye'deki bir kısım -sözde- tarihçi ve zâhiren Müslüman bilinen bazı yazarlar bile özellikle Almanya'da verdikleri konferanslarla, islâmî İran'ın İslâm Dünyası için, İsrail'den daha tehlikeli olduğunu söylemeye bile vardırmışlardı, işi!.. Bu sapık düşünce çizgisi üzerinde olanların, hatta lâik Türkiye rejimi şereflerine, **"Musul** ve **Kerkük**'ü almaları için zamanın çok müsâid olduğu"na dâir mesajlar ulaştırdıkları ve bu yolda, o şefleri avlayabilmek için, kendilerinin yıllarca düşman olduklarını gösterdikleri Atatürk'ü bile, -bu şeflerin o zata besledikleri ubûdiyet duygusundan istifâde etmek için olsa gerek- **"rahmetli"** diye andıkları ve **"rahmetli Atatürk olsaydı, bu yerleri, bu fırsattan istifade eder, Türkiye'ye katıverirdi!.."** gibi değerlendirmeler yaptıkları ve böyle bir tasarrufun Amerika'nın itirazıyla karşılaşamıyacağı husûsunda garantiler olduğunu da zikrederek, Amerikan icâzetli islamî ve nasyonal coğrafi sınırlar peşine düşmüşlerdi...)" denilmekteydi. İşte bu, **"Bremen Mızıkacı"**larının akorduna verilecek misâllerden biridir.

[75] Sebil Dergisi sayı: 19, sh. 8-9.

Bremen'de verdiğim bir konferans için dağıtılan ilân.

geliştirdiği bir islamî modelin mevcud olduğunu söylemesi üzerine, bir de gençlere O'nun konferans vermesini te'minen kendisini dâvet ettim.

Süleyman Karagülle bence tatbik kabiliyeti olmayan nazarî bir islâmî ticâret modeli üzerinde bir hayli konuştuktan sonra kendisini fabrikanın üst katındaki husûsî ikaametgâhıma dâvet ettim. Dinleyenlerden bazıları da geri kalmış ve O'nunla biraz daha sohbet ihtiyacını hissetmişti. Ben odaya girip çıkıyordum ki, salonda bir bağrışma oldu. İlgilenince anladım ki, **Süleyman Karagülle** biraya **"helâl"** diyordu. Tabii ister istemez münâkaşaya dahil oldum. Bana bu ictihadını güya **İmam-ı A'zam**'a istinad ettirerek izah etmeye çalışıyordu ki, muhatablardan birinin şiddetli muhâlefeti üzerine:

"-**Kadir Bey** niçin bunlara söylemiyorsun ki; ben bu zamanın **İmam-ı A'zam**'ıyım." diyerek bana da çıkışmaya cür'et etmez mi!?. Bir yanda misâfirlik durumu, diğer yanda boyundan büyük hata, ne yapacağımı şaşırdım. Anladım ki; isminden başka hiçbir şeyi doğru ve güzel olmayan ve Erbakan'ın vird-i zebânı **"Âdil Düzen"** de bu adamın kafasından çıktığı için bu kadar saçma bir mâhiyet arzetmektedir.

İşi tatlıya bağlamaya çalıştımsa da az sonra mübâhese yine şiddetli bir muhâlefetle kesildi. Dinleyenlerden birisi

"-**Kadir Abi** bize nasıl bir adam getirdin. Şimdi de **M. Kemal**'i methediyor." deyince işe müdâhale ettim. Bu işi, bana bırakması gerektiğini nezâketen ihtâr ettimse de O'nun cevabı bardağı taşıran son damla oldu:

"-Sen'i bilirim sen zaten kafayı o adamla bozmuşsun!". Tabii bundan sonrasını anlatmaya gerek yoktur.

V- İNGİLİZ CENTİLMENLİĞİ

Bu sırada Türkiye'de sivil idâreye geçilmekle 12 Eylül Darbesi'nin bazı yasakları bertaraf olduğundan, oğlum **Sünûsî**'nin Avrupa'ya gelmesi imkân dâhiline girmişti. Biz O'nu Fransız Lisesi'nde okumakta olduğu için mektebinden

ayırıp yanımıza getirtmemiştik. Lise bitip üniversiteye sıra geldiğinde, benim durumumda olanların yakınları için yasak konulmuş bulunduğundan yurt dışına çıkması mümkün olamıyordu. Kendisini Cambridge'de okutmak istiyordum. Bu üniversiteye mürâcaat ettiğimizde benim durumumdan dolayı husûsî bir alâka gördüğümüzü itiraf etmeliyim. Bunun da İngilizler'in ne derecede hakşinas ve müsamahakâr olduğunu göstermesi bakımından büyük bir ehemmiyeti vardır. Memnûniyetle kabul edeceklerini söylemelerine rağmen, O'nu Türkiye'den çıkartmak kaabil olmuyordu.[76] **Cambridge Üniversitesi** idârecileri:

"-Madem bu yasağı kaldırabilmek için zamana ihtiyacınız var, biz imtihan suallerini mektebine gönderelim, orada imtihana girsin!.." dediler ve öyle de yaptılar. Fakat **"Saint Benoit"**daki türk müdür:

"-Onun babası vatan hâinidir.[77] Vatandaşlıktan atılmıştır. Ben O'nun için imtihan yapmam!" demiştir.

Bu durumu kendilerine anlattığımızda Cambridge idârecileri:

"-Madem ki, siz fikirlerinizden dolayı vatandaşlıktan atıldınız. Oğlunuza da bu sebeple çıkış izni vermiyorlar, o bura-

---

[76] Bu müşkülü halletmek için üniversite talebeliğimden arkadaşım olan **Şâdi Pehlivanoğlu**'na telefon ettim. Kendisi o zaman **Anavatan Partisi** Genel Başkan Yardımcısı ve milletvekiliydi. Bana:

"-Cinâyet suçlusu olsan sana sâhip çıkabilirdim. Fakat bu durumda adını bile telâffuz edemem!" karşılığını verdi.

Sonra bu sırada Millî Eğitim Bakanı olan **Hasan Celâl Güzel**'i aradım. Müteaddid telefonuma rağmen O da hardal tânesi kadar iş görmedi. Bu demektir ki; ben yakın tarih ve hâsseten **M. Kemal Paşa** ile alâkalı çalışmalarımdan dolayı -bazılarınca- âdetâ vebâlı gibi korkulan ve kendisinden kaçılan bir adamdım.

[77] Böyle çirkin bir itham da Kuleli'deki yalı arsasının davası sırasında Mahkeme'de vâki olmuştur. Hazine avukatı:

"-Davalı vatan hâinidir. Vatandaşlıktan atılmıştır!.." ithâmıyla görülmekte olan davayla hiç alâkası olmayan bir söz ortaya atmış ve o davada benim değil refikamın davalı olduğu, O'nunsa vatandaşlıktan atılmış olmak gibi bir durumu bulunmadığı hatırlatılınca da özür dilemek lüzumunu bile hissetmemiştir. Bu vatan hâinliği de ne ucuz bir ithammış!..

ya her ne zaman gelirse gelsin; kendisini imtihansız kabul edeceğiz!" dediler. Doğrusu şaşılacak ve hayran olunacak bir şey!..

Buna benzer bir hâdise de kızımla ilgili olarak yaşanmıştır. O da İngiltere'de üniversiteye hazırlık mâhiyetinde olan koleji birincilikle bitirmişti. Kendisine:

"-Kızım, üniversiteyi Türkiye'de oku, biz de -inşaallah- yakında döneceğiz!" demem üzerine, O, üniversite imtihan harcını bankaya yatırıp makbuzunu vermek ve mürâcaatını yapmak üzere Londra'daki Türk Büyükelçiliği'ne gittiğinde, lâik Türkiye Cumhûriyeti Devleti için insan hak ve hürriyetleri bakımından yüz kızartıcı bir muâmeleye mâruz kalmıştır. Her nasılsa polis kordonundan geçmiş, kaydı yapmakla mükellef, eğitim işleriyle meşgul memurun karşısına çıkmıştı ki:

"-Defol, burası Türkiye Cumhûriyeti toprağıdır! Seni bu öcü kıyafetinle içeriye kim soktu?!" hitabıyla kovulmuştur.

Bunun üzerine İngiliz üniversitelerine mürâcaat etmiş, altı ayrı üniversitenin mürâcaatı da **"başarısızlık"** notuyla geri çevrilmişti ki, asistan olarak çalıştığı Glasgow Üniversitesi'den Norwich şehrine naklini yaptırmış olan **Hüseyin** adında bir hemşehrimiz O'nun durumunu sordu. Hiç bir üniversiteyi kazanamadığını söyledik. Kendisi fizik asistanıydı.

"-Ben Norwich'teki hocamla konuşayım, belki oraya aldırırız!.." dedi.

Kızım mürâcaat kâğıdına Norwich'i yazmış değildi. Yazdıklarını da kazanamamıştı. Üstelik üniversiteler açılalı da bir aydan fazla zaman olmuştu. Bu nasıl olacaktı? Doğrusu ümidimiz yoktu. Buna rağmen bir iki gün sonra **Hüseyin** telefon etti ve:

"-**Mehlika**'yı alıp geliniz, kaydını yapacaklar!" dedi.

Kalktık, gittik. Şipşak kaydını yaptılar. Bölüm şefi profesöre:

Kızımın imtihan kazanamadığını, yeniden imtihan yapıp yapmayacaklarını sormam üzerine dedi ki:

LECTURE

"Reflections on History and the Future"

by

Kadir Mısıroğlu

Historian/Author

at

RABITAH CENTRE

6:00 pm

Friday 26th April

REFRESHMENTS WILL BE PROVIDED

46 Goodge Street, London W1P 1FJ
071-636-7568

Londra'da Râbıta'nın merkezinde verdiğim bir konferansın el ilânı.

"-Biz **Mehlika** hanımın mezun olduğu kolejin müdürüyle konuştuk. Kızınız orayı birincilikle bitirmiş. Sandığımız gibi mürâcaat ettiği üniversiteleri puan itibariyle kazanamamış değildir. Her üniversite için talebi tıb olmuş. Âile tablonuzda anasının veya babasının doktor değil, hukukçu olduğu görüldüğünden kabul edilmemiştir."

Meğer İngiltere'de bir kız çocuğunun tıb tahsili yapabilmesi için ana veya babasından birinin doktor olması şartmış. Aksi halde ne kadar yüksek puan alırsa alsın, doktor olamazmış!..

Norwich, evvelce anlattığımız İngiliz Müslüman **Abdülkaadir es-Sûfî**'nin cemaatinin nüveleştiği bir şehirdir. Londra'nın yüz elli kilometer kadar kuzey doğusunda bulunan bu şehrin üniversitesinde hem kilise, hem havra ve hem de câmi mevcuttur.

Mehlika ikindi namazları sebebiyle bir derse daimî bir sûrette geç geliyordu ki, bu o dersin hocasının dikkatini çekti ve kendisine bunun sebebini sordu. O da, o saatte îfası gereken bir ibâdetin (ikindi namazı) buna sebep olduğunu söyleyince:

"-Benim güzel kızım, zannedersem siz ibâdetlerinizi her yerde yapabilirsiniz, alınız şu bitişik odanın anahtarıdır. Kapıyı içeriden kapayıp ibâdetinizi yapınız ve derse geç kalmayınız!" dedi.

Kızımın baş örtüsü, değil Türk Büyükelçiliği'ndeki gibi tahkir sebebi, takdir sebebi olmuş ve ibâdeti için de dersin hocası tarafından böyle bir kolaylık gösterilmiştir. Buna O'nun anlattığı bir hikâyeyi de ekleyerek İngilizlerin bu hususdaki tavır ve anlayışlarının anlaşılmasına bir nebze ışık tutmuş olayım:

Bir gün bir dersin hocası:

"-Bu sınıfta türk ve müslüman olanlar ellerini kaldırsın!" demiş. Sonra da onları çağırıncaya kadar gelmemeleri ricasında bulunarak sınıftan dışarıya çıkarmış.

Kızımın anlattığına göre içeride kalanlara, hoca gâyet şiddetli azarlayıcı bir konuşma yapmış, sebebi şuymuş:

Koridordan geçerken birkaç İngiliz talebesinin Türkler hakkında "aptal, enâyi" gibi kelimeler kullandıklarını duymuş. Dikkat edince anlamış ki, bir kısım türk arkadaşları o çocukları o yaz Türkiye'ye tâtile dâvet etmişler. Kendilerine bir kuruş masraf ettirmeden onları i'zaz ve ikramlara gark etmişler. Onlar da bu sebeple Türkler hakkında "aptal, enâyi, sersem" gibi kelimelerle bu durumu başkalarına naklediyorlarmış. İngiliz hoca demiş ki:

"-Siz bu yaptığınızdan utanın! Sizin aptallık, sersemlik diye tavsif ettiğiniz şeyler gerçek insanlık icabı olan işlerdir. Biz de vaktiyle böyleydik. Bu hasletlerimizi kaybettik. Onların bu misafirperverliklerini aptallığa hamletmek asıl aptallıktır. Siz kaybettiğimiz insanlığı, onlardan yeniden öğrenin!.. ilh.."

Böylece o çocukları isimlerini zikretmeden, arkadaşları arasında bir temiz haşlamış.

Bu İngiliz centilmenliğinin bana has olmadığının belli olması için evvelce anlatmış bulunduğum, Berlin'de işçi **Dursun** ve **Selman**'ın hikâyelerini de bir defa daha hatırlatmak isterim.

Bu istitradı burada keserek Almanya'daki ahvalimize dönüyorum.

VI- TÜRKİYE'DEN HABERLER VE UĞUR MUMCU TEZVÎRÂTI

A - Türkiye'den Haberler

Biz böyle sucuk işleriyle haşir-neşir olurken, Türkiye'den üç ehemmiyetli haber geldi.

1- Yayınevimizin kitap deposunda yangın çıkmış ve hiçbir kitap kurtarılamayarak tekmîl mevcudu yanmıştır.

Benim husûsî sûrette yaptırdığım bir tahkikata nazaran, bu normal bir iş değil, bir kundaklamaydı. Fâil-i meçhul kalmıştır. Kitapların satışına engel olmak ve iktisâden bizi çökertmek için birileri tarafından gerçekleştirilmiş bir hâdiseydi. Bu çarpık düzenin bazı idârecileri, câhiliye Arapları gibi muhâlifini sâdece ezâ ve cefâya uğratmakla iktifa etmez, aynı zamanda mâlî müzâyakaya sürüklemek için de elinden geleni ardına koymaz.

Bugün de **"yeşil sermâye"** edebiyatıyla yapılmak istenenler hep aynı zulmün yeni bir tezâhürüdür.

2- Kuleli Câmii bitişiğindeki arsamız için hususî bir gayret sarfeden derin devletin bir kısım mensupları, onun elimizden gitmesine zoraki ve gayr-i kânûnî bir sûrette sebeb olmuştur.[78]

Bunu bildirmek için telefon açan oğlumun sesi titriyor ve merâmını bir türlü izah edemiyordu. Yarım yarım söylediklerinden ben işi anladım ve:

"-Oğlum!" dedim. "Ben 1954 yılında İstanbul'a gelirken oranın tapusu cebimde değildi, onu ben kazandım. Allah sağlık verirse, yine kazanırım. Belki de daha âlâsını kazanırım. Canını sıkma!.. Benim oraya verdiğim para helâldir. Helâl para ile alınan mala bir şey olmaz!.. İnşâallâh bir çaresi bulunur, üzülme!.."

Telefonu kapadıktan sonra tesâdüfen yazıhânede yalnızdım, şöyle bir tefekküre daldım ve kendi kendime dedim ki:

---

[78] Kuleli Câmii bitişiğindeki arsamızla ilgili olarak yaşadığımız hukukî mâcera, ülkemizde hukukun tatbikat itibariyle ne yüz kızartıcı şekillere bürünebildiğine tipik bir misaldir. Lâkin bununla ilgili tafsilâtı **"Üç Gayr-ı Menkulün Hikâyesi"** adıyla telifini düşündüğümüz esere havale ederek, burada verilebilecek olan tafsilâttan kat-ı nazar ediyoruz. Bu üç gayr-ı menkul:

Kuleli'deki yalı arsası

Limburg'daki sucuk fabrikamız

Köln-Weidenpech'deki iki yüz elli dört dâire ihtiva eden gayr-i menkullerdir.

Bu son ikisi Almanya'da da hukukun tatbikat itibariyle Türkiye'den pek farklı olmadığını göstermeye kifâyet edecek bir mâcerayı hâizdir ki, birazı ileriki sâhifelerde muhtasar bir şekilde anlatılacak; tafsilât ise zikrettiğimiz eserde yer alacaktır.

"-Şu yazıhâne şimdi yerden tavana kadar kaldırım taşı gibi mark desteleriyle dolu olsa hoşuna gider mi?" Yine kendi kendime cevap verdim:

"-Elbette, bu kadar parayla ne yapılmaz!.."

"-Peki yarım saat sonra bir misafiri yolcu etmek üzere kapıya çıksan, bir de geriye döndüğünde bu paraların yanmakta olduğunu görsen üzülür müsün?"

"-Elbette, lâkin bu yangın onlara sahip olduktan yarım saat sonra değil de bir sene sonra olsa daha mı az üzülürsün?"

"-Hayır, daha fazla üzülürüm!"

"-Peki bu farkın sebebi nedir?"

"-Hiç şüphesiz kalbin bu paralarla ülfetidir."

Bu kadar parayı bulduktan yarım saat sonra kaybetmenin üzüntüsü, bir sene sonra kaybetmenin üzüntüsü yanında bir hiçtir. Bu azim fark, kalbin o parayla ünsiyeti sebebiyledir. Öyleyse şu yalı yerini gönlünden sil, at!

Bu his ve düşüncelerle yatağa girdim. Rüyâda bir ağaç yaprağını bir fidan gibi dikmeye çalışıyordum ki, Türkiye'deki kadîm dostlarımdan **Osman Topbaş**, bana:

"-Ağabey, hiç yapraktan fidan olur mu? Boşuna uğraşma!" dedi.

Cevap verdim:

"-Allah dilerse, yapraktan aşı olduğu gibi, fidan da olur!"

Uyandığımda bu işin bir çâresi olmalı diye düşündüm ve telefonla **Osman Topbaş**'ı aradım. O'na dedim ki:

"-Bizim yalı yerinin zoraki bir sûrette elimizden alındığını işittin mi?"

"-Evet, duydum, ne yapalım, canın sağolsun, elden ne gelir?" dedi.

"-Yoo, öyle değil!.." dedim. "Burasının yüzde beşi sizin olsaydı, böyle seyreder miydiniz, elbet bir çâre arardınız. Aramızdaki dostluk, bu yerin yüzde beşi kadar bir değer taşımıyor mu?"

"-Babamla bir konuşayım!" dedi. Selâm kelâmla vedalaştık.[79]

Zâhirde gereken yapılmış, bâtınen de himmet vâkî olmuş olacak ki, bu gün biz bu yerin hâlâ sahibiyiz. Ölü dirilmiş, yer kurtulmuştur, ama nasıl!..[80]

3- Türkiye'den dostlarım haber verdiler. Cumhûriyet gazetesinde **Uğur Mumcu "İslâmcı Örgütler ve Para"** serlevhasıyla bir dizi yazı yayınlamış[81] ve bunda bana da hücumlarda bulunuyormuş. Gazeteyi temin etmek imkânı yoktu. Bilâhare bu yazılar **"Râbıta"** adıyla kitaplaştıktan sonra görebildim.

---

[79] Osman Topbaş ve merhum pederinin bu vâdide maddî-mânevî müzâheretlerinin kendilerinin mahviyetkâr üslupları sebebiyle burada tafsil edilmesinden içtinab edilmiştir. Ancak şunu söyleyebiliriz ki, bu değerli yerin kurtarılışı, kaderin bir cilvesi olarak araya böyle bilinen-bilinmeyen bir çok müessirin girmesiyle husûl bulmuşsa da bunların en ehemmiyetlisi gerçek dost ve mümin, bu iki insana âiddir. Bir de malın helâl parayla alınmış olması!..

[80] Kısaca söylemek gerekirse bu arsada daha evvel sadece Kuleli'de vazifeli bir subaya âid bir kayıkhanenin mevcudiyetine istinaden burası bilâ-bedel elimizden alınmak istenmişti. Alt mahkeme lehimize hükmetmiş, temyiz safhasında araya giren bir takım eşhâsın baskılarıyla bu karar bozulmuştu. Temyiz sonrası alt mahkeme hâkimi derin devlet tarafından tehdid edildiği yolunda bir itirafıyla sabit olduğu üzere mecburen temyize uymuştu.

Dava bu durumdayken onunla ilgili bulunan merhum mimar **Lütfi Aytaç** (Ölümü: 2000), bir gün Karaköy'de bir avukat arkadaşına uğramış, orada Temyiz Mahkemesi Beşinci Dâire hâkimlerinden iki hâkimle tanışmış. Bu dâire ise bizim davaya bakan dâireydi. Onlara gerçeği anlatmış, onlar da:

"-Biz dâirede beş kişiyiz. Herkes bir dosyayı okur, aslında kararı o verir. Diğer arkadaşlar da onun verdiği karara imza atarlar, bu da öyle olmuştur. Biz Ankara'ya gider gitmez duruma el koyacağız!" demişler.

Gerçekten de böyle yapmışlardır. Kendi kararlarını bir yolunu bulup kendileri tekzib ederek alt mahkemenin uyma kararını bozmuşlardır. Bunun için:

"-Biz sana arazinin tamamını Kuleli Lisesi'ne ver demedik, sen bizim kararımızı yanlış anladın, sen davacıya kayıkhanenin yeri kadar yer ver!.." diyerek bir bozma sebebi bulmuşlardır.

Alt mahkeme buna da itiraz etmiş ve eski kararında ısrarlı olmuştur. Bu iki hâkim meseleyi Hukuk Dâireleri Genel Kurulu'ndan halletmişlerdir. Böylece benim hayatımda olduğu gibi bu arsa meselesinde de aklen ve mantıken olması muhal nice tecellilerle karşılaşmışımdır ki, bunu Allah'ın takdiri ve himmetten başka bir şeyle izah etmek mümkün değildir.

[81] Bkz. Cumhuriyet Gazetesi, 22 Şubat 1987 vd.

B- UĞUR MUMCU TEZVÎRATI

Uğur Mumcu'nun bu bana ilk hücumu değildi. Her cevap veremeyecek durumda olduğum bir anda bunu bana evvelce de yapmıştı. Bunlardan ilki Eskişehir Sıkıyönetim Mahkemesi'nde muhâkeme edildiğim zamana rastlar ki, bunu ve **"Râbıta"** dolayısıyla yaptığı hücumları ne yazık ki, ancak şimdi ele almak ve cevaplandırmak imkânını bulduğum için bunlar üzerinde bir nebze durmak istiyorum.

Uğur Mumcu'nun bu tezvîrâtına paralel olarak ben Eskişehir'de mahkûm olduğum zaman orada **"Örfî İdare Kumandanı"** sıfatıyla bulunan General **İrfan Özaydınlı** da aynı tezvîrâtı yine Cumhuriyet Gazetesi'ne bir beyanat suretiyle tekrarlamıştır. Gûyâ O'nun Hava Kuvvetleri Kumandanı olmasını o zaman iktidar ortağı bulunan Millî Selâmet Partisi önlemiş imiş. Bunun sebebi de "azılı bir Atatürk düşmanı olduğum halde" İstanbul Örfî İdâre Kumandanı **Fâik Türün Paşa**'nın hakkında **"takipsizlik"** kararı vermiş olmasına rağmen kendisinin beni Eskişehir'e celp ile yedi seneye mahkûm etmesiymiş. O günkü hükûmette Adâlet Bakanı olan değerli arkadaşımız **İsmail Müftüoğlu**'nun da bu ithama dahil edilmesiyle gerçekleştirilen tezvîrâtın aslı astarı yoktur. Zira Kuvvet Kumandanı'nın tâyini Millî Savunma Bakanı, Başbakan ve Reisicumhur'dan ibâret üçlü bir kararnâme ile gerçekleşmektedir. Bu üç selâhiyetli makâmın hiçbiri de Millî Selâmet Partisi'ne âid değildi. O rütbeye yükselmiş adamların bile bu derece hilâf-ı hakikat beyanlar ve yalan yanlış ifadelerle tezviratta bulunabilmesi herhalde sadece Türkiye'de görülebilen çirkinliklerdendir. **İrfan Özaydınlı**'nın tezvîrâtını bu kadarcık bir cevaplandırmayla iktifâ ederek asıl ehemmiyetli ve şümullü olan **Uğur Mumcu** nâm şahsın tezvîrâtlarına cevap vermek istiyorum.

Ben Eskişehir'de hapsedildiğim zaman -biraz yukarıda da ifade edildiği üzere- General **İrfan Özaydınlı,** orada İkinci Taktik Hava Kuvvetleri Kumandanı sıfatıyla ve Korgeneral

rütbesiyle vazifeliydi. Kısa bir müddet sonra Ankara'ya, Hava Kuvvetleri'ne Kurmay Başkanı olarak gitmişti. Hava Kuvvetleri Kumandanı **Muhsin Batur Paşa**'nın[82] yakını ve halefi olduğu söyleniyordu.

Biz Eskişehir'de evvelce anlatılmış olduğu üzere delil kifayetsizliğinden beraat etmiş ve buna dâir karar da yüzümüze karşı okunmazdan bir gün evvel yazılmış olduğu halde gece yarısı **İrfan Özaydınlı**'nın baskısıyla o karar yırtılmış, *"yedi sene hapis, yirmi ay sürgün ve beş yıl âmme haklarından memnûiyyet"* şekline sokulmuştu. Bunun **İrfan Özaydınlı**'nın baskısıyla bu sûretle değiştirilmiş olduğu mahkeme reisi Albay **Cemil Arıcan**'ın bir arkadaşımıza itirafı üzerine tarafımızdan öğrenilmişti. Kendisi de hava albayı ve hâkim olan **Ahmed Çelik**'in bize naklettiğine göre bu bir itiraf ve

---

[82] 12 Mart 1971 darbesinden sonra bilâhare Eskişehir Örfî İdare Mahkemesi'nde dâvâsı görülecek olan bir konferans dolayısıyla İstanbul Harbiye binasındaki bodrumlardan birinde kısa süren bir mevkufiyetim olmuştu. **"Geçmiş Günü Elerken"** isimli hâtırâtımın ikinci cildinin 177 ve müteakip sayfalarında tafsîlâtı hikâye edildiği üzere, **Muhsin Batur,** orada karşılaştığım solcuların ümit bağladıkları bir şahsiyetti. Onun **"darbe içinde darbe yaparak"** solcuları takibattan kurtaracağına inanıyorlardı. Bu hususta **Yücel** isimli bir Dev-Genç mensubundan dinlemiş olduğum sözleri Selimiye Kışlası'nda savcı Binbaşı **Metin Yurdabak**'a anlatmıştım. **Metin Yurdabak,** milliyetçi bir subaydı. Bana takipsizlik kararı vermişti. Tahkikattan sonra kendisiyle ahbab olmuştuk. Şimdi rahmet-i Rahman'a kavuşmuş olan bu vatansever subay verdiğim izahat üzerine **Muhsin Batur Paşa** hakkında şu bilgiyi nakletmişti:

"-Kadir Bey, havsalama sığdıramıyorum. Hava Kuvvetleri Kumandanlığı'na kadar yükselmiş bir insan nasıl solcu olabiliyor? Maâlesef o Dev-Genç mensubunun anlattıkları doğrudur. Biz bu bilgilerin daha fazlasına vâkıfız. Fakat geçenlerde bir Dev-Genç şubesindeki aramada elimize bir vesika geçti. Bunda Dev-Genç mensuplarının öldürmeyi plânladıkları insanların listesi vardı. Bu listede **Muhsin Batur Paşa,** bir numarada kayıtlıydı. Kendisine bu vesikayı gösterdik, dehşete kapıldı. Muvaffak olabilirlerse kendisini belli ölçüde davaları için kullandıktan sonra öldürmeyi plânladıkları anlaşılıyordu. Tahminim o şimdi rota değiştirmiştir."

Muhsin Batur, 1980 yılında Reisicumhurluğa aday olmuş, kazanamamış olsa da her turda Millî Selâmet Partisi'nin reyleri -ekseriyetle ve her nedense kendisine verilmiştir. (Bunun garip bir tefsiri için bkz. **Dr. Selâhaddin Bilge,** Hatıralar, İstanbul 1998 sh. 222-230) **Muhsin Batur**'un şahsiyeti ve hatta solcularla dirsek temasını merak edenler O'nun **"Anılar ve Görüşler-Üç Dönemin Perde Arkası"** (İstanbul-1985) isimli mufassal hâtırâtına bakabilirler.

CUMHURİYET BASIN AHLAK YASASINA UYMAYI TAAHHÜT EDER

24 Nisan 1976 Cumartesi

GÖZLEM

UĞUR MUMCU

Özaydınlı ve Cephecilik...

Orgeneral İrfan Özaydınlı ile ilgili kararname, en sonunda geri alındı. Silâhlı Kuvvetler tarihinde belki de ilk kez, bir Orgeneral, siyasal nedenlerle, Kuvvet Komutanlığı kapısından döndürülmüştür. Bunun ağır sonuçlarını birlikte izleyeceğiz.

Bu olayın nedenlerini ararken isterseniz beş yıl gerilere gidelim...

Kadir Mısırlıoğlu adlı bir sağcı, İstanbul'da, Milli Türk Talebe Birliği salonunda sağcı gençler için yaptığı konuşmada, Atatürk için şu sözleri kullanmıştır:

— Siz gençsiniz, kitle saadetini düşünerek konuşuyorum. Siz emir ve komutayı elinize aldığınız gün, kuvveti sevk ve idare ettiğiniz gün... Dün, İstiklal mugayir hareketlerin emrinde kullanılan Mehmetçik, sizin emrinizi ifa eder. Paşa olmasına rağmen, Mustafa Kemal Paşa'nın ölüsünü muhakeme edebilir aynı Mehmetçik, hiç şüpheniz olmasın...

Devir 12 Mart devridir. Devrin, asker-sivil yöneticileri, Atatürkçülük maskesiyle, devleti yönetmektedirler. Bu konuşma hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı bir kovuşturma açar. Askeri Savcılık, bu Atatürk düşmanı'nın konuşmasında suç bulamayarak «Kovuşturmaya yer olmadığı kararı» verir.

O tarihte İstanbul Sıkıyönetim Komutanı kimdir? Orgeneral Faik Türün.

Kadir Mısırlıoğlu'nun bu konuşması çoğaltılarak bütün Anadolu'da dağıtılır. Atatürk'e açıkça küfreden Mısırlıoğlu'nun konuşmaları Anadolu'da kahvelerde ses bantlarından dinlenir.

— Mehmetçik Atatürk'ün ölüsünü yargılayacaktır...

Orgeneral Türün'ün yönettiği İstanbul Sıkıyönetim'inden kovuşturmaya yer olmadığı kararı alan Kadir Mısırlıoğlu, elini, kolunu sallayarak, Anadolu'yu adım adım dolaşmaya başlar. Bu konuşma Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığının dikkatini çeker. Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı Kadir Mısırlıoğlu hakkında dâvâ açar O tarihte Eskişehir Sıkıyönetim Komutanı kimdir? Korgeneral İrfan Özaydınlı.

Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, Kadir Mısırlıoğlu'nu, 23 mart 1973 gün ve 1973/2 esas, 1973/5 sayılı kararı ile dört yıl hapis cezasına çarptırır. Mahkeme üyeleri, Başkan Albay Vahdet Güral, duruşma Yargıcı Hakim Albay Cemil Arıcan, üye Hakim Binbaşı Kerim Günay'dır

Kadir Mısırlıoğlu'nun avukatı, Askeri Yargıtaya başvurur. Kimdir Kadir Mısırlıoğlu'nun avukatı?. Sakarya Barosu avukatlarından İsmail Bilgiloğlu?. bugünkü Demirel

vicdan rahatlama işi idi.[83] **Cemil Arıcan, Ahmed Albay**'a demişti ki:

"-Biz askeriz, emirle hareket ederiz. Ayrıca bunu yapmasaydık, derhal emekliye sevk edileceğimiz muhakkaktı. Dışarıda avukatlık yapmamız mümkün değildir. Ömrümüzü askerî disiplinsizlik dâvâlarına bakmakla geçirmişiz. Kararımız hukuken çürüktür. Temyiz onu bozar, merak etmeyin!.."

Bununla beraber temyiz safahâtı da O'nun dediği gibi cereyan etmemiş, **İrfan Özaydınlı** orada da baskı ve tehditle bu kararı tasdik ettirmişti. Bu da bize karara muhâlif kalan ve uzun bir muhalefet şerhi yazmış bulunan hâkim Albay **Sühâ Umurhan**'ın yaptığı itirafla sâbitti.[84]

Böyle bir itiraf da Profesör **Ayhan Songar**'ın yakını olan Albay **Servet Sezgin** tarafından vâkî olmuştu ki[85], bununla

---

[83] **Ahmed Çelik** Albay'ın bu işteki rolü için bkz. **Geçmiş Günü Elerken,** c. II, İstanbul, 1995, sh. 240.

[84] Gerçekten hâkim Albay **Sühâ Umurhan** temyizin tasdik kararına yazmış bulunduğu yarım sayfalık muhâlefet şerhini bilâhare genişleterek yirmi otuz sayfalık bir hacimde ortaya koymuştur. Bu ve hatıratımızda zaman zaman temas ettiğimiz benzeri hâdiseler Türkiye'de adâlet mekanizmasının nasıl işlediğini göstermesi bakımından câlib-i dikkattir. Bu ülkede Dünya'nın en iyi kanunları mevcud olsa bile netice tatbikatçının dürüstlüğü, samimiyeti ve haksızlıklar karşısındaki direncine göre taayyün eder. Meselâ İngiltere'de herkes hâkim olamaz. Hâkim olacak şahıslar hem kendisi ve hem de âilesi itibariyle uzun bir tetkikattan geçirilir. İngiliz adâleti hakkında anlatılan câlib-i dikkat bir vak'a vardır. Burada onu da kaydedelim ki, bir çok meselede "eller Mersin'e giderken bizim nasıl ve ne ölçüde tersine gittiğimiz" anlaşılsın.

İngiliz hâkimlerinin ceplerinde devletçe verilmiş bir çek karnesi bulunur. Darda kaldıklarında istedikleri meblâğı yazar ve bunu tahsil edebilirler. Yeni bir hâkim bu işin ciddiyetini denemek için yüz bin paundluk bir çek yazmış. Muhâtab banka parayı derhal ödemiş. Bu paraya ihtiyacı olmadığı için birkaç gün sonra bunu geriye iâde etmiş. Kısa bir zaman sonra bu iş bir müfettişe havale edilmiş. Müfettiş hâkime sormuş:

"-Bu parayı niçin aldınız ve aldıktan sonra geriye niçin iâde ettiniz?"

Hâkim:

"-Gerçekten bir hâkimin bu sûretle yazacağı çekin ödenip ödenmeyeceğini öğrenmek için!.," cevabını verince Müfettiş:

"-Senin devletine güvenin yokmuş, senden hâkim olmaz!" demiş ve bilâhare bu hâkimi meslekten ihraç etmişler.

[85] Albay **Servet Sezgin,** Eskişehir Örfî İdare Mahkemesi'nin vermiş olduğu kararı tasdik veya nakzedecek olan 3 numaralı Askerî Temyiz Mahkemesi'nin âzâsıydı. O sırada izinli bulunuyor ve Florya'da bir kampta tâtil yapıyordu. **Ayhan Songar** kendi-

cezamın Askerî Temyiz Mahkemesi'nde baskı sûretiyle tasdik ettirilmiş olduğu sâbit oluyordu.[86]

---

sini kadîm hukuk ve arkadaşlığına istinaden ricâ-minnet tâtilini yarıda keserek vazifesine dönmesi ve orada bize yardımcı olması hususunda iknâ etmişti. Hâdisenin gerçek mâhiyeti anlatılarak ikna edilmiş olan Albay **Servet Sezgin,** tersine hareket ederek cezamı tasdik yolunda rey kullanmıştır. Bu tezadı da merhum **Ayhan Songar**'a:

"-Mecburdum. Aksi halde **İrfan Özaydınlı** hepimizi emekliye sevk edecekti." tarzında bir itirafla beyan etmişti.

Cerrahpaşa Psikiyatri Kliniği'nde yatarken cezamın tasdikinden sonra idi ki, bir gün **Ayhan Bey**'in odasına girdim. **Ayhan Hoca** o anda sivil bir arkadaşıyla konuşuyordu. **Ayhan Bey,** sohbetin en koyu bir zamanında bir işini bahâne edip odadan dışarı çıktı. Biz tanıştırılmamış olduğumuz halde sohbete kaldığı yerden devam ettik. Onbeş-yirmi dakika uzayan bu sohbette memleket meseleleri konuşuluyordu. **Ayhan Bey**'in misafiri ile çok noktada mutâbık olduğumuz görülüyordu. Biraz sonra içeri giren **Ayhan Songar,** sohbetin en koyu bir ânında:

"-Bir dakika beyler!" dedi ve misafirine dönerek,

"-Görüyorum ki, çok iyi anlaşıyorsunuz. Tabiî merak edip birbirinize isimlerinizi sormadınız. Ben sizi bir tanıştırayım. **Servet Bey,** bu çok iyi anlaştığın adam senin de imzanla cezası kesinleşmiş bulunan **Kadir Mısıroğlu**'dur!.." Sonra bana dönerek:

"-Bu beyefendi de bütün ricalarıma rağmen senin cezanı tasdik etmiş olanlardan Albay **Servet Sezgin**'dir." dedi.

Tabiî O da, ben de hayretler içinde kaldık. Beni mahkûm etmiş olan bu adamla hemen her meselede mutâbık kalmıştık. Fakat O müthiş bir bozguna uğradı. Yüzü kıpkırmızı olmuştu. Derhal ayağa kalktı:

"-Ya öyle mi, çok üzüldüm." diyerek savuşup gitti. Arkasından **Ayhan Songar** katıla katıla gülüyor ve:

"-Sizi mahsus yalnız bıraktım!" diyordu.

[86] Bu da yukarıda bahsi geçen muhâlefet şerhini yazmış olan Albay **Süha Umurhan**'ın itirafıyla sabitti. Bu Albay, karar okunur okunmaz avukatım bulunan merhum **Âsım Mâilmâil**'e diğer hâkimlerin önünde ve mültefit bir edâyla:

"-Beyefendi, odama teşrif eder misiniz: Sizinle konuşacaklarım var!" demişti. **Âsım Mâilmâil** odasına gidince de kendisine şu izahta bulunmuştu:

"-Beyefendi, siz bu davada bir kalleşliğe kurban gittiniz. Biraz evvel bu cezayı tasdik eden şu hâkimler dosyanızın rengini bile bilmezler. Biz aramızda vazife taksimi yaparız. Herkes bir dosyayı okur ve hasıl ettiği kanaati duruşma gününden evvel arkadaşlarıyla müzâkere eder. Bu dosyayı ben okudum ve kendilerine bir gün evvel kararı bozmamız lâzım geldiğinin ve re'sen tahliye kararı almamız icab ettiğinin gerekçelerini dosyadaki vâkıalara istinaden izah ettim. Hepsiyle mutâbık kalmıştık. Lâkin dün öğleden sonra hepimiz Hava Kuvvetleri'ne çağırdılar. Ben bunun bir baskı için olduğunu anladım ve gitmedim. Arkadaşlar gittiler. Geldiklerinde fikirleri değişmişti. Zira Hava kuvvetleri Kurmay Başkanı olan **Örfan Özaydınlı** kendilerini ya kararı tasdik etmek, veyahut da emekliye sevk edilmek hususunda bir tercih mecburiyetinde bırakmış ve onlar da tasdik şıkkını ihtiyar etmişlerdir. Ben bu karara uzun bir muhalefet şerhi yazacağım. 30 Ağustos sonrasını bekleyerek benim yazdığım muhalefet şerhini kullanmak sûretiyle iâde-i muhâkeme talebinde bulununuz. Zira 30 Ağustos'ta heyette

Aradan birkaç yıl geçmiş ve -biraz evvel ifade etmiş olduğum üzere- Hava Kuvvetleri Kumandanı **Muhsin Batur**'un müddeti dolmuş, O'nun yerine **İrfan Özaydınlı** Kuvvet Kumandanı olacak diye beklenirken bu gerçekleşmemişti. O zaman **İrfan Özaydınlı** bunu, beni mahkûm ettirmiş bulunmasından dolayı Hükümete ortak olan Millî Selâmet Partisi'nden bilmiş ve bu yolda gazetelere beyânâtta bulunmuştu. Halbuki Kuvvet Kumandanlığı üçlü kararnâme ile gerçekleşmektedir. Bu üçü arasında Millî Selamet Partili biri yoktu. O'nun Kuvvet Kumandanı olmasını engelleyen Başbakan **Süleyman Demirel**'di. Bunun sebebi de **İrfan Özaydınlı**'nın Eskişehir Örfî İdare Kumandanlığı sırasında yapmış olduğu bir gaftı.[87]

Hakikat bu olduğu halde **Uğur Mumcu, İrfan Özaydınlı**'nın bu beyânatını vesîle ittihaz ederek Cumhûriyet Gazetesi'ne aleyhime bir yazı döşenmiş ve O'nun önünün kesilmiş olmasını benim Eskişehir'deki mahkûmiyetimle ilgilendirerek **Fâik Türün Paşa** ve zamanın Adâlet Bakanı **İsmail Müftüoğlu**'na hücumlarda bulunmuştu. Söyledikleri baştan başa yalan ve yanlıştı. Bu tezvirat yetmiyormuş gibi şimdi de (1986 yılı sonlarında[88]) Avrupa'ya gelmiş ve Avrupa'daki

---

değişiklik olacaktır. Neticeden üzgünüm, ama elimden bir şey gelmez. Biz burada yedi hâkim albayız, benim bir tek reyim var. Sana başarılar dilerim."

30 Ağustos'tan sonra biz, bu sözleri söyleyen hâkim albayın mufassal muhâlefet şerhini kullanarak iâde-i muhâkeme talebinde bulunduk. Üstelik o çevrelere yakınlığıyla tanınan merhum Avukat **Sâdi Kazancı**'ya vekâlet verdik. **Sâdi Kazancı** da o zaman Reisicumhur müşâvirliğinde bulunan bahriyeli generallerden **Fahri Coker**'i araya sokmuş olduğu halde talebimiz Başsavcılık'ça kabul edilip dosya alâkadar daireye gönderilmedi. Mes'ele basitti. **İrfan Özaydınlı** müteakip Ağustos'ta Hava Kuvvetleri Kumandanı olmak için istim üzerinde beklemekteydi. Hava Kuvvetleri'nde ondan kıdemli bir general yoktu. Bu vak'ayı kullanarak kemalistliğini tescil ve binnetice Kuvvet Kumandanlığı'nı garantilemek istiyordu. Ya bu sâikle veyahut da başsavcının kemalistlikteki taassubu sebebiyle hukuk böylece bir kere daha çiğnenmiş oluyor ve bizim kurtuluşumuz, Cumhuriyet'in ellinci yılı münasebetiyle çıkarılması muhtemel görülen "**a f v - ı u m û m î**" ye kalmış oluyordu.

[87] Tafsilât için bakınız, **Kadir Mısıroğlu, Geçmiş Günü Elerken** c.II, İstanbul, 1995, s. 199'daki 33 numaralı dipnot.

[88] Bakınız Cumhuriyet Gazetesi, 22 Şubat 1987 vd.

İslâmî faaliyetleri karalamak maksadıyla uzun bir yazı serisi hazırlamıştı. Bilâhare **"Râbıta"** adıyla bu yazıları kitaplaştırmıştır. (1987) **Uğur Mumcu**'nun böyle bir araştırmaya girmesinin sebebi şuydu:

Lâik Türkiye Cumhûriyeti, milyonla genç vatandaşını başta Almanya olmak üzere Avrupa'ya çalışmaya gönderirken bunların dînî ihtiyaçlarını aslâ nazar-ı itibara almamıştı. Onun öyle bir derdi yoktu. Mevzuât ise hiç müsaid değildi. 1974 yılında Millî Selâmet Partisi hükümette ortak olunca bu ihtiyacı nazar-ı dikkate almış, fakat kânûnî mevzuat itibariyle bir çare bulunamamıştı. Bundan dolayı **"Çalışma Ateşesi"** sıfatıyla bazı hocalar, Batı'daki işçilerimize dînî ihtiyaçlarında rehberlik etmek üzere gönderilmiş ve bu tatbikat da hükümet değişikliği sebebiyle kısa bir müddet sonra ortadan kaldırılmıştı.

Batı'daki geniş din hürriyetinden istifâde ederek neşv-ü nemâ bulmaya başlayan islâmî faaliyetler ise, lâik Türkiye Cumhûriyeti'ni rahatsız etmiş ve bu gelişmeyi önlemek için çâreler aramak peşinde koşulurken 12 Eylül Darbesi vuku bulmuştur. Bu darbenin arefesinde derin devletin bir elemanı olarak Diyânet İşleri Reisi yapılmış bulunan **Tayyar Altıkulaç**, kendisini destekleyenleri pek fazla memnun edememiş bulunuyordu. Onun yaptığı daha ziyâde **"İmam-Hatip Mektebi Mensûbiyeti Taassubu"** ile **"Süleymancı"** denilen islâmî hareketin faaliyetlerini engellemekten ibaret kalmıştı. Bu ise, kendisini istihdam edenleri tatmin etmiyordu. Onlar İmam-Hatipler de dahil olmak üzere bütün islâmî faaliyetleri kösteklemek düşüncesindeydiler. Bunun için **Tayyar Altıkulaç**'ın yerine **Ahmed Gürtaş** adında birini hazırlıyorlardı. O'na din eğitimi ile Kemalist inkılâpları te'lif mâhiyetinde bir kitap yazdırmışlar ve bu

kitapta uydurma bir vesika[89] ile belli bir maksada ulaşmak istemişlerdi. Bu durumu sezen **Tayyar Altıkulaç**, -evvelce bir nebze temas etmiş olduğumuz üzere- **Ahmed Gürtaş**'ı **"Hac emîri"** yapmış ve onu Mekke'de -muhtemelen bir tertip esiri olarak- bir hastabakıcıyla fiil-i şenî halinde yakalatmış ve böylece mes'ele O'nun şer'î bir ikinci evliliği ile nihayet bulmuştu. Bu ise kemalistlik iddiasıyla **Tayyar Altıkulaç**'ın yerine geçmesine engeldi.

Tayyar Altıkulaç bu sûretle muhtemel rakibini bertaraf etmişse de bu O'nun kendisinden vâkî memnuniyetsizliği izâle etmediğinden makamında iğreti ve endişeliydi. Bunu bertaraf edebilmek için **Evren**'e yaklaştı ve bu işte -muhtemelen- Arnavut asıllılığını kullandı. Gerici faaliyetlere dikkati çekip onları bertaraf maksadıyla Diyânet'in Batı'ya açılması lüzumunu bildirdi. Bunun için yurt dışında kadrolu din adamı istihdamına kânûnî bir imkân bulunamadı. Yeni bir kanun çıkarılsa dahî bunun lâiklik hassasiyeti itibariyle mahzurları vardı. İşte o zaman **Tayyar Altıkulaç, Evren**'e bir imkân kapısı olarak **"Râbıta"**yı gösterdi ve oradan yurt dışında kullanılmak üzere pek çok kadro sağlanabildi. Esâsen bu istikamette daha önce gerçekleşmiş birkaç iptidâî adım da vardı. İşte Avrupa'daki islâmî faaliyetlerle Râbıta'nın alâkalandırılması ve bu mevzu etrafında büyük bir patırtı koparılmasının hikmeti ve menşei budur. Diyânet, Râbıta'dan temin ettiği kadrolar için kendi teşkilâtı bünyesinden uygun adamlar seçmiş ve bunlar on beşer günlük MİT eğitiminden geçirildikten sonra Batı'da istihdam edilmeye başlanmıştır ki, bunların çoğalması neticesinde bir resmî tavrın eseri olan bu hareket vesîle ittihaz olunarak öteki hasbî islâmî faaliyetleri itham edebilmek zemini vücud bulmuştur.

---

[89] **Ahmed Gürtaş**, Atatürk ve Din Eğitimi, Ankara, 1982, sh. 70 vd. yer alan uydurma vesika...

Gerçekten **Uğur Mumcu**'nun **"Râbıta"** isimli kitabı baştan sona tetkik edildiğinde görülür ki, Râbıta bahâne edilerek hücum edilen islâmî faaliyetlerin hep bu teşkilât tarafından desteklendiği tarzındaki bir iddia, bu kitabın -âdetâ- varlık sebebidir.

Bahsi geçen kitabın sonunda yer alan bu Râbıta desteği hakkındaki vesâik ve beyânlar dikkatle tetkik edildiğinde önce **Kenan Evren** ve ekibi tarafından gerçekleştirilen bu resmî tavır setredilmek istenmekte ve sonra yine resmî bir ağızdan bu husus, şu sûretle açıklığa kavuşturulmuş bulunmaktadır.

*"Devlet Bakanı ve hükümet sözcüsü **Hasan Celâl Güzel**, dün Bakanlar Kurulu'nda alınan kararları açıklamak üzere yaptığı basın toplantısında, Diyânet İşleri Başkanlığı'na bağlı olarak yurtdışında görev yapan din görevlilerine Râbıta'dan maaş ödenmesi konusunda da açıklama yaptı. **Güzel**, ilk kez 1978'de on adet yurtdışı din görevli kadrosu oluşturulduğunu belirterek Diyânet İşleri Başkanlığı'nın 5 Ağustos 1980 tarihinde 1195 sayılı yazı ile Başbakanlığa başvurduğunu kaydetti."*

***Güzel**'in okuduğu ve dönemin Diyânet İşleri Başkanı **Tayyar Altıkulaç**'ın imzasını taşıyan yazıda, "ülkenin döviz sıkıntısı göz önüne alınarak başka kaynaklar araştırıldığı.... İlişikte adları bulunan otuz dört kişiye üç yıl süreyle **«maaşsız izin verilmesi»** istendiği..." ifâde ediliyor.*

*Bu kararnâmenin kamuyu ilgilendiren kararnamelerden olmaması sebebiyle **Resmî Gazete**'de yayınlanmadığını açıkladı.*

*Bu uygulamanın MGK döneminde de sürdüğünü anlatan **Güzel**, dönemin Devlet Bakanı **Mehmet Özgüneş**'in 20 Nisan 1981, 0919 sayılı ve Diyânet İşleri Başkanlığı antetli bir yazı ile bu kez 41 din görevlisine aynı amaçla üç yıllık maaşsız izin istendiğini kaydetti. **Özgüneş**'in bu yazısı uyarınca Bakanlar Kurulu'nun 28 Nisan 1981 tarih ve 8/2838 sayılı ka-*

*rarnâmeyi hazırladığını aktaran **Güzel,** bu uygulamanın kendi hükümetleri döneminde de sürdüğünü dile getirdi.*

*Din görevlilerine Râbıta'dan maaş verilmesine 1984'te de devam edildiğini ifâde eden **Güzel,** Devlet Bakanı **Kâzım Oksay**'ın da 1 Ağustos 1984'de Başbakanlığa gönderdiği bir yazı ile yurt dışındaki bu görevlilerin görev süresinin bir yıl daha uzatılmasının istendiğini söyledi. **Güzel, Oksay**'ın bu yazısı uyarınca Bakanlar Kurulu'nun bu din adamlarının görev sürelerini 1 Temmuz 1985 tarihine kadar uzattığını açıkladı.*

***Güzel,** 4 Haziran 1985'te Başbakanlık Müsteşarı olarak kendi imzasıyla Dışişleri Bakanlığı'na gönderilen bir yazı ile bu görevlilerin maaşlarının 1 Temmuz 1985'ten itibaren Dışişleri Bakanlığı Türk Kültür Varlığını Koruma ve Tanıtma giderleri harcama kaleminden karşılanmak üzere 320 din görevlisi kadrosu tahsis edilmesinin istendiğini söyledi. Bu tarihten sonra din görevlilerinin maaşlarının Dünya İslâm Birliği Genel Sekreterliği'nden karşılanmasından vazgeçildiğini dile getiren **Güzel,** sözlerini şöyle sürdürdü:*

«Bir taraftan yurt dışındaki vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılarken, bir taraftan devletin bıraktığı boşluğu istismar etmeye çalışanlara mâni olmak zorundayız.»[90]

---

[90] Bakınız, **Uğur Mumcu,** Râbıta, sh. 231-232 (Gâyet hacimli olan bu eserde, takriben üçte bir yekûn tutan bu mevzu etrafındaki beyanatlar ve makalelerin tetkikinden anlaşılmaktadır ki, Râbıta'dan bu sûretle kadro temin olunmasından dolayı, devrin Reis-i Cumhûru **Kenan Evren**'den Diyânet İşleri Reisi'ne kadar itham olunmadık bir kimse bırakılmamaktadır. Bu kimselerin çoğu da sanki ortada bir cürüm varmış gibi kem küm etmekte, aradan çok zaman geçti, lâyıkıyla hatırlamıyorum gibi ifâdelerle işi geçiştirmeye çalışmaktadırlar. Halbuki Râbıta'nın gerçek mâhiyeti ne **Uğur Mumcu**'nun anlattığı gibi şeriat propagandası ve ne de bu maksatla kadro vermektir. Hakikatte bu teşkilât **"Vehhâbilik"** istikametinde itikâdî bir propaganda için kurulmuşsa da bu gâye için çalışan kendi elemanları dışında başkalarına verdiği böyle kadrolar için hayır ve yardımdan başka bir maksat gütmemektedir. O derecede ki, Râbıta'nın, kadronun kime tahsis edildiğini bilmek ihtiyacını hissetmemiş olmasıyla bu gerçek sabittir. Yakın dostumuz merhum **Said Şâmil** bu teşkilâtın kurucuları arasında yer almış ve azınlık durumundaki pek çok Müslümanın desteklenmesinde çok makbul hizmetleri sebkat etmiştir. Kıbrıs ve Batı Trakya Türkleriyle, eski Yugoslavya dahilinde yaşayan

Avrupa'daki islâmî faâliyetlerin karşısına rejimin arzu ettiği tarzda yeni bir teşkilât çıkartmak hususundaki gayretlerin mahsulü olarak bugün Batı Âlemi'nde binden fazla Diyânet güdümlü câmi ortaya çıkmış ve bunlar da **"DİTİP"** adıyla bir federasyon çatısı altında toplanmıştır.[91]

---

müslümanlar hiçbir **Vehhâbî** propagandasına mâruz kalmadan bu teşkilâttan pek çok yardım görmüşlerdir. Kısaca Râbıta denilen bu müessesenin gerçek adı da **Râbıta-tu'l-Âlemi'l-İslâmî**'dir. Bu sûretle İslâm Âlemi çapında bir irtibat sağlanması gâyesini güden bu teşkilâtın maksadı, adından bile bellidir.

[91] Diyânet, Batı Âlemi'nde önceleri sırf **"cumacı"** insanların kurduğu câmileri **"kadro tâvizi"** ile ele geçirmiş ve umumiyetle her biri mahallî bir derneğin güdümündeki bu câmiler çoğalınca da teşkilâtını bir federasyon hâline ifrağ edebilmiştir. Bu federasyonun Köln'deki Umûmî Merkezi açılırken büyük ve âlâyişli bir toplantı tertip edilmiş ve gerekli gözdağını verebilmek için sâir teşkilâtların idarecileri de oraya dâvet edilmişti. Bunlardan biri de **"Türk Federasyonu"** Umûmî Reisi **Ali Batman** Bey'di. **Ali Batman** Diyânet İşleri Reisi sıfatıyla **Tayyar Altıkulaç**'ın tehdid ve itham dolu sözlerine cevap vermek ihtiyacını hissetmiş ve bu hâdiseyi toplantı dönüşü bana anlatmıştı. **Tayyar Altıkulaç,** DİTİP'in açılış konuşmasında meâlen:

"-...Bizim yokluğumuzdan istifade ederek buradaki insanımızı devlet aleyhine şartlandırmış olan gerici teşkilâtların faaliyetleri artık son bulacaktır. Artık biz varız. Devlet arkamızda. Devlet, ordusu, büyükelçilikleri ve bütün teşkilâtlarıyla bizimle beraberdir. Gerici faaliyetler son bulacaktır. Devam edenler yollarını sakın büyükelçiliklere uğratmasın ve Türkiye'ye uğramasınlar. Başlarına ne geleceğini düşünsünler!.." demiş.

Bu sözlere karşı **Ali Batman** da başkanı, teessüflerle tenkid etmiş ve:

"-Ben beklerdim ki, Diyânet İşleri Reisimiz bugüne kadar kendi haline bırakılmış olan Batı'daki insanımızı kıbleye tevcih ve dinî mevzularda tenbih sûretiyle hizmet etmiş olan teşkilâtlara teşekkür etsin. Bundan böyle kendilerinin vatandaşa daha iyi hizmet vereceğini ifâde etmekle beraber bu güne kadar yapılmış olanları da takdir etsin. Hasbî bir sûrette vatandaşın dinî ihtiyacını gidermeye çalışmış olanları, devletle tehdid etmiş olmasını yadırgadım." demiş. Bu mâhiyette bir çok söz söylemiş olduğunu bana hikâye etti. Ben de kendisine dedim ki:

"-Ali Bey!.. Çok sürmez, Albay **Türkeş** seni azleder. Çünkü Diyânet'in Batı'daki faaliyetleri bugüne kadar derin devletçe yürütülmüş olan **"Din Projesi"** nin bir icabıdır. Senin **Türkeş**'se bu derin devletin adamıdır. Ben O'nu eskiden beri çok iyi tanırım. Siz bugünkü halini biliyorsunuz ve arka plânından haberiniz yoktur. Vaktiyle MC Hükümeti zamanında Başbakan Yardımcısı iken O, MİT'e bakmıştır. Vazifenden atılmaya hazırlan!.."

O, bu düşüncemi asla doğru bulmadı ve:

"-Ben daha bir ay evvel kongremi yaptım. Yeniden seçilmiş bir genel başkanım. Böyle bir saçmalık olur mu?" demişti. Halbuki O'nun bu konuşmasından bir ay sonra, **Türkeş, Feridun Çelik** adındaki bir bürokratı Almanya'ya gönderdi. **Feridun Bey, Ali Batman Bey**'e dedi ki:

"-Teşkilâtı derhal bana devredip çekileceksin. İşte **Türkeş**'in bunu âmir yazısı!"

Bununla beraber beni burada asıl alâkadar eden cihet, bahsi geçen eserde şahsıma ve Avrupa'daki faaliyetlerime dâir sıralanmış olan yalan ve tezvîrât mahsulü beyânları cevaplamaktır.

1. İtham

*"...Benim aklım hep **Dr. Rıza Nur**'un anılarında.*

Kim dağıtıyor bu kitabı? Ve neden bu kitap «İslâm Gençlik Teşkilâtı Berlin Sancağı» tarafından satılıyor?

*Avrupa Millî Görüş Teşkilâtları Genel Sekreteri **Ali Yüksel**'e de aynı soruyu soruyorum:*

«Nerede satıldığını bilmiyorum, sizden duyuyorum, bizim teşkilât ile bir ilgileri yok!» diyor.

Israr ediyorum:

«İslâmcı Gençlik Teşkilâtı, sizlere yakın değil mi?»

«Pek o kadar denetimimiz yok.. Organik bağımız da yok!»

*Peki, **Haldun Algan**'a soruyorum:*

«Kim dağıtıyor bu kitabı?»

*Berlin Mevlânâ Câmii Başkanı **Mahmut Hoca** anlatıyor.*

*«Bizim cemaat bilmez bile **Rıza Nur**'un kim olduğunu.. Okumaz bile..»*

«Okumaz ama satılıyor, kim satıyor, kim basıyor?»

Sonra sır çözülüyor..

Ali Batman:

"-Ben kongremi yeni yapmış bulunuyorum. Bu tavır benim itibarıma gölge düşürür. İstenmeyen adam mevkiine düşerim. Gel sana teşkilâtı gezdireyim. Heryerde artık yorulduğumu ve çekilmek istediğimi söyleyerek Albay'dan rica etmem üzerine seni gönderdiğini söyleyeyim. Sonra bir fevkalâde kongre yapalım, seni üyelerin reyiyle genel başkan yapalım. **Feridun Bey**, bu mâkul teklifi kabul etmedi. Çünkü **Türkeş**'in maksadı, **Ali Batman**'ı DİTİP'in açılışında yapmış olduğu konuşmadan dolayı cezalandırmaktı. **Feridun Bey**'in bu hususiaki ısrarı üzerine teşkilâtı O'na bırakarak çekildi. **Feridun Bey** teşkilâtın eski idarecilerini rencide edip birer birer kaçırdı ve bu sırada **Ağca** hâdisesinden dolayı Roma'da hapis yatmakta olan **Musa Serdar Çelebi**'nin de beraat edip Frankfurt'a dönmesiyle bu ihtilâf büyüdü ve neticede MHP'nin Avrupa'daki uzantısı iki ayrı teşkilât halinde bölünmüş oldu: **"Türk Federasyonu"** ve **"Türk -İslâm Federasyonu"**... Umûmiyetle muhafazakâr temâyüllü insanlar bunların ikincisinde toplanarak Albay **Türkeş**'ten koptular.

Kitap Suudî Arabistan'da basılıp, Avrupa'daki İslâmcı örgütlere parasız dağıtılıyor..

Amaç, İslâmcı örgütlere gelir sağlamak.

Dört cilt 60 mark.

«Kaç tane geldi?»

«Almanya'ya 30 bin tane geldi.»

30 bini 60 markla çarptım:

1 milyon 800 bin mark..

Bir mark, bugün için resmi kur üzerinden ortalama 420 lira ise yapın hesabı.

756 milyon Türk Lirası.

*Yalnızca **Dr. Rıza Nur**'un kitabından Federal Almanya'daki çeşitli İslâmcı örgütlere sağlanan gelir 756 milyon lira...*

Atatürk'le ilgili kitap yalnızca bu değil..

*Kısaca **«Râbıta Örgütü»** diye anılan, merkezi Suudî Arabistan'da bulunan «Râbıtatü'l-İslâm» adlı örgütün Ürdün'de bastırıp dağıttığı bir kitap daha var.*

Adı «Sanem Adam»

Yani «Put Adam»

Bu kitap da İslâmcı örgütlere veriliyor.

Bu kitabı da aradım, ancak bulamadım.

*Hollanda'nın Zaandam kenti Ayasofya Câmii'nde karşılaştığımız «İslâmcı Gençlik Cemiyeti» Başkanı **Salih Yüksel**, «Put Adam» kitabını okuduğunu söylüyor. Türkiye'de bir bakanın, Râbıta Örgütü'nün merkezine giderek bu kitabın dağıtımının durdurulmasını istediğini de biliyorum.*

Demek, Ürdün'de basılan kitap Hollanda'da ve Hollanda gibi Avrupa'nın, Türkler'in yoğun olduğu kentlerinde dağıtılıyor.

Peki bu işleri yürütenler kimler? Kimler aracı oluyor? Kim alıyor, kim satıyor bu kitapları?

Kadir Mısıroğlu..

İslâm Federasyonu yöneticileri bu adı veriyorlar..

«O getiriyor, o dağıtıyor.»

***Kadir Mısıroğlu** deyince bir dakika durup, eski bir dosya'ya göz atmak gerekiyor.*

*Orgeneral **Türün** ve **Kadir Mısıroğlu**..*

Dosya, Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 1973/5 karar sayılı dosyası.

*Sanık **Kadir Mısıroğlu.** Eyüp oğlu, 1933'de Sâire'den Akçaabat'ta doğma, hukuk fakültesi mezunu.*

***Mısıroğlu,** 1971 yılı başlarında İstanbul'da Millî Türk Talebe Birliği konferans salonunda Atatürk aleyhine yaptığı konuşma nedeniyle kovuşturuluyor.*

*Devir, sıkıyönetim devridir, sıkıyönetim komutanı da: **Fâik Türün**'dür.*

***Türün**'ün emrindeki savcılık, **Mısıroğlu**'nun şu konuşmasında suç bulmaz ve 11.10.1971 gün ve 296/56 sayı ile kovuşturmaya yer olmadığı karar verir:*

*«din-i İslâm'a mugâyir hareketlerin emrinde kullanılan Mehmetçik sizin emrinizi ifa eder. Paşa olmasına rağmen **Mustafa Kemal Paşa**'nın oluşunu[92] muhâkeme eder aynı Mehmetçik. Hiç merak etmeyin bundan.»*

***Faik Türün**'ün emrindeki savcılık, **Mısıroğlu**'nun şu sözlerinde de suç öğesi bulamamıştır:*

«İnkılâp dünya tarihinde bir defa azametle yapılmıştır. O da kâinatın fahr-i ebedîsinin, bâtılı mutlak bir hâkimiyete mahkûm ederek yaptığı inkılâptır.[93] Yani İslâm inkılâbıdır. Ondan sonra bir daha inkılâp olmamıştır ve olmayacaktır. Eğer olacaksa, vaktiyle 1400 yıl evvel Büyük Peygamberimizin

---

[92] Naklettiği cümlelerdeki mantık veya tertip hatalarını bile fark edemeyecek bir durumda olan bu adam şu "oluşunu" kelimesini "ölüsünü" olması lazım geldiğini dahi hesap edemiyor. Halbuki bunu 24 Nisan 1976 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan ve yine hep aynı iddiaları tekrarlayan "Özaydınlı ve Cephecilik" isimli köşe yazısında doğru bir şekilde nakletmiştir. Bu sebeple hadi bunu mürettip hatası sayalım, fakat böyle yanlışlar o kadar çok ki!.. Hangisini tertip ve tab'ı hatası sayalım!..

[93] Aynı sığ akıl, şu cümledeki "hâkimiyete" kelimesini "mağlubiyete" olmak lâzım geldiğini bile kavrayamıyor.

çıkladı:

slamcı
ira

erine göre ikiye
ütü, Suudi
cı "İslam
del, Riyad
üksel'de Rabıta

İslamcı örgütler ve PARA

UĞUR MUMCU araştırdı, yazdı.

lu dosyasında neler var?

in'ün koruduğu adam...

di Arabistan'da basılan Rıza Nur'un anılarını ve Ördün'de basılan "Put Adam" gibi Atatürk düşmanı kitapla-dağıtımını sağlayan kişi. Munroğlu'nun dosyası açılınca 1971'de İstanbul'da Atatürk'e hakaretten hakkında ve Türün'ün emriyle kovuşturmadan kurtulduğu ortaya çıkıyor.

Rıza Nur'un kitabı — Dr. Rıza Nur'un "Hayat ve Hatıratım" adlı kitabı Atatürk'e sövgülerle dolu. Türkiye'de basımı yasak olan bu kitap, Suudi Arabistan'da basılıp Kadir Munroğlu aracılığıyla Avrupa'daki İslamcı örgütlere ulaştırılıyor ve kitaptan 756 milyon lira gelir sağlanıyor.

— Eski-
da dava-
n avu-

İrfan Özaydınlı — Munroğlu'nun Atatürk aleyhine konuşmaları Eskişehir Sıkıyönetim bölgesinde ele

FAİK TÜRÜN — İstanbul Sıkıyönetim Komutanı olduğu dönemde Milli Savunma Bakanlığı'nın istemine rağmen Munroğlu

Uğur Mumcu'nun Râbıta kitabına esas olan röportajından bir görünüş...

yaptığı inkılâbın devamı mâhiyetinde ve onu muvaffakiyetsizliğe uğratmak için aramıza girmiş bulunan bir takım bâtıl molozların kaldırılması nevinden ve yine inşallah bir defa yapılacaktır.

İnkılâp bitti. Yüz numaramıza kadar değişti. Yüz numaramız Garbın yüz numarası oldu.Cumamız Pazar oldu. Değişmeyen hiçbir şeyimiz kalmadı. Artık tâvizi onlar verecektir. Saha inkılâpçılara değil, inkılâp aleyhtarlarına açıktır. Yolunuz açık olsun, gazânız mübârek olsun.»

*Saltanatın kaldırılıp, yerine Cumhuriyetin ilânını, halifeliğin kaldırılmasını ve Lâtin harflerinin kabul edilmesini 'dinsizlik' sayan **Mısıroğlu**'nun bu konuşması hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın verdiği, kovuşturmaya yer almadığı kararına **Orgeneral Türün** itiraz etmiyor.*

Ancak Millî Savunma Bakanlığı, yasal yetkisini kullanarak, 29 Eylül 1972 gün ve AD: 3773-3-72 sayı ile sıkıyönetim komutanlığı askerî savcılığından kovuşturmaya yer olmadığı kararının kaldırılmasını ister.

*Ancak, **Türün** bu emre uymaz. Havada uçan kuşu komünist sayıp, Ziverbey'de işkence merkezi kuran, bu **Atatürk** düşmanı hakkında savcılığa emir verip dâva açtırmaz.*

*Bu bantlardan birkaçı Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı görev bölgesinde ele geçince Komutan orgeneral **İrfan Özaydınlı** soruşturma emri verir. Yapılan yargılama sonunda **Mısıroğlu** ve **Mısıroğlu**'nun bantlarını çoğaltıp dinletenler mahkûm olurlar.*

***Mısıroğlu**'nun avukatı **İsmail Müftüoğlu,** sonradan Adalet Bakanı olur.*

***Cemâleddin Kaplan,** konuşmalarında sık sık **Dr. Rıza Nur**'un anılarından söz ediyor ve bu anıların «Allâh tarafından kendisine gönderildiğini» söylüyor.*

*Gönderen Allah değil, **Kadir Mısıroğlu**'dur.*

İslâmcı Örgütlerin para kaynakları nedir?

Bu soru aklımı kurcalıyor.
Cemaatten toplanan ödentiler...
Bağışlar...
Kitap gelirleri...
*Kitap gelirlerine Suudi Arabistan'da basılan «**Put Adam**» ve **Rıza Nur**'un anılarını da katmak gerekir.*
Peki başka?
Şirketler... "[94]

Şu beş-on cümlelik metine sığdırılmış yalan ve yanlışlar ister istemez insanın aklına şu darb-ı meseli getiriyor. Hani deveye sormuşlar, neden boynun eğridir? Cevap vermiş, nerem doğru ki?! Lâkin buradaki yanlışların pek öyle hüsn-i niyetle ortaya çıkabileceğini düşünmek de imkânsızdır. Çünkü normal bir insanın mantığıyla bile bağdaşmayan bu yanlışların kasden yalan ve tezvîrât olarak ortaya çıktığını anlamak için mücerred akıl ve mantık dahî kâfidir!..

1- Almanya hür bir memlekettir. Orada basılması ve satılması mahzurlu olabilecek bir kitap düşünülemez. Böyle suç(!)lar bizim ülkemiz gibi kafaları betonlaşmış birtakım insanların yaşadığı ülkelere mahsustur. Bu bakımdan Almanya'da dağıtılacak olan bir kitabı Suudî Arabistan'da bastırıp da nakliye ücreti ödeyerek Almanya'ya getirtmeyi düşünmek akla, mantığa ve maslahata aykırıdır. Ancak **Uğur Mumcu** kafasını **"Râbıta"** ile bozduğundan ve **Râbıta**'nın merkezi de Suudî Arabistan'da bulunduğundan bu işi orasıyla irtibatlandırmak ve böylece mantık dışı bir sûrette bir tezvîrât yapmak için O'nun gibi şartlanmış ve âlemi aptal sanacak derecede geri zekâlı olmak gerekir. Madem ki; kitabın dağıtım mahalli

---

[94] Bakınız, **Uğur Mumcu,** Râbıta, sh. 85-88'den alınan bu satırlarda bana izâfe edilen sözlerdeki selika bozuklukları ile mantık yanlışlıklarını ayrı ayrı tâdâd edip cevap vermekten nefsimi berî addediyorum. Elli yıldır yazı yazan bir adamım. Benim yazılarımda böyle zaafların mevcud olamayacağını, neşriyatımı öteden beri takip etmiş olanların teslimde tereddüt etmeyecekleri bedâhet derecesindedir. Bunlardan yukarıda dipnotlarda sadece bir-ikisine temas etmemiz de **Uğur Mumcu**'nun sırf okuduğunu anlama kaabiliyetinde olmadığını göstermek içindir.

Almanya'dır, bunun Suud'da basılması için ne gerekçe gösterilebilir!..

Üstelik Suudî Arabistan'da bir kitabın basılabilmesi için -aynen Osmanlı'da olduğu gibi- müsveddenin Millî Eğitim Bakanlığı'nda kurulmuş bir ilim heyetince tetkik edilmesi ve tab'ında mahzur yoksa her sahifesinin evveliyetle mühürlenmesi lâzımdır. **Dr. Rıza Nur**'un hâtıralarında Araplar aleyhine bir yığın söz mevcutken ve kitabın **"ırkçılık"** istikâmetindeki muhtevâsı da dikkate alınırsa bu eserin orada basılmasına imkân olmadığı anlaşılır. Lâkin **Uğur Mumcu** bu gerçekleri nereden bilecek?! Bilse de ne ehemmiyeti var?! Yalan söylemeye ve ele aldığı her işi Râbıta teşkilâtıyla ilgilendirmeye peşinen karar verdikten sonra...

Diğer taraftan kitabın her cildinin üzerinde Almanya'nın Frankfurt şehrinde bir matbaanın ismi, adresi ve telefon numarası mevcutken meselenin buradan tahkiki icab ettiği halde bu yola gidilmeyerek bir **"hükm-i karakûşî"**[95] ile tab'ı mahalli olarak Suudî Arabistan'ın zikredilmemesi tezvirat maksadından başka bir şeyle kabil-i izah değildir.

2- Suudî Arabistan teknik itibariyle Almanya'dan daha ileri bir seviyede midir ki, bu ülkede dağıtılacak olan bir kitabı gidip Suudî Arabistan'da bastırmak icab etsin. Elbette ki hayır. Almanya matbaacılık tekniğinde Dünya'da bir numaradır. Her ülkeye matbaa makineleri buradan gönderilir. Elbette matbaacılığın bu derecede geliştiği bir memleket dururken bir kitabı başka bir ülkede tab' ettirip oraya naklettirmek akıl ve mantık dışıdır.

---

[95] Rivâyete nazaran Mısır'da **Karakuş** ünvanlı bir vâli varmış. Şu ünvandan onun Türk veya daha emin bir tabirle Kölemen (Memlûk) olmak ihtimali vardır. İcraatında şu tarzda hareket edermiş. Mesela bir berber cinâyet işlemiş, kaçmış ve yakalanamamış olduğu kendisine söylenince:

"-Her hangi bir berber bulup asınız!" dermiş. Bundan dolayı böyle yakıştırma ile suçlamalar için **"bir hükm-i karakûşî"** yani karakuşvârî bir hüküm tabiri idârî ve siyâsî edebiyatta harc-ı âlem bir tâbirdir.

Uğur Mumcu bu gerçekleri bilemeyecek bir kimse değildir. Kendisi de bir basın mensubu olduğuna göre bunu herkesten ziyâde takdir edebilecek durumdadır. Buna rağmen şu yalanı kitabına dercetmesi, mes'eleyi aklını bozduğu Râbıta'yla irtibatlandırmak gayretkeşliğinden başka bir şeyle izah edilemez.

Uğur Mumcu'nun yukarıda iktibas ettiğimiz cümlelerinde başka hayal mahsulü iddialar da vardır. Onlardan biri de şudur:

3- Kitab otuz bin nüsha basılmış!.. Bu iddiayı dayandırabileceği hiçbir mesned de yoktur. Dört cild, iki bin sayfa kitabın otuz bin tanesinin kaç kamyonluk bir hamûle teşkil edebileceğini düşünemiyor mu? Bir muhatabına isnad edemeden kendi sorup kendi cevaplayarak bu miktarı zikrediyor ve tabiî yalan söylüyor. Eğer bunu Berlin'deki muhâtabı söylüyorsa bunun otuz bin tanesinin Almanya'ya sokulduğunu bilebilmesi için, bunu kendisinin yapmış olması gerekmez mi? Üstelik Almanya'daki işçiler, belki **"Kesikbaş hikâyesi"** nev'inden kitaplar okuyabilecek az tahsilli kimselerdir. Acaba bırakınız böyle bir kitabı da, ilmihal nev'inden bir kitabın bile Almanya'da birkaç yüz taneden fazla satılma şansı var mıdır? Ben şahsen Almanya'da bir tek kitap bastırdım: **İslâmcı Gençliğin El Kitabı...** 1981 yılında beş bin adet bastırdığım bu kitabın on sene zarfında takriben ancak bin adedini tüketebildim. Onun da en az yarısını bedâva vermek şartıyla!.. Geri kalan dört bin nüshayı dönüşümde Türkiye'ye getirdim ki, hâlâ bunlardan stokumuzda pek çok nüsha mevcuddur.

Eğer Almanya'da kitaba ve binnetice okumaya sadra şifâ bir alâka mevcut olsa idi, benim ne işim vardı sucuk imâlâtında!.. Kitabımla, dergimle uğraşır, kıt kanaat da olsa geçinir giderdim. Almanya'da ilme, fikre, kitaba ve okumaya alâkanın derecesi anlaşılabilmesi için orada şâhid olduğum bir iki vak'ayı zikretmeliyim.

aa- Bir gün bir câmi mahfelinde muazzez İslâm dâvâsına dâir bir sohbette bulunuyordum. Müslümanların ülkemizde içinde bulundukları vahim şartları anlattıktan sonra, bu durumdan kurtuluşumuzun umulmadık bir vâsıta ile olacağını söyledim ve onu da **"Ordu"** olarak telâffuz etmiştim ki, muhâtablarımdan biri sordu:

"-Ordu Vilâyeti'ni mi kastediyorsun?"

bb- Birgün tanıdığım bir işçi beni Köln'de, evinde okunacak bir mevlüde dâvet etti. Gittim. Bir yakını ölmüş sanıyordum. Konuşunca anlaşıldı ki, tıp fakültesinde okuyan ve dördüncü sınıfa kadar yükselmiş bulunan oğlunu mektepten ayırmış ve kendisi Ford Fabrikası'ndan emekli olan bu zât, kendi yerine oğlunu yerleştirmiş. Bunun bir cinâyet olduğunu söylemem üzerine şu cevabı verdi:

"-Kadir Bey, tıp tahsili altı sene!.. Oğlumun doktor olmasına daha iki sene var. İhtisas yapmaya kalkarsa buna iki sene daha ilâve olunacak. Bu kadar sene beklenir mi? Beni çalıştığım yerde çok seviyorlardı. Meister (ustabaşı):

"-Oğlun da senin gibi çalışkansa onu senin yerine işe alabiliriz." dedi ben de öyle yaptım. Bu mevlüdü onun aldığı ilk maaşla okutuyorum!.."

Eti için altın yumurtlayacak bir tavuğu kesmekten farksız şu hareket için ne söylenebilirdi. Gâliba fâidesiz birkaç lâkırdıdan sonra, oradan ayrıldığımı hatırlıyorum. Bu misâlleri çoğaltmak mümkündür.[96] Bunların hepsi de gerek **"Rıza**

---

[96] Almanya'daki işçiler arasında değil **Rıza Nur**'un hatıraları gibi kaynak bir esere bir nebze ciddî, lâlettâyin bir kitaba alâkanın ne derecelerde bulunduğunun anlaşılması için başımdan geçen bir vak'ayı anlatayım:

Bir akşam Avusturya hududunda küçük bir Alman kasabasında yaşayan birkaç yüz Türk'e sohbette bulunacaktım. Beni dâvet eden ve orada imamlık yapmakta bulunan **Hamza** ismindeki bir hoca arkadaş, gelirken arabama bir kısım kitap koymamı ricâ etmişti. **Hamza** hoca bu kitapların orada satılmasıyla bana bir miktar maddî destek sağlanmasını te'min için hâhişkâr ve iltifatkâr ifâdeler kullanmış ve hatta:

"-Kadir ağabeyimizi şu gurbet diyarında nâmerde muhtaç olmaktan kurtarmak **kırk** tane Afganistan kurtarmaktan daha ehemmiyetlidir" demişti. O sıralarda Afganlı-

Nûr'un Hâtırâtı" ve gerekse **"Reculü's-Sanem (Put Adam)"** kitabı için zikrettiği satış miktarlarının işkembe-i kübrâdan bir ifrâzât olduğunu göstermektedir. Bununla beraber Almanya hep böyle ilmi, irfanı nâkıs, idrâki kıt Türkler'le dolu değildir. Nâdirâttan da olsa bazı akıllı ve anlayışlı insanlar da vardır. Tabiî böyleleri asla bir kitabın o âlemde otuz bin adet satılmasını mümkün kılacak sayıda değildir. Bununla beraber Almanya'daki Türkler'in toptan bir ithâma muhâtâb oldukları sanılmaması için bir de müsbet hâdise zikredeyim.

Başıma gelen her bâdirede bana dâimâ vefakârlık göstermiş olan **Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş,** beni gurbet hayatımda müteaddid ziyâret etmiştir. Bunların çoğunda yolu oraya düştüğü için bana gelmiş değildir. Zahmet ihtiyâr etmiş, para sarfetmiş ve benimle hemhâl olmak için bu ziyâretleri gerçekleştirmiştir. O'nun böyle beni ziyârete geldiği bir akşam

---

lar Ruslar'a karşı vatanlarını müdafaa etmekte olduklarından ve bu keyfiyette Müslümanların büyük ölçüde alakalarına mazhar olduğundan dolayı bu misali vermişti.

Buna rağmen orada bir tek kitap bile satılmamıştı. Hocanın teşvikine karşı cemaatten biri başka bir kitaptan bahsederek:

"-O kitaptan olsa ben şahsen yüz tane alırım. Biliyorsun hocam ondan buraya üçyüz elli tane geldi. Bir tane kalmadı. Herkes beşer onar tane aldı." demesi üzerine o kitabı görmek istedim. Cemaatten birisi o kitabı evinden alıp getirdi. Hayrette kaldım. Gerek şekil şartları ve gerek muhteva itibariyle kitap âdeta bir cîfe (pislik) hâlindeydi. Adam takvim yapraklarına kadar nerede ne bulmuşsa mantıksız, muhâkemesiz, irtibatsız bir sûrette içine doldurmuş ve onu Aydın'da üçüncü sınıf bir matbaada binbir tashih hatasıyla en âdî bir kağıda bastırmıştı. Ortalardan bir sayfa açtım. Bu değerli (!) kitabı bastırmak için yardım talebiyle mahallen bir çok zengine gitmiş onlardan netice alamamış olduğunu âdî bir uslûpla anlattıktan sonra diyordu ki:

"-Onlar bilmiyorlardı ki, Peygamber Aleyhisselat u vesselam; «Birbirinize vereceğiniz en güzel hediye kitaptır.» diyormuş. Ve şimdi bu kitaptan bilmem ne kadar adet alana şu kadar tenzilat yapılırmış. İsteme adresi şuymuş ilh... Câhil ve âdi yazar, doğrusu yanlışıyla karmakarışık bir Rus salatasına benzeyen bu cifeden para kazanmak için Peygamber adına hadis uyduruyordu. Cemaat ise; «Peygamber zamanında kitap mı vardı ki, hediyeleşmekte kitap tavsiye edilecekmiş.» diye düşünemiyor ve zihinlerinde bir şüphe hasıl olmuyordu. Kitabı yırtıp savurdum. Sonra da iptidailiğe en müessir bir delil diye o yırtık kitabı alıp çantama koydum. Hâlâ da mahfuzumdur.

İşte Almanya'da fikre, kitaba alakanın ne olduğunu kavramaya yarar ibretâmiz bir misal. Böyle bir zeminde **Rıza Nur**'un hatıralarının otuz bin nüsha satıldığını iddia etmek ancak **Uğur Mumcu** nam şahsa yakışır bir palavradır.

Frankfurt yakınında küçük bir kasabadan tanımadığım bir adam telefon etti ve:

"-Bu akşam bizim evde büyük bir kalabalık toplanmış bulunuyor. Herkes seni dinlemek istiyor. Onların ricâ ve ısrarları sebebiyle bu telefonu açtım. Ne olur, iki elin kanda olsa bile bu akşam buraya teşrif ediniz!.." dedi.

Muhâtabıma misafirim olduğunu, onu bırakıp gelmemin yakışık almadığını uzun uzun ve defâetle tekrarladımsa da karşımdaki ısrarından aslâ vazgeçmedi. Sonunda öyle bir söz söyledi ki, o söz beni misafirimi de râzı ederek birlikte dâvet edildiğim meclise gitmeye mecbur bıraktı. Muhâtabım demişti ki:

"-Bizim gibi lâf anlamaz câhillerden bıkıp usandığını söyleyebilirsin!.. (ki, ben öyle söylemiştim.) Fakat hiç düşünmüyor musun ki, bizim gibi câhiller olmasa sen âhiretini nasıl kazanabilirsin?!. Cebrî bir gurbet olan bu Almanya'da bizim delimiz, câhilimiz bile sana Allah'ın ikramıdır. Avrupa'da hiçbir türk olmasaydı, düşünsene sen burada nasıl yaşayabilecektin?"

Ben de:

"-Bu Almanya'da bu seviyede bir söz söyleyecek muhâtab bulduğuma bahtiyâr oldum. Misafirimi iknâ edebilirsem, hemen geleceğim!.." dedim ve öyle de yaptım.

Söz, **Nevzat Yalçıntaş**'tan açılmışken gurbette onunla birlikte yaşadığım bir vak'ayı daha nakledeyim.

Bugünkü Milliyet Gazetesi'nin sahibi **Aydın Doğan,** fakülte yıllarından arkadaşımdı. O vakitki mücâdelelerimizde bizim saflarımızdaydı. Sonradan **Vehbi Koç**'un damatlarının desteğiyle paraya ulaştı ve bu sebeple aramıza ciddî bir mesâfe girdi. Bu esnâda icâp ettikçe bazı temâslarımız olmuştur ki, bunlardan biri de şudur. Ben **Kadirbeyoğlu Zeki Bey**'in hayâtını yazarken, oğlundan babasının bir resmini almaya muvaffak olamamıştım. Zira o iki devre Halk Partisi'nden Gümüşhâne milletvekilliği yapmıştı. Babası, **M. Ke-**

mal Paşa ve O'nun inkılâplarına en şedîd bir muhâlif iken rejimin rüesâsı böyle adamların çocuklarını CHP'ye kabul ve birtakım mevkilerle taltif suretiyle kendilerine adapte etmişlerdir. **Kadirbeyoğlu Zeki Bey**'in oğlu **Sabahaddin Kadirbeyoğlu** da böyle bir kimse idi. Eski muhâliflerin çocuklarının, nasıl rejimin muvâfakat saflarına cebredilmiş oldukları husûsu uzun ve câlib-i dikkat bir meseledir. **Sabahaddin Bey**'den **Kadirbeyoğlu Zeki Bey**'in resmini hemşehrisi ve yakın akrabası olan **Aydın Doğan** vâsıtasıyla temin edebilmiştim.

Aydın Doğan, Milliyet Gazetesi'nin önce az bir kısmını satın almıştı. Bu gazetenin istikametinde bir değişiklik yapmamasını, hissesinin azlığı sebebiyle mâzur görüyorduk. Bu defa hisselerin tamamını alınca **Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş**'ı bulmuş ve gazeteye yeni ve en azından milliyetçi-muhafazakâr bir yön verebilmek için yardım istemişti. **Nevzat Bey** de bu sebeple Frankfurt'a gelmiş ve meseleyi bana açmıştı. Frankfurt'ta bu maksatla müteaddid toplantı yaptık. **Aydın Doğan,** gazetesinin Frankfurt'ta bir matbaasının olmadığını, bunu tesis etmek için oraya geleceğini, gelince beni de arayıp hasret gidereceğini söylemiş olmasına rağmen bu vaad gerçekleşmemiş olduğu gibi bizim **Nevzat Bey**'le yaptığımız toplantıların neticesi de kocaman bir sıfır olmuştur. Kanaatimizce mason ağabeyleri, nezdimden yolcu olarak geçmesini bile yadırgayacağı için böyle bir tutum sergilemiştir. Ben, **Aydın Doğan**'a gelene kadar nice dâvâ adamı sanılan kimselerde bu tavrı defâatle görmüşümdür.[97]

---

[97] İlk gençlik yıllarından itibaren -kendileri de güya müslüman ve muhâfazakâr oldukları hâlde- benimle görüşüp konuşmaktan çekinen veya bir topluluk içinde benimle tanışmıyormuş gibi bir tavır alan sayısız insan tanımışımdır. Bunların hepsini yazsam böyle kocaman bir cild kitap olur. Burada böyle hâdiselerden -hiç ihtimal verilmeyecek olan- bir tekini arz edeyim:

TBMM Birinci Devresi'nde Erzurum Meb'usu **Gözübüyükzâde Ziyâ Efendi** vardı. Bu zat **"İkinci Grup"** tan yani muhâfazakârdı.

Biz bu istidrâdı burada bırakarak, **Uğur Mumcu**'nun yalanlarını tâdâd etmeye ve cevaplandırmaya dönelim.

4- Diğer bir yalan da şudur: Bu kitab altmış marka satılıyormuş. **Uğur Mumcu,** altmış marklık bu bedeli otuz binle çarparak benim **"bir milyon sekiz yüz bin mark"** kazandığımı veya islâmî teşkilâtlara bu kadar para kazandırdığımı iddia etmektedir. Zira, bir başka beyânı da bu kitapların bedava dağıtılmış olduğunu söylemesidir. Gâliba ben bedava vermişim de teşkilâtlar altmış marktan satmışlar ve şu kadar milyon mark kazanmışlar. Peki ama basım bedelini Râbıta mı ödemiş belli değil!.. **Uğur Mumcu** kitapların basım parasının Râbıta'ca ödendiğini îmâ edebilmek ve o yönde bir zan husûle getirebilmek için böyle tezatlara sürüklenmekten kurtulamıyor!.. Dünyada yalan ve tezvirat olursa bu kadar olur!..

Vaktiyle çıkarmakta olduğumuz **"Sebil"** dergisinin Almanya'da zaman zaman üç bin ilâ beş bin arasında bir satışı vardı. Onun da yıllık abone bedeli elli marktı. Bu bedelden tahsil edebildiğimiz yüzde onu bile geçmemiştir. Buna dâir dergimizde o zaman dile getirdiğimiz şikâyetleri okuyanlar Almanya'daki işçilerin kitap, mevkûte vesâire için ne kadar bir bedel ödemek temâyülünde olduklarını kolayca anlayabilirler. Aksine dergimizin abone bedellerinden Almanya'da birkaç milyon mark paramızın takıldığını ve bunun da çoğu

---

Bir gün Londra'da kendisini dağıtmış bir gençle karşılaştım: **Osman Gözübüyük.** Bu genç **Gözübüyükzâde Ziyâ Efendi**'nin torunu idi. O'nunla ilgilendim. Yanında O'nun tavassutu ile Londra'ya lisan öğrenmek üzere gelmiş başka bir genç vardı. O birgün hastalandı. Kendisini **Osman**'la birlikte hastahâneye yatırdık. Az bir müddet sonra bu hasta çocuğun babası durumu haber alarak Londra'ya geldi. Bu zat **Şeyh Mahmud Efendi**'nin ileri gelen mürîdlerinden sakallı, şalvarlı bir tekstil tüccarıydı. Kendisini Türkiye'deyken gıyâben bilirdim. Tanıştık ve birlikte hastahâneye gittik. Ertesi gün **Osman Gözübüyük** bana dedi ki:

"**-Kadir** ağabey! Sen meğer ne tehlikeli bir insan mışsın!... Efendi bana dedi ki:

«-Aman oğlum! Bu adamla buralarda birlikte görünme! Benim oğlumu da O'nunla görüştürme! Siz Türkiye'ye dönmeyecek misiniz, sizi de mimlerler ve başınıza kötü bir şey gelir!..»"

Ne dersin, bu **Şeyh Mahmud Efendi**'nin cemaati içinde en nâfiz görünen ve yardımlarıyla en fazla dikkat çeken insanlardan biriydi!..

ihmaldan doğan bir netice olduğunu **"Sebil"**imizin Almanya nüshalarında da şikâyet yoluyla kaç defa ifâde etmişimdir.[98]

5- Fiyat ve aded itibariyle muhatabına kâğıt üzerinde istediğini söyleten **Uğur Mumcu**, beni böylece Suudî Arabistan ve dolayısıyla **"Râbıta"** ile güya irtibatlandırmakla kalmıyor, aynı zamanda anti-kemalistlikten zengin olduğumu da imâ ediyor. Öyle ya! Bu kadar kitabı bedâva dağıtan bir kimsenin zengin olması gerekmez mi?!. Malvarlığım ortadadır. Bu anti-kemalistlik belâsı yüzünden hapis ve sürgünlere ilâveten babamdan kalan mallarımın bile -vatandaşlıktan atılmayı müteakiben- haraç-mezat satıldığını bilmiyor mu? Bir rejim muhalifinin maddî ve mânevî olarak ne gibi zararlara mâruz kalacağını O'nun **"Sakıncalı Piyâde"** isimli eseri telif ettiği komünistlik dönemine[99] âid devreden pek iyi bilmesi

---

[98] Bir misal olmak üzere **Sebil**'in Almanya'da yayınlanmış olan 1 numaralı nüshasının ikinci sahifesindeki **"Sessiz Gemi"** ve 14. Sahifesinde yayınlanan **"Bu Kaçıncı Bahar"** adlı yazılara bakılabilir.

[99] **Uğur Mumcu,** ilk gençlik yıllarından itibaren Marksist olmuş ve bundan dolayı da askerliğini er olarak yaptığını, ismi geçen eserinde kendisi açıkça itiraf etmektedir. Marksistler, **M. Kemal Paşa**'nın taa Millî Mücâdele'nin bidâyetinde İngilizler'le birlikte Ruslar'la da teşrik-i mesai etmiş ve bilâhare Ruslar'dan kopmuş bulunmasından dolayı O'nu **"Burjuva Kemal"** tâbiriyle istihfaf ve husûmetlerine muhatab kılıyorlardı. Ruslar'ın O'nun yerine geçmek için plânlayıp gönderdikleri **Mustafa Suphi** ve arkadaşlarının Trabzon Kayıkçılar Kâhyası **Yahya Kaptan** tarafından ayaklarına taş bağlanarak denize atılmalarından (ki, bundan **M. Kemal Paşa**'yı mes'ul tutarlar.) Ankara'daki komünist mevkûteleri kapatmasına, hatta kendisi hakkında **"Tek Adam"** ünvanıyla eser telif etmiş bulunan **Şevket Süreyya Aydemir**'i bile İstiklâl Mahkemesi'ne sevk edip, onbeş seneye mahkûm etmesine kadar **M. Kemal Paşa**'yı ithama medar olacak pek çok vak'ayı kullanır ve O'nun karşısında yer alırlardı. Hatırâlarımın ikinci cildinde bir nebze ifâde etmiş olduğum üzere Devlet Plânlâma Teşkilâtı kurulurken rejim aleyhtarı telâkki olunan komünistlerle şeriatçılara karşı bir program plânlamış ve bu programda Marksistler'i Kemalist düşünce ile barıştırmak için şu mantık yürütülmüştür. **M. Kemal Paşa**'nın yaptığı inkılâpların çoğu Marksistler'in karşı çıkacağı faâliyetler değildir. Onlar daha ziyade eksik bıraktıklarından münfaildirler. Kendi davalarını güderken işe O'na muhâlefetle başlamaları bir usûl hatasıdır. O'nu kullanarak belli bir mesâfe kat edebilirler. Böyle yapmak davaları hesabına daha kazandırıcı olur.

Bu istikâmetteki düşüncelerle bazı Marksistler'in hem Marksist ve hem de Kemalist bir tavır alabilmeleri için **M. Kemal Paşa**'nın fikirlerinin bazı tevil ve tefsirlerle sola kaydırılmasından ve O'nun da solcu gösterilmesinden ilâveten

gerekmez mi? Fakat O bu iddiaları bir gaflet sâikiyle ortaya atmıyor. Üstelik bu hakkımdaki tezvirat ilk de değildir. O bunu daha önce de yapmıştı.[100]

---

bir fayda düşünülmüş ve böyle bir cereyan başlatılmıştır ki, İnönü'nün **"Orta'nın Solu"** tâbiriyle bu temayüldeki insanların potansiyelini Cumhuriyet Halk Partisi'ne çekme maksadı güttüğü âşikârdır. O devrelerde kendisine genel sekreterlik yapan Bülent Ecevit'in ise, ortanın solu davasının şampiyonluğuna kalkması ve **"Tarihî Yanılgı" "Devrim Devam Ediyor"** gibi sloganlarla solculara rehberlik edip onların mücâdele metodu itibariyle irşad ve ikazına medâr olmak maksadına bağlıydı. O Ecevit ki, solculukla iştihar etmiş olmasından istifâde ile 1977 seçimlerinde **"Su kullananın, Toprak işleyenin"** gibi tam Marksist birtakım prensipleri Kemalist bir muhteva ile ve kemalizmin icabı gibi göstererek bol bol kullanmıştır. Bu cereyanın bütünüyle anlatılması burada saded haricidir. Ancak şunu söyleyelim ki, marksizmle kemalizmi bağdaştırmak isteyen bu derin devlet siyasetine katılan sığ akıllı komünistlerden biri de **Uğur Mumcu**'dur. O **"Sakıncalı Piyâde"** kitabını yazmış ve fikir hayatındaki macerasının başlangıcını bu sûretle îfâ ve ifşâ etmişken, bilâhare Marksist düşünceleri kemalizmle mezcederek takdim yoluna girmesi bu programın icabıdır.

Bu üslup derin devlet ve dolayısıyla MİT'le alâkasız bir sûrette devam ettirilemezdi. Nitekim yukarıya iktibas ettiğimiz satırlardaki bazı bilgiler de O'nun MİT'le alâkasını göstermektedir. Bir askerî mahkemede cereyan eden dosyadan şahsî hiçbir alâkası bulunmadığı halde tarih ve numara ile bu sûrette haberdâr olması başka türlü kabil-i izah değildir.

Diğer taraftan Türk istihbaratı ile böylece haşır-neşir olmak O'nun Amerikan ve Yahudi istihbaratı ile ilgili bazı bilgilere vukûfiyetini icab ettirmiş ve bu durum da hayatına mal olmuştur. Bir cambaz bir telde oynar. Birkaç telde oynamaya kalkarsa olacağı budur. Kardeşi **Ceyhun Mumcu**, öldürülüşünün İsrail istihbaratı ile ilgisini televizyonlarda açıkça izah etmiş ve bunun da **Uğur Mumcu**'nun *"İsrail'in, Kuzey Irak'taki kürt oluşumuna yılda elli milyon dolar destek sağladığı yolundaki beyanından neş'et ettiğini"* açıkça ve millet önünde ifade ve itiraf etmiştir. **Uğur Mumcu**'nun mâhiyeti hakkında mânevî meseleleri kavramakta dirâyet sahibi olanlar için bir noktayı tebârüz ettireyim. O da şudur. **Uğur Mumcu** o adamdır ki, cenazesinin arkasında yürüyen solcular:

"-Kahrolsun şeriat!" diye bağırmışlardır.

Bu satırların yazarı bu sözleri bizzat işitmiş bir kimsedir. Bu da O'nun nasibine ve hakkındaki ilâhî takdire taalluk eden câlib-i dikkat bir hususdur.

[100] **Uğur Mumcu** benim Eskişehir mâceramı sâdece Râbıta kitabında bu sûretle çarpıtarak anlatmış değildir. O bunu daha önce yayınlamış olduğu kitap, tefrika ve köşe yazılarında da mükerreren yazmış, her vesile ile tekrarlamıştır. Bu demektir ki, eline geçirdiği bir şeyi temcid pilâvı gibi kullanmak **Uğur Mumcu**'nun fikrî fukaralığındandır.

Rıza Nur'un hâtıralarını ben çıkarmışım. Evet doğrudur. Ben bunu **"Geçmiş Günü Elerken"** isimli eserimin ikinci cildinde[101] izah ettim. Hatta Almanya baskısı ile ilgili mâcerâyı da bu eserde naklettiğime şâhid olmuş bulunuyorsunuz. Lâkin **Uğur Mumcu**'nun **"Râbıta"** kitabı yayınlandığında benim hâtıralarım henüz yayınlanmamıştı. O gün bu iddiayı da her türlü mesnedden mahrum olarak bir kavl-i mücerred halinde ortaya atmıştı. Çünkü o baskının da benim tarafımdan yapıldığı belli değildir. O'nun üzerinde de **"nâşir"** olarak başka birinin adı yazılıdır: **Dursun Satılmışoğlu...** Bu şahıs da hâlen Almanya'da yaşamaktadır. Yalnız burada ehemmiyetle tebârüz ettirmek gereken nokta şudur ki, benim zikrettiğim baskı 1968 senesinde aid ve Türkiye'de yapılmış olan ilk baskıdır. O'nun bana isnad ettiği Almanya'daki baskı da ilki gibi benimle alâkasızdır. Bir kere basılıp ortaya çıkarılmış olan bir kitabı, bir ikinci defa kim olsa yeniden tab' edebilir.[102] Müellif âhirete intikal etmiş ve ölümü üzerinden de elli seneden ziyâde bir zaman geçmiş olduğu cihetle bunda ne müellif, ne de vârisleri itibariyle bir talebe de imkân yoktur. Bahsettiği tab'ı (basım) **Heidi Schmitd** isimli bir Alman kadın tarafından yapılmıştır. O'nun ismi ve adresi de kitapta mezkûrdur. Kitabı eline alıp tetkik etmiş bir kimsenin burada nâşir sıfatıyla ismi ve adresi bulunan kimseyle görüşmeden bu basımı bana isnad etmesi yalan ve tezvirattan başka bir şey olamaz!.. Bu nâşir hâlen bile hayattadır ve kitabın üzerinde mezkûr adreste oturmaktadır.

Hâl böyleyken bu eserin tab'ını benim yaptığımı söylemesi ve üstelik Suudî Arabistan ve Râbıta'yı işe karıştırarak kendince cürmü(!) şumüllendirmesi tezvîrattan başka nedir?

---

[101] Bakınız, **Kadir Mısıroğlu,** Geçmiş Günü Elerken, İstanbul, 1995, c. 2, sh. 136 vd.

[102] Nitekim gerek **Boğaziçi Yayınları** arasında ve gerekse de **İşâret Yayınları**'ndan böyle tahrif edilmiş diyebileceğimiz şekilde kısaltılarak **"Rıza Nur'un Hatıraları"** diye çeşitli kitaplar çıkmıştır.

6- Burada şunu da söyleyelim ki, O'nun bir diğer yalanı da benim Suudî Arabistan'da oturduğumu iddia etmesidir. Bu kuyruklu bir yalandır. Bu eserde Suudî Arabistan'dan oturma talep ettiğim halde hiçbir netice alamadığımı anlatmış olduğum cihetle bu tafsilâtı yeniden kaydetmeye lüzum görmüyorum. Ancak **Uğur Mumcu**'nun bu yalana vücud vermesi sırf beni Râbıta ile ilgilendirmek ve eserin tab'ı masraflarını Râbıta'nın karşıladığı yolunda bir imâya vücud verebilmek içindir. Râbıta'nın yarı-resmî bir devlet müessesesi olarak böyle bir şey yapamayacağı, daha emin bir tâbirle yapmayacağı şununla da sabittir. Babası cumhuriyetin ilk yıllarında Yozgat'tan kalkıp Suudî Arabistan'a yerleşmiş bulunan **Saffet Bey** adında muhterem bir zat, Râbıta'nın genel sekreteri bulunduğu bir sırada masonluk hakkında bir kitap yayınlamıştı. Bu kitapta ecnebi me'hazlara dayanarak **M. Kemal Paşa**'nın adı da masonlar arasında zikredilmekteydi. Türkiye Cumhuriyeti, resmî yoldan bu yayını protesto etmiş ve bunun neticesinde o zat Râbıta'nın genel sekreterliğinden atılmıştır.

Diğer taraftan bunun parasını -sarâhaten söylememiş olsa bile- Râbıta ödeyecek, ben de bunları Almanya'da bedâva dağıtacağım. Böyle mantıksızlık olur mu? Buna samimiyetle inanıyorsa bundaki idealistliği takdir etmesi gerekmez mi?!.

7. **Uğur Mumcu** iktibas ettiğimiz satırların hemen devamında **"Put Adam" (Raculü's-Sanem)** isimli bir eserden daha bahsetmektedir ki, bu eserle yakından veya uzaktan bir alâkamın olmamasına rağmen bu noktada da yalan ve tezviratına devam etmektedir. Şurada âlem-i matbuata ilk olarak ilân ediyorum ki, bu eserin yazarı merhum **Necip Fâzıl Kısakürek**'tir. Bunu **"Eser"** adıyla te'lif etmiş ve basımını bana teklif etmişse de eserin **Rıza Nur**'un hâtıraları gibi birinci elden bir kaynak olmaması ve üstad **Necip Fâzıl** Bey'in böyle bir mevzu için gerektiği ölçüde araştırma yapmaksızın mahdud bir kaynak ve hissiyat ile ihticâc etmiş olması sebebiyle ben bu teklifi kabul etmemişimdir. Sonradan

bu eser Arapça'ya tercüme olunarak Beyrut'ta basılmıştır.[103] **Uğur Mumcu** ise, bir keresinde Ürdün'de daha sonra da Suud'da basıldığını iddia etmektedir. **Rıza Nur**'un hâtıralarında olduğu gibi tab'ı mahallini değiştirmek, Ürdün'le Beyrut arasında tezvîrâta medâr olacak bir fark bulunmadığı cihetle demektir ki, **Uğur Mumcu** bu eseri de görmemiştir. Zaten bunu îtiraf etmektedir. Öteki beyanları gibi bu da mesmuâta (duyumlara) müstenid tezviratlarındandır.

Diğer bir mesele de aslı Arapça olan bu eserin elden ele dolaştığını söylemesi de bir mantıksızlıktır. Almanya'da türk işçileri arasında Arapça basılmış bir kitabı okuyup anlayabilecek acaba kaç kişi vardır, bunu da mı düşünemiyor?!

Uğur Mumcu eserinin 86. sayfasından itibaren benim Eskişehir'deki mahkûmiyetime dâir[104] beyânlarıyla yine tezvîrâtına devam etmektedir. Bunu biraz önce muhtasaran da olsa cevapladığım için burada tekrar ele almak lüzumunu hissetmiyorum. Sadece şu kadarını söyleyeyim ki, O, burada eski defterleri karıştırarak aynı iddiaları bilmem kaçıncı defa tekrarlamak lüzumunu neden hissetmiştir. Cinâyet mi işlemişim ki, sâbıka kaydı gibi her vesileyle bunu tekrar etmek ihtiyacı hissetmektedir. Kendisinin, sanıldığı gibi ilim ve fikirle bir alâkası olsaydı, bir fikir suçunu böyle her vesîle ile tekrarlamak lüzumu görür müydü?!

Uğur Mumcu'nun **"Râbıta"** adlı kitabındaki tezvirat bunlardan ibaret değildir:

---

[103] Bkz: **er-Reculû's-Sanem** -Zâbit-i Türki Sâbık (Eski Bir Türk Subayı) Beyrut, 1977

[104] **"Bir Muhâkemenin Muhâkemesi"** ismiyle Eskişehir mahkûmiyetimi tafsilâtıyla yazacağımı ve bu hâdise dolayısıyla hukukun en temel prensiplerinin nasıl defaatle çiğnendiğini izah edeceğimi yıllar önce ilân etmeme rağmen bugüne kadar bunu yapamamış olmama bugün cidden teessüf ediyorum. Zira bu eser ortada olsaydı ve biz cevabımızı **Uğur Mumcu**'nun ölümünden evvel verebilseydik, git kafanı o esere vur diyebilirdik!..

"Raculü's-Sanem" isimli kitabın kapağı

2. İtham

*"Adı, «**Fatiha**».*

Türkiye Büyükelçiliği, İslâm Kültür Merkezi ile anlaşarak Türkçe yayınlarda bir Türkün konuşmasını sağlamış..

*Radyonun adı da «**Fâtih Radyosu**» olmuş.*

*«**Râbıta Örgütü**», anlaşılıyor ki burada da etkili. İslâm Kültür Merkezleri aracılığı ile dinsel ve bu arada da siyasal görüşlerini yayıyor.*

Her yerde olduğu gibi.

***Rıza Nur**'un anılarını basıp satan ünlü Atatürk düşmanı **Kadir Mısıroğlu** geçen yıl Kopenhag'a gelmiş..*

O da kendi adamları ile temas edip gitmiş.

*«**Mısıroğlu** nerede yaşıyor?» sorusuna değişik gruptan İslâmcılar aynı yanıtı veriyorlar:*

«Suudî Arabistan'da. Ancak zaman zaman Federal Almanya'ya, İngiltere'ye, İsviçre'ye gelir gider.»

Londra'da yurt dışındaki İslâmcı akımlar konusunu Konyalı bir din adamı ile görüşüyoruz:

***Aydın Tan...**"*[105]

Uğur Mumcu'ya göre ben Suudî Arabistan'da yaşıyormuşum ve arada bir de Avrupa'ya gelip gidiyormuşum. Hem de O, bunu gûyâ tahkikat neticesinde öğrenmiş. Yazarlar için şimdi moda haline gelen bir yafta var: Araştırmacı yazar... Demek ki; bazılarının araştırmadan yazdığı kabul olunuyor. **Uğur Mumcu** da bu yafta ile anılarından biri... Bütün araştırmaları benim yurtdışındaki ikamet mahallimi tahkik, tesbit gibiyse yazık okuyucularına!.. Almanya'da seksen ihtilâlinden önce oturma hakkı olan, bürosu bulunan, ihtilâlden sonra ise, fabrika çalıştıran, dergi çıkaran bir adamın Almanya'da değil de, Suudî Arabistan'da oturduğunu iddia etmek **Uğur Mumcu**'nun bir musallat fikir gibi kafasına takılan Râbıta ile bir alâka imâ ve hiç şüphesiz okuyucusunu o tarzda düşün-

[105] **Uğur Mumcu**, a.g.e., sh. 166-167.

meye imâle gayretinin eseridir. Değil Almanya'da, Türkler'in yaşadığı herhangi bir Batı ülkesinde basit bir soruşturma ile öğrenilebilecek bir gerçeği **Uğur Mumcu**'nun öğrenememiş olmasına imkân yoktur.[106] Üstelik O'nun bu güya araştırma seyahatini yaptığı sırada ben Almanya'da seri konferanslar vermekteydim. O'nun dediği gibi Kopenhag'a bir defa gelip gizlice **"yandaşlarımla"** görüşüp geri dönmüş değildim. Orada müteaddid konferans verdim. Hem de sokaklar ve caddelere takribî bir metre boyunda sayısız ilânlar asılarak birkaç bin kişilik salonlarda konuştum. Kopenhag'a neden gizli girip çıkayım ki, orası Türkiye mi?!. Serde zehir hafiyelik var ya!.. İşte onun için böyle söylemesi gerekiyor! Ayrıca Türkler'in yaşadığı Paris ve Berlin gibi büyük şehirlerden tutun da bütün Avrupa'da en ücra köylere kadar gitmediğim, küçük veya büyük gruplara konferanslar vermediğim tek bir kasaba veya köy yok gibidir. Böyleyken zehir hafiye **Uğur Mumcu,** benim Almanya'da oturduğumu, âile efradımın ise, İngiltere'de ikamet ettiğini tesbit edememiş!..

Bahsettiği radyo ile bir alâkam bulunmadığı halde onun için de şu kadarını söyleyeyim ki, bu ve benzeri müesseselerle Râbıta'nın hiçbir irtibatı yoktur. Koca Almanya'da Vehhâbîlik propagandası için bir tek -evvelce zikri geçmiş olan- Türk asıllı bir Suriyeliyi bulmuşlardır: **Mahmut Toros.** Bunun dışında Râbıta'nın maaş tahsis ettiği yüzlerce adamdan bir tânesinde bile Vehhâbîlik gayreti mevcud değildir. Böylelerine maaş tahsis ederken Râbıta'ca bir tahkikat bile yapılmaz. Nitekim Türkiye Cumhuriyeti'nin tesbit etmiş olduğu kadrolarla ilgili olarak da şahıs tâyini yapmamış, Türkiye Diyâneti, Râbıta'dan temin ettiği kadrolara dilediği kimseleri tâyin etmiştir. O derece ki bunlar Türk MİT'inin eğitiminden geçerek pek çoğu Râbıta'nın asla arzu etmediği bir

---

[106] Elindeki adressiz bir mektupla garîban bir Üsküplü'nün bana nasıl mülâkî olabildiğini ileriki sayfalarda başka bir vesileyle bahsetmiş bulunmaktayım. (Bu kitab'ın .. sahifesine bakınız!..)

istikamette faaliyet göstermiştir. O istikamet de kemalizmle İslâmiyet'i bağdaştırmak şeklindedir. Bu durum bile Râbıta'da bir rahatsızlık yaratarak kadroların geri alınması gibi bir netice doğurmamıştır. Diğer taraftan Râbıta Teşkilâtı, **Uğur Mumcu**'nun zannettiği gibi Suud Hükümeti'nin emrinde faaliyet gösteren resmî bir müessese de değildir. Zekâtları için muhatab bulmakta güçlük çeken Suudlu zenginlerin bağışlarıyla ayakta durmaktadır. Bundan dolayı da yarı müstakil durumdaki Râbıta ile Suud Hükümeti arasında çok âhenkli bir münasebet de mevcud değildir. **Uğur Mumcu**'ya göre Râbıta Suud Hükümeti'nin parasıyla Batı Âlemi'nde yaşayan bütün Türkler'i şemsiyesi altına almıştır. Bu şemsiye altında gûyâ ben de varmışım. Bu külliyen yalandır. **Uğur Mumcu**'nun kitabında benimle alâkalı sayfalar dışında da böyle sayısız yalan mevcuttur ki, benim için bunların tâdâdı saded hâricindedir.

Uğur Mumcu'nun Râbıta Teşkilâtını **"İslâm Kültür Merkezleri"** ile alâkalı olarak göstermesi de saçmalıktır. Zira **"İslâm Kültür Merkezleri" Süleymancı Cemaati**'ne âiddir. Bu cemaat ise, kâmilen "Nakşî Tarikati"ne mensubdur. Vehhâbi suudîlerce Tarikât merduddur. **Uğur Mumcu** gibi hâriçten gazel okuyanlar Müslümanlar'ın ahvâline işte bu kadar vâkıftırlar!..

Yukarıya aldığımız satırlarında **Dr. Rıza Nur** ile ilgili beyanına daha önce cevap vermiş bulunduğum için burada bu hususu tekrar cevaplandırmak ihtiyacından nefsimi berî addediyorum. Ancak şu kadarını söyleyeyim ki, **Uğur Mumcu** görüşüp konuştuğunu söylediği insanların isimlerini bile doğru nakledemiyor. Meselâ Londra'da kendisiyle görüştüğünü söylediği Konyalı din adamı **Aydın Tan** değil, **Aydın Tarı** isimli bir şahıstır. Belki de birçoklarıyla görüşmemiş olduğu halde isimlerini şuradan buradan duymuş olmakla görüşmüş gibi yalan söylemektedir. Zira O'nun görüştüğü adamların pek çoğunu ben şahsen tanımaktayım. Onlara da yalan ve

asılsız sözler söyletmektedir. Ben o adamların pek çoğunun zehir hafiye **Uğur Mumcu**'nun nakletmiş olduğu sözleri söyleyeceklerine de ihtimal vermiyorum. Yalan, bir kadının iffetsizliği gibidir; biri de birdir, bini de bir...

3. İtham

*"**«Râbıta Örgütü»** her yerde olduğu gibi Londra'da da etkili. «Râbıta Örgütü» Londra'da, **«Câmi Konseyi»** adlı bir dernek aracılığı ile çalışmalarını sürdürüyor.*

***Dr. Selim Has,** Râbıta Örgütü'nün ikinci başkanı...*

***Bahri Baltan** ve **Nâim Bilâloğlu** da «Râbıta Örgütü» aracılığı ile Riyad'da din eğitimi görüp gelen iki hoca.*

Londra'da «46 Goodge Street, W1» adresindeki «Câmi Konseyi» bir de küçük yayın organı çıkarıyor. Adı, «An-Nidâ».

«An-Nida», Londra'da «Râbıta Örgütü» eliyle finanse edilen İslâmcı kuruluşların toplantı ve seminerleri ile ilgili haberler veriyor.

Tabii bir de «Cuma Hutbesi» başlığı altında dinsel konuları işleyen yazılar yer alıyor burada.

***Kadir Mısıroğlu** da sık sık Londra'ya gidip geliyor. Bu câmiler nasıl satın alınıyor? Bu imamların aylıklarını verenler kimler?*

Sorular bir yerde düğümlenip kalıyor. Diyânet İşleri Başkanlığı'nın denetimindeki câmilerde imamlara devlet bütçesinden aylık veriliyor?"[107]

Şu hâle bak, **Uğur Mumcu** Londra'daki İslâmî faaliyetleri tahkik edecek de Râbıta'nın orada resmî bir şubesi olduğunu bilemeyecek?!.. Ama hükümetten müsaadeli bir şube diye bahsetse karanlık ve kanunsuz bir oluşum vehmi vermeye yaramayacağı için bunu söylemiyor. Koskoca Londra'da birkaç milyon Müslüman yaşadığı, bunlar arasında Kıbrıslı ve Türkiyeli olarak yarım milyona yakın kimse mevcud bulun-

[107] **Uğur Mumcu**, a.g.e., sh. 168.

duğu halde Râbıta'dan maaşlı iki türkten bahsediyor. **Fahri Baltan** ve **Nâim Bilâloğlu**... Bunlardan birin adını da **"Fahri"** iken **"Bahri"** diye yanlış yazıyor. Gûya bunlar Riyad'da tahsil görmüşler!.. **Nâim Bilâloğlu** Kıbrıs asıllı olup Ankara İlahiyat Fakültesi mezunudur. **Fahri Baltan** ise Erzurum Yüksek İslâm mezunu... Bu sonuncusunun kadrosunu da Râbıta'dan bizzat aldığını daha önce anlatmıştım. **Uğur Mumcu** benim sık sık Londra'ya gelip gitmiş olmamı bunda bir fevkalâdelik varmış gibi naklettikten sonra soruyor:

"-Bu câmiler nasıl alınıyor, bu imamların aylıklarını veren kimdir?"

Ben bu suâlin cevabını gerek Central Mosque ve gerekse Aziziye Mosque sebebiyle daha önce vermiş bulunuyorum. Aylıkların nasıl verildiğini ise bir Cuma günü bu câmilerin birinde bulunabilseydi, nasıl cemaat arasında yardım kutusunun dolaştırıldığını görerek anlardı. Fakat O'nun herhangi bir câmie girmeye hissiyatı mânidir. Belki çoğunun önünden arabayla bile geçmemiştir. Böylece bu çok araştırmacı(!) yazar kendisi gibi hissiyatı dine karşı olan bazı insanlara yalan-yanlış bilgiler aktararak Türkiye'deki rejimin aleyhine bir faaliyet sahasını teşhir (!) gayreti gütmüş oluyor. Lâkin O'nun iman ettiği rejim, kemalizm mi, Marksizm midir? Bunu anlamak için O'nun **"Sakıncalı Piyâde"** rolünü îfâ ettikten sonra nasıl ve ne maksatla kemalizme adapte olduğunu araştırmak gerekir. Bunu ise, daha evvelki sahifelerimizde **"Devletin Din Projesi"**ni izah ederken -bir nebze- açıklamış bulunduğumuzdan burada tekrarına lüzum görmüyoruz.

"Diyanet İşleri Başkanlığı"nın denetimindeki câmilerde imamlara devlet bütçesinden maaş veriliyor." diyor. İngiltere'de hangi câmi Diyânet İşleri Başkanlığı denetimindeymiş!.. Onu söylemiyor. Yok ki söylesin!..

Londra'da Türkçe, Arapça, İngilizce ve Orduca islâmî yayınlar **Uğur Mumcu**'nun zikrettiği Râbıta'nın çıkardıklarına münhasır değildir. Bilfarz Pakistanlılar'ın çıkardıkları ve hâlâ

da devam eden **"İmpack"** adlı değerli dergi de sırf gayret-i diniye sâikıyla zaman zaman Türkiye'deki İslâm'a aykırı resmî tutumları tenkid etmektedir. Bunda ne var?! **Uğur Mumcu** ve hempâları Türkiye'de Müslümanlar üzerindeki vâhî zulmü Avrupa'daki Müslümanlar'a teşmil edememekten rahatsızdırlar. **"Râbıta"** kitabının gâyesi Batı Âlemi'ndeki Müslümanlar ve hassaten Türkler üzerinde aynı zulmü gerçekleştirebilmek için çâreler göstermek ve birilerini irşad (!) etmeye çalışmaktan ibârettir. Böyle bir kitapta yalan yanlış kulak dolgunluğuyla bana da hücum edilmesini şeref telâkki ediyorum. Hayatımı -her ahvâl ve şerâit altında- dâima gayret-i dîniyye ile idâme ettirdiğime bir hüccet sayıyorum. Çünkü, onları kızdırıp rahatsız etmiş olmak, muhakkak ki, Âhirette beraatimin sebepleri arasında yer alacaktır!..

4. İtham

*"Brüksel'de yönetim kurulunda Türk Büyükelçiliği'nin de yeraldığı «**Centre Islamique et Culturel de Belgique**» de Râbıta Örgütü'nün bağlı kuruluşu olarak kaydediliyor.*

*Râbıta Örgütü'nce yayımlanan rehberde, ayrıca, «**Türk-Suûdî Parnle: Ento Dostluk Cemiyeti**» ile Avustralya'daki «**Türk Sesi**» adlı kuruluşların da adresleri veriliyor.*

***Kadir Mısıroğlu,** Râbıta Örgütü'nün rehberine bağlı kuruluş olarak yer alan Milli Türk Talebe Birliği'nde 1971 yılı başında «**Mehmet,** sizin emrinizi ifa eder, paşa olmasına rağmen **Mustafa Kemal Paşa**'nın oluşunu muhakeme eder» biçiminde konuşmuş; ancak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nca bu sözlerde suç öğesi bulunmamıştı.*

*İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nca 1972 yılında verilen kovuşturmaya yer olmadığı kararı, Milli Savunma Bakanlığı'nca kaldırılmış, ancak devrin Sıkıyönetim Komutanı **Orgeneral Fâik Türün, Mısıroğlu** hakkında soruşturma emri vermemişti. Bunun üzerine, Eskişehir Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral **İrfan Özaydınlı, Mısıroğlu** hakkında*

soruşturma açmış, yapılan yargılama sonunda ***Kadir Mısıroğlu*** *ve arkadaşları mahkûm olmuşlardı.*

Mısıroğlu*'nun şu sıralarda, Avrupa'da yaşadığı ve* ***Rıza Nur****'un anılarını İslâmcı örgütlere* ***parasız*** *olarak verip, bu kitaplardan bu örgütlere yaklaşık 700 milyon Türk lirası gelir sağladığı belirtiliyor."*[108]

Brüksel'de yönetim kurulunda Türk Büyükelçiliği'nin de yer aldığı bir teşkilâtın Râbıta ile ilgili gösterilebilmesi için **Uğur Mumcu** kadar aklın Râbıta ile bozulmuş olması gerekir. Bu mantık zaafı yukarıya alınan satırlarda o derecede sırıtan bir yalan haline gelmektedir ki, Mumcu ***"Kadir Mısıroğlu,*** *Râbıta Örgütü'nün rehberine bağlı kuruluş olarak yer alan Milli Türk Talebe Birliği'nde 1971 yılı başında..."* sözleriyle Millî Türk Talebe Birliği'ni de Râbıta güdümünde gösterebilmektedir. Eh, pes doğrusu!.. Üstelik bu girizgâhla bizden iktibas ettiğini söylediği cümlede kaydettiği ***"Mehmet"***, "Mehmetçik"; "oluşunu" "ölüsünü" olmak lâzım geldiğini bile düşünemiyor ve arkasından bununla ilgili olarak **Fâik Türün Paşa** ve **İrfan Özaydınlı** etrafında eski yalanlarını bir kere daha tekrarlıyor. Sonra da evvelce Suud'da yaşadığımı iddia etmiş olduğunu unutarak, ***"Mısıroğlu****'nun şu sıralarda, Avrupa'da yaşadığı"* girizgâhıyla tekrar **Rıza Nur**'a geçiyor. Biz bu palavralara evvelce cevap verdik. Ama ne yazık ki, okuyucusunun zihninde belli bir zan husûle getirmek için aynı yalanları bir kitapta defalarca tekrarlamaktan meded uman bu zavallı yazarcık bu sûretle bir itnaba (kalem gevezeliğine) sürüklendiğini fark edecek derecede bile zekâya mâlik değil!.. Gene aynı terâne!.. Şu kadar kitab dağıtmışım ve teşkilâtlara bilmem kaç milyon lira kazandırmışım!.. Üff!.. İnsanın yeter artık diyesi geliyor.

Uğur Mumcu'nun "Râbıta" isimli kitabındaki tezvirata verdiğimiz cevapları bitirirken, yine O'nun mâhud bir ga-

[108] **Uğur Mumcu**, a.g.e., sh. 242

zetede yer alan bir başka tezvîrâtına, Almanya'da çıkan Sebilimizin 8. sayısında vermiş olduğumuz bir cevabı buraya aktaralım. Orada demiştik ki:

*"Geçen sayımızda, Vatan'dan ayrılıştan sonra bizi muarızlarımıza hatırlatarak bir azizliğe daha uğramamızı sağlamaya çalışanlara bir misâl olmak üzere **"The Guardian"** ve **"Günaydın"** gazetelerinde yapılmış bir tezvirâtı nakletmiş ve bunun devamı mâhiyetinde daha bir çoklarının mevcud olduğunu zikretmiştik. Bu sayıda size onlardan birini takdim ediyoruz:*

*Cumhûriyet tarihinde İslâm'a ve Müslümanlar'a karşı yürütülegelmiş olan hücum, hakaret ve tezvirât kampanyasının belli-başlı karargâhlarından biri de **"Cumhûriyet Gazetesi"**dir. Girit asıllı **Yunus Nâdi** önce **"Sultan Abdülhamid Han"** devri gazetecilerinden **"Mâlumât"** dergisi sahibi **"Tâhir Bey"**in (**Mâlumâtçı Baba Tâhir** diye bilinir) yanında ayak hizmetleri için kullanılan bir müstahdem olarak Bâb-ı Âlî'ye adım atmış, ondan sonra daima iktidarda olanlara şakşakçılık yaparak ikbâl sağlamış ve nihayet **M. Kemal Paşa**'ya kapılanarak Ankara'da **"Yenigün"** adıyla bir gazete çıkarma ve Birinci Büyük Millet Meclisi'ne Mebus olarak girme imkânlarına ulaşmıştı. **M. Kemal**'in mi, yoksa muhâlifleri olan **"İkinci Grub"**un mu ağır basacağı henüz belli olmadığı ilk devirlerde zaman zaman muhâlefete geçerek masa altı tahsisatını arttırmak mukâbilinde muhalefetten vazgeçmek gibi zikzakları görülen **Yunus Nâdî** zaferden sonra **M. Kemal**'i putlaştıran aşağılık Cumhûriyet kalemşörlerinden biri olmuştur. Bunun mükâfâtı olarak da kendisine emvâl-i metrûkeden (terk edilmiş mallar, yani Yunanistan'a mecbûrî hicret ettirilen veya kaçan Rum'lardan kalan mallar) meşhur **"Matasyon Matbaası"** ile bugün Cağaloğlu'nda bu gazetenin merkezi olarak kullanılmakta bulunan eski **"İttihad ve Terakki Cemiyeti"**nin merkez-i umûmî binası peşkeş çekilmiştir. Böylece beleşten servete kavuşan **Yunus Nâdî** gördüğü bu*

iyiliği, gazetesini İslâm düşmanlığının belli-başlı bir karargâhı haline getirerek ödemeye çalışmıştır.

1949 yılında Rize Mebusu ***Dr. Fahri Kurtuluş*** *Cumhûriyet Gazetesi'nin arkasındaki bu gayr-i meşru servet hakkında Meclis'te bir sual takriri ile mes'eleyi gündeme getirmiş ve vâkî sû-i istimâli delilleriyle isbat eden bir konuşma yapmıştır ki, bunu sonradan kitap halinde de yayınlamıştır.*[109]

Haram bir servete müsteniden kullanılan kalemlerin Hak'dan yana olamayacağı âşikârdır. Cumhûriyetin ilânıyla birlikte yürütülmeye başlanan resmî dinsizlik siyasetinin neticesi olarak ortaya çıkan ve palazlanan inançsız sol grupun reylerine tesâhüb için ***İnönü****'nün ortaya attığı* ***"Ortanın Solu"****nu benimseyen Cumhûriyet Gazetesi aynı zamanda komünist propagandası ve sol militanların da karargâhı haline gelmiş ve bu istikâmetteki propagandasını câli ve sahte bir* ***"Atatürkçülük"****le perdeleyerek Türk Milleti'nin iman ve istikbâli hesabına tehlikeli bir düşman imkân ve hüviyetiyle faaliyetini sürdüregelmiştir. Böyle bir küfür ve ilhad (inançsızlık) ocağından benim gibi, kalemini imanlı bir gençlik yetişmesi emrinde (işinde) kullanan bir kimseye salvo halinde hücum edilmemesi elbette muhaldir. Bu bakımdan ilk gençlik*

---

[109] Bakınız: **Dr. Fahri Kurtuluş**-İçyüzlerini Açıklıyorum, Ankara, 1950.

"Bu eserde Cumhuriyet Gazetesi'nin sahiplerinin servetlerinin gayr-i meşruluğu ile birlikte bu gazetenin komünizm propagandalarının -daha o tarihlerde bile- nasıl bir karargâhı haline gelmiş bulunduğu açıkça görülmektedir.

Dr. Fahri Kurtuluş'un Cumhuriyet Gazetesi ile bu mücâdelesinde, o gazetede methi yapılmış olması dolayısıyla rezil bir film ve alçakça bir kitap da mevzubahs edilmiş ve bu sûretle meseleye zamanın Millî Eğitim Bakanı **Hasan Âli Yücel** de dâhil edilmiştir. Orada mevzubahs edilen kitap **"Vâdim"** isimli bir rus klasiği(!) idi ki, şu satırları ihtiva etmekteydi:

".....Savaş! İşte onun zevki... Sefer! Türkiye'ye... Âh!..Sivri kılıcını dinsizlerin kanına bulayacak, Kur'ân'a tapanların parçalanmış, devrilmiş kavuklarını ne azametle ayaklarının altına alacak!.." (sh. 138)"

Millî Eğitim Bakanlığı'nın o zaman ki yayınlarına hâkim olan zihniyeti anlamak için ben de **Fahri Kurtuluş**'un söylediklerine ilâveten **Râhip Mesliyer** (aslında **Voltaire**) imzasıyla yayınlanmış **"Akl-ı Selîm"** isimli dinsizlerin -lâ teşbih ve lâ temsil- âmentüsü makamında bir kitaba işaret etmekle yetiniyorum.

yıllarından beri Cumhûriyet nâm varakpareden bana karşı çeşitli iftira ve ithamlar yapılmış, bir çok tezvîrâtla başıma belâ yağması sağlanmaya çalışılmıştır. Nitekim bu gazetenin 26 Kasım 1985 tarihli nüshasında ***"Atatürk mü, Vahdettin mi?"*** *serlevhalı güya bir araştırma ve röportaj yazısında bir talebenin* ***"Sarıgöl İmam Hatip Lisesi"*** *muallimlerinden biri tarafından dövülmesi bahanesiyle söz bana intikal ettirilerek şöyle denilmiştir!..*

"...Bunun yanı sıra Kadir Mısırlıoğlu'nun *(kasden Mısırlıoğlu deniliyor)* ***"Sarıklı Mücâhidler" adlı kitabı da dağıtıldı. Bu kitapta Atatürk geri plâna itilir, Kurtuluş savaşında "Sarıklılar" ön plâna çıkartılır. Nerede ise Erzurum Kongresi'nin bile sarıklılar tarafından yapıldığını savunuyor kitabın yazarı. İşte bu kitaplar bir süre önce Ömerli'ye atanan eski Kaymakam Halit Tunçsu tarafından öğrencilere dağıtıldı. Bunların hepsini Cumhurbaşkanı'na bildirdim..."***

Bu son cümle Sarıgöl İmam-Hatibi'nde o tarihlerde niçin bir bardak suda fırtına koparılmış olduğunun sebebini ortaya koymaktadır. Önce, basit bir talebe dövme hâdisesini büyütüp birkaç imanlı muallimin kellesini almak, sonra da bu imanlı muallimlerin yetişmesine sebep olan kaynaklar, yani tarihi doğru nakleden kitaplar ve onların hakşinas yazarlarına karşı kaanun kılıfına uydurulmuş fiilî baskı ve tecâvüzleri gerçekleştirebilmek...

Gûya ben adı geçen ***"Sarıklı Mücahidler"*** *kitabımda tarihî gerçeklere aykırı olarak* ***Sultan Vahideddin*** *ve hocaları ön plâna çıkarıyor,* ***M. Kemal Paşa****'yı geri plâna itiyormuşum. "Vay sen misin bunu yapan?" Halbuki o kitapta delilleriyle isbat edilmiştir ki, Millî Mücâdele'yi başlatan imanlı din adamları olmuş, kazanılmasında da en büyük âmil milletin imanı ile başı üstündeki düşman tehdidine rağmen elinden geleni yapan* ***Sultan Vahideddin****'dir. Kitabın muhtevasındaki*

delil ve vâkıalara bir ciddî itiraz sahibi olamayanlar böyle tezvirattan başka ne yapabilirler?!!..

Bu vak'a bana bir hâtıramı tedâî ettirmiştir:

*"1970'li yıllarda yayınlanmakta olan günlük **"Anadolu Gazetesi"**nde **M. Kemal Paşa**'nın Anadolu'ya **Sultan Vahideddin** tarafından gönderildiğine dâir iki üç gün süren bir makale yayınlanmıştı. Bu makalenin yazarı meşhur Millî Mücadele kahramanlarından **Yörük Ali Efe**'nin oğlu merhum **Ali Yörük**'tü. Her nedense bir 19 Mayıs vesilesiyle yazmış olduğu bu yazılara kendi imzasını atmayıp, bir müstear ad kullanmıştı. Bana kendisinin anlatmış olduğuna göre İstanbul Basın Savcılığı bu yazılarla ilgili olarak tahkikat açmış ve kendisini ifâdeye çağırmıştı. O da koltuğunun altına **"Sarıklı Mücâhidler"** isimli kitabımı sıkıştırarak savcılığa giderek demişti ki:*

"-Bu yazıları noktası, virgülüne kadar şu kitaptan alarak gazetemize dercettim. Kendimden bir kelime bile ilâve etmedim. Buyrun tedkik edin!.."

*Savcı mukayese edince **Ali Yörük**'ün doğru söylediğini anlamış ve saatlerce de kitabı elinden bırakmamış ve sonra kendisine demiş ki:*

"-Beyefendi, bu ne acayip kitab?!.. Benim bildiklerimin hepsinin tersini söylüyor!"

***Ali Yörük** cevap vermiş:*

"-Tersini söylüyor, fakat söylediği her şeyi de isbat ediyor".

Savcı:

*"-Evet ama, ben bu kitabı şimdiye kadar hiç görmedim." demiş. **Ali Yörük:***

"-Aman Beyefendi. Nasıl görmemiş olursunuz? Elinizdeki bu kitabın beşinci baskısıdır." deyince Savcı:

"-Bak azizim." demiş. "Ben seni ne çağırmış olayım, ne de bu kitabı görmüş olayım, hadi git!."

Almanya Fransa Hollanda, Belçika Danimarka ve Avusturya'da sayısız konferans verdim. Yukaradaki resim Amsterdam'da (Hollanda) bir kilisenin salonundaki bir konferansta çekilmiştir. (1983)

Yorganı başına çekerek Güneş'in yokluğunu iddia eden bu zavallı savcı gibiler az değil ki... İşte onlardan biri de Cumhûriyet gazetesi mensupları... Ama yalnız onlar mı?! Elbette ki hayır!.. Diğer bazılarını da ileride takdim edeceğiz."[110]

VII- HOLDİNG TEŞEBBÜSÜ

a- Bu Fikir Nasıl Doğdu?

Sebil sucuk fabrikası teker-tokmak ilerlerken Türkiye'den ziyaretime iki arkadaş geldi: **Mustafa Bilge** ve **Câhid Araz.**

Mustafa Bilge, eski bir dostumdu. **Câhid Araz**'ı ise ilk görüyordum. Kendisi daha önce Koç Topluluğu'nda pazarlama müdürlüğü yapmış, ticârî bakımdan tecrübeli bir kimseydi. Durumumuzu konuştuk, giriştiğimiz ticârî teşebbüslerin mâhiyet ve şartlarını anlatmam üzerine o bir fikir verdi.

"-Küçük küçük iştiraklerle bir çok kimseyi bu şirketle alâkalandırmalısın. Bunu yaparsan ortaklar:

"-Bu bizim sucuğumuz!" diyerek mâmulünüzü benimserler, bu da pazarınızı genişletmenizi sağlar!.."

Ben bu düşünceye Almanya'daki türk işçilerinin çocuklarını işçi olmak yerine öncelikle tahsile sonra da ticâret yapmaya yönlendirme hedefini ekledim. Bu maksadla sayısız konferanslar tertib ettim. Bu konferansların birinde BHV Bank isimli bir bankada çalışan bir türk bulunmuş. Sonradan kalkıp fabrikaya geldi ve kendisini tanıttı. **Hasan Dönmez** isimli ve benim de hemşehrim olan bu arkadaş bir fikir verdi: Almanya'da oturacağı evi satın alan insanlara çeşitli devlet teşvikleri varmış. Bu teşviklerin başında çocuk sayısına göre yapılan bir yardım geliyormuş. Türkler'inse çocukları fazla olduğundan ev aldıkları takdirde bunu bedavaya bile getirmeleri mümkünmüş. O âna kadar yalnız Almanlar'a yapılan bu teşvikler inşaat sektörünü canlandırmak maksadıyla bir kaa-

[110] Sebil, Sayı 8, 1 Ocak 1989, sh. 5

nun değişikliği ile yabancılara da yapılabilir hâle getirilmiş imiş. Kendi çalıştığı banka ise ev alanlara iyi şartlarla kredi vermek üzere kurulmuş yarı-resmî bir bankaymış. Birlikte çalışırsak, Türkler'i ev sahibi yapmamız ve bu hususta yardımlardan istifâde ettirmemiz mümkün olabilirmiş.

Durumu inceledik, söylenenlerin doğru olduğunu gördük ve teşebbüse giriştik. Bir taraftan pazarlama işimiz için kurmaya teşebbüs ettiğimiz **UKAZ MARKETİNG GmbH** adlı şirkete biner marklık ortak toplarken, bu ev almanın faydalarını da anlatır olduk. Buna ilgi duyanlar çoğaldı. BHV Bank ile münâsebetlerimiz gelişti. Çeşitli toplantılar yaptık. Banka bizim nâmımıza topluca alınacak evler aradı. Köln'ün Weidenpesch semtinde dört blok halinde iki yüz elli dört dairelik bir yer bulundu. Bu dâireler vaktiyle Köln'deki Ford Fabrikası'nın heim'ları olarak inşâ edilmiş, sonra da işçilerin âile getirmesiyle eve tahvil olunmuştu. Bu kadar dâirede bir tek Alman âilesi oturmaktaydı. Diğerleri hep türktü. Burası toptan satın alınırsa kat mülkiyeti haline getirilerek Türkler'e satılabilirdi.

Bu maksatla işe koyulduk. Fakat BHV Bank sadece kendi oturacağı evi satın alan kimselere kredi verebildiği için binaların toptan alımını gerçekleştirmek üzere para lâzımdı. Mülkün sahibi o sırada, iflâs hâlindeydi. Buna rağmen bu evler için yedi milyon mark istiyordu. Bu para resmî ipotekleri ancak karşılıyordu. Kendisi içinse -masa altından- beşyüz bin mark, avukatı da on bin mark talep ediyordu.

BHV Bank idârecileri arasında emekli bir Alman generali vardı: **Hans Staubinger.** Bu zat, NATO'da vazifeli olarak beş sene İzmir'de bulunduğundan Türk dostuydu. Hem bankasına iş çıkarmak ve hem de Türkler'i ev alırken yapılan devlet yardımlarından müstefid kılmak için kolları sıvadı. Bu binâların alınışındaki meblağı ödemek hususunda Dresner Bank ile anlaştı. O sırada Dresner Bank, Türkler'in bir Pazar olarak kendi yan kuruluşlarına bağlanmasını plânlıyormuş.

Fakat çeşitli teşkilâtlarca bölünmüş olan Türk işçilerine hitap etmek için, her grupa sözü geçen birini arıyormuş. Beni - muhakkak ki incelemiş olduktan sonra- havada kaptılar. Bekledikleri bir kimse olarak istikbâl ettiler. Kendileriyle yaptığımız toplantılarda beni **"boss"** (lider) mevkiinde telâkki edip baş köşeye oturttular. Onlar getirdiğimiz fikri geliştirip büyüterek çeşitli şirketlerden kurulu bir holding tasavvuruna ulaşmamızı sağladılar. Gıda, inşaat, seyahat vesâir sûretlerde Türkler'in müşteri olduğu dokuz şirket plânladılar. Ben bu listeye onlara sezdirmeden İslâmic Bank'ı ilâve ettim. Böylece Türkler'i iş ve tahsil hususunda destekleyecek ve hatta kurulacak şirketlere finans desteği verecek bir müessese düşündüm. O zaman Almanya'da böyle bir müessese kurmak kanunen imkânsızdı. Fakat bu bilfarz İngiltere'de kurulsa mümessillik sûretiyle Almanya'da mevduat toplayabilirdi.

Türkleri o ülkede iktisaden hatırı sayılır bir güç haline getirmek üzere kurulacak şirketlerden biri de sigorta şirketiydi. Meselâ bunun için, sermâye vaz'ına ihtiyaç yoktu. Sadece arabası olan bin türk, sigorta poliçelerini bu şirketten almayı kabul ettikleri takdirde bu gerçekleşebiliyordu.

Bir müddet sonra evlerin alınması için gerekli parayı vermeyi kabul etmiş olan Dresner Bank ile BHV Bank arasında bir ihtilâf çıktı. O da şuydu: Dresner Bank Türkler'e ev alımında kredi verme işini yapacak bir yan kuruluş vücûde getirmiş ve benimle BHV Bank'a ihtiyaç olmaksızın teşrik-i mesâî etmeyi plânlamıştı. Bense bu iki bankadan birini tercihe mecburdum. Şu iki sebeple BHV Bank'ı seçtim ve bittabi hata ettim:

Dresner Bank evlerin alımında vereceği paraya fâiz tahakkuk ettiriyor. Bu normal bir fâizdi. Halbuki BHV Bank'ın şahıslara verdiği kredilerdeki faizi devlet ödüyordu.

Dresner Bank ile münâsebetim resmî idi. BHV Bank nâmına temasta bulunduğum **Hasan Dönmez** ve **Hans Staubinger** ile şahsî yakınlık hâsıl etmiştim. Onlar diyorlardı ki:

"-Bizimle çalış!.. Alacağımız evler borca müstağrak bulunduğu için alım bedelini peşinen ödemek gerekmez. Biz bankaları iknâ ederiz ve bu binaları ipotekleriyle devralırız. Belki mal sahibini râzı etmek için eline bir miktar para vermek gerekebilir. Sen birkaç daireyi içinde oturanlara bir miktar tenzilât yaparak satabilir ve bu parayı temin edebilir misin?"

Bu fikir aklıma yattı. Tahminen bir milyon marka ihtiyaç vardı. İtibarım bunun çok daha fazlasını kısa zamanda toplamaya kâfi idi. Bu sebeple Dresner Bank'a, BHV Bank'la çalışacağımı söyleyerek onlardan koptum. Fakat evdeki hesap çarşıya uymadı. Gerçi bankalar evleri tamir edip kat mülkiyetine çevirmem şartıyla alacaklarının bana intikaline râzı oldular, hatta en büyük alacaklı durumundaki Köln Belediyesi'nin yan kuruluşu olan RH Bank, dört buçuk milyon mark tutarındaki alacağından dokuzyüzbin mark tenzilât yapmayı ve ayrıca tâmirat için yapacağım masrafın yüzde kırkını da ödemeyi kabul etmişti. Bu yardımı mukâbilinde evler Social Verbindung'lu olacaktı. Bunun manası on iki sene müddetle boşalan bir eve yeni kiracıyı belediye koyacaktı. Bunun bizce bir mahzuru olamazdı. Çünkü evler zaten Türklerle lebâleb doluydu.

Alman kaanunlarıyla bizim kaanunlarımız arasındaki bir farkı bilmememiz gayet güzel giden bu teşebbüsü akîm bırakmıştır. O da şuydu: Türk hukukunda gayr-i menkul ipoteği ile garanti edilmiş olan bir alacak, mülkün sahibi kim olursa olsun değişmezdi. Alman hukukunda ise alacaklı yeni mâliki kabul etmediği takdirde o mâlik olamazdı. Diğer taraftan gayr-i menkul alım-satımı bizdeki gibi tapuda yapılmayıp iki tarafın avukatları vasıtasıyla noterde gerçekleştirilirdi. Avukatlar karşılıklı yazışmalarla borçları tasfiye edip veya alacaklıları ikna ederek onları yeni mâlike naklederek işi bitirirler ve satış gerçekleşirdi. O âna kadar mal sahibi ile yapılan anlaşma tapuya sadece şerh mâhiyetinde olmak üzere kayde-

dilirdi. Bizimki de böyle oldu. Ancak beşyüz bin mark açıktan vererek mal sahibiyle gerçekleştirdiğimiz alım-satım mukavelesi için ipoteklerin bize devri maksadıyla mukaveleye azami on aylık bir müddet kondu. Bunun bir sebebi de - zaman alacak olan- kat mülkiyetini gerçekleştirmekti. Bu olmadan RH Bank alacağın devrine râzı olmuyordu. Bu maksatla kat mülkiyetini gerçekleştirme işini Köln Üniversitesi'nden bir profesöre havâle ettik. Adam müddetin hitamından evvel işini bitirdi ve RH Bank'ın karşısına çıktık.

Bize yazılı taahhütte bulunmuş oldukları hâlde bankalarının o sene fazla kâr edemediğinden dem vurarak başlangıçta dokuz yüz bin mark olan tenzilâtı üç yüz bin marka indirdiler. Birkaç gün sonra da bu yeni teklifi yazıyla bildireceklerini söylediler. Ama aksi oldu. O sırada Doğu Almanya'dan bazı kimseler Çekoslovakya üzerinden batıya geçiyor ve sığınmacı talebinde bulunuyorlardı. Oteller, turistik gemiler bunlarla dolmuştu. Bizim evleri Türkler'i çıkararak onlara tahsis etmek düşüncesinde bulundukları anlaşıldı. Bu maksatla borcu devretmeyerek evleri talep ediyorlardı.

Esâsen daha önce Münih'teki DG Bank alacağını devretmeyerek tahsil etmekten vazgeçmediği için onu bir milyon üç yüz bin marka tasfiye etmek mecburiyetinde kalmıştık. Binaların kalorifer vesâir borçları da buna inzimam edince takriben üçbuçuk milyon mark sarfetmek mecbûriyetinde kalmıştım. Bu meblâğın çoğunu muvakkat kaydıyla sağdan soldan toplamıştım. Bu durumda yeni bir imkân bularak RH Bank'ın alacağını ödemekten başka çare yoktu. Aksi halde mâlik olamayacaktık. Bunun tek çaresi ise kredi bulmaktı. Binalara öyle kolay kolay kimse kredi vermiyordu. Bulunabilen imkânı da Köln Belediyesi haber alıp bozuyordu.

Bu hususdaki sıkıntılarla boğuşurken Köln Belediyesi evlerden vazgeçmemiz mukâbilinde üç yüz bin marktan başlayarak en son bir milyon marka kadar yükselttiği kâr tâvizinde bulundu. Yaptığım masraflara ilâveten bir milyon mark kâr

İş bu yazı, dâvetiye yerine kaimdir!..

GURBET DÜĞÜNÜ

Gurbette bir çok düğünler oluyor. Gençler Dünya evine giriyor, ana babalar elemlerini böyle saâdetbahş günlerin meserreti ile hafifletip avunuyorlar. Lâkin bunların hiç biri vatanlarından cebrî bir sûrette çıkarılmış, malları, mülkleri müsâdere edilmiş ve yakınlarının ziyaretleri engellenmiş olmadığından "**gurbet**" kelimesinin bizim için taşıdığı manaya yabancıdırlar. Üstelik istedikleri zaman sıla-i rahim de yapabiliyorlar.

Bir kaya kovuğuna rüzgâr ve yağmur suları -sevki kaderle- bir avuç toprak taşıyıp sıkıştırmış. Bir kuş da taam etmek için gagasına aldığı, meselâ bir menekşe tohumunu, kilometrelerce yukarıdan kaza sâikiyle düşürmüş.... İstisnâî bir talihe mazhar olan o tohum bu toprakta kök çatlatmış ve rengârenk taç yapraklariyla boy salarak etrafındaki çıplak kayalara gülümsemeye başlamış farzediniz!.. Hasbahçelere lâyık bu çiçekle o çıplak kayalar arasında ne düşündürücü bir tezat vucûd bulur, değil mi?! İşte bizim de gurbette düğünümüz böyle olacak!..

Küçük oğlum **Mehmed Selman**'ın sünnet düğününü meşâyihi kirâmdan **Topbaşzâde Musa Bey**'in İstanbul Sultan Tepesi'ndeki Osmanlı sitili ahşap köşkünün cennet misâli bahçesinde yapmıştım. Etrafım Osmanlı bakiyesi eşhas ile çevrili idi. **Şehzâde Nazım Efendi, Sâid Şâmil, İbrahim Hakkı Konyalı, Mahmud Efendi,** ilh... Boğaz, ayağımızın altında, her tepesinde bir câmî silüeti yükselen eski İstanbul karşımızda idi.

Şimdi de büyük oğlum **Abdullah Sünûsi** öz vatanımda gurbet şartlarını yaşayarak anası ve babasında cûda düşmüş bir sûrette 8 Ağustos'da Dünya evine girdi. İstiyorum ki; adem-i mevcûdiyetimizle Türkiye'deki kısmıyla bir nevî nâtamam kalmış olan bu saâdet sahnesini Almanya'da ikmâl ile, iki yarımdan bir bütün meydana getireyim.

Bu maksadla:

Bimennihilkerim

20 Ağustas 1988 Cumartesi günü saat 16.oo da Limburg'daki Fabrikamızın bahçesinde oğlum Abdullah Sünûsi'nin icra edilecek velime merâsimine teşrîf edip saâdetimi paylaşmak lut fûnda bulunursanız, minnattar olacağım.

Benim vefâkar dost ve okuyucularım. Allah'ın rahmeti, bereketi, âtifeti, rûhâniye-i Resullullahın tecelliyât-ı uzması üzerinizde berkarar olsun!..

Kadir Mısıroğlu

Almanya'da yayınlanan "**Sebil**"imizde çıkan oğlum **Sünûsi**'ye âid düğünün ilânı

alarak çekilmemi talep ediyordu. Bu güzel bir paraydı. Lâkin bunun arkasından Türkler'i oradan tahliye edecekleri anlaşılıyordu. Bu da gayet kolaydı. Çünkü Almanya'da âilelerin çocuk sayısına göre belli bir metrekare evde oturmaları gerekiyordu. Türkler'in ise, her evde fazlalıkları vardı. Bunun için oturma müsaadelerinin yenilenme ânında kendilerine daha geniş bir ev bulma mecburiyeti getirilecek aksi halde oturmaları uzatılmayarak Almanya'da kalmalarına izin verilmeyecekti. Buna vicdanım râzı olmadı. Sonuna kadar mücâdele etmeye karar verdim. Nihâyet bir banka müdürüne onbin mark rüşvet vererek bu evler için yedi milyon mark kredi çıkarttım. Evet, yanlış duymadınız, on bin mark rüşvet vererek!.. Almanlar küçük işlerde ahlâklıdırlar... Fakat iş büyüdükçe sapıtmaları gayet kolaydır. Şu hâdise de bu gerçeğin tipik bir misalidir.

Bankanın kredi tahsisi evrâkını, devri yapması için Köln'de bir notere verdiğimde Köln Belediyesi'nin bundan haberi oldu.

Yedi milyon marklık kredinin beşbuçuk milyon markı ipotekler içindi. Zira RH Bank'ın dört buçuk milyon mark alacağına ilâveten Köln Belediyesi'nin de bir milyon mark vergi vesâire alacağı vardı. Mülkiyeti devralabilmek için bunların her ikisinin de ödenmesi gerekiyordu. Bakiye birbuçuk milyon mark ise, tâmirat bedeliydi ve tâmiratı yapmak üzere müteahhide peyderpey verilecekti. Zira binalardan biri haraptı. Krediyi veren banka, Köln Belediyesi'nin teşvikiyle âniden ödenecek olan beş buçuk miyon markı dörtbuçuk milyon marka indirmiş, tâmirat için olan bir buçuk milyonu da iki buçuk milyon marka çıkartmıştı. Bu duruma göre elde kalan dört buçuk milyon marka ilâveten haricen bir milyon mark bulmamız gerekiyordu. Bunu teminen ortaklık teklifi ile **Necmeddin Erbakan**'dan **Kemal Kaçar**'a kadar görüşmediğim kimse kalmadı. **Erbakan**'ın ipe un sermesine mukâbil, **Kemal Kaçar** beni cemaatinin seçkinleri arasında iltifatlara

garketmiş olmasına rağmen bu işin kendilerini aştığını ve bunu gerçekleştiremeyeceklerini net olarak, dürüstçe ifâde etti. Bu arada mal sahibi mukâveleyi feshetti ve ek bir müddet için yaptığımız müteaddid mürâcaatı kaale almadı. Zirâ mukaveledeki on aylık müddet sona ermişti. Böylece yaptığımız ödemelerin hepsi yanmış olduğu gibi işi halletmemiz de imkânsız bir hâle gelmiş oldu.

b- Köln Gazeteleri'nin Tezvîrâtı

Bu sûretle elimde sadece DG Bank'ın ikinci sırada kayıtlı bir milyon üçyüz bin marka almış olduğum ipotek hakkı kalmış oluyordu. Bunu kaça satarsam satayım milletten topladığım parayı ödemeye kifâyet etmezdi. Diğer taraftan bu işlerle uğraşırken fabrikayı ihmal etmiş olduğumdan o cephede de çözülme emâreleri başlamıştı. Millet ortak olarak yatırmış olduğu parayı istiyor, bense iki ateş arasında kalmış bulunuyordum.[111] Tam bu sırada Köln'deki mahallî bir gazete aleyhime veryansın etmiş ve o sırada istenmeyen adam durumundaki **Cemâleddin Kaplan**'ı bile işe karıştırmıştı. Köln Belediyesi'nin bu gazetesine göre ben **"Nippes"**de (evlerin bulunduğu semtin adı) yeni bir islâmî merkez kuruyormuşum. Hem de ne merkez!.. Burada **"Hilâfet"**i ilân edecekmişim.

---

[111] Bir iş adamı için en büyük handikap batmış dostlardır. Böylelerini kurtarmaya çalışmak denizde boğulmakta olan birini kurtarmaya çalışmak gibi muhataralıdır. Kendini kurtarmak için sizi batırır.

Ben de aynı hatayı işledim. Türkiye'de iflâs etmiş olan bir Müslümanı himâyem altına alarak kurtarmaya çalıştım. Her sırrımıza vâkıf olan ve bütün toplantılarıma katılarak çevre edinen bu nâdân, ben evlerle uğraşırken az-çok ünsiyet peydahladığı fabrika ortaklarını, paralarını geri istemek hususunda tahrik ve organize etti. Bunun zâhirdeki sebebi şuydu:

Peynir imâlatında mâhir olduğunu söyleyen bu adam bana bir çok makine aldırmış, fabrikanın alt katında imâlata geçmiş, imâl ettiği otuz ton peynirin bir ay zarfında -her ne hikmetse acılanası sebebiyle çöpe atılmasına sebeb olmuştu. Bahanelerini kaale almayıp bu işe devam etmeyince bana düşman olmuş ve -galiba- MİT'le irtibata geçmişti.

Bu kabiliyetsiz adam, ben Almanya'dan ayrıldıktan sonra sayemde tanıdığı insanlarla benzer işler yapmış ve yüzlerce insanın mağduriyetine sebeb olmuştur.

Üstelik kapıya palabıyıklı bir yeniçeri koyarak!.. İçeriye hiçbir Almanı sokmayacakmışım.

Alman basını bana neden hücum etsin?!.. Bunun anlaşılabilmesi için biraz gerilere doğru gitmek lâzımdır:

1989 senesinde Doğu Almanya'dan turistik vize alarak Çekoslovakya'ya geçenler Almanya'ya ilticâ ediyorlardı. Bunlar için Alman istihbârâtı fert başına Ruslar'a masa altından yedi bin mark ödüyordu. Bu sûretle gelenlerin yekûnu, milyonlara bâliğ olunca Batı Alman Hükümeti bunları yerleştirmekte güçlükle karşılaştı. Evleri elimizden alarak Türkler'i tahliye edip bunları oraya iskân etmek istiyordu. İşte bu evler mes'elesindeki sıkıntının kaynağı buydu. Belediyenin bankasının beşbuçuk milyon marklık alacağını bize temlik etmekten sarf-ı nazarı, hakikatte bu sebebe dayanıyordu.

Ruslar kendileri için ekonomik bir değeri kalmamış olan Doğu Almanya'yı böyle ilticâcı fertler dolayısıyla aldığı parayla iktifâ etmeyerek toptan Batı Almanya'ya satmaya karar verdi ve bunun için onlarla gizli bir anlaşma yaptı. Bu anlaşma gereği olarak Berlin Duvarı'nın yıkılması mukâbilinde Batı Alman Hükümeti Rusya'ya onüç milyar mark ödemeyi ve Rusya dâhilinde yüz milyar dolarlık bir yatırım yapmayı kabul etti. Buna mukâbil, Rusya İkinci Cihan Harbi'nden Almanya'ya dönemeyip Urallar Bölgesi'nde kalmış olan iki milyon alman asıllı vatandaşına muhtâriyet vermeyi kabul etti. Almanya eksilen nüfusunu dikkate alarak sonradan bu son şartın ifâsı talebinden vazgeçmiş ve bu eski vatandaşlarını Almanya'ya mülteci olarak kabul etmek yoluna gitmiştir.

Bu gizli anlaşma gereğince Rus ve Alman ajanları sivil halk görünüşü altında Berlin Duvarı'nın yıkılışını -halkın da iştirakiyle- gerçekleştirerek Almanya'da **"einheith**: birleşme veya birlik" tahakkuk etmiş oldu.

Bu sırada merak sâikasıyla bir grup arkadaşla Doğu Almanya'yı bir uçtan öteki uca kat ederek bir seyahat yaptık. Yolda kurtuluş sevincini yaşayan Doğu Almanyalılar'la ko-

nuştuk. Onlardan birisi câlib-i dikkat bir beyânda bulundu ve sözleri arasında:

"-Biz tam elli yıl bir Açıkhava hapishânesinde kaldık. Fakat bunu bize yapan Ruslar değildi." dedi.

"-Kim?" diye sorunca da:

"-Yahudi, Yahudi!.." diye cevap verdi.

Köylü kılıklı bu adam hırpânî kıyafetiyle bir duvar üzerine oturmuş, sigarasını ağzındaki bitmekte olanın ateşiyle yenileyerek fosur fosur üflüyordu. Bunu yaparken de elleri titriyordu. Heyecanlı veya alkollüydü. Fakat böylesi alt tabakadan birisinin Almanya'nın bölünmesindeki asıl sebebi böylesine doğru teşhis etmesine hayran oldum.

Almanya'da Yahudi aleyhine konuşmak büyük bir cür'et ister ve bunu yapanlar mutlaka cezalandırılırlar. Her Alman'ın zihninde Yahudi aleyhtarlığı köklü bir sûretle mevcud olmakla beraber bunu ifşâ etmekten korkar. Bu hareket tarzının isabetine şâhid olduğum bir çok hâdise aldatmaz birer delildir. Onlardan bir tânesini nakledersem Almanya'da bugün yarım milyon kadar kalmış olan Yahudiler'in ne ölçüde müessir oldukları daha iyi anlaşılır.

1989 senesinde, iki Almanya'nın birleşmesinden çok az bir zaman önce Almanya Parlamentosu Başkanı **Jenninger** bir toplantıda mâsumâne bir ifâdeyle **Hitler**'i kötülemek maksadıyla her akşam Alman televizyonlarından birinde bir film gösterilmekte olmasına tâ'rizde bulundu ve:

"-Biz böyle yapmakla kendi kendimizi kötülüyoruz. **Hitler**'in etrafındaki kalabalık içinde hepimizin babaları vardı!.." dedi.

Muhâtabları arasında Alman Reisicumhûr'u ve Başbakan **Kohl** ön sırada oturuyorlardı. Bu sözleri duydukları anda başlarını önlerine eğdiler ve sanki düşürdükleri bir şeyi arıyorlarmış gibi bir tavır takındılar. Herhangi bir tasvib hareketi yapmadılar.

Bu hâdise merkezi Frankfurt'ta bulunan Yahudi Tesânüd Teşkilâtı'nın başkanı tarafından dile dolandı ve bir kızılcakıyâmet koparıldı. Gazeteler, televizyonlar **Jenninger**'e hücuma başladı. O da dayanamayıp mevkiinden istifâ etti. Antisemitizm münâkaşaları O'nun istifâsıyla bile nihâyet bulmadı. Fakat az sonra bu münâkaşalar dolayısıyla **Jenninger**'in de aslen Yahudi olduğu gerçeği ortaya çıktı. Tıpkı bir evvelki Başbakan **Schmitd** gibi O'nun da gizli bir Yahudi olduğu tebeyyün etti.

Peki öyleyse Yahudi asıllı **Jenninger**, bu sözü niçin söylemişti? Anlaşılıyordu ki, bu hareket, muhâtabları arasında bulunan ve **"Von"** sıfatından da asîl bir alman olduğu anlaşılan Reisicumhur **Weissecker** ve Başbakan Katolik saf kan alman **Kohl**'e karşı bir tertipti. Bunlar şu sözler karşısında herhangi bir tasvip hareketi yapsa, onların istifâsına sebep teşkil etmek üzere bu hadise kullanılacaktı.

Yahudiler bugün Almanya'da yarım milyonluk nüfuslarını takriben bir milyona yükseltmişlerdir. Bu da Rusya'nın yıkılışından sonra mülteci kabul etmek yoluyla olmuştur. Gerçekten yıkılışı takip eden günlerde ikiyüzbin rus yahudisi Almanya üzerinden İsrail'e geçmek üzere iken **Saddam**'ın Kuveyt'i işgâli patlak vermiş ve bunlar da İsrail'de emniyeti muhtel görerek Almanya'da kalmışlardır. Bugün bunlar alman ekonomisinin kaymağını yemektedirler ve bu milleti evvelce izah edilmiş olduğu üzere emilkatör vasıtasıyla **"bir nesil bereketsizliğine mahkûm edip"** yok etme gayreti peşinde koşmaktadırlar.

Batı Almanya'ya mülteciler gelmeye başlayıp da bu durum onların iskânı dolayısıyla müşkilât arzedince Köln Belediyesi, hikâyelerini kısaca nakletmiş olduğum evleri elimden almak için akıllara durgunluk verecek müşkilâtlar ihdâs etmiştir. O derecede ki, Kuzey Renvesvalya Eyâleti İçişleri Bakanı bir toplantıda evleri belediyeye terk etmediğim takdirde, cebime esrar koyup yakalatmaya kadar ileri giden bir teh-

QUER DURCH KÖLN

Kölner Stadt Anzeiger

Türkischer Wurstfabrikant kaufte Hochhäuser – Stadtverwaltung in Sorge

Neues islamisches Zentrum in Nippes?

Verwalter: Keine Wohnungen für „Khomeini von Köln"

Von Karin Sort

Entsteht im Stadtbezirk Nippes ein neues türkisches Zentrum? Diese Sorge macht sich in Stadtverwaltung und Stadtbezirk Nippes breit, seit der türkische Geschäftsmann Nadir Mizrioglu in der Eisenstraße Häuser gekauft hat, die er nur an Türken als Eigentumswohnungen verkaufen will. Dort leben zur Zeit 832 türkische Bewohner, 400 davon sind Kinder. Es ist noch kein Jahr her, daß die Stadt den Heim den „Khomeini von Köln" Cemalettin Kaplan, in der Dolmenhorster Straße geräumt hat. Mizrioglu soll in der Türkei Mitglied der konservativen und mittlerweile verbotenen Partei Erbakans, der Nationalen Heilspartei (MSP), kurz „Nationale Sicht", gewesen sein. Er ist in England als Asylant anerkannt.

Hintergrund der Befürchtungen um Mizrioglu, der in Limburg/Lahn eine Fleisch- und Wurstfabrik besitzt, hat im Dezember 1988 die Häuser Eisenstraße 130 - 136 gekauft, bevor die Stadt, nach eigenen Angaben, die Möglichkeit hatte, die vorkaufsberechtigten Hochhäuser in ihren Besitz zu bringen.

In der Stadtverwaltung kursiert ein Papier, wonach Mizrioglu ein Buch geschrieben hat, in dem er seine Vorstellungen eines großtürkischen Reiches analog dem osmanischen Reiches kundtue. Dabei wolle er auf eine westliche Ausdehnung des Osmanischen Reiches im Mittelalter hin. Gleichzeitig vertrete er eine „Verbund-islamische Theorie, wonach er die Einführung der Scharia (der Rechtsordnung und das religiöse Recht des Islams) und des Kalifats „unter Ausdehnung der Landesgrenzen bis hin zum Ursprung der Türkvölker in Mittelasien" hervorhebe.

Habe soeben Kaplan verlassen?

Das Kalifat war das Amt des Kalifen. Er hatte die Pflicht, das islamische Herrschaftsgebiet zu bewahren, zu erweitern und die islamische Rechtsordnung zu sichern. 1924 hat Atatürk das Kalifat abgeschafft.

Gerade auf diesen Buch stützen sich die Befürchtungen von Verwaltung und Politikern, daß Mizrioglu in Neuenheim ein „kleines türkisches Ghetto mit hoher sozialer Kontrolle und totalem islamischem Einfluß errichten will. In türkischen Kreisen wird dem Kenner der Szene wird dazu Sorge um einer Vorschußlorbeeren über man sollte nicht vorschnell urteilen. Es gäbe heute Verbindungen zu Kaplan. Es heißt, Mizrioglu vertrete die Vorstellung eines „pan-türkischen Reiches. Das beinhalte einen politisch konservativ-nationalistischen Standpunkt. Von einer „grundsätzlich religiösen Haltung" wie bei Kaplan könne zunächst nicht gesprochen werden. Unklar sei jedoch, inwieweit Mizrioglu eine Synthese zwischen konservativem Nationalismus und Islam anstrebe. Sicher ist der Kaufmann aus Limburg aber vor allem kommerziell und nicht ideologisch tätig, wird nicht ausgeschlossen.

Mizrioglu selbst hat dem Kölner Stadt-Anzeiger am Telefon jeden Bezug zu Kaplan verneint, dessen Verhaftungsantrag wegen Kölner Projekt betreut. Auch wies die Kölner Befürchtungen zurück. „Die Gefahr besteht auf keinen Fall." Der Unterschied zwischen Mizrioglu und Kaplan sei genauso groß wie zwischen „Franz Josef Strauß und Lafontaine".

Mizrioglu sei durchaus bereit, mit Stadt und Land zusammenzuarbeiten. „Die Wohnungen werden nur innerhalb der derzeitigen Vermieter verkauft", wies Rauch die Vermutungen zurück. Kaplan könne die Wohnungen aufkaufen, wie er es 1988 schon am Kölnberg versucht hat. Nun wolle sie Sanierungskonzept in Zusammenarbeit mit Professor Helmut Bott von der Fachhochschule Köln erstellt werden. Bott war gestern nicht zu erreichen.

Ziel des Konzeptes sei eine Art wohnungsbaugenossenschaftliches Modell, erklärte Rauch. Mizrioglu wolle mit der Sanierung eine „Ruhezone" für seine Landsleute schaffen, wo sie wieder etwas zu sich finden könnten. Rauch: Er will die Integration unter Bewahrung der kulturellen und historischen Identität seiner Landsleute.

Das Wohnungsamt des Arbeitsamtes Ausländerhilfe Köln (AAK) darf zwei Wohnungen in dem Hochhauskomplex belegen, könne seine Arbeit kontrollieren, versuchte Rauch die Stadt. Zudem müsse die Wohnungen zu diesem Zweck erworben. Rauch: Die Stadt prüfe die einzelnen Fragen im Haus Nr. 132, das sie bis Ende Juli [illegible] beschlagnahmt hat, um dort Asylbewerber unterzubringen.

SORGE bereiten Pläne des neuen Besitzers dieser Häuser an der Eisenstraße. Bilder Hohenberg, hr

GESCHLOSSEN wurde ein Internat Cemalettin Kaplan

Kölner Stadt Anzeiger 14 Mart 1989

didde bulunmuştu. Ben de cevaben Londra'dan ayrılmadan önce bazı İngiliz gazetecilerine haber verdiğimi, başıma herhangi bir şey gelirse nazilik ruhunun yeniden alevlendiğini yazmaya hazır oldukları yolunda bir blöfte bulundum.

Bu blöf kâfi gelmemiş olacak ki, Köln Belediyesi'nin gazetesinde ertesi gün aleyhime bir makale yayınlandı ki, onunla alâkalı olarak Sebil'de vermiş olduğum cevabı buraya naklediyorum:

*"KÖLN Etzelstr. 222-226'da kâin dört blok, 254 dâirenin tarafımızdan satın alındığı ve vatandaşlarımıza kat mülkiyetine çevrilerek satılmak istendiği hususuna evvelce muhterem okuyucularımıza duyurmuştuk. Başyazarımızın ellibeş yıllık tertemiz ve islâm uğruna mücâdelelerle geçen hayatı boyunca kazandığı itimat ve teveccühe istinaden sevenlerinden karz-ı hasen süretiyle toplayabildiği meblağlarla giriştiği bu teşebbüs, bir kısım mahallî Alman gazetelerini tedirgin etti. Bir türkün Almanya gibi bir yerde hem de yerinden yurdundan olmuş bir muhacirken, nasıl olup da böyle bir mülkü satın alabildiğini izah etmekte güçlük çeken bazı gazeteciler, resmî makamları aleyhimize kışkırtmak maksadıyla yakıştırmadık iftira bırakmadılar. Güya biz burasını fanatik bir **İslâmî Merkez** (Centrum) yapacakmışız... Orada küçük bir **Osmanlı Devleti** kuracakmışız?! Binaları sur içine alıp kapıya eli kılıçlı bir yeniçeri koyacakmışız! İslâm Hilâfeti'ni kuracakmışız!... ilh... Hâle bakın!*

*Bazı Alman gazetecilerin muhayyilesi, bizim mâhud Yahudi güdümlü Hürriyet Gazetesi'nden de genişmiş. Demek ki; **Osmanlı Devleti**'ni kurmak, **Hilâfet**'i geri getirmek bu kadar kolaymış! İnsan buna inansa:*

*«-Hadi müslümanlar ne duruyorsunuz?!...» diyesi gelir. Lâkin haber, başyazarımız hakkında olduğu halde içine **Cemâleddin Kaplan**'ın resminin konulması süretiyle su yüzüne çıkmış olan tezviratın asıl maksadı belli olmaktadır. Hakikat şu ki Almanya'da âileleri ev sahibi yapmak ve çocuk*

sayısını artırmak maksadıyla çeşitli yardımlarla gerçekleştirilen teşviklere dâir kanun iki yıldan beri yabancılara da teşmil edilmiş olduğu halde, bundan milyonlarca Türk'ün haberi yoktur. Kira gibi basit bir taksitle sekiz-on sene zarfında ev sahibi olmak imkânından istifade ederek Avrupa'daki genç Türk'lerin ev sahibi olmalarını sağlamak ve bu sûretle babalarının yaptığı hatayı tekrarlayarak milyarlarca mark kira bedelini ziyan etmemeleri hususunda kendilerine rehberlik etmek gibi bir yolu açmak istiyoruz. Köln Etzel str. Sadece bir başlangıçtır! Bunu Cenab-ı Hakk'ın lütuf ve keremiyle başka hamleler takip edecek ve Türkler Almanya'da ödeyegeldikleri kira ile bir ev sahibi olarak hukukî ve maddî bir çok menfaate mazhar olacaktır. Elverir ki bunun için gerekli maddî imkânlara sahip olabilelim! Türk (!) ve Alman tezvirâtçılar hoşlanmasalar da... Cevaba bile değmez olduğu halde biz yine de 14 Mart tarihli Alman gazetelerinde yer alan bu palavraları cevaplandırmak maksadıyla adı geçen binalarda 18 Mart'ta bir basın toplantısı yaparak gerçeği kendilerine naklettik. İştirak eden bütün gazeteciler yanlış yazdıklarını itiraf etmek mecburiyetinde kaldıkları halde, bu yanlışları düzeltmek mâhiyetinde ciddi bir beyanda bulunmayıp basın toplantımızdan muğlak birkaç cümle ile bahsetmek suretiyle işi geçiştirmekten geri kalmadılar.

Hatta bunlardan biri yeni yeni tezviratlarla havayı biraz daha bulandırmaktan bile çekinmedi. Eh ne demeli? Mademki yabancıyız, bu normaldir. Fakat acaba hücumların tek sebebi yabancılığımız mı?

*Hayır, bir de binaların yeni sahibi olan başyazarımızın şahsiyyet ve fikirleri. Bunları renksiz veya hayat üslûbu itibarıyla almanlaşmış bir Türk alsaydı, vakî iftiraların hiçbiri yapılmayacaktı. Bunu Basın toplantısında bir Türk gazetecisi olan **Nokta Dergisi**'nden **Nil Hanım** şu sualiyle tebâruz ettirmiş oldu:*

"-Türkiye'de fikirleriniz yüzünden takibata uğrayıp, hapislerde yattınız. Sonunda bu sebeple vatanınızdan oldunuz, hür bir memleket olan Almanya'da da yine fikirleriniz yüzünden sırf ticârî bir iş içinde bile töhmet altında tutulmanızı nasıl karşılıyorsunuz!..."

Buna verdiğimiz cevap Alman gazetecilerin yüzünü kızartmış olmalıydı."[112]

Bu evler mevzuunda karşıma çıkan müşkilâtın fikirlerimle alâkalı olduğunu evvelce zikri geçen **Hans Staubinger** açıkça ifade etmek üzere bir gün bana dedi ki:

"-Sen konferanslarında, *«Ey Türkler, şu Almanya bir gün almansız olarak sizin olacak!»*

Dedin mi?"

Ben de:

"-Evet!" karşılığını verdim.

Hans Staubinger:

"-İşte karşımıza çıkan bütün müşkillerin sebebi budur." deyiverdi.

Bu demekti ki, Doğu Alman muhâcirleri bir bahâneydi. Aslında belki de Türk MİT'iyle karşılıklı olarak[113] Alman istihbârâtı müştereken çalışmış ve bu neticeyi istihsal etmişlerdir. Çünkü Köln Belediyesi'yle müzâkerelerde bir defasında **Humeynî**'yi tasvib edip etmediğim sorulmuş ve muhâtab-

---

[112] Sebil Dergisi sayı, 11, sh. 14.

[113] Alman MİT'iyle bizim istihbaratçıların bana karşı faaliyette işbirliklerinin pek çok tezâhürüne bilâhare çeşitli vesîlelerle vâkıf olmuş bulunduğum halde burada bununla ilgili olarak tafsilâta girişmek istemiyorum. Bunun sebebini bu eserin önsözünde belirtmiş bulunmaktayım. Burada sadece şu husûsa temas edeyim ki, bunlar en hâhişkâr bir taraftar hüviyetiyle burnumun dibine kadar sokulmuş ve vazifelerini bihakkın îfâ etmişlerdir. Bense iki kategori insana karşı daima âciz kalmışımdır. Bunların biri böyle gizli polisler, diğeri de beni çarpmak isteyenlerdir. Fakat gurbet hayatımda istihbaratçılar sadece mensup oldukları yere yalan yanlış bilgi vermekle yetinmemiş, aynı zamanda işlerimde engel çıkararak başarısızlığa uğramamda mühim bir âmil olmuşlardır. Daha ziyâde ileride yazılacak olan **"Zoraki Tâcir"** isimli eserde tafsilât vereceğim üzere Almanya'da pek büyük ticârî hamlelere giriştiğim halde vatana bir milyon mark borçla dönmemin bir numaralı âmili bu kuzu postuna bürünmüş kurtlardır.

larım verdiğim cevaplarla ikna olmamışlardı. Esasen Köln gazetelerinin tezvirâtlarında da bu noktaya temas edilmişti.

Hâle bakın ki, zuhûrundan itibâren ve hatta bu eserde bile aleyhine yazıp söylemiş olduğum **Humeynî**'yi benim hakkımdaki bir ithama vesîle kılmak görülmemiş bir tezvirât idi. Her neyse olan oldu ve ben DG Bank'ın ipotek hakkıyla başbaşa kaldım. Bu sırada Berlin'de şirketi bulunan bir alman evlere talip oldu. DG Bank'ın ipoteğini iki milyon marka satarak bir kısım borçları tasfiye edebildim. Tenzilâtlı ev almak maksadıyla para verenleri geriye bıraktım. Bunun sebebi, bu Alman aynen benim gibi kat mülkiyetini gerçekleştirerek içindekilere satmak istiyordu. Bunun için benimle ayrı bir mukâvele yaptı ve bunda yüzde on iki gibi fâhiş bir komisyon va'dinde bulundu. Lâkin Köln'de tanzim edilen mukâveleyi Berlin'de oturan esas mal sahibine imzalatmaya gittiğinde alıcının adını değiştirerek benimle olan mukâveleyi muallak bıraktı. Bunu önce finansal bir mecbûriyetle yaptığını söylediyse de daha sonra:

"-Sen uzun atladın!.." diyerek hilesini açığa vurmakta bir beis görmedi. Ben de:

"-Allah sana bu parayı yedirmesin!" diye bedduâda bulundum. Hakikaten yüzotuz kiloluk bu adam altı ay sonra kansere yakalanarak öldü. Bugüne kadar hiç kimseye yaptığım bedduâ yerde kalmamıştır. Bunun için bedduâ etmekten hazer ederim. Onun ölümüyle mülk karısına kaldı. Karısı beş altı milyona varan bizim komisyonu bir milyon markla tahdid etmek istedi. Çünkü binaları yirmibeş otuz milyon marka satıyordu. Kabul ettim.

Lâkin bir müddet sonra firma iflâs etmekle bizim alacağımız suya düşmüş oldu. Çünkü bunun tahakkuku satış şartına bağlıydı. İflâs ile satış imkânı kalmayınca elimizdeki mukâvele hükümsüzleşti ve biz de ev almak için para vermiş olanlara borçlu kalmış olduk.

Evlerle alâkalı mâcerâmın böyle belâlı bir sûrette bitmiş olması Holding teşebbüsünden sarf-ı nazar etmeyi mecbûrî bir hâle getirmiş oldu.

Frankfurt (1985)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BASINDA VEFÂ YAZILARI VE TEZVİRAT KAMPANYASI İLE - DOSTLAR VE HASIMLAR -

I- BASINDA VEFÂ YAZILARI VE BAZI DOSTLAR

A- FEHMİ KORU BEY'İN GELİŞİ

Türkiye'deki mücâdele hayatımda gerek konferanslarım, gerekse kitaplarım ve hatta haftalık **Sebil** Dergimiz'le dost-düşman fikir sahibi her çevrede oldukça büyük bir alâka uyandırmış ve dikkat çekmiştim. Tahdis-i nimet kabîlinden denilebilir ki, bugün yaşları elli civarında olan ve muazzez İslâm dâvâsıyla -dostluk veya düşmanlık sâikıyla- ilgilenen herkes ya bir kitabımı okumuş veya hiç olmazsa bir konferans bantımı seyretmiş veya dinlemiştir. Dostlarım kadar düşmanlarımın da alâka ile takip etmiş oldukları **Sebil** Dergi-

si seksen öncesi yıllarda -çoğu günlük gazete için bile- büyük bir tiraj sayılabilecek elli binin üzerinde satılıyordu. Bunun takrîben onbeş bini abone satışı idi. Yalnız fikrî alâka uyandırmakla kalmamış olan bu dergideki yazılardan dolayı da şahsıma otuzdan fazla ceza dâvâsı açılmıştı. O tarihlerde **Sebil**'e yazdığım bir yazıda hakkımda istenen hapis cezalarının yekûnen dörtyüz seneyi aştığını ifade etmiştim. Sonradan bu, daha da artmıştı.

Bütün bu söylediklerim gösteriyor ki, Sebil, Türkiye'de büyük bir alâka merkeziydi. Bu sebeple Türkiye'den ayrılışla resmî makamlar ve basın tarafından nisyâna terk edilmiş olacağım düşünülemezdi. Nitekim böyle olmuş, yerli ve yabancı basında hakkımda çeşitli haber ve tahliller yer almıştır ki, bunlardan bazılarını daha evvelki bölümlerde çeşitli vesîlelerle nakletmiş bulunuyorum.

Fethullah Gülen'in cemaati, önceleri Avrupa'da teşkilâtlanmaya ehemmiyet vermemişti. 1985-86 yıllarında buna teşebbüs ettiler. Siyâsî faâliyetlere ve hassaten Millî Görüş'e karşı ters bir tavır sahibi olduklarından, Avrupa'da, çoğu bu harekete mütemâyil bulunan kitlelerce soğuk karşılandılar. Bense onların idâreci kadrolarının -bugünkü kadar içyüzlerine vâkıf olmadığımdan- kendilerine hüsn-i zan ile muâmele ediyor ve hatta Millî Selâmet Partisi içinde müessir bir mevkîde bulunduğum, yâni Genel İdare Kurulu'nda vazife aldığım dönemde Ülkücü gençlerle birlikte bunlara da müsâmahakâr bir tutum sergiliyor ve hatta zaman zaman onları müdafaa ediyordum. Bu sebebe ilâveten Avrupa'da teşkilâtlanmak istedikleri sırada onların diğer gruplarca ihmâl edilmiş olan talebelere alâka göstereceklerini düşünerek kendilerine -olabildiğince- yardım etmeye çalışıyordum.

Şu iki sebep ve bundan doğan alâkamdan dolayı o sıralarda **Fethullah Efendi** ve Zaman Gazetesi ile aramızda sıcak

bir dostluk teessüs etmişti.[114] İhtimal bunun neticesi olarak bir gün **Fehmi Koru**, benimle Zaman Gazetesi adına bir röportaj yapmak için Frankfurt'a geldi. Onunla uzun uzadıya sohbet ettik. O sırada İran-Irak Harbi devam ediyordu. Türkiye, İran'la Irak arasında neticesiz birkaç sulh teşebbüsü yap-

[114] Bu dostluğun bir delili, Zaman Gazetesi'nde hakkımda pek çok haber ve makale yayınlanmış olması, diğer biri de **Fethullah Efendi**'nin Almanya'da ziyâretime geldiğinde yüzüme karşı ve onlarca adamının önünde izhâr eylediği hadsiz hudutsuz iltifatlardı. Ne yazık ki, bu iltifatlar boş çıkmış; O, ben Türkiye'ye intikâl ettikten sonra aksine bir tavır sergilemiştir. Bu da **Sultan Abdülhamid Han** Hazretleri'nin torunlarından **Şehzâde Abdülkerim Efendi**'nin O'nun mekteblerinden birinde burslu olarak okutturulmak istenmesiyle su yüzüne çıkmıştır.

Sultan Abdülhamid Han Hazretleri'nin en büyük erkek evlâdı **Mehmed Selim Efendi** idi. O'nun biri kız, biri erkek iki evlâdı vardı. Kızı **Nemika Sultan** (Prof. Dr. **Osman Turan**'ın kayınvâlidesi), diğeri **"Osmanoğulları'nın Dramı"** adlı eserimde hayat ve mâcerâsını tafsil etmiş bulunduğum **Abdülkerim Efendi** idi. **Abdülkerim Efendi**'nin iki oğlu vardır. Bunlardan biri hâlen Suriye'de yaşayan **Dündar Efendi**, diğeri ise Türkiye'ye intikal etmiş şehzâdelerden **Harun Efendi**'dir. Burada mevzubahs ettiğimiz **Şehzâde Abdülkerim Efendi, Harun Osmanoğlu**'nun en küçük evlâdıdır.

Babasının benden ricâsı üzerine O'nu **Fethullah Efendi**'nin İstanbul Çarşamba semtindeki mektebinde parasız okutmak için altı ay mücâdele ettim ve sayısız yalana muhâtab oldum. Bu durum **Sultan Abdülhamid Han** Hazretleri'nin adı zikredildiğinde gözleri yaşaran **Fethullah Efendi**'nin hakkında bende ilk defa olarak derin bir şüpheye âmil olmuştur. Üç bin kişinin paralı okuduğu bir mektepte bir şehzâdeyi idâre edememek neyin nesiydi?!.. O zaman **Fethullah Efendi**, İzmir'de ikaamet etmekteydi. Defaatle kendisine ulaştım. Her seferinde İstanbul'a geldiğinde beni arayacağını vaad etmiş bulunduğu hâlde bu asla gerçekleşmedi. Zaman Gazetesi feryâdını dindirmek için **Şehzâde Abdülkerim Efendi**'yi bir sene hazırlık sınıfında okuttu. İkinci sene muvaffakiyetsizlik iddiasıyla ihraç etti. Bu düpedüz yalandı. Çünkü İngiltere'de üniversite bitirmiş olan kızım, O'na her gün husûsî bir sûrette İngilizce öğretmiş olduğu cihetle muvakkiyetsizlik mevzuubahs olamazdı.

Fethullah Efendi ve cemaati hakkında bu hâdise hüsn-i zan dolu nazarımda bir değişikliğe sebep oldu. Bu yolda tahkikâtım ve müşâhedelerim derinleştikçe onların aleyhlerine döndüm. Hele televizyonlardan vâkî **M. Kemal** methiyesi ise münâsebetlerimize tuz-biber ekti.

Bu vesîle ile şunu da ifâde etmeliyim ki, **Fethullah Efendi** hakkında bir çok vesile ile izhâr edegeldiğim menfî düşünceler, önce O'nun şahsı ve etrafındaki beş-on kişiye münhasırdır. Yoksa O'nun arkasına takılmış bulunan milyonlarca insanın bu ithamlara dâhil bulunduğunu hiç kimse asla ne zannetmeli ne de iddiâ etmelidir. Onların temizliğini kabul etmekle beraber arkasından gittikleri kadro dolayısıyla ikaz edilmelerinin lüzûmuna inandığım içindir ki, bu meseleye bu kadar ehemmiyet atfetmiş bulunmaktayım.

mıştı. Bunlardan biri de **Bülent Ulusu** Hükümeti'nin 1981'deki teşebbüsüydü.

a- Küçük Bir Tashih

Bunlardan bahsederken bu teşebbüs dolayısıyla **Kenan Evren**'e verilmek üzere hazırladığım bir rapora temasla demiştim ki:

"-İstanbul'da BATEŞ Bayilik Teşkilâtı'nın sahibi **Kemal Erhan** Bey'le **Fuad Şemsi**[115] Bey'in evindeki toplantılardan

---

[115] **Fuad Şemsi** Bey (1883-1974), şâir **Mehmed Akif**'in yakın dostu ve Âsım isimli eserini ithaf ettiği zâttır. Dâru'ş-Şafaka ve Daru'l-Muâllimîn-i Âliye (Yüksek Öğretmen Mektebi) müdürlüklerinde bulunmuş ve Orta Tedrisat Umum Müdürü iken ortaya çıkan Türkçülük cereyanlarından münfail olarak istifa etmiştir. **Fuat Şemsi, "Osmanlı"** kelimesi yerine **"Türk"** sözünün ikaame edilmesini doğru bulmayan bir zâttı. Memuriyetten ayrıldıktan sonra **Hidiv Abbas Paşa**'nın işlerini tedvîre memur olmuştur.

Fevkalâde dürüst, mert ve asabî bir şahsiyet olan **Fuad Şemsi** Bey, 1926 senesinde ressam **Üsküdarlı Ali Rıza Efendi**'nin kızının, Ankara Palas'ta **M. Kemal Paşa**'ya sûikast iddiaları ile ilgilendirilmesi üzerine bir aya yakın İstanbul'da nezâret altında tutulmuştur ki, bu hâdisenin tafsilâtı şudur.

Suluboya resimleriyle Osmanlı'nın son dönemindeki İstanbul'u âdeta ibkâ etmiş olan ressam **Üsküdarlı Ali Rıza Efendi**'nin kızı, yaşı bir hayli ilerlemiş olduğu halde evlenememişti. Birisi kendisine şu yolda akıl vermiş:

"-Sen Ankara'ya git!.. Ankara Palas'ta kal!.. Bir vesileyle **M. Kemal Paşa**'ya görünmeye çalış!.. Belki seni beğenir, evlenirsin!"

Bu fikir aklına yatan bu kızcağız babasının birkaç levhasını alarak **Fuat Şemsi** Bey'e gelmiş bu levhalar mukabilinde kendisinden yüz lira harçlık almış. **Fuad Şemsi, Hidiv Abbas Paşa**'nın tâlimatıyla sanatkârları korur ve kim ne getirirse alarak istediği parayı verirdi. Harçlığını **Fuad Şemsi**'den alan **Ali Rıza Bey**'in kızı, gizlice babasının tabancasını da çantasına koyarak Ankara Palas'a yerleşmiş. Bir müddet sonra sivil polislerin dikkatini çekmiş, çantasını aramışlar, tabancayı görünce sûikast için geldiği vehmine kapılmışlar. Çünkü o, ifadesinde evlenmek maksadını setrederek sadece, **M. Kemal Paşa**'yı görmek için geldiğini söylemiş. Parayı da **Fuat Şemsi** Bey'den aldığını ifade etmiştir. **Fuad Şemsi**'nin İstanbul Emniyeti'nde bir aya yakın bir müddetle tutulma sebebi bu asılsız hâdisedir.

Bilâhâre cemiyetteki kokuşmadan müteezzî ve müteneffir olan **Fuad Şemsi,** evine kapanmış ve ölene kadar bir daha sokağa çıkmamıştır. Bugünkü İstinye Vapur İskelesi'nin olduğu yerde bir yalısı vardı.

Menderes 1957 yılında burasını istimlâk edince ve Hidiv'in Emirgân'daki **"Pembe Köşk"** isimli evine yerleşmiştir. Eve kapandığı 30-40 yıl zarfında tek sokağa çıkışı budur. Pembe Köşk'ün hikâyesi de şöyledir. **Hidiv Abbas Paşa,** Emirgân'daki meşhur Lâle Bahçesi'ni belediyeye hediye ettikten sonra bir kızı verem olmuş. **Fuad Şemsi** Bey'e:

yakın bir dostluğum vardır. **Bülent Ulusu** ise, ihtilâlden önce onun şirketinin idâre meclisi âzâsıydı. Bunu bildiğim için **Ulusu** başkanlığında bir heyetin arabuluculuk yapmak maksadıyla İran'a gitmeye hazırlandığı gazetelerden öğrenince **Kemal Erhan** Bey'e telefon ettim. Bu hareketin bir gaflet eseri olduğunu, asıl yapılması gereken işin, ikisi de bize düşman olan bu komşularımızın kapışmalarından istifade ederek Musul Vilâyeti'nin üzerindeki târihî haklarımızı kurtarmak veya en azından mukâveleye istinad ettiği halde alınamamış bulunan yirmibeş sene müddetli yüzde on petrol alacağımızın[116] tahsiline çalışmak olduğunu anlattım. **Kemal Erhan** bu

---

"-Lâle Bahçesi'ndeki Sarı Köşk bu kızın sıhhatine iyi gelirdi, orada oturabilirdi. Onu da belediyeye verdik. Oralarda başka yerimiz yok mu, buna bir ev yapalım!.." demiş; bunun üzerine **Fuad Şemsi** de Lâle Bahçesi'nin duvarlarına bitişik bir arsalarında bu köşkü inşa etmiş. Köşkün arkasındaki geniş bir kısmı da o zaman ahbabı olduğu **Mahir İz** Bey'e hediye etmişti. Bilâhâre o veremli kız ölmüş. Pembe köşk MİT'e kiraya verilmiş. 1957 yılında MİT tarafından boşaltılmış olan bu köşke **Fuad Şemsi** yerleşmiş ve 1 Ağustos 1974 tarihindeki vefatına kadar da kapıdan dışarıya adım atmamak şartıyla hep burada yaşamıştır. Bu ev akşamları bir akademi gibiydi. Kâh musikişinâslar, kâh edebiyatçılar gelir, devrin kalburüstü insanlarıyla burası ilmî sohbetlere sahne olurdu. Son zamanlarda bizim de devamlı gidip geldiğimiz bu konaktaki toplantılarla ilgili burada tafsîli imkânsız zengin hâtıralarımız vardır. **Kemal Erhan** her tarafı hüsn-i hatlar ve **Ressam Ali Rıza Bey**'in tablolarıyla dolu olan bu konağın müdâvimleri arasındaydı. **Fuat Şemsi** Bey'in vefâtından sonra terekesi haraçmezat satılmış, kitaplar Yapı Kredi'ye, **Ressam Ali Rıza Bey**'in 80 küsur tablosu da **Kemal Erhan** Bey'e intikal etmiştir.

Bu vesileyle şu husûsu da ifâde edelim ki, **Hidiv**, gayr-i menkullerinin sayısını ve bazen de yerlerini bilemeyecek kadar zengindi. Bu sebepledir ki, işlerinin başkaları tarafından takip edilişinde iki câlib-i dikkat yanlışlık olmuştur. Bunlardan birisi **"Dalaman Çiftliği"**yle ilgilidir. Bugün devlete intikal etmiş bulunan Dalaman Çiftliği vaktiyle O'nundu. Lâkin Mısır'da da aynı isimle bir diğer çiftliği vardı. Mısır'daki çiftlik için İngilizler'e bir proje hazırlatmış, bu proje yanlışlıkla Türkiye'deki Dalaman Çiftliği'ne tatbik olunmuştu. O derecede ki, Türkiye'deki Dalaman Çiftliği'nden tren geçmediği halde, porje Mısır için hazırlandığından orada hiç gereksiz bir tren istasyonu ve bilet gişesi inşâ edilmiştir.

İkinci yanlışlık, bugün İstanbul Belediyesi'ne âid olan **Hidiv Kasrı**'yla alâkalıdır. Bu kasrın projesini de Fransızlar yapmıştır. Fakat bina bir Fransız Chapel (Küçük Kilise) modelidir. Mevcud kulesi çan kulesidir. **Hidiv Abbas Paşa** inşaatı bittikten sonra gördüğü bu binada bu sebeple bir gün bile ikaamet etmemiştir.

[116] 1926 yılında Musul mes'elesinin Cemiyet-i Akvam Meclisi'nce aleyhimizde bir karara bağlanması tehlikesi belirlenince Türk Hükümeti gece yarısı bir uçak kaldırarak Irak Başvekili **Nûri Said Paşa**'yı Ankara'ya getirtmiş ve kendisiyle İngiliz Büyükelçi-

gerçeklerden habersizdi. Irak'tan bir petrol alacağımız bulunduğuna inanamıyordu.

"-Olur şey değil!.. Bunu bana kısa bir rapor hâlinde yaz!.. Fakat altına imza koyma!.. Senin ismin onlar için câzip olmaz. Ben bunu uygun bir generale imzalatıp **Kenan Evren** Paşa'ya ulaştırayım. Fakat seni bilirim. Orada **Kemal Paşa** aleyhine bir söz söyleme. Bilâkis meseleyi onların kabullenmesini kolaylaştırmak için lehine bir şeyler yazmaya çalış." dedi.

Ben buna itiraz ettimse de:

"-Sen yapmazsan böyle bir ilâveyi ben oraya koyarım. Mühim olan netice almaktır. Maslahat bunu icap ettiriyor. İş Bankası Umum Müdürü **Câhid Bey,** üç-dört gün sonra Frankfurt'a geliyor, raporunu O'na teslim et!.." diye karşılık verdi.

Denildiği şekilde hareket ederek **"Musul'un kurtarılması veya en azından mukâveleye dayanan petrol alacağımızın tahsili üzerine düşünceler"** serlevhalı kısa bir rapor hazırladım. Bu raporda, "Musul'u almak, Lozan'ı ihlâl değildir. Ancak ihlâl olsa bile **M. Kemal Paşa**'nın bunu Montrö Mukâvelenâmesi ile boğazlara âid statüyü değiştirerek ve Antakya'yı dâvâ ederek yapmış bulunduğunu" söyledim.

Bu raporda **M. Kemal Paşa**'nın isminin başına **Kemal Erhan** tarafından **"merhum"** kelimesi eklenmiştir.

Fehmi Koru, başkasının imzasıyla **Kenan Evren**'e takdim edilmiş olan bu raporun altına benim ismimi ilâve ederek yayınlamış ve bu da Türkiye'de bazı çevrelerce ve hatta İran'da[117] yayınlanan bir dergide hakkımda tezvîrâta sebep

---

sinin de iştirakiyle bir anlaşma imzalamıştır. Bununla mes'elenin Cemiyet-i Akvam'da reye vaz'ı akim bırakılmıştır. Bu anlaşmayla Irak Hükümeti'nin petrolden sağlayacağı gelirin yüzde onunun yirmibeş sene müddetle Türkiye'ye verilmesi kararlaştırılmış olmasına rağmen bu para hiçbir zaman alınamamıştır. Tafsilât için, **"Musul Meselesi ve Irak Türkleri"** isimli eserimize bakılabilir.

[117] Bkz. İşbu eserde yer alan 74 numaralı dipnot.

... benim kadar ... lüzum yok, ama biraz daha sade olsanız yeter'' diyor.

Cumhurbaşkanı Evren'e sunulan rapor

ÖZÜ: Misak-ı Millî hudutları dahilinde bulunan Musul'un (Kerkük'ün) kurtarılması için içte ve dışta en müsâit şartlar mevcuttur. Bu istikamette atılacak bir adım, bu kadîm Türk toprağı ve onun üzerinde yaşayan ÜÇ MİLYON mâsum ırkdaşımızın kurtarılmasına kâfi gelmese bile en azından Irak Devleti'nin 5 Haziran 1926 tarihli Ankara Anlaşması ile taahhüt eylediği petrol hissemizin fiilen alınmasını mümkün kılar. Bu hisse 25 yıl müddetle Irak Devleti'nin petrolden sağladığı gelirin yüzde onudur. (Adı geçen muâhede, mad. 14)

Irak'tan Muâhedeye ...

Petrol ...

1- Musul Misak-ı Milliye dahildir. Malum olduğu üzere Misak-ı Millî Mondros Müterekenâme'sinin imzalandığı 30 Ekim 1918 tarihinde fiilen elimizde bulunan toprakları ''asgari vatan'' addetmiş ve hudutlarımızı bu esas dahilinde çizmiştir. Bu tarihte düşman işgalinde kalmamış bulunduğu ve fiilen ...

... bir hareket vukuunda aşırı bir tepki gösteremez. Önce Afganistan sonra da Polonya hadiselerinin husule getirdiği gerginliği artırmaya cesaret edemez. Kaldı ki Irak'ın ciddi bir surette destekleyecek derecede kendisine yakın hissetmediği halen devam etmekte bulunan harb dolayısı ile sabit olmuş bulunmaktadır.

e- Zemini asıl müsaitleştiren İran-Irak harbidir. Bundan istifa de ile hudutların ihlâli gibi basit bir bahane ile meselenin gündeme getirilmesi kabildir. Onları barıştırmaya çalışacağımıza mevcut çatışmayı gasbedilmiş bir hakkımızı kurtarmaya vesile kılmaya çalışmalıyız. malûm olduğu üzere milletlerin dostlukları değil menfaatleri vardır. Bu devletlerin ise, her ikisi de bize düşmandır. Bu düşmanlıklarının çeşitli dini, tarihi ve siyasi sebepleri vardır.

... gerçeklerin tafsilâtı ... KADİR MISIROĞLU'nun yazdığı ''MUSUL MESELESİ VE IRAK TÜRKLERİ'' isimli esere bakılabilir.

En derin saygılarla arzolunur.

Kadir Mısıroğlu

Bahsi geçen raporun Zaman Gazetesi'nde yer alışı...

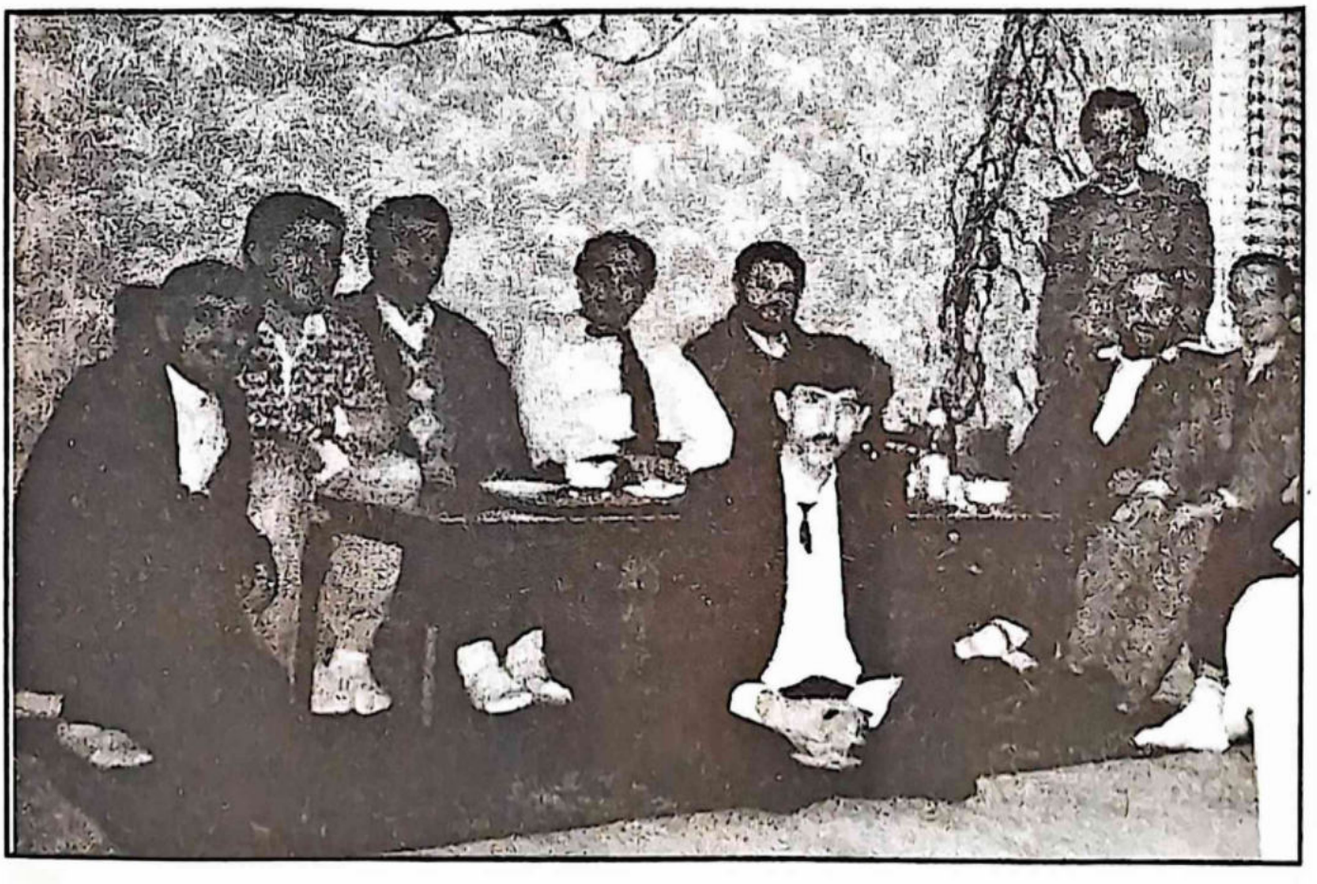

Bir kısım gençlerle Limburg'taki ikaametgâhımızda...

olmuştu. Bunu Almanya'da yayınlanan Sebil Dergisi'nde **"Bir Tavzîh"** serlevhasıyla tekzib etmiş ve o yazıyı şu cümlelerle bitirmiştim:

"....Bu vesîleyle beni vefakâr okuyucularıma ve yarım asırdan beri imanını kül altındaki ateş gibi muhafaza ederek bugün onun korlaşma mevsimine ulaşmış bulunan Müslüman Türk Milleti'ne hatırlattığınız için teşekkürlerimi sunar, ihtirâmât-ı fâikamı arz ederim."[118]

Fehmi Koru Bey'in bugüne kadar şu tavzihi dikkate alarak kendisine takdim ettiğim raporun altına benim adımı ilâve etmesinin zuhûlen vâkî olduğuna dair bir beyânda bulunmamış olduğunu ifâde ile iktifâ ediyorum. **Fehmi Koru** Bey bilâhare benden **Fethi Gemuhluoğlu** hakkında da faksla beş sual sorarak cevap istemiş bunlar da kendisine gönderilmiş olduğu halde bugüne kadar bir satırı yayınlanmamıştır. Ülkemizde insanlar "kör ölür, bâdem gözlü olur; kel ölür, sırma saçlı olur" darb-ı meselini hatırlatacak şekilde şahsperestlikte ölçüyü kaçırıyorlar ve bir ilim veya fikir adamı hakkında hep methiye bekliyorlar. Bir insanın kusursuz olamayacağını her nedense düşünemiyorlar. Üstad **Necip Fazıl** Bey hakkındaki eserim üzerinde kopan vâveylâ da bu hususdaki zaafımıza dikkat çekici bir örnektir. **Yalçın Küçük**'ün **"Aydın Üzerine Tezler-5"** isimli eserinde[119] **Necip Fâzıl** Bey hakkındaki beyanlara cevap vermekten âciz kalanlar benim Üstad'ı hataları ve sevaplarıyla âfâkî (objektif) bir sûrette tahlil eden kitabım karşısında kopardıkları vâveylânın nasıl dehşet verici bir tezat olduğunun farkına bile varamıyorlar!..

b-Siyasî Yasak Mes'elesi

1983 Anayasası'na Konsey'ce eklenen geçici maddelerden biri de kapatılmış olan partilerin genel başkanları ve genel

[118] Sebil Dergisi, 1 Haziran 1988, sayı: 1 (250), sh. 6

[119] **Yalçın Küçük,** Aydın Üzerine Tezler-5 (1830-1980), İstanbul, 1997, sh. 186-264.

1983 Anayasasına Konseyce eklenen maddelerden biri de siyasî partilerin genel başkanları ve genel idare kurulu üyeleri için konulan on senelik «siyaset yasağı» idi. Bu maddenin halkın reyine sunulduğu Ağustos 1987'de Tercüman Gazetesi netice "evet" çıkarsa ne olacağı zemininde yazdığı bir yazıda bizim için şöyle diyordu:

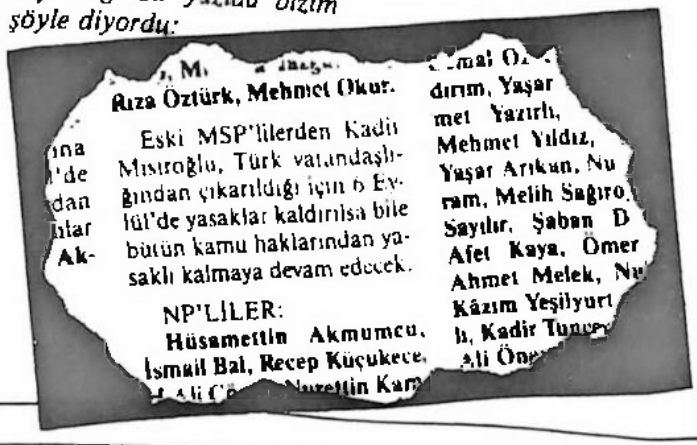

Rıza Öztürk, Mehmet Okur.

Eski MSP'lilerden Kadir Mısıroğlu, Türk vatandaşlığından çıkarıldığı için 6 Eylül'de yasaklar kaldırılsa bile bütün kamu haklarından yasaklı kalmaya devam edecek.

NP'LİLER:
Hüsamettin Akmumcu, İsmail Bal, Recep Küçukece,

dırım, Yaşar met Yazırlı, Mehmet Yıldız, Yaşar Arıkan, Nu ram, Melih Sağıro Sayılır, Şaban D Afet Kaya, Ömer Ahmet Melek, Nu Kâzım Yeşilyurt lı, Kadir Tunce Ali Öne

Vatandaşlık

...ğer yandan akıp giden hayatı ...yordum. Sebil'in yayın ...yatına başladığı günü daha ...mmuş gibi hatırlıyorum. Halbuki üzerinden 11 yıldan fazla bir zaman geçmiş. Kapatılışının üzerinden ise tam 7 yıl. Su gibi akıp giden yıllar için Ahmed Hüdai Hazretleri ne kadar güzel söylemiş: Günler gelip geçmekteler/Kuşlar gibi uçmaktalar.

Sebil çıktığında yazı kadrosunda kimler yoktu ki: C. Meriç, İ. Hakkı Konyalı, M. Yazgan, S. İş, Y. Yalçıner, S. Al...

...sıraoğlu'nun vatansız kalacağı kimin aklına gelirdi? Ve Kadir Mısıroğlu'nun Osmanlıoğulları nın dramını yazdığı gibi ... ka yazarın da O'nun dram... zacağını kim ama kim düşünebilirdi?

Vatandaşlıktan atılanlar mutlaka yurda dönmeli. Onlar... yurtdışında bulunmal... ye hiç bir fayda ... devlete, ne mill...

ZAMAN
22 MAYIS 1987

İdâre Kurulu üyeleri için konulmuş olan on senelik siyâset yasağı idi. Bu anayasanın halkın reyine sunulduğu hengâmda netice "**evet**" çıkarsa durumun yasaklı şahıslarca nasıl olacağı zemininde Tercüman Gazetesi'nde yer alan bir yazıda bizim için şöyle deniliyordu:

"...Eski MSP'lilerden **Kadir Mısıroğlu** Türk vatandaşlığından çıkarıldığı için 6 Eylül'de yasaklar kaldırılsa bile, bütün kamu haklarından yasaklı kalmaya devam edecek..."

Aynı zeminde 22 Mayıs 1987 tarihli Zaman Gazetesi'nde ise **"Vatandaşlık"** serlevhalı bir yazıda:

"....Sebil'in yayın hayatına başladığı günü daha dünmüş gibi hatırlıyorum. Halbuki üzerinden on bir yıldan fazla bir zaman geçmiş. Kapatılışının üzerinden tam yedi yıl... Su gibi akıp giden yıllar için **Ahmed (Mahmud** olacak) **Hüdâyî** hazretleri ne kadar güzel söylemiş:

"Günler gelip geçmekteler
Kuşlar gibi uçmaktalar!.."

Sebil çıktığında yazar kadrosunda kimler yoktu. (?!) **Kadir Mısıroğlu**'nun vatansız kalacağı kimin aklına gelirdi? Ve **Kadir Mısıroğlu**'nun **"Osmanoğulları'nın Dramı"**nı yazdığı gibi başka bir yazarın O'nun dramını yazacağını kim ama kim düşünebilirdi? Vatandaşlıktan atılanlar mutlaka yurda dönmeli, onların yurtdışında bulunmaları kimseye hiçbir fayda sağlamaz...."

Aynı günlerde Zaman Gazetesi'nin başyazarlığını deruhte eden **Fehmi Koru** Bey de hakkımızda aşağıdaki yazıyı yayınlamıştır.

ALTIN KAFESTEKİLER

"Türkiye'de görülen her askerî müdâhale, açıklanmayan amaçları arasına tek boyutlu bir ülke oluşturmayı mutlaka alıyor. Rejimin resmî ideolojisi dışında düşünenler, aykırı yol ve yöntemleri önerenlere müsâmaha edilmiyor, bunların ha-

yatlarının kararması için elden gelen yapılıyor. Sonunda her müdâhalenin ardından çok sayıda aydın, düşünür ve sanatçı rahat nefes almak için kendilerini yurt dışına atma ihtiyacını hissediyor.

Onar yıl arayla gerçekleşen üç askerî müdâhaleden sonuncusu, yani 12 Eylül, bu konudan aşırı tavrın sergilendiği müdâhale oldu. Binlerce kişi, işkenceye uğratılma endişesinden çocuklarına başlarını dik tutacakları bir eğitim veremeyecekleri düşüncesine, yasaların aşırı uygulanmasıyla ömürleri sonuna kadar hapiste tutulacakları tedirginliğine kadar çeşitli sebeplerle yurt dışına çıktı ve kendilerine orada geçici bir hayat kurmaya çabaladı. Bugün o durumdaki onbinlerce insan Batı ülkelerine yerleşmiş bulunuyor. Çoğu siyasî sürgün durumundaki bu insanların bir kısmı bizce yanlış bir uygulama sonucu vatandaşlıktan da atılarak, fikirleri ve sanatlarıyla yararlı olabilecekleri toplumlarından iyice koparılmış bulunuyorlar.

Biz bunların önemli bir kısmının düşüncelerini paylaşmıyoruz. 12 Eylül öncesinde yaptıklarını, yazdıklarını, hâlen muhâfaza ettikleri düşüncelerini kesinlikle benimsemiyoruz. Ancak bu insanların kökleriyle bağlarını koparan, onları en sevdiklerinden ayıran çoğunlukla haksız bir uygulamaya karşı çıkmaktan da kendimizi alamıyoruz.

İnsanların çevreleri ile ilgileri onlar için oldukça önemli. Hepimiz yaşayıp büyüdüğümüz çevre şartlarından koptuğumuz zaman sudan çıkmış balığa dönüyoruz. Vatan sevgisinin imandan oluşu, altın kafese kapatılan kuşun "Vatanım, vatanım!" deyişi de bu sebepten olmalı. Bizim gibi ülkelerde yaşayan insanlar için vatan denilen o esrarengiz kavramın anlamı daha da büyük.

12 Eylül öncesi terörüyle irtibatlı veya irtibatsız onbinlerce insanın, olağanüstü dönemde yapılan ve âkıbeti meçhul bir yolculuğa çağıran "yurda dön!" çağırısına uymadı diye vatandaşlıktan atılmaları doğru bir uygulama değildir. Bu in-

sanların haklarını aramalarına müsaade edilmesi, çoğu aydın ve fikir üretebilecek durumdaki kişilerden yararlanılacak biçimde yeni uzlaşma zeminleri aranması mutlaka gerekmektedir. Son askerî darbeye gerekçe olarak zikredilen pek çok olayda yargılanan insanların beraat ettikleri, ülkeyi anarşiye getirdikleri iddia edilen liderlere anayasa ile konulan yasakların kaldırılması için referanduma gidildiği bir dönemde vatandaşlık hakları elinden alınan kişilere de savunma imkânı tanınmalıdır.

Zoraki sürgünlerden ***Kadir Mısıroğlu*** *ile bir kaç ay önce görüştüğümde, doğum yeri Akçaabat ile uzun yıllar yaşadığı İstanbul'dan bahsederken gözlerinin nasıl olduğuna şâhid olmuştum. Bu hüznün, acının, âile bölünmüşlüğünün bitmesi zorunlu.*

Türkiye'yi boyutsuzluğa mahkûm etmeye kimsenin hakkı olmamalı."[120]

B- M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ BEY'İN YAZISI

Gurbete çıkarken vatanda düşmanlarım kadar dostlarım da büyük bir yekûn tuttuğu halde onlardan bizi unutmadığını çeşitli vesîlelerle göstermiş olan pek az kimse çıkmıştır ki, bunlardan biri de değerli yazar, **Ertuğrul Düzdağ**'dır. Bu kalemi ve karakteri sağlam delikanlı (şimdi ihtiyar) hakkımızda liyâkatımızın fevkinde iltifatlarla dolu birkaç yazı[121] yazmıştır ki, onlardan biri şudur:

GURBETTE BİR YİĞİT

"Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!

Necip Fâzıl *merhum, müslümanların kendi yurtlarında itilip kakılmalarına bakıp böyle inlemişti. Ama gurbette garip kalmak daha kötü olmalı...*

---

[120] Bkz: **Fehmi Koru**, 14 Haziran 1987, Zaman Gazetesi'nden naklen,**Sebil Dergisi** (Almanya Nüshası) sayı: 3, sh. 4.

[121] Zaman Gazetesi, 15 Ekim 1988.

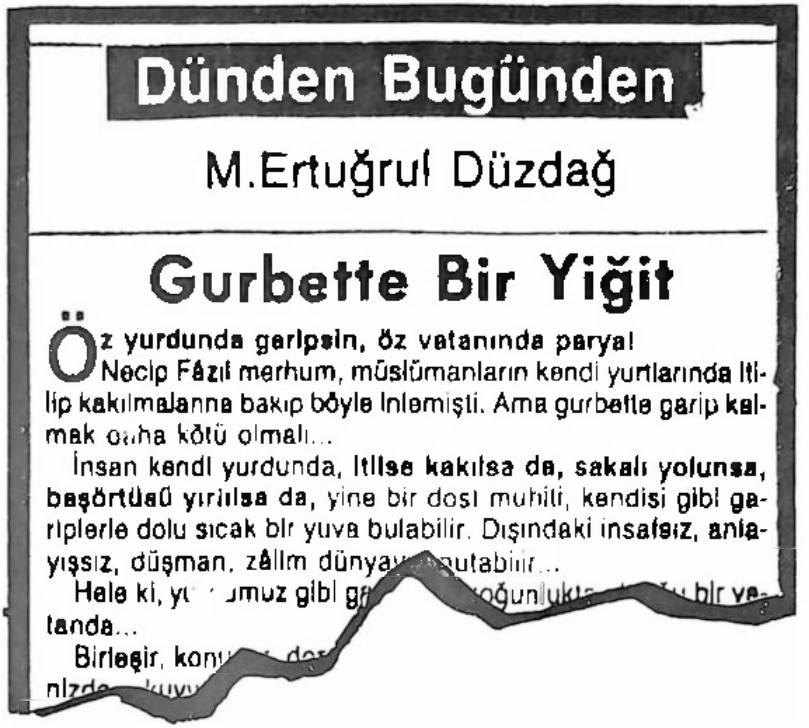

Dünden Bugünden

M.Ertuğrul Düzdağ

Gurbette Bir Yiğit

Öz yurdunda garipsin, öz vatanında paryal Necip Fâzıl merhum, müslümanların kendi yurtlarında itilip kakılmalarına bakıp böyle inlemişti. Ama gurbette garip kalmak daha kötü olmalı...

İnsan kendi yurdunda, **itilse kakılsa da, sakalı yolunsa, başörtüsü yırtılsa da,** yine bir dost muhiti, kendisi gibi gariplerle dolu sıcak bir yuva bulabilir. Dışındaki insafsız, anlayışsız, düşman, zâlim dünyayı unutabilir...

Hele ki, yurdumuz gibi gariplerin çoğunlukta olduğu bir vatanda...

Birleşir, konuşur, dertleşir, hatta isterseniz ağlaşır, birbirinizden kuvvet alır, **"dünler bizimdi, yarınlar da bizim olacak"** diyecek kadar bile güçlenebilirsiniz...

*İnsan kendi yurdunda, **itilse kakılsa da, sakalı yolunsa, başörtüsü yırtılsa da,** yine bir dost muhiti, kendisi gibi gariplerle dolu, sıcak bir yuva bulabilir. Dışındaki insafsız, anlayışsız düşman zâlim dünyayı unutabilir...*

Hele ki, yurdumuz gibi gariplerin çoğunlukta olduğu bir vatanda...

*Birleşir, konuşur, dertleşir, hatta isterseniz ağlaşır, birbirinizden kuvvet alır, **"dünler bizimdi, yarınlar da bizim olacak"** diyecek kadar bile güçlenebilirsiniz...*

Ama ya gurbetin soğuğunda... Bütün şekillerin, insanların, âdetlerin, yüzlerin ve gülüşlerin size yabancı olduğu bir diyarda ne yaparsınız?

*İşte **Kadir Mısıroğlu** ağabeyimiz yedi yıldır bu haldedir ve ne zaman hatırlasam, içimden ağlamak gelir... **Kadir Bey**'in dinini ve vatanını sevmekten başka bir kabahati (!) yoktur. Belki fazla sevmesi, resmen müsâade olandan fazla sevmesi, resmen gösterilip mecbur tutulanlardan başkalarını sevmesi, O'nun kabahati (!) olmuştur.*

*İlk gençlik yıllarından beri bütün vaktini bu yola hizmet için harcamıştır. Çalışmış, okumuş, kendini yetiştirmiş, yakın tarihimizin en selâhiyetli bir âlimi olmuştur. Müslüman Türk halkının içinden çıkmış hâlis bir fikir adamıdır. Kitaplar yazmış, yayınevi kurmuş, bir çok eser yayınlamış, gazete çıkarmıştır. Anadolu'nun her tarafını dolaşarak yüzlerce konuşma yapmış, yüzbinlerce gence tarihin gerçeklerini, milletimizin hakîki dost ve düşmanlarını anlatmış, tanıtmıştır. Ve işte yedi yıldır yâd ellerde **"gurbet cehenneminde"**dir. Acaba bu ızdıraplar O'na da, "bu millete hizmet etmek, cinnetin tâ kendisidir!.." dedirtmiş, O'nu pişman etmiş midir? Hâşâ! Biz O'nun,*

"İnsana sadâkat yaraşır, görse de ikrah
Yardımcısıdır doğruların, Hazret-i Allah!.."

demeye devam ettiğini biliyoruz.

*Kendisini, 1959 yılı sonlarında tanıdım. Edebiyat Fakültesi'ne yeni girmiştim. **Kadir Bey,** o sırada **Hukuk Fakültesi**'nin kıdemli bir talebesiydi. Çeşitli faâliyetleri vardı. Kitap yazıyordu. Bir öğrenci yurdu açmış onu çalıştırıyordu. Fakülte derslerine vakit bulamazdı. Sonra bizlerle beraber o da okulunu bitirdi.*

*O'nun Süleymaniye'deki yurdunda bir sene kaldım. Burası âdeta bir tekke gibiydi. Geleni gideni eksik olmazdı. Gelenlerin çoğu da O'nunla münâkaşa etmeye gelen muhâlifleri idi. **Kadir Bey, tükenmez enerjisiyle onlarla cedelleşirdi. Hasımlarının hepsini susturduğunu ve birçoğunu kendi tarafına çektiğini biliyorum.** O günler, yüksek tahsilde dindarların hemen hemen yok oldukları zamanlardı. **Kadir Bey** işte o*

yokluk günlerinde ***Üniversite mûhitinde dalgalanan bir İslâm sancağı gibiydi.***

Üniversite talebe derneği seçimlerinde ilk defa olarak Kadir Bey, *kendi grupu ile yeni bir ses olarak katılmıştı. Hukuk Fakültesi'nin ağzına kadar dolu anfilerinde yaptığı seçim konuşmaları, tek kelimeyle müthişti.*

O sıralarda, me'lun ve menhus ***27 Mayıs*** *hıyâneti vukû buldu. Bununla şımaran solcuların O'na nasıl saldırdıklarını hatırlarım, ilk hapse girişi de o günlerdedir. 12 Mart'tan sonra da uzun müddet zulmen hapiste yatırıldı.* ***12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkışının sebebi de işte o zulümlere tekrar uğramak istememesidir.***

Beyazıt'ta gençlerin uğrak yeri olan bir kitabevi açtı. ***Sebil Yayınevi****'ni kurdu ve* ***Sebil Yayınları*** *çıkardı. 1976'dan sonra ise, haftalık* ***Sebil Gazetesi****'ni neşretti. Konferanslarıyla pek çok genci milletine döndürdü. İkiyüz kırk dokuz sayı çıkan gazetesinde benim de yazılarım vardır.*

İşte yeni neslin yetişmesinde büyük emeği geçmiş olan bir üstad, en verimli çağında yurdundan ve hizmetinden uzak kalmış haldedir. Üstelik vatandaşlıktan da çıkarıldı. Kendisine ***"Celâl"*** *sıfatı gâlip olduğundan, rahmetli* ***Mehmed Akif'i "Yurdu terk edip gideceğine, kalıp dâvâsı için mücâdele etseydi"*** *diye tenkid ederdi. Ne garip, kendisi de aynı cilvenin mazharı oldu... O,* ***Akif Bey****'i böyle tenkid ederken, kendisi için içim titrer, korkardım. Bugün de O'nu tenkid edenlere aynı endişe ile bakıyorum.*

Halk, pek tuhaftır; insanı, ***"cömertsin der, maldan; yiğitsin der, candan eder!.."***

Heyecanlı konuşmalar yaptığı günlerin birisinde kendisine: "Ağabey, bu anlattıkların, zaten mânâ olarak çok önemli. Ayrıca heyecanlı bir ifadeye lüzum var mı?! Şöyle fincancı katırını ürkütmeden anlatsan!..." demiştim. Güldü: ***"Sâkin sâkin konuşursam, millet uyuyor. Hepsi alışmış, benden muhakkak heyecanlı sözler, ifşaatlar bekliyorlar"*** *dedi.*

Şimdi o uyuyan miskinlere soruyorum: ***"İşte yiğidiniz gurbette. Acaba O'nu hatırladığınız oluyor mu? Ne yer, ne içer, ne yapar diyor musunuz? Vatana nasıl geri getiririz, diye çâre arıyor musunuz? Yoksa harcanacak yeni yiğitlerin peşindesiniz de buna vakit kalmıyor mu?"***

Kendi yazdığı kitaplardan birkaçı:

Moskof Mezâlimi, Osmanoğullarının Dramı, Kurtuluş Savaşında Sarıklı Mücâhidler, Lozan Zafer mi, Hezimet mi?, Yunan Mezâlimi, Macar İhtilali, Amerika'da Müslüman Zenci Hareketi...

Sebil Yayınları arasında çıkan diğer kitaplardan:

Medine Müdafaası, Yanya'dan Ankara'ya, Osmanlılarda Fazilet Mücâdelesi, Ermeni Mezâlimi, İslâm'da Âile Hukuku, İslâm'da Doğum Kontrolu, Yahudi, Mecelle, Viyana'da İzlerimiz, Anadolu Sahâbeleri, Sultan Vahideddin, Meseleler, Pertev Bey'in Üç Kızı, Hakikat Nurları...

Daha ne diyeyim; olsa olsa şunu:

"Haydi bakalım! Yalnız iyi gün dostu değil, kara gün dostu olduğunuzu da gösterin, daha geç kalmadan!"[122]

C- MUSTAFA EVERDİ'NİN YAZISI

Bu sırada sâde böyle yazılarla değil, mektuplarla da takdir, tehdid vesâir alâkalara muhatab olmuşumdur ki, onlardan sadece birini gözlerimi yaşarttığı için burada -sırf ismen- anmaktan geçemeyeceğim. Şimdi Ankara'da avukatlık yapmakta olan **Mustafa Everdi,** o zaman hâhişkâr okuyucumuz olan bir talebeydi. 12 Eylül İhtilâli dolayısıyla vatancüdâlığını gönderdiği bir mektupta o derece hisli ve mantıklı bir sûrette ifade ediyordu ki, gurbette bunun melâl dolu kalbime büyük bir ümid ve kuvvet menbaı olduğunu şükrânla ifâde etmek isterim.

---

[122] **Zaman** Gazetesi, 13.12.1987'den iktibasen, **Sebil Dergisi** (Almanya Nüshası) sayı: 2, sh. 4.

Mustafa Everdi, daha sonra Zaman'da yazmaya başlamış ve bilvesîle **"Haftada Bir"** serlevhalı sütununda benimle ilgili olarak, bir de şu değerli yazıyı kaleme almıştır:

KADİR MISIROĞLU'NUN DRAMI

*"**Osmanoğulları'nın Dramı**'nı hepimiz okumuşuzdur. Hatta gözyaşları içinde diyebiliriz. Bu eserin yanında **Sarıklı Mücâhidler** ve **Lozan Zafer mi, Hezimet mi** ile de resmî tarihin dışında, yakın tarihin başka yüzleri örtülü gerçekleri olduğunu da öğrenmek imkânı bulmuşuzdur. Yayın hayatına atılan Sebil Dergisi ile Müslümanlar bir mektebe kavuşmanın üstünlüğünü de kazanmışlardır. Bu mektepten yetişen yazarlarla, yeni görüşlerle, karşı karşıya gelmişizdir. Müslümanların meselelerine eğilen değişik çevrelerle, yeni isimlerle tanışmışızdır. O günlerde Sebil Dergisi'nin her hafta çıkışı sabırsızlıkla beklenir ve bir ihtiyacı karşılardı.*

*Haftalık Sebil'lerle siyâsî, fıkhî konuları, tarihi ve edebiyatı iç içe bulur, her sayı ile genişleyen bir düşünce bütünlüğüne doğru ilerlerdi Müslümanlar. Esâsen **Kadir Mısıroğlu,** müslümanların din/tarih/edebiyat sacayağı üzerinde şekillenen bir kişilikle mütekâmil hâle geleceğini yazıyordu. Bu temelden hareketle **Sebil Dergisi** ve Yayınlarının bu üç konu etrafında yoğunlaşması tabiîydi.*

*Nitekim Sebil Yayınları'na bakıldığında, yukarıda adı geçen eserlerle birlikte, **Ali Şükrü Bey, Yunan Mezâlimi, Moskof Mezâlimi** gibi yakın tarihle ilgili eserlerin yanında, akademik eserleri (İslâmiyet ve Milletlerarası Hukuk vs.) romanları, dinî eserleri bulabilir. Hâsılı bugünkü Müslümanlar, şahsî olarak **Kadir Mısıroğlu** ile bir ilişkide olmasa da eserleri ve Sebil'le fikrî bir ilişkide muhakkak bulunmuştur.*

*Müslümanlar arasındaki ihtilâflarda, aslolan gelen haberlerin doğruluğunu tahkik etmek ve haddi aşmaktan Allah'a sığınmaktır. Bugün biri cezâevinde, diğeri gurbet ellerde **"vatandaşlıktan ihraç"** edilmiş iki müslümanın arasındaki ça-*

tışmayı[123] *yeniden gündeme getirmenin gereği yoktur. Esâsen bunun hesabını onlar Allah'a verecektir. Bugün bize, biz Müslümanlara düşen, düzenin zulmüne uğrayan bu Müslümanlar hakkında hüsn-ü zanda bulunmak ve elimizden gelenleri yapabilmek için çaba sarfetmektir.*

Bugün ***Kadir Mısıroğlu****'nun* ***"Osmanoğulları'nın Dramı"****nı trajik bir şekilde yaşaması sözkonusudur.*[124] *Yazdığı eserde "Osmanoğulları'nın acıklı gurbet sergüzeştlerini nakletmekle, efkâr-ı umûmiyenin onlara acımasını değil, bunlara bîgâne kaldığımız ve fütursuzca yaşayabildiğimiz için asıl acınacak olan bizleriz" diyordu. Onun çabaları ile Osmanoğulları'nın çilesi sona ermiştir ama bugün aynı kaderi kendisinin yaşaması ve buna Müslümanların bigâne kalması yine acınacak halimizi sergilemiyor mu? Aynen* ***Kadir Mısıroğlu*** *gibi düşünmeyenler de, O'nun fikirlerine karşı olanlar da müslümanların dertleri karşısında sorumluluğun gerektirdiği görevleri yapmak zorundadır. Bütün bunlarla*

---

[123] Böyle bir çatışma yoktu. Sâdece tek taraflı olarak birtakım aşırı İran tarafları gençlerin Almanya'da dağıttığı **"Erbakan'a Açık Mektub"** serlevhalı bir beyânnâme vardı ki, bunun da **Erbakan**'a ulaşıp ulaşmadığı bilinmediği gibi O'nun bu mektubun talebi istikametinde herhangi bir davranışı da ortaya çıkmış değildi.

[124] Bu kitap ve kahramanlarıyla aramdaki kader benzerliğine bir kaymakamın işâret etmiş olmasına da İngiltere'de şâhid oldum.

Bir müddet Güney İngiltere'nin sayfiye yerlerinden biri olan Bournemouth'ta oturuyorduk. Burada hâriçten gelenler için pek çok lisân mektebi mevcuddur. **Turgut Özal** Bey'in iktidârı zamanında bir çok muhâfazakâr kaymakam buraya lisân öğrenmek için gönderilmişti. Onların çoğu, ben Bournemouth'ta bulunduğum zamanlarda ziyâretime gelirler ve memleket meseleleri üzerinde istişârelerde bulunurlardı. Bir gün iâde-i ziyârette bulunmak maksadıyla bir kısım kaymakamın bulunduğu pansiyona gittim. Onlar ev değiştirmişler ve yeni evlerine henüz yerleşiyorlardı. Ufak tefek eşyaları dağınık bir durumda idi. Taşınırken bir sepetin içine gazete kağıtlarına sarılı çay bardaklarını doldurmuşlardı. Bunların üzerinde de **"Osmanoğulları'nın Dramı"** isimli kitabım duruyordu. Bunu, onlara, ben yokken oğlum vermiş olmalıydı.

"-Hayret edilecek bir şey, gurbet hikâyeleriyle dolu bu kitab da demek ki gurbete çıkmış!" demem üzerine bir kaymakam şu karşılığı verdi:

"-Ondan daha dikkat çekici olan, kitabın yazarının da o kitapta mâcerâları nakledilen gurbetzedelere benzemiş olması değil midir?"

Gerçekten doğru söylüyordu. Muhabbette öyle bir sır vardır ki, bir kimse sevdiğinin hâliyle mutlak bir sûrette ve sevdiği nisbette hâllenir!..

*şunu söylemek istiyoruz: **Cem Karaca** gibi **Kadir Mısıroğlu**'nun vatandaşlıktan çıkarılma kararının kaldırılması için hepimizin çalışması gerekir. Bunun için çalışmak, gerçek tarihe ulaşmadaki çabaları takdir etme sorumluluğudur. Eser veren Müslümanların bu eserlerinden dolayı mağdur olmalarına karşı duyulan "kardeşlik borcu" sorumluluğudur. Resmî tarih anlayışının, düşüncelerimizdeki kayıtlamaların kırılışına karşı teşekkür etmek sorumluluğudur. Bir müslümanın "yâd ellerde", "garip" ve "vatansız" kalması karşısında vicdanımızın sesine kulak veren insanlığımızın sorumluluğudur.*

*Elbette bu sorumluluk herkese yöneliktir. Özellikle o günlerde mütevellî heyeti başkanı olduğu Milli Kültür Vakfı'nın kurucularından bugünün Başbakan'ı **Turgut Özal** da buna dahildir. O günlerde eserine ödül vermek şeklinde kadirşinaslığını belirtebilen bir insanın bugün başbakan olması bu sorumluluğu bertaraf olacak değildir. Üstelik hükümetin başı olarak yetkisi dahilinde olan bu konuda gerekli girişimlerin yapılması için emir vermesini gerektiren bir sorumluluğu vardır. Her konuda cesaretli olan hükümetin bunu sağlamaya yönelik girişimi topluma, tarihe, kültüre karşı duyduğu sorumluluğun da bir ifadesi olarak beklediğimiz bir gelişme olacaktır."*[125]

D- GAZETECİ GÜRBÜZ AZAK BEY'İN BİR YAZISI:

Gürbüz Azak Bey, gazete köşe yazarlığıyla birlikte ve evveliyetle ressamdır. Sebil yayınlarının kapaklarının çoğu onun eseridir. Ağırbaşlı, çelebi, kültürlü ve dürüst bir insandır. 29 Mayıs 1987 tarihli Türkiye Gazetesi'nde **"Bâbıâli'nin Son Otuz Yılı"** serlevhalı sütununda **"İnleyen Bardak"** serlevhasıyla şu yazıyı yazmıştır:

"...Aylardan kış olmalı.

[125] Zaman Gazetesi, 14 Temmuz 1987.

Yıllardan da 1968 filân. İkindiye doğru atölyeye ***Kadir Mısıroğlu*** *geldi.* ***Kadir Bey*** *temiz ve dürüst insandı. Şu sıralarda İngiltere'de yaşadığını duyduğum* ***Mısıroğlu,*** *tarihe de hepimizden fazla düşkündü.*

Kadir Bey *içeri girdiğinde önce elindeki paketi gördüm. Göğsünde sımsıcak tutuyordu.*

-O nedir ***Kadir Bey?***

-Kimse gelmezse gösteririm...

Sonra paketi masaya koydu. Evvelâ en dıştaki kurdeleyi çözdü. Sonra kâğıtları açtı... Şöyle yirmibeşe yirmibeş dörtköşe bir kutu idi ve yedi sekiz defa sarılıp sarmalanmıştı... Sonunda ortaya kristal bir bardak çıktı.

-Nedir bu?

-Kristal bir bardak.

-İyi de, niçin üst üste sarmalanmış, korunmuş?

-Öyle deme! Bu, Sultan cennetmekân ***Abdülhamid Hân****'ın*

Sebil Sucuk Fabrikası'nda sık sık tertiplediğimiz seminerlerden bir görünüş...

su içtiği bardak. Bak, yanında Osmanlı'nın imparatorluk arması var...

Doğruydu. Çapraz bayraklar, oklar, kılıçlar ve toplar ile küçük ve net, renkli bir arma işlenmişti.

***Mısıroğlu** merâkımı gidermek için açıklamada bulundu:*

"-Bu bardak inliyor, feryatlanıyor, çınlıyor... Şimdi bir kenarına dokunacağım. İyi dinle ve duy. Bir bardak bize neler anlatacak gör!.."

Dediğini yaptı. Kristal bardak gerçekten uzun bir inildemeye durdu; Tığnnnığnnnığnnnığnnnığnnnnnn....

Tekrar tekrar ve usul usul dokunduk.

Bardak defalarca inledi, çınladı, anlattı, ağladı...

*Gönüllerimizin akıllarımıza doğru yaptığı tercümeler mutlaka farklıdır. Buna göre bu inleme, unutulmanın uğunmasıydı. Belki de **Mısıroğlu** aynı seste Niğbolu'nun koşan küheylânlarını veya can veren yiğitlerin son tekbirini duyuyordu.*

Ama ortak bir yanımız vardı.

İniltiyi biraz burukça ve biraz da öğünçle uzun uzun takip ettik..."[126]

E- ALMAN KRALCILARI'NIN TAKDİRİ

Krallıktan cumhuriyete geçmiş Batı Ülkeleri'nin hemen hepsinde krallık taraftarları, halkın reyiyle tekrar monarşiye (krallığa) geçmek için faâliyet hâlindedirler. Bunların Fransa gibi bazılarında partileri bile vardır. Bununla Türkiye'deki padişahlık düşmanlığında müşâhede edilen şiddeti mukâyese, demokrasimiz açısından câlib-i dikkat bir keyfiyettir.

Almanya'da Hohenzollern Hânedânı Harb-i Umûmî nihâyetinde yıkılmış ve Almanya komünist militanların hareketleriyle dehşetli bir anarşiye sürüklenmiş iken bundan meş-

[126] 29 Mayıs 1987 tarihli Türkiye Gazetesi'nden naklen, Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), clt. 1, sh. 4.

hur alman generali **Hindenburg**'un otoritesi ve O'nun ilk reisicumhur seçilmesiyle kurtulabilmiştir. **Hindenburg** o sırada Hollanda'ya kaçmış bulunan Alman imparatoru **Wilhelm**'e sadakat yemini yapmış olması sebebiyle reisicumhurluğu kabul etmek istememiş, **Wilhelm**'in kendisine bu yemini iâde ettiği yolundaki mektubu ve reisicumhurluğu kabul etmesi için vâkî emri üzerine itaat etmiştir. Bu müstesnâ karakter tablosunun bir benzerini de Osmanlı Devleti'nin son sadrazamı **Tevfik Paşa** göstermiştir ki, bunların her ikisinin tafsilâtını da yine -bir hâtırât mâhiyetinde olan- **"Hicret"** isimli kitabımda anlatmışımdır.[127]

Almanya'da krallık taraftarları Hannover'de **"Erbe und Auftrak"** isimli bir dergi çıkarırlar. Bu dergide **"Osmanoğulları'nın Dramı"** adlı eserimin tanıtıldığı uzun bir makale yayınlanmıştır. Bu tanıtım ve tercümeyi yapan daha önce bir vesîleyle isminden bahsetmiş bulunduğum alman müslüman **Ahmed Schmeiede**'dir. Bu makalede bahsi geçen eserle birlikte şahsım hakkında da iltifatkâr cümleler yer almıştır.

Almanlar, Dünya'daki meşhur kraliyet hânedanlarını -doğum ve ölümleri itibariyle- takip eden bir almanak (yıllık)

---

[127] Bakınız: **Kadir Mısıroğlu,** Hicret, İstanbul, 1992, sh. 43 vd.

Son Osmanlı sadrâzamı **Tevfik Paşa "Kuvvâ-yı Milliye"**ye son derece müzâhir davranmış ve bu yüzden kendisi hakkında **M. Kemâl Paşa**'nın mâhud nutkunda **"vatanperver vezir"** ifadesi yer almıştır. Oğlu **İsmail Hakkı** (Okday) Bey'in bize anlattığına nazaran 1930'lu yıllarda iyi niyetli birisi **Tevfik Paşa**'nın tecrübelerinden devletçe istifâde edilsin diye O'nu **M. Kemal Paşa** ile görüştürmek istemiş. İşi tezgâhlarken iki tarafın da gururunu düşündüğünden **M. Kemal Paşa**'ya **Tevfik Paşa**'nın kendisi ile görüşmek istediğini, **Tevfik Paşa**'ya da **M. Kemal Paşa**'nın kendisi ile görüşmek istediğini söylemiş. Görüşme kat'îleşmiş, randevuya bağlanmış olduğu bir sırada **Tevfik Paşa** soruvermiş:

"-Nerede görüşeceğiz?"

Aradaki zât:

"-Dolmabahçe Sarayı'nda..." deyince **Tevfik Paşa:**

"-Yoo!.." demiş, "Ben orada Padişah etekledim. O'nun bir Paşasına aynı yerde aynı muâmeleyi yapmaya gönlüm râzı olmaz!.."

Ne kadar ısrar edildiyse de **Paşa** kabul etmemiş ve teşebbüs akîm kalmış. (Bkz. Adı geçen eser, sh. 61-62)

G 20479 F

Erbe und Auftrag

Nr. 1 13. Jahrgang Jan./Febr. 1980

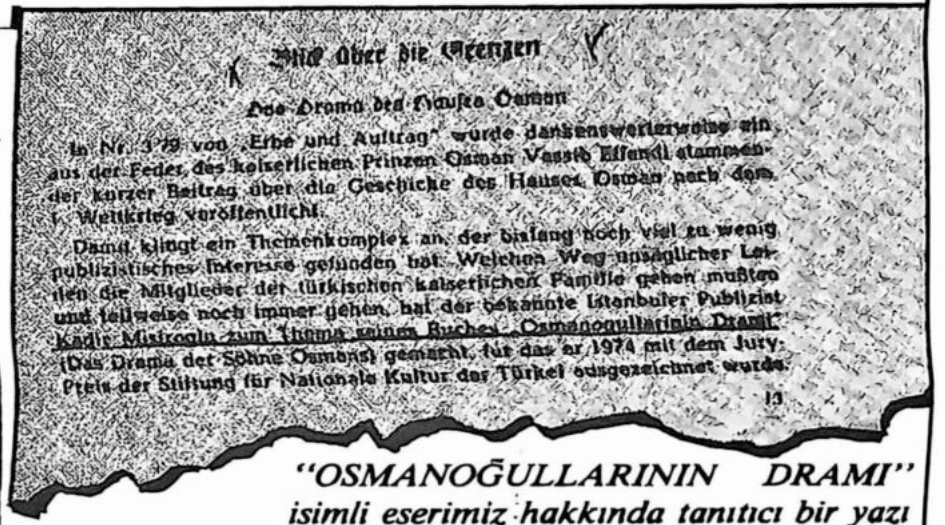

Buch über die Grenzen

Das Drama des Hauses Osman

In Nr. 1/79 von „Erbe und Auftrag" wurde dankenswerterweise ein aus der Feder des kaiserlichen Prinzen Osman Vassib Effendi stammender kurzer Beitrag über die Geschicke des Hauses Osman nach dem 1. Weltkrieg veröffentlicht.

Damit klingt ein Themenkomplex an, der bislang noch viel zu wenig publizistisches Interesse gefunden hat. Welchen Weg unsäglicher Leiden die Mitglieder der türkischen kaiserlichen Familie gehen mußten und teilweise noch immer gehen, hat der bekannte Istanbuler Publizist Kadir Mistroglu zum Thema seines Buches „Osmanogullarinin Dramı" (Das Drama der Söhne Osmans) gemacht, für das er 1974 mit dem Jury-Preis der Stiftung für Nationale Kultur der Türkei ausgezeichnet wurde.

13

"OSMANOĞULLARININ DRAMI" isimli eserimiz hakkında tanıtıcı bir yazı neşreden Almân Krallcılarının mecmuası **"Erbe und Auftrag"**ın kapağı ve bahsi geçen makalenin başlığı

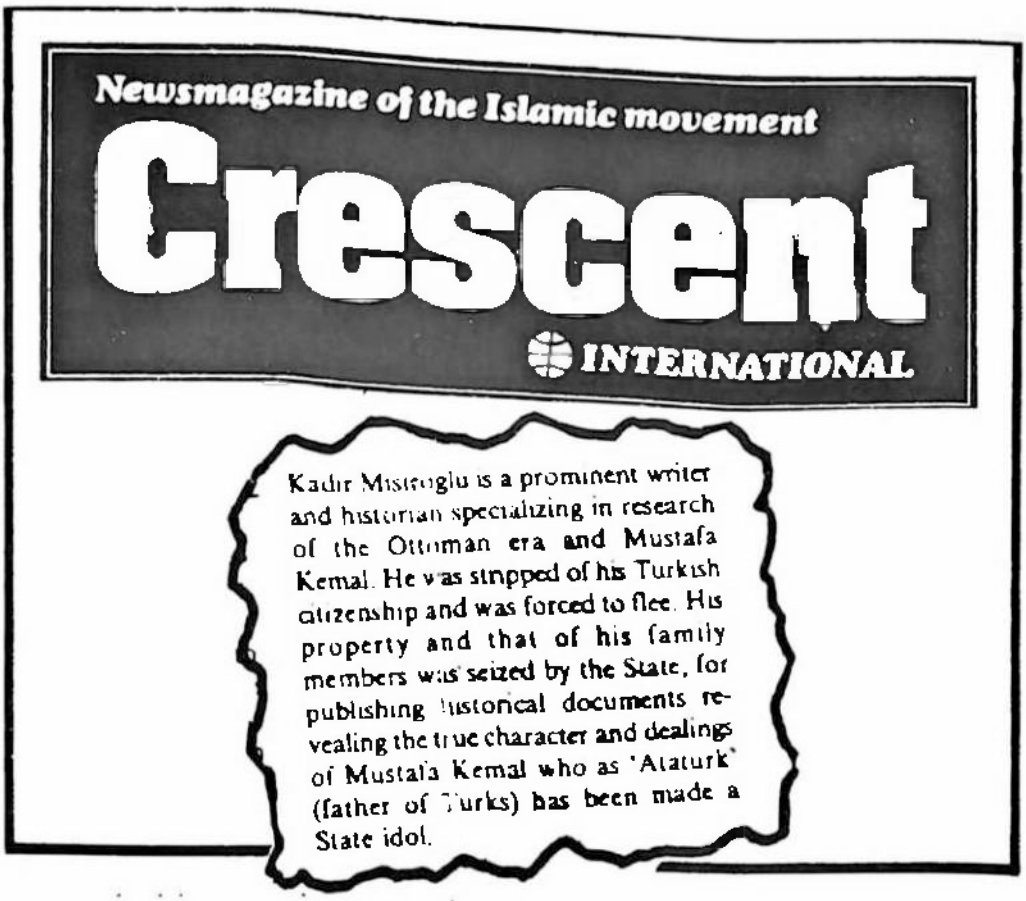

Londra'da yayınlanan ve hemen hemen bütün Dünya'da satılan **"Cressent(Hilâl) International"** *isimli on beş günlük islâmî gazete 1-15 Mart 1987 tarihli nüshasında Kemalizm'in Türkiye'yi iktisadî, içtimaî (sosyal) ve manevî (moral) bakımlarından çöküntüye götürdüğünü izah eden makelesinde müslümanların mâruz kaldığı sıkıntıları tadad ederken:*

Osmanlı Tarihi ile Mustafa Kemal üzerinde mütehassıs (uzman) olan meşhur yazar Kadir Mısıroğlu, kaçmaya zorlanmış ve vatandaşlıktan çıkarılmıştır.

Resmen putlaştırılmış olan Mustafa Kemal'in hakiki çehresini, tarihi vesikalara istinaden ifşa etme yolundaki neşriyatından dolayı malları müsadere edilmiş ve aile efradına yurt dışına çıkma yasağı konulmuştur." *diye yazmıştır.*

yayınlarlar. **"Gotha"** adındaki bu almanakta bizim takibinden âciz kaldığımız kendi hanedanımızın bile mufassal kayıtlarını bulabiliriz. Herhalde Türkiye'de Osmanlı Hânedânı'ndan kimlerin hayatta olduğunu, hayatta olanların ise; nerede yaşayıp ne işle meşgul bulunduklarını bilen bir kimse yoktur. Bunu vaktiyle **Nihal Atsız** Bey ve **İsmail Hami Danişmend** gibi tarihçiler takip ederlerdi. Bugün herhalde bunu ciddi bir sûrette yapan bir kimse mevcud değildir. Benimse nisbî alâkamdan dolayı adım **"Saltanatçı"**ya çıkmıştır. O derecede ki, hanedanla -hiç de dostâne bir sûrette olmaksızın- ilgilenen bir yazarcık, beni Hürriyet Gazetesi'nde bir çok kere saltanatçılıkla ve şehzâde yetiştirmekle itham etmiş, bu yoldaki tekzîblerimi de inat ve ısrarla yayınlamamıştır.[128]

F- BİR OKUYUCU MEKTUBU VE CRESCENT INTERNATIONAL

Aynı tarihlerde (29 Haziran 1987) Zaman gazetesinde yayınlanan bir okuyucu mektubu ise orada **"Ümmet Şuurundan Yoksun Kadir Mısıroğlu"** ünvanıyla yer almıştı. Muhtemelen müstear bir isim olarak **Yusuf Üzümcüoğlu** (Kayaş/Ankara) imzasıyla yayınlanan bu mektup aşağıda nakledilmiş olan, **Hüsnü Aktaş**'ın hakkımdaki yazısına bir cevap ve itiraz mâhiyetindeydi. Milliyet ve diyânet münâsebetini bilmeyen gayret-i diniye sahibi bir câhil olduğu yazısından belli olan bu Zaman okuyucusunun mektubunu tahlil ve tenkid etmeden yayınlamak herhalde Zaman için doğru bir hareket olmasa gerekti. Zira itham edilen şahsın belki de görme şansı olmayan bu yazıya cevap verebileceği düşünülemezdi.

O günlerde *"Londra'da yayınlanan ve hemen hemen bütün Dünya'da satılan* ***"Cressent (Hilâl) International"*** *isimli on beş günlük islâmî gazete 1-15 Mart 1987 tarihli nüshasın-*

[128] Bunlardan biri için bkz. 2 Ekim 1994 Tarihli **Hürriyet** Gazetesi, Pazar Dergisi Show'un 4. Sahifesinde yer alan **"Halife Yetiştirme Kursuna Kayıtlar Başladı"** serlevhalı yazı.

da Kemalizm'in Türkiye'yi iktisâdî, içtimâî (sosyal) ve mânevî (moral) bakımlarından çöküntüye götürdüğünü izah eden makalesinde Müslümanların mâruz kaldığı sıkıntıları tâdâd ederken:

Osmanlı Tarihi ile Mustafa Kemal üzerinde mütehassıs (uzman) olan meşhur yazar Kadir Mısıroğlu, kaçmaya zorlanmış ve vatandaşlıktan çıkarılmıştır.

Resmen putlaştırılmış olan Mustafa Kemal'in hakikî çeherisini, tarihî vesikalara istinâden ifşâ etme yolundaki neşriyatından dolayı malları müsâdere edilmiş ve âile efrâdına yurt dışına çıkma yasağı konulmuştur." *diye yazmıştır."*[129]

G- HÜSNÜ AKTAŞ BEY'İN MAKALESİ

Değerli yazar **Hüsnü Aktaş** Bey, 23 Kasım 1987 tarihli Millî Gazete'de **"Sohbet"** serlevhalı köşesinde hakkımda bir makale yayınladı. Bunun Millî Gazete'de yayınlanmış olması benim için ayrıca bir ehemmiyeti hâizdir. Zira evvelce tafsil olunduğu üzere Millî Görüşçüler yurtdışında bile benden bir vebalıdan kaçar gibi uzak duruyorlardı. Bu yüzden **Hüsnü Aktaş**'ın bu yazısı benim için katmerli bir vefâkârlık örneğidir.

VATAN HASRETİYLE KAVRULANLAR

"Siyasî otoriteye karşı; insanların hak ve hürriyetini savunmak kolay değildir. Çoğu zaman; mayın tarlasında yürüyen bir kimsenin tedirginliğini yaşarsınız. ***"Sivil itaatsizlik"*** *isimli eserin yazarı* ***Henry David Thoreau;*** *devlet'in dostlarını ve düşmanlarını birbirinden ayıramadığını belirttikten sonra, şu görüşe yer verir.* ***"Devlet, bir insanın zihnî ve ahlâki çehresiyle hiçbir zaman isteyerek karşı kar-***

[129] Sebil Dergisi, (Almanya Nüshası) sayı; 4, sh. 4

şıya gelmiyor. Sadece bedenine ve duygularına hitap ediyor. Yüksek bir akıl ve dürüstlükle değil, yüksek bir maddî güçle silâhlanmıştır. Ben zora-gelecek adam değilim. Hayatımı istediğim gibi yaşayacağım."(1) Gandhi'nin; Hindistan'ın bağımsızlığı için verdiği mücâdelede, "Sivil itaatsizlik" isimli eser rehberi olmuştur. "Adâletsiz kanunlara karşı, sivil itaatsizliğe başvurma hakkına sahibim" diyerek, aç ve susuz aylarca direnen bir insan!...

Avrupa'da ölmek istemiyorum!..

Tarih sahasındaki incelemeleriyle tanınan **Kadir Mısıroğlu**'*nun:*

"-Vatanım burnumda tütüyor. Hasret içerisindeyim. Buralarda (Avrupa'da) ölüp-kalmaktan korkuyorum" şeklindeki sözleri, bir duygunun ifâdesi!.. Türkiye Milli Kültür Vakfı'nın Başkanı **Turgut Özal**'*ın (Şimdi Başbakan); tarih sahasındaki araştırmalarından dolayı* **"birincilik ödülü"** *verdiği* **Kadir Mısıroğlu,** *şimdi vatandaş değil!.. Mallarına el konulmuş. Yıllarca İngiliz emperyalizmini teşhir eden bu araştırmacıya; İngiltere Hükümeti, vatandaşlık teklifinde bulunuyor. Tabii kabul etmesi mümkün değil ve nitekim reddediyor. Şimdi* **"Vatansız"** *statüsünde!..* **Kadir Mısıroğlu**'*nun suçu nedir? Resmî ideolojiyi ve tarih anlayışını kabul etmemek!..* **Turgut Özal**'*ın; birincilik ödülünü verdiği eserinde de, aynı muhteva hâkimdir. Önce alkışlayıp; sonra vatandaşlıktan çıkarılmasını ve mallarına el konulmasını, hangi mantıkla izah edebilirsiniz?*

Vatan sevgisi imandan mıdır?

İslâm ulemâsının; üzerinde hassasiyetle durduğu konulardan birisi de, mevzû (uydurma) hadislerdir. Nitekim **İbn-i Âbidin:**

*"-Mevzu hadise gelince: Bu Resûlullah (s.a.v) üzerinden uydurulan hadisdir ki, bilicma haramdır. Hatta ulemâdan bazıları, hadis uyduranın küfrüne hükmetmişlerdir. Resûlullah; **"Her kim, benim söylemediğim bir şeyi benim üzerimden söylerse cehennemdeki yerine hazır olsun"** buyurmuştur. Böyle bir hadisi hiç bir sûretle, hatta amellerin fazileti babında dahî rivâyet câiz değildir. **Tahtavî** bunu, şeriat kâidelerine muhâlif olursa diye kayıtlamıştır. Umûmî bir kâideye dahil olursa rivâyetinde mâni yoktur. Fakat hadis diye değil, umûmî bir kâideye dahil olduğu için söylenir, iyi düşün!.. Mevzû hadis, ancak uydurma olduğu beyan edilerek rivâyet edilir. "(2) hükmünü zikretmektedir. Uydurma (mevzû) hadisleri konu alan bir çok eserde **"-Vatan sevgisi imandandır"** (3) hükmü yer almıştır. **El-Aclûnî** "Keşfü'l-Hafâ" isimli eserinde: "Vatan sevgisi imandandır" haberiyle ilgili olarak: **"Kat'î olarak mevzûdur. Aslı yoktur. Ancak mana olarak sahihtir."** (4) demiştir. **Aliyyü'l-Kârî** ise: "Zerkeşî, bunu hadis olarak bulamadığını söyledi. **Seyyid Mûinü'd-din Es-Safûrî "Sâbit değildir"** dedi. Eskilerin sözü olduğunu söyleyenler de vardır. **Sehavî** de **"Aslını bulamadım, fakat manası sahihtir"** dedi. **Menûfî** de, "Manasının doğru olduğunu söyleme şaşılacak bir şeydir. Çünkü vatan sevgisi ile iman arasında bir münâsebet yoktur. Hatta **"Eğer biz onlar üzerine, kendinizi öldürün veya yurdlarınızdan** (vatanlarınızdan) **çıkın diye hükmetsek, birazı müstesna bunu kabul etmezlerdi"** buyurmuştur. Bu âyette görülüyor ki, bunların imanı olmadığı halde, vatanlarını severler." (5) diyerek, farklı görüşleri özetlemiştir. Bir insanın; doğup-büyüdüğü ve yerleştiği vatanı sevmesi, fıtratında vardır. Tarih boyunca her kavim; yerleştiği beldeyi korumak için, bir çok fedâkarlığa katlanmıştır. Bu kavimler arasında; Müslümanlar bulunduğu gibi, kâfirler de vardır.*

Kavramları yerinde kullanmak gerekir.

İçinde yaşadığımız toplumda; "Vatan" ve ***"Vatandaşlık"*** *tabirlerini herkes bilir. Namaz kılan kimseler;* ***"Vatan-ı ikâmet ve sefer"*** *gibi kavramların yabancısı değildirler. İslâmi kaynaklarda vatan kavramı:* ***"Sefer*** *(seyâhat)* ***hâlinde olan bir mükellef namazını nasıl edâ eder?"*** *sualine cevap verilirken, gündeme girmiştir. Siyâsî bir özelliği yoktur. Eda* ***ehliyetini hâiz bir müslüman için; yeryüzünün her yeri*** *(namaz noktasından)* ***vatanın bir şûbesine dahildir,*** *İslâmî kaynaklarda; siyâsî özelliği hâiz kavramların başında "dar" kelimesi vardır; Dârû'l-Küfr, Dârû'l-Mütegallibe vs... Müslümanlar; Dârû'l İslâm'ı korumak için her türlü fedâkârlığa katlanırlar. Ancak küfür ahkâmının gâlip olduğu ve insanların İslâm'ı savunduğu için mahkûm edildiği beldeleri savunmazlar. Çünkü bu fiilde; (müdâfaa etme, savunma)* ***"zulmü ve küfrü ayakta tutma" tehlikesi vardır. İslâm fıkhında; siyasî mâhiyetteki tasnif, idâre ve hâkimiyete göredir. Meselâ: Bulgaristan'da yaşayan bir müslümanı ele alalım. Orada doğup-büyüyen ve yerleşen müslüman; "Vatan-ı Aslî" hükümlerine göre, namazlarını edâ eder. Bu açıdan Bulgaristan, o kimsenin vatanıdır. Ancak idâre ve hâkimiyet, komünistlere âiddir. Müslümanlar inançlarından dolayı zulme uğramaktadırlar. Bu durumda Bulgaristan Dârû'l Harb"tir. Bulgaristan Devleti; herhangi bir sebeple, çevresindeki bir ülkeye savaş açarsa, oradaki Müslümanlar'ın bu savaşa katılmaları düşünülemez!..***

Fıtratı inkâr etmek mümkün müdür?

12 Eylül askerî harekâtından sonra; birçok insan, Türkiye'yi terk etti!.. Bunlar içerisinde; terör ve şiddet olaylarına karışan ve mâsum insanları öldürenler vardır. Mahkeme huzuruna çıkarıldıkları takdirde idam edilecekleri korkusuna kapılmışlardır. Bütün bunlar doğrudur!.. Ancak düşünce ve inançlarını; ***"Yüksek sesle haykırmaktan"*** *başka suçları*

olmayan insanların varlığını görmemezlikten gelemeyiz!.. Askerî ihtilâlin getirdiği; ***"Panik havası ve can korkusuyla"****, Avrupa'ya gitmiş (veya yaygın tâbirle, kaçmış) olabilirler. Bunlardan bazıları, doğup büyüdükleri Türkiye'ye* ***"Hasretle baktıklarını"*** *itiraf ediyorlar. Tek korkuları; sevmedikleri ve benimsemedikleri Avrupa'nın, herhangi bir beldesinde ölüpkalmaktır!.. Nitekim* ***Kadir Mısıroğlu*** *bu hasretini ve endişesini, açık açık itiraf ediyor. Bunun gibi yüzlerce fikir suçlusu, aynı durumda olabilir. Benim tercihim; bunların Türkiye'ye dönmesinden yanadır. Düşüncelerine ve fikirlerine katılmaya mecbur değiliz. Gerekirse fikrî münâzaralarda bulunuruz ve tavırlarını eleştirebiliriz. Fakat intikam duygusuna kapılıp;* ***"Hasretleriyle birlikte orada gömülsünler"*** *demek, insânî bir tavır değildir."*

DİPNOTLAR: *(1)* ***Robert B. Downs****-Dünyayı Değiştiren Kitaplar-İstanbul-1980, Shf. 118. (2)* ***İbn-i Âbidîn****-Reddü'l Muhtar Ale'd-Dürri'l-Muhtar-İst. 1982 C: 1 Shf 179 (3)* ***El-Aclûnî****-Keşfü'l Hefa-Beyrut: 1351-52 C: Shf. 345 Madde 1101, ayrıca* ***Aliyyü'l-Kârî****-Mevzat-ı Aliyyü'l Kârî Tercemesi-Ankara, 1966 Shf: 60. (4)* ***El-Aclûnî****-a.g.e. C: 1 Shf: 345. (****Aliyyü'l Kârî*** *A.g.e. Shf: 60.)*[130]

H- SURİYE MÜSLÜMANLARI VE "en-Nezîr" DERGİSİ

Suriye Müslümanları, otuz yıldan beri Alevîliğin Nusayrî koluna mensub İslâm düşmanı bir âilenin zulmü altında inim inim inlemektedir. Bunlar bizdeki bazı alevîler gibi aslında ateist (dinsiz) oldukları halde Alevîliği bir paravan olarak kullanmak sûretiyle Ehl-i Sünnet Müslümanları'na kan kusturmaktadırlar. Bundan onbeş-yirmi sene evvel Hama ve Humus'ta **"Müslüman Kardeşler"** Teşkilâtına mensub bazı

---

[130] 23 Kasım 1987 tarihli Millî Gazete'den naklen, Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı; 5, sh. 4.

kimselerin küçük bir kıpırdanışını müthiş bir devlet terörü ile bastırmış ve takriben yüz elli bin kişi katletmişlerdir. Bugünkü hafif gevşeklik bu zulmün zâil olduğuna kâfî bir delil değildir.

Vaktiyle birkaç kere Câmi-i Ümeyye'de vaaz eden din adamları ve cemaat mitralyözlerle taranmış ve câmi kana bulanmış olduğundan pek çok ilim adamı öldürülmüş ve kaçabilenler de Dünya'nın dört bucağına yayılmışlardır. Bunlardan **İsamu'l-Attar** yakînen tanıdığım bir büyük din âlimidir ki, gurbette dahî Suriye diktatörlerinin tedhişinden masun kalamamış ve mâruz kaldığı bir sû-ikasd esnasında muhterem zevcesini şehid vermiştir. Halen Aachen'daki Bilâl Câmii'nde ikaamet etmekte ve Almanya dahilinde bile serbestçe dolaşamamaktadır.

İsamu'l-Attar gibi Suriye asıllı pek çok din âlimi ise, Londra'da Muslim Welfare House isimli câmi, kitabevi, vesâireden müteşekkil bir külliyede barınmakta ve Suriye'deki idare aleyhine çeşitli faâliyetler göstermektedirler. Onlara dâir 1 Kasım 1988 tarih ve 6 numaralı Sebil'de yazdığım bir yazıyı burada tekrarlamak isterim:

AĞLATAN BİR "TURKEY LETTER"

*"Sanırım 1983 veya 1984 yılındaydı. O zaman Londra'nın **Manor House** semtinde bir belediye evinde oturuyordum. Yakınımızda **"Müslüm Welfare House"** ismiyle Suriye Müslümanları'nın bir merkezi vardı ki, hâlâ da mevcuddur. Burada **"EN-NEZÎR"** adıyla Arapça ve İngilizce olarak aylık islâmî bir dergi çıkarıyor ve dinî kitapların da satışını yapıyorlardı.*

Birgün kitaplara bakmak için oraya gitmiştim. Beni tanımıyorlardı. Birçok kereler buradan alışveriş etmiş fakat kendimi tanıtmamıştım. O gün aldığım kitapların parasını öderken kasadaki genç elime bir dergi tutuşturdu. Bu, benim mahiyetini çok iyi bildiğim EN-NEZİR'in İngilizce son sayısı idi.

Mecmuaya baka baka, yol kenarında bekleyen arabaya doğru ilerliyordum. Arka kapakta ***"TURKEY LETTER"*** *Türkiye Mektubu) **serlevhalı bir yazı vardı. Bu Türkiye'den mecmuaya gönderilmiş bir okuyucu mektubu idi. Gönderen de satırlarından anlaşıldığına nazaran şuurlu ve kültürlü bir türk kızıydı. Hem yürüyor ve hem de satırlara göz gezdiriyordum. Bu İngilizce mektup Türkiye'deki islâmî hareketin o gün içinde bulunduğu şartları hulâsa ettikten sonra diyordu ki:***

"Necip Fâzıl merhum oldu. Kadir Mısıroğlu da bizleri terkedip yâd ellere gitti. Şimdi biz, İslâmcı Gençlik Türkiye'de öksüz, yetim gibi kaldık!.."

Bu satırları okurken gözyaşlarımı tutamadım. Tam da arabaya ulaşmak üzere caddeyi geçmekte idim. Az kalsın gelip geçen arabaların altında kalacaktım.

Kendimi toparlamaya mecburdum. Zira çoluk çocuğum arabadaydı. Onlara acz içinde gözükmemeliydim. Zaten geçim sıkıntısı çekiyor ve bunu onlara hissettirmemek için son derecede gayret sarfediyordum.[131]

I- MEKTUP DERGİSİ

Yine Sebil'den nakledeyim:

"Diğer taraftan son zamanlarda dikkat çeken mücâdelesi ile şöhrete ulaşan **Emine Şenlikoğlu** da çıkarmakta olduğu **"Mektup"** Dergisi'nin Ağustos 1988 tarihli 43. Sayısında bizim için şu takdirkâr yazıyı yazmıştır. Allah râzı olsun!..

*"Günlerdir içimde dert. Bizler ne tuhaf insanlarız. Hiç fedâkar değiliz. İslâm'a bunca hizmeti olan **Kadir Mısıroğlu**'nu unutuverdik. Doğrusu çok ayıp ediyoruz.*

***Cem Karaca** bile Türkiye'ye girdi. Hem de **Özal** ziyâfetine de nâil oldu. Allah Allah!.. Dünya mantığını mı yitirdi acaba!.. **Kadir Mısıroğlu**'nun suçu sadece İslâm'ı anlatmak idi.*

---

[131] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı, 6, sh. 5.

Neden herkes kıyıdan köşeden bir sebep bulur kurtulur da sıra bizim dâvâ adamlarımıza gelince sebepler yok olur gider.

Elâlem kendi yoldaşını kurtarmak için Anayasanın, T.C.K.'nın kurdu kesiliyor. Biz, din ve candaşlarımızı kurtarmak için kılıç bile kesilemiyoruz. Doğrusu dâvâm adına teşekkür borçlu olduğum ***Kadir Mısıroğlu*** *hocamızdan ve O'nun gibi ilgilenilmeyenlerden utanıyorum, utanıyoruz, utanmalıyız.*

Ben âciz Mektup adına şunu söyleyebilirim ki, biz bu konularda beceriksiziz. Bizi af ediniz, Allah için...

Şimdilik sadece şu kadarını söyleyelim:

Size Türkiye'den selâm var. Hepimizin selâmı... Biz hayırsızlar sizi unutsak bile tarih unutmayacaktır. Bir de size şunu söyleyelim. İstanbul'un Haliç altın boynuzu şimdi daha çok yaldızlı oldu!..

Tartışmalar saflarını değiştirdi. Ama güzel bir olay da var, bu arada. Artık gençler, üniversitelisi, çiftçisi hepsi anlıyorlar, İslam'ın Türkiye'de gösterildiği gibi olmadığını... İslâm'ın güzelliğine perde çekenlerin İslâm'dan korktuklarını... İslâm'ın cihanşümul olduğunu ve yeryüzünün İslâm'a gebe bulunduğunu anlıyorlar.

Belki faydası olur diye şunu da söyleyelim. Bazen cemaat arasında sizi soranlara rastlıyoruz.

Fakat millet olarak sizi ve sizin gibileri anlamış değiliz henüz. Olur da bir gün anlarız, bize duâ buyurunuz. Yâd ellerde sizin duânız geri dönmez hocam!."[132]

İ- KIBRIS'TAN BİR DOST SESİ

Kıbrıs'tan, kadîm bir dostumuzdan gelen bir haberi Sebil'in Almanya nüshalarından birinde şöyle nakletmiştim:

---

[132] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası) sayı; 6, sh. 5'den naklen Mektup Dergisi, Ağustos 1988 tarihli 43. Sayısı.

"SEBİL'imizin yeniden ve çile dolu gurbet şartları içinde yayınlanmaya başlaması eski-yeni pek çok dost ve âşinâ ile temas ve haberleşmemizin düzene girmesine sebep oldu. Suudî Arabistan'dan Avustralya'ya kadar nerede bir müslüman varsa, oradan sesler gelmeye başladı. Bunların bazıları çok eski dostlardı. Aylık olarak çıkmamız sebebiyle bunlardan ancak bir kısmını ve hem de pek çok gecikerek aksettirebiliyoruz. Takriben 35 sene evvel Kıbrıs'ımızın vatancüdâ müslümanlarından bir genç uzaktan uzağa takip ettiği ***"Büyük Doğu"*** *ve O'nun nev'i şahsına münhasır mimarı* ***Üstad N. Fâzıl*** *Bey'in câzibesine kapılarak kalkıp İstanbul'a gelmişti. Biz o zaman* ***"Seyhan Talebe Yurdu"*** *adıyla husûsi bir talebe yurdu çalıştırıyor ve üniversite gençliğine islâmî bir neşve kazandırma şans ve imkânlarını arıyorduk. Bu maksadla arada sırada, yurdumuz* ***Üstad N. Fâzıl*** *Bey'in sohbetlerine sahne oluyordu. Bunlardan birinde tanıdığımız Kıbrıs'ımızın imanlı evlâdı* ***Hizber Hikmet*** *Bey'den uzun zaman haber alamamıştık. Otuz küsur sene sonra O'nun hayırlı halefi genç* ***Nâzım'***la *Londra'da karşılaşınca, zamanın bir akordiyon gibi kapanıp şu kadar yılı bertaraf ettiği zehâbına kapıldık. Zira karşımızdaki genç babasının bizim tanıdığımız zamanki görünüşünün aynısıydı. Sonra Londra'da* ***Hizber Hikmet*** *Bey'le görüşmek kısmet oldu. Eski hâtıraları yâdettik. Tekrar adresleştik. Lâkin bizim Avrupa'daki mâceramızın* ***"lâ mekânlık"*** *devresi içinde insicamlı bir muhabere mümkün olmadı. SEBİL'imizi yeniden çıkarma imkânına kavuştuğumuzda artık sabit bir mekâna mâlik olduğumuzdan muhaberemiz, hem de bu defa* ***SEBİL*** *vasıtasıyla yeniden teessüs etmiş oldu.*

Eski dost ***Hizber Hikmet Bey*** *SEBİL'in ilk sayısını eline alınca bize şu değerli mektubu gönderdi:*

"Muhterem Kardeşim ***Kadir Bey!..***

Sebil I (250) bugün elime vâsıl oldu. Uzun yıllardan sonra Siz'den (Senden ve Sebil'den) haber almak çok bahtiyar edici

bir hâdise. Bilhassa beni hatırlayışına çok sevindim. Allah razı olsun, çalışmalarınız devamlı ve muvaffakiyetli olsun.

Bu arada leffen size "SELÂM"ın neşrolunan 6 (1-6) sayısını gönderiyorum. Maalesef şu anda matbaa, kadro vesâire gibi problemler yüzünden neşriyatı tâtil ettik. Yeniden ne zaman çıkacağını Allah bilir. İhlâsa müstenid dostluğumuzun insiyâkıyla beni hatırlamış olmanızdan mütevellid minnet duygularımla sevgi ve selâmlarımı gönderirim. Temâsımızın temâdîsi beni sevindirecektir. Hasretle kucaklarım.

Bâkî Allah'a emânet olunuz!.."[133]

J- NİMETULLAH EFENDİ

Bu arada bazı zikre değer mektuplar aldığımız gibi bazen de husûsî ehemmiyeti hâiz ziyaretçilerimiz oluyordu. Bunlar arasında Üsküp'ten kalkıp Almanya'ya beni görmek için gelen **Nimetullah Efendi,** İslâm dâvâ şuuru bakımından temas etmeden geçemeyeceğim bir şahsiyetti.

Bu zât hakkında Sebil'in Almanya'da yayınlanan 9-10 sayılı nüshasında **"Evlâd-ı Fâtihan'dan bir ses yahut ecdaddan kalan bereket"** serlevhasıyla şu yazıyı yazmıştım:

"GEÇENLERDE yazıhânemde otururken Yugoslavya'lı bir müslümanın benimle görüşmek istediğini söylediler, işimi aralayınca adamı çağırttım. Elinde bir mektupla uzun boylu, orta yaşlı bir zat selâm verip gösterdiğim sandalyeye oturdu. Zarfın üzerinde hem islâm harfleriyle ve hem de alafranga şu ibâre yazılı idi:

"Çok muhterem faziletmeâb Kadir Mısıroğlu'na takdim olunur". *Bunun altında* ***"Nimetullah bin Ataullah tarafından*** *ÜSKÜP" yine İslâm harfleriyle yazılıydı.*

Mektup bana gönderiliyordu. Lâkin üzerinde adresim yoktu. Hâmil-i mektup ise, daha önce görmüş olduğum bir kimse

[133] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı; 7, sh. 2

değildi. Binâenaleyh adrese mâlik olmaksızın beni bulamazdı. Sordum:

«-Bu mektupta adres yok, sen beni nasıl bulabildin?!..»

Adamcağız unutulmaya yüz tutmuş Türkçesiyle anlatmaya başladı.

*«-Hoca efendi (mektubu gönderen **Nimetullah bin Ataullah** efendiyi kasdediyor) dedi ki; Almanya'ya ilk girdiğin şehirde hangi müslümana raslarsan ona câmi sor, câmide cemaatdan veya idârecilerden "Ben **Kadir Mısıroğlu**'na gitmek istiyorum!.." diye sor, onlar sana adresini bulur verirler. Gider bu mektubumu kendisine verirsin. O bir İslâm mücâhidir. Müslümanlar'ın O'nu tanımaması mümkün değildir!" dedi. Ben de ilk olarak Münih'te bir câmi buldum. Orada Hoca Efendi'nin dediğini yaptım. Onlar da bana sizin adresinizi verdiler. Ben Hoca Efendi'nin kayınbiraderiyim adım **Sâmi**'dir...» dedi ve seyahat sebebi, Yugoslavya'daki müslümanlar ve mektubu gönderen hoca efendi hakkında daha bazı bilgiler verdi.*

*Mektubu açıp okumaya başladım. Bu gün Türkiye'mizdeki hocaların çoğu bile her türlü yazışmasını alafranga harflerle yaparken, Yugoslavya'nın **Üsküp** Şehri'nden gönderilen bir mektup, hem lisanı ile ve hem de yazısı itibariyle öz medeniyetimizin Balkanlarda kalmış olan bakiyesinden haber veren canlı bir vesika mahiyetindeydi. Lisan sağlam... Yazı güzeldi... Bu **"Evlâd-ı Fâtihân'dan bir ses"** yahud mübârek ecdâdın Avrupa kıtasına ektiği müsmir (semereli, meyvadâr) tohumların günümüze kadar gelmiş bir bakiyesi idi. Sağlam bir tarih şuurunu terennüm etmiş olan büyük şâir **Yahya Kemal Beyatlı** ile birlikte hatırlanan Üsküp şehri...*

"-Üsküp'ki Şar Dağı'nda devamıydı Bursa'nın,
Bir lâle bahçesiydi dökülmüş temiz kanın."

mısralarında yaşıyordu.

*Gönüllerimizi fütûhat devirlerine çeken **Yahya Kemal**'in doğduğu bu mübârek İslâm Şehri'nin hâlâ türk ve müslüman*

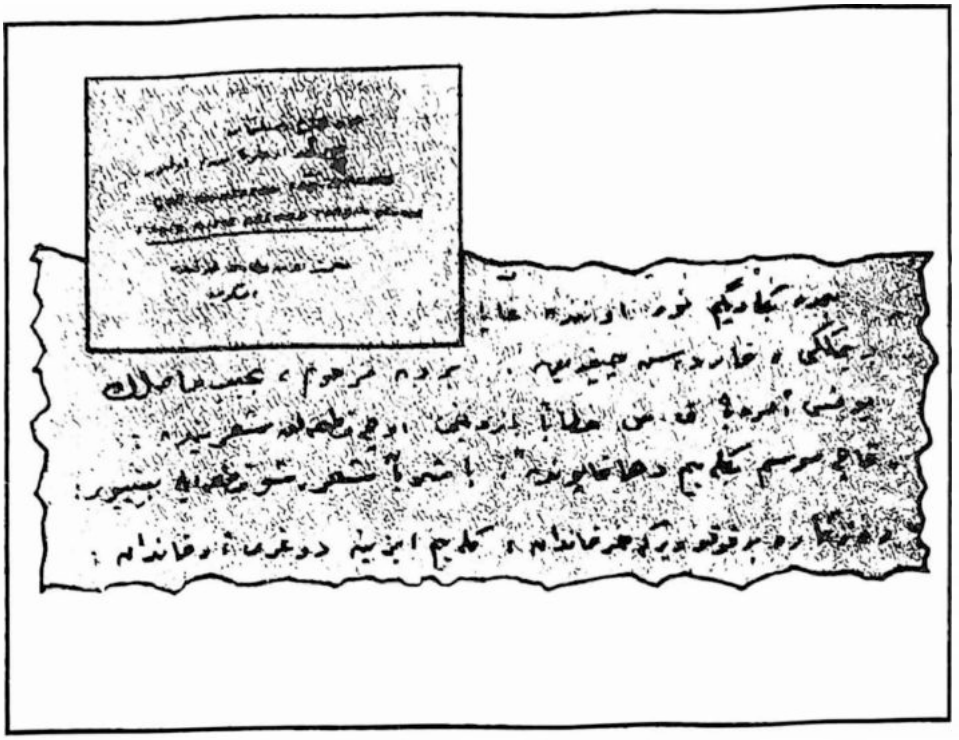

Nimetullah Efendi'nin mektubundan bir parça.

Kadir Mısıroğlu'na çağrı

Gel abiciğim, yuvana dön!

Kadir Mısıroğlu için yazıyorum. Defalarca yazdım yine yazıyorum. Fakat gazetelerin okuyucu köşelerine yazmaktan başka da elimden birşey gelmediği için de kan ağlıyorum. Ah, ah!.. inananların hislerine tercüman olacak bizlerin dertleriyle ilgilenecek bir yetkili merci veya kişi çıkmayacak mı?

Başbakanımıza ilgilenmesi için seslendim olmadı. Gazeteci ağabeylerimize seslendim olmadı. Mısıroğlu Abimize "tekrar vatandışlık için müracaat et artık yuvana dön, gerekirse mahkemelere çık" dedim olmadı. Şu gelen 2 komünist senden yürekli mi ki abiciğim? Belki senin arkanda yüzlerce avukat olmayacak ama inanmışların duaları olacak ki bunlar daha müessirdir. Gel abiciğim, yuvana dön.

Ey inanmış gazeteciler, aydınlar, vatandaşlar işte kampanyası açılması gereken olay budur. Cem Karaca geldi. Ölmüş Nazım Hikmet'le Yılmaz Güney için ne kampanyalar düzenleniyor görüyorsunuz. Bizler de kendi kahramanlarımızı aramıza almak için uğraşalım. Kendi değerlerimizi hep öldükten sonramı kıymetlendireceğiz.

Mehmet Paydaş/İSKENDERUN

İyiniyetli bir okuyucunun 13 Nisan 1989 tarihli Zaman Gazetesi'nde yayınlanan dâveti...

olduğunu ispat eden tâze bir vesika halinde önümde duran mektubu hayal ve hislerim âdetâ cildler dolusu bir kitapmış gibi genişlettikçe genişletti. Dostluk, vefa ve Müslümanlık kokan satırların âlimâne muhtevası beni alıp saatlerce fâtih ecdadın dünyasına götürdü. Karşımdaki mektubu getiren adamcağızı unutmuştum, böyle ne kadar geçti bilmem!..

Sonra zihnimde bir mukâyesenin hırçın fırtınaları esti. Karşımdaki Yugoslav müslümanın edebi ve saflığı ile elimdeki mektubun Osmanlı ruhu tüten satırları birleşti. Yarım yüzyıldan beri ecnebî bir idâre, hem de komünist bir ecnebî idâre altında yaşayan bizim insanımızın, Anadolu'daki kardeşlerine nazaran ruh muhtevâlarının daha az pörsümüş olmasındaki acı gerçekle irkildim:

Bu mektubun gönlümü elemle sevinç arasında bîkarar kılan zengin muhtevâsından size birkaç kırıntı arz etmek istiyorum:

Sosyalist Yugoslavya'nın düşmana esir düşmüş şehirlerimizden biri olan Üsküp Şehri'nde doğup büyümüş ***Nimetullah*** *oğlu* ***Atâullah Efendi*** *işlek bir İslâm yazısı ve temiz türkçesiyle diyor ki:*

Bismihî sübhânehû" "huzuru uhuvvetpenâhilerine"

"Esselamü aleyküm verahmetullahi ve berekâtühu ve mağfiretuhu ve rıdvanuh!.."

"-Aziz mücâhid muhterem dost ve çilekeş kardeş!..."

"-Bu dostluk nerden, bu kardeşlik de nereden çıktı, iyi saatde olsunlar demezsiniz inşallah. Merhum Âkif *Bey'in "Necid Çöllerinden Medine-i Münevvere'ye"* ***serlevhalı şiirinde, serendipli, mağripli'nin "âmin, sadâ, duâ" ve münâcaatını canlandırırken:***

"-Dalıp dalıp gidiyorken semâ-ı merhamete,
Gerek bu âleme âid, gerekse âhirete,
Ne istesin ki, beraberce ben de istemeyim.
Şu ben ki... Her birinin ayrı ayrı kardeşiyim.
Ezelde kaynaşan ervaha ayrılık var mı?

Cihan yıkılsa bu vahdet yerinden oynar mı?
Olunca minberimiz, Arş'ımız, Hûda'mız bir;
Benim de beklediğim nur onun da gâyesidir."

Demek ki kardeş çıktık. Bir de merhum ***N. Fâzıl'ın Yunus Emre*** *(k.s.)ye hitâben yazdığı üç kıtalık şiirinde:*

"Kaç mevsim bekleyeyim daha kapında" diye başlayan şiir şu kıtayla bitiyor:

"-Rüzgâra bir koku ver ki hırkandan,
Geleyim izine doğru arkandan,
Bırakmam tutmuşum artık yakandan,
Medet ey dervişim Yunusum medet!"

Ben de hırkandan kokunu aldım. Çoktandır aynı izdeyiz yani "Gâlû belâ" dan beri yakandan tutmuşum, artık bırakmam. Mededе gelince onu senin için de bu nurlu yolu sevenler için de benim için de Allah'dan evkât-ı hamsede istirham edeceğim. "Dostluğa gelince o da serde varmış. ***Ali Yakub*** *Üstaz merhumu son ziyâretim bu yılın nihâyetinde idi. İki saatden fazla birbirimize yaptığımız sohbete doymadan ayrıldım. Üstaz merhum rahmetli babamın talebesi idi."*

Hoca efendi bundan sonra geçenlerde rahmete kavuşmuş olan ***Ali Yakup Cenkçiler ile Şeyhülislâm Mustafa Sabri Efendi*** *ve kendi pederi* ***Ataullah Efendi*** *hakkında uzun uzun tafsilât veriyor ve:*

"...Dilerim ki Allah sa'yinizi meşkûr, zenbinizi mağfur eylesin ve sizlerin bir an evvel ana vatana kavuşmanızı nasib ve müyesser kılsın! Amin! Tuttuğunuz yol, nebiler, sıddıyklar şüheda ve salihîn yoludur. Ferid Paşa kabinesinin Dâhiliye Nâzırı Sâdık Bey'in Romanya'da geçen büyük bir müzâyaka içindeki hayatına zannımca vâkıfsınız. Öyle içler yakan bir mektup müsveddesi bende var ki trajedik ve daha acısını görmek yaşamak mümkün değildir...

"Dört yaşına giren torunum karşımdadır "Ölmez mücâhidler Ölmez!.." diye mâlum marşı terennüm ediyor. Gözlerim yaşla doldu. Ben de müjdeyi sana veriyorum. O

mâsuma bunu kim söyletiyor. Sen ki mübârek Hüsrev (2) Ağabeyle görüşmüşsün, O mübârek cennetlik Ağabeyden feyz almışsındır. Allah celle şanuhû cennetmekân üstaz ile birlikte bu Kur'an hâdimleriyle bizleri de haşretsin..."

Bundan sonra bazı şiirlerini de göndermiş mektubuna şu satırlarla son veriyor:

"Esselâmü aleyküm verahmatullahu ve berekâtuhu ve rıdvanuhu."

***Duânızı bekleyen ve isteyen vatanda garip** Nimetullah.*

***(DİPNOTLAR:** (1) **Miralay Sâdık Bey** diye meşhurdur. Merhum Hürriyet ve İtilaf Fırkası reisi idi. **Mustafa Kemal Paşa**'dan kaçmış, Romanya'ya yerleşmişti. (2) Merhum **Hüsrev Altınbaşak** ki, **Bediüzzaman Said Nursî** Hazretlerinin vekil-i mutlakı idi.)"*[134]

Bu değerli insanın bilâhare kısa bir ziyâreti ile müşerref oldum.

Beni ziyaretten kısa bir müddet sonra da Üsküp'ten vefat haberi geldi. Bunun üzerine o mübârek âlim hakkında Almanya'da çıkarmaya başladığımız Sebil'in 13. Sayısında *"Tanışma mı, Vedâlaşma mı?!"* serlevhasıyla bir yazı yazmıştım ki, onu buraya aktarıyorum:

TANIŞMA MI, VEDÂLAŞMA MI?!

*"Dergimizin 10. Sayısında sizlere gıyabî tanışmamızın hikâyesini bir nebze nakletmiş olduğumuz Üsküblü âlim ve fâzıl **Nimetullah Efendi**'den Şubat ayı sonlarına doğru ikinci bir mektup ve kaset aldık. Mektup ve beraberindeki değerli şiirler O'nun zengin Osmanlı kültürünün olgun bir meyvası bulunduğunu açıkça gösteriyor ve bize hak etmediğimiz sayısız iltifat ihtivâ ediyordu. Bantsa, Üsküb'ün yetiştirdiği son devir şâirlerinden olduğu anlaşılan merhum **Hâtif**'in şiirleri*

[134] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı; 9-10 sh. 2.

ekseriyeti teşkil etmek üzere pek çok eseri bizzat okuyup doldurarak bize gönderdiği müstesna bir hediyeydi. Bunun başında selâm kelâmdan sonra "Hoşbû (hoşkokulu) güller, şebboylar, nergisler, menekşeler... den derlenmiş bir buket mesâbesinde olan ma'şer-i eş'âr (şiirler topluluğu) olan bu bantı bize gurbette bir tesellî olabileceği ve onların zevkine ancak bizim varabileceğimiz" girizgâhıyla takdim olunuyordu. Gerek mektup ve gerekse bu değerli şiirleri ihtiva eden bantın zengin Osmanlı kültürü ile mâlâ-mal (dopdolu) olan muhtevası, bize bunları göndermek zahmetine katlanan Hoca Efendi'ye meclûb etti. Oğluna rica ettik ve dedik ki;

«-Lütfen Hoca Efendi'ye yazınız, Ramazan yaklaşıyor, -nasıl olsa emeklidir-, sâde bir ramazan için olsun, buraya gelip türk ve yugoslav müslümanlarına biraz vaaz û nasihat etse. Hem kendisi buraları gezip görmüş olur, hem de millet istifâde eder. Bu vesîleyle de gıyabî tanışmamızı vicâhîye çevirmiş oluruz!..»

*Oğlu **Ataullah** (Oğluna babası Fâtih dersiamlarından merhum **Ataullah Efendi**'nin adını verdiği anlaşılıyor) babasının bir çok rahatsızlıkları olduğunu, seyahate çıkmayı göze alacağını pek sanmadığını söylediyse de, ısrarımız üzerine düşüncelerimizi O'na yazmış. Bir de baktık ki; günün birinde Hoca Efendi hâlâ Türkiye'de yasak olan sarığı ve ilmiye kisvesiyle kapımızdan içeriye girdi. Ziyaretinin topluluğa vaaz û nasihatten ziyâde bizimle tanışmak maksadına mebnî olduğunu daha ilk görüşmemizde kavramakta gecikmedik. Hoca Efendi'nin Avrupa şehir ve kasabalarını görmeye pek hevesi yoktu. O bizimle müdâvele-i efkâr (fikir alışverişi)'a tâlipti.*

*Topu topu üç-dört gün misafirimiz oldu. Ramazan'da müslüman toplulukları dolaşıp sohbet etmek hususundaki teklifimiz karşısında net bir cevap vermiyordu. Kim derdi ki; bu şerefbahş'.. (şeref verici) ziyâret bir **"tanışma"** değil, **"vedâ"** ziyâretiymiş!...*

Üsküb gibi aksa-yı vatan (vatanın uzak bir parçası) olan bir beldede yetişmiş bu nâdide ilim ve hikmet çiçeğini koklamaya doyamadan, O mübârek zat bir sabah,

«-Benim hemen geriye dönmem gerek!...» demez mi?...

Doğrusu şaşakaldık. Israrlar boşa çıktı ve Hoca Efendi kapımızdan içeriye ânî girişi gibi de kalkıp gitti." Ramazan yaklaşıyordu. Bir iki gün sonra gece yarısı Üsküb'ten gelen bir telefondan aldığımız acı haber rûhumuzu ihtizâza gark etti:

«-Merhum ***Nimetullah Hoca Efendi*** *vefat etmiştir!.. Hepimizin başı sağolsun!.. Oğluna hemen gelmesi için haber verebilir misiniz?!...» O zaman anladık ki; merhumun bizi ziyareti, tanışmak için değil, vedâ içinmiş!.. Sözlerinde mânâsını sonra idrak ettiğimiz bazı cümle ve kelimelerin bu maksadı tefhime medar olmak üzere bilhassa seçilmiş olduğunu da işte o anda kavrayabildik ve dinleye dinleye artık ezberlediğimiz üstadı merhum şâir* ***Hâtıf****'ın uzun ve müessir şiirinden şu mısralar gayr-ı ihtiyârî dudaklarımızdan döküldü:*

"……

Ben eminim yine Hak uğrunda coşmuş can var,
O şehid, mert atalardan bize kalmış kan var,

……

Yine din namına çarpan, didinen vicdan var,
Yine bin kaygı ile sönmeyecek iman var.

……

Yine yurdumda benim bir yeni imkân olacak,
Çöle dönmüş ovalar ot ve çiçekle dolacak.

……

Yine iman olacak neslime bir azm-ı şedid
Yine düstur olacak bizde ya gâzi ya şehid
O şehidler bitecek, can verecek toprağıma,
O zafer çağları, hayran kalacaktır çağıma.

……

Başıma patlatacak düşmanın bombasını,
Kanlarıyla silecektir bu cihanın pasını,
Yapacak çizme evet, Avrupa'nın armasını,
Yurdumun bayrama tebdil edecektir yasını.

.....

O zaman ben kara toprakta dağılmış cesedim,
Bu yiğit neslime şükran okurum, yok hasedim,
Düşünüp fahrederim, gör ki ne idim, ne oldum,
Rabbime şükrederim fahrıma tövbe, ne dedim?!

.....

O zaman hiç acımam ben dökülen gözyaşıma,
O zaman kaldırım fahr ile dertli başımı,
O zaman secde-i şükrana kapanmak üzere
Devirin kıbleye kalmış ise mezar taşımı.

.....

O zaman belki bu tatsız ve pürüzlü üslûp,
İle yazdım bu şiiri size irademe meslûb,
Size bir hâtıra şayet kalacaksa ne şeref,
Aaah! Eğer bize mesken kalacaksa Üsküp!..
Mevlâ rahmet eyleye!..."[135]

II- BASINDA BİRİNCİ TEZVÎRAT KAMPANYASI İLE BUNLARIN CEVAPLARI...

Onbir yıllık gurbet hayatım boyunca yerli ve yabancı basında hakkımda yapılan neşriyâtın bir kısmı kadirşinaslık, diğer bir kısmı ise, beni ihtilâlci kadroya hatırlatarak hakkımdaki muâmelenin ağırlaştırılmasını te'min arzusundan doğuyordu. Bu ikinci grupa girenler birkaç defa itham, iftira ve

[135] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı; 13 sh. 2.
Üsküb'ün yetiştirdiği bir şâir olan ve **"Hâtıf"** mahlasını kullanan bu değerli insanın bütün şiirleri beş-altı defter hâlinde husûsî arşivimizde mahfuz bulunmaktadır. Eski üstadlar ayarında bir şâir olan bu değerli insanın şiirleri maâlesef dil husûsiyeti sebebiyle bugünkü nesillerin zevk alamayacağı bir mâhiyettedir. Şu hâle bakıp da lisânımızı anavatanımızda, kaybedilmiş eski topraklarımızdan Üsküp'teki kadar bile muhafaza edememiş olmamıza ne kadar üzülsek azdır.

tezvîratlarını -büyük ölçüde- ayyuka çıkarmışlardır. Bunlardan biri **Fethullah Gülen** ve **Cemâleddin Kaplan** üzerindeki münâkaşalar, bir diğeri ise rahmetli **Turgut Özal**'ın reisicumhurluğa namzedliğini ilân etmesi üzerine vâkî olmuştur.

Cemâleddin Kaplan'a hücuma geçildiği hengâmda **"Kara Ses İki oldu"**, **Fethullah Gülen** gündeme geldiğinde **"Videolu Cumhuriyet Düşmanları"**, **Turgut Özal** reisicumhurluğa namzetliğini koyduğu hengâmda da **"Atatürk Düşmanına Ödül"** serlevhasıyla üç ayrı iftira ve tezvîrat kampanyasına mâruz kaldım. Bunları tafsilâtıyla anlatıp cevaplandırmadan önce çeşitli mevkûtelerde hakkımda çıkan ve çoğu bu kampanyalardaki isnat ve iftiralara cevap olmak üzere kaleme alınmış bulunan birkaç takdir veya tenkid yazısıyla habere temas etmek isterim.

A- FEHMİ KORU BEY'İN YAZISI

Fehmi Koru daha sonra (15 Ekim 1988), hakkımda "Başınıza O Kadar Taş Düşsün!.." serlevhalı yazısıyla şunları yazmıştır:

BAŞINIZA O KADAR TAŞ DÜŞSÜN!..

*Tevekkeli Başbakan **Turgut Özal**, geçtiğimiz hafta boyu ne zaman gazetecilerle karşılaşsa, "Biliyorum, bu ara benim için dilinizin ucuna ne gelirse söyleyecek, aleyhimde yayın yapacaksınız." demiyormuş. Bir insan hakkında söylenebilecek ne kadar ağır söz, hakaret, yakıştırma varsa, hepsi, **Turgut Özal** hakkında birbiri ardına gazetelerde arz-ı sütun ediyor. Sonuncusunu dünkü Hürriyet'in manşetinde okuduk: **Özal**'ın bir ara başkanlığını yaptığı 'Türkiye Millî Kültür Vakfı' (TMKV), yakın tarihimizle ilgili değerli araştırmaları bulunan **Kadir Mısıroğlu**'nun **"Osmanoğulları'nın Dramı"** adlı eserine, 1976 yılında, Jüri Özel Ödülü vermiş. Gazete, "**Özal**'ın başkanı olduğu Türkiye Milli Kültür Vakfı'ndan **Atatürk** düşmanına ödül" başlığını kullanıyor...*

*Konuda kabahat ne ve **Turgut Özal**'ın kabahatle ilgisi ne?*

*İnsanlar vakıfları hizmet için kurarlar veya hizmet etmek için vakıflarda görev alırlar. Anlaşılan **Turgut Özal** da millî kültüre hizmet için kurulmuş bir vakıfta görev yapmış. Mevzuâta uygun kurulmuş bir vakıfta görev yapmanın kabahat olacağını sanmıyoruz.*

*Gazetenin haberinde üzerinde durulan nokta, TMKV'nın bir **"Atatürk düşmanına"** ödül vermesidir. Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte çoluk-çocuk yurtdışına sürülen Osmanoğulları'nın gurbet cehenneminde çektiklerini anlatan kitabın "lâikliğe aykırı davranış ve Atatürk'e hakaretten yargılanıp hapis cezası almış" yazarı **Kadir Mısıroğlu**'nun ödüle lâyık bulunması kabahat olarak gösteriliyor...*

*Diyelim ki bu bir kabahat... Ama kimin kabahati? Bizim bildiğimiz kadarıyla, ödüller bağımsız jüriler tarafından dağıtılır. TMVK da herhalde hangi eserlere ödül vereceğini bir bağımsız jüriye tesbit ettirmiştir. Jüri, o yıl ödülü bir **"Atatürk düşmanına"**! vermeyi kararlaştırmışsa bunda vakıf başkanının suçun ne? Yoksa haberi yayınlayan gazetenin kurduğu Hürriyet Vakfı tarafından çeşitli dallarda her yıl dağıtılan ödüllerin kime verileceğine **Erol Simâvi** mi karar veriyor? Ya da, Hürriyet Vakfı'nın düzenlediği karikatür yarışmalarında yıllardır Doğu Bloku ülkeleri sanatçılarına ödül verilmesi **Erol Simavi**'nin 'komünist' olduğunun mu delili?*

Biz bu Dünya'ya bu mantık fukaralıklarını teşhir için mi geldik Allâh aşkına?

Daha da garibi, 'Basın Meslek İlkeleri'ne uyacağını künyesine kaydetmiş bir gazetenin, bu ilkelerin temelini teşkil eden fikir özgürlüğüne inanmadığını sergileyen tutumudur.

***Kadir Mısıroğlu**'nda tesbit ettikleri 'kötü haller' nelerdir? Hırsızlık, rüşvet, ihtilâs gibi 'yüz kızartıcı bir suç'tan mahkûmiyet mi? Vatana ihânet mi?*

*Hayır! Hürriyet'in **Mısıroğlu**'nu suçladığı konu, hayatını tarihî araştırmalara vakfetmiş yazarın, TCK 163. Madde'ye*

ve 5816 sayılı yasaya muhalefet etmiş olmasıdır. 163. Madde ile 5816 sayılı yasa ise, Dünya'da benzerlerine pak az ülkede rastlanan fikri suç sayan düzenlemelerdir. Bir gazetenin ve mesleği gereği fikir özgürlüğünden yana olması gereken bir gazetecinin, fikrini söyleyen, yazarı (o fikir ne olursa olsun) bir kalem erbabını yermesi ve onu ödüllendiren bir vakfın başkanını kabahat işlemiş gibi göstermesi garabetine şimdi Doğu Bloku ülkelerinde bile pek rastlanmıyor.

Türkiye, fikri suç olmaktan çıkarmış, insan haklarının en azizlerinden düşünce ve inanç özgürlüğüne daha saygılı bir ülke olmaya doğru hızla yol almaktadır. Yasakçı maddeler, Türk Ceza Kanunu'ndan ya tamamen çıkartılacak, ya da yumuşatılacaktır. 'Tabuların sürdürücüsü 5816 sayılı Atatürk'ü Koruma Kanunu da günü gelince ortadan kaldırılacaktır. 2000 yılına başı önde değil, diğer ülkelere kafa tutabilecek bir onurla girmek istiyorsak, bu gelişme kaçınılmazdır... O gün geldiğinde ***Kadir Mısıroğlu****'nu 'gurbet cehennemi'ne mahkûm eden ortam da kendiliğinden yok olacaktır. Tabii gerçekten fikir özgürlüğü isteniyorsa... Fikir özgürlüğüne saygıyı ağızlarından düşürmeyenler, bu tür yayınlarıyla, samimiyet sınavında her gün sınıfta kalıyorlar...*

Cumhurbaşkanlığı'nın şu anda görünür tek adayı ***Turgut Özal.*** *Bazı çevrelerin onun cumhurbaşkanlığını pek hazmedemedikleri son yayınlarıyla anlaşılıyor. Oysa aynı çevreler, darbe yaparak Çankaya'ya çıkanları pek yadırgamamışlardı; hatta gönüllerinin şimdi bile militarist formüllerde olduğunu tahmin etmek zor değil.*

Samimiyetsizliklerini daha rahat yüzlerine vuracağımız günler elbette gelecek. Belki geciktirmeye çalıştıkları da o günlerdir. Ama çâreleri yok, katlanmak zorundalar."[136]

---

[136] Bakınız: Zaman Gazetesi, 15 Ekim 1988 tarihli nüsha.

B- M. NİYÂZİ ÖZDEMİR BEY'İN YAZISI

Doğrusu arkamızdan anavatanda bize en fazla vefâkârlık gösteren Zaman Gazetesi yazarları olmuştur. **M. Niyâzi Özdemir**'in **"Mısıroğlu-Karaca"** serlevhalı yazısını Sebilimize **"Kadirşinaslık"** başlıklı şu yazıyla iktibas etmişizdir.

KADİRŞİNÂSLIK

*"10 seneye yaklaşan gurbet hayatımızda birçok nisyan ve nâdanlıklara mâruz kaldığımız gibi zaman zaman göğsümüzü kabartan vefakârlık tezâhürleriyle de karşılaşmış bulunmaktayız. Nâdanlık ve haknâşinaslık (kadir, kıymet bilmezlik)ları Karacaahmed Mezarlığı'na dönen göğsümüze gömdüğümüzü ve bunları -çok mecbur kalmadıkça- asla mevzuu bahs etmeyeceğimizi evvelce belirtmiştik. Zaman zaman nâil olduğumuz vefakârlıkların en büyüğünü **ZAMAN GAZETESİ** yazarları olan genç arkadaşlarımızdan görmüş bulunduğumuzu söylersek mübalâğa etmiş olmayız.*

*Hakikaten son zamanda imân, ehliyet ve cesâretle mücehhez genç bir grupun çıkarmaya muvaffak olduğu **"Zaman Gazetesi"** çoğu mason-yahudi güdümündeki Türk (!) gazeteleri arasında müstesna bir yer işgal etmekte ve bu vasfıyla gitgide müslüman umûmî efkârın tamamına birden tercüman olmaya doğru ciddi bir gelişme seyri takip etmektedir. Bu vasfıyla gamlı mü'min gönüllere ferahlık veren Zaman Gazetesi'nde - lâyık olup olmadığımıza bakılmaksızın- hakkımızda izhar edilegelen takdir, tahsin ve iştiyak ifâdelerine teşekkürden âciz bulunmaktayız. Bir tek nüshada bir kaç yazıyla bize karşı kadirşinaslıkların en güzel örneğini veren ve böylece islâmî ölçüleri hakkıyle benimsediğini ispat eden, mâhud **Hürriyet** nam ceride-i kerîhenin 19 Ocak 1989 tarihinde bir çok müslümanla birlikte bize de savurduğu salvolara karşı en güzel cevapları veren ve vefakârâne kadirşinaslığını ispat eden yine bu gazete olmuştur.*

Hürriyet

Türkiye ürünleridir

19 Ocak 1989 Perşembe

Kurucusu: Sedat Simavi 1896-1953

D 7636 A

Almanya	DM 1.20
Avusturya	AS 1.50
Avustralya	$S 1
Belçika	BFr 25
Danimarka	DKr 7.50
Fransa	FFr 4
Hollanda	Fl 1.50
İngiltere	£ 0.50
İsveç	SKr 6
İsviçre	SFr 1.10
İtalya	L 1200
Lüksemburg	LFr 27
Norveç	Nkr 6.50

19 01 1989
Donnerstag
Nr. 1603 + 14731

Batının Atina'yı kollama alışkanlığı

DENGE Cengiz CANDAR

● Son Meriin krizi, Yunanistan ile batılılar arasındaki bağların Türkiyenin önüne, her kertede birer dikenli tel olarak dikileceğini gösterdi.

● 11 sayfada

Konu, Millî Güvenlik Kurulu'nun son toplantısına getirildi ve uzun uzun incelendi

Tarikatları, kiliseler besliyor

Kim kimin, arkasında?

Cemalettin Kaplan

Kadir Mısırlıoğlu

■Kara Ses Cemalettin Kaplan, Almanya'da, Libya ve İran' dan destek alıyor. ■Tarikat lideri Kadir Mısırlıoğlu nu, İngilizlerden finanse ediyor. ■Nakşibendilerin Adıyaman Grubu nun şeyhi Mehmet Reşat Erol'a ise kiliseler parasal destek sağlıyor. ■Suudilerin desteklediği Milli Görüş liderlerinin, ak ak Sovyetlere de gittikleri belirlendi.

Şeyh Mehmet Reşat Erol

Bulgaristan'a ağır suçlama

Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz Viyana'daki Avrupa [illegible] İşbirliği Konferansı'nda yaptığı konuşmada "Bulgaristan'daki Türk azınlığa uygulanan baskı politikası sürüyor" dedi

● 11 sayfada

● Hürriyet'e açıklamalar yapan devlet te en üst düzeyden bir yetkili, yurt dışındaki Türkler üzerinde etkili 800 dini dernek bulunduğunu ve Türkiye'de uzantıları olduğunu söyledi...

● **Aynı devlet yetkilisinin verdiği bilgilere göre, Türkiye'deki 61 bin 532 camiden 13 bini Süleymancılarla, Nurcuların kontrolü altında...**

● 11 sayfada

Bir tek nüshada bir kaç yazıyla en güzel vefa örneğini vermiş bulunudğunu söylediğimiz Zaman Gazetesi'nin 12.10.1988 tarihli nüshasında bir taraftan ***M. Niyâzi Özdemir (Mısıroğlu-Karaca)*** *diğer taraftan* ***Hekimoğlu İsmail (Üstün ve Mahkûm İnsan Kadir Mısıroğlu)*** *hakkımızda yazı yazmış, bir kaç gün sonra da bu gazetenin değerli rüknü* ***Ertuğrul Düzdağ*** *bu sûretle izhar olunmuş kadirşinaslığa karşı takdirlerini ifâde ederek şu fazilette bir adım daha ileri gitmiştir. Daha sonra da devam eden bu müstesna vefakârlık örneklerinden gelecek sayılarımızda ayrıca bahsedeceğiz. Bu sayı* ***M. Niyâzi Özdemir'in "Mısıroğlu-Karaca"*** *başlıklı hakşinas yazısını sizlere takdim ederken yetişmesinde hasbelkader küçük bir emeğimiz geçmiş bulunan bu değerli yazar hakkında da bir kaç cümleye yer vermek istiyoruz.*

M. Niyâzi Özdemir *tab'an yani yaradılıştan derviştir. Başkalarının uzun uzun riyâzat ve mücâhede-yi nefsiyye sonunda varabildiği* ***"nefsini yok etme keyfiyeti"*** *O'nda yaratanın bir hediyesi olarak mevcuddur. O derecede ki; ömrümde bu derecede idealist ve başkaları için yaşayan bir insan görmedim desem yeridir.*

M. Niyâzi Özdemir *değerli bir romancıdır. Edebiyatın sukût ettiği zamanımızda eserleriyle islâmî hareketin çileli macerasını içtimâî vukuâtın aynasına mâhirâne bir sûrette aksettirebilmiş müstesnâ insanlardan biridir. Mahviyetkâr yaradılışı sebebiyle kendini takdim etmeye bu değerli genç, sadece halis Türkçe'yi öğrenememiş bulunan genç nesillere daha fazla mesaj ulaştırmak gâyesi ile bazı uydurma kelimelere iltifat etmek zaafı dışında her türlü iptilâdan berîdir.*

Böyle olmakla beraber son günlerde Zaman Gazetesi'nde yazdığı değerli yazılarda bu zaaftan da kurtulmakta bulunduğu görülmektedir ki; Bunlardan biri de hakkımızdaki bahsi geçen kadirşinas yazısıdır. Onu size takdim ederken bu genç ve mütefekkir yazarın daha nice değerli eser vererek müstak-

bel imanlı Türkiye'nin inşasında meşkûr hizmetlerle taçlanmasını temenni ederim."

MISIROĞLU-KARACA

"Rabbim bu iki adı yanyana nasıl yazabiliyorum? Ne talihsizlik! Ey Dünya sırtında neler taşıyorsun?

Şarkıcı ***Karaca "işçisin, işçi kalacaksın"*** *diyerek insanımızı devletimize karşı şuurlu düşman haline getiriyordu. Müzik onun için bir âletti, propaganda vasıtasıydı. 12 Eylül olunca hesap sorulacağından korkarak soluğu yurt dışında aldı. Alman yoldaşlarıyla karargâh kurdu; aynı tahriklere devam etti. Gün geldi, etkinliğinin çok sınırlı olduğu anlaşılınca Alman yoldaşları desteklerini çektiler. Fonksiyonunu yitirdi; yaşama şartları da ağırlaşınca yurda dönmenin yollarını aradı. Denilebilir ki; geldi, hesabını verdi. Fakat gazeteler karıştırılınca konunun sanıldığı kadar basit olmadığı anlaşılıyor.*

Televizyonun kapılarını da ona açtılar. Ekranlarda görünerek reklâmını yapıyor, tanınmış olmanın verdiği avantajla aynı oyunlara devam ediyor. ***Nazım Hikmet****'in mezarını Türkiye'ye taşıma kampanyasına katılıyor. Kim olarak, kimi, kimlerin vatanına almaya çalıştığını hiç düşünmüyor. Bu toprağın çocukları eski defterleri karıştırırlar, ödeyemeyeceği faturayı insanın önüne koyarlar.*

***

Eserleriyle yakın tarihimize ışık tutan ***Kadir Mısıroğlu*** *neslimizin ağabeysidir. Yaşıtlarımızın hayat telâkkilerine, Dünya görüşlerine dikkat edince O'na yakınlıklarının derecesi anlaşılır. O yürüyen bir kütüphânedir; O'na yaklaşıp da bir şeyler almayan yoktur.*

Çok insan dinledim. Başbakan, devlet başkanı, mütefekkir, ünlü şâirlerin sohbetlerinde bulundum. Hepsi de bana basit, yavan geldi. Çünkü yıllarca ***Kadir ağabeyi*** *dinlemiştim. Onu dinlerken, bir insanı değil, tarihin nabızlarını duyar gibi*

olurdum. O konuşurken yirminci yüzyılda yaşayan bir Türk evlâdını değil de, gelen günlerden rahatsız olup, Simeranya'ya göç etmiş atalarımızı dinliyordum. Ufuk yüklü cümleler, nüanslı, yerli yerine oturmuş kelimelerle belâğât ziyafetinden ben de nasibimi alıyordum.

***

Katıksız bir dâvâ adamıdır. Çok genç yaşlarda hukuk fakültesini bitirebilecekken imtihanlara girmiyor, tahsilini uzatıyordu. Eğitimimizin katlettiği gençleri dinimize, milletimize kazandırıyordu. Bu gayreti öğretim üyelerinin dikkatini çekiyor, hasetliklerini körüklüyordu. Dövdürmek için onu devrimci militanlara üniversitenin orta bahçesine kuşattırdılar. Öğretim üyeleri manzarayı ikinci katın pencerelerinden seyrediyorlardı. Sadistçe bir zevk alacaklardı. Bütün heybetiyle ***Sıddık Sâmî****'ye döndü ve şöyle bağırdı. "Bu köpekleri bir torba kemik haline getirirsem, bunun mesulü kimdir?" Onu sevenler de vardı. Onlar da yetişip çevresini kuşattılar. Allah'a şükür ki kılına bile dokunamadılar.*

***

Celal Bayar, *Kayseri cezaevinden çıkınca üniversitede olaylar başladı. Eski demokratlar derlenip toparlanmasın diye C.H.P gençleri kışkırttı, Demokrat Parti'ye sempati besleyebilecek gençler tartaklanmaya başlandı.* ***Kadir ağabey*** *C.H.P'nin amansız düşmanıydı; ama Demokrat Partili değildi.* ***Adnan Menderes****'e muhabbeti olmasına rağmen* ***Celal Bayar****'ı sevmezdi. Onu gene orta bahçede çevirdiler; havuzun kenarına çıkardılar. Halk Mahkemesi başladı, ikinci katın pencerelerinden asistanlar, ak saçlı profesörler bakıyorlardı.* ***"Celal Bayar*** *vatan hâini midir?" sorusunu yönelttiler. Sevmediği bir insan için "vatan hâinidir" der, yakasını kurtarırdı. Zaten hergün devletin radyosu O'nun vatan hâini olduğunu söylüyor, makaleler yazılıyordu. Fakat o basitliğe tenezzül etmedi. Şu soru ile karşılık verdi. "Vatan hâinliğinde ölçünüz nedir?" Öğrenciler bir ölçü bulamayınca, ikinci ka-*

tın pencerelerinin birinden bir asistan bağırdı. "Anayasayı ihlâl etmişse vatan hâinidir." Bunun üzerine sesin geldiği yöne döndü, çevresini kuşatan kalabalıkta çıt yoktu. "Anayasayı ihlâl vatan hâinliği ise, bugünkü Cumhurbaşkanı dahil, vatan hâini olmayan yoktur. Hangisi anayasayı ihlâl etmedi; ispat edeyim mi?"

***

***"Söyletmeyin, vurun!"** sözü sanki O'nun için söylenmiştir. O'nu dinleyip de,hitabetinin etkisinde kalmayan yoktur. Almanya'da bir işçi ile karşılaştım. Eskiden **İsmet Paşa**'nın hayranı imiş. **İsmet Paşa**'nın ölüm haberini radyodan duyunca cenâze merâsiminde bulunmak üzere Türkiye'ye gelmeye karar verir. Köln'e gelmek için trene biner, oradan da Ankara'ya uçacak. Girdiği kompartımanda bir Türk **Kadir ağabey**'in, son döneme dâir bir konuşmasını banttan dinliyormuş. Bu da kulak vermiş; duyduğu ses, onu apayrı dünyalara götürmüş. Bantın sahibi **Kadir ağabey**'in bir konferansına gidiyormuş. Türkiye'ye gelmek için yola çıkan vatandaşımız kararından vazgeçer, **Kadir ağabey**'i dinlemeye gider. Sık sık, "Allaha şükür doğru yolu buldum!.."[137] diyerek O'na duâ ediyor. Nasıl söyletsinler, nasıl vurmasınlar!*

---

[137] Böyle hâdiseler çoktur. Ben bunların tabiatiyle pek çoğunu muttalî olmuş değilim. Ancak pek azıyla karşılaşmış ve onların bir konferansını dinlemek veya bir kitabını okumak sûretiyle istikaamet değiştirip şuurlu birer müslüman olduklarını kendi ağızlarından işiterek bahtiyârlık duymuşumdur. Böylelerine misal olmak üzere bir iki vak'ayı zikredeyim:

Dortmund'da Düzceli bir türk işçisi vardı. Bu zât, bir gün **İsmet İnönü**'nün vefât ettiğini duyunca O'nun cenâzesine gitmek arzusunda bulunmuş. O sırada işsizmiş ve bütçesi müsâid değilmiş. Bir akrabasından borç para almak için Frankfurt yakınlarındaki Rushelsheim şehrine gelmiş. Burada Opel otomobil fabrikası vardır.Akrabası orada çalışıyormuş. O sırada ben de o fabrikada işçilere bir konferans veriyordum. Bu işçi aradığı akrabanın konferansta olduğunu öğrenince oraya girmiş. Konferans mahalli bir mesciddi. İnsanlar adetâ kucak kucağa oturuyordu. Bu işçinin aradığı akrabası kürsüye yakın bir yerde bulunduğu için ona ulaşamamış, kapı dibinde bir yere çömelerek konferansın bitmesini ve cemaatin boşalmasıyla akrabasına mülâkî olmayı plânlamış. Tabiatiyle ister istemez konferansı da sonuna kadar dinlemek mecbûriyetinde kalmış. Konferansın da muhtevâsında **İsmet Paşa** ve avanesinin kötülükleri anlatıldık-

***

Milletimizin değerleri üzerinde titrer. Değerlerimizi yetişen nesle vermezsek iyi bir anne olacak kızımızın şırfıntı, sâlih bir müslüman olacak delikanlımızın kaatil, soyguncu

---

ça dişlerini gıcırdatıyormuş, fakat sözün bir yerinde yanındaki bir işçi heyecanlanmış ve ağlayarak ona sarılıp:

"-Aman kardeşim, görüyor musun bu mel'unlar neler yapmış!.." diye hıçkırırcasına inlemiş. Tabiatiyle **İnönü**'nün ölüm günü olması dolayısıyla ben de o gün O'nun hakkında müslümanlara yaptığı zulümleri tafsil ederek bir hayli heyecanlı konuşmuştum. Bu işçi konferansın nihayetinde **İnönü**'nün cenazesinde bulunmak üzere Türkiye'ye gitmekten vazgeçmiş ve ondan sonra istikaamet sahibi bir müslüman olmuştur ki, bunu kendi ağzından bir çok kereler dinlemişimdir. Söz buraya gelmişken, islâmî mücâdelede bir metot ve onun bereketi anlaşılsın diye bir misâl daha vereyim.

Bir gün Stuttgart şehrindeki Mercedes otomobil fabrikasının heimlarına teşehhüt miktarı uğramıştım. İşçiler arabamın etrafını sardılar ve kendilerine bir konferans vermeden beni bırakmayacakları yolunda ısrara başladılar. Kendilerine dedim ki:

"-Bu konferansı nerede vereceğim?"

"-Burada câmimiz var, orada ver!" dediler.

"-Hayır!" dedim. "Siz biraz paraya kıyar, bir salon tutarsanız gelir konuşurum."

Israr ettiler, kabule yanaşmadım:

"-Burada şu kadar bin Türk var. Ben bunların sadece câmiye gelenlerine hitâb etmek istemem. Ben onlara bu câmide kaç kere hitâb ettim. Konferans mahalli salon olursa oraya namazsızlarınız, sarhoşlarınız da gelir!"

Buna yanaşmıyorlardı. O sırada arabamın kenarında dikilen sakallı ve şalvarlı bir türk kendilerine şu ikazda bulundu:

"-**Kadir Ağabey** çok doğru söylüyor. Onun dediğini yapın. Ben böyle bir konferansla hidâyete ulaşmış biriyim. Bakın size anlatayım. Biz Malatyalı üç arkadaştık. Bremen'de bir gece meyhâneye gittik. Garson aperatif olarak ne yiyeceğimizi sorunca arkadaşımız, domuz pirzolası istedi. Alman garson:

"-Siz muhammedânsınız! Size domuz eti haram değil mi?"

Arkadaşlarımızdan birisinin:

"-Amaaan be! M.... çok uzakta!.. Sen getir bizim domuz pirzolamızı!" dediğini hatırlıyorum. Meyhâneden zilzurna sarhoş çıktığımızda duvarlara asılmış ilânlar gördük. Bu **Kadir Ağabey** ertesi gün Bremen'de bir konferans verecekmiş. Tanıdıklarımızdan birisinin,

"-Gelin de dinleyin! Sizin yere göğe sığdıramadığınız **İsmet Paşa**'nız ve emsâlini bu hatip nasıl anlatacak!" demesi üzerine karar verdik. Konferansa gidecek ve hatibi yuhalayacaktık. Çünkü biz Malatyalı olmak dolayısıyla **İsmet Paşa**'ya hayranlık duyan insanlardık.

Hakikaten o gün konferansa gittik. Bizim hatibi yuhalamak istediğimiz sözlerin bir alkış tufanı ile karşılandığını gördük ve sesimizi bile çıkaramadık. Dönüşümüz o konferansta oldu. Şimdi üçümüz de bir câmi idâre heyetinde çalışıyoruz. O güne kadar alnımız secde görmüş değildi."

olacağına inanır. Biyolojik yapımızın bizleri ne kadar hayvanlığa yaklaştırırsa, mânevî değerlerimizin de bizleri o kadar insan yapacağını daha çocukluğunda fark etmiş ve hayatını bu yoldaki hizmet iştiyakı ile dokumuştur.

Sözlerinin bu noktasında o işçiye sordum:

"-Bu konferans, bir câmide olsaydı oraya gelir miydiniz?"

"-Asla!.." dedi. "Çünkü ihtimâl gusül abdestimiz bile yoktu. Câmiye girmek şöyle dursun, önünden geçtiğimiz bile yoktu."

Sonradan adının **Zeki** olduğunu öğrendiğim bu işçi, topluluğu böylece talep ettikleri konferansın câmi yerine bir salonda verilmesine iknâ etti.

Bir misal daha vereyim: Bir hafta sonu tâtilinde İsviçre'ye gitmiştim. Basel Şehri'nde konuşurken Fransa'nın Audincourt Şehri'nden (Peougeot arabalarının fabrikası olan bir şehir) bir işçi tesadüfen oradaydı. Ertesi gün için benden çalıştığı fabrika işçilerine bir konuşma yapmamı istedi. Ertesi gün Cuma idi. Cuma vakti oraya gittiğimde gördüm ki, hadd-i zâtında bir spor salonu olan bir yere bir-iki parça halı sermişler ve orada kırk-elli kişi Cuma namazı hazırlığındalar. Beni oraya getiren arkadaşa sordum:

"-Bu fabrikada kaç türk işçisi çalışıyor?"

"-Üç bin!.." dedi.

"-Üçbin kişinin içinden şu kadar bir azınlık mı Cuma namazı kılıyor?!.." dedim.

Cemaatin arasına girdik. Beni getiren arkadaş, o sırada vaaz eden imamın kulağına bir şey söyledi. O da namazdan sonra benim konuşma yapacağımı ilân etti. Ben ayağa kalkıp itiraz ettim ve ben:

"-Hayır, ben bir vâiz değilim, ben bir gazeteciyim. Sizinle memleket meseleleri üzerinde hasbihâl etmek istiyorum. Cumadan sonra bu halıları kaldırınız. Heimlara dağılınız. Bütün arkadaşlarınızı buraya çağırınız. Onlara konuşma yapacağım!.." dedim.

Böyle yaptık. Bazıları bira şişesi elinde olduğu halde geldi. Ben onların nabzına göre şerbet vererek iman esaslarından söze başladım. Fabrikadan o salon için alınmış olan müddet üç defa uzatıldığı halde söz bitmedi ve kalabalık dağılmadı. Sonuncu müddet uzatma talebimizi fransız memur şöyle cevaplandırdı:

"-Hatibin ismini bana veriniz. Türk konsolosluğuna soracağım. İyi şeyler söyleyen birisiyse müddeti bir saat daha uzatırım. Aksi halde olmaz!.."

Tabiî bu yola tevessül etmesine imkân vermedik. Ancak orada onbeş gün sonra fabrika idârecilerinin de yardımıyla büyük bir câmi açıldı.

Benzer bir hâdiseyi de Hollanda'da yaşadım. Bir tâtil günü Hollanda'nın Oss Şehri'nde sohbetlerde bulunuyordum. Ellerinden çıkmam kaabil değildi. Beni neredeyse bir hafta boyu bırakmak istemiyorlardı. Kendilerine dedim ki:

"-Siz câmi cemaatisiniz. Alt yapınız var. Bu civarda türk işçilerinin bulunduğu ve câmi olmayan bir yer yok mu? Bir kahvehâneye gidelim ve orada konuşalım."

Cemaatten birisi:

"-Çok yakınımızda böyle bir yer var. Fakat orada içki içilir, kumar oynanır. Ben önce bir yoklama yapayım." dedi ve gitti. Bir hayli zaman geçtiği halde Ordulu **Basri Yüksel** adındaki bu arkadaşın gelmeyişi üzerine bir kısım Türklerle topluca oraya gittik. Daha içeriye girmeden bizim **Basri** önümüze çıktı ve:

Engin bir tarih şuuru ve bilgisine sahiptir. Osmanlı'nın deli divânesidir. Onların haşmetini ve dramını yaşar. Mecnunlarına bile sahip çıkar, onlara toz kondurmaz. Onu dinlerken hep düşünürdüm. ***"Ey koca Osmanlı!"*** *Her nefis gibi sen de ölümü tattın, ama ardında* ***Kadir Mısıroğlu*** *gibi bir evlât bıraktın! İş başında olanların dostu çoktur. Tarihe intikal edenlerden böyle bir evlâda sahip olabilen kaç bahtiyar vardır?"*[138]

"-Sakın içeriye girmeyiniz. Kahvehâne sâhibi kabul etmiyor. Size kötü muâmele yaparlar!" dedi.

Aldırış etmedim. Hep beraber içeriye girip bir masaya oturduk. Kahvehâne hınca-hınç doluydu. Ellerinde bira şişeleri her masada beş-altı türk kumar oynuyordu. Kahveci benim bahsedilen konferansçı olduğumu fark etmedi:

"-Ne içersiniz?" diye sordu.

Çay ısmarladık. Çayımızı içtikten sonra ben ayağa kalktım ve:

"-Ben bir gazeteciyim. Yolum her nasılsa bu Harlem'e düştü. Sizin dert ve dâvâlarınızı dinlemek ve basın âleminde yayınlamak istiyorum. Bir sualiniz var mı?" diye sordum.

Kimseden çıt çıkmadı. Herkes oyununa devam ediyor ve birasını yudumluyordu. Suâlimi tekrar ettim. Yine cevap yok. Kumardan başını kaldırıp bakan bile olmadı. Bu sırada kot pantolonlu bir genç, elinde bira şişesi olduğu halde pencerenin geniş pervazı üzerine oturmuş, bacaklarını çadır direği gibi pencere kasasının kenarından yukarıya dikmişti. Tavrını bozmadan:

"-Gazeteci bey, buralarda Yehova Şâhidi olduğunu söyleyen bazı adamlar dolaşıyor. Bize kitaplar broşürler veriyorlar. Bunlardan bir şey anlamıyoruz. Bunlar kimdirler ve gayeleri nedir, bize anlatır mısın?" dedi.

İçimden:

"-Ohh yarabbi, şükür, nihâyet bir suâl çıktı." dedim ve konuşmaya başladım.

Size mübalâğa gelecek ama, altı saat müddetle bu kahvehâneyi bir konferans salonuna çevirdim. Önce bira şişeleri masa üzerinden kaldırıldı. Sonra yavaş yavaş kâğıtlar toplandı. Can kulağıyla dinlediler. Çünkü onların alâkalarını çekecek mevzûlar üzerinde durdum. Sohbetin sonunda biraz İslâm'a teşne birkaç kişi orada câmi açmak için bir müteşebbis heyet oluşturdular. Çalıştıkları müessese kendilerine geniş bir salon tahsis etti. Ve takriben onbeş gün sonra orada Oss'dakinden daha büyük bir câmiin açılışı gerçekleşti.

Böyle misaller anlatmakla bitmez. Bizim insanımızın hepsi yola gelebilir, yeter ki, **"kavl-i leyyin"** yani yumuşak sözle ve ibretli vak'alarla ikaz edilebilsinler. Ki bu da İslam'ın emrettiği bir metottur.

[138] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı: 11 sh. 5.

C- HEKİMOĞLU İSMAİL BEY'İN YAZISI:

Bu yazıyı Sebil'in Şubat-Mart 1989 tarih ve 9-10 sayılı nüshasında şu takdimle iktibas etmiştik:

"Doğrusu İslâm'ın şiarı olan vefakârlıkta ***Zaman Gazetesi*** *ve O'nun değerli yazarları bir çok haber ve makale ile gönüllerimizi fethettiler. Gurbet âlâmı (elemleri) ile mâlâmal (dopdolu) gönlümüzü mesrûr ettiler. Allah kendilerinden razı olsun ve kendilerini daha nice nice hizmetlere mazhar kılsın!.. Bu sayımızda size bu değerli yazılardan birini takdim ediyoruz.*

ÜSTÜN VE MAHKÛM İNSAN: KADİR MISIROĞLU

Kıymetli insanlara sahip çıkmakla, milletin şanı yükselir. ***Kadir Mısıroğlu*** *da kıymetli bir insandı. Gerçekleri biliyordu, hatipti, velûd bir yazardı, iyi bir araştırmacıydı. Bütün bunları milletin selâmeti, vatanın muhafazası için yapıyordu.*

Uyutulan milleti uyandırmaya, kandırılan nesilleri ikaz etmeye memurdu. Bunun için çok kıymetli kitaplar yazdı; bunlardan bir kısmını neşretti, bir kısmı da yarım kaldı. Özellikle ***"Lozan Zafer mi, Hezimet mi?"*** *isimli eseri yüzünden takibata uğradı. Bu kitap ve bu kitap doğrultusunda yaptığı konuşmalar sebebiyle daha evvel hapis yatmıştı. Yani dikkatleri üzerine çekmiş, bir bakıma mimlenmişti. 12 Eylül harekâtından sonra yurt dışına çıktı, vatandaşlıktan da çıkarıldı. İşte hepimize düşen vazife budur:* ***Kadir Mısıroğlu*** *vatandaşlıktan çıkarılırsa, vatan, kıymetli bir evlâdını kaybetmiştir. Her türlü günâhı işleyen, işlemedik günâh bırakmayan insanlar, salına salına bu vatanda gezerken ve günâh selleri vatanın geleceğini tehlikeye sokarken, neden* ***Kadir Mısıroğlu*** *gibi yüksek meziyetlere sahip bir insan yurt dışında kalsın?*

Mevcud kanunlara göre bir icraat yapılmıştır amma ***Kadir Mısıroğlu*** *çok şiddetli cezalandırılmıştır. Türkiye'deki malı, mülkü heba olduğu gibi, Sebil Matbaası'ndan ve tesislerinden eser kalmamıştır. Deposu yandı, yakıldı, çok büyük za-*

rarlar gördü. İster istemez borçlandı, iktisâdî zorluklar bir bakıma O'nun kalemini de kırdı. Ey ehl-i hakimiyet, ey ***Kadir Bey****'i sevenler, biraz kımıldayın. Yeni kanunlar, yeni kararlar çıkarılabilir, memleketin bu güzide evlâdı yurda dâvet edilebilir. Hiçbir zaman millet, kendi güzîde evlâtlarını yiyemez.* ***Kadir Mısıroğlu*** *gibi kimseleri milletin sinesinden koparıp atmak mümkün değildir. Onlar her vesîle ile anılacak ve hatırlanacaktır. Allah, onlara uzun ömürler versin, ölseler mezarlarıyla, kalsalar hayatlarıyla iftihar edeceğiz. Kültür hayatımızın temel direklerinden olan bu gibi kimselere lâkayıt kalmak mümkün değildir. Düşünen beyinlere düşman olanlar, düşünmeyen insanların elinde perişan olur. Bunun için* ***Kadir Mısıroğlu*** *hakkındaki karar kaldırılmalı, aynı hükme tâbî olmuş ve çeşitli şekillerde yurda dönme imkânı bulmuş kimseler gibi, o da yurda dönmelidir.*

Kadir Mısıroğlu*'nun yayınlanan ve yayınlanmayan eserlerini şöyle sıralayabiliriz:*

Moskof Mezâlimi, Sarıklı Mücâhitler, Yunan Mezâlimi, Amerika'da Zenci Müslümanlık Hareketi, Macar İhtilâli, Ali Şükrü Bey, Zaferden Zafere, Kuvâ-yı Milliye'nin Kadın Kahramanları[139]*, Osmanoğulları'nın Dramı, Musul Meselesi ve Irak Türkleri. Sonra üçüncü cildi neşredilmemiş, sadece iki cildi neşredilen Lozan Zafer mi, Hezimet mi*[140]*? İsimli eser-*

---

[139] Bu eser, **Aynur Mısıroğlu**'nun telifidir.

[140] Ben, **"Lozan Zafer mi Hezimet mi?"** adlı eserinin üçüncü cildini 1978 senesinde yirmi bin aded olarak bastırmıştım. Fakat o sırada Örfî İdâre (Sıkıyönetim) ilân edilmiş olduğundan cezâî tâkibât hakkı askerî mahkemelere geçmiş bulunuyordu. Bundan dolayı basımı yapılmış olan bu eserin neşrine cesâret edememiş ve onu katlanmamış varaklar hâlinde depoya kaldırmıştım. 1983 senesinde -evvelce temas etmiş olduğum üzere- depomuz bir tertib eseri olarak yakıldığından bu eser de yanıp kül olmuştu.

Bir eserin üçüncü şahıslara intikal etmedikçe resmen neşredilmiş sayılmayacağı ve bu sebeple matbaadan tedârik edilmiş olsa bile onun hakkında tâkibât yapılmayacağı cihetle böyle hareket etmiştim. Sonra onu gurbetten vatana avdetim akabinde 1992 yılında tekrar basmışımdır.

lerden başka üzerinde çalıştığı, tahminime göre neşredemediği eserleri de şunlardır:

*Muhtasar Osmanlı Tarihi, Tarihte Akıncılar, İslamcı Gençliğin Meseleleri, Lütfi Fikri Bey, Kadirbeyoğlu Zeki Bey, Mecelle, Türkçe'ye Sûikast... Bir şahsı en güzel anlatan eserleridir. Böylesine kıymetli eserlerle sahip olan bir insana "vatandaşım değil!.." demek mümkün mü? **Kadir Mısıroğlu** yüzbinlerin gönlünde taht kurmuş bir kimsedir, O'nu, oradan kim söküp atabilir?*

*Masamın üzerinde Sebil'in ikinci sayısı var. Yani Almanya'da çıkan Sebil'in ikinci sayısı fakat umûmî sıralamada 251. Sayı... Sebil, âşina insanların içinde muhabbet ve hasret dalgalarına sebep olan bir isimdir. **"Herşey hak için"** diye yazmış. Hak için olan, **"Hakkıdır Hak'ka tapan milletimin istiklâl"** diyen bir milletin bünyesinden nasıl koparılır?*

*Derginin arkasında Sebil sucuklarının reklâmı var. Bunu görünce çok duygulandım. Gayri ihtiyarî **Namık Kemal**'in bir mısraı dudaklarımdan döküldü:*

"Felekte baht utansın, yerde kalmış bî nasip kuvvetten."

*Avrupa'da dolaşan, Türkiye'ye giremeyen **Kadir Mısıroğlu** kardeşimiz, tahmin ederim **Rıza Tevfik**'in şiirini bağrı yanarak okumaktadır:*

Benim, orda geçti güzel günlerim,
O demleri anar, şimdi inlerim,.
Destan-ı ömrümü okur dinlerim,
İçimde oralı bir bülbül vardır.
*****
Uçun kuşlar uçun, burda vefa yok,
Öyle akar sular, öyle hava yok.
Feryadıma karşı, aksi seda yok!..
Bu yangın yerinde, soğuk kül vardır!"[141]

[141] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı: 9-10 sh. 5

D- ERTUĞRUL DÜZDAĞ BEY'İN YAZISI

Zaman Gazetesi'nin 12 Ekim 1988 tarihli aynı nüshasında yayınlanan **M. Niyazi Özdemir** ve **Hekimoğlu İsmail** beylere âid bu yazılardan sonra aynı gazetenin 18 Ekim 1988 tarihli sayısında da **M. Ertuğrul Düzdağ** Bey'in şu yazısı intişar etmiştir.

MISIROĞLU, ÖZDEMİR VE HEKİMOĞLU DOSTLAR

***Zaman**'ın 12 Ekim tarihli nüshasında, güzel bir tesadüf eseri, **Kadir Mısıroğlu** Bey'e dair bir yazı birden yayınlandı. **"Mısıroğlu-Karaca"** başlığını taşıyan birinci makale gazetemize haftada bir yazan değerli hukuk âlimi ve fikir adamı **M. Niyâzi Özdemir** Bey'e âiddi. Hakşinas ve kadirbilir ifâdeleri, kendisinin yüksek ahlâk ve seciyesini isbat eden aziz kardeşimiz **Niyâzi** Bey ile **Haydar Paşa Lisesi**'nde sınıf arkadaşlığından başlayan yoldaşlığımız otuz seneyi dolduruyor. Kendisinin ilim ve fikrinin yüksekliğine ve çizdiği hak yolda gösterdiği istikaametin sağlamlığına hayranım.*

*Okuyucularımız, kendisini gazetedeki yazılarından önce **"Varolmak Kavgası"** ve **"Ölüm Daha Güzeldi"** adlı iki romanı, **"Bayram Hediyesi"** adını verdiği hikâyeler kitabı ve **"Millet ve Milliyetçilik"** isimli fikrî eseri ile tanımış olmalıdırlar. İstanbul Hukuk'u bitirdikten sonra Almanya'da **"devletler hukuku"** üzerine doktora yapmış bulunan dostumuz, irfanı, müşâhede ve terkip kudreti, akl-ı selîmi ile zamanın bilginlerinin çok üzerinde bir ilim ve fikir hamûlesine sahiptir. 4 Ekim'de çıkan **"İslâm Devleti"** 27 Eylül'deki **"Şeriatçılık Tartışması"**, aynı şekilde daha önce çıkan **"Üç Mezar"**, **"Suskun Üniversite"**, **"Ziyâülhak ve Basınımız"** yazıları ve öncekiler muhakkak okunması gereken değerde ve önemdedir.*

*Kendisinin haftada bir de olsa **Zaman**'a yazması teşekküre şâyandır. Son sayısından itibaren **"Türk Yurdu Dergisi"**nde de yazılarının çıkmaya başlamış olması bu memnuni-*

*yetimizi arttırıyor. **Niyâzi Özdemir** Bey kardeşimizle lise son sınıfta beraberdik. Yatılı olarak aynı yatakhânede yattık. Üniversite yıllarında bir müddet **Kadir Mısıroğlu** Ağabeyimiz'in talebe yurdunda aynı zamanda kaldık. İşte şimdi de Zaman'da birlikte yazıyoruz. Çok seyrek görüşüyoruz ama gönüllerimiz ve fikirlerimiz bir. **Özdemir** İslâm davasının nâdir ve zor yetişen kıymetlerinden biridir. Bu gibi değerlerin kadrini bilmek en azından yazdıklarını okumaktan başlıyor.*

*Zaman'ın 12 Ekim tarihli nüshasında **Kadir Mısıroğlu** Bey için yazılan ikinci güzel makalenin sahibi de ne hoş bir tevâfuk ki, yine talebelik yıllarından beri tanışıp sevişti̇ğimiz bir başka dost **Hekimoğlu İsmail**... Kendisi de bir **Minyeli Abdullah** olan bu zatı, meşhur romanlarından ve belki yirmi yıldır sabırla yazdığı samimi, imanlı yazılarından dolayı herhalde tanımayan yoktur. Asıl adı **Ömer Okçu** olan bu ağabeyimiz (benden birkaç yaş büyüktür.) yazı hayatına atıldığı ilk yıllarında **Füzeci Astsubay** olarak vazifeli bulunduğu için **Hekimoğlu İsmail** müstear adını almıştı. Sonradan takma ada lüzum kalmadıysa da okuyucunun sevdiği bu isim artık O'nun ayrılmaz bir parçası oldu. Yalnız yazarlıkla yetinmeyip Müslümanların iktisadî hayata hâkim olmadan sözlerini dinletemeyecekleri kanaatinde olduğu için bir takım şirket ve kooperatifler kurarak ve kurdurarak çalışmalarına maddî ve manevî iki koldan devam eder. Önce **Türdav** sonra **Timaş** yayıncılık şirketleri ve bunların asıl ve fürûu olan kuruluşlar, hep O'nun himmetiyle ortaya çıkmışlardır.*

Kendisinin hayran olunmamak imkânsız bulunan bir vasfı da, eski üstadların an'anesine devam ile bıkmadan yorulmadan sohbetler ederek dolaşması, tebliğ, îkaz ve irşâd hizmetlerine ara vermeden devam ediyor bulunmasıdır. Cenab-ı Hak'tan kendisine sıhhat ve âfiyet duâsında bulunmak da bizlere düşen bir vazifedir.

*Görülüyorki, muhterem **Kadir Mısıroğlu** Bey ağabeyimiz hakkında isâbetli ve haklı olarak, bu güzel sitâviş ve medih-*

Milli Gazete

ABONE ÜCRETLERİ

Kadir Mısıroğlu ile Osmanlı Üzerine

Reportaj Fatih Imla

Osmanlıyı tenkid edenler onu tanımayanlardır

Milli Gazete'nin 30 Nisan 1990 tarihinden başlamak üzere üç gün arka arkaya onikinci sayfasını tamamen dolduracak şekilde yayınlanan yukarıda klişesini gördüğünüz röportaj maâlesef cümle boruzlukları ve tashih hatalarıyla lebâleb (dolu olarak) yayınlanmıştır.

lerde bulunan şu iki zatta merhum üstadlarımız eliyle başlatılmış hizmet yolunun ***Kadir*** *Bey ile devam eden silsilesine dahil kıymetli insanlardır.*

Cenab-ı Hak adetlerini arttırsın, uzun ömürler versin ve kadr ü kıymetlerini de bilmeyi bizlere nasip kılsın.[142]

E- M. EMİN SÂDIK BEY'İN YAZISI

Bu, müstear bir isimdir. Neden lüzum görmüşse hep bu adı kullanmıştır. Meşrûtiyet'teki İttihat Terakki karşıtı meşhur İtilâf Fırkası'nın reisliğini yapmış, ulemadan **Zeynelâbidîn Efendi**'nin torunudur. **Zeynelâbidîn Efendi,** İttihatçı zihniyetin galebesi dolayısıyla değeri lâyıkıyla bilinememiş bir ilim ve siyâset adamımızdır. Aslen Konyalıdır. Cumhuriyet'ten sonra Suriye'ye geçip hayatını orada tamamlamıştır. **Mehmet Emin Bey** bu sebeble Suriye'de doğmuş, Konya asıllı bir Türk'tür. **Zeynelâbidîn Efendi**'nin âlim bir torunu olan bu zât bir çok telif ve tercümeye imza koymuştur. Bizim hakkımızda bir vefâkarlık örneği olarak 30 Temmuz 1987 tarihli Millî Gazete'deki **"az-öz"** serlevhali köşesinde **"Fikir Hürriyeti"** ünvânıyla şu yazıyı yazmıştır:

FİKİR HÜRRİYETİ

"Başbakan'ın vatandaşlıktan siyasî nedenlerle çıkarılmış uzun müddet yurt dışında kaldıktan sonra vatan hasretiyle Türkiye'ye dönmüş olan ***Cem Karaca*** *ile bir saat görüştüğünü ve* ***Karaca****'nın bu görüşmeden memnun olduğunu öğrendiğimizde birden bire seneler öncesini hatırladık.*

***

Seneler önce Müslümanlar'a fikir alanında hizmet vermiş, fakat şu anda vatandaşlıktan fikir hürriyeti olmadığı için ihraç edilmiş bazı simaları hatırladık.

***

[142] Bakınız: Zaman Gazetesi 18 Ekim 1988 tarihli nüsha.

*Meselâ; bir **Kadir Mısıroğlu,** şu anda vatandaşlıktan ihraç edilmiş ve bütün mülk varlığına devlet tarafından el konmuştur.*

Suçu nedir?

Adam mı öldürmüştür?

Hırsızlık mı yapmıştır?

Yüz kızartıcı bir suç mu işlemiştir?

Hayır, hiç biri değil!.. tek suçu (!) bildiklerini basın yoluyla millete aktarmaktır!..

Fikir hürriyetinden bahsedilen ve bayramı yapılan bu ülkede, fikrinden dolayı hapislere düşmüş ve şu anda yâd ellerde hayatını idame ettirmek için gayret sarf etmektedir.

***

***Kadir Mısıroğlu,** suçlu değil. Dinini, milletini ve vatanını seven bir müslüman'dır. Ama vatancüdâdır. Hatta bildiğimiz kadarıyla geçen seneye kadar Türkiye'deki oğlunun kendisini ziyâret için yurtdışına çıkmasına dahi hükümet izin vermemiştir.*

Oğlunun suçu nedir?

***

Türkiye'de fikir hürriyeti vardır!

Evet, konuşmamak ve yazmamak şartıyla fikir hürriyeti vardır. Mert ve yiğit insanları düşüncesinden dolayı hapislerde çürütmek sûretiyle fikir hürriyeti vardır.

***Kadir Mısıroğlu** ile anlaşamadığınız veya ters düştüğünüz noktalar olabilir. Ama bu durum hiçbir zaman O'nu dışlamanızı gerektirmez!..*

Bizler şu ana kadar maâlesef bu yanlış anlayış sonucu çok kıymetli insanlar kaybetmişizdir.

Bir insandaki bütün müspet vasıfları bırakıp, bir tek menfi tarafına bakarak onu dışlamamız bizim tâmir etmemiz gereken en belirgin hatalarımız arasındadır.

***

*Evet Başbakan'ın vatandaşlıktan ihraç edilen **Karaca** ile görüşmesi haberi bize bunları hatırlattı.*

Devlet şu yukarıda ismini verdiğimiz ve hatırlayamadığımız bir çok millî değere eli sopalı muâmele etmiştir.

Başbakan "devlet baba değildir, sizin hizmetkârınızdır... Devlet, baba olduğu zaman elinde sopa olur!.." buyurmuş.

Devlet fikir adamları için baba gibi eli sopalı hareket etmiştir.

Sayın Başbakan!

***

Biz basın bayramı kabul edilen günde basın hürriyetinden bahsetmedik. Çünkü, kanaatimizce henüz bahsedilen hürriyet ortamı yoktur.

Basın suçluları diye bir çok insan cezalandırılmış ve hatta vatandaşlıktan ihraç edilmiştir.

Düşüncesinden dolayı 163 ile cezalandırılmış insanları afvedin demiyoruz. Onların suçsuz ve asıl suçlunun ceza maddeleri olduğunu kabul etmenizi teklif ediyoruz.

Görevimizi yapmak için kabul etmeyeceğinizi bile bile bunu yazıyoruz.

Elimizden başka birşey gelmez ki!"[143]

II- İKİNCİ İFTİRA CURCUNASI

Bu hususta söylenecekleri, Sebil'in Almanya nüshalarında ifâde etmiş olduğumuz cihetle oradan iktibas ile ihticâc ediyoruz (yetiniyoruz).

A- HÜRRİYET GAZETESİ'NİN TEZVÎRATI

a- Önce 23 Temmuz 1986 tarihli Hürriyet gazetesinde **"Fethullah Operasyonu Sürerken Şimdi de Ortaya Mısır-**

[143] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı; 9-10, sh. 5.

lıoğlu Çıktı: Videolu Cumhuriyet Düşmanları" serlevhalı bir haber yayınlandı. Ben henüz bunu cevaplandırmamışken (Çünkü o zaman gazetemiz yayına başlamamıştı), aynı gazetenin 19 Ocak 1989 tarihli nüshasında **"Tarikatları Kiliseler Besliyor"** manşetiyle bir diğer haber yayınlandı. Bu iki haber arasında bize isnad edilen vasıf, faâliyet ve suçlar (!) itibariyle sayısız tezat yer alıyordu. Bu ikinci haber yayınlandığında gazetemiz Sebil Almanya'da neşrolunmaya başladığından, bunların her ikisinin birden cevabını vermiştik. Dergimiz, Türkiye'ye sokulmadığı için, o zaman Türkiye'de hemen hemen hiç kimsenin görme imkânı olmayan bu cevapları buraya aynen iktibas ediyorum:

İFTİRÂ CURCUNASI

*"19 Ocak günü Başyazarımız **Kadir Mısıroğlu**'nu Frankfurt Havaalanı'ndan İngiltere'ye yolcu ediyorduk. Yolda okur düşüncesiyle havaalanından kendisine birkaç gazete satın aldık. Bunlardan biri de takibini alışkanlık haline getirmemiş bulunduğumuz **HÜRRİYET GAZETESİ** idi. Bir de ne görelim! Günlerden beri devam eden irtica kampanyasında söz, Başyazarımız **Kadir Mısıroğlu**'na getirilmiş ve tutarsız davranışlarıyla Türk ve Alman umûmî efkârında yadırganmış bulunan **Cemâleddin Kaplan**'la O'nun resmi kasden yan yana konularak kargaların bile güleceği çeşitli iftiralar sıralanmış değil mi?(!)...*

Başyazarımız İngiltere dönüşü Alman avukatlarla görüşünce, tekzip hakkının Almanya'da bir haftalık bir zaman süresiyle sınırlı bulunduğunu öğrendi. Bu sûretle tekzip imkânı ortadan kalkmış demekti.

Bundan sonra mahkemeye mürâcaat etmek düşüncesi ağırlık kazandı. Bunun için neticeye tesir eder düşüncesiyle geçen sayımızda bu çirkin hâdiseye cevap vermedik. Fakat Alman avukatlar Alman Ceza Kanunu muvâcehesinde açılacak bir dâvâdan ümitli görünmediler. Türkiye ve Almanya

gerçeklerinin farklılığı ve mantalite farkı yüzünden netice alınmayacağını söylediler.

Adamlar diyorlardı ki:

«-Gazete sizin için dinî bir grupun lideri demiş. Bu doğru olmasa bile bunda ne var?(!)... Kötülemek veya küçük düşürmek değil ki!... İngilizler tarafından finanse edildiğinizi söylemiş. Bundan ne çıkar?! Başka bir millet tarafından mâlen desteklenmek ayıp veya suçmu?(!)... İngiliz vatandaşlığını kabul ettiğiniz yazılmış. Bu yanlış olsa bile hakaret değil ki, İngiliz vatandaşı olmak şerefsizlik veya küçültücü bir şey mi?!...ilh...»

Baktık ki; Alman hâkim de hâdiseye Alman avukat gibi bakacak ve netice alınamayacak. Çünkü mâhud gazetenin ne yapmak istediğini ve Türk umûmî efkârı üzerinde nasıl bir tesir vücûda getirmek düşüncesinde bulunduğunu, bu yazıyı okuyanların Almanlar değil, Türkler olduğunu ve onların mantalitesini anlatmak kabil değildir. Bu defa vâki tezvîrat hakkında gazetemizde yayınlanmak üzere başyazarımızın düşüncelerine başvurduk ve ondan bu iftirayı cevaplandırmasını istedik. Dedik ki:

«-Hürriyet Gazetesi yahudi güdümlü bir gazetedir. O'nun müslümanlara hayırlı bir rüya görmeyeceği aşikârdır. Lâkin Türkiye'de büyük bir gazete olduğunu iddia eden bu zavallıların tevîrat için ne denli muhayyilelerini zorladıklarına bakınız ki; Müslümanlar'ı çirkin gösterebilmek için kargaları bile güldürebilecek iddialara manşetten yer vermişlerdir. İşte her şey düşünülür de bu denli basitlik düşünülemezdi. Hiç olmazsa seviyeli ve akla yakın gelen bazı yalanlar uydursalardı, ama ne gezer!... İhtimal onları Allah şaşırtmış ya da islâmî gelişme karşısında öyle bir çaresizliğe düşmüşler ki; yalanın seviyelisini bile uydurmaktan âciz kalmışlardır.»

"Tarikatları kiliseler besliyor" *diyorlar. Kim inanır bu yalana? Kiliselerin tarikatların gelişmesinde ne istifâdesi olacak ki... Cevap vermeye değer mi!?...*

23 Temmuz 1986 tarihi Hürriyet Gazetesinin küpürü...
Muazzam İslam mefküresi, kararmış vatan âfâkını aydınlattığı gün bu dinsizlerin topuyla birden hesaplaşacağız!
O günde uzak değildir!

Fetullah Operasyonu sürerken, şimdi de ortaya Mısırlıoğlu çıktı

Videolu Cumhuriyet düşmanları

BİRLEŞELİM...

HİLAFET ÇAĞRISI Yurda gizlice sokulan video bantlarında kaçan kalpaklı Kadir Mısırlıoğlu, yandaşlarına hilafet için cihat çağrısında bulunuyor.

"Haci... ürüyor

● "İrtica" zincirinin bir halkası daha ortaya çıkarıldı. "Hilafet" peşindeki ve Milli Görüşçüler diye anılan bu grubun, Kadiriler Tarikatı ile organik bağ içinde bulunduğu belirlendi.

● Grubun, vatandaşlıktan çıkarılan ve Almanya'ya kaçan kalpaklı lideri Kadir Mısırlıoğlu, bu ülkede doldurduğu ve Türkiye'ye gizlice sokulan video bantta; padişahlığın geri gelmesini isteyerek, Atatürk'e dil uzattı. Yurt dışındaki il "dinci" gruben, Türkiye'deki düzeni yıkmak için faaliyet gösterdiği saptandı.

● Kadir Mısırlıoğlu'nun faaliyetlerini Almanya, İngiltere, Hollanda ve Fransa'da ...

Disütaş'tan savunma:

*"**Millî Görüş idârecileri sık sık Sovyet Rusya'ya gidip geliyorlar**" mış. Bâri Suudî Arabistan'a de a sersem!... Belki mânâsı olur... Sen de böyle gülünç bir mevkie düşmezsin!*

*Beni "**İngilizler finanse ediyor**" muş... Kargalar bile güler bu yalana! Hayatım İngiliz siyâsetine muhalefetle geçmiş... Kitaplarım ve konferanslarım bunun canlı şâhidi, İngilizler Hürriyet Gazetesi yöneticileri gibi aptal mı ki; hasımlarını beslesinler?! Hem bunu nasıl tesbit edebilmişler?! Daha adımı doğru olarak tesbit edemeyen ve bunu her defasında **KADİR MISIRLIOĞLU** sûretinde yazanlar, milyonla kitabım ve yıllarca yayınlanmış gazetem ortadayken, bir resmimi bulamayanlar, hem 23 Temmuz 1986 ve hem de 19 Ocak 1989 tarihli nüshalarında ellerine her nasılsa geçirdikleri bir video kasetinden titrek ve bulanık bir video görüntüsünü resim diye öne süren âcizler mi?!.. Yoksa İngilizler âleme ilân sûretiyle mi bana yardım ediyorlarmış. Hay zavallı beceriksiz, yalan makineleri hay!... İngiliz vatandaşı olduğum yalanı da böyle işkembe-i kübrâdandır. 23 Temmuz 1986 tarihli nüshada benim İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olduğumu yazan ve bu dalda mastır yaptığımı söyleyen bu zındıklar, 19 Ocak tarihli nüshada eski bir din görevlisi olduğunu söylemekten utanmıyorlar. Lâik hukuk okumuş bir kimse olarak mı, ben din görevliliği yapmışım?(!)... Yine 23 Temmuz 1986 tarihli nüshada benim Avrupa Milli Görüş Teşkilâtı Başkanı olduğumu söyleyen bu zavallılar, 19 Ocak 1989 tarihli nüshada "Kadirîler tarîkatı lideri" bulunduğumu söylüyorlar.*

*Bunların hangisi doğru?!... Daha ne söyleyeyim ve hangisine cevap vereyim?... Meşhur sözdür, **"yalan söyleyen, unutkan olmamalıdır!"***

Dün söylediğini bugün tekzip eden bu yahudi-mason güdümlüler bu kadar yalanı herhalde okuyucu kaybetmek tehlikesine aldırış etmeksizin sebepsiz yere yazmıyorlar. 1970'li

yıllarda Avrupa'daki satışları düşük olduğundan, konferanslarıma geniş kalabalıkların resimleriyle tam sayfa halinde yer verdiklerini ne de çabuk unutmuş bulunuyorlar. O zaman konferansıma gelen gurbetçi vatandaşlarımızın kendi resimlerinin dercedilmiş olmasından doğan bir alâkayla bana yarım sayfa bazan tam sayfa yer vermiş bulunan bu mâhud gazetenin bugün tiraj ihtiyacı mı kalmamıştır? Ne gezer! Menfaatine rağmen müslümanlara rehberlik edenleri karalamak için çok büyük bir gâyenin peşinde bulunmak gerekmez mi? Bu ölçüde saçmalıklara yer vermek için ne denli şaşkınlık içinde bulunmak gerektiğini hesap güç değildir. Beni eserlerim, gazetem ve konferanslarım dolayısıyla Türkiye'de de Avrupa'da da milyonlarca insan tanır. Bu kadar yalan ve tezvirâtı görünce beni yakînen tanıyan bu adamlar, Hürriyet Gazetesi için ne düşünürler?.. Herhalde, ben bu gazetenin din düşmanı olduğunu anlatmak için ne söylesem onların şu kendi faaliyeti kadar müessir olamazdı!

Bu yalanların bir diğer sebebi de, benim yeniden Türk vatandaşlığına alınmam için mürâcaat etmiş bulunmamdır. Zira ilk yayınları (23 Temmuz 1986) mürâcaatımın hemen akabinde olmuştur. ***"Videolu Cumhuriyet Düşmanları"*** *serlevhası ile verilmiş olan mâhud haberdeki yalanlarla "böyle bir adamı mı vatandaşlığa kabul edeceksiniz?" denilmek istenmiştir.*

Bu yılın Ocak ayında ***Özal****'ın:*

«-Vatandaşlıktan çıkarılanları biz çıkarmadık, bu iş askerî hükümet zamanında oldu. Haksız olarak vatandaşlıktan çıkarılanlar varsa, mürâcaat etsinler» demesi üzerine mürâcaatımı yeniledim. Bunun üzerine benzer yalanlarla yeniden bana hücuma geçtiler. Sebep aynıdır. Ben mürâcaatımda ispat ettim ki, vatandaşlıktan çıkarılmam kanunsuzdur. Zira dönmeye dâvet edildiğim zaman, İngiltere'de hastahânede yatıyordum. Adım atacak halim yoktu. Resmî makamlara mürâcaat ederek, mehil istedim. Rahatsızlığımı gösteren ra-

por gönderdim. Bunlar hiç kaale alınmadı. «Bu durumda yapılan muâmele kanunsuzdur, düzeltilmesi gerekir!..» dedim. Böylece yeniden vatandaşlığa alınmama kanunî bir mâni bulunmadığını görenler, aynı tezviratı tekrarlamak ve iki yayın arasında sadece bir kaç tanesini, işâret ettiğimiz mübâyenetlere (aykırılıklara) yer vermek gülünçlüğüne sürüklenmekten nefislerini men edemediler.

Ne demeli, ***it ürür, kervan yürür!...***

Türk olmak müslümanlıktan sonra bana Cenab-ı Hakk'ın bir mevhibesidir, o bazı kimselerin ihsanı değildir ki; böyle hot be hot geriye alınabilsin! Muazzam İslâm mefkûresi, kararmış vatan âfâkını aydınlattığı gün, bu dinsizlerin topuyla birden hesaplaşacağız! O gün de uzak değildir!"[144]

b- Rahmetli **Turgut Özal** reisicumhurluğa namzetliğini koyduğu zaman, aynı Hürriyet Gazetesi (15 Ekim 1989 tarihli nüsha) manşetinde şu tezvîrâta yer verdi: **"Özal'ın Başkanı Olduğu Millî Kültür Vakfı'ndan ATATÜRK DÜŞMANINA ÖDÜL"**

Sekiz sütunla, seksen punto harflerle verilen bu haberin hemen altına **"Lozan Zafer mi, Hezimet mi?"** isimli eserimin ikinci cildinde yer alan bir resmi dercetmiş ve resmin altına yirmi dört puntoyla **"Atatürk Düşmanı Yobaz"** ibâresini kondurmuş, bunun altına da **"Kadir Mısıroğlu,** 1971 yılında Atatürk'e hakaret ve lâikliğe aykırı davranmaktan hapse mahkûm oldu. 1974 affıyla çıktı." diye yazmıştır. Bu resim dercettiğimiz fotokopide görüleceği üzere bir zincir içindedir. Burada bir nebze o zincirin hikâyesini anlatmak isterim. Bakırköy Akıl Hastahanesi'nden Cerrahpaşa'ya gelirken bileklerime seksen santim uzunluğunda bir zinciri dolamışlar ve bunu da bir asma kilitle kilitleyip, kelepçe yerine kullanmışlardı. Hastahâneye geldiğimde zinciri pek tabiî olarak çözmüşler, fakat orada yatmam kararlaştırıldığında o zin-

[144] Sebil Dergisi (Almanya Nüshası), sayı; 11, sh. 8-9

cirle beni ayağımdan karyolaya bağlamaya teşebbüs etmişlerdi. Profesör **Ayhan Songar**'ın mümânaatı ile bu önlenmiş, fakat biri ayağıma, biri de bileklerime bağlanmak üzere hazır edilmiş olan bu iki zincir tahliyem esnasında başımda bekleyen iki jandarmaca gardıropta unutulmuştur ki, bunlar hâlen elimde mahfuzdur.[145]

Binâenaleyh dercedilen fotoğrafın etrafındaki zincir ressam tarafından çizilmiş, hayâlî bir şey olmayıp bu gerçek zincirin fotoğrafıydı. Hürriyet Gazetesi bu manşetin altına **Özal**'ın vaktiyle ödül vermiş olduğu **"Osmanoğulları'nın Dramı"** isimli eserimden alınmış küpürlere yer vermiş ve bunlar, **"Kadir Mısıroğlu**'nun ödül verilen kitabında hem Atatürk, hem de Kurtuluş Savaşı'nı küçük düşürücü, **Sultan Vahideddin**'i ise övücü ifadeler kullanılmış, kitabın hemen her tarafında Atatürk'e de dil uzatılmış" sözlerine yer verilmiştir. Bu kitaba sathî bir sûrette göz atınca orada yakın tarihin birtakım setredilmiş gerçeklerinin anlatılmış olduğu ve kimseye hakâret kasdı taşımadığı görülür. Esasen öyle en küçük bir hakaret mevzubahis olsaydı, **M. Kemal Paşa** hakkındaki 5816 kanuna istinaden toplatılmış ve dâvâ açılmış olması gerekmez miydi? Halbuki bugüne kadar müteaddid baskısı yapılmış bu eser hakkında hiçbir adlî tahkikat yapılmış değildir. Şu hakikat, gazetenin değerlendirmesinin ne kadar yalan ve yanlış olduğunu isbata kafidir. Ama ne var ki bu haberin üzerinde katran tüccarı **"Emin Çölaşan"** imzası vardı. O, bu Dünya'ya Müslümanları karalamak üzere gönderilmiş olduğuna nazaran bu tezviratı O'nun ve Hürriyet Gazetesi'nin tabiî bir icraatı olarak kabul etmek gerekir. Başlığın altında üç spot yer almaktadır.

---

[145] Bu zincir hikâyesinin tafsilâtı için bakınız: **Kadir Mısıroğlu-Geçmiş Günü Elerken**, c; II, sh. 300 vd.

aa- "Özal'ın başkanlığını yaptığı vakfın 1976 yılında bütün eserleriyle Atatürk düşmanlığı yapan **Kadir Mısıroğlu**'na özel ödül verdiği belgelerle ortaya çıktı."

Adama sormazlar mı: Bu gizli bir şey mi? Kitabın giriş kısmında bu, haber olarak verilmiş bulunduğu gibi teşekkür konuşmam da dercedilmiştir. On üç sene sonra eski bir olayı manşete çekme gazeteciliğin ne **"ahlâk yasası"**yla[146], ve ne de normal mantığıyla izah olunabilir.[147] Bu, ancak **Özal**'ın cumhurbaşkanı olma arzusuna engel olabilmek maksadıyla okuyucuya sunulmuş bir temcid pilâvından başka nedir?

İkinci spot:

bb- "12 Eylül'den sonra yurtdışına kaçan ve Türk vatandaşlığından çıkarılan **Kadir Mısıroğlu,** hâlen Almanya'da şeriatçı faaliyetleri örgütlüyor."

Almanya'daki faaliyetlerimi bu eserde tafsîlâtıyla yazdım. Her islâmî gayreti, şeriatçılık olarak adlandıran ve ona karşı bir tavır alan bu insanların düşman olarak hedeflerinin İslâm'dan başka bir şey olmadığı bu vesîleyle de görülüyor.

---

[146] Menşei Kur'ân ve İslâm kültürü olan kelimelerden kurtulmak (!) istikaametindeki dil tahripkârlığı öyle bir cinnet derecesine varmıştır ki, uydurulan kelimelerin, dilin asırlardan beri tekevvün etmiş yapısını hiçe saymak istikametinde pek çok yanlışa vücud vermiştir. Onlardan biri de bu **"yasa"** kelimesidir. Yasa, aslen sarı ırktan bir moğol olduğu halde İslam düşmanlığından dolayı benimsenmiş ve müslüman Türk Milleti'nin mefâhirine ithal edilmiş olan **"Çingiz (Cengiz)'in Yasası"**ndan alınarak **"kaanun"** yerine ikame edilmek istenmektedir. Halbuki yasa, bir yasaklar mecmuasını tedâî ettirir. Aslında, Osmanlılar da bu kelimeyi sırf nehiyleri ihtivâ ve ifâde etmek üzere **"Yasağ-ı hükümdârî"** sûretinde kullanmışlardı. Esâsen Cengiz Yasası da bu mâhiyettedir. Halbuki "kaanun", **"nehiyler"** (yasaklar) ile birlikte **"emirler"**de ihtivâ eden bir metindir. Meselâ **"Teşkilât-ı Esâsiye Kanunu"** yerine bugün **"Anayasa"** denilmektedir. Bu demek midir ki, o metin sadece yasakları ihtivâ eder.

[147] Bu durum meşhur bir yeniçeri fıkrasını hatıra getirmektedir. Rivâyet olunur ki, yeniçerinin biri her nedense kızmış bulunduğu bir yahudiyi kılıçını çekip öldürmeye kastedince, yahudi:

"-Aman ağam, aman paşam!.. Ben sana ne yaptım, beni niye öldürmek istiyorsun?!" deyince, yeniçeri şu karşılığı vermiş:

"-Ulan siz **Hazret-i İsâ**'yı çarmıha germişsiniz!.." Yahudi cevap vermiş:

"-Aman paşam, benim o işle ne alakam var? O binyedi yüz sene evvel olmuş bir iş!" deyince, yeniçeri şu karşılığı vermiş:

"-Zararı yok, eskiden olmuş olabilir. Ben bu işi şimdi duydum!.."

Zira **"şeriat"**, İslâm'dan ayrı bir şey değil, O'nun içtimâî hayata âid hükümlerinin adıdır. Bu da benim şahsımı vesîle kılarak **Özal**'ın önünü kesmek gayretinden başka bir şey izâh olunamaz.

Üçüncü spot ise:

cc- "Kadir Mısıroğlu, kendisine ödülün verildiği törende yaptığı konuşmada **Özal**'a teşekkür ederek..." girizgâhıyla **Özal**'ın şahsında vakfa karşı ifâde ettiğim teşekkürü dercetmiş. Aman ne büyük suç! Adam böyle bir manşet atınca ve o manşeti besleyecek ve teyid edecek bir şey bulamayınca işte böyle mâsumâne cümleleri derce mecbur kalacaktır. Haberin devamında (aynı gazete, sayfa 12) yer alan uzun metni okuyanlar, bunda suç sayılacak hiçbir şey bulamayacakları gibi güdülen maksadın ne olduğunun dercedilen şu satırlardan kavramakta güçlük çekmezler:

"**Turgut Özal**, şimdi Türkiye Cumhuriyeti'nin en yüce makamına soyunmaktadır. O makama soyunan bir insanın geçmişte "m u k a d d e s â t ç ı" kuruluşların başındayken yaptığı icraatın hesabıyla birlikte, **Atatürk** düşmanlarına verdiği ödüllerin hesabını da o makama seçilmeden önce vermesi gerekmektedir."

Bu adamlar, İslâm aleyhine kullanmak imkânı olduğu zaman habbeyi kubbe yapmakta doğrusu çok mâhirdirler. Vatandaşlıktan atılmayı suç sayan bu kimseler, bilmiyorlar mı ki, 12 Eylül'den sonra on üç bin kişi vatandaşlıktan çıkarılmış ve bunlar bilâhare idârenin sivile geçmesiyle tekrar vatandaşlığa kabul edilmişlerdir. Bunların hepsi de vatan hâini miydi? Öyleyse niye kısa bir müddet sonra geriye alındılar? Yoksa onları bir kaanunla geriye alan parlamentoyu mu vatan hâinliğiyle itham eedceğiz?!..

"Çamur at, izi kalır!.." mantığıyla gerçekleşen bu tezvîrat mezkûr gazetede **Emin Çölaşan**'a inhisar etmemiş, O'nun bu

Hürri

Türkiye Türklerindir

15 EKİM 1989 PAZAR

Kurucusu: Sedat Sin

Özal'ın başkanı olduğu Tü

Atatürk düş

Atatürk düşmanı yobaz

Kadir Mısıroğlu 1971 yılında Atatürk'e hakaret ve küfüğe aykırı davranmaktan hapise mahkûm oldu. 1974 affıyla çıktı

Emin ÇÖLAŞAN

Özal'ın başkanlığını yaptığı vakfın, 1976 yılında bütün eserleriyle Atatürk düşmanlığı yapan Kadir Mısıroğlu'na özel ödül verdiği, belgelerle ortaya çıktı.

12 Eylül'den sonra yurt dışına kaçan ve Türk vatandaşlığından çıkarılan Kadir Mısıroğlu, halen Almanya'da şeriatçı faaliyetleri örgütlüyor.

Kadir Mısıroglu, kendisine ödülün verildiği törende yaptığı konuşmada, Özal'a teşekkür ederek şöyle demişti: 'Bu dirayeti ve liyakati gösterdiklerinden dolayı muhterem Türkiye Millî Kültür Vakfı mütevelli heyetini, onun degerli Başkanı Turgut Özal Bey'in şahsında tebrik eder, teşekkürlerimi arz ederim.'

● 12. sayfada

yet

avl 1896-1953

D 7636 A

Almanya	DM 1.20
Avustralya	A$ 2
Avusturya	ÖS 9
Belçika	BF 25
Danimarka	DKr 7.50
Fransa	FF 4
Hollanda	Fl 1.50
İngiltere	£ 0.50
İsveç	SKr 8
İsviçre	SFr 1.10
İtalya	L 1200
Lüksemburg	LF 27
Norveç	NKr 6.50

15.10.1989
Sonntag
Nr. 42 • 15000

Bülent Ersoy'a saplanan 5 kurşundan 4'ü çıkarıldı

● Bülent Ersoy'u ameliyat eden doktorlar, "Kurtulması bir mucize oldu. Kurşunlardan biri üç santim daha yana kaysaydı, omiriliği zedeleyip felç olmasına yol açardı" dediler.

● 10. sayfada

...kiye Millî Kültür Vakfı'ndan

...manına ödül

...r diyulmaya başlanmıştı.

...n Vahideddin, ufukta beliren vahim tehlikelere ...dolu da bir mukavemet hareketi düşünüp, bunu ...i işgal kuvvetlerine rağmen en dikkatli bir ş... ...aldı. Bu cümleden olarak yaverlerinden M. Ke... ...yı geniş selâhiyet ve imkânlarla teçhiz ederek ...ya gönderdi. İşte, yakın tarihimizde «M i l l î M ü c a d e l e» adı verilen Türk - Yunan Muhârebe... ...n neticesi olan zaferin gerçekleşmesini sağlayan ...ın ilki ve en ehemmiyetlisi budur. Bu da Sultan ...ın'ın eseridir.

...k bu büyük, fakat talihsiz pâdişahın ... ...a... y ı İ n z i b â t i y e ...nin ... ve ... ...ların isdârı gibi M. Kemal Paşa ve O...

...ıkı Millî Mücâdele dâsitânı şan ve şereflerle dolu olan umûmî târihi içinde iddia ve ifâde edildiği kadar ehemmiyetli bir mevkii hâiz değildir. Aşağı yukarı muşâ... ...vi kuvvetlerle Yunanistan gibi küçük bir devlete karşı gerçekleştirilmiştir. Ancak ... ...

... bu Türk ... ... bulunduğunu ... ... Bu sebeple asıl sevincim şahsım adına değil Türk ... bayatı adınadır. Ben de bilmukabele olarak bu ... ve ... gösterdiklerinden dolayı muhterem «TÜRKİYE MİLLİ KÜLTÜR VAKFI» muhterem hey'etine, O'nun değerli başkanı TURGUT ÖZAL Bey'in şahsında tebrik eder, teşekkürlerimi arz ederim.

İşte belgeler

Kadir Mısıroğlu'nun ödül verilen kitabında hem Atatürk, hem de Kurtuluş Savaşı'na küçük düşürücü. Sultan Vahdettin'i ise övücü ifadeler kullanılmış. Kitabın hemen her tarafında Atatürk'e de dil uzatılmış.

...rkekler de kaçar (4)

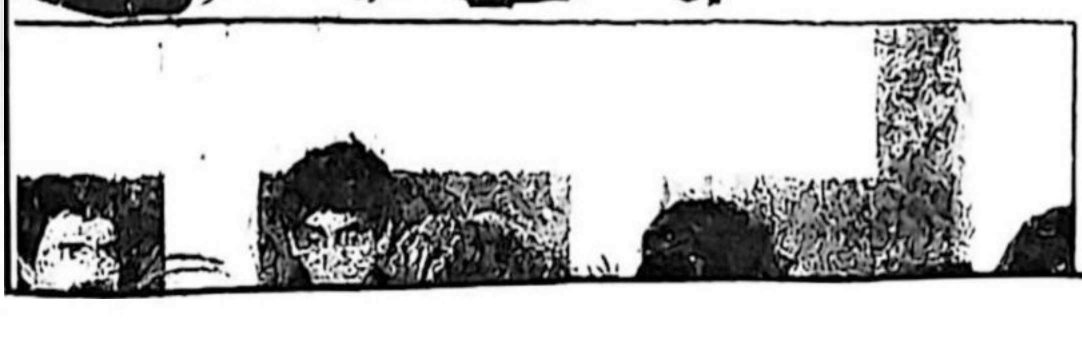

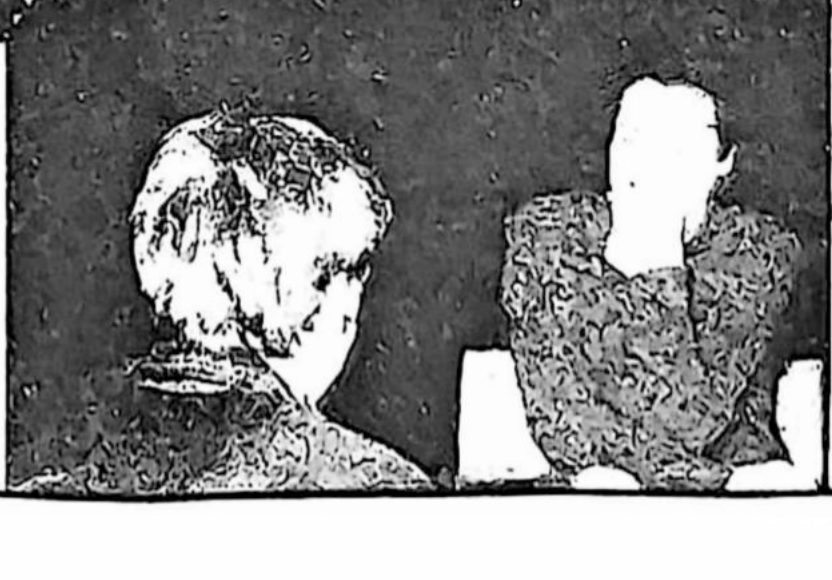

haberi yayınlamasından hemen sonra bu gazetenin İslâm düşmanı ve İslâmiyet hakkında sonsuz bir cehâletin kurbanı olan bir kısım yazarcıklar da bu kampanyaya katılarak tezvîratın aktüalitesini devam ettirmeye uğraşmışlardır. Bunlardan birisi galiba yazıları sadece Hürriyet'in Avrupa nüshasında yayınlanan **Tahsin Öztin**[148] ile **Oktay Ekşi**[149]'dir. Bunlar da Hürriyet'in ertesi günkü nüshasında bu haberden hareketle âlimâne (!) yazılarıyla benim vatan hâinliğimi (!) gûya isbata çalışmışlardır ki, bu tezvîrat da **Emin Çölaşan**'ınkinin üzerine imal-i fikr etmekten ibâret olduğu cihetle ayrıca cevaplandırmaya değmez. Ancak bu arada Hürriyet Gazetesi'nin muhabirleri benimle görüşmek için teşebbüse geçtiler. Maksatları haberi temcid pilâvı gibi birkaç gün uzatma imkânını elde ederek merhum **Turgut Özal**'a reisicumhurluğa giden yolda psikolojik bir engel çıkarmaktı. Mürâcaatlarını reddettim, ısrarlarına aldırmadım, fakat bir gün Limburg'daki fabrikamızın üst katındaki ikametgâhımın kapısı çalındı. Açar açmaz üzerime flâşların patladığını hissettim ve gelenlerin Hürriyet Gazetesi mensupları olduğunu kavramakta gecikmedim. Onları kabul etmeyeceğimi söyleyerek kapıyı kapatmaya uğraşırken başlarındaki, sonradan isminin **Fatih Güllapoğlu** olduğunu öğrendiğim zat:

"-Bir türk ve müslüman, misafirini böyle mi karşılar?! Tamam beyânât verme, bir şey söyleme... İçeri girelim, bir çayını içelim, bu kadar yoldan geldik!" deyince onları içeri aldım, çay ikram ettim. **Fatih Güllapoğlu** kendini takdim ettikten sonra dedi ki:

"-Bak, bizim gazetede senin aleyhine bir yayın yapıldı. Biz sana geldik. Bu bir cevap verme imkânıdır. Bunu kullanır da gazetenin yanlışlarını cevaplandırırsan, sana namus şeref

---

[148] Bakınız: 18 Ekim 1989 tarihli **Hürriyet Gazetesi**'nde yayınlanan **Tahsin Öztin** imzalı ve **"Özal'ın Açıklaması Merak Edilir"** başlıklı yazısı...

[149] Bakınız: 18 Ekim 1989 tarihli **Hürriyet Gazetesi**'nde yayınlanan **Oktay Ekşi** imzalı ve **"Atatürkçülük Lâikliktir"** başlıklı yazı..

sözü veriyorum ki, söylediğin her şeyi ben buradan gazeteme faksların. Ama onların bunu aynen yayınlayacaklarını garanti edemem. Fakat şöyle düşünelim: Kolunu, bacağını budayarak az bir kısmını yayınlasalar bile senin için bu dahî asgarîden bir kâr olmaz mı?"

Bu düşünce bana mâkul geldi ve bundan dolayı kendilerine gazetelerindeki yayın hakkında beyânatta bulundum, hatta daha eski yayınlarını gösterdim. Bir zamanlar Almanya'daki nüshalarında sırf tiraj maksadıyla konferanslarımdan tam sayfa ve resimli olarak birçok defa yayın yapmış olmalarına rağmen daha sonra çeşitli vesîlelerle vâkî olan aleyhimdeki yayınlarına temas ettim. Bunlarla ilgili gazeteleri gösterdim ve gerekli cevapları verdim. Lâkin bu cevaplar Hürriyet'in müteakip günlerde çıkan nüshasında[150] kuşa çevrildi. Sadece **Özal**'la ilgili maksatlarını gündemde tutmak için kullanıldı. Eh, ne yapalım, "niyet hâlis olmayınca, amel bu kadar düzgün olabilir!" diyerek meseleyi kapadım. Bunu Sebîl'deki iktibâstan aynen naklediyorum:

"Şimdi de bu röportaja, Zaman Gazetesi'nin 18 Ekim 1989 tarihinde nasıl -muttalî olabilmişse- ne şekilde yer verdiğini görelim:

"Zaman Gazetesi'nin hakşinaslıklarından biri de Hürriyet'in geçen sayımızda cevapladığımız mâhud iftiralarına karşı yukardaki beyanlarımıza 18 Ekim 1989'da yer vermiş olmasıdır. Onu da teşekkürlerimizle okuyucularımıza takdim ediyoruz.

*"**Hürriyet** gazetesinde geçtiğimiz günlerde hakkında yayınlanan **"Atatürk düşmanına ödül"** adlı haberle ilgili olarak bir açıklama yapan **Kadir Mısıroğlu, "Güneş balçıkla sıvanmaz!"** dedi.*

---

[150] Bkz. 23 Ekim 1989 Tarihli **Hürriyet Gazetesi**'nde yer alan **"Atatürk Düşmanı Kadir Mısıroğlu'nu Almanya'da Bulduk."** serlevhalı haber.

Hürriyet Gazetesi'yle eskiye uzanan bir düşmanlıkları olduğunu kaydeden ***Mısıroğlu,*** *Gazete'de (Hürriyet) 15 Nisan 1974 tarihinde yayınlanan* ***"Osmanoğulları'nın Son Oyunu"*** *adlı bir yazı dizisindeki yanlışlıklardan ötürü Sebil dergisinde (Aslında Millî Gazete olacak) açıklamalarda bulunduklarını söyledi. Hürriyet'in yanlışlıklarını gösterdikleri için o tarihten bu yana kendisine ve inançlı kişilere karşı düşmanlığını artırdığını belirten* ***Mısıroğlu,*** *kendisine ödül verilmesiyle ilgili olarak da,* ***"Bu kitap 1974 yılında yayınlanmış, Türkiye Milli Kültür Vakfı tarafından da bize hususi jüri armağanı aynı yıl verilmiştir.***

Aradan 15 sene geçmiştir. Hürriyet bana karşı saldırılarını bir müddet önce de sürdürmüştü. Güya Beni İngilizler finanse ediyormuş! Hayatı boyunca İngiliz siyâseti aleyhine yazıp konuşmuş olan Kadir Mısıroğlu'nu bu millet neden finanse etsin. Gazete kendini gülünç duruma düşürmekten başka birşey yapmamış" *şeklinde konuştu.*

Kadir Mısıroğlu *şunları söyledi:*

"Bu gazetenin, hakkımdaki yalan haberleri sebepsiz yazdığını sanmıyorum. (1970'li yıllarda Avrupa'daki satışları düşük olduğundan konferanslarıma geniş kalabalıkların resimleri ile yer vermiş bulunduklarını ne çabuk unuttular. O zaman konferansıma gelen gurbetçi vatandaşlarımızın kendi resimlerinin yayınlanmasından doğan bir ilgi sonucu gazeteyi alacakları düşüncesi ile bana bazan yarım sayfa, bazan tam sayfa yer vermiş bulunan bu mâhud gazetenin bugün tiraj ihtiyacı mı kalmamıştır?"[151]

B- MİLLİYET GAZETESİ'NİN TEZVÎRATI

24 Şubat 1990 tarihli Milliyet Gazetesi **Cemâleddin Kaplan** aleyhine vâkî neşriyâtı bahane ittihaz ederek **"Cemâled-**

[151] Sebil Dergisi sayı: 18, sh. 5.

24 · ŞUBAT · 1990

Cemalettin Kaplan'dan sonra şimdi de Kadir Mısıroğlu

Kara Ses iki oldu

● Türk vatandaşlığından çıkarıldıktan sonra uzun süre İngiltere'de kalan, daha sonra Almanya'ya geçerek buradaki vatandaşların din duygularını sömüren Kadir Mısıroğlu, Kara Ses gibi Atatürk, İsmet İnönü ve Celal Bayar'a çirkin sıfatlar yakıştırdı

● Hazırladığı video kasetlerle para toplamaya çalışan Mısıroğlu avukatlık unvanından da yararlanarak, Yahudiler gibi iktisadi ve ilmi güç haline gelmek için bize katılın çağrısı da yapıyor HABERİ 7. SAYFADA

"Kara Avukat" Mısıroğlu, ...

Bakü'de gözaltındaki arkadaşlarımızla görüşme izni çık...

Moskova'...
olumlu y...

HABERİ ...

'Kara Avukat' Ata'ya İnönü'ye dil uzattı

O. Veli CANSEVER • HAMBURG

"İkinci kara ses" beyin yıkıyor
'Sapık' fikirler

● Türk vatandaşlığından çıkarılan ve Almanya'da şeriat propagandası yapan Kadir Mısıroğlu'ndan inciler • Hiçbir padişah Mustafa Kemal kadar kanun tanımaz bir idare tatbik etmedi • İnönü Ermeniydi, Bayar, ondan da dinsiz • Her Türk Hz. Peygamber'in küçük bir modelidir

• O. Veli CANSEVER. • HAMBURG

FEDERAL Almanya'nın Köln kentindeki ... Cemalettin Kaplan'dan sonra "İkinci Kara Ses" olarak anılan Kadir Mısıroğlu, gurbetçilerin "beynini yıkıyor." ...

Kadır Mısırloğlu beyin yıkama yarışında

3 · MART 1990

din Kaplan'dan Sonra Şimdi de Kadir Mısıroğlu: Kara Ses İki Oldu" serlevhalı haber yayınıyla bu tezvîrat kampanyasında beklenen yerini aldı. 3 Mart 1990 tarihli nüshasında ise **"Kara Avukat: Ata'ya, İnönü'ye Dil Uzattı"** serlevhasıyla -doğruysa- Hamburg'dan **O. Veli Cansever** imzasıyla bir yazıya yer verdi. Aynı imza ile;

"İkinci Kara Ses Beyin Yıkıyor, Sapık Fikirler" başlığını taşıyan yazıda, eline geçirdiği bir video bantından çeşitli nakiller yaparak bize saldırmıştır. O zaman Almanya'da yayınlanan Sebilimizde **"İslâm Düşmanlarının Sermâyesi Tükendi"** serlevhasıyla bu tezvîrâta şu cevabı vermiştim:

"Nice zamandan beri İslâm dışı düşüncelerin silâhşörlüğünü yapan birtakım bedbaht kalemler belli karargâhlarda toplanarak birbirleriyle akortlu yalan ve tezvîrât kampanyası ile Müslümanları "bazı makamlar" a jurnal etmeyi âdet haline getirmişlerdir. Bunlar her gün biraz daha gelişmekte olan islâmî harekâtın şâşaası karşısında karanlık dehlizlerde saklanan yarasalardan farksızdırlar.

Lâkin uzun bir tecrübe devresinden geçtikleri için şimdiye kadar pek tâlimli görünüyorlardı. Biri bir yalan uyduruyor, diğeri ötekine atfen birkaç gün sonra bunu tekrarlıyordu. Bazen de bir dış gazetede böyle bir tezvîrâta âlet edilecek bir İslâm düşmanı bulunuyor, ona yazdırılan bir talihsiz haber veya makale ciddi bir kaynağa atıfta bulunuyormuşcasına Türkiye'de tekrarlanıyordu. Bunlara dâir gazetemizi takip edenler şimdiye kadar pek çok misalle karşılaşmışlardır.

Bu defa yalnız ahlâkî bakımdan değil, gazetecilik bakımından da skandal sayılabilecek bir tezvîrât, aldatıcı bir ciddilik gösterisi içerisinde bulunan Milliyet Gazetesi'nde bizim hakkımızda tezgahlanmıştır. Şöyle ki; bu gazeteyi takip edenler bir haberin noktası virgülüne kadar aynı olmak şartıyla aynı gazetede on gün arayla tekrarlandığına şâhid olmuşlardır. Bu zuhûlen (unutma ile) olamaz. Zîrâ muhteva muhafaza

edilip sadece başlık ve takdim ufak bir değişikliğe uğratılarak yeni bir şeymiş gibi okuyucuya sunulmuştur.

Gerçekten Milliyet Gazetesi'nin 24 Şubat tarihli nüshasını görenler, orada ***"Kara Ses İki Oldu"*** *serlevhalı bir habere şahid olmuş ve hakkımızda bir video bantına atfen yapılmış olan tezvîrâtı müşâhede etmişlerdir. Aynı gazeteyi takip edenler bu defa 3 Mart tarihli nüshada "İkinci Kara Ses Beyin Yıkıyor" ve "Sapık Fikirler" serlevhasıyla aynı haberin tekrar edildiğini görmüşlerdir. Üstelik bu her iki haberde de bize atfedilen ve bir video bandından aktarılan cümleler bugün "efkâr-ı âdiye" olmuş sözlerdir. Artık herkesin ağzında gezmektedir. Bunlar ne yapmak istiyorlar? Yoksa uydura uydura artık sermayeleri tükendi de yeni bir yalan uydurmakta güçlük mü çekiyorlar ki; bu şekilde bir haberi iki kere tekrarlıyorlar. Hem de ne haber!.. Konferans verileli yıllar olmuş. Herhalde bunlar için haberde zaman mefhumu mevzubahis değil.*

Sonra ben "İkinci Kara Ses" imişim. Be hey câhiller!.. Siz ne "Birinci Kara Ses" dediğiniz zâtın fikir, şahsiyet ve tesir sahasını ve ne de beni en küçük ölçüde tanımıyorsunuz. Tanısanız biraz daha isabetli teşhislerle karşımıza seviyeli bir hasım olarak çıkabilirdiniz. İslâmî harekâta o kadar uzaktan bakıyorsunuz ki, ne fikirleri, ne de şahsiyetleri doğru teşhis etmenize ve isabetle değerlendirmenize imkân yok! Size sadece acınır, zavallı bedbahtlar!.. Dünya'da sefil, âhirette rezilsiniz!.."[152]

C- DİĞERLERİ: HEM NALINA, HEM MIHINA!..

Diğer bir çok gazetede de çeşitli vesîlelerle lehte aleyhte hakkımızda pek çok yazı çıkmıştır. Bunların bazıları da hem

[152] Sebîl Dergisi sayı: 19, sh. 8-9

lehte, hem de aleyhte muhtevadadır. Dergimiz Almanya'da yayınlandığı esnada onlardan görebildiklerimizi şöylece değerlendirmiştim.

a- SÂDIK ALBAYRAK'IN YAZISI

"MİLLÎ GAZETE"nin medâr-ı iftiharımız yazarlarından biri olan arkadaşımız **Sâdık Albayrak** da bir vefakârlık örneği göstererek 25 Ocak 1989 tarihli yazısında hakkımızda aşağıdaki takdirkâr yazıları yazmıştır. Ancak daha önce 27 Aralık 1988 tarihinde merhum **Lütfi Göktaş** için yazdığı **"Siyâsette Vefa Örneği"** isimli yazıda:

*"1977'de Trabzon'dan ikinci defa seçilmişti, merhum **Lütfi Göktaş**... Fakat içinde bir burukluk vardı... Kendinden sonra gelen bir kaç aday listeyi delmek için **"tercihli oy"** kullanmak için bir **"yeraltı bildirisi"** bastırmış ve **"taraftarlarımızın büyük ekseriyetinin, adaylarımızın sıralanmasından memnun kalmadıkları inkâr edilemeyecek derecede ortada bir gerçektir. Pek çok kimse** "tercihli oy" **kullanacağını ifâde etmekte ve bu hususta da kararlı görünmektedir"** şeklinde bir gerekçeyle yola çıkmışlardı." tarzındaki ifadesiyle bizi sû-i zan altında bırakmıştı. Bu mevzuuda söylenecekler bir kitabın hacmini dolduracak kadar çoktur. Fakat ben **Lütfi Göktaş** arkadaşımızın artık ebediyete intikal etmiş olması dolayısıyla bu tarizi duymamazlıktan gelmeyi ve cevapsız bırakmayı tercih ediyorum. Umûmiyetle yazı ve eserlerinde tek kusuru acelecilik olan **Sâdık Albayrak**'ın sû-i zan tevlîd etmeye çok müsâid olan şu satırlarını da -ileride düzeleceğini umduğumuz acelecilik zaafına hamlederek size O'nun adı geçen diğer yazısında yer alan hakkımızdaki satırları ile başbaşa bırakıyoruz:*

ELEMLER VEREME DÖNÜŞMEDEN

*"Aradan dokuz yıl geçti.. Bu yıllar içinde, bir defa **Sayın Kadir Mısıroğlu**'nun sesini, bir arkadaşın bürosundan tele-*

fonla duymuş oldum.. Bundan başka bir görüşmemiz olmadı.. Vatan özlemi ile kıvranan ***Sayın Mısıroğlu****'nun yazarlığı, araştırmacılığı Türkiye'nin sınırlarını aşmış. Batı dünyası ile Arap âleminde haklı bir şöhret kazanmıştı...*

Dostumuz ***Avukat Orhan Töz****'ün takip ettiği dâvâları sürerken,* ***Kadir Bey****'in oğlu, genç* ***Sunusî****'de yıllarca ana-baba özlemi içinde yaşayıp durmuştu...* ***Ana-baba-kardeş özlemi ile, Sunusî*** *altı-yedi yıl Türkiye'den çıkamadı... Pasaport verilmedi...* ***Kadir Bey****'in eski "dost"ları da hükümet çevrelerinde etkili olup,* ***Sunusî****'ye bir çıkış* ***"izni"*** *alamamışlardı...*

Şimdi ise, yıllarca eserleri ile Osmanlı Devleti'ni parçalamak isteyip de asırlar sonunda emeline ulaşan ***Kraliyet İngiltere****'sini belge eserleri ile tarih önünde mahkûm eden* ***Kadir Bey,*** *tarikatçılık ithamı ile "şeyh"liğe aday gösterilmektedir(1)...*

Bu ülkenin kan ve canı üzerine taht kurup, harp zengini olarak tröstlere adım adım yaklaşanlar iftira edip, iz bırakmamak için her şeyi ***"mubah"*** *görerek ,saldırıyorlar...*

Tarikatler, Millî Görüşçüler ve Kur'an Kursları *mensupları yurtdışındaki vatan evlâdının yâd ellerde heba olmaması için yaptıkları çalışmalar, yerli yobazları ürkütmüş olacak ki, en olmadık çağ-dışı metotları kullanarak, Müslümanları suçlu duruma düşürmek istemektedirler...*

Son dönem yazar ve tarihçiler karşısında "pes!.." edenler, şimdilerde ülkedeki Batılı özgürlüğe sığınıp, bütün hakları ellerinden alınmış nice müslüman yazar ve tarihçilere saldırıyor, gerçekleri de dogmatik metodlarla saptırıyorlar...[153]

Sâdık Albayrak bu hakşinas yazısından takrîben bir yıl sonra (17 Ekim 1989) **Özal**'ın reisicumhurluğa seçilmesi hengâmında da benimle ilgili olarak şunları yazmıştır:

[153] Sebîl Dergisi sayı: 13, sh. 5.

BİR REZİLLİKTİR BU ORTAM ...

"Dergisinden gazetesine, ilâvesinden eklerine kadar, bir curcuna içinde, bir toplumu temelinden yıkıp, sefih ve rezillikte öncü bir Batılı yapıya kavuşturmak(!) istiyorlar!...

***Özal,** Cumhurbaşkanı olacakmış ya!.. Bir acâyip plân içinde, bir çıkış yolu arayanlar, geçmişe âid ufak, tefek hesapları gündeme getirmek için, **"vesika"** taharrisine giriştiler!..*

Girişimleri hep böyledir bunların!..

***Özal,** Cumhurbaşkanı olsa ne olur, olmasa ne olur ki!.. Sivil **Bayar** geldi, ne oldu ki, asker **Evren** yüzde 92 (?) okeyle (evetle) yedi yılı doldurmasaydı, ülke bir başka mecrâda seyretmiş olacaktı?..*

***Özal**'ın Başbakanlığında, 1983 öncesinde sahip olduğu imkânlarla **"gerici"** ve **"Atatürk düşmanı"** kişilere açık primler mi dağıttı ki???*

***Özal'**ın siyâsette etkili olduğu dönemlerde, muhafazakârlar hep pasif ve ofsaytta kaldı... Solcular da etkili ve ofansif bir tutum içinde, sürekli eylemde bulundular!..*

*Bir **Kadir Mısıroğlu,** oğlu ile görüşebilmek için beş yıl bekledi. O ne Türkiye'ye gelebiliyordu, oğlu da ne yanına gidebiliyordu!.. Oğluna pasaport verilmediği yıllarda, solcular ve eski sicillilerle bölücüler Moskova'dan Paris'e, Roma'dan Berlin'e uçabiliyorlardı!..*[154]

b- TEKLİF DERGİSİNDE BİR RÖPORTAJDAN

Bunu da yine Sebil'den nakledelim:

"İstanbul'da yayınlanan **Teklif Dergisi**'nin altıncı sayısında **Kâzım Karabekir** Paşa'nın damadı **Prof. Dr. Fâruk Özerengin** ile yapılmış uzun ve faydalı bir röportaja yer verilmiş. Bu röportajda bilvesîle bize ve neşriyatımıza temas edilerek denilmiştir ki:

---

[154] **Sâdık Albayrak,** Milli Gazete, 17 Ekim 1989 tarihli Almanya basımı'ndan.

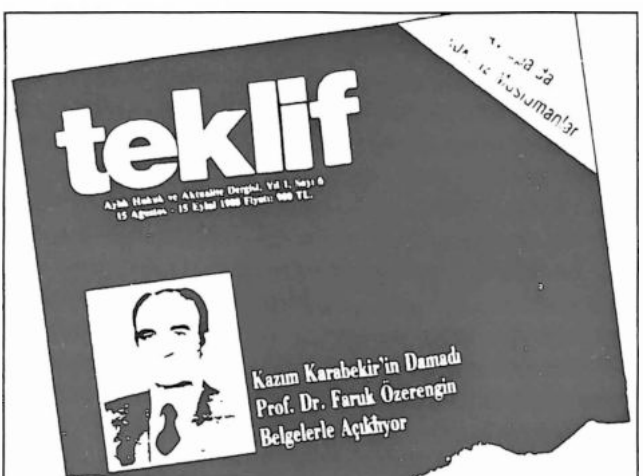

"Hocam düşmanların bizi fikrî yönden, zayıflatacağını, yok edeceğini ***Kâzım Karabekir Paşa*** *söylüyor,* ***Kadir Mısıroğlu,*** *Sarıklı Mücâhidler isimli kitabında bunu belirtmişti. İstiklâl Harbi'nin hem Osmanlı Sarayı'nda, hem Anadolu'daki hareketin dış güçlerin (ingiliz) yönettiği hususunda görüşleri var. Bu konuda bilgi rica etsek?*

O kadar çok söyleyecek şey var ki... *Kadir Mısıroğlu* ***"Sebil" Gazetesi'nde yazdı, tek o yazdı, üstü kapalı şekilde...*** *İsmet Paşa* ***soruyor,*** *Mustafa Kemal Paşa'ya:* ***Paşam diyor, İngilizler size "Dizbağı nişanı" vermiş (Dizbağı nişanı İngilizlerin en yüksek nişanıdır. Kimseye vermezler). Bu nasıl oldu, benim haberim yok" diyor. O da geçiştiriyor. M. Ke-***

mal Paşa... Diyor ki, "İngilizler beni sever de, onun için" diyor.[155]

Ben bir de tarihçilerden, Mütâreke zamanı, o bir seneye yakın, kısa bir süre içinde, İstanbul'da ileride söz sahibi olacak kimselerin faaliyetlerinin tam olarak meydana çıkartmalarını arzu ederim. Tam belgeleriyle... Bunda görülür ki; M. Kemal Paşa "Beni kim tutarsa, onun tarafındayım" şeklinde çalışmıştır. Bir taraftan sarayda zaten yâverdi, sarayda yükselme gayretleri içindeydi, bir taraftan hükümeti devirip meclise girip çıkmıştır hatta onun için Anadolu'ya gönderdiler, hükümeti devirme gayretleri içindeydi. Bir taraftan İngilizler'le sıkı ilişkiler içindeydi, bir taraftan İtalyanlar'la sıkı temâstaydı, herkesle sıkı temastaydı. Ama deniyor ki; doğru, memleketi kurtarmak için yol arıyordu, herkesle sıkı temastaydı ve yardımlar vâdediyordu. Kadir Mısıroğlu der ki; "Hilafetin kaldırılmasını İngilizler şiddetle istiyorlardı, ve bunu başardığı için M. Kemal Paşa'yı taltif ettiler. Çünkü Hilâfet İslâm birliğinin ve dolayısıyla İngilizler'in Ortadoğu'daki hâkimiyetini önleyici bir faktör idi. Bunu dağıtmak sûretiyle Ortadoğu'yu hakîkaten paylaştılar. Suriye'yi Fransızlar aldı, müstemleke yaptı. Irak'ı İngilizler aldı. En büyük petrol membaları... Mısır'ı İngilizler aldı, müstemleke yaptı. Hindistan'a daha önce girmişlerdi. Binâenaleyh Ortadoğu'nun en büyük zenginliğini, petrolle-

---

[155] Bu **"dizbağı nişanı"**nın hikâyesi böyle değildir. **M. Kemal Paşa**'ya İngilizler'in en büyük nişanı olan **"dizbağı nişanı"**nı verdiklerine dâir bunun ilk zikredildiği kaynak, kemalist inkılâbın kalemşörlerinden **Yakup Kadri Karaosmanoğlu**'nun **"Politika'da 45 Yıl"** isimli eseridir. Buna ilâveten **Celâl Bayar** da yüzüncü yaş gününde Tercüman Gazetesi'nde kendisiyle yapılmış olan bir röportajda buna temâs etmiştir. İşin doğrusunu anlamak isteyenlerin bu iki kaynağa mürâcaat etmeleri gerekir. Bununla beraber bu zikrettiğimiz kaynaklardaki mâlumât da nâkıstır. Fakat onun çıplak gerçeğini burada nakletmeye kânûnî bir engel mevcudtur: 5816 sayılı kanun!.. Ancak yukarıdaki kaynaklara bakanlar, hâdisenin burada nakledildiği gibi olmayıp **İsmet Paşa**'nın bir ara **M. Kemâl**'le arası açılması sebebiyle O'nu gıyâbında İngilizler'in kendişine **"dizbağı nişanı"**nı niçin vermiş oldukları yolunda bir ifşaatla tehdide yellenmiş olması ve bilâhare de hakârete uğramasından ibâret olduğunu görürler.

rini İngilizler ve Fransızlar paylaştı. II. Cihan Harbi de zaten onun için patladı. Çünkü Almanlar herşeyi kaybettiği için, bunları geri almak üzere tekrar silâhlandılar, teşkilâtlandılar. Onun için *Kadir Mısıroğlu* ***derdi ki; "Ben bunu ispat edeceğim" derdi ama, hâlâ Almanya'da ispat edemedi, niye ispat edemedi, bilemiyorum. Yoksa "Sarıklı Mücâhidler" kitabında okudum...*** *Kadir Mısıroğlu* ***ile de tanıştık, sohbet de ettik. İşte bir çok bilgiler de aldık."***

Kâzım Karabekir *Paşa'nın damadı* ***Prof. Dr. Fâruk Özerengin****'in bütün neşriyatımızı görmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Biz şimdiye kadar ispat edemeyecek olduğumuz bir şeyi söylemiş değiliz. Söylediğimiz her şeyi ispat etmişizdir. Ancak Türkiye'mizdeki hürriyetsizlik dolayısıyla hakikatin bütününü birden arzetme imkânını bulamamışızdır. Bu sebeble kitap ve konferanslarımızda hakikatleri kırılmış bir kıymetli vazodan birer parça göstermek nev'inden arzedip okuyucu ve dinleyicilerin bunları zihninde bütünleştirmesini sağlamaya çalışmışızdır. Bununla beraber* ***"M. Kemal Paşa Gerçeği"*** *üzerinde yazıp söylediklerimiz, bildiklerimizin yanında belki ancak yüzde on nisbetinde kaldığını itiraf etmeliyiz. Fakat bu yüzde ona bile tahammül edemeyerek başımıza belâ yağdırılmış olan bir ülkede gerçeğin tamamını söylemenin neye mal olacağını hesab etmek güç olmasa gerektir. Bundan dolayı bizi kınayanlar,*[156] *acaba şu, hakikati söylemek sûretiyle belâyı*

---

[156] Bu kınama keyfiyeti, başlıca iki sebeple vâkî olmaktadır:

a- Söylemediklerimden dolayı vâkî olan kınama:

Bunu yapanlar iki kategori insandır:

1- Uydurula gelmiş yalanların iğne batırılmış bir balon gibi patlayıp mahvolmasından korkan bir kısım İslâm düşmanları, komünistler, kemalistler ilh...

2- İslâmî mücâdelenin metoduna âid sâlim bir fikir sâhibi olmayan ve **"cihad"** mefhûmunun mâhiyet ve şumûlune vâkıf bulunmayan bir kısım müslümanlar.

b- Söylediklerimden dolayı kınayanlar:

Bunlar da ekseriyetle **"cinnet"** ile **"cesâret"**in farkına ilâveten bir de islâmî tefekkürde **"maslahat"**ın rolünü takdirden âciz olanlardır.

Bugüne kadar emsâliyle pek çok karşılaşmış bulunduğum bu gibi kınamalara şimdi bir yenisi eklenmiş bulunuyor. Hem yazdıklarımdan ve hem de yazamadıklarımdan dolayı beni kınayanlar. Bu keyfiyetin en tipik misâli **Turgut Özakman** isimli tiyatrocu

göze almak bahsinde bizim yaptığımızın kaçta kaçını yapabilmişlerdir?!..

Ah, ne olurdu hakikati çıplak bir sûrette ifâde etmenin be-

---

bir şahsın yazmış bulunduğu **"Vahideddin, M. Kemal ve Milli Mücâdele"** isimli hacimli bir eserdir. (Ankara, 1997).

Köpeksiz köy bulup, deyneksiz gezen bu kemalist rejim hâhişkârı kalemden sâdır olan bin sâhifeye yakın kitap benim öteden beri **M. Kemal Paşa** ve yakın tarihimizle ilgili beyanlarımı çürütmüş (!) olduğunu iddia ederek kitabını bitirmiş. Lâkin defâatle, 5816 sayılı kaanundan bahsederek bizim yazamadıklarımız için bu kaanunu bir bahâne olmak üzere ileri sürdüğümüzü iddiâ etmiştir. Bu iddiâya rağmen de ele aldığı fikirlerimizi mevzubahs ederken hemen her defâsında:

"Bak işte bu kaanuna rağmen doğru-yanlış her bildiklerini söyleyebiliyorlar. Öyleyse bu bahânenin bir hükmü olamaz!"meâlinde (Bakınız: age. Sh. 728 vd.) ifâdelere yer vermektedir. Her kemalist bir hakîkat sevgisini şahısperestliğe gâlib olarak, benimsemiş bulunan bu kemalist yazar eser te'lifini bir kemmiyyet mes'elesi sanmakta ve bizim 5816 sayılı kaanundan vâkî olan mağduriyet ve mazlumiyetimizin bilançosundan habersiz görünmektedir. Evet ben bu kaanuna rağmen -riske girerek- pek çok şey söylemiş ve yazmışımdır. Ancak bu yüzden ödediğim bedel hesaba katılırsa daha fazla riske girmekten ictinâb etmemi mâkul addetmeyecek bir vicdan sahibi tasavvur olunamaz!..

Kendisi bütün beyanlarında resmî görüşe müvâzî ve tasvibkâr bir ifâdede bulunmuş olmaktan dolayı ömründe bir gün bile hapis yatmamış olan bu gibi kimselerin şu tavrı "bekâra karı boşamak kolaydır" darb-ı meselini hatırlatan bir keyfiyettir. Kendisi benim, **M. Kemal Paşa** hakkındaki fikirlerimi güyâ red ve cerh ederken hiç mi o devre âid bir yanlışa veya tenkîdi mücib bir keyfiyete rastlamamıştır. Bu şüphesiz imkânsız bir keyfiyettir. O kadar karışık bir devirde bütün yapılanların doğru olduğunu iddiâ etmek akıl, mantık ve maslahat müvâcehesinde kabul edilebilir bir keyfiyet değildir. Kendisi de yiğitse bu kadar medhiyenin arkasından böyle tenkid mâhiyetinde bir iki şey söyleyebilmiş olsaydı, o zaman gününü görür, savcıların bu kaanunu nasıl anlayıp tatbik ettiklerine bizzat şâhit olurdu.

Bunun tipik misâli **Kazım Karabekir Paşa**'nın dâmadı **Faruk Özerengin**'dir. Bu zat kemalist bir kafa yapısına sahip olduğu hâlde kayınpederinden öğrendiği bir iki doğruyu ifâde etmiş olmaktan dolayı bu kaanundan bir buçuk yıla mahkûm olmuştur. Bir diğer misâl de merhum **Tahsin Demiray**'dır. O da 1960 yılında **Kazım Karabekir Paşa**'nın **"İstiklâl Harbimiz"** isimli eserini yayınlamaktan dolayı mâhud 5816 sayılı kaanuna istinâden taht-ı muhâkemeye alınmış, bundan ancak teşrîî masuniyet (dokunulmazlık) sayesinde ve uzun yıllar sonra paçayı kurtarabilmiştir.

Gariptir ki, **M. Kemal Paşa** hakkında boyuna medhiye va'z eden ve bütün fikirlerini rejime müvâzî bir muhtevâ ile takdim eden bu yazarcık, eserinin sonlarına doğru bütün yazdıklarını iptâle mahkum eden bir beyanda bulunmaktadır. Şöyle ki: Şahsî ahlâkı itibarı ile tahammül edilmez ve hoş görülmez bir şahsiyyet olarak mûsikîşinas **Richard Vagner**'e âid olmak üzere **Fâlih Rıfkı**'dan bir yazı iktibâs ettikten sonra, şimdi bu şahsın bütün kötülük ve çirkinliklerinin unutulduğunu çünkü arkada devâsa mûsikî eserleri bıraktığını ve kendisinin hep onlarla yâd edileceğini beyanla **M. Kemal Paşa**'nın da **Türk-Yunan Harbi**'ndeki başarısı (!) ve inkılaplarıyla anılacağını ifade etmektedir. (Bakınız: a.g.e. sh. 743) Şu keyfiyet bizim bütün tenkidlerimizi kabul

deli sadece düşmanın gayzını dâvet etmek olsaydı?!... Diğer taraftan dostlarınızın sizinle bir resim çektirmek kabilinden, beraberlikten ürkmeleri ve sizi tekabbül etmiş görünmekle kendilerine esinti kabilinden isâbet edecek olan musibetler-

manasına gelmez mi? Bu sûretle yuvarlandığı tezadın farkınavarmayan bu adam bana bir de ahlak dersi vermek üzere **Ömer Nasuhi Bilmen**'den naklen kitabının sonuna bir de "İslam Ahlâkı" diye (Bakınız: a.g.e. sh. 748) bir bahis açarak bize kendi hayatında zerresi bulunmayan İslâm ahlâkının temel esaslarını hatırlatmak yoluna gitmiş.

Bu vesileyle şunu da ifâde etmek isterim ki, bu eserin benden beklediği cevaplar 5816 sayılı kaanun müvâcehesinde verilemez. Çünkü bunun yazarı ile benim şartlarım aynı değildir. **M. Kemal Paşa**'yı medhetmekte bir beis yoktur. O'na ilâh bile diyebilirsiniz! Nitekim çok da denmiş olduğu hâlde burada bir dipnotun hacmi içerisinde bunları tâdât etmeye gerek yoktur. Ama tenkid edemezsiniz. Gerçek kaanun tenkidi değil hakareti suç saymaktadır. Lâkin tatbikat, tenkidin şumûlüne bile girmeyecek hâdiselerin dahî tecrim (cürüm sayma) mantığıyla yürütülegelmiştir. Bunun tipik misali merhum **Necip Fâzıl Bey**'in, **"Vahideddin"** isimli kitabıdır. Bu kitap muhtevada hiçbir değişiklik olmadığı halde üçüncü baskısında toplatılmış ve 5816 sayılı kaanuna istinâden açılan davada üstad bir buçuk seneye mahkûm olmuştur. Eğer **Prof. Dr. Ayhlan Songar Bey**'in imdâda yetişip, verdiği rapor olmasaydı Üstad hayatını hapishânede tamamlamış olacaktı. Şu cezalandırışın mâhiyetini kavramak için O'nun gerekçesine bakmak lâzımdır ki, o gerekçe de şudur: **Necip Fâzıl Bey, Mustafa Kemal Paşa**'nın zemmettiği **Sultan Vahideddin**'i methetmiş olmakla bu kaanunu ihlâl etmiş ve cezalandırılmayı hak etmiş telâkkî olunmuştur. Buna ilâveten Temyiz mahkemesinin şu hükmü de dikkate alınırsa mâhud kaanunun tatbikatının ne derecede çirkin ve zoraki te'villerle yürütülmekte olduğu anlaşılır. Temyiz mahkemesine göre **M. Kemal Paşa**'ya îmâ yoluyla tenkid dahî bu kaanunun şumûlüne giren bir suçtur. Şimdi sen gel de bu hukuk anlayışı karşısında **M. Kemal Paşa** ve O'nun yaptıklarını objektif bir sûrette tahlil et bakalım!

Bu hususta tebârüz ettirilecek bir gerçek de şudur: Bu çarpık rejimin hâhişkâr taraftarları sadece mâhud kaanunun derpîş etitği cezaları vermekle iktifâ etmemektedirler. Mal ve hatta can emniyyetine selbedecek bir sûrette -derin devlet mârifetiyle bir takım çirkin icraatlara tevessül etmektedirler. Bu keyfiyetin lâyıkıyla anlaşılabilmesi için **Geçmiş Günü Elerken** isimli hâtırât mâhiyetindeki eserime sathî bir sûrette göz atmak kâfîdir. Esâsen **Turgut Özakman** da, 5816 sayılı kaanunun derpîş ettiği cezalarla iktifâ etmeye niyetli olmayıp, bundan daha ağır müeyyideler gerektiği hususundaki görüşünü eserinin 742. sâhifesinde **"Son Söz"** isimli başlık altında açıkça ortaya koymuş bulunmaktadır.

Netice olarak zikrettiğim eseri görüp de benim bu güne kadar buna cevap vermekteki gecikmemi bir tekâsül (ağırdan alma) veya aczin eseri sananlar şimdilik onu benim kitaplarımla mukâyeseli bir sûrette okumalıdırlar. Zira bu kitaba verilecek cevap için 5816 sayılı kaanunun ilgâsını beklemekten başka bir çâre yoktur. Bu da Avrupa Birliği'ne girmeye hazırlanan Türkiye için en şiddetli bir lâzımedir. Ömrüm öyle bir gün görmeye kifâyet ederse bu yazarcık hakettiği cevabı alacaktır! Fakat ne yazık ki; demokratikleşmekte ilk esaslı adım sayılması lâzım gelen **"kemalizmin tenkide açılması"** keyfiyetini -şimdilik- telâffuz etmeye bile cür'et eden bir kimse ortalıkta görünmemektedir.

*den içtinab ederek sizi yalnız bırakmaları yok mu!.. İşte bizim asıl katlanamadığımız netice budur! Cihad nâmına mangalda kül bırakmayan nice kişinin bizimle ancak kapalı kapılar ardındaki **"beraber olmaya"** tâlip bulunabildikleri, meydanlarda ise bizi yalnız bıraktıkları ve bizden veba mikrobu taşıyan bir hasta gibi kaçtıkları bedâheti karşısında hiç kimsenin **"daha fazlasını yazıp söylemediğimizden dolayı"** târizde bulunmaya hakkı olmasa gerektir. Hem bunların yazıp söylediklerimizin künhüne vâkıf olarak durakladığımız hududları görmeden konuşmaları da abes üstüne abestir!..*

Onbirinci sayımızda cevapladığımız Hürriyet Gazetesi'nin mâhud iftiraları hakkında 20 Ocak 1989 tarihli Millî Gazete'de bizimle ilgili olarak şu satırlara yer veriliştir:

Bir de Kadir Mısıroğlu ile ilgili iddalar var ki evlere şenlik. (Tabii onlar çok eski bir numaraya başvurarak "Mısırlıoğlu" diyorlar) Neredeyse bütün ömrünü vatanı, milleti için harcamış ve Türkiye üzerinde oynanan İngiliz oyunlarını en iyi biçimde meydana vurmuş bu mücâhid insanı, arkasında İngiltere var diye suçluyorlar. Tabi kendi kendinize soruyorsunuz, o halde, sadece okumak ve yazmakla uğraşması gereken bu değerli insan, niçin geçim belâsı, sucuklarla uğraşıyor, diye."[157]

c- VUR ABALIYA!..

Bu sırada birileri de çıkmış, gaybûbetimden bilistifâde ama cesaretsiz bir sûrette -ismimi vermeden- fırsattan istifâde hakkımdaki tezvîrat kampanyasına katılmıştır. Bunlardan birine yukarıdaki serlevha altında Sebil'imizin Almanya'da intişar etmiş olan 18. Sayısında şu şekilde cevap vermiştim:

VUR ABALIYA!..

"141, 142 ve 163. Maddelerin kaldırılması veya değiştirilmesi mevzuubahs olduğu şu günlerde bir muharrircik adı-

[157] Sebil Dergisi sayı: 13, sh. 5-11.

mızı da zikretmeye cesâret edemeden bize çirkin bir târizde bulunmuş. Diyor ki:

"Hiç unutmam aslında kabından taşması çok faydalı olacak bir 163 sanığı da meclistekilere «Bırakın anarşistler çıksın, ben de kurtulacağım, tek başıma ben onlara kâfiyim.» diyordu. Sonraki anarşik eylemlere baktık, soluğu yurtdışında almış." *(Bakınız, 27.11.1989 tarihli Türkiye Gazetesi'ndeki* ***Ergun Göze****'nin köşe yazısı.)*

Şu birkaç satırın ihtivâ ettiği yanlışlar, hatıra deve hikâyesini getirmektedir. Bunun neresini düzelteceksiniz. Gaybûbetimizden bilistifâde ***"Vur Abalıya!.."*** *fazîletsizliğine iltifat edenlerden biri de bu olmuş!..*

Bir kere bana izâfe ettiği cümleyi, ben hiçbir zaman söylemedim. ***"Tek başıma ben onlara kâfiyim."*** *tarzında bir cümlenin yüklendiği iddia üslûbuna hayatımın hiçbir devrinde bürünmedim. Bürünmeyeceğimi de beni yakından tanıyanlar bilirler. Ben dâimâ ve sadece bir tek mes'elede iddialı olmuşumdur. O'nu da âlem bilir. Bu sözü bir başka türlü MSP mebuslarından merhum* ***Reşad Aksoy*** *söylemiştir. O da 141, 142'ye rey vermek istemeyen ve bunun için hapiste fazla 163 sanığı bulunmadığını söyleyen arkadaşlarına karşı şu gerçeği ifâde mecburiyetinde kalmış ve takdire şâyân bir sûrette "İnsan bir kemiyet değildir. Esirler adet eşitliğine riâyet olunarak teâti olunmazlar. Ben kendi hesâbıma bir* ***Kadir Mısıroğlu*** *için, O'nu kurtarmak için bütün solcuları afvetmeye râzıyım!.." demiştir.*

Ergun Göze *bu satırlarda tecellî eden fikir ve davranışın asâletini takdir edecek kadar zekâ ve fazilete mâlik değilse biz ne yapalım?!.. Aksi halde aradan geçen takriben on sene gibi kısa bir zamana rağmen bu söz ve hâdiseyi doğru hatırlayıp nakledecek kadar hâfızasını kuvvetli saymamak gerekmektedir. Bu da değilse, maksatlı hareket ve garazkârlıktan başka nedir?! Ortada başka bir ihtimal bulunmadığına göre dilediğini seçip benimsemekte serbesttir.*

Kaldı ki, 141, 142 aynen 163 gibi devletin hukûkuna tecâvüzdür. Kendi hakkını bağışlamadan hırsız ve kaatil gibi şahsî hukuka tecâvüz etmiş bulunanların suçlarını bağışlayarak başkasının cebinden cömertlik yapmak daha mı mantıklıdır? Yâhud da İslâm'da devletin şahsî hukuku bağışlamak gibi bir hakkı var mıdır? 141, 142 ile bu kadar uğraşan ***Ergun Göze*** *ve benzerlerinden şahsî hukuka taallük eden suçların afvedilmemesi gereği üzerinde bir cümlecik sâdır olmuş mudur?!.. Ne gezer!.. Böyle düşünebilmek için İslâm'ı bilmek ve O'na sadakat şiâr edinmek lâzımdır ki; bu talihsiz satırların yazarcığı böyle bir vasıf taşımaktan çok uzaktır.*

Hatırladığıma göre O'nunla bu mevzuda yukarıda serdettiğimiz mütâala istikâmetinde münâkaşa etmişizdir. Yâni devletin, bir af kaanunu çıkaracaksa evveliyetle kendi hukûkunu bağışlaması gereği üzerinde durmuşumdur. O zaman rahmetli ***Fethi Gemuhluoğlu****'nun da şâhid olduğu bu münâkaşada cevap veremeyen bu zavallı yazarcığın hırsı içinde kalmış olmalı ki; kendisi ortada olmayan, bu yazıyı görmesi tesâdüfe bağlı bulunan bir kimseye böyle yalan yanlış cümlelerle târizde bulunmak fazîletsizliğinden kurtulamamış. Ne olur ne olmaz, belki bir haber veren olur, diye de icabında bizi kasdetmediğini söyleyerek işin içinden sıyrılmak imkânını elinde tutsun diye adımızı zikretmekten içtinab etmiş ve her hâlükârda bir de taviz vererek aslında* ***"kabından taşması çok faydalı olacak bir 163 sanığı"*** *ibâresine vücud vermiş. Benim kabımdan taştığımı şimdiye kadar sadece kemalistler söylemişti. Şimdi buna bir de müslüman görünüşlü bir yazarcık katılmış oluyor. İnsan ister istemez düşünmek mecburiyetinde kalıyor. Babası yıllarca Sivas Halk Partisi başkanlığı yapmış olan bu yazarcığın kanındaki kemalizm nimetlerinin zerrâtı mı O'nu böyle konuşturuyor acaba?!.. Herhalde şu kabımızdan taşmasak çok faydalı olacağımızı söylemenin mefhum-i muhâlif yoluyla "kabımızdan taştığımıza göre faydalı olamamışız" manasına geldiğini anlamayacak bir oku-*

yucu yoktur. Böyle bir iddiaya cevap vermekten müstağni olduğumu da söylemeye lüzum görmem.

Yurtdışına kaçma keyfiyetinin hikâyesini ise sebepleriyle birlikte uzun uzun yazmış bulunduğum için burada tekrara hâcet yoktur. Sadece şunu söyleyebilirim ki, ben hapiste yatmaktan korkmadığımı defaatle isbat etmiş olan bir kimseyim. Acaba bu zavallı muharrircik nefsini, bize bulaşan bu korkaklıktan (!..) müberrâ göstermek için ne yapmıştır. Arada sırada ***M. Kemal*** *lehine yazı yazarak,* ***"Geç yiğidim, geç!.."*** *riyâkârlığının alnındaki lekesini silsin de ondan sonra konuşalım!..*

Bu zavallının MSP'den kuyruk acısı mı vardır; bilmem. Lâkin şu ileride seni kasdetmedim, diyebilme imkânını elinde tutarak sıçrattığı çamurun daha evvel başka misallerine de şâhid olmuşuzdur. 1977 seçimlerinde de böyle yapmış ve biz O'nu da bizden, yani İslâm cephesinden sayarak ***"Mansur'a Atılan Karanfiller"*** *serlevhasıyla o zaman cevaplandırmıştık.*

Şimdi bu çileli gurbet şartları içinde yuvarlanıp giderken, kendini cephemizin adamı olarak göstermekle telifi kabil olmayan şu yeni târizde kerhen ve mecbûren verdiğimiz cevap karşısında kuyruğunu kıvırıp otururşa ne âlâ, aksi hâlde buraya bir neşter vurma mecburiyetinde kalacağımızı üzülerek ifâde etmek isteriz. Biz, O'nun gibi yapmadık ve yapmayacağız. Adını zikrettik ve gerekirse zikredeceğiz. Bizim tarihte en beğendiğimiz şahsiyet, ***Târık bin Ziyad****'dır. Hayat ve mücâdelemiz bu kabullenişin ışığında mütalaa edildiği zaman,* ***Ergun Göze*** *gibilerin bizi beğenmesine imkân olmadığı âşikârdır. Ne gâm!.. Allah ve Rasûlü beğensin!.. Zira onların ölçüleriyle yürümeğe çalıştık. Nefs rahatı endişesiyle değil!.."*[158]

d- ÂŞIKLAR ÖLMEZ

"Sebil"in Almanya'da yayınlandığı ilk nüshasının Türkiye'ye intikâlinde Millî Gazete'nin 9 Eylül 1988 tarihli nüsha-

[158] Bkz. Ocak-Şubat 1990 Tarihli ve 18 Numaralı **Sebil**, sh. 8-9.

sının **"Kültür-Sanat-Edebiyat"** serlevhalı sütununda, **Ali Bal** bey tarafından o şöyle tanıtılmıştır:

"SEBİL, HER ŞEY HAK İÇİN"

"Sebil", "her şey hak için" diyerek seneler sonrası yine aramızda.

Jenerikte "Siyâsî, edebî, tarihî, ilmî aylık gazete" deniyor. Yıllar sonra okuyucularına tekrar seslenen "Sebil", bu sefer Türkiye'den değil, Almanya'dan sesleniyor okuyucularına... Bilindiği gibi gazetenin sahibi Kadir Mısıroğlu, hayatını Almanya'da sürdürüyor ve Türkiye'ye gelmesi yasaklananlardan...

"Sebil" daha önce yayımlanan Sebil dergisinden daha ufak ebatta. "Okuyucu Postası" adlı bölüme "Sessiz Gemi" başlığıyla Kadir Mısıroğlu, "Sebil"in mâzisi ile ilgili bazı noktalara temas ediyor.

"SEBİL bir SESSİZ GEMİ" üslûbuyla battı veya batırıldı." diyor. Okuyucu postası, okuyuculara âid ve okuyuculardan gelen mektupların yayınlanacağı bölüm. Ve aynı sayfada, dikkat çekiliyor, abone miktarınca baskı yapacağı önemle belirtiliyor.

Başyazı'da Kadir Mısıroğlu, "Âşıklar Ölmez!.." diyerek derginin yeniden çıkış ile ilgili şunları söylüyor:

"Aziz Okuyucu, elinizde tuttuğunuz şu mecmua aşkın şu harika neticelerinden ilkinin eseridir. Aşkın hayat yapraklarımızda billurlaşan Muhammedî bir şebnemi!..

Bu bakımdan ne kadar şükretsek azdır!.. O, bir avuç toprakta yükselen ateş dolu bir karanfildir!.. Aradığı ve alıştığı müsâid zemini bulamasa da şartları istihfaf ve istihkar edercesine zâtî imkânlarını yeniden sümbülleştirmenin saâdeti ile âleme gülümsemekte ve ilan etmektedir:

Âşıklar ölmez!..."[159]

---

[159] Millî Gazete, 9 Eylül 1988 tarihli "Kültür-sanat-edebiyat" kısmı, sh. 7.

SEBİL
"Herşey Hak İçin"

□ Ali BAL

"Sebil" "herşey Hak için" diyerek seneler sonrası yine aramızda.

Jenerikte "Siyasî, edebî, tarihî, ilmî, aylık gazete" deniyor. Yıllar sonrası okuyucularına tekrar seslenen "Sebil", bu sefer Türkiye'den değil, Almanya'dan sesleniyor okuyucularına. Bilindiği gibi gazetenin sahibi Kadir Mısıroğlu., hayatını Almanya'da sürdürüyor ve Türkiye'ye gelmesi yasaklananlardan.

"Sebil" daha önce yayınlanan Sebil dergisinden daha ufak ebatta. "Okuyucu Postası" adlı bölüme "Sessiz gemi" başlığıyla Kadir Mısıroğlu,. "Sebil"in mazisi ile ilgili bazı noklara temas ediyor.

"...SEBİL bir SESSİZ GEMİ" üslubuyla battı veya batırıldı" diyor. Okuyucu postası" okuyuculara ait ve okuyuculardan gelen mektupların yayınlanacağı bir bölüm. Ve aynı sayfada, dikkat çekiliyor, abone miktarınca baskı yapacağı önemle belirtiliyor.

Yine Kadir Mısıroğlu'nun aynı sayfada yer alan "Hikâye-i hal" isminde bir şiiri var.

"Ne dediler" adlı bir sayfa ayrılmış basında çıkan önemli yazılara dair. Bu sayıda Kadir Mısıroğlu ve Sebil ile ilgili yazılar alınmış dergiye. "Biz yokken vefat edenler" adlı bölüme dim. Halbuki arkalarından tahassüslerimi arz etmek, benim için bir vicdan borcu idi.

Şimdi gazetemizin tekrar yayınlanmaya başlaması üzerine bu imkâna eriştiğim için bahtiyarım. Bu sayı Hattat Hamid Bey ile başlayan bu seride, ilerki sayılarda Necip Fa- ise hatıralardan bahsediliyor. Bunlar Mısıroğlu'nun zamanını anlatması bakımından değerli.

"İran'la Amerika arasında bir yer!.." başlıklı yazı Emrehan Selim'e ait. Cüneyd Emiroğlu, "Türkçeye sûikasdın İslâm'a sûikasdın bir cüz'ü oldu-

e- M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ BEY'İN YAZILARI:

aa- Ertuğrul Düzdağ, Zaman Gazetesi'nin 22 Ocak 1989 tarihli nüshasında, **"Zamanın İçinden"** ünvanlı köşesinden *"**«İrtica Haftası»na Bakış"** serlevhasıyla bir yazı kaleme almış ve bu yazıda medyanın irticâ bahânesiyle belli aralıklarla neşrettiği yalan haber ve tezviratı dile getirmiştir. Yazıda Prof. Dr. **Osman Öztürk,** Adıyaman'daki **Şeyh Râşid Efendi** gibi muhtelif şahıslara yapılan ithamlara cevap ver-*

dikten sonra, benim hakkımda çıkan haberlere dâir de şu cümleleri yazmıştır:

".....Gelelim *«en üst» yetkilinin «en büyük» yalanına...*

Tarikat lideri ***Kadir Mısıroğlu,*** *İngilizler'den finanse ediliyor. Eski din görevlilerinden olup, hâlen İngiltere'de bulunan* ***Kadir Mısıroğlu*** *ile ekibinin, İngilizler tarafından desteklendiğini, bu kişinin dinî amaçlı kuruluşların şirketleşmesi için çalışmalarına önayak olduğunu anlatan aynı yetkili..."*

Hay gidi yetkili gibi, senin kafana ***Kadir*** *Bey kadar taş düşsün!*

Kadir *Bey, ağabeyimizdir. Kendisini otuz senedir tanırız. Lider olmak şöyle dursun, büyük sevgi ve hürmetinin dışında, herhangi bir tarikatle alâkası bile yoktur. Tam bir müslüman dâvâ adamı, mücâhid ve Osmanlı hayranı ve bir İngiliz düşmanıdır. Çâresiz kalıp İngiltere'den oturma izni isterken,* ***"kendilerine düşman olduğu"****nu İngiliz pasaport dâiresi memurlarına da söylemiş bir yiğit adamdır. Türkiye'de çıkardığı* ***"Sebil"*** *Gazetesi'ndeki yazıları sebebiyle aleyhine açılmış dâvâlardan mahkûmiyetleri vardır. Bir çok değerli eserin yazarı, yakın tarihimiz hakkında zamanımızın en önde gelen söz sahibi bir İslâm mütefekkiridir. O'na bu iftiraları atan sefil adam, O'nun kestiği tırnak bile olamazken, bak şu feleğin işine ki, şu cihanda neler görülmektedir!..*

Maddî varlıklı bir insan olmayan aziz ***Kadir*** *Bey, o gurbet cehenneminde ufak tefek ticârî işlere girişerek geçinmeye çalışmaktadır..."*[160]

bb- Ertuğrul Düzdağ'ın hakkımdaki yazılarına Sebil'de çıkmış değerlendirmelerle devâm edelim:

---

[160] 22 Ocak 1989 tarihli **Zaman** Gazetesi'nden naklen.., **Sebil Dergisi** sayı: 13, sh. 11.

GÖZ YAŞARTICI HAKŞİNASLIK-1

"Hak nizâmının gerçekleşmesi istikametindeki en basit his, düşünce ve davranışın en büyük asrî putun şahsiyyet ve fikirleriyle çatıştığı ve Türkiyemize hâkim olan O'nun sakim (ağır yanlış) zihniyyeti dolayısıyla bu yoldaki mücâdelenin imkânsız göründüğü çocukluk yıllarımızdan itibaren kırk yıldır bir gerçeği ifâde edegelmişizdir: Şeytan taşlamak, salavat getirmekten evlâdır. Kelime-i şehâdette önce ***"Lâ"*** *diyoruz, sonra* ***"İllâ"****!.. yani önce tahliye yapıyor, kalbi boşaltıyor, çirkin putlardan temizliyor, sonra oraya Hakk'ı yerleştiriyoruz. Bu islâmî kaideyi ifâde etmek üzere İslâm Hukuku'ndan yapılmış olan medenî kanun demek olan Mecelle'de şu madde yer almıştır:* ***"Def-i mefâsid celb-i menâfiden evlâdır."*** *Yani mefsedetleri, yanlışlıkları ortadan kaldırmak, menfaatleri celbetmeye çalışmaktan evvel gelir.*

Kırk yılı aşan bir müddetten beri şu metod ve anlayışla mücâdele etmişizdir. İslâm'ın gerçekleşeceği sahayı bir habis, ur ve ahtapot gibi işgal etmiş bulunan bâtılın sembol şahsiyyeti ve O'nun Batı'dan muktebes İslâm dışı görüşleri bu mücâdelede asıl hedefimiz olmuştur. Bu metod ve anlayış dolayısıyla zaman zaman tenkitlere mâruz kalmış, İslâm'ın doğrudan doğruya kendisini anlatmak varken böyle dikenli bir yola girmiş olmamızdan dolayı târizlere uğramışızdır. Hatta bazıları bu tutumumuz dolayısıyla "kendimizi harcadığımız" yolunda îrad-ı kelâm etmekten bile kaçınmamışlardır. Halbuki zaman bize hak verdirmiş ve bâtıl yıkılmadıkça Hakk'ın teessüs etme şansı doğmayacağı gerçeğini sarih bir sûrette göstermiştir. Bunun son isbâtı Urfa Belediye Reisi muhterem ***İbrahim Çelik****'in "Ben Atatürkçü değilim!.." demesi sûretiyle tezâhür eden hissiyâtı karşısındaki kemalist infialdir.*

Sonra harcanmak da ne demek? Dağların böğründeki kara taşlar bile zamanla aşınmıyor mu? Beka Allah'tan gayri hangi varlık için mevzuubahs olabilir? Toprağa düşmüş bir tohum

çürüyüp kaybolmasa ondan bir başak, bir fidan vücûda gelir mi? Bir çiçeğin taç yaprakları letâfetini muhâfaza etse, meyvalar vücûda gelebilir mi? Harcanmak, nâhak ve nâlayık bir sûrette tükenmektir. Bizce ömrü tahsis etmeye bundan elyak başka bir mevzu yoktur ve olamaz!.. Öyleyse ne harcanmasından bahsediliyor?!.. Harcanmış olan asıl, böyle iddia sahiplerinin kendi hayatlarıdır. Belâya uğramadan yaşamak bir ömrün -icabında- heder olmuş sayılmasını önleyemez.

Bir de İslâm'ın gerçeğini ve tatbikatının mes'ud neticelerini müşahhas hâle getirmek için tarihi malzeme olarak kullanmışızdır. Şu görüşle islâmî tahassüs ve tefekkürün vücud verdiği şanlı mâzimiz üzerine eğilmemiz de haksız birtakım tenkitlere mevzu kılınmış ve ırkçılıkla itham edilegelmişizdir. Fakat böyle yanlış anlayanlar veya sû-i niyetle davranarak fikirlerimizi saptıranlar her zaman kaale alınmayacak derecede bir azınlık olarak kalmış, ekseriyet, tercüman olmaya çalıştığımız gerçeklerin ifâde edilişinden büyük bir sürur duymuştur."[161]

"Şu yanlış anlaşılma keyfiyetine zamanımızda bir yeni müessir daha katılmıştır: ***İran mes'elesi.*** *Bazılarının fikirlerimizi tahrif ve şahsiyyetimizi tahkir edişleri de bu sebepten doğmaktadır. Fakat mâşerî vicdan yanıltılamamakta ve akl-ı selîm hakikati haykırmaktadır. İşte onlardan biri... 14 Haziran 1989 tarihli Zaman Gazetesi'nde* ***M. Ertuğrul Düzdağ*** *Bey'in şâheser cevabı. Bu vesîleyle şunu da söyleyelim ki; biz kendi kendimizi bundan daha güzel müdafaa edemezdik. Bir yazarı böyle bir tek kimsenin ihâtalı bir sûrette anlaması bile yeterken daha birçoklarının varlığı da yine* ***M. Ertuğrul Düzdağ****'ın 20 Haziran 1989 tarihli yazısıyla sâbit olmuş bulunmaktadır. Bu yazıyı da gelecek sayımızda bulacaksınız. El-*

[161] Böyle olmasa da ne gam!.. İslâm ölçü alındığında "hak"kın taayyünü için sayı üstünlüğü bir şey ifâde etmez ki!..

ZAMAN
29. Haziran 1987

Ümmet şuurundan yoksun (!) Kadir Mısıroğlu

6 Haziran'da "Okurların Gazetesi" sütunlarında Abdürrahim Akdağ kardeşimizin, daha önce Muhterem Kadir Mısıroğlu ile yapılan konuşması hakkındaki görüşlerini okuduk. Akdağ kardeşimiz Mısıroğlu'na atıfta bulunarak "böyle kişilerin ümmet şuurundan, Kur'an ve Sünnet bilincinden yoksun olmalarını yadırgamıyorum" diyor.

"Ümmet şuurundan, Kur'an ve Sünnet bilincinden yoksun"(!) olan Kadir Mısıroğlu kimdir?

Kadir Mısıroğlu, en dar anlamda "Bir Tarihçi"dir. "Amerika'da Zenci Müslümanlık Hareketi, Kurtuluş Savaşı'nda Sarıklı Mücahidler, Ali Şükrü Bey, İslâm Yazısına Dair (Bu kitabı Cüneyd Emiroğlu mustear ismiyle yayınlamıştır) ve daha birçok kitabın yazarıdır. "Her şey Allah için" düsturuyla "Sebil Gazetesi"ni çıkaran kişidir. Bu gazetede neşrettiği, fakat kitap olarak basımını yapamadığı "İslâmcı Gençliğin Meseleleri" adlı makalenin yazarıdır. Ve en önemlisi, 1973 yılında Eskişehir Mahkemesi'nce T.C.K.'nun 163/4 maddesi ile 5186 sayılı "Atatürk Aleyhinde İşlenen Suçlar Hakkında Kanun"a muhalefetten dolayı 7 (yedi) yıl hapis cezasına çarptırılan bir suçlu(!)'dur. Suçu (!) İslâm Yazısı'nı savunmasıdır.

Akdağ kardeşimiz, eğer Mısıroğlu'nun 1-2 kitabını ve-ya çıkarmuş olduğu gazetenin 1-2 sayısını okumuş olsaydı kuşkusuz bu sözleri sarfetmeyecekti. Acaba diyorum, kardeşimiz bizim bilmediğimiz bir "ümmet" kavramı mı biliyor, yoksa Bahriye Üçok gibi o da "ümmet kavramının ruhu"nu mu keşfetti?

Yusuf ÜZÜMCÜOĞLU
Kayaş/ANKARA

Uydurma okuyucu isimleriyle gazetelere gönderilen aleyhimizdeki mektuplardan birisi ve onun şâyân-ı teessüf bir sûrette Zaman Gazetesi'nde yayınlanışı...

hamdülillah!.. Cenâb-ı Hakk cümlesinden ve cümle mü'minlerden râzı olsun!..

***M. Ertuğrul Düzdağ**'ın adı geçen yazısını minnet ve teşekkürlerimizle takdim ediyoruz:"*[162]

"KADİR MISIROĞLU VE BAZI KİŞİLER

*Almanya'dan gönderilen bir mektup, **"Kitap Dergisi"**nin son sayısına konmuş. "Sayın Erbakan'a açık mektup" başlığını taşıyan yazıda, "**Alâaddin Çamlık** ve 20 arkadaşı" imzası bulunuyor. Derginin dördüncü sayfasında üç sütunu kaplayan mektup, okuyucularımızın ve bütün Türkiye Müslümanlarının yakından tanıdığı, sevdiği ve kendisine pek çok şeyler borçlu bulunduğu muhterem **Kadir Mısıroğlu** Beyefendi'nin aleyhinde.*

*Mektubu yazıp gönderenler, **Kadir Bey**'i Sayın **Erbakan**'a şikâyet ediyorlar. O'nun Almanya'da Millî Görüş teşkilâtına âid yerlerde, mescidlerde konuşturulmamasını istiyorlar. Tabii bunu istemekte kendilerini haklı gösterebilmek için, **Kadir Bey**'e çeşitli iftiralar etmekteler.*

*Düşününüz ki, **Kadir Bey,** çocukluk yaşlarından beri İslâmiyet için çalışmış, bütün hayatı bu yolda, hiç şikâyet etmeden katlandığı ve bir adım gerilemediği, binbir sıkıntı içinde geçmiştir. Kırk yıldır, sadece dinine ve milletine hizmet niyeti ve aşkı ile okumuş, yazmış, konuşmuş, bütün Türkiye'yi dolaşarak halkı Hakk'a ve hakikate döndürmek için çalışmıştır.*

***Kadir Bey,** yakın tarihi, binbir zahmetle incelemiş, kendisine kadar kimselerin yazmadığı ve yazamadığı gerçekleri büyük bir cesâretle yazmıştır. Sırf kendi araştırmaları eseri olan yirmiye yakın kitabı vardır. 'Bunlardan birkısmı resmî görüşe ve kanunlara aykırı görüldüğü için toplatılmış, hakkında dâvâlar açılmıştır. Hâlen bu eserleri ve 250 hafta ya-*

[162] Sebil Dergisi sayı: 14-15-16, sh. 5.

*yınladığı **"Sebil"** gazetesinde çıkan yazıları sebebiyle, hakkında açılmış dâvâlardan hüküm giydiği ve gelirse hapsedileceği için çok sevdiği vatanına dönememektedir.*

*Hapse mahkûm edilmesi, dünyevî meselelerden değil, dinî ve tarihî gerçekleri yazdığı içindir. Hakkında "koruma kanunu" bulunan **Atatürk** ve devrimleri hakkında yaptığı ciddî ve araştırmaya dayalı yayınlar; bu kanuna göre suç sayılarak, hapse mahkûm olunmuştur.*

***Kadir Bey**'e iftira ve hakaretlerle dolu mektubu sayfalarına alan **"Kitap Dergisi"**, birkaç sayfa ilerisinde, **"Atatürk'ü Koruma Kanunu"**na bir dosya açarak, onu tenkid etmekte ve ilmî araştırmalara mâni olduğu için kaldırılmasını, haklı olarak istemektedir. Ama ne gariptir ki, bir sürü solcu ile bu hususta mülâkat yapan ve onların fikirlerini aktaran dergi, bu meselenin bizim cephemizdeki ilk ve en büyük kahramanını, yani **Kadir Mısıroğlu**'nu bir kere bile anmamaktadır. Halbuki o, işte aynı kanuna karşı geldiği için hapse mahkûm edilmiş ve **"vatandaşlıktan çıkarılmış"** olarak, yad ellerde ızdırap içinde yaşamaktadır... Yazıklar olsun, nankörlük bu kadar olur!*

***

*Mektup sahipleri acaba **Kadir Bey**'in nesinden şikâyetçiler? Birkaçını sayalım: Mescidlerde tamamen İslâm'a aykırı konuşmalar yapıyormuş. Kendisinin islâm ile ilgisi tartışmalı imiş. Aklına eseni söylüyor, Müslümanları aldatıyormuş. Osmanlı'nın son dönemine takılıp kalmış. Türünün son örneği bir Osmanlıcı imiş...*

***Kadir Bey,** eserleri, fikirleri ve kırk yıllık hizmeti ile bizlerce bilinen bir zat. Ya mektup yazarları acaba kimler? Bunlar hangi hakla, **Kadir Bey**'in sözlerini değerlendirip, hükümler verebiliyorlar. Hem acaba bunların "İslâm"dan anladıkları ne?*

*Bunu da mektupta tam üç paragraf tutan sözlerinden anlıyoruz. Bunlar **Humeynî** ve Şiîlik hayranı kişiler. Ehl-i Sün-*

*net'in **Hazret-i Hüseyn**'e olan hürmet ve sevgisini tahmin edemediklerinden, **Kadir Bey**'in O'na dil uzattığını, estağfirullah, **Yezid**'i haklı gösterdiğini ve -hâşâ- katlini doğru bulduğunu iddia edecek kadar ileri gidiyorlar. **Kadir Bey**, hem de mescidlerde bunları söyleyesi imiş. Bu mektubu yazan şahısların bizim mescidlerimize girdiklerinden ve bir kere olsun **Kadir Bey**'i dinlediklerinden dahi şüphe ederiz. **Kadir Bey**, hâşâ, **Salman Rüşdü**'yü de temize çıkarma gayreti içinde imiş... Yazıklar olsun! Yazıklar olsun şu mektubu yazanlara da, onu hicap duymadan alıp yayınlayanlara da!..*

***

*Mesele anlaşılıyor ya! **Kadir Ağabey**'imiz, her zamanki ciddiyeti ve olgunluğu ile müslümanlara faydalı olan itidal, sükûnet ve gayret yolunu gösterip, müfrit ve saldırgan zararlıların, ümmeti saptırmalarına mâni olmuş... İşte bu mektup, o kuyruk acısının neticesi... Dergiyi çıkaranların da herhalde buna benzer bir acıları bulunuyor almalı...*

*Mektupta ayrıca, **Kadir Bey**'in bu konuşmalarını, din için değil, kitaplarını ve işçilerle birlikte kurduğu şirketin dâirelerini satmak için yaptığı, kredi aldığı, bazı şahısların aleyhine konuştuğu gibi saçmalıklar da var. Hepsi de din, insaf ve adâlet ölçüleri dışı, yalan ve çarpıtılmış iftiralar.*

***

En temiz, en gayretli ve en mücâhid bir evlâdını, gurbet elde terk eden, O'nu süflî dünya işleri ile uğraşıp mâîşetini temin zarûretine düşüren, kendisine olan mânevî borcunu, hatta şahsını bile unutan ve böyle birtakım züppelerin hakâretine muhatap bırakan zavallı ümmet!.. Senin içinden, nasıl olur da büyük adamlar çıkabilir? Ve hâlâ seni Hakk'a çağırmak için çırpınanlar, ne fedakâr, ne mübârek insanlardır ki, senin zerre kadar kadr ü kıymet bilmeyeceğini biliyor,

ama yine de o güzel yoldan devam ediyorlar. Rabbimiz, hepimize acısın!.."[163]

cc- Ertuğrul Düzdağ Bey'in bu hakşinaslığına yine Sebil'den iktibas ettiğimiz aşağıdaki satırlarla devâm edelim:

GÖZ YAŞARTICI HAKŞİNASLIK-II

*"GEÇEN sayımızda bu sayfada kısa bir girizgâhla izâh etmiş olduğumuz üzere kırk yılı aşmış bir zamandan beri İslâm'ın düşmanlarına karşı **"Kalem"** ve **"Kelâm"**la verdiğimiz mücâdelenin bâtılın cephesinde uyandırdığı aksülâmel ve bundan doğan düşmanlıklar, mâruz kaldığımız eziyetler cümlenin mâlumudur. Hapishâne, hatta tımarhâneden vatancüdâlığa kadar uzanan çileli hayat mâceramızın bazı kesitlerini **"Geçmiş Günü Elerken"** serlevhalı sayfamızda okuyorsunuz. Allah sağlık verirse daha nicelerini de okuyacaksınız.*

*Hak adına vâki bir mücâdelenin bâtıl cephede uyandırdığı infiâl ve bundan doğan ızdıraplarımızın bir kayıp teşkil etmeyip bilâkis huzur-i ilâhiyede beraatimize medâr olacağı mülâhazasıyla teselli ve hatta zaman zaman sevinmemize sebep teşkil ettiğini söyleyebiliriz. Ancak bilir bilmez ağzına geleni konuşan ve yazan birtakım kısır görüşlü müslümanların da bize karşı düşmanca bir tavır almaları karşısında aynı teselli ve sevinci yaşamamıza imkân olmadığı muhakkaktır. Böyle haller bizi -kendimizden ziyâde- onlar hesabına ızdıraba garketmekte ve cephemizin fikrî anarşisini göstermiş olması bakımından şevkimizi kırmaktadır. Vaktiyle Sebil'imize **"İki Ateş Arasında"** serlevhalı bir sohbetle bu gibi hallerden doğan ızdırabımızı ifade etmiştik. Lâkin son yıllarda İran propagandasının seline kapılmış olan bazı saf ve gâfil müslümanların da inzimamıyla bu gibi çirkin hücumlar had safhaya ulaşmıştır. Aleyhimizde bant doldurup, sözlerimizi çar-*

[163] Sebil Dergisi sayı: 14-15-16, sh. 5.

pıtarak güyâ bize cevap veren hoca efendilerden(!) tutunuz da bizi birtakım çirkin elfaz ihtiva eden tehdid mektuplarının sağanağına mâruz bırakan delikanlılara kadar şu acı gerçeğin nice tecellî ve tezâhüratına şâhid olmaktayız. Lâkin elhamdülillah ki; Allah katında zâyi olmayacağı muhakkak bulunan ihlâslı hizmet ve gayretlerin vefalı dost ve dâvâ şuuruna sahip okuyucularımız indinde de takdirle karşılandığına ve mücadelemize sahip çıkıldığına, gerekli cevapların bizden evvel onlar tarafından verildiğine şâhid olmanın bahtiyarlığına erişmiş bulunuyoruz. Bunlardan biri de geçen sayımızda da zikrettiğimiz üzere cephemizin medâr-ı iftiharı genç ve müdekkik yazar ***M. Ertuğrul Düzdağ****'ın kaleminde tezâhür etmiştir. Hem de defaatle... Hem de okuyucu mektuplarına akseden ilâve tasdik, takdir ve vefakârlık tezâhürleriyle... Şimdi size O'nun 13 Haziran 1989 tarihli Zaman Gazetesi'nde yayınlanmış ve bizimle birlikte merhum* ***Cevat Rıfat Atilhan*** *Bey'e de sahip çıkan yazısından bizimle ilgili kısmı takdim ediyoruz. Allah kendisinden ve bütün ehl-i basiretten râzı olsun!.."*[164]

"DOSTLARI KÜÇÜMSEMEK

Geçen hafta içinde bir dost telefon ederek, Kitap Dergisi'nin son sayısında Kadir Mısıroğlu aleyhinde bir yazı bulunduğunu bildirdi ve görüp görmediğimi, sordu. Görmemiştim; telefondaki gencin okuduğu satırlardan müteessir oldum.

Dergi'yi cumartesi günü aldırdım, baktım. İlk sayfalarında bulunan "Okur'dan" adı verilmiş bölümde, okuyuculardan gelen mektuplar yayınlanıyordu. Dördüncü sayfaya "Sayın ***Erbakan****'a açık mektup" başlıklı bir yazı konmuştu. Altında* ***"Alâaddin Çamlık*** *ve 20 arkadaşı/Köln" imzası*

[164] Sebil Dergisi sayı: 17, sh. 5.

bulunan bu uzun mektup, baştan aşağı ***Kadir Mısıroğlu*** *Bey aleyhinde yalan, yanlış ve akıl almaz iftira ve ithamlarla doluydu.*

Mektubu yazanlar, ***Kadir Bey'in*** *Almanya'da Millî Görüş'ün idâresindeki câmilerde yaptığı konuşmalardan rahatsız olmuşlar. Onun "İslâm'la ilgisinin tartışmalı" olduğunu ve "Mescidlerde tamamen İslâm'a aykırı konuşmalar" yaptığını söylüyorlar. Dergi de mektubu koyarak onların ithamlarına katılıyor.*

Biz yarınki yazımızı bu mektubu cevaplandırmaya ayıracağız. Kendisine hitap olunan Sayın ***Erbakan*** *da dergiye kısa da olsa bir cevap göndererek,* ***Kadir Bey'in*** *eserleri, konuşmaları ve şahsiyeti hakkındaki kanaatini açıklarsa, çok yerinde ve kendisinden beklenen hareketi yapmış olacaktır.*[165]

dd- Sebil'den iktibâsa devam edelim:

Ertuğrul Düzdağ daha sonra 20 Haziran 1989 tarihli Zaman Gazetesi'nde hakkımızdaki vefakârlığını takdir eden ve birçok arkadaşı adına mektup gönderen **Önder Alan** Bey'in mektubunu vesîle ittihaz ederek de şu takdirkâr yazıyı yazmıştır."[166]

HAKK'IN YOLUNDA CESUR VE AKILLI

Kadir Mısıroğlu *Bey tarafından Almanya'da aylık olarak yayınlanmakta bulunan* ***"Sebil"*** *dergisinin 1 Mayıs tarihli sayısı, yeni elime ulaştı. Daha kapağını açar açmaz, ikinci sayfasında, şu mâhut* ***"Erbakan'a açık mektup"*** *hitâbıyla başlayan bildiriyi görmez miyim?*

---

[165] **Zaman** Gazetesi, 13 Haziran 1989'dan iktibasla, **Sebil Dergisi** sayı: 17, sh. 5

[166] **Zaman** Gazetesi, 20 Haziran 1989'dan iktibasla, **Sebil Dergisi** sayı: 17, sh. 5-15.

*Meğer bu iftirânâme Almanya'da imzasız olarak çok sayıda basılıp, bilhassa **"Millî Görüş"** Câmileri'nde dağıtılmakta imiş.*

*Hatırlanacağı üzere aynı mektup **"Kitap Dergisi"**nin Haziran sayısında yayınlanınca, biz de ilk defa orada görerek, 14 Haziran tarihli **"Kadir Mısıroğlu ve bazı kişiler"** yazımızla cevap vermiştik.*

*Meğer hâdise oldukça eski imiş. Sebil'in Mayıs sayısının **Okuyucu Postası** sayfasında, mektubun fotoğrafı da konulduktan sonra gereken cevap kısa olarak verilmiş. Sebil'in **"Zırzoplar az değil!..."** başlığını taşıyan cevabı şöyle başlıyor:*

*"Sebilimiz ve onun çilekeş başyazarı, başlangıçtan beri bütün ana mes'elelerde istikrarlı bir tutum için olmuş, daima Ehl-i Sünnet yolunda yürümüştür. İnsanımızın islâmî bakımdan kifâyetsiz bir eğitim görmüş olması ve bâtıl hamlelerin propaganda sisi içinde bırakılmış bulunması, pek çok kurban vermemize sebep olmuştur. Bu kurbanların bir kısmı da maalesef Müslüman topluluğumuz içindedir. Bunlar âdeta canlı cenâzelerdir. Bu gibiler beyinlerine zerk edilmiş bulunan yanlışları, **"hâlis Müslümanlık"** icabı sanarak, bize saldırmaktan, zaman zaman geri kalmazlar."*

Yazının devamında Sebil'in Almanya'da yayınlanmasından sonra da bu gibi saldırıların devam ettiği bildirilmekte ve şöyle denmekte:

*"Hakkımızda, güya bizi engellemek maksadıyla **'Erbakan Hoca'**ya hitaben yazılmış 'açık mektup'lar yayınlıyarak, bu imzasız mektupları Milli Görüş câmilerine dağıtmak ve bize tehdidler savurmak küstahlığından geri kalmamaktadırlar... Bunlar, **Salman Rüştü** mel'ununa karşı*

Humeynî'nin tutumunu tenkid etmenin[167], ***Salman Rüştü'ye*** *hâşâ hak vermek demek olmadığını anlıyamıyacak derecede beyinsiz zavallılardır. Bizi* ***"iki ateş"*** *arasında bırakmaya çalışan ve şevkimizi kırmaya uğraşan bu bedbahtlar cevaba değmez. Siyonizmin ne olduğunu bizden öğrenmek mevkiinde bulunan bu imzâsız mektup kahramanları karşısında:*

"Bedbahd ona derler ki, elinde cühelânın;

Kahrolmak için kesb-i kemâl ü hüner eyler..." *demekten kendimizi alamıyoruz."*

Sebil'in cevabı, duymaya hasret kaldığımız şu güzel cümlelerle bitiyor:

"Biz hakikatin tellâlıyız. O hakikatin muhtevası, Ehl-i Sünnet Müslümanlığıdır. Ehl-i Sünnet Müslümanlığı ve onunla yoğrulmuş şanlı mâzimizdir. Ömrümüz olduğu müddetçe buna devam edeceğimizden kimsenin şüphesi olmasın. Bizi 'Siyonist uşaklığı' ile itham edenlerin, şayet iyi niyetli iseler, bir gün gelip bizden helâllik dileyecekleri şüphesizdir. Onların hidâyetlerine dua ediyoruz. Ne yapalım her

---

[167] Kasden **Salman Rüşdü**'yü iltizâm etmişim gibi göstermek istenen sözüm şudur:

"-Humeynî, Salman Rüşdü'yü öldürtmek istiyorsa bunu âleme ilân etmeden yapmalıydı. Aleniyet, İngiliz Hükümeti'nin **Salman Rüşdü**'yü öldürülemeyecek derecede koruması altına almasına sebep olmuştur. Niyeti hâlis olsa, işi bitirir ondan sonra konuşurdu.

Bundaki diğer bir yanlış da şudur. **Humeynî**'nin Salman **Rüşdü**'yü öldürecek kimse için vaad ettiği mükâfât, o işi yapan ehli sünnetten biriyse iki milyon dolar, şiî ise üç milyon dolardı. Şu fark, **Humeynî**'nin ehli sünnet olan birisini tam bir müslüman telâkkî etmediğinin ifâdesiydi. Benim tenkit ettiğim husus bunlardı.

Humeynî bu hareketiyle demek istiyordu ki, "Âlem-i İslâm'da lider benim!.. İslâm'ın kitabına taarruz edilirken bende başka buna karşı çıkan biri olmamıştır!" Öyle ya, hilâfet yok, imâmet devam ediyor.

Düşünmüyor ki, asıl büyük islâmî kitle ehli sünnettir ve bunlar ne O'nu ve ne de iddia ettiği imâmetin **"velâyet-i fakih"**i sıfatıyla mevkiini tanımaktadırlar. Şu sözlerin **Salman Rüşdü**'yü iltizâm tarzında anlaşılabilmesi için Şiîlik taassubunun cinnet haline dönüşmüş olması gerekmez mi!..

toplumda eksik olmayan birkaç zirzop için yolumuzdan dönecek değiliz ya!..."[168]

ee- Ertuğrul Düzdağ Bey'in Diğer Yazıları:

BIKTIRAN YAYGARALAR

Tarihe ve bilhassa kendi tarihimize, ne zaman insan gibi bakmayı öğreneceğiz bilmem!.. Yakın geçmişte olup bitenleri, doğruyu ve gerçeği ortaya koyup gelecek için, ders almak üzere değil; bu günün kavga-dövüşünde hasıma atılacak bir taş gibi ne kadar kötü bir tutum!

Günümüzün moda anarşisi **Turgut Özal**'ın Cumhurbaşkanlığı'nı her ne bahasına olursa olsun engellemek ya, geçmiş ve gelecek sırf şu birkaç günlük kavgada biraz daha üstün olabilmek için fikir anarşistleri tarafından kullanılmaktan kurtulamıyor.

Biz de ne yazık ki; adı büyük kendi küçük gazetelerin dağarcığında fazla bir şey yoktur. İstemedikleri bir hususa **"demokratik"** dedikleri yollardan erişemeyeceklerini anlar anlamaz en karanlık tahriklere başvurmaktan çekinmezler. Bunların başında da halkı, aydın geçinenleri ve ham hayallerine göre sanki onların işaretini bekleyen bir subay sınıfını **"irtica"** tehdidi ile korkutmak gelir.

Ne zaman istemedikleri bir siyasi faaliyeti durdurmak isteseler, hemen bir irtica yaygarası koparırlar. Geçen yirmi yıl içinde bu yaygaralardan yüzlercesine şâhid olduk. Hepsi kof çıktı. Kabak tadı verdi. Bıktırdı... Ama milletin içinde yaralar açtı.

İşin kötüsü, dindar milletimiz, **"Acaba bir daha ne zaman dinime, mukaddesâtıma hücum edilecek, acaba bu sefer hangi muhterem zat, o âdi iftiraların çamuru altında**

[168] Bkz. Zaman Gazetesi, 20 Haziran 1989

kirletilmeye çalışılacak" diye devamlı bir tedirginlik içinde kaldı. Halen de öyledir.

Lâiklik taslayan çevreler ve basın devamlı olarak, **"Dinin siyâsete âlet edilmemesi"** gerektiğini söyleyip dururlar ama kendileri bunu hep yaparlar. Onların âlet edişinde din her zaman korkutucu bir unsur olarak öne sürülür. Bu sûretle onlar, dini, istemedikleri siyasî hasımları kötülemek ve bazı gizli nüfuzlu çevrelere gammazlamak için olumsuz manada devamlı olarak siyâsete âlet ederler.

Son yıllarda ne zaman bir seçim olsa hemen **Anap** ile dindar çevreler arasında kendilerince karanlıklaştırılmaya çalışılan bağlar tasarlar; bu ham hayaller üzerine binbir senaryo yazarlar. 22 Mart mahallî seçimleri öncesinde de bu uyduruk haberlerin birçok örneklerini görmüştük.

İşte 23 Şubat tarihli Hürriyet'in manşeti: **"Tarikatler, Anapsever..."**. Kendi kıt bilgisine göre tarikatlerin listesini veren gazete herbiri hakkında hangi partiyi destekleyeceğine dair tahminler yapıp masallar uyduruyor. Baştan aşağı yanlış olan bu asparagas habere eğer Alevî, Bektaşi ve dinsiz tarikatlerin oylarının **"SHPsever"** olduğu eklenebilseydi, şüphesiz listenin en doğru kısmı orası olacaktı.

Şimdi yine bir seçim var ve irtica yaygaracıları sahnede!.. İspiyonlarıyla hiç utanmadan muhterem bir hocaefendiyi ömründe ilk defa mahkemelere ve mahbus damlarına düşürmeyi becerenler mi ararsınız? Bir Kur'ân Kursu'nun kapısı önünde masum yavruları ürküten mütecâviz haydutlar mı ararsınız? "Tarikatçılar kaçırdı!" veya "Beni öldürecek." filmini ellinci defa piyasaya sürenler mi?.. Bu karnavalda hepsi var!

Yaygaracılar zamanına ve seçimine göre açılacak kutuları biliyorlar!

Şimdi ne var? Cumhurbaşkanı seçimi... Buna kim tesir edebilir? İç ve dış güç odakları... Bunlar neye kızarlar? İrticaya, Atatürk düşmanlığına... Tamam öyleyse getir o kutuyu, söyle ne varsa kötüyü... Pek bir şey yok, acaba ne

söylesek? Karıştır, dibini kazı, tozunu silkele, bir şeyler bul!

Ne buluşlar! Evvel zaman içinde **Kadir Mısıroğlu "Osmanoğullarının Dramı"** diye bir tarih araştırması yayınlamış. **Milli Kültür Vakfı** bu kitabı bir özel mükâfata lâyık bulmuş... Yaygaracılar bu kitabın içinden cımbızla birkaç satırını seçip bunlardan **Atatürk** aleyhtarlığı çıkarmaktan başka kendi bâtıl iddialarını tutturacak bir dal bulamamışlar.

Aynı iri gazete daha önce böyle bir yaygara sırasında hiç ilgisi olmadığı halde **Kadir Mısıroğlu**'nu **"Eski din görevlisi ve tarikat lideri"** olarak göstermiş, üstelik İngilizler'den yardım gördüğü yalanını atmıştı. **Kadir Mısıroğlu**'nu ne kadar tanıdığı(!) böylece anlaşılan gazete bu sefer de **Mısıroğlu**'nun tamamen belgelere dayalı ilmî bir tarih araştırmasını beyan ediyor. Kitaptan seçtiği birkaç satırı Atatürk'e aleyhtar olarak gösteriyor. Böylece bu kitaba mükâfat veren **Milli Kültür Vakfı**'nın o sıralarda başkanı olan **Turgut Özal**'ı da bu dolanbaçlı yollardan getirip **Atatürk** düşmanı olarak göstermeye çalışıyor. Bu sâyede mâlum çevreleri tahrik ederek **Özal**'ın Cumhurbaşkanı olmasını bir dikta baskısıyla önlemeye aklı sıra çalışıyor. Hani hürriyet, hani demokrasi, hani akıl, hani insaf?

Kadir Bey kitabında **"Mustafa Kemal'i Anadolu'ya milli mücâdeleyi başlatması için Sultan Vahideddin göndermiştir"** diyor. Yine **"İstiklal savaşı, Yunanistan gibi küçük bir devletin kuvvetleriyle yapılarak kazanılmış bir zaferdir. Bunu çok fazla büyütmek bizim gibi büyük bir devlete yakışmaz."** diyor. **Kadir** Bey bu dediklerini uzun uzun anlatıp izah ediyor. Kabul etmeyenler insan gibi itiraz edip O'nun fikirlerini çürütürler. **"Osmanoğullarının Dramı"** 474 sayfalık büyük bir araştırmadır. Ve **Kadir** Bey'in buna benzer onbeş araştırması var. Ona atılan çamur sadece atanı kirletmekle kalır!

Hani Türkiye'de fikir özgürlüğü olacaktı? Hani insanlar düşünceleri yüzünden mahkûm edilmeyecek, kaba kuvvetlerle susturulmayacaktı?

Bu iddiaların sahibi olan kimse bir kitabın yazarını siyasî dalaverelere âlet etmek için ulu orta suçlamak değil, **"Bu yazarı, neden fikirleri yüzünden mahkemelere verilip yurdundan kaçmasına sebep olduk?"** diye özgürlük için çağrılarda bulunmak yakışır.

"Efendi böyle olur, bizde Hürriyet dediğin!"[169]

D- İRTİCA YAYGARASININ DEVAMI

Artık herkes biliyor, milletin duygularından uzak basın, arada bir **"İrtica yaygarası"** adını verdiğimiz yayınlar yapar. Bunu, bazen doğrudan doğruya dini, bazen dindarları, bazen dine hizmet eden müesseseleri, bazen de din ve dindarları bahane ederek kendilerine rakip saydıkları bazı şahıs veya siyasî partileri kötülemek için yaparlar.

Basının bu yaptığı, her hâl ü kârda, **"dini, kendi fikir ve gayeleri için istismar etmek"**tir. Fakat bu istismar daima din aleyhdarı olarak yapılır.

Buna ceza olarak millet, bu basını almaz. Elli beş milyon nüfusa karşılık satılan bütün gazetelerin iki milyonu geçmemesi ve nüfus artarken satışların her yıl düşüyor olması bu sebeptendir.

Eğer, çok satan gazetelerin profesyonel kadrolarının ve mâli imkânlarının yarısına sahip ve işi bilen kimseler tarafından çıkarılacak tek bir günlük "millî" gazete bile bulunsa, bunların hepsinin çanına ot tıkanacağından şüphe yoktur. O zaman, belki şuurlu dinsizler, millet ve tarih düşmanları ve belden aşağı süflî yayın düşkünü birkaç yüz bin nâmertten başka bu gibi gazeteleri alacak haşarat kalmayacaktır... Maddî imkânları olduğu hâlde böyle bir güzelliği hâlen ger-

[169] Bkz. Zaman Gazetesi, 18 Ekim 1989

çekleştiremeyen, para vermeyen ve işi ehil kimselere teslim edemeyen dindar zevâtın, bu süflîliklerin devamından ve mikrop saçmasından bir bakıma mes'ul olduklarını hatırlatırsak, bilmeyiz ki, bir faydası olur mu?

***

İrtica yaygaracılarının son din istismarı, tarih goygoyculuğu ile birleşerek ve **Kadir Mısıroğlu** Bey'in **"Osmanoğullarının Dramı"** kitabını bahane ederek piyasaya sürüldü.

Fikir suçlarının suç sayılmaması ve cezalandırılmaması propagandası ile yeri göğü inletenler, **Kadir Bey**'in, eğer suç ise tamamen fikir planında kalan ve ilmî tarih görüşünden başka hiçbir tarafı bulunmayan yazılarını, gazetenin manşetinden ve deliler gibi bağırarak vermekten utanmadılar. **Kadir Bey**'in avukatlık cübbesi ile koydukları resminin altına **"Atatürk düşmanı yobaz"** yazarak, fikir karşısındaki yobazca tutumlarını sergilediler. Dörtyüz yetmiş dört sayfalık kitapta arayıp buldukları "suç" şu cümlelerdi:

"Sultan Vahîdeddin ufukta beliren vahim tehlikelere karşı Anadolu'da bir mukâvemet hareketi düşünüp, bunu tepesindeki işgal kuvvetlerine rağmen en dikkatli bir şekilde planladı. Bu cümleden olarak yâverlerinden **M. Kemal Paşa**'yı geniş salâhiyet ve imkânlarla teçhiz ederek Anadolu'ya gönderdi. İşte yakın tarihimizde "Millî Mücâdele" adı verilen Türk-Yunan muharebesi ve onun neticesi olan zaferin gerçekleşmesini sağlayan hareketlerin ilki ve en ehemmiyetlisi budur. Bu da **Sultan Vahîdeddin**'in eseridir."

Kitaptan cımbızla seçilip, gazetenin birinci sayfasından verilen öteki cümlelerde ise, **"Millî Mücâdele**'nin büyük Osmanlı tarihi içinde büyütüldüğü kadar bir yer tutamayacağı, çünkü Yunanistan gibi küçük bir devlete karşı yapıldığı" belirtiliyordu.

Kadir Bey bunları yazmakla **Atatürk**'e hakaret etmiş oluyordu! İşin tuhafı bu fikirleri söyleyenlerin ne ilki ve ne de sonuncusu idi **Kadir Bey...**

Fakat okuyucularımızın hatırlayacağı gibi, dokuz senedir, tamamen fikirleri sebebiyle gurbete mahkûm edilen, vatandaşlıktan çıkarılan **Kadir Bey**'e, dönüşünü zorlaştıracak ve yarasına tuz eker gibi acı verecek bu acımasız yayınların asıl sebebi, onun şahsı değildi. Din ve tarih istismarcıları, bu yoldan, kendilerinin en büyük rakibi saydıkları **Başbakan Turgut Özal**'ı yıpratmak niyetinde idiler. Çünkü **Kadir Bey**'in o kitabına mükâfat veren bir vakfın başkanı, o yıllarda **Turgut Özal** idi.

Nitekim Hürriyet'in manşetinden başlattığı yaygara ve **Özal**'a hücum, **Oktay Ekşi**'nin iki yazısı ile asıl maksadını gösterdi: "Sayın **Özal**, cumhurbaşkanı olacak kadar lâik değildi!"

Gazetemiz bu çarpıtılmış yayınlara karşı üzerine düşeni yapmaya çalıştı. Önce manşetten cevap verdi. Sonra **Fehmi Koru** ve **İsmail Yediler** köşelerinde yazdılar. Bu köşede de yazıldı. Prof. **Nevzat Yalçıntaş** da Türkiye gazetesinde Vakıf adına cevap verdi. Vakfın Hürriyet'e gönderdiği cevap ise gazetenin görünmeyen bir köşesinde basılmıştı.

Başbakan, Hürriyet'e, açıklama yerine, 10 Kasım 1988'de "**Atatürk**'ün ölümünün ellinci yılında" yaptığı uzun bir konuşmayı gönderdi. **Oktay Ekşi**, köşesinde, "Bu konuşmanın kendilerini tatmin etmediğini" bildirdi, vs. vs. Görüldüğü gibi suya atılan taşın uyandırdığı dalgalar devam etmekte...

***

Kadir Bey, sürgünde bulunduğu Almanya'dan gazetemize gönderdiği kısa bir açıklama ile Hürriyet'in kendisine karşı olan tutumunun iç yüzünü ortaya koydu. Gazetenin 1970'li yıllarda kendisinin Almanya'da verdiği konferansları, işçilere gazete satabilmek için Almanya baskılarında tam sayfa ve büyük resimlerle verdiğini, aynı gazetenin şimdi kendisine karşı tavrının garipliğini belirtti.

Perşembe günü, bu sefer de meşhur **Emin Çölaşan,** yine Hürriyet'te, **"Özal'a Altı Soru"** başlığı ile, meseleyi tamamen saptırarak, **Kadir Mısıroğlu**'nun kitabından yola çıkarmış gibi yapıp, **Özal**'a şahsî hayatı ile ilgili sorular sormakta... "**Özal** tarikatçı mıymış, şeyhi kimmiş, yakınları tarikatçı mıymış, MSP'nin fikirleri ile bugünkü ilgisi neymiş, **Mısıroğlu**'na 1976'da verilen mükâfattan haberi var mıymış?"

Çölaşan, bu soruları sormanın terbiyesizlik olduğunu ve **Özal**'ın bunlara cevap vermeyeceğini çok iyi biliyor. Gazetenin kopardığı yaygaranın çirkin ve ayıp olduğunu pekâlâ bildiği gibi...

Bu gece **Kadir Bey**'e telefon edeceğim. Bakalım o neler diyecek?

YUF HARİNA DEHRİN!

Kadir Mısıroğlu Bey'le telefon konuşması yaptık. Söylediklerine göre, yakında Hürriyet gazetesinde kendisi hakkında yeni bir "yaygara" bekleyebiliriz. Bakınız neler anlattı:

"Hürriyet'ten iki genç muhabir geldi. Bizim sucuk fabrikasını bulmuşlar, geldiler. İçeri almak istemedim.

"Siz buraya ne yüzle geliyorsunuz? Hem aleyhimde yalan yanlış şeyler yazar, hem de kalkıp buraya gelirsiniz!" dedim, ikisi de binbir dereden su getirip, içeri girdiler. Bu sefer, "Bakın, dedim, burası benim evim. Ben evime gelmiş bir adamı kovamam. Bir çay içip gideceksiniz. Size beyanat filân yok!" Fakat oturunca tabii lâf lafı açtı. Oradan buradan konuşuldu. Baktım gizlice teybe alıyorlar. Düşündüm, bunlar şimdi fabrikanın dışardan fotoğrafını çekecekler. Sonra **"Kadir Mısıroğlu** Almanya'da şöyle organizeler yapıyor!" filân diye yalan yanlış şeyler yazacaklar. Bunların elinden, dilinden kurtuluş yok. Hiç olmazsa ben bunların yalanlarını sıralayayım. Birkaçını bile koysalar kârdır, diye düşündüm.

"Yahu, dedim, siz adınızdan olsun utanmıyor musunuz? Sizin adınız Hürriyet, herkesin hürriyeti var, yalnız Müslümanların hürriyeti yok, bu nasıl iştir?"

"Abi bizim ne kabahatimiz var?" dediler. "Sizi değil gazetenizi kastediyorum", dedim. Kitabım elinizde varmış. Peki orada vaktiyle Hürriyet'te çıkan ve **Nuyan Yiğit** adlı birisinin yazdığı, **"Osmanoğullarının Son Oyunu"** başlıklı tefrikadaki yanlışlar hakkında yazdığım otuz beş sayfalık cevabı da muhakkak görmüşsünüzdür. Onlara da bir cevap verseydiniz de, sizin hakîkatle bir alâkanız olduğunu anlasaydım... Siz muayyen gâyeler peşinde her şeyi âlet ediyorsunuz. Bu gâyeler İslâm'a karşıdır. Sizin istemediğiniz İslâm'dır. Onun içindir ki, **Turgut Bey**'i kötülemek için de beni sermaye yaptınız. Çünkü adamın alnı secdeye geliyor. Meselenin esası bundan ibarettir."

Çocuklar artık bilmem samimi, bilmem sahte, benden binbir özür dilediler. "Kusura bakma bizim kabahatimiz değil. Bundan sonra birşey oldu mu biz burdayız. Gazeteye de söyleyeceğiz, artık yalan yanlış şeyler yazmasınlar!" dediler. Çocukların bir tanesi **Cemil Meriç**'e gidip gelmiş. Ona biraz güvendim. Tabii bunların buradan gönderdiğini, İstanbul'da ne şekle sokacaklar kim bilir? Bunlar, "Biz aynen veririz. İstemediğiniz şeyi de koymayız. Ama merkezde ne diyeceklerini size şimdiden söyleyelim, herhalde başlık; «**Atatürk düşmanını bulduk, kalesine girdik!!**» gibi birşey olabilir."

Onların bu sözüne karşı ben de: "Şimdi şurada sizin yalanlarınızı sıraladım. Bunları da koyarlar mı?" diye sordum. "Vallahi bilemeyeceğiz, ama herhalde bir kısmını olsun koyarlar." dediler. Ben de "Bu kadar lâfı zaten o ümidle söyledim. Bakalım göreceğiz." dedim.

Ne yaparsın, hâlimiz bu, elimiz mahkûm, nasıl olsa yalan yanlış birşeyler yazacaklardı, doğruyu söyledik, hiç olmazsa bizden günah gitti.

***

Hürriyet muhabiri Fatih Güllapoğlu'na anlattı

İstanbul Hukuk Fakültesi mezunu Kadir Mısıroğlu (solda), arkadaşımıza açıklamalar yaparken kimi zaman sinirlendi, kimi zaman da sakin olmaya çalıştı...

Atatürk düşmanı Kadir Mısıroğlu'nu Almanya'da bulduk

- 1976 yılında Türkiye Milli Kültür Vakfı'nın ödül verdiği, 12 Eylül'den sonra yurt dışına kaçan, tescilli Atatürk düşmanı Kadir Mısıroğlu, Federal Almanya'nın Limburg Kenti'nde sucukçuluk yapıyor...
- **1976 yılında Turgut Özal'ın başkanı olduğu Türkiye Milli Kültür Vakfı tarafından ödül verilen Kadir Mısıroğlu, Özal'ı, "Cuma günleri camiye, pazar günleri de kiliseye giden Gürcü Hükümdarı"na benzeterek, "Özal mümindir, ama zaman zaman içki içtiğini de duydum" şeklinde konuştu...**

● 12. sayfada

Kadir Bey'in söyledikleri bunlar. İnsan dinlerken de, yazarken de mahzun oluyor. Dindar olmak; vatanını sevmek ve doğruları söylemekten başka kabahati olmayan bir millet büyüğü, yâd ellerde muzmahil oluyor; ne idüğü belirsiz birtakım adamlar, onun hakkında ileri geri, istediklerini yazma hakkını kendilerinde görüyorlar.

Yuf hârma dehrin gül ü gülzârına hem yuf
Ağyârına yuf yârı cefâkârına hem yuf

***

Kadir Bey'in vaktiyle cevap verdiği, Hürriyet'in tefrikası meselesi de şöyle: Osmanoğulları'nın şanlı hanedanına mensup olanlar, 3 Mart 1924'te Hilâfet'in de kaldırılması üzerine yurtlarından çıkarılmışlardı. Bunlardan hanım olanlar 1952'de Demokrat Parti zamanında çıkarılan bir af kanunu ile geri dönebilmişlerdi. Ancak erkek mensupların, cedlerinin topraklarına girme yasağı devam ediyordu. 1974 yılı başında **"Cumhuriyetin ellinci yılı"** dolayısıyla çıkarılacak olan af kanunu kapsamına erkek mensupların da dâhil edilmesi Demokratik Parti tarafından teklif edildi ve o sırada hükümet ortağı bulunan Millî Selâmet Partisi'nin gayreti ile mümkün oldu.

İşte bu sırada basında Osmanoğulları'nın yurda dönmeleri gerektiği, onların yıllardır çektikleri acılar hakkında lehte yazılar çıktı. Bunların arasında sadece bir tanesi, Hürriyet gazetesinde **Nuyan Yiğit** imzasıyla çıkan yazı serisi, Osmanoğulları'nın aleyhinde idi. Bu hücuma **Kadir Mısıroğlu** Bey, Millî Gazete'de **,"Bir Tarihçi"** imzası ile cevap verdi. İşte o yazılar **"Osmanoğulları'nın Dramı"** adlı eserinin son tarafına alınmıştı. **Kadir Bey, Nuyan Yiğit**'in yazısının sadece küçük bir bölümünde yaptığı birçok yanlışa cevap vermekte idi. Bu bile kitapta otuz beş sayfa tutmuştu.

Nuyan Yiğit adı, okuyucularımıza yabancı gelmeyecek. Geçen haftalarda TV'den yapılan **"Basında tekelleşme"** açık oturumunda, **Asil Nadir** grubunu temsil eden ve "Büyük za-

rarlara rağmen gazetelerinizi neden çıkarıyor, bu zarara ne maksatla katlanıyorsunuz" suâline cevap veremeyen kişinin adı da **Nuyan Yiğit** idi.

Kadir Bey bu kişi hakkında, bahsi geçen yazısında "Ermeni olduğu söylenen" diye yazmış. Ama **"Kim Kimdir"**de, ana babası hakkında verilen malumattan öyle olmadığı anlaşılıyor. **Kadir Bey** bunu "Osmanlıya bir Ermeni gibi düşman olmasından" çıkarmış olmalı. 1927 doğumlu olan **Yiğit**, Ermeni değil, Robert Kolej mezunu ve Cumhuriyet gazetesinde çekirdekten yetişmiş bir gazeteci...

Bakalım Hürriyet bu sefer neler yazacak?

YÜZSÜZLÜK

Merhum Âkif: "Haya sıyrılmış inmiş, öyle yüzsüzlük ki; her yerde!" diyordu. Evet, "Hayâ, yani utanmak, imandan gelir." buyurulmuş. İnançsız kimselerden, dînî îmânı para ve şöhret olan kişilerden utanmak, doğruluk, insaf, adalet beklenmez.

Pazar günkü yazımızda, **Kadir Mısıroğlu** ile telefon konuşmamızdan bahsederek, Hürriyet gazetesinden iki muhabirin Almanya'da kendisiyle konuştuklarını, söylemiş ve bu konuşmanın kimbilir nasıl tahrif edilerek çıkacağını tahmin ettiğimizden, "Yakında Hürriyet gazetesinde kendisi hakkında yeni bir yaygara bekleyebiliriz." demiştim. Meğer yaygara umduğumuzdan da yakın imiş. Dünkü Hürriyet'te birinci sayfada, ortalığı velveleye verdiler.

Bilindiği gibi bu gürültü, 14 Ekim tarihli Hürriyet'te **Emin Çölaşan** imzasıyla çıkan bir manşet haberi ile başlatıldı. Gazetenin manşeti: **"Özal'ın** başkanı olduğu Türkiye Millî Kültür Vakfı'ndan **Atatürk** düşmanına ödül" şeklindeydi. Tabii maksadın "Üzüm yemek değil, bağcı dövmek" olduğu hemen sırıtıyordu.

Mesele, cumhurbaşkanlığı seçimi münakaşalarına "şer cephesi adına bir katkı"da bulunma isteğinin "dayanılmaz dürtüsü"nden doğmaktaydı. **Turgut Bey**'in başında bulunduğu vakıf bir Atatürk düşmanına mükâfat verdiğine göre, demek ki; **Turgut Bey** de **Atatürk** düşmanı idi ve cumhurbaşkanı olmamalıydı. Eğer kaanunî yollardan olacak duruma geldi ise, gayri kaanuni yollardan kendisine mani olunmak lâzımdı ve bunu yapmak zorbalık yasalarına göre kaanunî olurdu.

Turgut Özal'ın **Kadir Bey**'in kitabına mükâfat verildiğinden haberi olup olmadığı mühim değildi! Bu kitabın ilmî değerinin de yaygaracılar için bir önemi yoktu! Bütün maksat, şu seçim kargaşasına biraz daha kargaşa katabilmek; havayı, kurtların seveceği dumanlarla biraz daha kirletebilmekti.

Bu yaygara üzerinde, geçen günlerde gazete olarak durduk ve işin iç yüzünü ortaya koyduk. Ama "Yenilen doymaz" derler. **Çölaşan**'ın dolmuşuna tabii isteyerek ve bayılarak gelen başyazar **Ekşi** de "Sütçünün şâhidi yoğurtçu" usûlü, yaygaraya, iki yazı ile katıldı. Derken sondan bir öncesi olarak **Çölaşan** 19 Ekim'de **Mısıroğlu**'nun kitabını bahane ederek işi başka taraflara çeken "İşte **Özal**'a altı soru" yazısını yayınladı. Burada, tarikatçılığı bir suç olarak ileri sürmekte ve **Özal**'a bu bahse dair sorular tevcih ederek, O'nu tarikat aleyhdârı zinde güç odaklarına ispiyonlayıp, müşkil duruma düşürmek istiyordu.

Ama dedik ya, utanmak olmadıktan sonra, insan kendi sözlerini de çiğner geçer. 22 Ekim Pazar günü yayınlanan RP Başkanı **Necmeddin Erbakan** ile yaptığı mülakatta, aynı şahıs, bakınız tarikatçılık hakkında ne diyor:

"Sayın Hocam, şimdi soracağım soruyu, belki size sormamak gerekir, ama soracağım. Tarikatçı olmak suç değil, ayıp değil... **Turgut Özal**'ın bir tarikatçı olduğu konusunda yoğun duyumlar var. Deniliyor ki, "**Atatürk**'ün Çan-

kaya'sına bu nitelikte bir insan çıkamaz..." Sizin bildiğiniz kadarıyla kendisinin bir tarikat inancı ve bir tarikate bağlılığı var mıdır efendim?" (Sayın **Erbakan**'ın böyle kişilerle konuşması ve söyledikleri, ayrı bir bahistir.)

Ne diyor? "Tarikatçı olmak suç değil, ayıp değil..."

Ama Çankaya'ya çıkamaz. Neden? Çünkü tarikatçı ise, namaz kılar, içki içmez, aşna fişne etmez, etrafına içici, fiçıcı ayyaş mikroplar yeterince toplanamaz... Daha tehlikelisi, belki dindar insanlar yakınına yani Çankaya'ya gelirler. Daha neler neler...

Tarikatçı olmak suç değil, ayıp değil... Ama Çankaya'ya çıkamazmış.

Sakın **Çölaşan,** "Çankaya böyle bir adama lâyık değildir" mi demek istiyor? Aman ağzından yel alsın!

***

Gelelim son yaygaraya... **Kadir Bey**'in tahmin ettiği gibi, Almanya'daki muhabirler buraya ne gönderdiler bilmeyiz, ama burası, gelen haberi yine kuşa çevirip yaygaraya döndürmüş.

Çünkü: **"Kadir Bey** müseccel **Atatürk** düşmanı"dır!

Peki acaba şu satırlar kime ait:

"Türk İslâm fikriyatının önde giden tarihçilerinden **Kadir Mısıroğlu..."**

Bunlar Hürriyet'in 1976 Nisan ayında Almanya baskısından alınmış satırlar. Tafsilâtını bugünkü Zaman'da okuyacağımız gibi, **"Turgut Özal'**ın başında bulunduğu Vakıf, müseccel **Atatürk** düşmanı **Kadir Mısıroğlu**'na ödül vermeden bir ay önce, yaygaracı Hürriyet, Almanya nüshasında aynı **Kadir Mısıroğlu**'nu okuyucularına böyle tanıtıyordu...

Evet sayın **Çölaşanlar,** aşamayanlar, **Ekşiler** ve mayhoşlar!

Konuşun!

a- MİLLÎ GAZETE HAKKINDA

Şimdi de yine Sebil'de yayınlanmış kısa bir takrizi takdim ediyoruz:

"Milli Gazete'nin 30 Nisan 1990 tarihinden başlamak üzere üç gün arka arkaya onikinci sayfasını tamamen doldıracak şekilde yayınlanan yukarıda klişesini gördüğünüz röportaj maâlesef cümle bozuklukları ve tashih hatalarıyla lebâleb (dolu olarak) yayınlanmıştır. Röportajı yapan genç gazeteci ***Fâtih Emin*** *sözlerimizi bir teyp mârifetiyle tesbit etmişti, ihtimal pilin zayıf olması veya buna benzer bir teknik sebeble bu tesbit lâyıkıyla yapılamamış ve banttan daktiloya geçme esnasında iyi anlaşılamayan pek çok kelime (meselâ* ***"halita"*** *(alaşım) kelimesinin* ***"harita"*** *şeklinde çıkması gibi) yanlış yazılmış bazı cümlelerin başı ve sonu birbirine karışmıştır. Elde olmayan sebeblerle ortaya çıkan bu durum dolayısıyla hiç olmazsa bir özür dilenmeliydi.*

Osmanlı tarihiyle ilgili olarak ***"evlât"*** *ve* ***"kardeş katli", "Saltanatın babadan oğula geçme usûlü"*** *ve* ***"câriye mes'elesi"*** *gibi öteden beri Osmanlılar hakkında hemen daima tenkid zemininde ele alınmış olan ehemmiyetli mes'elelerin cevaplandırılmasından ibâret olan bu röportaj ileride tashih edilmiş olarak gazetemizde tekrar yayınlanacaktır.*[170]

b- VAHDET GAZETESİ'NDEN

Yine Sebil'den iktibâsa devam edelim!..

"Kitap fuarı dolayısıyla görüşüp konuşmak fırsat ve imkânını bulduğumuz islâmî yayıncılardan biri de Türkiye'nin en müessir haftalık mevkutesi olan ***"Vahdet Gazetesi"****nin mensupları olmuştur. Bunlarla da gazeteleri için başyazarımız* ***Kadir Mısıroğlu*** *ile yapılmış bir röportaja bahsi geçen gazetenin 149. sayısında oldukça geniş yer verilmiştir.*

---

[170] Sebil Dergisi sayı: 19, sh. 8-9.

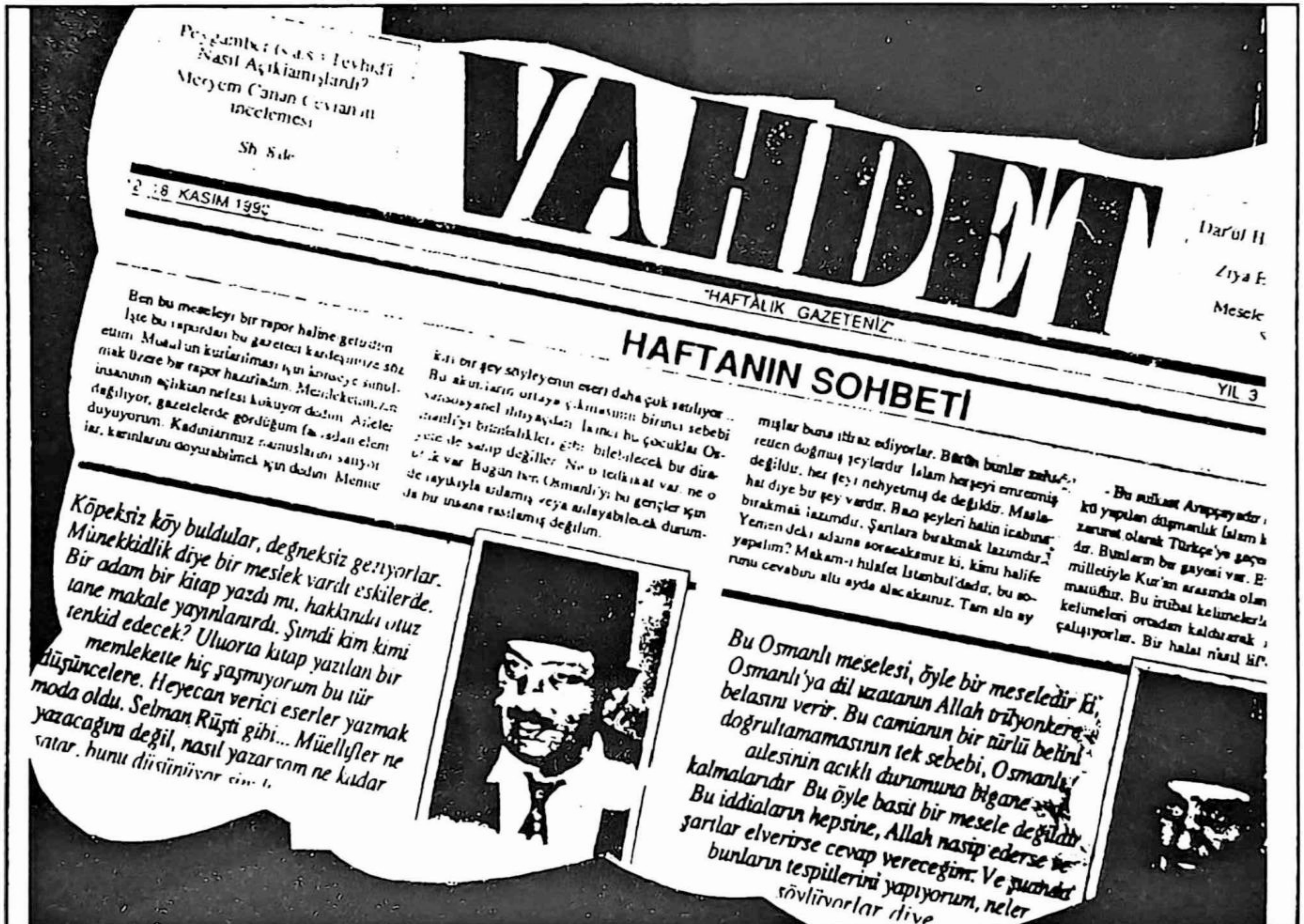

Peygamber (s.a.s.) Tevhid'i Nasıl Açıklamıştandı?
Meryem Canan Ceylan'ın incelemesi

Sh. Sıla

VAHDET

"HAFTALIK GAZETENİZ"

2 18 KASIM 199?

YIL 3

Darul H

Ziya F

Mesek

HAFTANIN SOHBETİ

Ben bu meseleyi bir rapor haline getirdim. İşte bu rapordan bu gazeteci kardeşimize söz ettim. Musul'un kurtarılması için konuyu sunulmak üzere bir rapor hazırladım. Memleketimizin insanının açlıktan nefesi kokuyor... değiliyor, gazetelerde gördüğüm ... Aileler duyuyorum. Kadınlarımız namuslarını satıyor, karınlarını doyurabilmek için dedim. Memle...

... bir şey söyleyenin eseri daha çok satılıyor. Bu ... ortaya çıkmasının birinci sebebi ... Osmanlı'yı ... Ne o tedkikat var, ne o ... Osmanlı'yı bu gençler için ... da bir insana rastlamış değilim.

... mışlar buna itiraz ediyorlar. Bütün bunlar ... reten doğmuş şeylerdir. İslam herşeyi emretmiş değildir, her şeyi nehyetmiş de değildir. Masla... hat diye bir şey vardır. Bazı şeyleri halin icabına bırakmak lazımdır. Şartlara bırakmak lazımdır. Yemen'deki adama soracaksınız ki, kimi halife yapalım? Makam-ı hilafet İstanbul'dadır, bu sorunu cevabını altı ayda alacaksınız. Tam altı ay

- Bu suikast Arapçaya... kü yapılan düşmanlık İslam ... zarurî olarak Türkçe'ye geçe... dir. Bunların bir gayesi var. B... milletiyle Kur'an arasında olan ... matuftur. Bu irtibat kelimeler... kelimeleri ortadan kaldırarak ... çalışıyorlar. Bir halat nasıl bir...

Köpeksiz köy buldular, değneksiz geziyorlar. Münekkidlik diye bir meslek vardı eskilerde. Bir adam bir kitap yazdı mı, hakkında otuz tane makale yayınlarardı. Şimdi kim kimi tenkid edecek? Uluorta kitap yazılan bir memlekette hiç şaşmıyorum bu tür düşüncelere. Heyecan verici eserler yazmak moda oldu. Selman Rüşti gibi... Müellifler ne yazacağını değil, nasıl yazarsam ne kadar satar, bunu düşünüyor ...

Bu Osmanlı meselesi, öyle bir meseledir ki, Osmanlı'ya dil uzatanın Allah belasını verir. Bu camianın bir türlü belini doğrultamamasının tek sebebi, Osmanlı ailesinin acıklı durumuna bigane kalmalarıdır. Bu öyle basit bir mesele değildir. Bu iddiaların hepsine, Allah nasip ederse şartlar elverirse cevap vereceğim. Ve bunların tespitlerini yapıyorum, neler söylüyorlar diye...

*İsmimizi **"Mısıroğlu"** yerine **"Mısırlıoğlu"** sûretinde yazmak ve uzun olan röportajın büyük bir kısmını tahkiye tarikiyle naklederken herhalde alışkanlık eseri olacak bizim ısrarla boykot ettiğimiz yeni ve asâletsiz birtakım kelimelere yer vermesine rağmen, bizi vefakâr okuyucularımıza bir kere de bu ihlâslı kardeşlerin hatırlatmış olmalarından dolayı memnunuz ve kendilerine teşekkür ederiz.*

Ancak şu kadarını ifâde etmek isteriz ki; bize sorulan sualler bir röportaj hacmine sığdırılamayacak derecede geniş ve ehemmiyetli mes'eleleri ihtiva ediyordu. Osmanlı'ya bakış açısı mes'elesi ve onların evlâtlarını, kardeşlerini gerektiğinde gözlerini kırpmadan katledebilmeleri gibi bugün çoğu sığ akıllı yarı münevverlerce Osmnanlı'yı kötülemek üzere kullanılan ağır mes'elelerdi. Bunların okuyucuyu doyurup tatmin edecek geniş bir muhteva ile ve müdellel olarak takdimi gerekiyordu. Hal böyleyken bir-iki saatlik röportaja sığdırılmaya çalışmaları gibi bir garabete, bir de -gazetenin mahdud imkânları sebebiyle- bu hulâsanın büyük bir kısmının da ya hiç nakledilmemesi veyahud da tahkiye yoluyla tekrar hulâsa haline getirilmesi belki de mes'elelerin lâyıkıyla anlaşılmasına imkân vermemiştir. Bununla beraber bize mefâhir-i İslâm namına en büyük sermâyemiz olan Osmanlı üzerinde birkaç doğruyu olsun tebârüz ettirmek imkânı verdiği için yine de teşekkür ediyor ve bu röportajın muhtevasını iktibastan kendimizi müstağni addediyoruz.[171]

c- KÜLTÜR VE SANAT BÜLTENİ'NDEN

Bu da Sebil'den:

*"Geçen Ekim Ayı'nın onundan yirmibirine kadar Köln'deki **Milli Görüş Teşkilâtları Umûmi Merkezi'nde** bir **Kitap Fuarı** tertib edilmişti. Bu fuar bizim için Türkiye'deki yayın faaliyetlerini tanımak hususunda oldukça faydalı geçmiştir. Bununla birlikte başyazarımız **Kadir Mısıroğlu** da*

[171] Sebil Dergisi sayı: 20, sh. 5.

kendisinin vatandan ayrılışından sonra temâyüz eden genç islamcı yazarlarla temas ve toplantılar yapmak fırsatını bulmuştu. Bu toplantılardan biri, yanda klişesini gördüğünüz ***"Türkiye Kültür ve Sanat Bülteni"****nin Kasım 1990 tarihli dokuzuncu sayısında şu sûretle aksetmiştir.*

"Ziyâretlerimizin en anlamlısı 12 Eylül sonrası vatandaşlıktan çıkarılmış olan ve yurda dönmesine bir türlü izin verilmeyen çilekeş yazar, tarihçi ***Kadir MISIROĞLU*** *ile olanı idi.* ***Kadir*** *ağabey'in Frankfurt yakınlarında Limburg bölgesinde bulunan* ***"Sebil"*** *adlı çok ortaklı ticarî işletmesinin üst katında bulunan bekârhânesinde 17 Ekim Çarşamba gecesi* ***Sadık Albayrak, Abdurrahmam Dilipak, Mehmet Doğan*** *buluştuğumuzda hepimiz ne kadar sevinmiştik bilemezsiniz.*

M. Doğan, S. Albayrak *ve ben başımıza salonun değişik köşelerinde bulunan kalpaklardan birer adet geçirince, sohbetimiz kendiliğinden 25 Kasım 1925'de kanunlaşan Şapka İnkılâbıyla başlamış oluverdi.*

Konu belli olmuştu artık. ***Kadir*** *ağabey'in ifadesiyle yakın tarih üzerine çalışan salondaki beş kişi tarih üzerine sohbeti koyulaştırmaya başladı.* ***Abdülhamid,*** *Tanzimat, Millî Mücadele'nin bilinmeyen boyutları, ilk meclis, Cumhuriyet ulemâsı, Tek parti yönetimi, Millî Şeflik Dönemi, Devrimler ve uygulamaları, İstiklâl Mahkemeleri ve daha nice konuda derinlikli konuşmalar oldu.*

Kadir *ağabey'in üzerinde en çok ve en hassas bir şekilde durduğu konu lîsan meselesi, konuşulan dil meselesi idi.* ***Kadir Mısıroğlu****'nun ideali bir* ***"Tarih Araştırmaları Enstitüsü"*** *kurmak.* ***M. Doğan, S. Albayrak, A. Dilipak*** *ve ben,* ***Kadir Mısıroğlu*** *ile birlikte* ***"yakın tarih"*** *üzerine çalışanlar olarak böylesi tarih ve araştırma kokan ve sevgiyle yoğrulan bir sohbet gecesi geçirdik. Limburg'taki Sebil GmbH'da ve* ***Kadir Mısıroğlu****'nun bekârhânesinde..."*[172]

[172] Sebil Dergisi sayı: 20, sh. 5.

TÜRKİYE
KÜLTÜR VE SANAT
BÜLTENİ
SAYI : 9
KASIM
1990
Türkiye Yazarlar Birliği Yayınıdır.

İNTİBALAR

Almanya Kitap Fuarı ve Türk Yazarları

AMGT, Avrupa Milli Görüş Teşkilatları tarafından, 9 Ekim -22 Ekim 1990 tarihleri arası Birleşik Almanya'nın Köln kentinde [illegible] 2. [illegible] Kitap Fu[illegible]

sından izleyicilere daha bir cazip geldi.

Sonuçta insanımızın kendi kimliğini bulması ve bu kimliğe ulaşırken, kendi kültürü[illegible]yle be[illegible]

d- M. NİYAZÎ ÖZDEMİR'İN DİĞER BİR YAZISI
O'nu da Sebil'in 18. Sayısından iktibâs edelim:

"ONUNLA İFTİHAR ETMELİYİZ

Zaman'daki makalesini okurken halim selim ***Mehmed Ertuğrul Düzdağ*** *kardeşimizi bu kadar ne üzebilir, ne kızdırabilir diye merak ettim. Lisenin ilk yıllarından beri tanıdığım dostum* ***Ertuğrul****'un kalemini güç dizginlediği anlaşılıyordu.* ***Kitap Dergisi****'ni okuyunca* ***Ertuğrul****'un sabrını, dengesini, kadirşinaslığını bir kere daha takdir ettim.*

Alâaddin Çamlık *ve yirmi arkadaşının muhterem* ***Erbakan*** *Hocamıza Kitap Dergisi aracılığıyla gönderdikleri açık*

mektup bana rahmetli ***Necip Fazıl*** *üstadımızı hatırlattı. Köln'e geldiklerinde çeşitli gruplara mensup derneklere mürâcaat etmiştik. Hiç birisinden olumlu cevap alamayınca öğrencilerden ibâret bir konferans hazırlamıştık. Rahmetli üstadımız üzüntümüzü sezmiş olacaklar ki; bizleri teselli için şunu söylemişlerdi:* ***"Buzdan yürüyemiyorduk; buz dağlarını nefeslerimizle erittik, şimdi çamurdan yürüyemiyoruz".***

Kadir Mısıroğlu *ağabeyimizin düşmanı çoktur; Ondaki kaabiliyeti, sentez ve ifâde gücünü gören şer cephesi çileden çıkıyor. Onun gibi olmak, kitleleri coşturmak, yazının her çeşidinde seçkin örnekler vermek her kula nasip olmaz; bu bir Allah vergisidir. Ne yazık ki, O'na dost olması gerekenler de gölgesinde kaybolmamak için ona düşman kesiliyorlar.*

Dergide yayınlanan açık mektup ipe sapa gelmez iftiralarla dolu. Herhalde dergiye çok mektup geliyordur; seçip ***Kadir*** *ağabeyimizin aleyhine yazılanı yayınlamaları zihnimi kurcalarken sayfaları çeviriyordum. Derginin yetkilileri için* ***Kadir ağabey*** *meçhul olamazdı, iyi niyetli insanların yapacağı iş mektup sahibine kanaatlerinin yanlış olduğunu bildirmek, gerekiyorsa* ***Kadir ağabeyi*** *de haberdar edip görüşmelerini sağlamaktı. Belki mektubu yazan* ***Kadir ağabeyi*** *anlayacak seviyede değildi... Fakat birkaç sayfa sonra, îslâmî yayınları arabesklikle niteleyen kritikte, hiç gereği yokken,* ***"Geçmişte Kadir Mısıroğlu gibi hâneden kökenli aydınlar"*** *cümlesini okuyunca dergi yetkililerinin onunla bir hesabı olduğu anlaşılıyordu.*

Yıllarca aynı odada kaldığım ***Kadir ağabey****'e neslim gibi ben de çok şey borçluyum. Ne çâre ki; O'nu, anlatacak kaabiliyette değilim; o bir zirvedir; ben ise onu yakından tanımak bahtiyarlığına nâil olmuş sıradan birisiyim.*

Kadir ağabey bir Osmanlı'cıdır; *ama kuru bir Osmanlı'cı değildir, islâm'a hizmetlerinden dolayı Osmanoğlu'na aşırı muhabbet duyar. Çünkü* ***O'nun tek ölçüsü islâmdır; her şey o ilâhî hakikatte değerini bulur, iftiralardan birisi de ona***

*"Türk şöven'liği yakıştırmasıdır. O Türk olmakla iftihar ederek türkçülük yapmaz, bunun kader olduğunu bilir; şehid ve gâzi bir milletin ahfadı olmanın sadece sorumluluğunu taşır. Bir gazeteci ona, "Çingene soyundan gelsen ne yapardın?" diye sorduğunda "Allah'ın takdirine şükrederdim." cevabını vermişti. Bugünkü devletimize de sahip çıkar, ama onu ideal değil, olması gereken devletimizin çekirdeği görür. "Konuşmalarında **Yezid**'i haklı göstererek **İmam Hüseyin**'in katlini doğru buluyor." cümlesi O'na hücum edenlerin gerçek yüzünü gösteriyor. Salavatsız Peygamber efendimizi anmayan, adı geçince gözleri dolan **Kadir ağabeyimiz Hz. Hüseyin**'e nasıl dil uzatır. Böyle iftirayı **"Allah"** diyen kendine nasıl yakıştırır.*

***Mısıroğlu** bir neslin ağabeyidir. Binlerce gencin şahsiyetinde hakkı vardır. Altmışlı yıllarda üniversiteye adımını atan gençlik Rektör **Sıddık Sâmi**'den önce O'nun adını duyardı. Zevâhiri kurtaracak kadar tâvizkâr bulunsaydı nelere sahip olmaz, hangi mevkilere gelmezdi. İnandıkları uğruna her şeyini ileri sürebilen, granitten daha sağlam bir dâvâ adamına sahip olmakla hepimiz iftihar etmeliyiz.*

***Alâaddin Çamlık** kimdir, mektup yazmış mıdır, bilmiyoruz. Yalnız Kitap Dergisi'nin yetkilileri mücâdele etmek istiyorlarsa, eli bağlı vatan evlâdı yerine, her şeyimize kast eden mason, dönme, komünist, kozmopolit ve müttefiklerini hedef seçseler hepimiz için daha hayırlı olur.*

*Bu nâdan ortamda **Mehmed Ertuğrul Düzdağ** gibi vefalı kalem sahipleri oldukça milletimize hizmet edenlerin unutulmayacağını inanmakla teselli buluyoruz."*[173]

IV. VATANA DÖNÜŞ

a- DÖNÜŞ HAZIRLIKLARI

Rahmetli **Turgut Özal,** muhterem kardeşi **Korkut Özal** Bey vâsıtasıyla hakkımdaki bütün dâvâların basın suçu olup

[173] Sebil Dergisi sayı: 18, sh. 5.

olmadığını bana sordurmuştu. O zaman 1984 veya 1985 seneleriydi ki, yakın bir tarihte Türkiyemizde milletvekilliği seçimi olacaktı. **Turgut Özal** bu seçim vesilesiyle bir basın afvı çıkarmayı düşünüyormuş. Bununla benim vatana dönme imkânımın olup olmadığını öğrenmek istiyordu.

Gerçekten gurbete çıkarken arkamda çoğu mâhud 163. Maddeden ve binnetice çoğu Ağır Cezalık otuzdan fazla dâvâ vardı. Bunların hepsinde de **M. Kemal Paşa** hakkındaki 5816 sayılı kanunun ihlâl edildiği iddiâsı mevcuddu. Fakat hepsi de basın yoluyla işlenmiş birer suç(!)tu. Buna göre çıkarılması tasavvur olunan basın afvıyla vatana dönebilecektim. Fakat o sırada merhum **Turgut Özal,** basınla kavgalı bir duruma gelince bundan sarf-ı nazar etmiş ve bilâhare 1991 yılında değiştirilen **"Terör Kanunu"**nun beşinci maddesiyle bu imkân zuhûr etmiştir.

Kahırdan lütuf olmuş, gurbette müteaddid hac imkânı hâsıl olmuştur. Onlardan birinde (1989) Arafat'ta hacı arkadaşlarla...

Gerçekten bu kanun 12 Eylül 1980 İhtilâli'nden sonra kurulan hükümetçe vatandaşlıktan atılanların bu kanunun neşri tarihinden itibâren iki sene içinde konsoloshânelere mürâcaat ederek yalnız Türkiye'ye giriş için kullanılabilecek muvakkat bir pasaport alarak yurda dönebilecekleri ve bunu yaptıkları takdirde de hasbelkânun tekrar vatandaşlığa kabul edilecekleri ifade edilmekteydi. Tabiatiyle bu işin selâmetle gerçekleşebilmesi için böyle bir şahıs hakkında bir tevkif veya mahkûmiyet kararı bulunmaması, bulunduğu takdirde ise mürûr-i zamana uğramış olması gerekirdi. Aksi halde yurda girişte tevkif edilip hapsedilmek mukadderdi.

Bu bilgilerin ışığında Avrupa'da bir konsoloshânede sözümüz geçen birini aradık. Bunu D..... konsolosluğumuzda bulduk. Orada vazifeli arkadaş teşkilâtın henüz tatbikine başlanan internet bağlantısı için önündeki âletten baktı. 1982 yılı 17 Haziran'ında temyiz tasdiki ile kat'îleşmiş, halkın "**koruma kanunu**" dediği, 5816 sayılı **"Atatürk Hakkında İşlenen Suçlara Dâir Kanun"**a istinâden birbuçuk senelik bir mahkûmiyetim çıktı. Bununsa mürur-i zamana uğramasına takriben bir yıl vardı. Bu demek ki, Kapıkule'den giriş yaparken tevkif edilecek ve birbuçuk yıl hapiste yatacaktım. Bundan nasıl kurtulabilirdim? Verilecek pasaporttaki hüviyet hânesinde ufak tefek değişiklikler yaparak bu takdirde cezânın alette görünüp görünmeyeceğini anlamaya çalıştık. Memur soyadımı -düşmanlarımın çok kere yaptığı gibi- **"Mısırlıoğlu"** şeklinde yazarak baktı, ceza yine görünüyordu. Babamın adını **Eyüp** yerine **"Eyyüp"** diye yazdı, yine görünüyordu. **Eyüp Sabri** diye yazdı, durum yine aynıydı.

Ben bu sırada Köln'deki evlerin sıkıntılarıyla uğraşırken fabrikayı ihmal etmiş, buranın muhâsebesinde de mâliyeyle aramda pürüzler çıkmıştı. Evlerle uğraşırken işimi havâle ettiğim insanların sû-i istimallerine ilâveten mâliyeyle çıkan pürüz sebebiyle gâyet sıkıntılı bir duruma geldim. Fabrikayı sevk ve idâre edecek etrafı olan bir insan aramaya başladım.

Zira bu kadar muallak işim varken hepsini yüzüstü bırakıp Türkiye'ye dönmenin mes'ûliyetini deruhte etmek istemiyordum. İşletme bir ortaklıktı. Başkalarının mağduriyetine sebep olmak uykularımı kaçırıyordu. Bunun için **Dursun Balcı** adında emin olduğunu sandığımız bir arkadaşı buldum. Hısım ve akrabası çoktu. Bir ekiple fabrikayı yürütebilir diye düşündüm.

Bana itimad telkin ettiğinden fabrikayı muvâzaa yoluyla ona devrettim. Çünkü mâliyeden ağır bir vergi yüküyle karşılaşmaktan korkuyordum. Bu sûretle **"Sebiltürk"** firmasını kapatıp, **"Vatan GmbH"**yı kurduk. Ben de şirkette kaldım. Kendisinden Fabrika'nın bedeli olarak hâricen üçbuçuk milyon marklık sened aldım.

Türkiye'ye döndüğüm takdirde bu birbuçuk senelik mahkûmiyet dolayısıyla bir sıkıntıya düşersem arkamdan gûyâ emin olacaktım. Halbuki kediye peynir emânet etmişim. Maâlesef bunu çok sonra anlayacaktım.

b- SUUD HEYETİ'NİN GELİŞİ

Bu sırada Körfez Harbi patlamak üzereydi. Suudî Arabistan'ın tavrının müslüman topluluklara izâhı için Suud'dan bakanlar seviyesinde bir heyet, Almanya'ya gelmişti. Ben bunlarla Süleymancı denilen cemaate âid bir câmide karşılaştım. Karşılarındaki tesâdüfen orada bulunmuş olan yirmi-otuz kişiye dert ve dâvâlarını anlatıyorlardı. Evvelce ismi geçmiş olan **Mahmud Toros** da heyete mensup kimselerin konuşmalarını Türkçe'ye tercüme ediyordu. O sırada câmiin imâmı geldi. Yakışıksız bir sûrette ve heyettekilerin duyabileceği bir ses tonuyla:

"-Bu vehhâbî bozuntularını câmimize kim soktu! Toplantıyı bitirin. Şu anda benim burada vaaz etmem lâzım!.." diye söylendi.

Vehhâbîlerden biri olan **Mahmud Toros**'un Türkçe bildiğine aldırmadan, bir misafire karşı bu yakışıksız sözler canımı sıktı. Heyete dönerek dedim ki:

"-Bu yaptığınız kendinizi aldatmaktır. Şu Frankfurt'ta yalnız türk olarak elli bin müslüman mevcutken yirmi otuz kişiye konuşmakla vazife mi yapmış oluyorsunuz?!.. Bu doğru değil. Siz bu toplantıyı yapmamış olun. Buradan çıkıp gazeteleri ziyâret edin. Derdinizi gazetecilere anlatın. Onlar bunu haber yapsınlar. Önümüzdeki Pazar günü için bütün dînî teşkilâtların merkezi bulunan Köln'de en büyük salonu kiralayın. Orada bir konferans tertipleyin. Bunun ilânını da bütün gazetelerde tam sayfa hâlinde yayınlattırın. Pazar günü sizi dinlemeye herkes gelir. Böyle yaparsanız katlandığınız eziyete ve yaptığınız masrafa değer!.."

Bu sûretle onları iknâ ettim. Denileni yaptılar. Pazar günü beni de konuşmacı olarak dâvet ettiler. Kendileri resmî sıfatı hâiz kimselerdi. Suya sabuna dokunmamaya gayret ederek kısa kısa konuşmalar yaptılar. Söz bana gelince salonu öyle harmanladım ki, biraz sonra heyettekiler kameralara görünmemek maksadıyla birer birer sahneden kaçtılar. Çünkü başta Almanlar olmak üzere bütün Batı Âlemi'ni iki yüzlü tutumlarından dolayı şedîd bir sûrette tenkid etmiştim. Tek kutuplu bir âlem istemeyen Avrupa Devletleri, Amerika'nın Vietnam gibi Irak'ta da bir çıkmaza girmesini sağlamak ve burnunu yere sürtmek maksadıyla zâhiren Amerika'yla birlikte gözükmelerine rağmen masa altından **Saddam**'a nasıl destek çıktıklarını anlattım. Fransızlar'ın, **Saddam**'ın İran'a karşı temin ettiği silâhları yer altına indirerek yer üstünde plâstik silâh maketleriyle Amerika'yı aldatma yoluna gittiklerini, Almanlar'ınsa o sıradaki muhâlefet lideri **Lafontain**'in ifâdesine dayanarak, Irak'ta önce zehirli gaz fabrikası kurduklarını sonra da gaz maskesi sattıklarını, gûyâ nasihatçi gibi görünerek eski başbakan **Brandt**'ın Irak'a gidip **Saddam**'ı ne sûret-

le teşçî eylediğine dâir haber ve gerçekleri ve buna benzer daha pek çok bâkir hakîkatleri ifâde ettim.

Saddam'ın nasıl bir İslâm düşmanı olduğunu, Baas Partisi'nin[174] kuruluşunu ve emellerini uzun uzun anlattım ve ondan kurtulmak için kimden olursa olsun gelecek yardımı baş göz üstünde tutmak gerektiğini ifâde ettim.

Arka sıralarında şîvesinden kürt olduğu anlaşılan biri itiraz etti. Onu Halepçe Katliâmı vâkıasıyla susturdum.

Konferans maksadına ulaşmıştı. Salonda onbin kişiden fazla insan vardı. Fakat heyettekiler, benim Batı Ülkeleri'ne târizlerimden korktukları için beni müteâkip toplantılarına

---

[174] Baas Partisi'nin kurucusu **Michel Eflâk** adında kendisini bir **"Hristiyan-arab"** olarak gösteren bir şahıstır. Fakat bu doğru değildir. **Michel Eflâk** aslında su katıksız bir yahudidir. Lâkin Araplar'ı belli bir yöne imâle edebilmek için arap ve hristiyan olduğunu iddiâ etmiştir. Eğer yahudi olduğu bilinse fikirleri itibar görmeyeceği için bu taktiğe başvurmuş olan **Michel Eflâk** sâbık İsrail başbakanı **Goldemayır**'ın damadıdır. Yahudi siyâsî ricâli arasında bu derecede temâyüz etmiş olan bir kimse kolay kolay bir araba kız vermez, onu kendine damad yapmaz.

Baas Partisi'nin temel ideolojisi üç madde hâlinde hülâsâ edilebilir:

1- Arapları İslâmiyet'ten kurtarmak(!) Baas, İslâm'dan evvelki Araplığı diriltmek maksadını ifâde etmek üzere seçilmiş bir isimdir.

2- Arapları birleştirmek.

Aslında bu madde dâvânın Araplar nezdindeki câzibesini arttırmak için ortaya atılmış içi boş bir dâvâdır. Şimdiye kadar bu istikâmette Baasçılar'ın yaptığı herhangi bir şey yoktur. Aksine Yahudiler bugünkü arap devletlerinin birer ikişer defa daha bölünmesini plânlanmaktadırlar.

3- Arapları kalkındırmak.

Bu da dâvânın Araplar nezdindeki câzibesini arttırmak maksadına dayanan bir yalandır. Baas partisi, iki arap devletinde iktidar olmuştur. Bunlar: Irak ve Sûriye'dir. Bu iki ülkede otuz seneyi mütecâviz zamandan beri iktidar oldukları halde hangi kalkınmayı yapmışlardır?!

Öz olarak böylece ifâde edilebilecek olan Baas Partisi'nin gâyesi, dinsiz bir arap ırkçılığıdır. Arap âleminde ırkçılığın yahudi telkinine dayandığının bir delili de bu hareketin en müessir bir mürevvici olan bir siyâset adamı olarak tarih sahnesine çıkmış bulunan **Cemal Abdunnâsır**'ın en gözde müşâvirinin **Heyim Naum Efendi** olmasıdır. **Heyim Naum,** Lozan'da çevirdiği entrika ile Hilâfet'in ilgâsını temin ettikten sonra Mısır Hahambaşılığı'na terfî etmiş, Lozan'da **İsmet Paşa**'nın müşâviri iken Mısır'da ölünceye kadar bu hizmeti(!) **Cemal Abdunnâsır**'a yapmıştır.

Amerika'nın kayıtsız şartsız İsrail'i desteklemesinden münfail olarak Rusya'yla teşrik-i mesâîye mecbûr bir mevkîde bulunan Arab Âlemi şu münâsebetten **"sosyalizm"** hastalığına bulaşmış ve bu da ırkçılığa eklenince bu Âlemin bugünkü perişanlığı ortaya çıkmıştır.

çağırmadılar. Sâdece Suud Büyükelçiliği resmî bir sûrette bana teşekkür ettikten maâda, o seneki hac için bana devlet misafiri olmak üzere bir dâvetiye verdi. Bunu kabul etmedim ve kendilerine:

"-Ben yaptığımı Allah için yaparım. Dünyevî bir karşılık beklemem. Haccı Allah bana on kereden fazla nasib etti. Teşekkür ederim. Sizin hakkınızda da tenkidlerim var. Onları öğrenirseniz, belki de bu dâvetten vaz geçersiniz!.." dedim.

Muhâtablarımın:

"-Ne gibi tenkidler?" diye sorması üzerine de birkaç meseleye temâs ettim ki, bunlar onların bekledikleri gibi vehhâbîlikle ilgili olmayıp daha ziyâde Mekke ve Medine'nin imârına müteallikti.

Gerçekten bu imâr öyle bir cinâyettir ki, yeryüzünde ilk yerleşim bölgesi olan Mekke'yi ve hatta Medine'yi târihî hüviyetinden fersah fersah uzaklaştırmıştır.[175]

---

[175] Bir hac mevsiminde Suud televizyoncuları, Arafat'ta hacılarla röportaj yapıyorlardı. Bunlar **"Hac Araştırma Merkezi"** adına çeşitli ülkelerden gelmiş insanlara, gördükleri aksaklıklara dâir sualler soruyorlardı. Ben onlara Mekke ve Medine imarının nasıl bir felâket olduğunu uzun uzun anlattım. İlk defa 1961 yılında hacca gittiğimde Mekke ve Medine'de kadîm evler ve daracık sokaklar vardı. Bunlar, asırlar öncesinin Mekke ve Medine'sinden kalıntılardı. Bugün bunlar tamamen yok edilmişler, yerlerini Batı taklidi asâletsiz binalara terk etmişlerdir.

Bu istikâmette söylediklerim **"Hac Araştırmalar Merkezi"**nde incelenince fevkalâde alâka uyandırmış ve orada çalışan türkler vasıtasıyla bana ulaşmışlar ve bu sözleri bir televizyon programında bütün Suud halkı ve idârecilerine karşı tekrarlamamı istemişlerdi. Bunu kabul etmedim ve:

"-Dünyada arzu edip de seyâhât edebildiğim bir burası var! Onu da bana yasaklı hale getirmek mi istiyorsunuz!" dedim ve bir kameraya alınmaması şartıyla, bu hususstaki düşüncelerimi anlattım.

Bunun hülâsâsı şuydu:

Riyad veya herhangi bir Suud şehrini modernleştirmek düşünülebilir. Buna kimsenin bir diyeceği olmaz. Bu dahî tenkidden hâlî değildir. Çünkü Suudî Arabistan'ın kültür husûsiyetleri ve iklimi muvâcehesinde orijinal (nevi şahsına münhasır) bir mimarî geliştirmek daha doğru olur. Ancak Mekke ve Medine mevzubahs olduğunda bu yeterli değildir. Burada dînî karakterli bir mimârî şarttır. Kırık çizgilerin hâkim olduğu Batı mîmârîsini buraya sokmak cinâyettir. Beynelmilel bir sûrette yarışmalar açarak yeni bir mimarî tarzı geliştirilmeli ve bu iki mukaddes şehirde mâzîden kalma

c- BOCHUM ÜNİVERSİTESİ'NDEKİ KONFERANS

Ben, Türkiye'ye dönme hazırlıkları içindeyken Bochum Üniversitesi'nden bir kısım talebe benden bir konferans talebinde bulundu. Bunun sebebi şuydu: Bir vesileyle Köln'deki Millî Görüş Merkezi'ne gelmiş olan **Ali Bulaç, Mehmed Doğan** ve **Abdurrahman Dilipak**, Bochum Üniversitesi'nde okuyan türk talebelerine bir konferans vermişler ve kürsüde dinleyicilerin gözü önünde şedîd bir şekilde ihtilâfa düşmüşler. Bunun sebebi de şuymuş:

Ali Bulaç, uluorta Osmanlı'ya dil uzatmış ve kürsüde yanında bulunan arkadaşları O'na itiraz etmişler. Dinleyenlerin galeyânıyla ortalık curcunaya dönmüş. Anlaşılan **Ali Bulaç**'ın iftirâ ve isnadlarını, mu'teriz arkadaşları kâfî derecede cevaplandıramamış olacak ki, benden bu yanlışların cevaplandırılmasını istiyorlardı.

Onlar bilmiyorlardı ki, **Ali Bulaç** bu hâdiseden bir-iki gün evvel, Milli Görüş'ün merkezinde peygamberin methine mazhar olmuş **Fatih Sultan Mehmed Han** hakkında ağza alınmayacak bir iftirayı ortaya atmıştı. Konferans kalabalığı dağıldıktan sonra kendisine ayaküstü bir ülkücü genci cevaplandırırken vâkî olan bu tezvirât o genç tarafından bana anlatılmış ve bu hususta Millî Görüş idârecilerinin ikaz edilmesi talebi vesilesiyle ıttılâıma vâsıl olmuştu. O iddiânın menşei de Edirne Say-

---

bir kısım köşeler muhâfaza edilmelidir. Almanya'da onyedinci asırdan kalma böyle birşehir restore edilerek muhâfaza edilmiştir. O şehrin sokaklarından iki kişi yan yana zorlukla geçebilir. O, böylece muhâfaza edilmiş ve onun dışında yeni ve modern bir şehir kurulmuştur. Bugünün Londra'sı ve Paris'i de böyledir. Paris'in merkezi, **Napolyon** zamanındaki imar şekliyle hâlen ayaktadır. Oraya kule gibi bir tek yüksek bina bile yapılmamıştır. Böyle binalar, asıl Paris'in dışında inşa edilmiştir.

Böyle bir imar katliâmı İstanbul'da da yapılmıştır. Balkan Harbi nihâyetlerinde Türkiye'ye gelmiş olan **Piyer Loti**, İstanbul îmârı dolayısıyla yapılmış olan tarihî eser katliâmından acı acı şikâyet etmiştir. Halbuki asıl katliâm Cumhuriyet devrinde yapılmıştır ki, bunun tafsilâtı saded hâricidir.

lav'ı[176] **Şeref Aykut** adındaki bir alçağın **"Hânedân ve Millet"** (İstanbul, 1923) isimli bir varakpâresine dayanıyordu. **Şeref Aykut,** İttihatçıların sergerde gürûhu içinde en dinsiz bir sûretle temâyüz etmiş bir kimseydi. Zikri geçen kitabında **Osman Gazi**'den **Sultan Vahideddin**'e kadar her Osmanlı Padişâhı için bir yalan uydurmuş ve çeşitli iftiralar ileri sürmüştür. **M. Kemal Paşa**'ya yaranmak maksadına bağlı olarak kaleme alınmış olan bu eser de,[177] bedbaht müellifi gibi çoktan tarihin çöplüğüne atılmışken, **Ali Bulaç**'ın bunu yeniden dillendirmesi, onunkinden daha büyük bir alçaklıktı. Zihnimde buna dâir mesmûâtın öfkesi tuğyân hâlindeyken böyle bir teklifi -dönüş hazırlıklarına rağmen- reddedemezdim. Oraya gittim. Hâdise Bochum'da şâyî olmuş bulunduğundan türk talebelerle birlikte salon, talebe velileri tarafından da hıncahınç doldurulmuştu.

---

[176] Bu **"saylav"** kelimesi, Moğolca'dan alınmış ve **"meb'us"** yahud **"milletvekili"** yerine ikâme edilmiştir. Cumhuriyet'in ilk yıllarında bir hayli kullanıldıktan sonra tutulmayıp ortadan kalkmıştır.

Bir tarihler Cumhuriyet Gazetesi'nde **"uydurma Türkçe'nin şampiyonu" Nurullah Ataç** hakkında, O'nu tanıyanlar hâtıralarını naklediyorlardı. Bunlardan birisinin şöyle bir şey anlattığını okumuştum. Adam diyordu ki:

"-İstanbul'a bir macar türkolog gelmişti. Bu adam, Moğolca mütehassısıydı... **Nurullah Ataç**'la birlikte O'nu ziyâret ettik. Ben, o ziyârette bu türkoloğa şöyle bir sual sordum:

"-Biz, "m e b ' u s" yerine "s a y l a v" kelimesini alıp Türkçe'ye soktuk. Bu yaptığımız doğru mu?"

Adam hayretle:

"-Yoo, doğru olmamış!.. Saylav, Moğolca'da "k o m i s y o n c u" demektir. Meb'us veya milletvekili mefhûmuyla uzaktan yakından alâkası yok." cevabını verdi.

O zaman ben, **Ataç**'a döndüm ve:

"-Üstad bu işte çuvalladık!" dedim.

Ataç dâvâsında o kadar musırdı ki:

"-Zararı yok, göreve devam!" diye cevap verdi.

"Göreve, yani vazifeye devam!.." O vazife, İslam düşmanlığının lisândaki tezâhürüdür. O sebebledir ki, Sebil Dergimiz'de her sayı Türkçe'deki tahribât hakkında bir yazı yayınlıyorduk. O yazıların serlevhası:

"Türkçeye sûikasd, İslâm'a sûikasdın bir cüz'üdür." idi.

[177] **Şeref Aykut**'un, **"Hânedan ve Millet"** adlı kitabı. İstanbul, 1926

"Usûl-i verâset, evlâd ve kardeş katli, câriye meselesi ve Osmanlı Devleti'nin bir İslâm Devleti" olup olmadığı gibi çeşitli meseleler etrafında takrîben dört saatlik bir konferans verdim. Dinleyiciler dağılmak istemiyorlardı. Çeşitli suâllerle meselenin ta'mîkında (derinleştirilmesinde) ısrarlıydılar. Geç vakitlere kadar bu sûretle müdâvele-i efkârda bulunuldu. Bu sırada bir kız talebe yanıma geldi ve:

"-Üstad!.." dedi. "Kullandığınız dili pek anlayamadım. Ben Almanya'da doğmuş bir kimseyim. Almancam Türkçe'mden iyi... Fakat bir şey anladım ki, Türkçe bizim analarımızın babalarımızın bilebildiği çapta basit bir dil değilmiş. Bir çok Almanca kelimenin Türkçe karşılığını bulamıyordum ve onların, bizim dilimizde karşılığı yok sanıyordum. Bizim Almanca'dan daha muhteşem bir dilimizin olduğunu hissettim. O nâdânın (**Ali Bulaç**'ı kast ediyor) tezvirâtının da -bütün söylediklerinizi anlayamasam da- bir düşman sözü olduğunu fark ettim. Ben sizin kullandığınız böyle bir Türkçe'yi nasıl öğrenebilirim?"

Mefâhir-i millî nâmına elimizde sahâbe devrinden sonra en zengin bir iftihar kaynağı olarak mevcud olan Osmanlı tarihini dolduran vekâyî, bize gelecek için bir hamle kudreti ilkâh edebilecek vasıfta olduğu için bütün İslâm ve Türk düşmanları o tarihi karalamak peşindedirler. Bir fert için şahsî tecrübeler ne durumda ise, bir millet için de tarih odur. Geçmişteki başarılar, gelecek başarılar için hem bir ilham kaynağı, hem de güven duygusunun en bereketli bir teminâtıdır. Bu sebepledir ki, İslâm ile yoğrulmuş bulunan tarih, milletimize yeni bir silkinme ve uyanma sağlamanın yegâne vâsıtasıdır. Bunu arzu etmeyenler tarih tedrisâtını hem kemiyet itibâriyle azaltmışlar, hem de keyfiyet itibâriyle çeşitli tahriflerle mâlâmâl hâline getirmişlerdir.

UNESCO, zaman zaman **"Tarih Tedrisâtının Âhenkleştirilmesi"** nâmı altında konferanslar tertip eder ve milletlerin birbirlerine karşı düşmanlık duygularını tahrik ettiği

yolundaki iddiâlarla milletleri tarihlerinden uzaklaştırmaya çalışırlar. **UNESCO,** bir yahudi karargâhıdır. Dolayısıyla bu fitnenin arkasında da onlar yatmaktadırlar. Kendileri, takvimlerini beşbin yıldan ziyâde geriye götürürken, bize cumhuriyetle var olmuş bir millet anlayışını ilkâh etmişlerdir.

d-ALMANYA'DAKİ SON GÜNLER

Türkiye'ye dönebilirsem kısa bir müddet kalıp geriye gelmek ve halledilmeyi bekleyen meselelere yeniden el atmak ve bu sûretle bana güvenmiş olan insanların mağduriyetlerine mahal vermemek düşüncesindeydim. Vâlidem hasta olduğu için elde ettiğim kânûnî imkânı bunda iki senelik bir müddet mevzubahs olmasına rağmen hemen kullanmak istiyordum. Bunun için acele bir sûrette Türkiye'ye gelip tekrar geri dönmek düşüncesiyle hareket ettim. Esâsen dönüşümü bir sene geciktirsem kat'îleşmiş olan mahkûmiyetim de mürûr-i zamana uğrayacaktı. Fakat vâlidemin hastalığı sebebiyle o kadar gecikmek istemiyordum. Biraz oyalanarak kat'îleşmiş olan cezânın engeli ile karşılaşmadan avdet çaraleri aradım.

Ankara'dan emniyetçi bir dostumuz vâsıtasıyla Kapıkule'de vazifeli birisini ayarladık. Bu zât, pasaporttaki bilgileri bilgisayara sokmadan bize çıkış imkânı sağlayacaktı. 21 Haziran 1991 tarihinde Kapıkule girişine geldiğimizde o zâtı aradık. Arkadaşları ertesi günü kurban bayramı olduğundan kurban almaya gittiğini söylediler. Saat üçe kadar oralarda dolaştık, oyalandık. Başımdaki fes dolayısıyla dikkati çekiyordum. Daha fazla eğlenmeyi doğru bulmadım. Oraya kadar Almanya'dan iki arabayla gelmiştik. Bunların biri minibüstü. Minibüsün tavanında şöförün yatması için zula gibi bir yer vardı. Oraya uzandım ve gümrük kapısından böylece mütenekkiren (habersizce) geçmiş oldum. Araba ilk benzin istasyonunda durdu, ben de aşağıya inip koltuğa oturdum. Bu demekti ki,

yurttan ayrılışım gibi yurda dâhil oluşum da böylece usul dışı bir sûrette gerçekleşmiş oluyordu.

Yol arkadaşlarımdan biri bana muhabbetinden dolayı **"Karasay"** olan soyadını **"Mısıroğlu"** olarak değiştirmiş olan **Muhted** adındaki bir gurbetçi gençti. Diğeri ise **Alucralı Şeyh Mehmed Emin Efendi**'nin cemaatine mensub ve bana o sûretle yaklaşmış olan **Mithat Atilla** idi. Minibüs O'nundu. Frankfurt'tan ayrılmadan önce bana onbeş bin mark borcu vardı ki, onu vereceğini söylemiş ve ben de Limburg'tan Frankfurt'a O'na güvenerek parasız gelmiştim. Frankfurt'ta:

"-Ben o parayla mal alıp Türkiye'ye gönderdim. Nasıl olsa beraber gidiyoruz. Onu sana İstanbul'da vereyim!" demesi üzerine Almanya'dan beş kuruşsuz olarak ayrılmıştım. İstanbul'da bu arkadaşın yazıhânesine geldiğimizde icrâ memurlarıyla karşılaştık. Anlaşıldığına nazaran o bataktaydı. Metelik ödeyecek hâli yoktu. **Mithat Atilla** bu on beş bin markla kalsaydı, iyiydi.[178]

Şimdi ne olacaktı?

O İstanbul'da kalıyordu. Ben, **Muhted**'le yola devam edip Akçaabat'a acele yetişmeliydim. Zira ertesi günü Kurban bayramı idi. Cebimizde arabamıza koyacak benzinin parası bile yoktu. Sultantepe'ye gelip Hesnâ Hâtun Câmii'nde yatsı namazı vakti **Osman Topbaş**'a mülâkî oldum. Ondan yol masrafı için bir miktar para alarak yola girdik.

Bütün gün ve gece yolumuza devam ederek ertesi günü (kurban bayramı) öğlen vakti Akçaabat'a vâsıl olmuş ve rahatsız olan anneme ve diğer akraba ve arkadaşlarıma kavuşmuş oldum! Elhamdülillâh!...

[178] Daha sonra gûyâ bana iyilik etmek istiyormuş görünerek Almanya'da bıraktığım bir malı Türkiye'ye getirmiş, onu da doksan bin mark mukâbilinde birisine devrederek kayıplara karışmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
VATANDA GURBET

"Öz yurdunda garibsin Öz vatanında parya!.."
Necip Fazıl

A- VATANDA İLK GÜNLER

Vatana muvâsâlat tarihim olan 22 Haziran 1991'den bu eserin kaleme alındığı şu güne kadar başımdan geçen vak'aları ayrıca ve müstakil bir sûrette yazmaya niyetli olmadığımdan burada bunlara kısaca temâs etmek istiyorum. Tâ ki, vatandaki hayatımın, mâruz kaldığım çileler itibariyle gurbetten farklı olmadığı ve gurbet mâcerâmın yazılmasının bu kadar gecikmiş olmasının sebepleri anlaşılsın.

Akçaabat'ta beş-on gün vâlidemle beraber oturup hoşça vakit geçirdikten sonra İstanbul'a döndüm. İstanbul'da oturacak bir evim yoktu. Oğlum **Sünûsî** evlenmiş, kendine bir ev açmıştı. Gurbete çıkarken bıraktığım ev eşyalarımı yazıhânemizde çalışan bir gence o evlenirken hediye etmiş olduğu cihetle İstanbul'da yatacak bir yatağım bile yoktu. An-

laşılan o bile vatana avdetimden ümidvâr değildi. Oğlumun evinde bir divanda geceliyor ve Cağaloğlu'ndaki yazıhânemi toparlamaya çalışıyordum. O sırada geldiğimi duyan dostlar beni ziyâret ediyor ve ahvâlim hakkında suâller soruyorlardı. Ekseriyeti çoluk-çocuk hep birlikte gelip gelmediğimizi soruyorlardı. Onlara:

"-Hayır." diyordum. "Çoluk-çocuk Almanya'da, bir arkadaşın evinde misâfir kalıyorlar. Zîrâ burada bir evimiz olmadığı gibi kirayla bir ev tutacak durumda da değiliz."

Şu gerçeğe bu sûretle muttalî olan yüzlerce dostumdan bir tek fert bile:

"-O da ne demek, benim kaç tane evim var. Git birinde otur. Para istemez. Yahud durumun düzelince verirsin!.." gibi bir beyânda bulunmadı. İhtimâl izhâr ettiğim acze kimse inanmıyordu. Hakîkaten hayatım boyunca, zaman zaman parasız ve âciz kalmış olduğum an çok olmuştur, ama buna inanan pek çıkmamıştır.

Halbuki hakiki sebeb şuydu:

Türk insanı artık ben gurbete çıkarkenki hâlde değildi. Herkesi maddî hırslar istilâ etmiş ve insanlar alabildiğince egoistleşmişlerdi. Bu hâl -az çok- idealist vasfını hâiz bulunan dindar insanlarda da aynıydı ki, bu durum hâlâ da katmerleşerek devam ektedir.

Söz bu değişme meselesine gelince iki noktayı da tebârüz ettirmek isterim:

aa- Ben gurbete çıkmadan önce Türkiye'deki din ve tarih şuurundan nasib almış hemen herkes uydurma dil'e muhâlifti. Olanaklı-molanaklı konuşan ve yazan bir kimse için bu durum -âdetâ- din ve tarih düşmanlığının bir alâmet-i fârikası telâkkî olunuyordu. Kısacası uydurma dil taraftarlarıyla mü'minler arasında bir nevi soğuk harp vardı. Bu defa müslümanların bu mücâdeleyi kaybetmiş ve muârızlarına tâbi olmuş bulunduklarını acı acı müşâhede ediyordum.

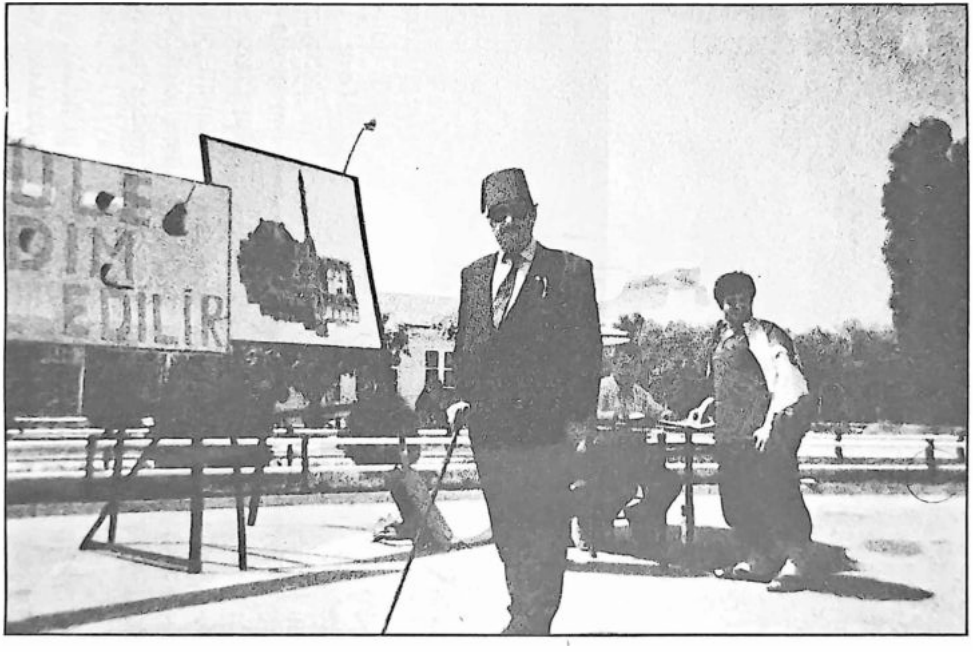

Gurbetten Kapıkule'ye işte böyle geldim. (22 Haziran 1991)

bb- 1980 öncesi "müslümanım!.." diyen hiçbir kimsenin Osmanlı'ya muhâlif ve muârız bir tavır aldığı görülmezdi. Bu, kemalistlerin, komünistlerin ve biraz da İran güdümlü alevîlerin işiydi. Fakat bu defa İslamiyet adına Osmanlı'ya dil uzatıldığını -O'nun hâşâ- bir İslâm devleti olmadığını iddiâ eden bir kısım nâdânların gazete, dergi ve televizyonlarda arz-ı endâm ettiği görülüyordu. Ölçüyü İslâm'dan almak şartıyla böyle bir tahrîf ve tahkîri havsalama sığdıramayarak dilhûn oluyordum.

Ziyâretime gelenler âtıl (hareketsiz) durmayacağımı düşünerek:

"-Aman yeni bir hâdise çıkarma, başına dert alma!" yolunda nasihatlerde bulunuyorlardı. Onlara göre rahat durmak her yanlış ve haksızlığa rıza göstererek susmaktı. Bazıları bunu daha ileriye götürerek bu yanlışları zoraki bir te'ville tasvib mâhiyetinde bir tavrı bile tervîc ediyorlardı. Benim mizacım ve dâvâ anlayışım ise, buna asla müsâid değildi. Cenâb-ı Hakk'ın Kur'ân-ı Azimü'ş-şân'da, bize emsâl gösterdiği Peygamber Aleyhisselâtü vesselam'ın zırh kuşanıp harbe gittiğini ve binnetîce ölüm riskine girdiğini hatırlatarak bunlarla münâkaşa ediyordum. **"Kelâm"** ve **"kalem"i "kılıç"** gibi kullanmanın tam zamanı olduğuna inanıyor ve kendime bir mücâdele imkânı arıyordum. Tam bu sırada -o zaman vasıflı bir mücâdele vâsıtası olan- Zaman Gazetesi'nden bir teklif aldım. Lâkin onlar da, günlük yazmam yerine bana zaman zaman tefrika mâhiyetinde yazılar sipariş veriyorlardı. Bunu asgarîden bir kâr sayarak geldiğimden birkaç gün sonra bu gazetede üç gün arka arkaya tam sayfa hâlinde Lozan'da işlenmiş olan cinâyetleri Temmuz Ayı'ndaki yıl dönümü dolayısıyla umûmî efkâra bir salvo hâlinde nakil ve hikâye ettim.[179] İhtimal o yazıları bugün tekrarlayabilecek bir neşir vasıtası bulunamaz!..

[179] Bkz. Zaman Gazetesi, 25-26-27 Temmuz 1991 tarihli nüshalar.

Bugünki başbakan **Recep Tayyip Erdoğan, "Osmanlılar Vakfı"**nın açılış merasiminde (Fatih Câmii şerifi avlusunda) konuşmasını yaparken...

Aradan beş-altı ay geçti, aynı gazetede onbeş gün tam sayfa halinde "Hilâfet Meselesi"ni yazdım.[180] Bu yazıları görenler:

"-Yahu sen delirdin mi? Başına yeni işler açacaksın!.." îkâzında bulunuyorlardı.

İkazda kusur etmiyorlardı da, Zaman Gazetesi dahil hiç kimse nasıl geçindiğimi sormayı akıl etmiyordu.

Müteâkiben Milliyet Gazetesi'nden **Rafet Ballı** telefonla beni aradı.Gazetesi'nde **"İkinci Cumhûriyet"** iddiâlarıyla alâkalı olarak bir araştırma yaptığını, bu bahiste fikrine mürâcaat ettiği **Ertuğrul Düzdağ**'ın, beni tavsiye ettiğini söyledi. Ben kendisine:

"-Benim cumhuriyetle ilgili fikirlerimi yazamayacağını" söyledimse de, husûsî bir îmâda bulunarak garanti verdi. Anladım ki, kendisinin bir arka plânı vardı. O'na bir şey olmazsa bana da bir şey olmayacak, demekti. Hülâsa olarak bu hususdaki düşüncelerimi ifâde ettim. Bugüne kadar hiçbir tâkibata mâruz kalmayan bu hususdaki fikirlerimi o, gazetesine şu şekilde aksettirdi.

"Kadir Mısıroğlu (Araştırmacı-Yazar): "Demokrasi, halk ekseriyetinin arzu ve irâdesine tâbî olmak mecburiyetini ihtiva ettiğine ve Türkiye halkı da yüzde 98 nispetinde müslüman olduğuna göre, İslâm'a aykırı her düzenleme aynı zamanda millî irâdeye ve dolayısıyla gerçek demokrasiye de zıttır.

İslâm'da idâre için şekil değil, rûh emredilmiştir. Şekil maslahata (hâlin icâbına) havâle edilmiştir. Buna göre:

a- Millî irâde, İlâhî irâde ile tahdid edilir. (Tıpkı 1924'e kadar şer'iyye encümeni ile yapıldığı gibi).

b- Tarihî mîrasımıza sahip çıkabilmek ve İslâm Âlemi'nin eskiden olduğu gibi, liderliğini deruhte edebilmemiz için İstanbul'da bir halîfe olmalı ve bir **'Hilâfet Şûrâsı'** kurulmalıdır. Şûrâ, devletlerin her on milyon nüfus için göndereceki

[180] Bkz. Zaman Gazetesi,

تراجم إسلامية فى الإعلام التركى المعاصر:

قدير مصر أوغلو

بقلم: الدكتور محمد حرب*

قدير بك اسم كبير لشخصية تركية كبيرة حفرت لنفسها اسماً قوياً في ميدان الصراع الإسلامي العلماني في تركيا الآن، سليل أسرة عريقة، يبدو دائماً واثقاً من فكره واثقاً من نفسه في غير غرور، أدار صراعه مع اليسار التركي مرتكزاً على معتقده الإسلام ورؤيته التاريخية، فهو يرى أن الدولة العثمانية هي دولة للمسلمين الكبيرة الأخيرة المتحضرة الراقية. وقدير بك كان في الأصل مؤرخاً. ولأنه كان سلس الأسلوب فإنه ناجح دائماً في عرض دفاعه عن العثمانيين ومآثرهم وتأثيرهم في حركة الإسلام الآن في تركيا.

أسس قدير بك في السبعينات جريدته الأسبوعية القوية السبيل وكانت فتحاً كبيراً في الدعوة الإسلامية في تركيا حتى أن حزب السلامة الوطني رشحه ليكون منافساً في نفس الدائرة التي رشح الجنرال عرفان أوز «يدتلي المناوئ» للإسلام والشديد التعصب للعلمانية.

فتح قدير بك صفحات السبيل لكل الجماعات الإسلامية في تركيا رغم اتجاهه فهو أحد أعضاء حزب السلامة ومن بعد حزب الرفاه. ورغم أن جماعة بديع الزمان سعيد النورسي تقف مضادة لكل حركة إسلامية سياسية فقد كان قدير مصر أوغلو متسامحاً معها فاتحاً صفحات جريدة السبيل أمامها وأمام كتابها.

يمتاز قدير بك بالجرأة وبالشجاعة في الوقت الذي كانت الحكومات التركية - كعادتها باستثناء الرفاه تكاد «تقدس» الكمالية والعلمانية قام قدير بك في أوائل السبعينات بنشر دراسته الخطيرة «تشريح الحركة الكمالية» على حلقات في جريدته السبيل. واعترض الكثير ووصفها بالإلحاد وبالقسوة والحق أنه قال فيها الكثير حتى صودرت السبيل.

كتب قدير مصر أوغلو في السبيل عن شخصيات كان الرأي العام التركي قد أخذ ينساها، فجدد قدير بك ذكراها وأحيا أفكارها مثل شيخ الإسلام «مصطفى صبري»، وقد كان ضمن مجموعة أصدرت الحكومة في عهد أتاتورك قراراً بإخراجهم من البلاد في السبعينات كتب قدير بك عن شيخ الإسلام مصطفى صبري وأشاد بدوره في يقاظ الأمة الإسلامية، وعندما انعقد المؤتمر الإسلامي في اسطنبول في أثناء مشاركة أربكان لأول مرة في الحكم نائباً لرئيس الوزراء في أول السبعينات نشر قدير مصر أوغلو بياناً رحب فيه بالمؤتمر تأكيداً على هوية تركيا الإسلامية، بعد أن كلف يعقوب خوجة بكتابته.

مقالات قدير مصر أوغلو ملتهبة دائمة لكنها قدمت للجيل الجديد - وقتها - طاقة وتنفيساً لا يقدران بمال ومن مدرسة جريدة السبيل تخرج جيل من «الإسلاميين» يأخذون - الآن - دورهم في إدارة البلاد في أفرع الحياة المختلفة: السياسة والاقتصاد والاجتماع والأدب والإعلام.

وقدير بك.. كاتب قصة قصيرة ورواية أيضاً. قصصه وروايته تنبع من التاريخ العثماني تمجيداً واحتراماً، فهو يرد بما كتبه ويكتبه - أطال الله عمره - على الادعاءات الكاذبة والافتراءات التي صنعتها الدولة ضد الإسلام وضد تاريخ العثمانيين.

بدأ قدير مصر أوغلو كتابته السياسية التاريخية بكتاب خطير في حياة الأمة الإسلامية كلها وليس الشعب التركي وحده: كتاب «لوزان: نصر أم هزيمة؟» عام ١٩٦٤، وذلك لأن الكماليين والعلمانيين عموماً يتصورون أن معاهدة لوزان التي وقعتها الحكومة الكمالية نصر، بينما يرى المسلمون في تركيا عموماً والإسلاميون خصوصاً أنها هزيمة حلت بأمة الإسلام. وبالطبع اعتبر قدير مصر أوغلو معاهدة لوزان هزيمة للأمة وأي هزيمة. وصودر الكتاب استناداً لقانون حماية أتاتورك (القانون الخاص بالاتهامات المضادة لأتاتورك).

وفي عام ١٩٧٠ ألقى قدير مصر أوغلو محاضرة في اتحاد الطلبة الأتراك في استنبول بعنوان «قضية تغيير حروف كتابة اللغة التركية من حروف عربية إلى حروف لاتينية». وبموجب هذه المحاضرة قدم إلى محاكمة عسكرية بموجب قانون الطوارئ، وحكم عليه بالسجن سبع سنوات ونفيه عشرين شهراً مع حرمانه من الحقوق العامة!

انتخب قدير بك عضواً في الهيئة المركزية العليا لحزب السلامة الوطني الذي رأسه نجم الدين أربكان. وعندما قام الجنرال كنعان إيفرين بانقلابه في ١٢ سبتمبر ١٩٨٠ احتفل الجيش كل أعضاء الهيئة المركزية العليا لحزب السلامة ومنهم قدير مصر أوغلو. لكنه استطاع بشكل أو بآخر الخروج من البلاد بناء على إصرار بعض إخوانه. وكانت ضده ثلاثون قضية كل منها كان يمكن أن تؤدي إلى السجن المؤبد حسب القانون التركي وكلها سياسية نتيجة كتاباته ومحاضراته العامة.

وأقام قدير بك في فرانكفورت في ألمانيا وفي أثناء إقامته أصدرت حكومة الجيش في تركيا قراراً بحرمان قدير مصر أوغلو من المواطنة (الجنسية) التركية!

وبالتالي صادر الجيش أملاكه في تركيا وباعوا ممتلكاته عن طريق المزاد. وفوجئ عام ١٩٨٤ بأنهم أحرقوا مخازن كتبه!

وفي عهد أوزال وفي عام ١٩٩١ بالذات وبعد صدور قانون بإلغاء المادة ١٦٣ من قانون الجزاءات التركي الذي كان سيفاً مصلتاً على رؤوس الإسلاميين، عاد قدير بك إلى بلاده تركيا وإلى مدينته الحبيبة اسطانبول.

ومن كتبه ويمكن فهم اتجاه قدير مصر أوغلو، من قراءة عناوينها، الآتي:

١- محاكمة المحاكمة وهو كتاب خاص بمحاكمته أمام المحكمة العسكرية.
٢- ثلاث شخصيات أزرت الخلافة العثمانية.
٣- المغيرون.
٤- تشريح الانقلاب الكمالي.
٥- حول حروف الكتابة الإسلامية.
٦- المؤامرة ضد اللغة التركية.
٧- مذكراتي.
٨- هجرتي خارج وطني.
٩- الحمرة (ديوان شعر)
١٠- مأساة آل عثمان.
١١- توجيه الشباب المسلم.
١٢- العرس الدامي (رواية).
١٣- السيف المكسور (رواية).
١٤- الخلافة ماضيها وحاضرها.

وآخر أعمال قدير مصر أوغلو في العام الماضي تنظيمه لمؤتمر «السلطان عبد الحميد والعالم الإسلامي الحر» الذي عقد في اسطانبول في ٢٧/ ١٢/ ١٩٩٧.

هذه لمحات من مسيرة الكاتب الكبير قدير مصر أوغلو. أطال الله عمره ونفع به.

قدير مصر أوغلو

* رئيس مركز بحوث العالم التركي

17 Ramazan 1418 tarihli " **Âfâk-ül Arabiye**" Gazetesi'nde Prof. Dr. **Muhammed Harb** Bey'in hakkımızdaki senâkâr yazısı

birer delegeden oluşur. Şûrâ Reisi Âl-i Osman'dan (Osmanlı Hânedânı) seçilir. Şûrâ bir nevi **"Anayasa Mahkemesi"** gibi çalışır. Buraya iştirak eden devletlerde, Kur'ân'a aykırı kanun çıkarılamaz. Çıkarılırsa, iptal edilir. Şûrâya katılma rızâîdir. Kısacası meşrûtî ve islâmî idâre."[181]

Bu araştırmada fikrine mürâcaat edilenler; **İlhan Selçuk, A. Taner Kışlalı, Uğur Mumcu, Çetin Altan, Aydın Menderes, Halit Refiğ, Asaf Savaş Akad, Fehmi Koru, Doğu Perinçek, İshak Alaton, Ertuğrul Kürkçü, Alev Alatlı, M. Kemal Öke** ve Ben'den ibaretti. Röportajcı benim birinci sayfadaki resmimin altına, **"meşrûtî ve islâmî idâre"** ibâresini kondurmuştu. Diğerleri sâdece ton farkıyla birbirinden ayrılan aynı rengi müdâfaa etmişlerdi. Ben bu düşüncelerimi bilâhare, **"Geçmiş ve Geleceği ile HİLÂFET"** (İstanbul 1994) isimli eserimde daha geniş bir sûrette yazmışımdır.

Yukarıda zikri geçen Lozan'la ilgili yayın üzerine sivil polisler kokumu almakta gecikmediler. Birgün baskın hâlinde Cağaloğlu'ndaki yazıhâneme geldiler. Onları Türkiye usûlü iknâ ederek Trabzon'a gittiğim yolunda rapor vermeye râzı ettim. Bu sebeple dosyam Akçaabat'a gönderilmiştir.

Bu patırtıyı böylece savdıktan sonra Yayınevi'nin işlerini toparlamaya koyuldum. Bu sırada çoluk-çocuğum İngiltere'den Almanya'ya intikâl etmiş, Duisburg'ta değerli insan ve dost **İsa Al** Bey'in yanında misafir kalıyorlardı. Onlarla birlikte dönmeyişimin asıl sebebi ise, evden ziyâde gümrükten hapishâneye gitme ihtimâlimdi. Hudûdu selâmetle geçer ve Türkiye'de bir ev hazırlığı yapabilirsem onları aldıracaktım. Bu müddet altı ay kadar uzadı. Beş kuruşsuz, ne Yayınevi'ne bir canlılık kazandırmak ve ne de yeni bir ev düzeni kurmak imkânı vardı. Bütün dostlar hâlime bîgâne kalmakta müttefiktiler. Buna iki vefâkâr insan istisnâ teşkil etmiştir. Biri **Osman Topbaş,** diğeri ise **Ertuğrul Düzdağ**'dır. Bu

[181] 5-7 Ağustos 1992 tarihli Milliyet Gazetesi nüshaları.

2. Cumhuriyet tartışma masasında

Bilimadamları, siyasetçiler, gazeteciler, yazarlar, işadamları konuya ilişkin görüşlerini açıkladılar

HABER MERKEZİ

CUMHURİYETİN niteliği ve "2. cumhuriyet" tartışmalarıyla ilgili iki gündür sürdürdüğü-z soruşturmanın bugün son bölü-nü yayınlıyoruz.

Toplumun hemen her kesiminden ğımız bu görüşler, kuşkusuz sayfa tlılığı nedeniyle tarafların ancak ge- yaklaşımlarını ifade ediyor. Meclis yeni çalışma dönemine başlayacağı baharda anayasa değişikliğinin lumsal gündemin ilk sıralarında cağı dikkate alınırsa, "cumhuriyet" ışmalarının buna bir katkı ola- ımı umuyoruz. Soruşturmanın son ümünde yer alyan görüşler şöyle.

● TURGUT KAZAN

(İstanbul Barosu Başkanı): "2. [illegible]

Altemur Kılıç
Cumhuriyetlerin numarası eğer muhakkak değişecekse köklü-radikal olaylarla, ihtilaller neticesinde olur. Şimdiki 2. Cumhuriyet'i isteyenler, hevesleri kursaklarında kalan Marksist ihtilali acaba şimdi bu yoldan mı gerçekleştirmek isterler? Atatürk'ün kurduğu tek Cumhuriyet 'ilelebet paydar' olacaktır.

Asaf Savaş Akat
Türkiye, temel hak ve özgürlükler, idari yapı, adalet mekanizmasının işleyişi, sivil ve asker bürokrasisinin devlet yapısındaki yeri gibi konularda ciddi ve köklü reformları yapmakta gecikmemelidir. Yenilenmenin hedefi bireye ve sivile toplumda öncelik vererek demokrasiyi kalıcı şekilde yerleştirmek olmalıdır.

Çetin Altan
Bu politik bir mesele değil. 70 senelik durumu saydam bir şekilde gözden geçirmek, adamakıllı bir döküm pamak lazım. Bir yüzyıl bitiyor, yeni bir yüzyıl başlıyor. Türkiye yüzyılın başında çağdaş dünya karşısında ne durumdayda bugün de öyle. Tabulardan korkmadan tartışmalıyız. Tartışma yeni ufuklar getirebilir.

Kadir Mısıroğlu
Demokrasi halk ekseriyetinin arzu ve iradesine tabi olmak mecburiyetini ihtiva ettiğine ve Türkiye halkı da yüzde 98 Müslüman olduğuna göre İslama aykırı her düzenleme aynı zamanda milli irade ve gerçek demokrasiye zıttır. İslamda idare için şekil değil, ruh emredilmiştir. Şekil maslahata havale edilmiştir.

yapık mı? Yağmur bizde az düşüyor. Ormanlarımız olması gerekenin dörtte bin kadar. Doğal kaynaklar kıt.

Yerel yönetimlerin milli gelirden aldığı pay yüzde 11'lerde. Bu Afrika'da bile yüzde 17.

Meclis yeni çalışma dönemine sonbaharda başlayacak. Anayasa değişikliği toplumsal gündemin ilk sıralarında olacak. İki gündür yayınladığımız görüşler tarafların genel yaklaşımını ifade ediyor. Bu durum dikkate alındığında, "cumhuriyet" tartışmalarının katkısı olacağını umuyoruz.

bir rejimin kurulmadığı, halka ekonomik ve siyasi özgürlüklerin tanınmadığı ve şimdi de bunları gerçekleştirmek için '2. Cumhuriyet'in kurulması gerektiği iddia ediliyor.

Fransa'da cereyan eden olaylarda görmekteyiz. Buna bakarak Türkiye'de cmhuriyetin ilk anayasası olan 1924 Anayasası'ndan sonra kabul edilen 1961 ve 1982 anayasalarının, Atatürk'ün kurduğu cumhuriyeti siyasal, ekonomik ve sosyal birtakım hükümlerle tamamlayıp tamamlamadığı tartışılabilir. Yani ben '2. cumhuriyet' kavramına bir ailerji duymuyorum.

Ne var ki, son zamanlarda ortaya atılan '2. cumhuriyet' deyiminin gerekçelerine katılmıyorum. Bu çıkışı biraz 'özenti', biraz da 'fantezi' olarak görüyorum. Gerçekten, Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin demokratik olmadığı ve gelişme sürecini tamamlayıp tıkandığını iddia etmek, kanaatimce mümkün değildir. Zira Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin de temel niteliği, demokrasinin temeli olan milli hakimiyettir. Demokratik rejim, Atatürk idaresinin emecı olmuştur.

1946'da Türkiye'yi çok partili re-

7 Ağustos 1992 tarihli Milliyet.

sonuncusu bana on varlıklı dostundan onar bin dolardan "yüz bin dolar" temin etmeyi ve onunla bir ev sahibi olmamı sağlamak istedi. Kendisi de varlıklı bir insan olmadığı hâlde bu işe teşebbüsü beni son derecede duygulandırmakla beraber bu teklîfi kabul etmedim. **Osman Topbaş**'ın yaptıklarını ise yazmak istemiyorum.

Bu zikrettiğim vefâkâr dostlara **Bekir Sıdkı Yıldız** Bey'i de dâhil etmem gerekir. O'nun da Türkiye'ye avdet ettiğim sıkıntılı ilk günlerde gerçek bir mü'min ve vefâkâr bir dost olduğunu isbata medâr olan asil jestini burada teferrüatıyla anlatarak bu âlicenâb arkadaşı mahcub etmek istemiyorum. Ancak O'nun mahdûd imkanlarına rağmen benim derdimle gerçek bir kardeşliğin îcâb ettirdiği en mükemmel bir şekilde ilgilenerek maddî ve mânevî müzâherette bulunduğuna işâretle iktifâ ediyorum.

O sırada eniştem **Kâzım Kolot**'un Beşiktaş Fulya Sitesi'nde yazları İstanbul'a geldiğinde kalmak üzere dayalıdöşeli bir dâiresi vardı. İstemeye istemeye oraya yerleştim ve bu imkân belirince de çoluk-çocuğu Almanya'dan getirttim.

Bu sırada Türkiye'de umûmî seçimler vardı. Ben henüz vatandaşlık hakkımı geriye almış değildim. Bir kısım Refah Partililer evin telefonu adıma kayıtlı olmadığı hâlde, öğrenerek beni salvo hâlinde küfür yağmuruna tuttular! Ne masonluğum ne de İngiliz ajanlığımı bırakmadılar. Buna sebeb şuydu: Milliyet Gazetesi'nde siyasî bir parti kurarak Refah Partisi'nin oylarını böleceğim iddiası yer almıştı. Bu salaklar davaya bu kadar emeği geçmiş bir adamın zerre kadar hatırını gözetmeyerek beni hâinlikle suçluyorlardı. Bu yazıyı görmüş bile değildim. Telefon açanların birinden öğrendim. Seçime bir-iki ay kalmışken parti kurup kendilerini böleceğime nasıl inanıyorlardı!.. Üstelik henüz vatandaş bile değildim.

Bu vesileyle şunu da söyleyeyim ki, mücâdelemi bidâyetten nihâyete kadar **"iki ateş arasında"** devam ettirmeye mecbur kalmışımdır. İslâm'ın karşısında olanları her zaman

düşmanlıklarında mâzur gördümse de, böyle bir takım ahmakların itham ve iftirâlarından bîzâr ve daha ziyâde müteneffir olduğumu söylemeliyim.

B- ALMANYA'DAN HABERLER

Almanya'dan ayrılırken Sebil Sucuk Fabrikası'nı muvâzaa yoluyla **Dr. (!.) Dursun Balcı**'ya satmış ve O'nunla Vatan "MBH" adlı yeni bir şirket kurmuştuk. Bu çocuk, umduğum gibi çıkmadı. Kendisinden aldığım üç buçuk milyon marklık senedi geriye istedi. Bunu ödemiş gibi bir tavırla banka nezdinde itibarlı görünmeyi arzu ediyordu. Kendisinden bunun muvâzaa olduğu yolunda bir beyan aldıktan sonra isteğini yaptım. Zîrâ ben Almanya'dayken O'nun adına, onbin mark rüşvet vererek üç buçuk milyon marklık bir kredi te'min etmiştim. Güyâ bununla Fabrikayı almış olacaktı. Ben ayrıldıktan sonra bu kredi bozulmuştur. Çünkü Bankalar nezdinde sicili bozuk çıkmıştı. Onun için böyle bir talepte bulunuyordu.

Hâricen öğrendiğime nazaran Fabrika'yı kirâya vermiş ve onun Banka'ya aylık taksidi olan onbin markı ödemeyerek, işi icrâ safhasına getirmişti. Üstelik Fabrika'daki makinaları haraç-mezâd satıyordu. Bu krediyi alabilseydi, bununla bana verdiği senedleri ödeyecekti. Fabrika'nın Banka'ya bir milyon mark borcu vardı. Ben kendimi Türkiye'ye iki buçuk milyon mark aktifle dönmüş sanıyordum. Halbuki Fabrika **Dursun Balcı**'nın şu hareketi sebebiyle bir milyon marka, yâni satıcı bankanın alacağı bir bedelle haczen satılmıştı. Bense başımdaki bir buçuk senelik hapis tehdidi yüzünden dışarıya çıkıp müdâhale imkânı bulamadım.

Bunun sebebi, zâhirde yukarıda anlattıklarım ise de, gerçekte benim bir duâmdı. Almanya'dan her telefon ettiğimde anam ağlıyordu. Ben de defâatle:

"-Bir Türkiye'ye dönebilsem, yeterki bir milyon mark borcum olsa!" demiştim. İş dönüp dolaşıp o noktaya gelmişti.

Zîrâ evlerdeki alacağımızı tahsil imkânı da yoktu. O evleri satın alan adam ölmüş. Mülk karısına ve çocuklarına intikâl etmişti. Bizim O'nunla yaptığımız anlaşmada, mâlik karısı ve çocukları da olsa satış hâlinde yüzde oniki komisyon alacaktık. Bu ise satış bedeli müvâcehesinde dört-beş milyon mark tutuyordu. Adamın karısı bu parayı bizim için fazla görüyor ve çıkan her müşteriyi savsaklayarak mülkü satmamakta diretiyordu.

O sıralarda bu işe başından beri vâkıf olan ve orada emlâk işleriyle iştigâl eden **Mustafa Yılmaz** adında bir arkadaşım İstanbul'a geldi. Kadının bu evleri her kaça satarsa satsın bize sadece bir milyon mark vermek istediğini söyledi. Bu hususta yeni bir anlaşma yapmak için benden selâhiyet istedi. İstediğini yaptımsa da evlerin sâhibi görünen şirket kısa zaman sonra iflâs ettiğinden bu alacak da suya düşmüş oldu. Zîrâ bizim komisyonumuz satış şartına bağlıydı. İflâsla satış mevzubahs olamayacağından bu meblâğı tahsil imkânımız kalmamış oldu. Böylece ben evlere kapora yatırmış insanlara bir milyon mark borçlu kaldım. Bu demekti ki; hadisât duâm istikametinde gelişmişti.

Bu duâ gibi bir başka duâm daha vardı. O da:

"Ben yurda dönene kadar anama hayat bahşetmesi için" Cenâb-ı Hakk'a yaptığım tazarrû idi. Bu da duâm istikâmetinde tecellî etmiş, kısa bir zaman sonra anamın vefâtı haberiyle sarsılmıştım.

Bu sırada artık her gün Cağaloğlu'ndaki yazıhâneme gidiyor ve işlerimi toparlamaya çalışıyordum ki, yukarıda arz etmiş olduğum gibi polis kokumu almakta gecikmedi. 5816 sayılı kanundan kat'iyet kesbetmiş, ancak 1992 yılı, 17 Haziranı'ndan sonra mürûr-i zamana uğrayacak olan bir buçuk senelik mahkûmiyet için, beni tevkif etmek üzere yazıhâneme gelmişlerdi. Anlaşma sonucu dosyam Akçaabat'a gitmişti. Aksiliğe bakınız ki, dosya Akçaabat'a gittikten onbeş-yirmi gün sonra vâlidemin ağırlaşması ve hâlinin nezâket arzetmesi

üzerine oraya gitmek mecbûriyetinde kaldım. Cenâzede Akçaabat savcısının beni tevkif edeceğine dâir vazifeli memurların birinden bir haber gelmesi üzerine orayı hemen terk edip İstanbul'a geldim. Annem için vefâtının ilk gecesi okunan hatimde bulunamadım.

C- AKÇAABAT'TA TEVKİFİM

İstanbul'da kesinleşmiş cezâm için matlûb olan mürûr-i zamanı (on yıl) tamamlandıktan sonra Akçaabat'a gittim. Hasbelkaanun vatandaşlığa alındığıma dâir Resmî Gazete elimde olduğu hâlde hâkimin karşısına çıktım ve babadan kalma mallarımın satışından dolayı bankada hesabımda yatan parayı almaklığıma müsâadesini talep ettim. Hâkim bu müsâadeyi vermek istemiyordu. Aramızda şiddetli bir münâkaşa çıktı. Resmî Gazete'yi önüne fırlatarak:

"-Al oku, ben artık resmen vatandaşım!" dedim.

"-Tamam bir inceleyeyim, yarın saat onda gel!" dedi.

Bu sırada odasına birisi girmişti. Meğer o zehir hafiye Akçaabat savcısı **Muharrem Alta** imiş.

Ertesi gün saat onda mahkemeye gittiğimde polisler orada beni bekliyordu. Tevkif edildim ve emniyet müdürlüğüne götürüldüm. O günkü Akçaabat Kaymakamı müsbet bir insandı. Emniyette ziyâretime geldi. Beni gıyâben iyi tanıyordu. Savcının elindeki evraktan suçumun mürûr-i zamana uğradığı sarâhatle belli olduğu halde, O'nun sırf hırsını tatmin için bu işi yaptığını Kaymakam da kabul ediyor fakat elinden bir şey gelmiyordu. Ziyâretime gelip giden tanıdıklar vâsıtasıyla bu suçun mürûr-i zamana uğradığına dâir mahkemeden bir karar istihsâl olunarak savcıya ibrâz edilmesinden başka çâre olmadığı anlaşılıyordu. Lâkin hafta sonu olduğundan bu iş müşkildi. Sağolsun, İstanbul'daki dostlarımız büyük bir isti'câl ile çoktan muâmeleden kalkmış olan dosyayı buldurup böyle bir karar istihsâl ederek bize faksladılar ve cumar-

tesi günü bu karar elimize ulaşmış oldu. Böylece otuz altı saatlik bir mevkûfiyetten sonra halâs bulabildim.

Nezârette kaldığım gece savcı her ne cür'etle ise yanıma geldi. Kendisini aşağılayıcı sözlerle defettim. Tabiî şâhid olmadığı için bir şey yapamadı ve ertesi gün beni bıraktı. İstanbul'a gelince kendisini şikâyet ettim. Adâlet Bakanlığı müfettişleri beni dâvet ettiler. Onlara bu savcının nasıl kanunsuz hareket ettiğini anlattım. Lâkin o gün Adâlet Bakanı da bu savcı gibi alevî vatandaşlarımızdandı, -işittiğime nazaran- suçluyu taltif etti.

O zaman mahallî gazeteler bu tevkifi haber yaptılar ve beyânât almak için Emniyete doluştular. Emniyet Müdürü de beni gıyâben bir miktar tanıyormuş. Bunun için bana kendi odasını tahsis etti. Orada sabaha kadar ziyâretime gelen dostlarla hasbihal ettim. Bu nezâret aşırı bir sıkıntıya sebep olmadıysa da, bende Türkiye'nin içinde bulunduğu şartları takdir hususunda bir teyakküz tevlid etti. Buna rağmen Almanya'dan beri başımda taşıdığım fesi çıkarmamakta inad ettim. Gerek Akçaabat'ta ve gerekse İstanbul'da daimî bir sûrette fesle dolaştım. Kendime rejim karşısındaki tâvizsiz tavrı do-

Mısıroğlu tutuklandı

TRABZON (ZAMAN) - Tarihçi yazar Kadir Mısıroğlu, Trabzon'da tutuklandı. Yurtdışında bulunduğu sırada aleyhinde 5816 sayılı kanuna muhalefetten dolayı dava açılan Kadir Mısıroğlu, bu davanın zaman aşımı dolayısı ile 17 Haziran'da düştüğünden haberi olmayan Trabzon Akçaabat emniyeti tarafından tutuklandı. **Devamı 14. Sayfada**

Akçaabat'taki tevkifime dair Zaman Gazetesi'nde verilen haber.

layısıyla **Bediüzzaman Said-i Nursî** hazretlerini örnek almıştım. Fakat çok geçmeden fesle ilgili sıkıntılar baş gösterdi.

D- FES DÂVÂLARI

O sıralarda Milliyetçi Hareket Partisi'nde bir bölünme olmuş **Muhsin Yazıcıoğlu** ayrılmıştı. Yeni bir parti kuracağı seziliyordu. Çeşitli görüşmeler yapıyor ve toplantılar tertipliyordu. İstanbul Çemberlitaş'ta **"Millî Mutâbakât"** adıyla bir konferans tertip etmiş ve çeşitli konuşmacılar meyânında beni de dâvet etmişti. Oraya fesle gittim.

"-Milli Mutâbakât'ın ne olduğunu, milletimizden bir parça olan bu salondaki kalabalık, alkışlarıyla belli edecektir. Bakın size isbat ediyorum!.." dedim ve arkasından ekledim:

"-Millî Mutâbakâtın birinci maddesi, ağızlarda çiğnenmiş sakıza dönen ve milletimizin târihî şahsiyetine ters bir istikamet gösteren «Kemalizme hayır!»" dediğim zaman, salon alkıştan yıkıldı.

"-Gördünüz mü, Milli Mutâbakât neymiş!.." dedim ve ilâve ettim. "Şu kadar senedir mânâ ve mâhiyeti tebellür etmemiş ve ekseriyâ İslâm düşmanlığı sûretinde tatbik edilegelmiş lâikliğe hayır!.."

Yine salon alkıştan yıkıldı. Bu istikaamette devam ettim ve sonunda:

"-İşte bu salondaki insanlar, üzerinde **"Milli Mutâbakât"** hâsıl olan meseleleri alkışlarıyla belirtiyorlar. Siz de hareketinizi bu istikaamette yönlendirin!.." dedim.

Kalabalıklar arasındaki bir emekli muallim, savcılığa suç duyurusunda bulundu. Tahkikat 5816 sayılı **"Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar"**a dâir kaanun ve **"Şapka İktisâsı"** adlı 671 sayılı kaanuna istinâden yürütüldüyse de, konuşmanın metnini tesbit edemediklerinden sâdece çekilmiş bir fotoğrafa istinâden dâvâ fes giymeye dâir kaanundan devam etti.

Başına fes giyip Atatürk'e çattı

▶ İSTANBUL, (Hürriyet)- Haftalık Yeni Hafta Gazetesi'nin Çemberlitaş'taki Fırat Kültür Merkezi'nde dün düzenlediği ve gazeteci-yazar **Yaşar Yıldırım**'ın yönettiği **"Türkiye'de Milli Mutabakat Zemininin Hazırlanması"** konulu panelde, dini ve milli temellere dayalı rejimlerin uygulanması tartışıldı. Tarihçi- yazar **Kadir Mısıroğlu, Atatürk** devrimlerinin Türk insanın doğasına ve dinine aykırı olduğunu öne sürdü. MÇP'den 5 arkadaşıyla ayrılarak Milli Mutabakat Hareketi'nin kurulduğunu üstlenen **Muhsin Yazıcıoğlu**'nun da izlediği panelde, başında fesle katılan **Mısıroğlu, "Fesi, Türkiye Cumhuriyeti'ne ve devrimlerine isyanı temsil ettiği için takıyorum. Kemal'in devrimleri, ters yüz edilmeli. Osmanlı geliyor, ecdat geliyor"** diye konuştu. (Mesude DEMİR)

(06.09.1992 Hürriyet)

Şapka İktisâsı Kaanunu, her Türkü şapka giymeye mecbur eden ve şapka giymeye mugâyir alışkanlığı suç sayan bir kaanundur. Bunda fes veya başka bir şeyin giyilemeyeceğine dâir bir ifâde yoktur. Buna göre fes giymek, alışkanlık hâlinde olmadıkça suç tekevvün etmez, yani oluşmaz. Hattâ baş açık gezmek bile alışkanlık halindeyse suçtur.

Bugün bu kanun baş açık gezmek husûsundaki alışkanlık dolayısıyla kadük olmuşsa da başka bir şey giymek suç telâkkî edilmeye devam etmektedr.

Ben 1966 yılında kalpak giymekten ceza almıştım.[182] Bu defa fesi sâdece o konferans dolayısıyla giydiğimi, böyle bir alışkanlığım olmadığını söyledim. Bu suç itiyadî suçlardandır.

Mahkeme berâtıma hükmetti. Lâkin ertesi sene Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin içinde açılmış olan bir fuara katıldım. Hürriyet Gazetesi'nin, fesli bir resmimi koyarak, **"Fes Giyip Atatürk'e Küfretti"** diye haber yapması üzerine, Ankara'da aleyhime bir dâvâ açıldı. Bu dâvâ gıyâbımda hükme bağlanarak bitirildi. Yüzseksen bin lira para cezasına mahkûm oldum. Bu cezâyı ödememekte inad ettim. Karar, Resmi Gazete'de ilan olunarak adresim tesbit edilmeye çalışıldı. Sonunda polisin gelip-gitmesine acıyarak bu meblâğı ödedim.

E- KULELİ'DEKİ ARSA

Bu sırada Kuleli'deki yalı arsamızın dâvâsı devam ediyordu. Aleyhimize neticelenmesinden az bir müddet sonra **Recep Tayyip Erdoğan,** İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı oldu. Bu arsa dolayısıyla mâruz kaldığım zulmü başından beri çok iyi biliyordu. **Bedreddin Dalan** zamanında başlamış benzer bir çok istimlâk dâvâlarıyla birlikte benim arsamın istimlâkinden de vazgeçildi. Bu sûretle yerimizi geri alabildik. Şu şartla ki: Orasının evvelce imar durumu vardı. Bu defa **"Boğaziçi İmar Kanunu"** iptal edilmiş ve bizim yerimizle birlikte daha bir çok yerlerin de imar durumu değiştirilmiş, buraları yeşil saha hâline getirilmişti. Eşeği kaybetmiş, semersiz olarak bulmuştuk.

Bu arsayla ilgili olarak bir taraftan Büyükşehir Belediyesi'nin istimlâk kararı ve ona bağlı dâvâ devam ederken, diğer taraftan da mülgâ 222 sayılı kaanuna istinâden açılmış olan bedelsiz istimlâk dâvâsı birlikte devam ediyordu. Bu sonuncu

[182] Tafsilât için bakınız: **"Geçmiş Günü Elerken-II"** isimli eserimiz, sh. 119 vd.

БУ КИДИ ДҮНЈАНЫН ГӘРИБ АДАМЫ

Ону Истанбулда һәр кәс таныјыр. Еле бүтүнлүклә алтмыш беш милјонлуг Түркијәдә Гадир Мысыроғлуну танымајан чәтин тапылар. Илһамлы бир шаир кими, веримли гәләми олан бир насир кими, тарихи һәгигәтләри китабларында сојдашларына чатдырмаға чан атан бир јазар мүчаһид кими.

Тәкчә дүрлү јарадычылыг јөнүнә көрә танымырлар Гадир Пашаны. О һәм дә бир Османлы һејраныдыр. Һејран олмаг онун үчүн чох аздыр. Һејранлыгда бир пассивлик дә вар. Һејранлыгла көрүб, дујуб, севиб јериндә отурмаг раһатлығы да көзләнир.

Гадир Паша илк Османлы вә сон Османлы кими бир өвгатла јашајыр. Онун бу өвгатына кимсә ләкә гата билмәз, кимсә онун севкисинә думан јеналтмәјә бачармаз. Онунку бир севки очағы, севки тонгалыдыр. Бу тонгалын истисинин азалдығыны кимсә көрмәди. Һәмишә артды, аловланды. Јаддашлара да беләчә јазыла-јазыла кәлди Гадир Паша. Османлы онун аләминдә үчә руһду, Анадолу түрклүјүнүн ганында долашыр. Бу руһ олмадан ган позулар, мә'нәвијјат чылызлашар, милли хүсусијјәтләр чәкилиб кедәр, јердә елечә алмадирил јашамаг галар. Руһсуз, дујғусуз...

Бу әзәмәтиләнин башында дил говғалары кәлир. Онун јанында данышмаг зор ишди. Сән позулмуш бир кәлмәни, гондарма бир сөзү Гадир Мысыроғлу чевәрәсиндә ағзына алыб данышма билмәзсән. Чәсарәт етсән, вај сәнин һалына! Бир дәфә онун јанында танынмыш адамлардан бириси дилинә "олманаг" кими үјдурма сөзчијәзи кәтирди. Гәзәб ким әләди?— оланағы дилинә кәтирән Сијирлә-гылынч олуб дүшдү үстүнә:

—Чыхарт, чыхарт о панталону әјниндән, кет гадын туманы кејин, башына бир лечәк бағла, һә, сәнинләјәм. Ә, орнијинә бачармајанда көрәк папағыны чыхарыб ләчәк бағласан. Нечә олуб ки, бу бојда бојумүсән, "ИМКАН" кәлмәси јеринә оланаг ишләдирсән? Күман еләјирсән ки, оланаг ИМКАНдан даһа көзәлди, даһа мә'налыдыр?.. Дәдән јохду, өзүнә шаһгулуну дәдә еләјирсән?!..

Көзләр олсун көрмәсин. Фағыры бир һала салды ки, ит әлиндән әппәк алмазды. Фырчалады гојду јериндә.

Өмрү боју дилинә, дининә, милләтинә, јол-эрканына јабанчы олан мејлләрә гаршы болача чылғынлыг көстәриб Гадир Паша.

Истанбула кетдикчә онун Чәнкәлкөјдәки бир тәпә үстүндә гартал јувасы кими гурулмуш маликанәсиндән Боғазын көзәлликләринә бахмагдан дојмурам. Гадир Мысыроғлу бурдан Истанбулун бөјүк бир парчасы һаггында маһәллә-маһәллә, ев-ев, көрпү-көрпү тарихини көзүндән, үрәјиндән бәрк севирмиш кими дүјғулу-дујғулу данышыр.

Бахмагдан вә һаггында сөһбәт ачмагдан дојмадығы бир нөгтә дә вар. Евинин күлафирәнкисиндән сағ тәрәфдә тәпәнин о үзүндән дамы көрүнән јығчам бир вилла. Бура түрк султанларынын сонунчу јадикары Вәһдәддинин маликанәси имиш. Гадир Мысыроғлу түрк султанларынын пәрәсими бир үрәклә севирсә, Вәһдәддини минбир үрәклә дилә кәтирир. Онун барәсиндә көзләри јашармадан, сәси чилликләниб төкүлмәдән данышмағы бачармыр. Она һәм бабасы кими бахыр, һәм оғлу кими. Еһтирамла һекајәт башлајыр. Вәһдәддин барәдә јаздығы монографик китабында бу өмрүн јашандығы ағыр тарихи шәраит, вәлиәһдин мә'нәви учалығы чох бөјүк сәриштә илә заманын бүтүн говғаларындан кечирилә-кечирилә гәләмә алыныб.

Гадир Мысыроғлу о бојда Боғаз көзәлликләријлә бәрабәр һәм дә бу сәмтин тарихи хатирәләри илә нәфәс алыр.

Күлафирәнкидән ичәри кирирсән: јер-кој китаб, тахчалар долусу архив сәнәдләри. Османлы дөвләтинин: Дөвләти-Алинин, Дөвләти-Алији-Мәһәммәдин сон ики әсрлик тарихи говғаларынын гијмәтли вәсигәләри...

Гадир Паша ичијлә дә бир Османлы кими галыб, чөлүјлә дә. Күчәнин бу башындан баханда о бири башындан бу гәрибә инсанын кәлдијини фәрг едә биләрсән. Башында Османлы пашаларынын гојдуғу готазлы бир гырмызы фәс, әлиндә Османлы әсилзадәләринин аһыллығларында көздирдикләри чәлик, үрәјинин үстүндә Икинчи Султан Әбдүлһәмид хан дөврүндә токдурулмуш арма (кәрб), үрәјинин ичиндә һәр шејә гадир Османлы севкиси...

"Москоф мәзалими", "Хилафәт", "Лозанна", "Османлыларын фачиәси", "Ганлы дүјүн", "Гырх гылынч" онун чох бөјүк бәләдчилик вә сәриштә илә јаздығы тарих әсинтиләри. Бир бахарсан ки, ја өлкә дахилиндән, ја өлкә харициндән гүдрәтли султанлар әлејһинә сөјләнилмиш бир хилаф сөз үчүн ајаға галхды, гаршыдакы дүнјасыны баша учурмамыш ондан ол чәкмәз.

Дүнјасыны о кедәнләрин дүнјасы илә јола салыб бизим дүнјамызда инанылмаз өмүр сүрән бир Гадир Паша вар. Гадир МЫСЫРоғлуну дејирәм.

Гадир Пашанын дүнјасына јаманча кокланмишәм. О дүнјаја дујғуларымы мисра сығалында дилә кәтирмәк кечди үрәјимдән:

Бу, нә тале; бу, нә тәгдир?!
Бир ордудан галан төкдир.
Сөз-сөһбәти күлләликдир,
Күллә арар Гадир Паша.

Вәчдә кәлиб дә Тәкбирдән,
Илдырымтәк чахар бирдән.
Бир һәмләдә минбир јердән
Дағы јарар Гадир Паша.

Кәрчәк чыхар—һәр нә десә,
Өзкә бир аләмди нәсә.
Башгасына бәнзәрдисә,
Нәјә јарар Гадир Паша?!

Доланар руһу учада!
Ајдыр гаранлыг кечәдә!
Бәлә кәлмиш, беләчә дә
Һагга варар Гадир Паша!

Azerbaycan'da Kril alfabesiyle yayınlanan Ekran isimli gazetede bizi tanıtan makale...

dâvâ Milli Savunma Bakanlığı'na izâfeten açıldığından, tapunun Milli Savunma Bakanlığı'na mı, yoksa Büyükşehir Belediyesi'ne mi verilmesinden dolayı tereddütler hâsıl olmuş ve bundan dolayı tapu uhdemizde kalmıştı. Milli Savunma Bakanlığı'na izâfeten açılmış olan dâvâ, bir kayıkhâneye istinad etmekte olduğundan, **"bu kayıkhânenin işgal ettiği yer"** denilerek, bizden **"7x3"**, yani yirmi bir metre kare yer alınıp hazineye verilmiştir.

F- OSMANLILAR VAKFI'NIN KURULUŞU

Bu sıralarda yazıhânedeki işlerimle iktifa etmek istemiyordum. Bir vakıf veya dernek bünyesinde daha geniş kitlelere hitap etmek arzusunda idim. Dergimi çıkaramadığıma göre benim gençlerle sohbet edebileceğim veya konferans verebileceğim bir yer olmalıydı.

Ebu'z-ziyâfe denilen dökümcü **Şevket Bey**'in Alibeyköy'ündeki Fabrikası'nın üst katında sık sık sohbetler yapıyordum. Lâkin o zât mevkî sâhibi adamları çağırıyor, talebe veya halktan insanlara aslâ iltifat etmiyordu. Bu sebeple o sohbetler, beni tatmin etmiyordu. Benim iştahım gençlere karşı idi. **Şevket Bey** ise, âdetâ zengin ve makam sahibi insan koleksiyoncusuydu.

Bu sırada kapalı bulunan **Tercüman Gazetesi**'ni bana vermek istediler. O günkü sahibi gazeteciden çok iş adamı bir patron olan **Sedat Çolak**'tı. Meğerse bu adamın İski nezdinde havzadan çıkarmak istediği yerler vardı. Beni bu iş için bir hayli kullandıktan sonra gazete meselesini suya düşürdü. Ben de bir yerde yazmak ve millete hergün hitap etmek istiyordum. Tercüman geçmişi olan bir gazete idi. Lâkin sahibinin aslında gazetecilik yapmaya niyeti yokmuş. Bu durum anlaşılana kadar bir hayli uğraştım ve pek çok kimseyle temas kurdum. Bu esnada **Cuma Dergisi** benim **Tercüman Gazetesi**'ni devr almak hususundaki teşebbüsümü haber yaptı. Ama ne haber!.. Benim arkamda **Korkut Özal** varmış! Parayı o

OFSET

43.yıl

DÜZCE'NİN EN ESKİ VE EN ÇOK OKUNAN GÜNLÜK GAZETESİ

DÜZCE POSTASI'nda yayınlanmamış bir haber ve ilan henüz Düzce'de duyulmamış demektir

25 ARALIK 1993 CUMARTESİ

DÜZCE POSTASI

İNSAN HAKLARI DAVAMIZDIR

POLİS
JANDA
HASTA
YANGI
KAN M
ELEKTI
NOBE
YENİPAZ

DOLAR 14600

KAPALI SPOR SALONUNDA KONUŞAN KADİR MISIROĞLU :

2500 kişiye 4 saat ayakta hitap etti !

Gazeteci Yazar Kadir Mısıroğlu, " PKK terörü ile hedeflenen Büyük Ermenistan ve sonunda Büyük İsrail'in kurulmasıdır...Almanya ve Fransa'nın PKK'yı yasaklaması ile Türkiye-İsrail ve Türkiye-Suriye ilişkilerinin bağlantıları bulunmaktadır" dedi.

RAPOR

Düzce İlme ve Hayra Hizmet Vakfının tertiplediği konferansta konuşan gazeteci yazar ve tarih araştırmacısı Kadir Mısıroğlu, PKK terörünün arkasında Apoc

Türkiye-Suriye ilişkilerinin mühim bağlantıların olduğunu söyleyen Mısıroğlu, sözlerine şöyle devam etti:"Dünyada çeşitli ülke-

zı etmiştir.Avrupa'ya da demiştir ki:"Ey Avrupa!PKK terörüne destek vermen, iyi düşünürsen,sonunda senin gençliğini eroin-

Düzce'de verdiğim bir konferansın mahalli bir gazetedeki manşetten haberi.

verecekmiş! Birlikte **Anavatan Partisi**'ni canlandırmaya çalışacakmışız. Buna cevabım sert oldu. Lâkin dergide çalışanlardan hiç kimse bu haberi sahiplenmedi. Bazı vakıflarda istisnâî olarak konuşmalar yaptım. Bunlardan biri de **Birlik Vakfı** idi. Oradaki topluluk tam bana göre idi. Talebeliğinden beri tanıdığım ve idealistliğinden şüphe etmediğim **Bahâüddîn Cebeci**'ye dedim ki:

"-Ben boş duramam. Bir mekânda faaliyet göstermem lâzım. Bu işi sizin vakıfta yapabilir miyim?"

O takdirkâr sözlerden sonra

"-Senin voltajın çok yüksek, biz seni bünyemize alamayız!.." karşılığını verdi.

Tabiî oradaki idareci kadronun hissiyâtına tercüman oluyordu. Görüşünde isâbet vardı. Onlar mütedil bir mücâdele grupuydular. Hakîkaten bir defâsında orada **"İstiklâl Mahkemeleri"** ile ilgili bir konuşma yapıyordum ki, idarecilerin telâşla kameraları kapattırdıklarına şâhid olmuştum.

Bu sûretle anlaşılmış oluyordu ki, ben kendi çöplüğümü kurmalıydım. Bunun için teşebbüse geçtim. Hazırlık toplantılarının bir kaçını **Aziz Mahmud Hüdâyi Vakfı**'ndan bazılarını da **Birlik Vakfı**'nda yaparak, mes'eleye alâka duyanları bir araya getirip bir vakıf kurmaya karar verdim. Çeşitli istişârelerden sonra bu vakfın adı **"Osmanlılar İlim ve İrfan Vakfı"** olarak takarrur etti.

"Gelin bu vakfı beraber kuralım!" meâlinde gazetelere ilânlar verdim. İkibin beşyüz mürâcaat oldu. Bir vakfı bu kadar çok adamla kurmanın imkânsızlığı ortaya çıktı. Sonunda yedi kişiyle bu vakfı noterden ve binnetîce mahkemeden tescil ettirmiş olduk. Bu şahıslar benden mâadâ; **Yusuf Cevâhir, Veli Köksal,** Merhum **Yüksel Köse, Emin Orhan** ve **Mehmed Nuroğlu** idi. İlk adres benim Cağaloğlu'ndaki Sebil Yayınevi'ydi. Kuruculardan **Mehmed Nuroğlu** ve **Emin Orhan** hiçbir toplantıya gelmediler. İhtimal bu gün bile vakfın satın alıp yerleştiği Üsküdar'daki **"Mehmed**

Nasûhî Efendi Dergahı" bitişiğindeki Vakıf Merkezi'nin nerede olduğunu bile bilmezler.

Bu vakfın kuruluşunda **Şeyh Nâzım** Hazretleri'nin maddî ve mânevî pek çok desteğine mazhar olduğumuzu burada zikretmek gerekli bir kadirşinaslık olacaktır.

Vakfın açılışını üç ayrı mekânda ve geniş bir programla gerçekleştirdik. Önce **Şeyh Edebâli** Hazretleri'ni ziyâret ettik. Orada, konuşmalar yaptık. Sonra Bursa'ya, **Osman Gâzi** Hazretleri'nin Türbesi başına geldik. Ertesi gün de bu merâsimi **Eyüp** Camii'nde ve **Fatih** Hazretleri'nin türbeleri başında yaptık. Burada da konuşmalar oldu. Mehter gösterileri oldu. Bu parlak merâsimlerin arkasından akşam Yıldız Bahçesi'nde Şâle Köşkü etrafında iki bin davetliye yemek verdik. Topluluktan para toplanması teklifine karşı çıktımsa da Şeyh Efendi'nin:

"-Kimsenin hayrına mâni olma!" tarzındaki îkâzı üzerine buna muvâfakat ettim. Bir tepsi dolaştırıldı. Binnetîce onbeş milyon civarında bir para toplandı. Şeyh Efendi'ye:

"-Değdi mi?" deyince şu karşılığı verdi:

"-Paranın azlığı işimizin doğruluğuna aldatmaz delildir. Bir talebe veya fakir bir kimse bu vakfa onbin lira vermek istese bunun için keseceğin makbuzun mâliyeti daha yüksek olsa bile onu al! Zîrâ onu veren kimse bu dâvaya mensûbiyetini ve alâkasını indallâh tescil etmek ihtiyacındadır!" dedi.

Gerçekten paranın azlığı davamın sağlamlığına bir delil olmak üzere hâlâ devam etmektedir. Zîrâ paralar lâyık oldukları yere giderler..

G- YENİ TEVKİFLER

Bir taraftan Yayınevini canlandırmaya uğraşırken, bir taraftan da geriye aldığım yalı yeri üzerinde bir çay bahçesi tesisine çalışıyordum ki, Rize'den bir konferans dolayısıyla açılmış olan bir dâvâdan hakkımda tevkif kararı çıktı. Bunun sebebi şuydu: Ben taşrada vazife gören hâkim ve savcıların

dar düşünceli olduklarını biliyordum. Taşraya konferansa gitmeye mütemâyil değildim. Lâkin bir müddet önce vatana dönüşüme vesîle olan **Turgut Özal** Bey'e bir teşekkür ziyâretinde bulunmak istemiştim. Her nedense bunda da bir hayli ihmalkâr davranmış ve gecikmiştim. Günlerden bir gün onun **Conrad Oteli**'nde bir konferans vereceğini öğrenmem üzerine oraya gittim. Konferansın sonunda o beni hararetle karşılamış ve:

"-Ne biliyorsan yaz, söyle. Ben arkandayım!" yolunda teşcî etmişti.[183]

Buna istinâdendir ki, konferans için taşraya çıkmaya başlamış ve neticeten Rize'de, Konya'da ve Antep'teki konuşmalarım dâvâ mevzuu olmuştu. Şimdi Rize'den gelen bu tevkif bir ara karardı ve duruşmaya gitmemiş olmam sebebiyle verilmiş bulunuyordu.

Özal'la bu görüşmemi, onun hakkında zikri geçen kitapta **"Asil Bir Cesâret"** başlığıyla yazmıştım. O bana karşı o konferansta gerçekten cesûrane davranmış ve etrafındaki kalabalığın rahatlıkla işitebileceği bir sesle:

"-Sen çuvalın en dibine düştün. Bu çuval yakında tersine dönecek, en üstüne çıkacaksın. Senin fikirlerinin günü geliyor. Ne biliyorsan yaz-söyle, ben arkandayım!.." demişti. Fakat ne yazık ki, bu sözleri söyledikten kısa bir müddet sonra vefat etmiş ve Türkiye kısa zamanda eski tas, eski hamam hâline gelmişti.

Şimdi bu üç dâvâ dolayısıyla taşraya taşınıyordum. Bunların hepsi de 5816 sayılı kanuna istinâden açılmıştı. Uzun bir mâcerâ geçiren bu dâvâlar dolayısıyla çektiğim sıkıntıları tafsil etmekten sarf-ı nazar ediyorum. Çok müşkilât ile Rize dâvâsında bir ara karar olan tevkîfi bir teminâta istinâden kaldırabildim. Arkadan Konya dâvâsından beraat ettim. Lâkin

---

[183] Bakınız: **Mehmet Nuroğlu**-"Sevgi Şelâlesi Özal 2" (Ne Dediler?), Sebil Yayınevi, İstanbul, 1993, sh. 397-399

T.C.
R İ Z E
ASLİYE CEZA MAHKEMESİ
SAYI : 1997/459 ESAS.

TAHLİYE

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA
RİZE

5816 Sayılı kanuna muhalefet suçundan Rize Asliye Ceza Mahkemesinin 10.7.1998 tarih, 1997/459 esas sayılı Vicahi Tevkif Müzekkeresi ile tutuklanan sanık, Eyyup ve Saire'den olma, 05.08. doğumlu, Trabzon ili Akçaabat ilçesi Dürbinar mahallesi nüfusun kayıtlı Kadir Mısıroğlu hakkında çıkartılan bahse konu Vicahi Tev Müzekkeresinden adı geçen sanığın 250.000.000.-TL nakti kefalet ü ile Mahkememizce BİHAKKIN TAHLİYESİNE karar verilmiş olup, bahse kefalet ücreti adı geçen sanık tarafından 10.7.1998 tarih 7770834 sıra 2414 Ozel Nolu Vezne alındısı makbuzu ile RizeMaliye Veznesi Yatırılıp bahse konu makbuz aslı, Mahkememize ibraz edilmiş olmak

Yukarıda açık kimliği ve nüfusa kayıtlı olduğu yer ile s yazılı bulunan sanık Kadir Mısıroğlu'nun Rize Asliye Ceza Mahkeme çıkartılan 10.7.1998 tarih , 1997/459 esas sayılı Vicahi Tevkif Müzekkeresinden adı geçen sanığın başka suçtan tutuklu veya hüküm değil ise, bahse konu Vicahi tevkif müzekkeresinden derhal serbes bırakılması ile Vicahi Tevkif Müzekkeresinin mahkememize iadesi i gereği rica olunur. 10.7.1998

T.C.
RİZE
C. SAVCILIĞI
MOD NO:
SAYI : 8792

Cezaevi Müd.
10.7.98
C. Savcısı

10-7-1998

Hakim 29911

Rize'de verilen tevkif kararının bilâhare kaldırılışına dâir karar.

bana beraat veren hakim Urfa'ya sürüldü. Yerine gelen bir hâkim hanım, ilk celsede bir buçuk sene hapis cezâsına hükmetti. Temyiz ettik, temyizden tasdik geldi. Antep'teki dâvâda henüz esas hakkında müdâfaada bulunmamış olmama rağmen üç sene mahkûmiyetime hükmedildi.

Cezâevleri, seksen öncesi cezaevlerine benzemiyordu. Ortada binlerce fâil-i meçhul cinâyet vardı ki, bunların bir çoğunu derin devlet yok etmişti. Cezâevine bu yüzden girmeye cesâret edemedim. Kaçtım. Takriben iki buçuk, üç sene evime gidemedim. İstanbul'da çeşitli yerlerde saklandım.

Bu saklanışım esnasında oğlum **Selman**'ın düğünü icrâ edildi. 10 Ekim 1999 tarihindeki bu düğünde-maâlesef bulunamadım. Tuhaftır ki, bu çocuğun doğumunda da bulunamamıştım. O tarihte de Eskişehir cezaevinde mahpus bulunuyordum.

Günlerden bir gün, (2 Ekim 1999) saklandığım eve polis baskını oldu. Lâkin aradıkları bir başka suçluymuş. Benim de aranmakta olan biri olduğumu bilemediler. Uyanıp geri dönerler diye onların arkasından derhal adres değiştirdim.

Bu sırada af söylentileri vardı. Ondan istifâde etmek ümidiyle kaçmaya devam ettim.. Bu macera iki-üç sene sürdü. Neticeten af çıktığı hâlde ona dâhil edilmedim. 5816 sayılı kanun sarâhatle istisnâ teşkil etmekte ve kaanunun esbâb-ı mûcibesinde böyle suçların afvedilemeyeceğine dair gûyâ âmme menfaati (!) mülâhazaları dermeyân olunmaktaydı. Fakat garip bir şey oldu. Af teşebbüsüne halktan ve basından muhâlefet çoğalınca basın suçlarını afvetmek için evveliyetle ve ayrı bir kanun çıkarılmıştı ki, bunda istisnâ yoktu. Nasıl olsundu ki, basın mensuplarının canları kıymetlidir. Lâkin bu afvı, Anayasa Mahkemesi eşitliğe aykırı görerek altıya beş ekseriyetle bozdu.

Bu kararda deniliyordu ki, bir suçlu bir gazeteci gazeteye yazarak veya televizyonda konuşarak işlemişse bunun afva girmesine mukâbil, herhangi bir siyâset adamının aynı suçu bir miting, panel vesâir toplantıda işlemesi hâlinde afva dâhil edilmemesi eşitliğe aykırıdır.

Meclis bu bozma sebebine göre o kanunu düzeltti. Konferans, miting, panel gibi yerlerde işlenen suçlar da basın suçlarını afveden kaanuna dâhil oldu. Buna göre Antep'te mevzubahis afva girdiğimiz yolunda yaptığımız mürâcaat reddedildi. Bir üst mahkeme olan Ağır Cezaya mürâcaatımız üçte iki ekseriyetle kabul edildi, ondan halâs bulmuş oldum. Lâkin Konya'daki dâvâda hem alt mahkeme, hem de Ağır Ceza Mahkemesi talebimizi reddetti. Bunun için tek bir çare kalıyordu. CMUK 333. Maddesine göre, Bakanlığın yazılı emirle bize bir temyiz hakkı sağlamasıydı. O günkü Adâlet Bakanı Prof. Dr. **Hikmet Sâmi Türk**, gerek sınıf arkadaşlığımızın ve gerekse gerçek bir hukukçu olmanın icâbını yerine getirerek muknî bir esbâb-ı mûcibeyle bize bir temyiz hakkı tanıdı. Bu dâvâ da bu sûretle bertaraf edilebildi.

Bu vesile ile Konya'daki bu dâvâyı dirâyetle takip eden aziz dava arkadaşlarım Avukat **Hasib Şenalp** ile **Ahmed Özer** beylere candan teşekkürü ifâsı gereken vicdanî bir borç telakki eylediğimi kaydetmeliyim.

Fakat iş bununla bitmedi. Antep'teki hâkimler verdikleri cezâyı çektiremeyince dosyayı karıştırıp başımı yeniden belâya sokabilmek için komik bir işe teşebbüs ettiler: Bir buçuk-iki sene evvel mahkemede bulunmamak için gönderdiğim bir sağlık raporunun sahteliği, yani hasta olmadığım halde temârüz ederek bir rapor aldığımı iddiâ sûretiyle bana ve bu raporu vermiş olan Dr. **Selami Öksüz**'e birer dâvâ açtılar. Bu da hâlen devam etmektedir. İhtimâl **Azrâil** karşıma çıkacağı âna kadar, bu sapık rejimle kavgalı ve hatta dâvâlı olmaktan kurtulamayacağım.

Bu eserde anlatılanları nihâyete erdiren 22 Haziran 1991'den bu güne kadar gurbetin bir katı kadar zaman geçmiştir. Bu zaman zarfında okuyuculara anlatılması gereken pek çok vak'a olmakla beraber biz bu kadarcık bir izâhatle iktifâ ediyoruz.

SONSÖZ

Bu eseri okuyup bitirmiş olan değerli okuyucularıma bir **"sonsöz"**le birkaç hûsusu belirtmek istiyorum:

1- Vatandan uzak kaldığım onbir yıl zarfında hakkımda leh ve aleyhime olarak yazılıp çizilenleri bazen tenkid ve cevaplama ve bazen de takdir ve teşekkür tarzında bu esere derc etmiş olmakla beraber bunların bu babdaki herşeyi ihtivâ ettiğini söylemem mümkün değildir. Hiç şüphesiz bir kısım görmediğim veyahud da görmüş olduğum hâlde gayr-i müsâid gurbet şartları dolayısıyla muhâfaza edememiş bulunduğum birçokları değerlendirmelerimin dışında kalmıştır. Bundan dolayı okuyucularımın beni mâzur göreceklerini ummaktayım.

2- Sırf yaşamış olduğum hâdiseleri îzah maksadıyla kaleme alınmış bulunan bu eserde çoğu kere-şahsî tecrübeme taallük etmedikleri hâlde- birçok uzun dipnotlarla bazı vak'alara temas etmiş olduğumu müşâhede etmiş bulunuyorsunuz! Bunları, şahsî faâliyetlerimin bazılarına hâkim olan ana istikametin haklılığına bir delil olarak vaz etmiş olduğumun ve

Müellif 70. yaş gününde.

bu sebeple tafsîlâta girişmiş bulunduğumun değerli okuyucularımca takdir edilebileceğini sanıyorum.

3- Bu eserde daha önceki başka eserlerimde de yazılacağı vaad edilmiş olan:

a) Muhtasar Osmanlı Târihi

b) Devlet-i Ebed Müddet

c) İslâm Dünya Görüşü

ç) Bir Muhâkemenin Muhâkemesi (Eskişehir Mevkûfiyetim)

d) Kardelen Çiçekleri

e) İthaflı Fıkralar

f) Diğer Bazı Biyografiler gibi eserler üzerinde çalışmalarım bundan böyle devam edecek ve Allah ömür ve sıhhat verirse -hemen hepsinin malzemesi toplanmış ve bir kısmı da nisbî bir sûrette kaleme alınmış bulunan bu eserler de - inşaallâh ikmâl edilecektir. Bugün şu satırları yazarken çoktan yetmiş yaşını devirmiş bulunmaktayım. Değerli okuyucularımdan, yukarıya pek azını sıraladığım mutasavver eserleri yazarak, îmanlı Türk Gençleri'nin istifâdesine arzetmek için bana kâfî sıhhat ve ömür lütfetmesi için Cenâb-ı Hak'tan tazarrû ve niyazda bulunmalarına tâlibim.

4- Sözlerime nihâyet verirken en az elli yıl toplayıp biriktirdiğim çoğu nâdide eserlere ilâveten bir nevî kupon kumaş gibi tek nüsha olan ve arşivimde mahfûz bulunan bir kısım evrâkı da burada zikrederek bunların araştırma yapacak müslüman gençlerin hîn-i hâcette istifâdelerine sunulmak üzere âmâde bulunduğunu ifâde etmek isterim.

Bugünkü hududlarımız hâricinde kalan Kırım, Kazan, Beyrut, Şam, Kahire gibi mahallerde basılmış gazete, dergi ve kitaplarla yüze yakın yazmayı ve yüzlerce cild eski yazı gazeteyi umûmî bir sûrette zikrettikten sonra şu nâdide evrâkı buraya derc ediyorum:

1- Cennetmekân Sultan **Abdülhamid** Han Hazretleri'nin cenâzelerinde çekilmiş olan film.

2-Sultan **Abdülaziz** torunlarından şehzâde **Mahmud Şevket** Efendi'nin yüzü mütecâviz mektubu.

3- Eski gazetecilerden **Hakkı Târık Us** Bey'in tâdâdı imkânsız binlerce evrâkı.

4- Cezâir-i Bahr-i Sefîd (Akdeniz Adaları) Vâliliği ve Canik Mutasarrıflığı yapmış bulunan **Hasan Hüsnü** Paşa'nın binleri aşan resmî evrakı.

5- Meşîhât (Şeyhülislâmlık) Makamı'ndan sâdır olmuş ve Sultan **Reşad**'ın imzasını hâvî irâde-i seniyye lâyihalarıyla birlikte meşîhât evrâkı.

6- Meşîhât Makamı'nın Trablusgarb ve Bingazi vilâyetlerimize âid olmak üzere resmî defterleri.

7- **Nâci Kâşif Kıcıman**'ın Medine Müdafaası'na âid olmak üzere bize tevdî ettiği yüzlerce fotoğraf.

8- Sultan **Vahiddedin** merhumun bazı el yazıları (asılları) ve İngiliz Forreign Office'deki evrâkının fotokopileri.

9- Vaktiyle **"Volkan"** isimli bir dergi çıkarmış bulunan **Mahmud Cevdet Sezer** Bey'in çeşitli mektup ve evrâkı.

10- **Said Şâmil** Bey'in evrakı.

11- **Necip Fazıl** Bey'in **"Püf Noktası"** isimli piyesinin orjinal müsveddesi.

12-Bine yakın şahıs defterleri, bunların içinde müntehâbât-ı eş'âr ve birçok Arapça'dan Türkçe'ye kitap tercemesi.

13- **Âsım Dede** (Sönmez)'den menkul defterler ve binlerce mezar taşı fotoğrafı.

14- Devlet Arşivi'nden çıkma orjinal yüzlerce evrâk.

15- Sultan **Abddülhamid** Han'ın en küçük şehzâdesi **Mehmed Âbid Efendi,** ve **Şâziye** Sultan'ın mektupları.

16- Erzurum Kongresi'nde Sürmene delegesi olarak bulunmuş ve yüzellilikler listesine ithâl edilmekle vatan dışına çıkmış ve Fransa'da **"Rehber-i İnkilâb"** isimli bir dergi çıkarmış olan **Ömer Fevzi** Bey'in mektupları.

17- Kızıltoprak'ta kâin **"Zühdü Paşa Vakfı"**na âid resmî kuyûdât ve karar defteri.

18- **Sultan Vahideddin** Merhûm'un damadı ve **Tevfik Paşa**'nın oğlu **İsmail Hakkı** (Okday) Bey'e âid çeşitli evrâk ve fotoğraf v.s.

19- **Çolak Selâhaddin** Bey'in evrâk ve hatırâtı.

Çalışması gerektiğinde bunlara ihtiyacı olacak gençlere arz olunmak üzere arşivimizde bulunmuş olan nâdir ve tek nüsha evrâkı bu sûretle tâdâd ederek sözlerime son veriyorum.

Ve minallâhittevfik.

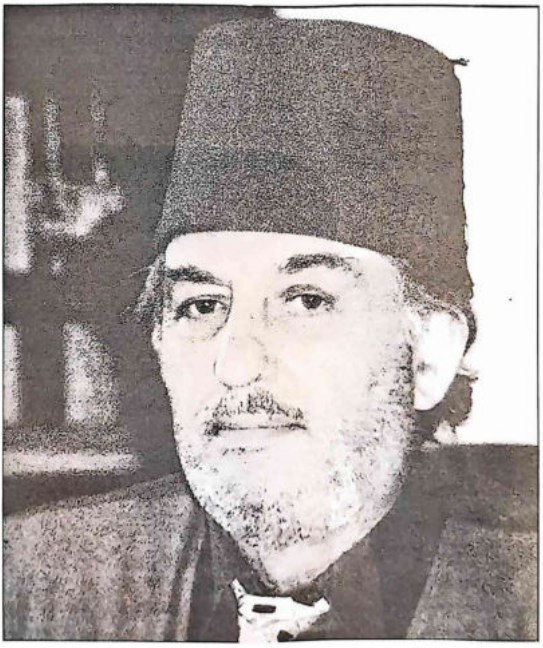

Müellif eseri bitirdiği sırada.

ŞAHIS İSİMLERİ İNDEKSİ

A

A. İbrahim Savaş 168

A. Önal 87, 88

A. Taner Kışlalı 430

Abdi İpekçi 152

Abdullah Dağıstânî 122

Abdullah Hâlis 171, 173

Abdullah Kars 90

Abdurrahman Dilipak 418

Abdurrahman Gürses 107

Abdülaziz (Sultan) 37, 38, 39, 40, 65, 452

Abdülgafur 76, 77

Abdülhamid-II (Sultan) 43, 53, 67, 148, 263, 287, 304, 408, 451,

Abdülkaadir es-Sûfî 144, 147, 148, 149, 151

Abdülkadir Saynaç Efendi 99

Abdülmecid (Sultan) 86,

Âbidin Topbaş 71, 164

Hz. Âdem 127, 128

Adnan Aslan 94

Adnan Büyükdeniz 62

Adnan Menderes 335

Ahmed Çelik (Albay) 227, 229

Ahmed Davudoğlu 30

Ahmed Gürtaş 174

Ahmed Kekeç 212

Ahmed Meriç 84

Ahmed Öksüz 92

Ahmed Özer 448

Ahmed Schmiede 306

Ahmed Haşim 21

Ahmed Polat 157

Ahmed Uğurlu 107

Alâaddin Çamlık 384, 388, 409, 411

Alev Alatlı 430

Ali Bal 378

Ali Batman 153, 236, 237

Ali Bulaç 418, 419, 420

Ali Gökçimen 42

Ali Güneri 156

Ali Oğuz 209

Ali Öztürk 168

Ali Ulvi Kurucu 76

Ali Yakub Cenkçiler 196

Ali Yörük 266

Ali Yüksel 204

Arnold Toynbee 70

Arif Ersoy 215

Asaf Savaş Akad 430

Âsım Mâilmâil 36, 40, 230

Âsım Dede (Sönmez) 452

Aslan Tok 36, 42

Asil Nadir 401

Ataullah (Nimetullah ef.oğlu) 319, 322, 323, 325

Âtıf Yüksel 168

Avni İmanoğlu 97, 98

Aydın Doğan 247

Aydın Menderes 430

Aydın Tan 256
Aydın Tarı 258
Ayhan Songar 14, 229, 230, 355
Aynur Mısıroğlu 341
Hz. Ali 166
Aziz M. Hüdayi 294, 443

B

Babo 125
Bahaddin (Taşkıran) 64
Bahaddin Cebeci 443
Bahri Baltan 259
Basri Yüksel 318
Bediüzzaman 171, 324 337
Bedreddin Dalan 439
Behice Boran 154
Behiştî 161, 177
Bekir Öztekin 85
Bekir Sıdkı Yıldız 432
Bekir Yıldız 27, 29
Benî Sadr 162, 163
Besim Atalay 173, 174
Brandt 415
Bülent Ecevit 251
Bülent Ulusu 288

C

Câfer Fakîh 97, 98
Cafer Sadık Özdevent 66
Câhid Araz 268
Câhid Bey 290
Celâl Bayar 47, 48, 335, 370
Cem Karaca 303
Cemal Abdunnâsır 416
Cemâleddin Kaplan 94, 415, 154, 275
Cemil Arıcan 229
Cemil Meriç 399
Cevat Rıfat Atilhan 388
Ceyhan Mumcu 251
Clinton 151

Ç

Çetin Altan 430
Çolak Selahaddin 453

D

Dede Paşa 97
Doğu Perinçek 430
Dursun 202
Dursun Balcı 414, 433
Dursun Satılmışoğlu 292
Dücâne Cündioğlu 174
Dündar Osmanoğlu 287

E

Ebû Bedr 108
Ebûl Mansur 150
Ebuzer Bozkurt 37
Ebussuud 197
El-Aclûnî 312
Elmalılı Hamdi Yazır 43
Emin Çölaşan 355
Emin Orhan 443
Emin Saraç 107, 164, 191
Emine Şenlikloğlu 316
Emir Mâcid 77
Enver Hoca 196
Enver Töre 169
Erdinç (Kıbrıslı) 69
Ergun Göze 375
Erol Simâvi 329
Ertan Yülek 57
Ertuğrul Düzdağ 76, 296, 343
Ertuğrul Kürkçü 430
Eyüp Sabri 413
Fahri Baltan 85

Fahri Coker 231
Fahri Demir 211
Fahri Kurtuluş 265
Faik Türün (Paşa) 27, 239, 241, 261
Fâlih Rıfkı 372
Faruk Özerengil 368
Fâtıma Mehlika Mısıroğlu 122, 221
Fâtih Emin 405
Fatih Güllapoğlu 360
Fatih Sultan Mehmed Han 418
Fehmi Koru 287, 430
Fethi Gemuhluoğlu 377
Ferid Paşa 323
Feridun Çelik 236
Fethi Sâmi (Ömer) 83
Fethullah Gülen 178, 286, 329
Fuad Şemsi 288, 289

G

Gandhi 311
Goldemayır 417
Gözübüyükzâde ZiyâEfendi 248, 249
Gürbüz Azak 303

H

Hacı Cemal Efendi 122
Hacı Mustafa 124
Hacı Numan Karakale 97
Hacı Yaşar 138
Hakkı Târık Us 452
Haldun Algan 237
Hâlid Abdullahoğlu 36
Hâlid Mollahüseyinoğlu 61
Halil (Dalkır) 79
Halit Refiğ 430
Halit Tunçsu 265
Hamdun 37, 38
Hâmî-i Âmidî 8
Hanefi Ağırman 108, 159, 169
Hans Staubinger 282
Harbord (General) 184
Harun Efendi 287
Hasan Âli Yücel 264
Hasan Celâl Güzel 218, 234
Hasan Çelebi 99
Hasan Damar 33, 153
Hasan Dönmez 268
Hasan Hüsnü Paşa 452
Hasan Mezarcı 212
Hasanü-l 'Bennâ 97
Hasan Parlak 92
Hasib Şealp 448
Hattat Mustafa Necâti Efendi 99
Havva 127
Heidi Schmitd 252
Hekimoğlu İsmail 333
Henry David Thoreau 310
Neyim Naum 416
Hidiv Abbas Paşa 288
Hikmet Sâmi Türk 448
Hilmi Türkmen
Hilmi Şenalp 179
Hitler 277
Hizber Hikmet 318
Humeynî 70, 161, 283, 391
Hüseyin Âteşin 57
Hüseyin Kânî 156
Hüseyin Sarıçimen 57
Hüsnü Aktaş 309
Hüsrev Altınbaşak 100, 324
Hz. Hüseyin 386

İ

İbn-i Âbidin 311, 314

İbrahim Çelik 381
İbrahim Elmalı 174
İbrahim Sabri Bey 107
İlhan Selçuk 430
İlyas Taşkıran 63, 66
İmamı Âzam 43
İmam Hüseyin 411
İrfan Özaydınlı 227, 261
İsa Al 430
İsamu'l-Attar 315
İshak Alaton 430
İskender Maraş 193
İsmail Çelik 167
İsmâil Ergün 117
İsmail Hakkı 306, 453
İsmail Hami Danişmend 309
İsmail Müftüoğlu 227
İsmail Yediler 397
İsmet İnönü 336
İzzet Çetinkaya 42, 52

J

Jenninger 277
Jung 131

K

Kaabil 127
Kaddâfi 189
Kadirbeyoğlu Zeki Bey 247
Kâmil Paşa 97
Kâzım Karabekir 368
Kâzım Kolat 432
Kâzım Oksay 234
Kemal Erhan 233, 288, 289
Kemal Güller 99, 100
Kemal Kaçar 156, 276
Kemal Samancıgil 174
Kemâl Varol 57
Kenan Evren 107, 174, 235, 288
Kohl 277
Korkut Özal 411, 441

L

Lafontain 415
Lord Aubery 103, 121
Lütfi Aytaç 225
Lütfi Göktaş 366

M

M. Kemal Paşa (Atatürk) 85, 102, 136, 159, 211, 218, 287
Mâhir Kaynak 161
Mahir İz 289
Mahmud Cevdet Sezer 76, 452
Mahmud Toros 179, 189, 414
Margret Thatcher 159
Marks 40
Mazhar Gürgen Bayatlı 95
Mehmed Abid Efendi 452
Mehmed Akif 288, 299
Mehmed Ali Ağaca 152
Mehmed Çelik 120
Mehmed Emin 346
Mehmed Gündoğdu 209
Mehmed Nasûhi Efendi 443
Mehmed Niyazi Özdemir 156, 333
Mehmed Nuroğlu 443
Mehmed Özgüneş 174, 234
Mehmed Selim Efendi 287
Mehmet Doğan 408, 418
Memduh 76
Mesut Uçakan 89
Metin Yurdabak 227
Mevlânâ 166
Mıgırdıç, Şelefyan 34
Mısırlı Neş'et Paşa

Michel Eflak 417
Mim Kemal Öke 430
Mithat Atilla 422
Muhammed Harb 429
Muharrem Alta 435
Muharrem Beyhan 168
Muhsin Batun (Paşa) 227, 231
Muhsin el-Buhârî 190
Muhsin el-Koncvî 171
Muhsin Yazıcıoğlu 437
Muhyiddîn-i Arabî 150
Muhted Mısıroğlu 166
Mukrim bin Abdülaziz 37, 38, 39
Musa Serdar Çelebi 152, 237
Musa Topbaş 71
Musaddık 162
Mustafa Yılmaz 435
Mustafa Bilge 268
Mustafa Duran 207
Mustafa Everdi 300
Mustafa Sabri Efendi (Şeyhülislam) 107, 323
Mustafa Subhi 250
Mustafa Topbaş 71
Muzaffer Cam
Muzaffer Özak 171
Mümtaz Bey 88

N

Nâci Kâşif Kıcıman 452
Nâdir Erbil 168
Naim Bilaloğlu 259
Nâim Hâzım Onat 174
Namık Kemal 342
Napolyon Bonapart 53
Nazım Hikmet (şair) 334
Nazif Bostancıoğlu 81
Necati Öztürk 97
Necip Fazıl Kısakürek 210, 253
Necmeddin Erbakan 99, 117, 203, 274
Nemîka Sultan 287
Nermin Sultan 139
Nevzat Beygu 100
Nevzat Usta 195
Nevzat Yalçıntaş (Prof. Dr.) 247
Nihal Atsız 309
Nil Hanım 281
Nimetullah Efendi 318
Nûri Said Paşa 289
Nurullah Ataç 419
Nuyan Yiğit 399, 402

O

O. Veli Cansever 364
Oktay Ekşi 360
Orhan Bey (Ülker) 82
Orhan Töz 367
Osman Deveci 169
Osman Gazi 419, 444
Osman Gözübüyük 249
Osman Öztürk (Prof. Dr.) 379
Osman Topbaş 224, 422, 432
Osman Turan 98
Osman Yumakoğulları 204, 207
Ouvry Goodman (Av.) 120

Ö

Hz. Ömer 90
Ömer Feyzi Bey 452
Ömer Feyzi Mardin 173, 184
Ömer Nasuhi Bilmen 373
Ömer Okçu (Hekimoğlu İsmail) 344
Önder Alan 389

P

Paul E. Edman 164
Peter Scholl Lotour 70

Prens Sâmi Bey 86
Pierre Lermit 176
Piyer Loti 418

R

Rafet Ballı 428
Râhip Mesliyer 264
Ramazan Güney 78, 85
Ramazan Özdemir 195
Recep Tayyip Erdoğan 427, 439
Remzi Gür 83, 84
Ressam Ali Rıza Ef. 289
Reşad Aksoy 375
Rıza Nur 57, 161, 237, 259
Rıza Pehlevî 163
Rıza Pehlevî, (II) 163
Rıza Tevfik Bölükbaşı 342
Richard Vagner 372
Robert B. Downs 314
Rochild 75
Rüştü Banaz 154

S

Saadettin Bilge (Dr.) 227
Saadettin Evrin 174
Sabahaddin Kadirbeyoğlu 249
Sabri Ülker 82
Saddam 415
Sâdık Albayrak 366, 408
Sâdık Bey (Miralay) 324
Sâdi Kazancı 231
Saffet Bey 85
Said Ramazan 97
Salih Yüksel 238
Salman Rüşdü 387, 391
Sami Muhiddin 150
Schmitd 278
Sedat Çolak 441
Sehavî 312
Selâhaddin Özgündüz 166
Selami Öksüz 488
Selim Has 259
Selman (Mehmed) 41, 55, 62
Servet Sezgin 229
Seyfi Şenoğlu
Seyyid Müinü'd-din Es-Safûrî 312
Sıddık Sâmî 411
Sigmund Freud 130
Sultan bin Abdülaziz 39, 40
Sühâ Umurhan 229
Süleyman Demirel 231
Süleyman Karagülle 215
Sünûsî 42, 217

Ş

Şadi Pehlivanoğlu 218
Şâziye Sultan 452
Şevket Kazan 99, 100
Şehzâde Abdülkerim Efendi 287
Şehzâde Mahmud Şevket Efendi 130, 139, 197
Şehzâde orhan Efendi 148, 149
Şerafeddin Özkan 157, 167
Şeref Aykut 418
Şeriat Medârî 162
Şevket Bey 441
Şevket Süryyâ Aypdemir
Şevket Zengin 85
Şeyh Edebâli 444
Şeyh Mahmud Efendi 249
Şeyh Mehmed Emin Efendi 422
Şeyh Râşid Efendi 378
Şeyh Nâzım Kıbrısî 75, 122, 123, 125, 444
Şeyh Şerafeddin 122
Şeyma Hanım 107

T

Tâhir Bey (Mâlumâtçı) 263
Tahsin Demiray 372
Tahsin Öztin 360
Tahtavî 312
Tâlip Alp 67, 164
Târık bin Ziyad 377
Tayyar Altıkulaç 173, 232
Temel Karamollaoğlu 57
Tevfik Paşa 306, 453
Tevfik Rıza Çavuş 210
Turgut Özakman 373
Turgut Özal 120, 303, 325, 411

U

Uğur Mumcu 60, 174, 225, 231, 259, 430

Ü

Üsküdarlı Ali Rıza Efendi 288

V

Vâhid Halefoğlu 158
Vahidüddîn (Sultan) 265, 355, 372
Valensa 152
Vehbi Koç 247
Veli Kösal 443

W

W. Thoussand 145
Weissecker 278
Wilhelm 306

Y

Yahya Demirel 34
Yahya Kaptan 250
Yahya Kemal Beyatlı 320
Yahya Kiğılı 71
Yakup Basmacı 97
Yakup Kadri Karaosmanoğlu 370
Yalçın Küçük 292
Yaşar Duman 27, 29, 30
Yaşar Nûrî Öztürk 184
Yavuz Sultan Selim 54
Yezid 386, 411
Yörük Ali Efe 266
Yunus Emre 323
Yunus Nâdi 263
Yusuf Cevâhir 443
Yusuf Üzümcüoğlu 309
Yücel Yedidağ 96
Yüksel Köse 443

Z

Zâkir Bey 184
Zekeriya Beyaz 184
Zeki 62
Zekî Alev 64
Zeki Bilge 34
Zeynelâbidîn Bey 154, 203, 346
Ziya Öztepe 116

MÜELLİFİN (YAZARIN) YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- **TARİHTEN GÜNÜMÜZE TAHRİF HAREKETLERİ, C III (2012)**
- ZORAKİ ÂSİ, ŞEHZÂDE BÂYEZİD (Târihî Roman) (2012)
- TARİHTEN GÜNÜMÜZE TAHRİF HAREKETLERİ, C. II (2011)
- MİMAR SİNAN (Târihî Roman) (2011)
- MUHTASAR İSLÂM TARİHİ, C. II (2010)
- TARİHTEN GÜNÜMÜZE TAHRİF HAREKETLERİ, C. I (2010)
- MUHTASAR İSLÂM TARİHİ, CA. I (2009)
- BARBAROS HAYREDDİN PAŞA (Târihî Roman) (2009)
- İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ (2008)
- MAKBUL VE MAKTULİBRAHİM PAŞA (Târihî Roman) (2008)
- VELİ BÂYEZİD'İN BEDDUÂSİ (Târihî Roman) (2008)
- BİR MAZLÛM PADİŞAH SULTAN ABDÜLHAMİD (2007)
- CEM SULTAN'IN PAPAĞANI (Târihî Roman) (2006)
- BİR MAZLÛM PADİŞAH SULTAN ABDÜLAZİZ (2006)
- ZAĞANOS PAŞA (Târihî Roman) (2006)
- BİR MAZLÛM PADİŞAH SULTAN VAHİDEDDİN (2005)
- HAYAT FELSEFESİ YAHUD YAŞAMAK SANATI (2005)
- DÜZMECE MUSTAFA (Târihî Roman) (2005)
- KAVUKLU İHTİLÂLCİ (Târihî Roman) (2005)
- İTHAFLI FIKRALAR (2005)
- FİLİSTİN DRAMI'NIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ (2004)
- GURBET İÇİNDE GURBET (2004)
- ÜÇ HİLÂFETÇİ ŞAHSİYET (1995)
- ÂŞIKLAR ÖLMEZ!.. (1994)
- GEÇMİŞ GÜNÜ ELERKEN C. II (Hâtırat) (1995)
- GEÇMİŞ GÜNÜ ELERKEN C. II (Hâtırât) (1995)
- BİN UYDURMA KELİMEYİ BOYKOT (1993)
- İSLÂM YAZISINA DÂİR (1993)
- ÜSTÂD NECİP FÂZIL'A DÂİR (1993)
- GEÇMİŞİ VE GELECEĞİ İLE HILÂFET (1993)
- CEMRE (Şiir) (1992)
- HİCRET (Hâtırât) (1990)
- İSLÂMCI GENÇLİĞİN EL KİTABI (1981)
- KANLI DÜĞÜN (Târihî Roman) (1972)

- UZUNCA SEVİNDİK (Târihî Roman) (1973)
- KIRIK KILIÇ (Târihî Roman) (1973)
- ALİ ŞÜKRÜ BEY (1978)
- LOZAN ZAFER Mİ, HEZİMET Mİ? C.I. (1965)
- LOZAN ZAFER Mİ, HEZİMET Mİ? C.II. (1974)
- LOZAN ZAFER Mİ, HEZİMET Mİ? C.III. (1977)
- OSMANOĞULLARI'NIN DRAMI (1974)
- MUSUL MES'ELESİ ve IRAK TÜRKLERİ (1972)
- MOSKOF MEZÂLİMİ C.I. (1970)
- MOSKOF MEZÂLİMİ C.II. (1970)
- AMERİKA'DA ZENCİ MÜSLÜMANLIK HAREKETİ (1967)
- KURTULUŞ SAVAŞI'NDA SARIKLI MÜCÂHİDLER (1967)
- YUNAN MEZÂLİMİ (TÜRK'ÜN SİYAH KİTABI) (1966)
- MACAR İHTİLÂLİ (1966)

CÜNEYD EMİROĞLU TAKMA ADI İLE
- YAHUDİ (İngilizce'den Terc.) (1974)
- PERİLİ KÖŞK (Masal) (1972)
- OF LALA (Masal) (1972)

ÇIKACAK OLANLAR
- MUHTASAR OSMANLI TARİHİ
- DEVLET-İ EBED MÜDDET
- MUHTASAR İSLÂM TARİHİ, C. IV
- TARİHTEN GÜNÜMÜZE TAHRİF HAREKETLERİ, C. III
- TARİHTEN GÜNÜMÜZE TAHRİF HAREKETLERİ, C. IV
- TANIDIKLARIM (Hâtırât)
- BİUR DEMET KARDELEN
- GÜNEŞ BATIDAN DOĞARKEN!..
- PİRİ REİS (Târihî Roman)
- KANLI NEY (Târihî Roman)
- TİRYAKİ HASAN PAŞA (Târihî Roman)

Gurbet içinde Gurbet

Ben resmî bir hizmet olarak "köy muhtarlığı" bile yapmış değilim. Fakat hayatımın en az elli yılı, muazzez "İslâm Dâvâsı" yolunda, cephedeki bir er mantık ve şartları içinde geçmiştir. Bu sebeple hâtıralarım şahsîliklerinden ziyâde Türk fikir hayatını aksettiren mücellâ bir ayna mesâbesindedir. Bu yüzden gönlüm, onları nisyana terketmeye râzı olmadı.

Her hayat -âdetâ- kudret kalemi ile yazılmış bir senaryodur. "Geçmiş Günü Elerken I" (İstanbul 1993) ve "Geçmiş Günü Elerken II" (İstanbul 1995) ile "Hicret"(İstanbul 1992)'den sonra elinizde tuttuğunuz bu eserle, 1933 yılı mübârek bir 'Kadir Gecesi' başlayan hayat romanımın vatana avdet tarihim olan 22 Haziran 1991'e kadar geçmiş soluk sayfalarını çevirip tamamlamış olacaksınız.

Kadir Mısıroğlu

Bu bir **Sebil** *yayınıdır*